

Mir'atü'l-Müşkil
(Giriş-İnceleme-Metin-Dizin)

Edanur URHAN

Yüksek Lisans Tezi
Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Türk Dili Bilim Dalı
Doç. Dr. Serkan ÇAKMAK
2024
Her Hakkı Saklıdır.

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

Edanur URHAN
ORCID ID: 0000-0001-6323-7396

MİR'ATÜ'L-MÜŞKİL
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Doç. Dr. Serkan ÇAKMAK

ERZURUM – 2024

TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ

Graduate School of Turkish Research

TEZ BEYAN BİLDİRİMİ

Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esasları'nın ilgili maddelerine göre hazırlamış olduğum **“Emine Işınsu'nun Romanlarında Dış Türkler Meselesi”** adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıyı kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim.

☐ Tezimin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan *Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*'nin lisansüstü tezlerin düzenlenmesini ve erişime açılmasını düzenleyen 5. maddesinin 1. fıkrasına göre [Ulusal Tez Merkezi, enstitü ve fakülteler tarafından Tez Otomasyon Sistemine yüklenen tezlerin bibliyografik bilgilerini kontrol eder, kataloglama kurallarına göre düzenler, konu başlıklarını belirler ve tam metin olarak internet üzerinden erişime açar.] **basılı ve elektronik kopyalarına erişim izni verdiğimi onaylarım.**

İSTİSNAİ DURUMLAR*

☐ **Patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle (2 Yıl)**

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan *Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*'nin lisansüstü tezlerin erişime açılmasının ertelenmesini düzenleyen 6. maddesinin 1. fıkrasına göre teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle teze erişim, Enstitümüz Yönetim Kurulunun .../.../.... tarih ve sayılı kararı ile 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ **Yeni Teknik, Materyal ve Metotların Varlığı (6 ay)**

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan *Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*'nin lisansüstü tezlerin erişime açılmasının ertelenmesini düzenleyen 6. maddesinin 2. fıkrasına göre tezde yeni teknik, materyal ve metotlar kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içerdiği için tez danışmanının önerisi ve ana bilim dalının uygun görüşü üzerine Enstitümüz Yönetim Kurulunun .../.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

☐ **Ulusal Çıkar ve Güvenlik Durumu (Gizlilik Dereceli Çalışmalar)**

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan *Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*'nin gizlilik dereceli tezler bahsini düzenleyen 7. maddesinin 1. fıkrasına göre bu teze erişim, ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendirdiği için Enstitümüzün uygun görüşü üzerine Üniversitemiz Yönetim Kurulunun .../.../.... tarih ve sayılı kararı ile Üniversitemiz Yönetim Kurulu aksi karar verinceye kadar engellenmiştir.

11.05.2024

Edanur URHAN

* İstisnai durumlar danışmanın yazılı başvurusu ve Enstitü / Üniversite Yönetim Kurulunun onayı ile kabul edilir.

TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
Graduate School of Turkish Research

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI

TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Doç. Dr. Serkan ÇAKMAK danışmanlığında Edanur URHAN tarafından hazırlanan “Mir’attü’l-Müşkil (Giriş-İnceleme-Metin-Dizin)” başlıklı bu çalışma aşağıdaki jüri tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Türk Dili Bilim Dalı Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. 19.04.2024

		Kabul / Ret – İmza
Jüri Başkanı	Doç. Dr. Serkan ÇAKMAK Atatürk Üniversitesi	Aslı Islak İmzalıdır.
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Hüsna KOTAN Atatürk Üniversitesi	Aslı Islak İmzalıdır.
Jüri Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Necip Fazal ŞENARSLAN Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Aslı Islak İmzalıdır.

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

Prof. Dr. Süleyman ÇİĞDEM
Enstitü Müdürü

Aslı Islak İmzalıdır.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	IV
ABSTRACT	V
KISALTMALAR.....	VI
ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ.....	VII
ÖNSÖZ	I
GİRİŞ.....	1
I. OSMANLI DÖNEMİ TÜRK SÖZLÜKÇÜLÜĞÜ	1
II. MİR'ATÜ'L-MÜŞKİL	6
A. Sözlüğün Adı	6
B. Sözlüğün Müellifi	7
C. Sözlüğün Yazılış Tarihi	8
D. Sözlüğün Düzeni ve Yapısı	9
E. Sözlüğün Nüshası	10
F. Sözlükteki Türkçe Madde Başları Hakkında Bazı Hususlar	11

BİRİNCİ BÖLÜM

İNCELEME

1.1. YAZIM ÖZELLİKLERİ.....	13
1.1.1. Ünlülerin Yazılışı.....	13
1.1.2. Şeddenin Kullanılışı.....	21
1.1.3. Ünsüzlerin Yazılışı	22
1.1.4. Hemzenin Kullanılışı	25
1.1.5. Aynı Kelimelerin Değişik Yazılması.....	26
1.1.6. Farklı Yazılan Arapça, Farsça ve Türkçe Kelimeler	27

1.2. SES ÖZELLİKLERİ.....	31
1.2.1. Ünlü Değişmeleri.....	31
1.2.1.1. /i/-/é/-/e/ Durumu	31
1.2.1.2. Düzleşme.....	32
1.2.1.3. Yuvarlaklaşma	33
1.2.1.4. İncelme, Kalınlaşma	33
1.2.2. Ünlü Düşmesi	33
1.2.3. Ünlü Uyumları	34
1.2.3.1. Kalınlık-İncelik Uyumu	34
1.2.3.2. Düzlük Yuvarlaklık Uyumu.....	34
1.2.4. Ünsüz Değişmeleri.....	35
1.2.4.1. Tonlulaşma.....	35
1.2.4.2. Tonsuzlaşma	37
1.2.4.3. Sızıcılaşma	37
1.2.4.4. Akıcılaşma	37
1.2.5. Ünsüz Düşmesi	38
1.2.6. Ünsüz Türemesi	39
1.2.7. Ünsüz Uyumları.....	39
1.2.8. Ünsüz İkizleşmesi.....	40
1.2.9. Ünsüz Yer Değiştirmesi (Göçüşme/Metatez).....	40
1.2.10. Hece Kaynaşması (Birleşme)	40
1.3. ŞEKİL ÖZELLİKLERİ.....	40
1.3.1. Ekler.....	40
1.3.1.1. Yapım Ekleri	40
1.3.1.1.1. İsimden İsim Yapım Ekleri	40

III

1.3.1.1.2. İsimden Fiil yapım Ekleri.....	42
1.3.1.1.3. Fiilden Fiil Yapım Ekleri	42
1.3.1.1.4. Fiilden İsim Yapım Ekleri.....	42
1.3.1.2. İşletim (Çekim) Ekleri	43
1.3.2. Kelime Çeşitleri.....	44
1.3.2.1. İsim	44
1.3.2.1.1. Birleşik İsimler.....	44
1.3.2.2. Sıfat.....	45
1.3.2.2.1. Niteleme sıfatları	45

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

2.1. METNİ KURARKEN TAKİP EDİLEN YOL	46
2.2. ÇEVİRİ YAZI METNİ.....	48

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİZİN

3.1. TÜRKÇE DİZİN	209
3.2. ARAPÇA DİZİN.....	329
3.3. FARŞÇA DİZİN	371
SONUÇ	410
KAYNAKÇA.....	413
TIPKIBASIM.....	416
ÖZ GEÇMİŞ	523

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ
MİR'ATÜ'L-MÜŞKİL (GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİN)**Edanur URHAN****Tez Danışmanı: Doç. Dr. Serkan ÇAKMAK****2024, Sayfa: 523****Jüri: Doç. Dr. Serkan ÇAKMAK (Danışman)****Doç. Dr. Hüsna KOTAN****Dr. Öğr. Üyesi Necip Fazıl ŞENARSLAN**

İncelemiş olduğumuz eserin tek yazma nüshası İstanbul Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesinin Veliyüddin Efendi koleksiyonunda 3155 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. İncelemede bu görsellerden faydalanılarak Osmanlı Türkçesi döneminde madde başları Türkçe kelimeler olan ikinci lügat olma özelliğine sahip *Mir'atü'l-Müşkil* adlı eserin çeviri yazı metni, dil özellikleri ve söz varlığı incelenmiştir. Yapılan tez çalışması giriş ve üç bölümden müteşekkildir. Giriş kısmında Osmanlı Dönemi Türk sözlükçülüğünden bahsedilip eser ve müellif hakkında bilgilere yer verilmiştir. Birinci bölümde dil incelemesi, ikinci bölümde metnin yazı çevrimi, üçüncü bölümde ise dizinler yer almaktadır. Çalışmanın metin kısmı Osmanlı Dönemi Türk sözlükçülüğünün söz varlığını tanıtmaya açısından önem arz etmektedir. Metin üzerinde yapılan dil incelemesi ve gramatikal dizin vasıtasıyla da eserin söz varlığı ve çekim unsurlarını listelenmiştir. Türk dili tarihi araştırmaları için veriler sunması bakımından Türkçenin söz dağarcığına katkılar sağlanması hedeflenmiştir. Çalışmanın sonunda, tez hazırlanırken kullanılan eserler kaynakça kısmında belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Dönemi Türk sözlükçülüğü, Osmanzâde Ahmed Ta'ib Efendi, *Mir'atü'l-Müşkil* (Giriş-İnceleme-Metin-Dizin).

ABSTRACT**MASTER'S THESIS****MİR'ATÜ'L-MÜŞKİL (INTRODUCTION-ANALYSIS -TEXT-INDEX)****Edanur URHAN****Advisor: Assoc. Prof. Dr. Serkan ÇAKMAK****2024, Page: 523****Jüri: Assoc. Dr. Serkan ÇAKMAK (Danışman)****Assoc. Dr. Hüsna KOTAN****Dr. Lect. Necip Fazıl ŞENARSLAN**

The only manuscript copy of the work we have examined is registered in the Veliyüddin Efendi collection of Istanbul Beyazıt Manuscript Library with archive number 3155. In the analysis, by using these visuals, the transcription text, linguistic features and vocabulary of the work named *Mir'atü'l-Müşkil*, which was the second dictionary with Turkish words as its headings in the Ottoman Turkish period, were examined. The thesis study consists of an introduction and three chapters. In the introduction, Ottoman Era Turkish lexicography is mentioned and information about the work and its author is included. The first part includes language analysis, the second part includes the transcription of the text, and the third part includes indexes. The text part of the study is important in terms of introducing the vocabulary of Ottoman Era Turkish lexicography. The vocabulary and inflection elements of the work were listed through the linguistic analysis and grammatical index on the text. It is aimed to contribute to the vocabulary of Turkish in terms of providing data for Turkish language history research. At the end of the study, the works used in preparing the thesis are stated in the bibliography section.

Keywords: Ottoman Era Turkish lexicography, Osmanzâde Ahmed Ta'ib Efendi, *Mir'atü'l-Müşkil* (Introduction, Analysis, Text, Index)

KISALTMALAR

>	: köken
ø	: işaretsiz ses ya da biçim birim.
Ar.	: Arapça
bk.	: bakınız
Erm.	: Ermenice
Far.	: Farsça
Fr.	: Fransızca
is.	: isim
İtal.	: İtalyanca
Lat.	: Latince
Mac.	: Macarca
Moğ.	: Moğolca
n.sf.	: niteleme sıfatı
s.	: Sayfa
sf.	: sıfat
T.	: Türkçe
vb.	: ve benzeri
Yun.	: Yunanca
zf.	: zarf

ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ

ء	: ʾ	ص	: ş
آ	: a, ā	ض	: ž
ا	: a, ā, e	ط	: ʈ
ب	: b, p	ظ	: z
پ	: p	ع	: ʿ
ت	: t	غ	: ğ
ث	: ð	ف	: f
ج	: c, ç	ق	: k
چ	: ç; ç	ك	: k, g; ŋ
ح	: ħ	كڭ	: g; ŋ
خ	: ħ	ل	: l
د	: d	م	: m
ذ	: z	ن	: n
ر	: r	و	: v, o, ö, u, ü
ز	: z	ه	: h, a, e
ژ	: j	ى	: y, ı, i, ī
س	: s	او	: o, ö, u, ū, ü
ش	: ş	ای	: ı, i, ī

ÖN SÖZ

Türk dili tarihi araştırmalarında Türk dilinin tarihî süreçteki gelişiminin daha iyi bir şekilde anlaşılabilmesi ve Türk yazı dilinin her devirdeki ses, şekil, söz dizimi ve söz varlığı gibi farklı dilbilimsel yönlerinin tasvir edilebilmesi için eski Türk dili vesikaları şüphesiz en temel kaynak niteliğindedir. Türk sözlükçülüğünün başlangıcı olan Kaşgarlı Mahmud'un *Dîvânı Lügâti't-Türk*'ünden bugüne kadar sözlük yazma geleneği devam etmiştir. Tarihin herhangi bir döneminde Türk diliyle kaleme alınmış her metin Türk dili tarihi araştırmalarına yeni veriler sunarak yeni tartışmaları ve bakış açılarını beraberinde getirmiştir. Bu anlamda tez çalışmasında ele alınan Osmanzâde Ahmed Ta'ib Efendi'nin *Mir'atü'l-Müşkil* adlı eseri, söz konusu devirde Türk yazı dilinin sahip olduğu dilbilimsel özelliklerin araştırılması için yeni bilgiler ve veriler sunmaktadır.

Bir milletin dilini, kimliğini, yaşam tarzını yani gelenek ve göreneklerini ortaya koyan en önemli külliyat sözlüklerdir. İnsan, içine doğduğu dil ve kültürün kurallarını öğrenme gereksinimi duyduğu gibi başka dillerin dil ve kültürlerini de öğrenme gereksinimini her daim hissetmiştir. Bu gereksinimin karşılamasında en önemli kaynak ise sözlüklerdir. Sözlükler gerek söz varlığı açısından gerek dil bilgisi bakımından gerekse anlam bakımından birçok bilgiyi bir bütün olarak sunmaktadır. Özellikle incelemiş olduğumuz bu eser üç farklı dilin mukayeseli bir örneği olarak önem arz etmektedir. Madde başı Türkçe olan kelimelerin Arapça ve Farsçada karşılığının verilmesi anlamı bilinmeyen kelimelerin kolayca anlaşılmasını sağlamaktadır.

Bu çalışmanın temel hedefi, tek yazma nüshası İstanbul'daki Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesinin Veliyüddin Efendi koleksiyonunda 3155 arşiv numarasıyla muhafaza edilen ve Osmanlı Türkçesi döneminde madde başları Türkçe kelimeler olan ikinci lügat olma özelliğine sahip *Mir'atü'l-Müşkil* adlı eserin çeviri yazı metnini, dil özelliklerini ve söz varlığını ortaya çıkararak Osmanlı Dönemi Türk sözlükçülüğü çalışmalarına katkı sağlamaktır. Tez çalışmamızın metin kısmı, Osmanlı Dönemi Türk sözlükçülüğünün söz varlığını tanııtma amacına hizmet etmesi bakımından önem arz etmektedir.

Yapmış olduğumuz bu çalışma, giriş ve üç bölüm hâlinde tertip edilmiştir.

Giriş bölümünde Osmanlı Dönemi Türk sözlükçülüğünden kısaca bahsedildikten sonra eserin müellifi Osmanzâde Ahmed Tâ'ib ve *Mir'atü'l-Müşkil* tanııtılmıştır.

Birinci bölümde eserin imla, ses ve şekil özellikleri incelenmiştir. Eser bir isimler sözlüğü olduğu için fiillerle ilgili inceleme mevcut olmayıp gerekli yerlerde açıklamalar yapılmıştır. İsimler ise genellikle yapım eklerinden meydana gelmiştir.

İkinci bölümde incelemiş olduğumuz *Mir'atü'l-Müşkil*'in metnine yer verilmiştir. Eserin çeviri yazı metni yapılırken takip edilen yol bu kısma eklenmiştir. Arap harfleriyle yazılan el yazması eser transkripsiyon işaretleri kullanılarak Latin harflerine aktarılmıştır. Nüsha 1a sayfası ile başlamıştır. Mukaddime kısmı 1b-5b sayfaları arasında yer alırken sözlük kısım, 6b-103a sayfaları arasında yer almıştır. Eser üç sütundan oluştuğu için metne de bu şekilde aktarılmıştır. Birinci sütuna madde başı Türkçe olan kelimeler yazılmıştır. İkinci sütuna Arapça kelimeler yazılmıştır. Üçüncü sütuna ise Farsça kelimeler yazılmıştır. Metnimizde de bu düzene dikkat edilmiştir. Metin yazılırken aynı anlama gelen kelimeler asıl kelimenin altına veya üstüne Arapçada siyah mürekkeple, Farsçada kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Bu kelimeler asıl metin içerisine yazılmayıp dipnota eklenmiştir. Ayrıca metinde kelimelerin üzerine veya sayfa kenarlarına yazılan notlar da dipnota eklenmiştir. Yazılıp üzeri çizilen kelimeler metne dâhil edilmemiştir.

Üçüncü bölümde ise dizine yer verilmiştir. Dizin Türkçe, Arapça ve Farsça olmak üzere üç kısımdan oluşturulmuştur. Türkçe dizinde kelimelerin sayfa ve satır numaraları, anlamları ve gerekli açıklamalar verilirken Arapça ve Farsça dizinde sadece kelimelerin sayfa ve satır numaraları belirtilmiştir. Dizinlerle ilgili gerekli açıklamalar ve takip edilen yol ilgili dizinlerin baş kısmında yer almıştır. Eser incelenirken yapılan alıntılar “Kaynaklar” kısmında gösterilmiştir. Çalışmanın sonuna, araştırmacıların metni takip edebilmelerini sağlamak amacıyla yazma eserin tıpkıbasımı eklenmiştir. Çalışma boyunca varılan değerlendirme ve kanaatler sonuç kısmına eklenerek tez çalışması tamamlanmıştır.

Lisans eğitimim sürecinde olduğu gibi yüksek lisans eğitimim sürecinde de çalışmalarına rehberlik eden bu konuyu seçmemde, çalışmalarım sırasında ve sonuca ulaşmamda bana destek olup herhangi konuda yardımlarını esirgemeyen; teşvik ve yardımlarıyla beni destekleyen saygıdeğer danışman hocam Doç. Dr. Serkan ÇAKMAK’a değerli katkı ve emekleri için müteşekkirim.

Ayrıca kütüphanesinden, yakın ilgisinden ve hoş görüşünden istifade ettiğim kıymetli hocam Doç. Dr. Hüsna KOTAN'a, üzerimde emeği olan tüm hocalarıma ve aileme teşekkürlerimi sunarım.

Erzurum-2024

Edanur URHAN

GİRİŞ

Kaynaklarda Osmanzâde Ahmed Tâ'ib'in eserleri içerisinde *Mir'atü'l-Müşkil*'e yer verilmemiştir. Fakat Taib'in bilinmeyen eseri olarak kabul edilmiş olup edebiyatımızdaki değeri yüksektir. Türkçe-Arapça-Farsça üç dilli olarak tertip edilen eserin ilk tanıtımını, “Osmanlı Dönemi Türk Sözlükçülüğünün Keşfedilmemiş Bir Örneği: Osmanzâde Ahmed Tâ'ib'in *Mir'atü'l-Müşkil* Adlı Bilinmeyen Eseri” başlıklı makalesi ile Doç. Dr. Serkan Çakmak yapmıştır. Osmanlı Dönemi Türk sözlükçülüğü çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla Osmanlı Türkçesi döneminde madde başları Türkçe kelimeler olan ikinci lügat olma özelliğine sahip *Mir'atü'l-Müşkil* adlı eserin çeviri yazı metni hazırlanarak dil özelliklerinin ve söz varlığının detaylı incelenmesi ise bu çalışma ile yapılmıştır. Çalışmanın metin kısmı Osmanlı Dönemi Türk sözlükçülüğüne ve Osmanlı Türkçesi söz varlığına katkı sağlaması hedeflenmiştir.

“Osmanlı Türkçesi Dönemi'nde İbrahim Miskîn'in 10 Safer 1075 (2 Ekim 1664) tarihinde yazımı tamamlanan ve *Elfâz-ı Türkî-Farsî* adıyla bilinen Türkçe-Farsça sözlüğüne kadar Türkçe kelimelerin esas alındığı bir sözlük, henüz tespit edilememiştir. Her ne kadar yaygın olarak madde başları Türkçe olan ilk Osmanlı Türkçesi sözlüğünün Mehmed Esad Efendi tarafından yazılan *Lehçetü'l-Lügat* olduğu düşünülse de aslında bu sözlük söz konusu vasfa sahip üçüncü sözlüktür” (Çakmak, 2019, s. 1338). Osmanlı Türkçesi Dönemi'nde madde başları Türkçe kelimeler olan ilk sözlük *Elfâz-ı Türkî-Farsî*, ikincisi ise bu çalışmanın konusu olan Osmanzâde Ahmed Tâ'ib Efendi'nin bilinmeyen eseri, *Mir'atü'l-Müşkil*'dir.

I. OSMANLI DÖNEMİ TÜRK SÖZLÜKÇÜLÜĞÜ

Türk sözlükçülüğünün doğuşuna Arap sözlükçülük geleneği kaynaklık etmiştir. Araplarda sözlükçülük çalışmaları *Kur'an-ı Kerim*'den sonra ortaya çıkmıştır. Müslümanların *Kur'an* ve hadislerin kaynağını doğru anlama çabasıyla başlamıştır (Yavuzarslan, 2009). Türk sözlükçülüğü denilince akla ilk olarak Kâşgarlı Mahmud'un *Divânu Lügâti't-Türk* adlı eseri gelir. Karahanlı sahası Türk sözlükçülüğü ürünü olan bu eser, milliyetçi şuur ile bir âlimin kaleminden dökülmüş Türkçenin ilk lügat ve dilbilgisi

kitabıdır. Ayrıca Türk dilinin, Arapça karşısındaki değer ve önemini anlatmak açısından önem arz etmektedir.

Kâşgarlı Mahmud, sözlüğü düzenlerken Ebû İbrâhîm İshâk b. İbrâhîm el-Fârâbî'nin *Divânu'l-Edeb* adlı eserini model almıştır (Yavuzarslan, 2009). Türk sözlükçülüğünün temellerini atan bu eser hem çağında hem de günümüzde Türk dillerinin karşılaştırmalı sözvarlığı ile Türkçenin üstünlüğünü ortaya koymuştur.

Kâşgarlı Mahmud'un doğduğu tarih belli olmasa da hayatının mühim bir kısmını Karahanlı devleti sınırları içinde geçirdiği bilinmektedir. İlimden, dilden, şiirden çok iyi anlayan Mahmud'un esasen kültür ve edebiyat tarihimizdeki yeri, Türk dili için çok kıymetli bilgilerle zengin bir lügat ve gramer kitabı yazmasındandır. *Divânu Lügâti't-Türk*, Araplara ve Türklere Türk dilini öğretmek maksadıyla yazıldığı için Arap diliyle kaleme alınmıştır. Arapça bir kitap olmakla beraber içinde o devir için çok sayıda Türkçe kelime ile Türk halk edebiyatından ve halk dilinden alınmış, çok sayıda şiir örnekleri, Türkçe deyimler ve atasözleri vardır. Türkçe kelimelerin sayısı 7500'den fazladır (Banarlı N. S., 1971).

Kâşgarlı Mahmud ile başlayan Türk sözlükçülüğü, Harezmi, Kıpçak, Çağatay ve Anadolu sahalarında da eser vermeye devam etmiştir. Türk dilini, öğretmek amacıyla çeşitli tarzda sözlükler yazılmıştır. Bu sözlükler, Türkçenin sözvarlığını toplayan ve katkı sağlayan çalışmalardır. Bu çalışmaların bir kısmında sadece sözlük olmayıp gramer bilgisi de mevcuttur. Özellikle Kıpçak sahasında verilen eserler Türk sözlükçülüğünün en verimli sahası olarak görülmüştür. Çalışmamızın kapsamı açısından bu sözlüklerin isimlerini kısa bilgilerle zikretmek yeterli olacaktır.

Karahanlı döneminin devamı olan Harezmi sahasında Türk sözlükçülüğü açısından *Divânu Lügâti't-Türk*'ten sonra orta Türkçe dönemine ait en önemli sözlük Zemahşerî'nin "*Mukaddimetü'l-Edeb*" adlı eseridir. Daha sonra *Kitâb hilyetü'l-insân ve halbetü'l-lisân*, XIV. yüzyılda Cemalü'd-din İbn Muhanna (Cemâlüddîn Ahmed b. Muhammed b. Hasan el-Hillî) tarafından yazılmış diğer önemli eserdir. Bu alanda son olarak adını zikredebileceğimiz eser ise Muhammed b. Kays tarafından kaleme alınan *Tibyânu'l-lugati't-Türk 'alâ lisâni'l-Kanklı*'dır (Yavuzarslan, 2009).

Kıpçak Sahası Türk sözlükçülüğü *Codex Cumanicus*, Gırnatalı Ebû Hayyân'ın düzenlediği *Kitābu'l-İdrāk li-Lisāni'l-Etrāk*, Halil b. Muhammed el-Konevî tarafından yazıldığı tahmin edilen *Kitābu-ı Mecmuû' Tercümân-ı Türki ve 'Acemi ve Moğoli*, bilinmeyen biri tarafından kaleme alınmış *Et-Tuhfetü'z-zekiyye fi'l-lugati't-Türkiyye*, Cemâleddîn Ebû Muhammed Abdullah et-Türkî tarafından düzenlenen *Kitābu bulgatu'l-muştak fi-lugati't-Türk ve'l- Kıpçak* ve *Ed-Durretü'l-muzî'a fi'l-lugati't-Türkiyye* adlı eserler Kıpçak sahasında, Türk sözlükçülüğüne katkı sağlamış önemli eserlerdir (Yavuzarslan, 2009).

Çağatay sahasında gelişen Türk sözlükçülüğü diğer sahaların sözlükçülüğünden farklıdır. Çağatay Türkçesi ile düzenlenen sözlükler başlangıçta büyük Türk şairi Alî Şîr Nevâî'nin eserlerinde geçen söz varlığını açıklamak için kaleme alınmıştır. Bu sebeple Nevâî'nin eserlerinin okunduğu Orta-Asya, İran, Hindistan ve Osmanlı coğrafyasında Çağatayca sözlükler düzenlenmiştir. Çağatay sahası Türk sözlükçülüğünün bilinen ilk örneği, Anadolu sınırları içindedir. Çağatayca-Osmanlı Türkçesi biçiminde düzenlenen *Abuşka Lügati*'dir. Daha sonra yazılan *Bedâyi'u'l-Lügat*, Çağatayca-Farsça biçiminde iki dilli sözlüktür. Yine Çağatayca-Farsça biçiminde yazılan diğer önemli sözlük Mirza Mehdi Han tarafından yazılan *Senglâh* adlı sözlüktür. Hülâsa-i Abbâsi ve Fethi Ali Kaçar tarafından düzenlenen *Behcü'l-Lügat* ile Osmanlı sahasında XIX. yüzyılda Şeyh Süleyman Efendi'nin *Lügât-i Çağatay ve Türkî-i Osmânî* bu sahanın önde gelen eserleridir (Yavuzarslan, 2009). Çağatay Türkçesi döneminde farklı sahalarda birçok sözlük kaleme alınması hasebiyle bu dönem Türk sözlükçülüğünün gelişimi açısından önemlidir. Klasik öncesi devir, klasik devir ve klasik sonrası devir olmak üzere üç dönemde ele alınan Çağatay sahası sözlüklerinin kaleme alınmasında özellikle Alî Şîr Nevâî etkili olduğu için bu dönemin dikkate değer ismidir.¹

Azerbaycan bölgesinde İlhanlılar Devleti döneminde İbni Mühennâ ile başlayan Türk sözlükçülüğü XIII. yüzyılda Farsça-Türkçe alanında kendini göstermeye başlamıştır. Hinduşah Nahçivânî'nin *Es-Sıhahu'l-Acemiyye* adlı eser bunun ilk

¹ Karahanlı, Harezmi, Kıpçak ve Çağatay Dönemi sözlükleri hakkında detaylı bilgi için bakınız: (Ercilasun, 2005; Bayat, 2003).

örneğidir. Bunun gibi Anadolu’da yazı dili hâline gelen Eski Anadolu Türkçesinde ilk Arapça-Türkçe sözlük, XIII. yüzyılda, Mehmet b. Mustafa b. Zekeriyâ b. Hoca Hasan Fahreddin Salgurî’nin eseridir. Böylece Türk sözlükçülük geleneğinde ve tarihinde XV. yüzyıldan başlayarak XIX. yüzyıla kadar manzum tarzda Farsça-Türkçe, Arapça-Türkçe, Farsça-Arapça-Türkçe sözlük yazma geleneği başlamıştır (Yavuzarslan, 2009).

Anadolu sahasında düzenlenen sözlüklerin, başlangıçta genel olarak şekil bakımından manzum yazıldığı görülmektedir. Sebebi ise nesirdense manzum yazıların akılda kalıcılığının fazla olmasıdır. Türklere, Arapça ve Farsçanın daha kolay öğretilmesi için sözlükler manzum yazılmıştır.

Anadolu’da düzenlenen ilk manzum Farsça-Türkçe sözlük Hüsâmeddîn Hoyî’nin *Tuh fe-i Hüsâmi*, ilk Arapça-Türkçe manzum sözlük ise Ferišteoğlu Abdullatif’in *Lügat-i Ferišteoğlu* eserleridir. Bu sözlüklerden sonra kaleme alınan manzum-mensur sözlüklerin sayısı artmıştır. XV.-XVI. yüzyılda Türk sözlükçülüğü, Osmanlı Devleti’nin imparatorluk hâline gelmesiyle Anadolu topraklarına taşınmıştır. Ayrıca XVIII. yüzyılın ilk çeyreğinde Osmanlı Devleti’nde matbaanın Türkler tarafından da kullanılmaya başlanması, Türk sözlükçülüğünde yeni bir çığır açmıştır. Mehmed b. Mustafâ el-Vanî’nin *Tercemetü Sihâhu’l-Cevherî* ve Hasan Şu’ûrî’nin *Ferheng-i Şu’ûrî* (Farsça-Türkçe) sözlükleri Müteferrika matbaasında basılmıştır. Böylece XV.-XVIII. yüzyılları arası kaleme alınan pek çok sözlük matbaada basılarak kullanıcıların istifadesine sunulmuştur. Ayrıca Arapça ve Farsça tercüme sözlükler de Türk sözlükçülüğü açısından önemlidir. Azerbaycan ve Anadolu sahasında XIII. yüzyılda Farsça-Türkçe, Arapça-Türkçe tarzında başlayan Türk sözlükçülük geleneği, XV.-XVIII. yüzyıllar arasında manzum ve mensur olmak üzere yüzlerce eser meydana getirmiş, XVIII. yüzyılda matbaanın Türkler tarafından kullanılmaya başlanmasıyla, sözlükçülük alanında da birtakım yenilikler yaşanmış ve Türk sözlükçülüğü belli bir aşamaya gelmiştir. Osmanlının son dönemlerinde Tanzimat’la Batı’ya açılan Osmanlı aydınları, öğrendikleri yabancı diller sayesinde Batı’da yapılan sözlük çalışmalarını tanımlarıyla beraber Tanzimat’tan sonra Türk sözlükçülüğüne yeni bir bakış açısı kazandırmışlar ve Türkçeden-Türkçeye sözlük yazma çalışmaları başlatmışlardır. Sözlüklerin içeriğinde de türlerinde de yeni denemeler ortaya çıkmıştır. Tanzimattan sonra Osmanlı Devleti’nde de

hukuk, tıp, vs. gibi bilim dallarının sözlükleri hazırlanmaya başlanmıştır (Yavuzarslan, 2009).

Osmanlı dönemi Türk sözlükçülüğü kapsamında en geniş bilgiler Paşa Yavuzarslan'ın eserinde yer almaktadır. Bu nedenle detaylı bilgileri bahsi geçen çalışmaya havale ederek burada yalnızca Osmanlı Dönemi Türk sözlüklerinin isimlerini ve yazarlarını aktarmak yeterli olacaktır. Osmanlı Dönemi Türk sözlüklerinin künyesi, genel hatlarıyla şöyledir:

- *Lehçetü'l-Lügât*, Mehmed Esad Efendi, Dârü't-Tıbâ'atî'l-Ma'mûretî's-Sultâniyye, Hicri 1216.
- *Lügat-i Şinâsî/ Kâmûs-ı Osmânî (?)*
- *Müntahabât-ı Türkiyye*, J.W. Redhouse, 1258 (1842).
- *Müntahabât-ı Lügât-ı Osmâniyye*, Cerîde-hâne, Hicri 1268-1269 (1852-1853): bu sözlük farklı yıllarda çeşitli adlarla, bazı ilave ve farklı tekniklerle pek çok kez basılmıştır.
- *Eser-i Şevket*, Mehmed Şevket Es-Seyyid, Matba'a-i Âmire, Hicri 1268
- *Zübdetü'l-Lügât*, İbrâhîm Ganî, Ahmed Nâşid Hicri 1283
- *Lügât-ı Kâmûs*, Ahmed Lütfî, Matba'a-i Âmire, Hicri 1286
- *Lügât-ı Azîziyye*, Asafî Efendi, Hicri 1287
- *Zübdetü'l-Lügâtî'l-Lehçe*, Hasan Efendi 1.c., Hicri 1287, Rıza Efendi Matba'ası 2.c., Hüseyin Remzî, Hicri 1288
- *Kenzü'l-Lügâtî'l-Osmâniyye*, Mustafa Efendi Süleymân-zâde, Hicri 1289
- *Tercümânu'l-Lügât*, Hamdî, Hicri 1288-1289
- *Lehçe-i Osmânî*, Ahmed Vefik Paşa, Tab'hâne-i Âmire, Hicri 1293; *Lehçe-i Osmânî*, Tab'-ı Cedîd, Hicri 1306
- *Mir'âtü'l-Lügât*, Mehmed Rif'at, 1293
- *Lügât-ı Ecnebiyye İlâveli Lügât-ı Osmâniyye*, Doktor Hüseyin Remzî, Dersâ'adet, Hicri 1298
- *Lügât-i Remzî*, Matba'a-i Hüseyin Remzî, Hicri 1305
- *Ünsü'l-Lügât*, Hüseyin Remzî, Hicri 1305

- Çocuklar İçin Lügat Kitâbı, muharriri: Muallim Nâcî, sahibi: Mehmed Sâlim Hicri 1306; (*Tetimme-i*) *Lügat-i Nâcî* (*Çocuklar İçin Lügat Kitâbı*), muharriri: Müstecâbî-zâde İsmet Hicri 1316; *Lügat-i Nâcî*, Muallim Nâcî Hicri 1322; *Küçük Lügat-i Nâcî*, Muallim Nâcî
- *Lügat-i Ebu 'z-ziyâ*, Ebuzziyâ Tevfik, Hicri 1306
- *Lügat-i Şemseddîn*, Muhammed Şemseddîn, Hicri 1307
- *Resimli Lügat*, Muharrirleri: Ahmed Râsim, Halîl Vahîd, Reşâd, Hicri 1309
- *Mükemmel Kâmûs-ı Osmânî*, Hicri 1309-1310
- *Kâmûs-ı Osmânî*, Mehmed Salâhî, Hicri 1313
- *Kâmûs-ı Türkî*, Şemseddin Sâmî, Hicri 1317
- *Mükemmel Osmanlı Lügati*, Alî Nazîmâ ve Reşâd, Hicri 1319
- *Resimli Kâmûs-ı Osmânî*, Alî Seydî, Hicri 1330
- *Türkçe Lügat*, Mehmed Bahâeddîn, Hicri 1330; *Yeni Türkçe Lügat*, Mehmed Bahâeddîn, ikinci tab' Hicri 1330
- *Lügât-ı Cûdî*, İbrâhîm Cûdî, Hicri 1332
- *Yeni Resimli Türkçe Kâmûs*, 1927 ²

II. MİR'ATÜ'L-MÜŞKİL

A. Sözlüğün Adı

Eserin adı, yazmanın ilk sayfası olan 1a sayfasında ve mukaddime kısmının içerisinde *Mir'atü'l-Müşkil* olarak zikredilmiştir. Ayrıca eserin adının geçtiği diğer bir kaynak da *Cevâhirü'l-Elsine*'dir. *Cevâhirü'l-Elsine*'nin müellifi İbrahim Vedîd, sözlüğünde iki kere eserin isminden bahsetmiştir.

Sözlüğün ismi Arapça tamlamadan oluşmuştur. “Müşkil” kelimesi sözlüklerde *güç*, *zor*, *çetin* anlamını taşımaktadır. “Mir'at” kelimesi ise *ayna* anlamına sahiptir. Böylece “Mir'atü'l-Müşkil” tamlaması *güçlüğün aynası* anlamını kazanmaktadır. Bu anlamlandırma sözlük için uygun görünmediğinden kelimenin terim anlamını dikkate

²Tarihî sözlüklerin künyeleri hakkında daha fazla bilgi için bakınız: (Gökçe, 1998).

almak daha doğru olacaktır. Ali ibn Muhammed Cürcânî, müşkil sözcüğünün terim anlamını sözlüğünde “*kendisinden kastedilen, ancak araştırıldıktan sonra anlaşılan söz*” olarak ifade eder. “Mir’atü’l-Müşkil” başlığında kastedilen anlamın bu olması sözlük için yerinde bir kullanım olacaktır. Böylece “Mir’atü’l-Müşkil” tamlaması ile ifade edilenin “güçlkle anlaşılan sözcüklerin aynası” olduğu söylenebilir.

B. Sözlüğün Müellifi

Osmanzâde Ahmed Ta’ib 17. yüzyılda reîs-i şâiran unvanını kazanmış, hicivleri ve kasideleriyle tanınmış bir divan şairidir. Asıl adı Ahmed’dir. İstanbul’da doğmuştur. Babası Süleymaniye Ruznamçecisi Osman Efendi’dir (Banarlı N. S., 1971, s. 749). Tâ’ib’in çok iyi bir eğitim gördüğü, medresede tahsil yaptığı, müderrislik ve kadılık görevinde bulunduğu birçok kaynaktan geçmektedir. Tâ’ib’in “şairler sultanı” olarak anılmasına ise yazdığı kaside vesile olmuştur.

“1720’de Sultan III. Ahmed’in İbrahim adındaki şehzadesinin doğumu dolayısıyla söylediği bir kaside padişahın makbulü olduğundan bir “Hatt-ı Hümayûn” ile “Melikü’ş-şuarâ” sayılıp “reîs-i şâiran” unvanıyla taltif edilmiştir” (Banarlı N. S., 1971, s. 749). Önceleri Hamdî mahlasını kullanan Ahmed Efendi, daha sonra yaptıklarına tövbe ederek Tâ’ib mahlasını almıştır (Özcan, 2007, s. 3). Tövbe etmesindeki sebep ise Hamdî mahlasıyla kırıcı hicivler söylemiş olmasıdır. Hatta bu yönü ölümüne de sebep olmuştur. Tâ’ib 1724’de vefat etmiştir. Mısır’da kadı olarak bulunuyorken, aleyhinde söylediği bir hiciv yüzünden Mısır Valisi tarafından zehirletilerek öldürüldüğü kaynaklarda geçmektedir.

Birçok alanda eser veren müellifin eserleri şunlardır:

- *Sıhhatâbâd*
- *Ahmedü'l-âsâr fî tercemeti Meşâriki'l-envâr*
- *Divan*
- *Münşeat*
- *Ahlâk-ı Ahmedî*
- *Hulâsatü'l-Ahlâk*
- *Telhis-i Mehâsinü'l-Edeb*

- *Telhisü'n-Nesâyih*
- *Simârü'l-Esmâr*
- *Hadikatü'l-Mülûk*
- *Hadikatü'l-Vüzerâ*

Osman Gazi'den II. Mustafa'ya kadar olan Osmanlı tarihini anlattığı *Hadikatü'l-Mülûk* ve Alâeddin Paşa'dan Râmi Mehmed Paşa'ya kadar 108 Osmanlı vezirinin biyografisini anlattığı *Hadikatü'l-Vüzerâ* Tâ'ib'in en tanınmış eserleridir (Özcan, 2007, s. 3-4). Görüldüğü üzere kaynaklardan edindiğimiz bilgilerle listelemiş olduğumuz eserlerin içerisinde *Mir'atü'l-Müşkil*'in adı zikredilmemiştir. Ahmed Ta'ib'den bahseden kaynaklar, onun eserleri içerisinde her ne kadar *Mir'atü'l-Müşkil*'den bahsetmeseler de gerek eserin mukaddimesinden gerekse *Cevâhirü'l-Elsine* adlı sözlüğün dibacesinde geçen "... 'andelîb-i gülistân-ı belâgat ve tûfî-i şekeristân-ı feşâhat sühân-güzârân-ı Rûmuş ser-bülendi 'Oşmânzâde Tâ'ib Efendinin *Mir'atü'l-Müşkil* 'unvânıyla revnâk-yâfte-i iştihâr olan te'lîf-i muhtaşar-ı kalîlû'l-îşârları ..." (Çakmak, 2019, s. 383) ifadeleri ile anlaşıyor ki bu eser Ahmed Tâ'ib'e aittir.³

İncelemiş olduğumuz yazmanın mukaddime kısmının sonunda yer alan "Ey bu uslûb-ı laîfî seyr eden/ Hâf édüp gendüye üstâd edesin/ Ba' de'z-in bu tâ'ib-i bî-çâreyi/ Bir du' â-yı hayr ile yâd edesin" (Tâ'ib, s. 5b) ifadeleri kesin olarak gösteriyor ki *Mir'atü'l-Müşkil*'in müellifi, "Tâ'ib" mahlası ile Osmanzâde Ahmet Tâ'ib'tir.

C. Sözlüğün Yazılış Tarihi

Sözlüğün bilinen yegâne nüshasında eserin telif tarihiyle ilgili herhangi bir kayıt bulunmaz. Ancak Osmanzâde Ahmed Tâ'ib'in 1136 (1724) yılında vefat ettiği bilindiğine göre *Mir'atü'l-Müşkil*'in bundan önce yazılmış olması gerekir. Bu nedenle sözlük, yanlış bir surette Osmanlı dönemi Türk sözlükçülüğünün etken karakterli ilk örneği olarak bilinen Şeyhülislam Mehmed Efendi'nin 1725 yılında yazmaya başladığı *Lehcetü'l-Lügat*'inden daha eskidir. Bu durum *Mir'atü'l-Müşkil*'i Osmanlı dönemi Türk

³ "Cevâhirü'l-Elsine" adlı sözlüğe ulaşılammıştır. Bu nedenle dibacedeki ifade Serkan Çakmak'ın "Madde Başları Türkçe olan İlk Osmanlı Türkçesi Sözlüklerinden Biri: CEVÂHİRÜ'L-ELSİNE" adlı makalesinden temin edilmiştir.

sözlükçülüğünün etken karakterli ikinci sözlüğü konumuna yerleştirir (Çakmak, 2019, s. 1341).

D. Sözlüğün Düzeni ve Yapısı

İncelemiş olduğumuz *Mir'atü'l-Müşkil* adlı el yazması eser Türkçe, Arapça ve Farsça olmak üzere üç dilden müteşekkil bir sözlüktür. Madde başları Türkçe olması açısından önem arz eden bu sözlük, üç sütun hâlinde oluşturulmuştur. İlk sütunda yer alan Türkçe kelimelerin mukabilinde Arapça ve Farsça karşılıkları verilmiştir. Dolayısıyla *Mir'atü'l-Müşkil*, esas dildeki kelimelerin anlamlarının o dil içerisinde açıklandığı bir sözlük değildir. Sözcüklerin diğer iki dildeki karşılığı verilerek bir kelimenin üç dilde kullanım şeklinin mukayese edildiği bir sözlük olma vasfına sahiptir.

Sözlükte Türkçe kelimeler birinci sütunda, Arapça kelimeler ikinci sütunda, Farsça kelimeler ise üçüncü sütunda yer almıştır. Kelimeler, ilk harfleri esas alınarak Arap alfabe düzenine göre sıralanmıştır. Her harf de kendi içinde ilk hecelerinin harekelenişine göre üç kısım ile başlıklandırılmıştır. Bu başlıklar; meftûha (üstünlü), meksûre (esreli) ve mazmûme (ötreli) şeklinde “harfu'l-elifü'l-meksûre” (esreli elif harfi) gibi Arapça tamlamalarla oluşturulmuştur. Eserde toplam elli beş bap yer alır. Bu baplarda örneğin ilk hecesi fetha olan bir kelimenin mazmûm kısımda kullanıldığı da görülmüştür. Veya tam tersi bir kullanım olmakla birlikte başlıklar altında istisnai kullanımlar söz konusudur. Örneğin “Ebuçehil kârpûzı” (24a/4) “harfu'l-elifü'l-mazmûme” kısmında yazılmıştır.

Kelimelerin alfabetik sıralanışında da bir istisnai durum söz konusudur. “Kaf” (ق) harfinin bulunduğu 76a/4 sayfasında “ğayın” (غ) harfi ile başlayan bir kelime yer almıştır. “ğara kulak” (غرة قولاق) kelimesinde görülen bu durum, ağız özelliklerinin bir yansıması olarak Türkçede k>ğ harflerinin birbiri yerine kullanılmasından kaynaklıdır. Ayrıca esere yer yer “fasl” başlıkları eklenmiş ve sıralama yapılırken özellikle kelimelerin anlamsal yakınlığına dikkat edilmiştir. Örneğin “...ögey ana, ögey oğlu, ögey kız, üzengi, üzengi kayışı, üzerlik, üzerlik tohumu...” (Tâ'ib, s. 23a) gibi.

Sözlükte madde başı olan Türkçe kelimelerin ilk sesleri için kullanılan ve bapların oluşturulmasında esas alınan Arap harfleri şunlardır: elif (ا), bā (ب), tā (ت), cīm (ج), hā

(ح), ḥā (خ), dāl (د), rā (ر), zā (ز), sīn (س), šīn (ش), šad (ص), ṭā (ط), ‘ayn (ع), fā (ف), kāf (ق), kef (ك), lām (ل), mīm (م), nūn (ن), hā (ه), yā (ي). Sözlükte “ç” sesi ile başlayan Türkçe kelimeler cīm (ج) harfi, “p” sesi ile başlayan Türkçe kelimeler bâ (ب) harfi ve “g” sesi ile başlayan Türkçe kelimeler ise kef (ك) harfi içerisinde verilmiştir. Eserde (و) vav harfine dair ise şöyle not düşürülmüştür: “...vāv da daḥī gerek meftūḥ ve gerek meksūr ve gerek maẓmūm. Türkîde bir şey bulunmamağla bu maḥale şerḥ ve kıyāt olunmuştur” (Tâ’ib, s. 96a). Ayrıca sözlükte yer alan bu yirmi iki harfin, maẓmūm ve meksūr kısımları olmayanlara ise “maẓmūmunda yokdur” veya “meksūr ve maẓmūme yokdur.” şeklinde notlar düşürülmüştür. Dolayısıyla sözlükteki her harfin büyük çoğunluğunda üç harekeli kısımlar mevcutken bazılarında bir, bazılarında ise iki kısım yer almıştır. Metnimiz içerisinde bunlar dip not olarak eklenmiştir.

E. Sözlüğün Nüshası

Daha önce bir makale ile tanıtılan bu nüshanın nerede, ne zaman, kim tarafından istinsah edildiğine dair bilgiler bulunmamakla birlikte Beyazıt Yazma Eserler Kütüphanesi Müdürlüğünden temin ettiğimiz dijital görseller incelendiğinde de herhangi bir kayıt bulunmadığı tespit edilmiştir.

Mir’atü’l-Müşkil’ın tespit edilebilen yegâne nüshası bugün, İstanbul’daki Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesinin Veliyüddin Efendi koleksiyonunda 3155 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. Toplam 103 varaktan oluşan nüshanın kim tarafından nerde ve ne zaman istinsah edildiğine dair bir kayıt bulunmamaktadır. Sadece nüshadaki vakfiye mühründe yer alan 1175 (1761) yılından önceki bir tarihte istinsah edildiği bilgisi çıkarılabilir. Bu bilgidен hareketle nüshanın, Osmanzâde Ahmed Tâ’ib’in vefatından (1724) çok kısa bir zaman sonra istinsah edildiği veya müellif nüshası olduğu düşünülebilir” (Çakmak, 2019).

Nüsha; bordo renkli deriyle ciltlenmiş, kenarları altın yaldızlı zencireklerle süslenmiştir. İlk sayfasına eserin başlığı eklendikten sonra altına bir mühür eklenmiştir. Bu mühürde şu ifade yer almıştır:

“Vaḳf-ı şeyḥü’l-islām

Veliyü’d-dīn Efendi ibnü’l-merḥūm

El-ḥāc Muṣṭafa Aḡa ibnū'l-merḥūm

El-ḥāc Ḥüseyin Aḡa

sene 1175”

1255

Vakfiye mührü, sözlüğün 42b, 85b ve 103b sayfalarında aynen tekrarlanmıştır.

Harekeli nesih bir hatla kaleme alınan nüsha, açık kahverengi aharlı kâğıtlara yazılmıştır. Siyah ve kırmızı mürekkep kullanılmıştır. Nüshanın genelinde siyah mürekkep hâkimdir. Kırmızı mürekkep, çoğunlukla Arapça kelimelerde kullanılmakla birlikte Farsça kelimelerin ise bir kısmında kullanılmıştır. Ayrıca başlıklarda, sayfa kenarlarına yazılmış notlarda ve önemli görülen yerlerde de kırmızı renk kullanılmıştır. Nüşhada, özellikle Arapça ve Farsçada aynı anlama gelen kelimeler alt alta yazılmıştır. Birkaç sayfada 8, 9, 12 satır kullanılmakla birlikte sayfaların tamamında 11 satır yazı yer almaktadır. Bazı satırlardaki kelimelerin üzeri çizilerek iptal edilmiştir. Ayrıca müstensih, üzeri karalanan kelimelerin etrafına tashih kayıtları düşmüştür. Sayfa sonunda çoban kaydı bulunmaktadır. Nüshanın sayfalarında cetvel çizgileri mevcut değildir.

Nüsha 1a sayfası ile başlayıp 103a sayfası ile son bulmaktadır. 1a sayfasının ortasında bir mühür üzerinde ise *Mir'atü'l-Müşkil* başlığı yer alır. Eserin mukaddime kısmı 1b-5b sayfaları arasında yer alırken sözlük kısmı, 6b-103a sayfaları arasındadır. Sözlük kısmının başlangıcında sadece bir sayfa boş bırakılmıştır. Sonndan ise 3 sayfa boş bırakılmıştır. Boş sayfaların ilk sayfasında yine mühre yer verilmiştir.

F. Sözlükteki Türkçe Madde Başları Hakkında Bazı Hususlar

Sözlükte sadece isimlere yer verilmiş filler dâhil edilmemiştir. Üzeri çizilen satırlar dâhil edilmemekle birlikte toplam 2041 Türkçe madde başı bulunmaktadır. Madde başı Türkçe olan kelimelerin çoğunluğu Arapça ve Farsça kökenli kelimelerdir. Bunların bir kısmında Arabîdir veya Farisîdir şeklinde notlar yer almakla birlikte diğer sözcükler, müellif tarafından Türkçe kabul edilmiştir. Müstensihin, 96a sayfasında “ḥarfu'n-nūnu'l-meksüre” başlığı sonrasında düştüğü “Ḥarf-i nūnuḡ maẓmūmunda noḡūddan ḡayrı Türkide bir şey yokdur ve vāv da daḡi gerek meftūḡ ve gerek meksūr ve gerek maẓmūm.

Türkide bir şey bulunmamağla bu maħalle şerh ve kayd olunmuşdur.” (Tâ’ib, s. 96a) notu ile anlaşılıyor ki aslında yabancı kelimeler hakkında kayıtsız kalmamıştır. Buna binaen “v” sesi ile başlayan, Türkçeye yabancı dillerden giren sözcükler sözlüğe alınmamıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İNCELEME

1.1. YAZIM ÖZELLİKLERİ

Mir 'atü'l-Müşkil, başından sonuna kadar yer yer harekeli nesih bir hatla kaleme alınmıştır.

1.1.1. Ünlülerin Yazılışı

“a” Ünlüsü

-1. Ön seste

Ön seste “a” ünlüsünü karşılamak üzere “elif” (ا), üstünlü elif (آ) bazen de “medli elif” (إ) kullanılmıştır:

‘elif’ (ا) ile yazılanlar		‘üstünlü elif’ (آ) ve ‘medli elif’ (إ) ile yazılanlar	
الما	alma 6a/9	أَرْمَغَان	armağan 7a/4
أَقْجَه	ağça 6b/7	أَرِيق	arık 7b/2
أَیْرِق	ayrık 7b/3	أَدَاش	adaş 8a/
أَشْلَمَق	aşlamak 7b/7	أَزِيق	azık 8a/1
أَقْصَق	ağsak 7b/10	أَغِل	ağıl 8b/7
أَغِل	ağıl 8b/7	أَغُو	ağu 9a/7
أَغْرِی	ağrı 8b/10	أَو	av 9b/4
أَغ	ağ 8b/11	أَدِیم	adım 9a/8
أَزُودِیْشِی	azu dişi 9a/6	أَی	ay 10a/11
أَیْأَق	ayak 11a/8	أَش	aş 11a/5
أَیْغَر	aygır 14a/6	أَجِی	acı 11b/1
أَغَاج	ağac 14a/7	أَت	at 13b/7
أَغِی	ağı 20b/2	أَق	ağ 15b/1

-2. İç seste

İç seste “a” ünlüsü, ya sadece bir “elif” (l) ile ya da herhangi bir işaret kullanılmadan yazılmıştır:

‘elif’ (l) ile yazılanlar		işaretsiz kullanım	
ارمغان	armağan 7a/4	اغرشق	ağırşak 7b/6
ايران	ayran 8b/8	ارغچ	arğaç 8b/6
يارىغى	yarığı 10b/8	بيقوش	baykuş 13a/6
بال	bal 11b/6	الچق	alçaq 15a/8
ياورىسى	yavrisı 11b/11	اونجق	oyuncaq 20b/5
قفتان	kaftan 12a/10	اورتق	ortaq 20b/11
باشى	başı 13a/10	بغرسق	bağarsuq 26a/3
قابوغي	qabuğı 14a/8	بقراج	bakraç 27b/7
صالقىمى	şalkımı 17a/6	قپو	kapu 33b/6
يوماغى	yumağı 17b/9	چقمق	çaqmaq 40b/5
وتلاق	otlaq 20a/6	صقزى	şakızı 41b/4
اوراق	oraq 20b/8	جرنق	cırnaq 42a/11
اوqlاغى	oqlağı 21a/1	قرغه	qarğa 46b/3
بىرام	bayram 24b/4	قلقان	kalğan 72b/78
بغرداق	bağırdağ 25a/6	صرمشق	şarmaşıq 62b/8
بالچك	balçık 25b/10	قبرجق	qabarcık 73a/7

-3. Son seste

Son seste bulunan “a” ünlüsü, genelde “güzel he” (e) ile bazen de “elif” (l) ile karşılanmıştır:

“elif” (l) ile yazılanlar		‘güzel he’ (e) harfi ile yazılanlar	
آيوا	ayva 7a/1	اتمجه	atmaca 7b/9
آلا	ala 11a/11	قرغه	qarğa 11a/11
اوكى آتا	ögey ata 23a/3	ارقه	arğa 12a/2
انا	ana 23a/4	آقجه	aqça 12a/9
باقلوا	baqlava 26a/6	ارپه	arpa 12b/9
بابا	baba 27a/6	اوبه	oba 21b/2
انا	ana 27a/7	باصدرمه	başdırma 26b/1
چرا	çıra 42b/8	بالطه	balta 29a/9
دونما	donanma 54a/4	بوزه	boza 31b/8
قايىن انا	qayın ata 76a/1	بورمه	burma 34a/3
يغما	yağma 97b/11	تارله	tarla 35b/7
		صرچه	şırça 64a/3

		قَرْنَجَه	qarınca 75b/1
		يَاقَه	yaqa 97b/8

“e” Ünlüsü

-1. Ön seste

Ön seste “e” ünlüsünü karşılamak için daima “elif” (ل) kullanılmıştır:

اَتْمَك	etmek 6b/5
الدَوَان	eldüvan 7a/11
اَكْسَر	ekser 7b/11
اَوَّلَكْ	evlek 8b/5
اَكِين	ekin 9a/1
اَو	ev 9b/5
اَل	el 10b/4
اَرَسَز	ersiz 15a/6

-2. İç seste

İç seste “e” ünlüsü genelde işaretlenmemiştir. Metindeki bazı kelimelerde ise “güzel he” (ه) veya üstün harekesiyle ile gösterimi mevcuttur:

işaretsiz kullanımlar		“güzel he” (ه) harfi veya üstün harekesi ile yazılanlar	
دَكْرَمَنِي	degirmeni 10b/6	اَلَكْ	elek 8b/4
دَلُوْكَى	delügi 14a/10	اَكِرْ	ekir 9b/1
اَشَكْ	eşek 16b/9	اَشِيْكَ	eşik 9b/2
بَشَكْ	beşik 25a/1	اَو	ev 9b/5
پَلْتَكْ	peltek [<bert-ek+]25a/9	بِلَهْ زَكْ	bilezik 10a/6
بَن	ben 26a/1	بَوْجَه كِي	böcegi 22b/2
بَكْ	beg 27a/2	بِلَهْ كِي	bileği 30a/11
بَيْن	beyin 29b/6	كُورَه كِي	küregi 45a/10
تَكَرْلَكْ	tekerlek 35a/7	كَلَهْ بَكْ	kelebek 82b/3
چَوْكَن	çögen 44a/1	دِرَه كِي	direği 84a/2
دَرِي	deri 45b/5	كِيْجَه لَكْ	gicelik 86a/10

-3. Son seste

Son seste “e” ünlüsü “güzel he” (ه) ile karşılanmıştır:

آبه	ebe 8a/2
اكنه	igne 10a/4
چكركه	çekirge 13a/4
انجه	ince 19a/1
اوکجه	ökçe 20a/9
بسلمه	besleme 27a/1
پیره	pire 30b/1
تکنه	tekne 34b/7
چنه	çene 41a/7
جزمه	cizme 42a/9
اوکندره	ögendire 21a/3
دپمه	depme 49b/9
سورمه	sürme 59b/2

Kapalı e' (é) Ünlüsü

-1. Ön seste ve iç seste

“Kapalı e' (é) sesi ön seste “elif+ye” (اي) harfleriyle kimi zaman da yalnızca “elif” (ل) harfiyle gösterilmiştir.

“Kapalı e' (é) sesi iç seste ya “ye” (ی) harfiyle gösterilmiş ya da işaretlenmemiştir.

Ön seste ‘elif+ye’ (اي) harfleriyle yazılanlar ve iç seste ‘ye’ harfi (ی) ile işaretlenenler		yalnız ‘elif’ (ل) harfi ile yazılanlar veya işaretlenmemiş kullanımlar	
ایدر	eder 3b/7	اتمک	etmek 6b/5
کیسی سی	kesesi 9b/9	یل	yel 18a/11
کیسه سی	kesesi 40b/7	بل	bel 28a/7
کیچه سی	keçesi 45a/11	آلک	elek 8b/4
کیجه لک	gicelik 86a/10	اکین	ekin 9a/1
		الچی	elçi 9a/9
		آشیک	eşik 9b/2
		ارکک	erkek 13a/1
		اکسر	ekser 7b/11
		کلز	keler 16/4

“ı” ve “i” Ünlüleri

“ı” ve “i” ünlülerinin yazılışı benzer olduğu için aynı başlık altında değerlendirilmiştir.

-1. Ön seste

Ön seste “ı” ve “i” ünlülerini karşılamak üzere “elif” (ل) veya “elif+ye” (ای) kullanılmıştır:

“elif+ye” harfi (ای) ile işaretlenenler		“elif” (ل) harfi ile yazılanlar	
ایچی	içi 10b/5	اپلیک	iplik 16a/3
ایک	ig 17a/9	ارماق	ırmak 17a/8
ایکنه	igne 17b/1	ایلیک	ilik 17b/6
ایکده	igde 17b/10	اسی	ısı 18a/10
ایپ	ip 18a/3	اشرغان	ışırğan 18b/9
اینک	inek 19a/4	اسلاق	ıslak 19a/8
اینش	iniş 19a/5	اسلک	ıslık 19a/9
اینجک	incik 19a/6	اıştırما	ıştırma 19a/11
ایکز	ikiz 19a/7	ایپک	ipek 19b/7
ایکدین	igdin 19b/4		
این	in 19b/5		
ایت	it 19b/8		
ایلیک	ilik 94a/6		

-2. İç seste

İç seste “ı” ve “i” ünlüleri bazen gösterilmemiştir. Bazen de “ye” (ی) ile karşılanmıştır:

“ye” (ی) harfi ile işaretlenenler		işaretsiz kullanımlar	
ایریک	erik 7a/3	قلمشدر	kılmıştır 1b/8
آزیک	azık 8a/1	ایریق	ayrık 7b/3
آدیم	adım 9a/8	اغز	ağız 8a/4
ارقه یصدیغی	arğa yaşadığı 12a/4	قلج	kılıç 14b/5
ییلان	yılan 16a/9	اغز	ağız 15a/3
البحاق	ılıcağ 18b/2	دشلو	dişlü 16a/5
ایچ	iç 18b/6	قز	kız 23a/6
انیکی	enigi 19b/9	باقر	bakır 27b/6

آریسی	arısı 28a/3	بلدرجن	bıldırcın 30a/2
دریسی	derisi 28b/2	بیق	bıyık 30a/7
بیلک	bilek 30a/6	بت	bit 30b/5
چتبَن	çetin 41b/1	چمدک	çimdik 42a/5
چمشیر	çimşir 42a/4	خجقرق	hıçkırık 46a/3
چیل	çil 43a/1	حرسز	hırsız 46a/6
شیش	şiş 62a/2	قل	ķıl 78a/6

-3. Son seste

Son seste “ı” ve “i” ünlüleri her zaman “ye” (ی) ile gösterilmiştir:

اگری	egri 8a/11	اوجی	ucı 27b/5
اغری	ağrı 8b/10	یاغی	yağı 28a/5
آی آیدنی	ay aydını 10b/1	تاتلی	tatlı 35b/10
اکشی	ekşi 11a/4	چالی	çalı 40a/7
آجی	acı 11b/1	چوی	çivi 42b/2
یتاغی	yatağı 12a/1	چی	çi 42b/10
اری	arı 16a/10	حالی	halı 44b/7
یemiş	yemişi 18b/5	دام اوسی	dam üsti 51a/3
طاشی	taş 20a/10		
اریسی	arısı 22b/6		

“o” ve “ö” Ünlüleri

Ön seste “o” ve “ö” ünlülerinin yazılış özellikleri aynı olduğundan tek başlık altında incelenmiştir.

-1. Ön seste

Ön seste “o” ve “ö” ünlülerini karşılamak üzere genelde “elif+vav” (او) bazen de sadece “elif” (ا) kullanılmıştır:

“elif+vav” (و) harfiyle yazılanlar		“elif” (ا) harfiyle yazılanlar	
اورتوسي	örtüsü 12a/5	ايون	oyun 20b/4
اوموزى	omuzu 14a/4	اكدره	ögendire 21a/3
اوق	oķ 16b/1	ابور	obur 22a/6
اولوسى	ölüsü 19b/11		
اوت	ot 20a/5		
اورمچك	örümcek 20b/1		

اورس	örs 20b/6		
اود	öd 21a/8		
اوده	oda 21b/3		
اوغل	oğul 22b/3		
اورکچی	örgüci 51b/5		
اوطه	oṭa 67a/4		

-2. İç seste ve son seste

Türkçe kelimelerin ilk hecesinin dışında bulunmayan “o” ve “ö” ünlüleri, iç ses ve son seste genel olarak “vav” (و) harfi ile gösterilmiştir. “o” ve “ö” ünlülerinin iç seste çok nadir olarak işaretlenmedikleri de görülür:

“vav” (و) harfiyle yazılanlar		işaretsiz kullanımlar	
يوغورت	yoğurt 11a/4	کپری	köpri 14b/2
کولکسی	gölgesi 14a/9	سکوت	sögüt 16a/2
کوی	köki 14b/8	صُوقْلُوغی	şovukluğu 28a/8
تون	ton 18b/7	بکرلجه	böğrölce 31a/9
قوناغی	ķonağı 28b /5		
بونجق	boncuķ 31a/3		
بویه	boya 31a/7		
بودر	bodur 31a/11		
بویندروق	boyunduruķ 31b/1		
بویرک	böbrek 32a/2		
توز	toz 37b/6		
توق	toķ 38a/6		

گۆملىگى	gömlegi 41b/7		
چوماق	çomaq 44a/7		
چۆرەك	çörek 43b/2		

“u” ve “ü” Ünlüleri

iki ünlünün yazılış özellikleri aynı olduğundan tek başlık altında incelenmiştir.

-1. Ön seste

Ön seste “u” ve “ü” ünlülerini karşılamak üzere genelde “elif+vav” (و) bazen de sadece “elif” (ل) kullanılmıştır:

“elif+vav” (و) harfiyle yazılanlar		“elif” (ل) harfiyle yazılanlar	
اوزم	üzüm 15b/3	ادوز	uduz 23b/8
اويقو	uyqu 20/a		
اون	un 20a/4		
اوچوق	uçuk 20b/3		
اوزنكى	üzengi 20b/10		
اورغان	urğan 21a/2		
اويوز	uyuz 21b/9		
اوزون	uzun 23a/11		
اوچقور	uçqur 23b/10		
اوستى	üsti 75a/11		

-2. İç seste

İç seste yer alan “u” ve “ü” ünlüleri çoğu zaman bir “vav” (و) ile, bazen de herhangi bir işaret kullanılmadan karşılanmıştır:

“vav” (و) harfiyle yazılanlar		işaretsiz kullanımlar	
آلتون	altun 6b/6	الدوان	elduvan 7a/11
دوكمه	dügme 10a/5	صرمساق	şarmusaq 11b/3
كموكى	kemügi 12a/3	بلبل	bülbül 32b/9
بولوت	bulut 15b/9	بيوك	büyük 33b/11
اولوق	oluq 20b/9	بداغى	budağı 48a/4
اوکسوز	öksüz 21a/9	قاون	qavun 72b/1
اورکوج	örgüç 21b/7		

اوکوت	ögüt 24a/3		
توطغالی	tuṭṭalı 28b/11		
بوزاغو	buzaḡu 31a/6		
بوكور	bögür 32a/5		
قويروغی	quyruḡı 37a/3		
قابوغي	qabuḡı 41a/3		
چوروك	çürük 43b/3		

-3. Son seste

Son seste “u” ve “ü” ünlüleri düzenli olarak “vav” (و) harfi ile karşılanmıştır:

صو	şu 11b/2
أيو	ayu 15a/11
اوغرو	uḡru 21a/6
اورتو	örtü 21a/11
اوتو	ütü 21b/1
صاچلو	şaçlu 24a/2
اولو	ulu 24a/9
بچغو	bıçḡu 30a/5
بقاغو	buḡaḡu 31a/5
بورغو	burḡu 31b/11
پوصو	puşu 32a/3
تورپو	törpü 38a/2
توتسو	tütsü 38b/2
طاتلو	ṭatlu 66a/6
قيو	quyu 80b/10
قپو	qapu 75a/1

1.1.2. Şeddenin Kullanılışı

Metinde kısmen hareke kullanılmış olmakla beraber Arapça ve Farsça kelimelerin yanlış okunmaması için şedde işareti (˘) çoğunlukla gösterilmiştir:

اَوَّل	evvel 6b/3
كَمْثَرَى	kümmeşrā 7a/2
سَمَى	semiyy 8a/8
صُرَّه	şurra 9b/9
زَرَنَكِيز	zerringīz 10a/1
دُكَّان	dukkān 15a/1

محمه	miḥamme 27b/8
أس	üss 35a/10
تنور	tenevver 35b/3
زق	zıkkı 37b/10
دراق	dürrāk 38b/9

1.1.3. Ünsüzlerin Yazılışı

Arap alfabesinde birbirine yakın olan bazı ünsüzlerin düzensiz olarak birbiri yerine kullanılması ünsüzler imlasında zorluklar teşekkül etmesine sebep olmuştur. Bu ünsüzler şöyledir:

“ç” Ünsüzünün Yazılışı

Metinde “ç” ünsüzü kuralsız bir şekilde, bazen “cim” (ج) bazen de “çim” (چ) harfi ile yazılmıştır:

“cim” (ج) harfiyle yazılanlar	“çim” (چ) harfiyle yazılanlar
أقچه	akçe 6b/7
آی چجکی	ay çeçeği 10b/3
سجان	sıçan 13a/8
اڭاج	ağaç 14a/7
اوزکچ	üzgeç 21b/6
بکچی	bekçi 26a/10
بولماچ	bulamaç 31/9
توتماچ	tutmaç 38b/5
خجقرق	hıçkırık 46a/3
صاچ	şaç 62b/3
قلج	kılıç 78a/1
قرلنغچ	kırlanğıç 78b/1
قوچ	koç 79b/4
کرپیچ	kerpiç 84a/4
ینکچ	yengeç 98a/7
آلچی	elçi 9a/9
آلچی	alçı 9a/10
اولچک	ölçek 21b/10
بچاق	bıçak 30b/3
بورچق	burçak 31b/4
چان	çan 39a/5
چاروق	çaruğ 39b/2
چپچاق	çapçak 39b/7
چلک	çelik 40a/5
چایر	çayır 40a/6
چیچک	çiçek 42a/2
چبوق	çubuk 42b/9
چوملک	çömlek 43b/6
کوچکی	köçeki 51b/10
کچی	keçi 84b/5

“g/ η” Ünsüzlerinin Yazılışı

Metinde “g” ünsüzü “kef” (ك) ile yazılmıştır. Çift çekmeli “kef” (گ) kullanılmamıştır. “η” ünsüzü ise çoğu yerde “kef” (ك) bazen de üç noktalı “kef” (ك) ile yazılmıştır:

“g”		“ŋ”	
کورگی	gevregi 11a/3	اڭك	eŋek 8b/1
ابه كومجى	ebegümeçi 13a/9	اڭسه	eŋse 12a/11
بىكى	begi 16a/11	آق دكز	aqdeŋiz 16a/6
كوكرجن	gögercin 16b/6	بيكار	pınar 30a/3
اوگى	ögey 23a/3	تمره كى	temreŋi 34b/8
چىك	çig 43a/2	جنگلك	cibinlik 42a/7
دكنك	degenek 49a/8	دكز	deŋiz 50b/8
ديزگين	dizgin 52b/7	يوكى	yünŋi 51a/10
دوكون	dügün 54a/2	يكي آى	yeŋi ay 100a/2
كمى	gemi 83b/7	يالكر	yalŋız 100a/11
كيك	geyik 84a/9		
كجىك	gıcık 86a/9		
كوملك	gömlük 86b/5		
كوكرچين	gögerçin 88b/6		

“p” Ünsüzünün Yazılışı

Metinde “p” ünsüzü belli bir kurala bağlı olmaksızın, çoğu yerde “be” (ب) bazen de “pe” (پ) harfi ile yazılmıştır. Bazı Farsça kelimelerde ise “p” ünsüzünün “be” (ب) harfi ile yazıldığını görebilmekteyiz: Örneğin Yazmada pāšine (پاشنه) 20a/9 kelimesi hemen alt satırında “bāšine” (باشنه) şeklinde yazılmıştır. Suprīg (سبريغ) 23b/3, kīpe (کپه) 45b/7, šīr-puht (شيربخت) 62a/4, pelāzūr (پلازور) 76a/9, kīpū (کپو) 82b/3, kelimeleri yine bu kısma örnektir. Diğer örnekler şöyledir:

“pe” (پ) harfiyle yazılanlar		“be” (ب) harfiyle yazılanlar	
پاموق	pamuk 12b/7	ايدوب	edüp 1b/9
پير	pir 30b/10	توب	top 37b/4
پيراغى	yaprağı 37b/3	چلپر	çılbur 42b/3
توپلاق	topalağ 38b/6	چورچوب	çörçöp 44a/2
تورپو	törpü 38b/7	صبقين	şapkın 64b/11
قولپى	kulpı 44a/8	طوب	top 68b/11
پيراغى	yaprağı 47b/6	كوب	küp 86b/8
كرپك	kirpik 85b/10		
كوپه	küpe 86b/3		

Ayrıca Metinde bazı Türkçe kelimelerin yazımı, “p” harfi ile yazılmış olsa da yazı çevrimi “be” harfi ile yapılmıştır: “başmak” (باشمق) 26b/2, “barmaq” (پارمق) 27b/4, “çılbur” (چلپر) 42b/3 gibi.

“s” Ünsüzünün Yazılışı

Metinde kalın sıradan kelimelerde bulunan “s”, çoğu zaman “şat” (ص) bazen de “sin” (س) harfi ile yazılmıştır. Bu yazılışı belli kurallara bağlamak mümkün değildir. Aynı kelimenin her iki harfle de yazıldığı görülebilmektedir. Örneğin “sağal” (سقال) 57b/3, “şakal” (صقال) 62b/2, “saç” (ساج) 57b/2, “şaç” (صاج) 62b/3, “sinor” (سنور) 59a/6, “şinor” (صنور) 64a/10, “sıpğun” (سپقون) 59a/8, “şıpkın” (صبقين) 64b/11 gibi. Eklerde ve ince ünlü kelimelerde ise sadece “sin” (س) kullanılmıştır:

“sat” (ص) harfiyle yazılanlar		“sin” (س) harfiyle yazılanlar	
صاج	şaç 15b/5	سود	süd 11a/7
صالقمی	şalkımı 47b/7	سوریسی	sürisi 52a/2
صوه سی	şıvası 53a/7	سقال	sağal 57b/3
صاریسی	şarısı 53b/9	سارق	sarığ 57b/4
صمان	şaman 63b/1	سموز	semüz 58a/4
صنصار	şansar 63b/5	سنگ	sinek 58b/4
صاری	şarı 63b/7	سوری	sivri 58b/5
صقال	şakal 62b/2	سرکه	sirke 58b/6
صبان	şaban 62b/4	سپسی	sipsi 58b/8
صقصغان	şakşagan 62b/5	سپقون	sıpğun 59a/8
صرمساق	şarmisağ 62b/6	سود	süd 59b/7
صالنچق	şalıncağ 63a/1	سوگوت	sögüt 60a/1
صو	şu 65a/1		

“t” Ünsüzünün Yazılışı

İncelemiş olduğumuz eserin bir sözlük olması nedeniyle “t ve d” harfini karşılayan “ط, د, ت” harflerinin hepsinin kullanımına örnekler mevcuttur. İnce ünlülü olanlar düzenli olarak Metinde “dal” (د) ile yazılırken; kalın ünlülü olanlar bazen “dal” (د) bazen de “tı” (ط) harfi ile yazılmıştır:

سود	süd 11a/7	طای	tay 66a/11
قنادی	қанadı 33a/1	طاش	taş 66b/6
دمرن	demren 49a/9	طرق	tarak 66b/10

دامغه	tamğa 49b/4	طرنق	tırnağ 67b/4
دپو	tapu 53b/11	طرطیل	tırıl 67b/7
دپه	tepe 68b/8	طوز	tuz 68a/11
		طولو	tolu 69a/9

Metinde, “t” sesini bulunduran Türkçe kelimelerin yazımında “te” (ت) harfi kullanımına örnekler oldukça fazladır. Ön (ince) ünlülü Türkçe sözlüklerde “t” sesi, kelime başı, kelime içi ve kelime sonunda düzenli olarak “t” (ت) harfiyle yazılmıştır. Art (kalın) ünlülü kelimelerin başında yer alan “t” ünsüzü devamlı “tı” (ط) ile yazılmıştır. Metinde de art (kalın) ünlülü kelimelerin ortasında ve sonunda ise bazı istisna kelimeler hariç devamlı “te” (ت) harfi kullanılmıştır:

اَت	et 8a/3	اطلس	ağlas 7a/8
اَتك	etek 8b/2	طرنغی	tırnağı 11b/9
تركیده	Türkide 24b/3	اَطه	ağa 12b/3
تركش	terkiş 34b/5	طوشان	taşan 13a/2
تمر	temir 36a/9	طاش	taş 16a/4
تاوق	tavuk 36a/10	طولومی	tulumı 28a/1
تلكی	tilki 36b/10	طمری	tamarı 33a/9
توتون	tütün 37b/8	طاغ	tağ 33b/5
تولم	tulum 37b/10	طبانى	tabanı 51a/9
توقماق	toğmağ 38a/1	شاه طمری	tamarı 61b/6
توطه رق	tutarağ 38a/7	طاوق	tavuk 66a/3
توی	toy 38b/4	طوشان	taşan 66a/4
توت	tut 38b/8	طویغار	toğar 68a/5

1.1.4. Hemzenin Kullanılışı

Kelime içerisinde hemze genelde orijinal imlasına uygun olarak yazılmış, bazı kelimelerde ise “y” (ی) ünsüzüne dönüşmüştür. Sözcük sonunda hemze, herhangi bir ek bulunmadığı takdirde düşürülmüştür. Farsça terkiplerde izafet kesresini belirtmek için kürsülü ya da kürsüsüz olarak yer almıştır. Terkiplerin birtakımında hemzenin “y” (ی) ünsüzüne dönüştüğü de görülmektedir:

“hemze”nin (ء) kullanıldığı yazılışlar		“hemze”nin (ء) kullanılmadığı veya “y” (ی) ünsüzüne dönüştüğü yazılışlar	
مرآت	mir’āt 7a/5	أَبْقَعَ	ebka [‘] 11a/11
دانص	dā’iṣ 21a/6	قفا	ḳaf 12a/11
صدء	ṣude’ 25a/7	صحرا	saḥrā 26b/4
مَالْعَسَلْ	ma’ü’l-‘asel 27b/11	ازهر	ezhar 29b/8
سرانب	sirā’ib 41b/11	فايده	fāyda 71a/11
حمامل	ḥamāil 44b/2	قطايف	ḳaṭāyif 74a/1
رئيس	re’īs 55a/2	ذيب	ziyb 79b/6

Farsçada da Arapçada olduğu gibi tamlamalarda Türkçedekinin aksine tamlanan önce, tamlanan sonra gelir. Birinci kelime ikinci kelimeye “ı, i” ile bağlanır. Buna izafet i’si denir ve bunu belirtmek için hemze kullanılır. Örnekleri şöyledir:

“hemze”nin (ء) kullanıldığı yazılışlar		“hemze”nin (ء) kullanılmadığı yazılışlar	
کیسه زر	kīse-i zer 9b/9	کورپه تر	kūrpe-i ter 13a/3
کاسه چوبین	kāse-i ḳūbīn 14b/4	خانه زین	ḥāne-i zīn 13b/5
دانه در	dāne-i dorr 17a/4	سایه نخل	sāye-i neḥl 14a/9
مردۀ سک	murde-i seg 19b/11	شکسته زبان	ṣekesté-i zebān 25a/9
شیشه حمام	ṣīṣe-i ḥamām 45a/4	کوه بزرک	kūh-ı buzūrg 33b/5
خربزه نا رسید	ḥerbūze-i nā-resīde 45b/6	کفچه حلوا	kefçe-i ḥelvā 45a/11
زردئ دندان	zerdī-i dendān 53b/9	حمیر مایه سی	māye-i ḥamīr 45b/8

1.1.5. Aynı Kelimelerin Değişik Yazılması

Metinde aynı kelimelerin yer yer farklı biçimde yazıldığı görülmektedir:

تیمور	timür 37a/4	دمری	demiri 63a/5
طوت	ṭut 69a/10	توت	tut 69a/10
قلعه	ḳal’ a 76b/5	قله	ḳale 80a/9
کوکرجین	gögerçin 88b/6	کوکرجین	gögercin 88b/8
سقال	saḳal 57b/3	صقال	ṣaḳal 62b/2
ساج	saç 57b/2	صاج	ṣaç 62b/3
سنور	sinor 59a/6	صنور	ṣinor 64a/10
سپقون	sıpḳun 59a/8	صبقین	ṣıpḳin 64b/11
تاووق	tavuḳ 36a/10	طاوق	ṭavuḳ 66a/3

تاتلی	tatlı 35b/10	طاتلو	ṭatlu 66a/6
طربزان	ṭırabzān 67b/3	تره بزبان	ṭırabzān 36b/6
ترپان	ṭırpān 36b/5	طربان	ṭırpān 67b/6
ترتل	ṭırtıl 36b/9	طرتیل	ṭırtıl 67b/8
توی قوشی	toy kuşı 38b/7	طوی قوشی	ṭoy kuşı 68a/8
توپوق	topuq 38a/9	طوپوق	ṭopuq 68b/6
توپلاق	topalaq 38b/6	طوپلاق	ṭopalaq 68b/10
توب	top 37b/4	طوب	ṭop 68b/11
تورشی	tuṣṣī 38a/10	طورشی	ṭuṣṣī 69a/2
توقماق	toqmaq 38a/1	طوقماق	ṭoqmaq 69a/3
توز	toz 37b/6	طوز	ṭoz 69a/5
توطه رق	tutaraq 38a/7	طوطارق	ṭuṭarıq 69a/11
آصبور	asbur 7b/4	عصبور	‘asbur 69b/8
آیران	ayran 8b/8	عیران	‘ayran 70a/6

1.1.6. Farklı Yazılan Arapça, Farsça ve Türkçe Kelimeler

Bazı kelimelerin metinde asıllarından farklı yazıldığı görülmektedir. Bu durum müstensih kaynaklı hata olabileceği gibi sözcüklerin alındıkları dildeki orijinal kullanımından değişik telaffuz edilmiş olmalarından da kaynaklı olabilir:

Metindeki şekli	Orijinal şekli
اَعْرَجْ eḡrac 7b/10	اَعْرَجْ e‘rac
اُغْرَا ugra 10a/8	اُغْرَا ugrā
اَيْزَك eyizek 14a/11	اَيْزَك āyijek
مِهْرَاش mihrāş 14b/10	مِهْرَاس mihrās
دَمْفَسْ demfes 16a/3	دَمْقَسْ dimaqs
شَا‘ شَاş 17a/5	شَا‘ شَا‘ şa‘ şa‘
اِزْبَه izba 17a/11	عِزْبَه ‘izba
اِسْكَنْجَه iskence 18a/8	اَشْكَنْجَه işkence
اُسْتُحْوَانِ پَس üstüḥān 12a/3	اُسْتُحْوَانِ پَس üstüḥān
پَارْشِنَه pārşine 20a/9	پَا شِنَه pāşine
رَجْ rej 22a/6	رَجْد rejed
حَنْظَلَه ḥanẓale 24a/4	حَنْظَل ḥenẓel
اِسْت ist 24a/8	اَلْسِت ālist
سِتَار şitār 24b/6	سِتَار sitār
دَلِيس delīs 25a/4	دِيس dībs
كِيْكِز kīkīz 26a/5	كِرْكِر kirkir

بادبرين	bād-ı ber 25b/8	بادبرين	bād-ı berin
دست	dest 26b/3	دشت	deşt
سكران	sükrân 26b/10	شكران	şükrân
باداش	bādāş 28a/4	بادام	bādām
لوزج	levzec 28a/6	لوزينج	levzīnec
انجه	inkçe 28a/9	انجه	inçke
صدا	şuda 28b/4	صداع	şuda ^c
طقن	tuḡn 29a/4	قطن	kuṭn
رشغ	ruşğ 30a/6	رسغ	rusğ
برغوس	berğūs 30b/1	برغوٹ	berğūs
فروچ	farrūḡ 30b/8	فروچ	farrūc
سيخ	seyḡ 30b/10	شيخ	şeyḡ
مكين	mekin 32a/3	كمين	kemīn
عودسود	‘ūd-sod 32a/10	عودسوز	‘ūd-soz
ترتش	tertuş 33a/7	ترموس	termuş
خورخورد	ḡor-ḡord 34b/6	خوى خورد	ḡoy-ḡord
لاك	lāk 34b/1	لاوك	lāvek
عويشة	‘avīšet 35a/1	عبيشة	‘abīšet
منسار	minsār 35a/6	منشار	minşār
ساهين	sāhīn 36a/3	شاهين	şāhīn
جاخشوك	cāḡşūk 36b/5	جاشسوك	cāḡsūk
سريسم	sirīsim 37b/5	سريشم	sirīşim
خنك	ḡink 37b/10	خيك	ḡik
چوپسان	çüb-sān 38a/2	چوبساي	çüb-sāy
سوپان	sūpān 38a/2	سوهان	sūhān
شاست	şāşt 38b/4	شاست	şāst
آدى	ādī 39a/11	آوى	āvī
سرى	surriy 39b/11	ستى	sittī
فرفرز	ferferez 43a/1	فرغور	ferğūr
شگار	şegār 43b/2	سگارو	sugārū
پنبه كن	pembe-ken 45a/5	پنبه زن	pembe-zen
حاج	ḡāç 45b/11	خاج	ḡāç
مسكوره	mesküre 46a/1	مكسوره	meksüre
حشتوانه	ḡuştuvāne 46a/2	خشتوانه	ḡustuvāne
اشپر	eşper 46b/6	اشپل	eşpel
كاروا	kārvā 47b/5	كاردو	kārdū
كاناز	kanāz 47b/7	كاناز	kānāz
آشته	āşte 47b/9	استه	este

دوشا	dūṣā 47b/10	دوشا ب	dūṣāb
زکان	zekān 48b/4, 50a/1	کنز	kenz
زرف	zerf 49b/6	ژرف	jerf
خراش	ḥar-āṣ 50a/9	خراس	ḥar-ās
شیر	ṣīr 52a/1	شتر	ṣutur
رکنه	rukne 53a/8	رکبه	rukbe
بربهن	burbəhin 55b/8	بومهن	būmehin
کنت	kenet 55b/9	کنب	keneb
صرس	sirs 53b/3	ضرس	ḍirs
نرج	nerc 55b/3	نرجس	nercis
مصصکی	maṣṣakā 57a/1	مصطکی	maṣṭakā
ثغور	ṣū'ūr 58a/7	ثغور	ṣūğūr
سموغ	simūğ 58b/2	سیمرغ	sīmurg
خَلْ	ḥall 58b/6	خَلْ	ḥall
اش	eṣ 59a/4	اس	us
مکنه	mikne 59b/6	مکنسه	mikneset
شعتر، نک شفرنگ	ṣe' terenk, ṣefrenk 60b/4	شفترنگ	ṣeftereng
رح	ruhḥ 61a/1	رخ	ruhḥ
لیطان	leyṭān 61b/11	شیطان	ṣeyṭān
کرس	keris 62a/7	کرش	keriṣ
اخیزه	aḥīze 64a/10	اخیر	aḥīr
سور	sevr 64b/4	ثور	ṣevr
غنفع	ḡanefc 65a/1	غنفع	ḡafenc
شکره	ṣukure 66a/8	اسکره	uskure
قنصره	qaṇṣara 67a/1	قنطره	qaṇṭara
گرّی	geray 68a/1	کرك	gurek
جوز	cevz 68a/8	چرز	çerz
هفتانه	heftāne 69b/1	هفتدانه	heft-dāne
عشی	ʿaşı 69b/7	آشی	aşı
أخريض	eḥrīḍ 69b/8	أخريض	iḥrīḍ
بروس	berūs 71a/9	سروش	sorūṣ
جلود	celūd 71b/3	جلوز	cillevz
سنگ	seng 72a/3	شنگ	ṣeng
هنگفت	hengeḡt 72a/9	هنگفت	henguft
سفان	suffān 72b/10	صوفان	ṣūfān
شوآط	ṣevāṭ 73a/1	سوط	sevṭ
لالا پوست	lālā-post 73a/2	لاك پوست	lāk-poṣt

قایلق	qaylaḵ 73b/6	قایمق	qaymaḵ
تالاک	tālāk 73b/9	تالانک	tālānek
بان	bān 75a/1	باب	bāb
سجار	secār 74a/6	شجار	ṣicār
والایه	vālāye 75b/11	دالابه	dālābe
عسر	‘user 76a/1	خسر	ḥuser
موز	meviz 76b/4	مویز	mevīz
کمله	kemle 75b/1	نمله	nemle
رحله	rihale 78a/10	چله	culle
زَمَكُنْ	zemkunn 81a/6	زِمَكِی	zimikkā
فیصو	faṣū 81a/10	قیصوم	qayṣūm
برنجاس	berencās 81a/10	برنجاسف	berencāsef
مغفره	miḡferet 82a/5	مغرفه	miḡrefet
کرست	kerest 82b/1	کرسب	keresb
میم	mīm 83a/10	رمیم	ramīm”
کلیستان	kelistān 83b/1	کلبتان	kelbetān
پیو	peyū 83b/2	پیوگ	peyūg
مرشات	mirṣāt 83b/10	مرسات	mirsāt
طی	ṭayyu 84a/9	ظبی	zaby
خاده پشت	ḥāde-pošt 85b/11	خار پشت	ḥar-pošt
کسنه	kisne 86/3	کسیه	kisye
کوکوت	kūkūt 86a/4	کوکرد	kūkurd
ادرک	idrik 87a/1	ابریق	ibrīḵ
ابرتابه	ebertābe 87a/1	آبتابه	āb-tābe
سرسک	sirisg 88a/6	سرسگ	sirişg
رمان	remān 89a/5	رماد	remād
کُند	kunud 89a/8	کندر	kundur
فس	fes 89a/9	رفش	rafş
فر	fer 89a/9	فه	feh
شقاین	şeqāyin 89b/3	شقانق	şeqā’ik
قُدَّامَه	ḡuddāme 89b/10	قَضامه	ḡudāme
بادرلک	bādirelg 90a/2	بادرنگ	bādireng
کیو	kiyū 91a/5	کیپو	kīpū
چفرسه	çefrise 91a/8	چفرسته	çefriste
سیبز	sībez 91b/1	سیسپر	sīsiper
سیتزه	sītire 91b/4	سیتزه	sitīze
سیریه	sīrye 91b/6	شیریه	şīrye
میوزه	mīvize 92a/7	مویز	mevīz

قرط	kırṭ 92b/11	کرد	ķird
غیضل	ğayḍal 93a/9	غیضة	ğayḍat
سج	sunc 94a/4	شج	şunc
مژران	müjṛān 94b/7	مرزان	murzān
سپو	sepū 96b/3	سپوسا	sepūsā
اصطفتن	iṣṭaftin	اصطفلین	iṣṭaflīn
جره	cere 96b/4	جزره	cezera
سراغه	sirāğa 97a/6	شراعة	şarrā‘a
سیخ	seyḥ 100a/10	شیخ	şeyḥ

1.2. SES ÖZELLİKLERİ

1.2.1. Ünlü Değişmeleri

Metinde düz-geniş, düz-dar ve yuvarlak ünlülerin her birinin kullanımı mevcuttur.

1.2.1.1. /i/-/é/-/e/ Durumu

Orhun Türkçesinde ve Yenisey yazıtlarında (Eski Türkçede) dokuzuncu bir ünlünün, kapalı /e/ ünlüsünün bulunduğu gerçeği Türk dilbiliminde büyük ilgi uyandırmıştır ve yapılan araştırmalarda kapalı /e/ varlığı kanıtlanmıştır (Tekin, 2016, s. 51). İncelemiş olduğumuz metinde de kapalı e ünlüsünün görüldüğü örnekler mevcuttur.

Böylece Eski Türkçeden günümüze Türkçede sekiz ünlünün yanında dokuzuncu bir ünlü olarak kapalı /e/ (é) ünlüsünün varlığı tartışma konusu olmuştur. Kapalı /e/ bilhassa konuşma dilinde görülen fakat İstanbul Türkçesinde bulunmayan, İstanbul Türkçesine de diğer konuşmalardan geçen kapalı /e/ de el “il”, geç, ver, et kelimelerindeki e ile i arasında olan vokaldir. Asıl İstanbul Türkçesinde bu kapalı /e/’ler ya i veya açık /e/ şekline geçmiştir. Kapalı /e/ i’den e’ye yahut e’den i’ye geçişin bir safhası durumundadır. ‘i-e’ değişikliğinde İstanbul Türkçesi bu safhayı atlamıştır (Ergin, 2003, s. 40).

Bazı eserlerde kapalı e, /é/ olarak gösterilmiştir. Bazı eserlerde ise kapalı é sesinin olduğu yerler /e/ veya /i/ olarak okunmuştur. Metinde de kapalı é sesi /e/ veya /i/ sesi ile yazılmıştır. Kapalı e’ (é) sesi ön seste “elif+ye” (اي) harfleriyle kimi zaman da yalnızca “elif” (ا) harfiyle gösterilmiştir. İçseste ise ya “ye” (ی) harfiyle gösterilmiş ya da işaretlenmemiştir. Örnekler şöyledir:

étmek 6b/5	yél 18a/11
élek 8b/4	bél 28a/7
ékin 9a/1	yémişi 33a/8
élçi 9a/9	yéri 41a/10
éşik 9b/2	kéçesi 45a/11
késesi 9b/9	gicelik 86a/10 ⁴
érkek 13a/1	yémiş 97a/7
yélken 97a/6	

1.2.1.2. Düzleşme

Eski Anadolu Türkçesinin karakteristik bir özelliği olan düzleşme örnekleri *Mir'atü'l-Müşkil*'de de bazen kelime içinde bazen kelimeye gelen eklerde görülmektedir:

- eşük>eşik 9b/2
yavrusı> yavrısı 11b/11
üzengü >üzengi 20b/10
uğru> uğrı 22a/9
beşük> beşik 25a/1
çubuk> çıbuk 42b/11
boynu> boynı 52a/1
deve sürisü> deve sürisi 52a/2

⁴ Yazmada kelime “ye” (ﻱ) harfi ile yazıldığı için “gicelik” kelimesinde “i” ile var olan ses olayı kapalı e’nin varlığıdır.

1.2.1.3. Yuvarlaklaşma

Eski Anadolu Türkçesinin ayırt edici özelliği olan yuvarlaklaşma metinde de belirgin olarak görülmektedir. Gerek kelime kökünde gerekse gelen eklerde yuvarlaklaşma örnekleri mevcuttur ve bunlar şöyledir:

ayı> ayu 15a/11

üti>ütü 21b/1

bıçk>bıçgu 30a/5

buğa>buğa 31a/5

çılbur> çılbur 42a/3

semiz> semüz 58a/4

kapı> kapu 75a/1

kulağ deliği> kulağ delüğü

tatlı> tatlu 66a/6

1.2.1.4. İncelme, Kalınlaşma

Eserde kalınlık-incelik açısından yer değiştiren örneklerin varlığı açısından verebileceğimiz misal sadece bıçak> bıçak 30b/3 kelimesidir.

1.2.2. Ünlü Düşmesi

Eski Türkçeden günümüze sıklıkla karşılaşılan bir ses olayıdır. Genellikle vurgusuz orta hece ünlüsünün düştüğü görülmektedir:

ayırık> ayırık 7b/3

aşılamak> aşlamak 7b/7

uyku>uyku 20a/3

oğul oğul> oğul oğlu 22b/4

baş ağ(1)rısı>baş ağrısı

burun>burnu 33a/6

toķımak> toķmak 38a/1

çigidem >çigdem 42a/3

yağırın> yağrın 100a/3

yalıñız> yalnız 100a/11

1.2.3. Ünlü Uyumları

1.2.3.1. Kalınlık-İncelik Uyumu

Kalınlık-incelik uyumu, Türkçe bir kelimedeki ünlülerin kalınlık ya da incelik bakımından benzeşmeleridir (Ediskun, 1999). Art ünlü (a, ı, o, u) ile başlayan kelimenin art ünlüyle; ön ünlüyle başlayan (e, i, ö, ü,) ön ünlü ile devam etmesi kuralı Türkçenin tüm dönem ve lehçelerinde görülen bir özelliktir. Türkçede bir kelimedeki vokallerin hepsi ya kalın ya ince olabilir. Hem kalın hem ince vokal bir arada olursa uyum dışı bir durum söz konusudur. Eser incelenirken uyum dışı örneklere rastlanmamıştır. Metinde yer alan kelimeler çoğunlukla yapım eki aldığı için uyumlar kelime kökünde görülür. Kurala uygun kelimelere birkaç örnek şöyledir:

günlük 89a/8

boyun 31b/7

çaķmak 40b/5

ķarga 74b/10

yüksek 102b/6

ütü 21b/1

1.2.3.2. Düzlük Yuvarlaklık Uyumu

Düzlük-yuvarlaklık uyumu bir kelimedeki vokallerin düzlük-yuvarlaklık bakımından birbirine uymasıdır. Köklerde, kök veya ekler arasında bir kelimedede yuvarlak vokallerden (o, ö, u, ü) sonra ancak dar-yuvarlak (u, ü) veya düz-geniş (a, e) vokaller gelir. Yani ‘o, ö, u, ü’ vokallerinden sonra ‘a, e, u, ü’ vokalleri gelir. Kalınlık-incelik durumuna da dikkat edersek Türkçe bir kelimedede ‘o, u’ dan sonra ‘a, u’ vokalleri; ‘ö, ü’ den

sonra ise ‘e, ü’ vokalleri kullanılır (Ergin, 2003). Eski Anadolu Türkçesinde böyle bir uyum olmadığı gibi Türkçenin her devrinde kuvvetle hâkim olan bir uyum değildir. Eserde Arapça ve Farsça kelimelerde düzlük yuvarlaklık uyumunun bozulduğu görülmektedir. Yazmada da düzlük-yuvarlaklık uyumunun gelen yapım ekleri ile bozulduğu görülmektedir.

aķ dişl  16a/5

aķ başlu 16a/7

burġu 31b/11

tim rci 37a/10

daġlaġu 49b/2

ķabuķ 73b/1

yaġmur 97a/4

sıpķun 59a/8

1.2.4.  ns z Deġiřmeleri

1.2.4.1. Tonlulaşma

-1.t->d-

Eserde tonlulaşmaya uġrayan sözcüklerden birkaçı şoyledir:

temiri>demiri 22b/10

telik >del ġi 17b/3

temren >demren 49a/9

til >dil 53a/10

Mir’atü’l-Müşkil’de ince sıradan bazı kelimelerde “t- ” sesi korunmuştur:

terlik 34b/6

tekelti 34b/11

Eserde kalın sıradan bazı kelimelerde “t-” sesi muhafaza edilmiş ve genellikle “ṭ” ile gösterilmiştir:

ṭamarı 33a/9

ṭağ 33b/5

ṭabağ 66a/8

ṭarağ 66b/10

ṭuzsuz 68b/2

ṭuvağ 68b/4

ṭon 68b/5

ṭopuk 68b/6

ṭuman 69a/7

Eserde bazen kelimelerin hem tonlu hem tonsuz şekilleri mevcuttur. Örneğin timür 37a/4, demiri 22b/10 gibi.

-2. k->g-

ḳöñlek >g̣ömlek 86b/5

ḳözellik > g̣üzellik 87b/10

ḳölge > g̣ölge 88a/3

ḳöz > g̣öz 88a/5

ḳünlük > g̣ünlük 89a/8

-3. -ḳ->-g̣-, -ḳ->-g̣-

ufaḳ > ufağ̣ı 10a/2

ḳuyruḳ > ḳuyruğ̣ı 13b/10

şovukluḳ > şovukluğ̣ı 28a/8

ḳonaḳ > ḳonağ̣ı 28b/5

yaştık>yaştığı 28b/6

yarık> yarığı 99b/4

-4. s->z-

dişsiz> dişsiz 53b/4

1.2.4.2. Tonsuzlaşma

-1. z->s-

kunduz> kundus 81b/9

kuduz> kudus 81b/10

1.2.4.3. Sızıcılışma

-1. -b- > -v-, b- > v-

eb>ev 9b/5

pā-çöbre > pāçavra 26a/2

çıbı>çıwı>çivi 42a/2

tabışgan> tavşan 66a/4

1.2.4.4. Akıcılışma

-1. -d- > -y-

adlık> ayrık 7b/3

adağ> ayak 11a/8

eder> eyer 13b/1

adgır at >aygır at 14a/6

uduz > uyuz 21b/9

ud(u)luğ >uyluğ 24a/8

badram >bayram 24b/4

bıdık >bıyık 30a/6

ķudug> kuyu 80b/10

1.2.5. Ünsüz Düşmesi

Türkçede çeşitli sebeplerle bazı ünsüzlerin düştüğü görölmektedir.

-1. ğ>ø, g>ø

eşgek >eşek 16b/7

ilgük >ilik 17b/6

ılığcaķ >ılıcaķ 18b/2

yımırıĝa >yımırta 19b/4

otaĝ >oda 21b/3

baldırĝan > baldıran 26b/10

bucĝaķ > bucaķ 31b/5

puşuĝ > puşu 32a/3

ķapıĝ > ķapu 33b/6

tarıĝlaĝ > tarla 35b/7

şıĝan > şıçan 64a/6

tatıĝlıĝ > tatlu 66a/6

yanĝaķ > yanaķ 97b/2

-4. h>ø

hörgüç > örgüç 21b/7

-5. l>ø

çalpak >çapak 40b/11

-6. r>ø

böĝürtlen > böğütlen 33a/7

-7. y>ø

yinçü > incü 17a/3

yigne > igne 17b/1

yigde > igde 17b/10

yip > ip 18a/3

yılğın > ılğın 18b/4

yincük > incik 19a/6

yüzgeç > üzgeç 21b/6

çiy > çi 42b/10

1.2.6. Ünsüz Türemesi

“Art zamanlı dilde kelime başında ve kelime ortasında (y) ünsüzü türemesi görülmektedir. Özellikle içinde hemze (◌) bulunan bir takım Arapça kelimelerde, hemze (◌) düşmekte böylece karşılaşılan iki ünlünün arasında (y) ünsüzü türemektedir” (Efendioğlu, 2013, s. 53).

-1. ø > y

fā'ide > fāyda 71a/11

қағайф > қағайыф 74a/1 örneklerinde olduğu gibi.

1.2.7. Ünsüz Uyumları

Türkçe kelimelerde yan yana gelen konsonantların seda bakımından birbirine uymasındır. Türkçe kelimelerde tonlu ve tonsuz olarak karşılığı olan konsonantlardan ancak aynı cinsten olanlar yan yana bulunabilirler. Kelime içinde sedalı konsonatlar sedalılarla, sedasız konsonantlar sedasızlarla yan yana gelebilirler (Ergin, 2003). Metinde uyuma giren sözcükler şunlardır:

yolcı 102a/8

ipçi 18a/4

timürci 37a/10

Ünsüz uyumunu bozan ekler de vardır: **karındaş** 77a/2, **yaşdaş** 97b/7 gibi.

1.2.8. Ünsüz İkizleşmesi

Kelimede bir ünsüzün iki kez tekrar edilmesi durumudur. İkizleşme örnekleri daha çok sayı isimlerinde görülür. Metinde tespit edilen örneği şöyledir:

yası>**yaşşı** ağaç 99b/2

1.2.9. Ünsüz Yer Değiştirmesi (Göçüşme/Metatez)

“Genel olarak söyleyişi kolaylaştırmak için bazı hallerde kelime içindeki iki sesin yer değiştirmesine göçüşme (metatez) denir” (Banguoğlu, 2011, s. 70).

şarı**msa**k > şar**mı**sak 62b/6

gırbal>ka**lb**ur 73a/5

1.2.10. Hece Kaynaşması (Birleşme)

Karıntı (birleşme) olarak da anılan hece kaynaşması, yan yana iki farklı kelimenin bazı seslerinin kaynaşarak tek kelime hâlinde birleşmesidir (Deny, 2012). Metindeki örnekleri şöyledir:

adda eş> adaş 8a/8

karında eş > karındaş 77a/2

yaşda eş> yaşdaş 97b/7

yolda eş> yoldaş 102b/1

1.3. ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

1.3.1. Ekler

1.3.1.1. Yapım Ekleri

1.3.1.1.1. İsimden İsim Yapım Ekleri

/+a**k**/, /+e**k**/

eğ+e**k** 8b/1, et+e**k** 8b/2, erk+e**k** 13a/1, in+e**k** 19a/4,

baş+a**k** 29b/1, sin+e**k** 58b/4, yan+a**k** 97b/2

/+an/, /+en/	oğ(u)l+ an +ı 18b/11, yel(e)k+ en 97a/6
/+ağ <u>u</u> /	buz+ ağ<u>u</u> 31a/6
/+ca/, /+ça/	ağ+ ça 6b/7, at-ma+ ca 7b/9, sır+ ça 64a/3
/+cağ/, /+cek/	al+ çak 15a/8, oyun+ cağ 20b/5
/+cı/, /+ci/, /+çi/	el+ çi 9a/9, ekin+ ci 10a/10, igne+ ci 17b/4, ip+ çi 18a/4, timür+ ci 37a/10, yedek+ çi 98a/11, yalan+ cı 100b/2
/+cıl/	tavşan+ cıl 66a/5
/+cın/, /+çın/	balık+ çın 29a/3, bildir+ cın 30a/2
/+cık/, /+cik/	dağar+ cık 49a/3, gelin+ cik 85a/11
/+ç/	pili+ ç 30b/8
/+daş/	ad+(d)aş 8a/8, karın+ daş 77a/2, yaş+ daş 97b/7, yol+ daş 102b/1
/+duruk/	boyun+ duruk 31b/1
/+(y)e/	gic+ e +lik 86a/10
/+el/	güz+ el +lik 87b/10
/+ge/, /ka/	ar+ ka 12a/2, çekir+ ge 39a/8
/+ıl/	kız+ ıl 78a/8
/+la/	tuz+ la 68b/3
/+la+ğ <u>i</u> > lağ <u>i</u> /	oğ+ lağ<u>i</u> 21a/1
/+lak/	ot+ lak 20a/6
/+lan/	şirt+ lan 64a/5
/+lı/, /+li/, /+lu/, /+lü/	alçak boy+ lı 15a/9, ağ yüz+ lü 15b/8, ağ diş+ lü 16a/5, eğri burun+ lu 16b/1, us+ lug 22a/3, yağ+ lı 100a/4

/+lık/, /+lik/, /+luk/, /+lük/ ak ip+**lik** 16a/3, igne+**lik** 17b/5, ip+**lik** 17b/7, ısı+**lık** 19a/9, oda+**lık** 21b/4, uçkur+**luk** 23b/11, buz+**luk** 32b/8, ter+**lik** 34b/6, cıbiñ+**lik** 42a/7, tuz+**luk** 68b/1, muştı+**luk** 94a/11, yağmur+**luk** 98b/2

/+sız/, /+siz/, /+suz/, /+süz/ el+**siz** 10b/9, er+**siz** 15a/6, ök+**süz** 21a/9, dil+**siz** 53a/11, tuz+**suz** 68b/2

/+suk/ bağar+**suk** 26a/3

/+uz/ top+**uz** 38a/4

/+uk/ çar+**uk** 39b/2

1.3.1.1.2. İsimden Fiil yapım Ekleri

/+la-/ aş(ı)+**la**-ma 7b/7, ot+**la**-k 20a/6

1.3.1.1.3. Fiilden Fiil Yapım Ekleri

/-n-/ dona-**n**-ma 54a/4

/-ın/ şal-**m**-cağ 63a/1

1.3.1.1.4. Fiilden İsim Yapım Ekleri

/-ak/, /-ek/, /-ak/ ölç-**ek** 21b/10, bıç-**ak** 30b/3, çol-**ak** 44a/11

/-an/ ay(ı)r-**an** 8b/8, ağaç+**kağ**-**an** 14b/9, şap-**an** 62b/9

/-ci/ dilen-**ci** 53a/1

/-ç/ arga-**ç** 8b/6

/-dın/ ay ay-**dın**+ı 10b/1

/-ge/ süpür-**ge** 59b/6

/-ğan/ ısır-**ğan** 18b/9

/-gu/, /-gü/, /-ku/ bıç-**gu** 30a/5, bur-**gu** 31b/11, dağla-**gu** 49b/2

/-gin/ diz-**gin** 52b/7

/-ı /, /-i/, /-u/, /-ü/ ağ(ı)r-**ı** 8b/10, ört-**ü** 21a/11, yaz-**ı** 97b/1, eg-(i)r-**i** 8a/11,

çal-ı 40a/7

/-ici/ yankes-**ici** 10b/11, yolkes-**ici** 103a/8

/-üm / dön-**üm** 54b/5

/-in/, /-ün/ ek-**in** 9a/1, tüt-**ün** 37b/8, düğ-**ün** 54a/2

/-ış, -ş / karı-**ş** 74a/6,

/-k/, -k/, /uk/, /-uk/, /ık/, /-ik/ arı-**k** 7b/2, aksa-**k** 7b/10, ele-**k** 8b/4, evle-**k** 8b/5, del-**üg**+i 14a/10, burça-**k** 31b/4, büyü-**k** 33b/3, to-**k** 38a/6, şimdi-**k** 42a/5, çürü-**k** 43b/3, hıçkır-**ık** 46a/3, del-**ik** 49b/7, dire-**k** 52b/10, sar-**ık** 57b/4, kat-**ık** 73b/11, yumr-**uk** 102b/2

/-kal/ tut-**kal** 37b/5

/-ki/ es-**ki** 12a/7

/-me/ düğ-**me** 54a/10, döse-**me** 54b/8, sür-**me** 59b/2

/-maç/ bula-**maç** 31a/9, tut-**maç** 38b/5

/-mak/ ır-**mak** 17a/8, çaç-**mak** 40b/5

/-men/ degir-**men** 50a/9

/-miş/ ye-**miş** 97a/7

/-mur/ yağ-**mur** 97a/4

/-rak/ tuta-**rak** 38a/7

/-sü/ tüt-**sü** 38b/2

/-t-, /-üt-/ ög-**üt** 24a/3, yogur-**t** 102a/9

/-ün/ tüt-**ün** 37b/8

1.3.1.2. İşletim (Çekim) Ekleri

İncelemiş olduğumuz metin sözlükten müteşekkil bir eser olduğu için kelimeler genellikle yapım eki almış, çekim eki almamıştır. Madde başlarında tamlama guruplarının

bulunması sebebi ile isim çekim eklerinden yalnızca üçüncü teklik kişi iyelik eki kullanılmıştır.

Üçüncü teklik kişi iyelik eki: /+(y)I/, /+sI/

altun kese+si 9b/9

altun ufağ+ı 10a/2

ay aydın+ı 10b/1

el iç+i 10b/5

el degirmen+i 10b/6

el kupa+sı 10b/7

etmek gevreğ+i 11a/3

arka örtü+si 12a/5

eyer örtü+si 13b/6

iç yağ+ı 18b/6

1.3.2. Kelime Çeşitleri

1.3.2.1. İsim

Adlar; canlı ve cansız varlıkları, duygu ve düşünceleri, durumları ve bütün bunların birbirleri ile olan bağlarını belirten sözcüklerdir (Atabay, 2003, s. 25). İncelemiş olduğumuz metin bir isimler sözlüğüdür. İsimlere gelen eklerin büyük çoğunluğu yapım eki olmakla beraber kısmen çekim ekleri de vardır. Yukarda “ekler” kısmında isimlere gelen çekim eklerinden bahsedildiği için bu kısımda sadece birleşme yoluyla meydana gelen birleşik isimler başlığına yer verilmiştir.

1.3.2.1.1. Birleşik İsimler

Metinde birleşik isim olarak değerlendirilen kelimeler şöyledir:

el degirmeni 10b/6

deveşabanı 51a/9

kayın ata 76a/1

karadeniz 76a/2

ayakaltı 11a/9	karacaot 76a/3
ebegümeci 13a/9	ğarakulağ 76a/4
ağaçkağan 14b/9	karayağız 76a/6
akarsu 15a/10	gözyaşı 88a/6
aķciger 15b/7	yolkesici 103a/8
aķdeniz 16a/7	
baykuş 29b/10	

1.3.2.2. Sıfat

Sıfatlar nesneleri vasıflandırma ve belirtme suretiyle karşılayan kelimelerdir. Vasıflandırdıkları veya belirttikleri isimlerin önüne gelirler. Bu kelimeler tek başlarına ortak isimlerden başka bir şey değildir (Ergin, 2003, s. 244). Sıfatlar; niteleme sıfatları, sayı sıfatları, işaret sıfatları, belirsizlik sıfatları ve soru sıfatları diye sınıflandırılmaktadır. Metinde sadece niteleme sıfatını tanımlayan örnekler mevcuttur. Bu örnekler şöyledir:

1.3.2.2.1. Niteleme sıfatları

altun küpe 9b/10	alaca yılan 16a/9
altun yüzük 10a/1	ısı gün 18a/10
altun iğne 10a74	ısı yel 18a/11
altun düğme 10a/5	semüz at 58a/5
altun bilezik 10a76	sivrisinek 58b/5
acı şü 11b/2	ķara ķarga 76a/7
eski aķça 12a/9	yorga at 102b/10
aķ taş 16a/4	yağmursuz bulut 98b/3
yalın ayak 99a/4	

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

2.1. METNİ KURARKEN TAKİP EDİLEN YOL

Metnimiz oluşturulurken şöyle bir yol izlenmiştir:

- Yazma üç sütundan oluştuğu için metin de üç sütun hâlinde oluşturulmuştur. İlk sütunda Türkçe kelimeler, ikinci sütunda Arapça kelimeler, üçüncü sütunda Farsça kelimeler yer almıştır.
- Yazmada kelimelerin altlarına ve üstlerine aynı anlama gelen kelimeler yazılmıştır. Bu kelimeler metine dâhil edilmeyip dipnota eklenmiştir. Dipnot içerisinde ise tırnak işareti ile verilmiştir.
- Türkçe ve Farsça sütunlarda asıl kelimeler siyah mürekkeple yazılıp aynı anlama gelen diğerler kelimeler altına veya üstüne kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Arapçada ise asıl kelimeler kırmızı mürekkeple yazılıp altına ve üstüne eklenen kelimeler siyah mürekkeple yazılmıştır. Metnimizde de bu durum dikkate alınmıştır. Türkçe ve Farsça kısımlarda siyah mürekkeple yazılan asıl kelimeler metin kısmına yazılıp kırmızı mürekkeple yazılan kelimeler dipnota yazılmıştır. Arapçada ise kırmızı mürekkeple yazılan kelimeler metin içine yazılıp siyah mürekkeple yazılan kelimeler dipnota eklenmiştir.
- Yazmada boş bırakılan sayfalar, yazılıp üzeri çizilen kelimeler, sayfanın kenarında yer alan mühürler ve bunun gibi gerekli bilgiler de yine dipnot olarak eklenmiştir.
- Metin içinde varak ve satır numaraları gösterilirken nüshalar üzerinde gösterilen varak numaraları dikkate alınmış, yeniden numaralandırma yapılmamıştır.
- Madde başlarını gösteren varak numaraları her sayfa başlangıcı için bir kere yazılmış, satır numaraları ise her satırda yeniden yazılmıştır.
- Hataların tamir ve tashihiinde öncelikle metne sadık kalınmış hata olduğu kesin olarak belirlenmedikçe düzeltme yapılmamıştır. Bu sebeple gerekli görülen müdahaleler metin içerisinde yapılmıştır. Dipnota ise el yazmasındaki orijinal

hâli eklenmiştir. Ayrıca yapılan düzeltmeler, dil incelemesi başlığı içerisinde mukayeseli olarak verilmiştir. İncelemiş olduğumuz eser, el yazması eser olması hasebiyle okumakta güçlük yaşadığımız, anlamsal olarak da birbiri ile örtüşmeyen kelimeler, Arap Alfabeti ile metin içerisine eklenmiştir. Eserin çeviri yazı metni yapılırken emin olamadığımız kelimelerin yanına ise soru işareti koyulmuştur.

- Eserde Arapça ve Farsça madde başlarının altına bazen Türkçe karşılıkları vermek yerine mişl⁵ için م (mīm) harfi kullanılarak kısaltma yapılmıştır. Metinde bu harfin transkribinde م (mīm) m. ile gösterilmiştir.
- Üç dilin birbiri ile karşılaştırması sonucu yanlış yazılmış olan kelimelerin doğrusu metin içerisine yazılmıştır ve yazmadaki şekli ise dipnota eklenmiştir.
- Yazmada yer alan tamlama grupları kurallara uygun olarak aynen metnimize yazılmıştır.
- Günümüz okuyucusunun anlayışına hitap etmek için gerekli görülen yerlerde (özel isimler vb.) büyük harf kullanılmıştır. Aynı amaçla ayrı yazılan eklerde bitişik olarak yazılmıştır.
- Çeviri yazıda Arapça ve Farsça kelimelerin yazım birliği üzerine önerilen hususlara mümkün mertebe uyulmuştur.
- Metin kurulurken, çalışmamızın baş kısmında verilen transkripsiyon işaretleri kullanılmıştır.

⁵ mişl (Ar. is.): benzer, eş. (Devellioğlu, 1949, s. 780)

2.2. ÇEVİRİ YAZI METNİ

1a

MİR'ATÜ'L-MÜŞKİL

“Vaḳafe Şeyḫü'l-islām Veliyyü'd-dīn Efendi ibnü'l-merḥūm El-Ḥāc Muṣṭafā Aḡa ibnü'l-merḥūm El-Ḥāc Ḥüseyyin Aḡa sene 1175”

1b (1) bismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm (2) elḥamdulillāhi'llezī lem yekun lehu şerīkun fī'l-mulki ve lem yekun lehu (3) veliyyun mine'z-zulli ve kebbirhu tekbīrā. meyāmin-i sipās-ı bī-intihā (4) ve meḥāsin-i şükr-i bī-kıyās-ı 'adīmü'l-inḳızā, zāt-ı (5) 'işmet-penāh cenāb-ı ḥazret-i ḥaḳ celle ve 'alā ḥazretlerine (6) maḥşuşdur ki elsine-i insānı luḡāt-ı 'arabiyye-i (7) bedāyi' ḳudretiyle ārāste ve ıştılāḥāt-ı (8) 'acībe-i ḥikmet ile pīrāste ḳılmıştır. nazm (9) hezārān şükr ü minnet zü'l-celāle/ édüp her şeyde izhār-ı 'ināyet / 2a (1) ḳılup insānı kerremnāya lāyık/ ḳomuş her dilde bir luṭf-ı feşāḥat (2) nesr ve gül-deste-i şalāt ve şālāvāt-ı zī'l-ḥayāt (3) ve sünbül-beste-i taḥiyyāt-ı şāfiyāt nisār-ı ravza-i (4) mu'teber ol güzide-i 'ālem ve işār-ı türbe-i mücevher ol (5) pesendide-i benī ādem a'nī ser-satır-ı dībāce-i ḥüsn ü bahā fihris-i kār-nāme-i mihr ü vefā kūy-rübā-yı (7) ārşa-i ḳābe ḳavseyni ev ednā nazm (8) zihī 'arşāşiyān şehbāz-ı ḳudsī/ ki ūrā her dü 'ālem zīr-i bālest/ (9) zı-etvār-ı ḡarībeş der 'avālim/ zebān-ı naṭıḳa mebhūt u lālest (10) mefhūmiyle nesr mazḥar-ı şerīf-i āyet-i kerīme ve māyentiḳu 'ani'l-hevā (11) ḥabīb-i hüdā resūl-i mu'allā ḥazret-i Muḥammedini'l-Muṣṭafā 2b (1) şallallāhu ta'ālā 'aleyhi mine't-teslimāti ezkāhā (2) ḥazretleri üzerlerine olsun ki beyt (3) Muḥammed bihterīn-i her dü'ālem/ nizāmu'd-dīn ve dünyā faḥr-i ādem (4) mefhūmunca ḥazret-i nāzım kār-ḥāne-i āb u ḥāk (5) ve münşiyi şaḥāyif-i cerīde-i eflāk teḳaddeset esmāuhu (6) ve 'azume şānuhu levlāke levlāk, vemā erselnāke (7) kelimāt-ı mu'cizātın ārāyiş-i kitabe-i eyvān-ı ḳadr u iclāl-i (8) étdügi sulṭān-ı serāperde-i risāletin medḥ-i zāt-ı (9) 'ālem-ārā ve vaşf-ı vücūd-ı nāzenīn-i 'arş-ı pīrāyesi ki (10)māye-i ḥuşul-i sa'ādet ve vāsıṭā-i irtikā-yı (11) derece-i rif'at minnet-keş-i ḳayd u beyān olmayup 3a (1) zebān-ı güher-bār-ı melāḥat-engizleri rengin ta'bīr u lisān-ı (2) şeker-nişār-ı ḥalāvet-āmizleri şīrīn taḥarrīdir nazm (3) Muḥammed efşāḥıdır kā'inātın / Muḥammed eblaḡıdır mümkinātın (4) feşāḥatda ne saḥbān u ne ḥassān / açamazdı dehen

katında ey cān (5) neşr ve dürer-i vürūd-ı nā-ma'dūd ve ğurer-i zevāhir-i teslīmāt-ı (6) müşg-endūd ol sa'ādet-māl ve aşhāb-ı (7) kirām menī'ü'l-cenāblarına olsun ki her biri neyyir-i āsmān-ı (8) şıdķ-ı sedād ve āftāb-ı siphr-i 'adl u dād (9) ve kūh-ı ħilm ü ħayā ve kān-ı 'ilm ü seĥā ve dīn-i mübīn-i (10) manşūru'l-ivāda nıgehbān ruķabā ve muĥāfaza-i ĥarem-serā-yı (11) metīn-i müstaĥkemü'l-mebnāda pāsban-ı bī-muĥābā olmuşlardır 3b (1) rızvānullāhi ta'ālā 'aleyhim ecma'in ba'de ez īn (2) aşhāb-ı belāğata ve erbāb-ı sūĥandān-ı feşāĥata (3) pūşide ve nihān degildir insānıñ cins-i ĥayvāndan (4) māye-i imtiyāzı iz'an u idrāk u nuṭķ u beyāndır nazm (5) rumūz-ı 'alleme'l-esmā sūĥandır / kūnūz-ı sırr-ı mā evĥā sūĥandır / (6) sūĥandır 'ālem-i ğayb armağanı / sūĥandır sırr-ı ĳudsi tercümānı / (7) sūĥandır bize ādemden āb u ced / anı iş'ār eder anı larsañ ebced (8) neşr her ki zümre-i nāsdan ĥalāvet-i zebān ile muĥallā (9) ve melāĥat-ı lisān ile mūhennā ola ĥāristān-ı cehāletden (10) dāmen-keşide, ve çemen-zār-ı mekremetde ve leķad kerremnā (11) benī ādeme mefhūmuna mazĥār ve lāyık olup menba'-ı 4a (1) raĥmet-i raĥmāniden şümme enşānāhu ĥalkan aĥar¹⁷ (2) māşadaķına manzar ve muvāfiķ olup şāĥib-i (3) teraķķi-yi mi'rāc-ı burc-ı şeref olmağla ğāh u ğeh (4) ĥāṭır-ı 'ātıra ve ĥayāl-i ebr-māṭıra bu ĥuṭūr (5) ederdi_ki luğāt-ı 'arabiyye ve fārisiyye baĥreyn-i (6) bī-kenār olmağla bilā-kedd ve bī-'ilm şināverilik (7) nā-maĥmūl olup lisān-ı 'arabiyye ve fārisiyyeye (8) tālip ve rāĝib olanlara āsān ve vāzıĥ (9) ve mübīn olması içün 'aķl-ı derrāķıñ ve fikr-i (10) naķķādıñ muĥtemel olduğı mertebe bi-ķadri' (11) l-vus' ve't-ṭāķa lisān-ı 'arabiden 4b (1) aĥter-i kebīr ve saĝır ve vānī ve mirķāt (2) ve zīde ve tercümān-ı şıĥāĥ ve muĥtār-ı şıĥāĥ (3) ve sā'ir envā'-ı luğāt ve lisān-ı fārisiyyeden (4) ni'metullāh ve ĥalīmī ve şıĥāĥ-ı fārisiyye (5) ve sā'ir luğāta nazar olunup esmā-yı ālāt (6) ve esmā-yı cemādāt ve esmā-yı ĥubūbāt ve esmā-yı (7) ĥayvānāt ve sā'ir esmā-yı elvān ve mürekkebātı (8) mutażammın olan kelimāt-ı 'arabiyyeniñ ma'ānī-yi (9) türkiyyesini ĥurūf-ı teheccī üzerine meftūĥ (10) meksūr ve mazmūmıyla 'ale't-tertīb keşide-i (11) silk-i suṭūra sümüṭ ve taḥrīr ve ĥamdulillāhi ta'ālā 5a (1) yārī-yi kilķ-i şīrīn-kār-ı safāĥāt (2) sīm-āb-ĝün kırtāsa pertev-endāz-ı beyāz (3) olmağla mānend-i gül-deste elden ele (4) bir yādigār olmağā şāyeste olduğundan (5) şīrāze-i evrāk ibrişim-i zertār temme bi'l-ĥayr (6) miski inĥitām kılınduğdan sonra Mir'atü'l-Müşkil (7) 'unvānıyla nāmzed kılınmışdur nazm (8) ez-īn bihter çe bāşed ĥiç kārī / ki der 'ālem be-māned yādgārī (9) mefhūmıyla meşelā bir luğatiñ 'arabī ve fārisisi (10) ğayr-ı ma'lūm olup āyine-i zāmire şuret-nümā

(11) olmadığı hâlde ma'nâ-yı türkîsini mülâhaza 5b (1) ile genc-hâne-i ma'ânîye vuşûl-yâfte-i merâm olup (2) tarîk-i eshel ile bulunmağa âsânlık için (3) ba'zı maḥalde ğalaṭına daḥi i'tibâr olundu nazm (4) nişân-ı merdüm-i kâmil-i 'ayyâr ḥamûşest / resed çü tâme bâḥir-i suḥen tamâm şod / (5) mefhûmıyla temme bi'l-ḥayr ile bu maḥalde nihâyet bulmuştur (6) Muḥammeden şümme ḥamden şümme ḥamden (7) li'mü 'ellifihi (8) ey bu uslûb-ı latîfi seyr eden ḥaṭṭ edüp gendüye üstâd edesin (9) ba'de'z-in bu tâ'ib-i bî-çâreyi bir du'â-yı ḥayr ile yâd edesin.

6a⁶

6b (1) Bismillâhî'r-raḥmānî'r-raḥîm

(2)	Allah	Îlâh	Ḥudâ
(3)	evvel	ibtidâ	nuḥustîn ⁷
(4)	efendi	mevlâ	⁸ ḥedîv
(5)	etmek	ḥubz	nân
(6)	altun	zeheb	zer
(7)	ağça	dirhem	dînâr
(8)	almâs ⁹	elmâs	mâs
(9)	alma	tüffâḥ	sîb

7a

(1)	ayva	sefercel	beh
-----	------	----------	-----

⁶ Bu sayfa yazmada boş bırakılmıştır.

⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “nuḥust” yazılmıştır.

⁸ Kelimenin üstüne “ḥodâvend” yazılmıştır.

⁹ “Arabîde daḥî elmastır.”

	(2)	armut	kümmeṣrā	¹⁰ emrūd ¹¹
	(3)	erik	icās	ālū
	(4)	armağan	¹² tuḥfe	rāh-āverd ¹³
	(5)	āyine	mir'āt	āyīne
	(6)	ergüvan	arcüvān	erğevān ¹⁴
	(7)	afyon	mürakḳıd	mehānul ¹⁵
	(8)	aṭlas	dībāc	dībā
	(9)	endāze	hendāze ¹⁶	şāmān ¹⁷
	(10)	anason	ānīsūn	zenbān
	(11)	eldüvan	ḳuffāz	dest-bāne
7b	(1)	esīr ¹⁸	mükelleb	giriṭār
	(2)	arık	neḥīl ¹⁹	lāgar
	(3)	ayrık	izḥır	necem ²⁰

¹⁰ “Likel”

¹¹ “Enberūd”

¹² “Hediyye” yazılmıştır.

¹³ Kelimenin yanına “sūziyān, armağan” yazılmıştır.

¹⁴ “Türkide müsta‘mel olduğu gibi.”

¹⁵ Kelimenin üstüne “nār-kūk” altına ise “nār-ḥūk” yazılmıştır.

¹⁶ Kelimenin altında kırmızı mürekkeple “mu‘arredür” yazılmış.

¹⁷ Kelimenin üstüne “hemāre” altına ise “hemār” yazılmıştır.

¹⁸ “Arabīdir Türkīsi tutsaḳdır.”

¹⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “dāmīr” yazılmıştır.

²⁰ Kelimenin üzerine “Farīsi” yazılmıştır.

	(4)	asbur	‘uṣfūr	kāçre
	(5)	ege ²¹	mibred	sūhān
	(6)	ağırşak	felkeh	berhāc ²²
	(7)	aşlamak	cebbe ²³	peyvend-kerden
	(8)	ejder ²⁴	şü‘ bān	mār
	(9)	atmaca	bāşık	pāşā ²⁵
	(10)	aķsaķ	e‘ rac ²⁶	leng ²⁷
	(11)	ekser	mismār	mīḥ
8a	(1)	azık	ezvāde	şāḥist ²⁸
	(2)	ebe	ķābile	pāzāç
	(3)	et	laḥm	kūşt
	(4)	ağız	fem	dehān
	(5) ²⁹			

²¹ “Dörpi dahī derler.”

²² Kelimenin üstüne “bād-rīse” yazılmıştır.

²³ Kelimenin üstüne “cübāb” altına ise “telķīḥ” yazılmıştır.

²⁴ “Yılandır.”

²⁵ Kelimenin üstüne “ferāğūy” yazılmıştır.

²⁶ Kelimenin üstüne “muķ‘ ad” yazılmıştır.

²⁷ Kelimenin üstüne “pā-yı kob” yazılmıştır.

²⁸ Kelimenin üstüne “tūşe” yazılmıştır.

²⁹ Yazmanın bu satırında yer alan Türkçe, Arapça, Farsça kelimelerin üstü çizildiği için metne yazılmamıştır.

	(6) ³⁰			
	(7) ³¹			
	(8)	adaş	semiyy	hem-nām
	(9)	esrār	benc	bengi bā-gūrī
	(10)	ağda	‘aķīde	kāçuk
	(11)	egri	e‘ vec	kec ³²
8b	(1)	eņek	zēkan	çāne
	(2)	etek	zēyl	dāmen
	(3)	alın	cebhe	pīşānī
	(4)	elek	münḥul	pervīzen
	(5)	evlek ³³	carīb	girīb
	(6)	argaç	luḥmet	pūd
	(7)	ağıl	ḥazāire	tuğal
	(8)	ayran	meḥīḍ	dūğ

³⁰ Yazmanın bu satırında yer alan Türkçe, Arapça, Farsça kelimelerin üstü çizildiği için metne yazılmamıştır.

³¹ Yazmanın bu satırında yer alan Türkçe, Arapça, Farsça kelimelerin üstü çizildiği için metne yazılmamıştır.

³² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kej” yazılmıştır.

³³ “Dönüm daḡī derler.”

	(9)	a ^ç mā ³⁴	dar̄ir	nā-bīnā
	(10)	ağrı	elem	derd
	(11)	ağ	şebeke ³⁵	kākiyā
9a	(1)	ekin	zer ^ç	keşt
	(2)	ebābīl ³⁶	ebābīl	bālvāye
	(3)	āhūr	iştābl	egende
	(4) ³⁷			
	(5) ³⁸			
	(6)	azu dişi	dir̄s ³⁹	yeşk
	(7)	ağu	semūm	zehir
	(8)	adım	haṭve	pāy-gām ⁴⁰
	(9)	elçi	sefir ⁴¹	bāḡ-fīristāde
	(10)	alçı	kilsiyi	āhek

³⁴ ““Arabīdir Türkīde daḡī müsta^ç melder.”

³⁵ Kelimenin üstüne yazılan “kiffēh” kelimesi yazmada çembere alınıp üstü çizilmiştir.

³⁶ ““Arabīdir Türkīde müsta^ç melder.”

³⁷ Yazmanın bu satırında yer alan Türkçe, Arapça, Farsça kelimelerin üstü çizildiği için metne yazılmamıştır.

³⁸ Yazmanın bu satırında yer alan Türkçe, Arapça, Farsça kelimelerin üstü çizildiği için metne yazılmamıştır.

³⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “nāb” yazılmıştır.

⁴⁰ Kelimenin altına “pejār” yazılmıştır.

⁴¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rasūl” yazılmıştır.

(11)⁴²

9b	(1)	ekir ⁴³	vecc	fejer
	(2)	eşik	‘atebe	āsītān
	(3)	ebraş ⁴⁴	ebraş	pīs
	(4)	av	şayd	şikār
	(5)	ev	beyt ⁴⁵	hāne ⁴⁶
	(6) ⁴⁷			
(7) faşl	(8)	altun	zeheb	zer
	(9)	altun kesesi	şurra	kīse-i zer
	(10)	altun küpe	ķaraţu zehebun	zer-gūş-vāre ⁴⁸
	(11)	altun ķadeh ⁴⁹	ķadeh	zerrīn-ķadeh

⁴² Yazmanın bu satırında yer alan Türkçe, Arapça, Farsça kelimelerin üstü çizildiği için metne yazılmamıştır.

⁴³ “Meşhur köktür.”

⁴⁴ “‘Arabīdir Türkīde daḥī müsta‘meldir.”

⁴⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “menzil” yazılmıştır.

⁴⁶ Kelimenin yanına siyah mürekkeple “sarāye” üstüne ise “ķāşāne” yazılmıştır.

⁴⁷ Yazmanın bu satırında yer alan Türkçe, Arapça, Farsça kelimelerin üstü çizildiği için metne yazılmamıştır.

⁴⁸ Kelimenin yanına siyah mürekkeple “menkūş” azılmıştır.

⁴⁹ Kelimenin altına “ķadeh, ‘Arabīde, Fārīside daḥī müsta‘meldir aşıl Türkīsi uskūredir.” notu yazılmıştır.

10a	(1)	altun yüzük	mühürü zehebun	zerr-i negin
	(2)	altun ufağı	ğubārü- ^c ayn ⁵⁰	zer-vüsā
	(3) ⁵¹			
	(4)	altun igne	ibru zehebun	ser-ḥāre
	(5)	altun düğme	zeheb-rāz	zer-dokme
	(6)	altun bilezik	yārācu zehebun	zer-sivar ⁵²
	(7)	erişte	iṭriyy	semenū ⁵³
	(8)	erişte aşı	iṭriyye	ugrā ⁵⁴
	(9)	ekin	leṭāt	keşt
	(10)	ekinci	ḥāriş ⁵⁵	āblise
	(11)	ay	ḳamer	māh
10b	(1)	ay aydını	faḥt ⁵⁶	mehtāb
	(2)	ay ela	ṭufāve	hāle

⁵⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḳurāḍa” yazılmıştır.

⁵¹ Yazmanın bu satırında yer alan Türkçe, Arapça, Farsça kelimelerin üstü çizildiği için metne yazılmamıştır.

⁵² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “verencen” yazılmıştır.

⁵³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “reşte” altına ise “rīşe” yazılmıştır.

⁵⁴ Yazmada “ugra” (اكر) şeklindedir.

⁵⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “fellāḥ” yazılmıştır.

⁵⁶ Kelimenin üzerine siyah mürekkeple “dav’u’l-ḳamer” yazılmıştır.

	(3)	ayçiçeği	حسريا ⁵⁷	māhpe ⁵⁸
	(4)	el	yed	dest
	(5)	el içi	rāḥa	keff
	(6)	el degirmeni	miceşşet ⁵⁹	dest-ās ⁶⁰
	(7)	el kupaşı	fihir	maske-seng
	(8)	el yarığı	zele'	dest-kāf
	(9)	elsiz	eḥdem	bī-dest
	(10)	eli kesik	eşell	dest-berīd
	(11)	eleğimşagma	تدهته	serkīş ⁶¹
11a	(1)	etmek	ḥubz	nān
	(2)	etmek ufağı	fütāt	nān-pāre
	(3)	etmek gevreği	miḥver	māse
	(4)	ekşi yoğurt	āyil ⁶²	cuğrāt ⁶³
	(5)	ekşi aş	ḥalvā	rības ⁶⁴

⁵⁷ Siyah mürekkeple “tehem” yazılmıştır.

⁵⁸ Kelimenin üstüne bve altına kırmızı mürekkeple “بونیا, ḥurşīd-perest” yazılmıştır.

⁵⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mevārre” yazılmıştır.

⁶⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dest-āsyā” yazılmıştır.

⁶¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “juḥş” yazılmıştır.

⁶² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “صقراط” yazılmıştır.

⁶³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “düg” yazılmıştır.

⁶⁴ Kelimenin üstüne “sigbā” yazılmıştır.

	(6)	ekşi nār	rummān ⁶⁵	enār-ı turş
	(7)	ekşi süt	idell	şîr-i telḥ
	(8)	ayak	ḳadem	pāy
	(9)	ayakaltı	ṭāb	pes-pāy
	(10)	ayak teri	ci‘ āle	ḥūy-ı pā
	(11)	ala ḳargā	ebḳa ⁶⁶	pīşe ⁶⁷
11b	(1)	acı	mürr	telḥ
	(2)	acı şu	māc ⁶⁸	āb-ı telḥ ⁶⁹
	(3)	acı şarmusaḳ	şūm-‘ ayf	sîr-i telḥ
	(4)	acı marul	hindibā ⁷⁰	kāsî
	(5)	acı şoğan	beşaliḥırrîf	piyāz-ı telḥ
	(6)	acı bal	mürr ⁶ asel	telḥ-engubîn
	(7)	acı bādem	ḳalb-ku ⁷¹	bādem-i telḥ
	(8)	arşlan	esed	şîr

⁶⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şameḳî,” yazılmıştır.

⁶⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “siff-zāğ” yazılmıştır.

⁶⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zāğ-ı mişî” yazılmıştır.

⁶⁸ “Mā’-üçâcdan muḥaḳḳaktır.”

⁶⁹ Kelimenin üstünde kırmızı mürekkeple “āb-ı şūr” yazılmıştır.

⁷⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şüffām” yazılmıştır.

⁷¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “levzü’l-‘ ayf” yazılmıştır.

	(9)	arşlan ırınağı	bürşan	nāhun-ı şır
	(10)	arşlan şedāsı	zīru	bānek-i şır
	(11)	arşlan yavrısı	şibilü	şır-i beççe
12a	(1)	arşlan yatağı	‘irmiyye	kunām
	(2)	arğa	māṭā	pūşt
	(3)	arğa kemügi	feğāri	ustuḥān ⁷² -ı pes
	(4)	arğa yaşdığı	misned	bālīn-i pustī
	(5)	arğa örtüsü	şebec	şāl
	(6)	arğalac	semmā	pūşt-best
	(7)	eski	ermām ⁷³	pīne-kuhne
	(8)	eski bez	ķizā ⁷⁴	kuhne-ğuddev
	(9)	eski aķça	şıyāḥ	kuhne-derem ⁷⁵
	(10)	eski ķaftan	hirut	libāce-i kuhne
	(11)	eņse	ķihf ⁷⁶	pes-ser

⁷² Yazmada bu kelime “ustuḥān” (استحوان) şeklinde yazılmıştır.

⁷³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “atīķ” yazılmıştır.

⁷⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “لحمر” yazılmıştır.

⁷⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “neķd-i kuhne” yazılmıştır.

⁷⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ķaf” yazılmıştır.

12b	(1)	eñse ukurı	nuḳr	pes-meḡāk
	(2)	eñse kılı	zūf	muşterek
	(3)	aṭa	cezīra	encüst-bendāb
	(4)	aṭa şoḡanı	‘anşel ⁷⁷	veşki ⁷⁸
	(5)	ateş	nār	āḡger
	(6)	ateşperest	mecūsīyy	gebr
	(7)	eski pamuk	ḳuṭnu kuhne	āpūn
	(8)	eski na‘līn	شرت	dūtāsa-i kuhne ⁷⁹
	(9)	arpa	şea‘īr	cū
	(10)	arpa etmek	ḡubz	keşkīne
	(11)	arpa şarābı	ci‘at	şerāb-ı cū
13a	(1)	erkek	ḡarab	merd
	(2)	erkek tavşan	ḡuzez	şovher-i ḡer-ḡuş
	(3)	erkek kedi	ḳıttı ⁸⁰	kūrpe-i ter

⁷⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “beşalkefār” yazılmıştır.

⁷⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “piyāzveşt” yazılmıştır.

⁷⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kuhne-i dūtās” yazılmıştır.

⁸⁰ Kelimenin yanına siyah mürekkeple “silāb” yazılmıştır.

	(4)	erkek çekirge	‘unṭāb	merd-i ḥāyek
	(5)	erkek maymūn	rubbāḥ	šovher-i pūzīne ⁸¹
	(6)	erkek baykuş	febbād	šovher-i büm
	(7)	erkek ḥinzīr	‘ifr	šovher-i ḥūk
	(8)	erkek sıçan	cürāz	šovher-i mūş
	(9)	ebegümeci	ḥabbāziyy	vertāc
	(10)	adam başı	farḳ	ser-i merd
	(11)	āb-ı ḥayat	ma ’u’l- ḥayat	āb-ı zendegānī
13b	(1)	eyer	serc	zīn
	(2)	eyer balṭası	ḥasīnu serucun	teber-i zīn
	(3)	eyer ḳaşı	vikād	zīn-kūh
	(4)	eyer yaşıdıǵı	mi ’şeret	baş-i zīn
	(5)	eyer ḥānesi	raḥl	ḥāne-i zīn
	(6)	eyer örtüsü	ġāşiyet	zīn-pūş
	(7)	at	feras	esb ⁸²

⁸¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pehnāne” yazılmıştır.

⁸² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tūted” yazılmıştır.

	(8)	at şedası	süheyl	şene ⁸³
	(9)	at yelesi	sebīb	bās-ı feres
	(10)	at kıuyruğı	sebīb ⁸⁴	dum-i feres
	(11)	at ‘ arabası	‘ imārı	gerdūne
14a	(1)	at gögsi	leyān	feres-sīne
	(2)	at keşanesi	kaştal	muşterek
	(3)	at sinegi	beu‘ za ⁸⁵	meges-i esb
	(4)	at omuzı	harke	dūş-i esb
	(5)	at degirmeni	tilū‘ n	her-i esb
	(6)	ayğır at	hışān	feres
	(7)	ağaç	şecar	nehl ⁸⁶
	(8)	ağaç kabuğı	kırf ⁸⁷	dereht-pūst
	(9)	ağaç gölgesi	haymeh	sāye-i nehl
	(10)	ağaç delügi	havşal	sūrāh-i nehl

⁸³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bāng-ı esb” yazılmıştır.

⁸⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “zenebū hayl” yazılmıştır.

⁸⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şezā” yazılmıştır.

⁸⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dereht” yazılmıştır.

⁸⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “liḥ” yazılmıştır.

	(11)	ağaç kurdı	serifet	⁸⁸ āyjek ⁸⁹
14b	(1)	ağaç sini	sufret	teryān
	(2)	ağaç köpri	cesr	pul-i ḥāṣāk
	(3)	ağaç balı	zam‘	ḥeṭīr
	(4)	ağaç çanak	ka‘b	kāse-i çübīn
	(5)	ağaç kılıç	mihrāk	şemşīr-i nehl ⁹⁰
	(6)	ağaç kavunu	ütrucc	kebād ⁹¹
	(7)	ağaç çeçegi	ezhār	şukūfe-i nehl
	(8)	ağaç köki	arūme	bīḥ-i nehl ⁹²
	(9)	ağaçkağan	şākıbu’ş-şecer	dereht-sīn ⁹³
	(10)	ağaç hāven	hevid	mehrās ⁹⁴
	(11)	ağaç çivi	veted	mīḥ-i çüb ⁹⁵
15a	(1)	ağaç kāvā	şuḡān	dokkān

⁸⁸ Yazmada “eyizek” (ایزک) şeklinde yazılmıştır.

⁸⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “cūycūz” altına ise “kirm” yazılmıştır.

⁹⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tiḡ-i çübīn” yazılmıştır.

⁹¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “līmūn” yazılmıştır.

⁹² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rīṣī-i nehl” yazılmıştır.

⁹³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dār-sunb” yazılmıştır.

⁹⁴ Yazmada “mihrāş” (مهراش) şeklindedir.

⁹⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “fāne” yazılmıştır.

	(2)	ağaç kilidi	ķufl	medeng
	(3)	ağız tūfengi ⁹⁶	zebṭāne	ma‘ rūf
	(4)	ağda	ma‘ ķūd	gendīger
	(5)	ardıç ağacı	ebhel	arūsā
	(6)	ersiz ‘ avrat	‘ azebe ⁹⁷	zen-i bī-şūde ⁹⁸
	(7)	ayva çekirdegi	ķabbu sefercelün	beh-i dāne
	(8)	alçak	esfel	pest
	(9)	alçaķ boylı	ķaşrū’l-ķāme	pest-gedd
	(10)	akarşu	mā’cārī	bıñār
	(11)	ayu	dübb	ķers
15b	(1)	aķ	ebyağ	sepīd
	(2)	aķ gül	vetīra ⁹⁹	gul-i sepīd ¹⁰⁰
	(3)	aķ üzüm	müllāhıyy	mevīz ¹⁰¹ -i sefīd ¹⁰²

⁹⁶ “‘ Arabīdir.”

⁹⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ermele” yazılmıştır.

⁹⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bī-er” yazılmıştır.

⁹⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “verdū ebyađ” yazılmıştır.

¹⁰⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nesrīn” yazılmıştır.

¹⁰¹ Yazmanın genelinde “üzüm” kelimesinin geçtiği birkaç kelime “movz, mūz” (موز) şeklinde yazılmıştır. Doğrusu “mevīz” (مویز)’dir.

¹⁰² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sefīd engūr” yazılmıştır.

	(4)	aķ incir	nesel	tīn-i sepīd
	(5)	aķ řaĉ	řāyib	mūy-ı sepīd
	(6)	aķ fesleĝen	‘iřrān	seper-ĝem-i sepīd
	(7)	aķciger	kebed	kebed-i sefīd
	(8)	aķ yüzlü	ezeħar	sepīd-i rū ¹⁰³
	(9)	aķ bulut	جذرى	sefīd-i ebr
	(10)	aķ ibrişim	dimakş	sepīd-i berend
	(11)	aķ at	eblak ¹⁰⁴	esb-i sepīd
16a	(1)	aķ řařřāř	ابوتوم ¹⁰⁵	kunār-ı sepīd
	(2)	aķ sōĝüt	řafřāf	bīd-ı sefīd ¹⁰⁶
	(3)	aķ iplik	dimakş ¹⁰⁷	řarīr-i sepīd ¹⁰⁸
	(4)	aķ şaş	aĝbel	seng-i esved
	(5)	aķ dişlü	eşneb	dendān-ı sepīd ¹⁰⁹

¹⁰³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ĉehr-i mäh” yazılmıştır.

¹⁰⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “eblāk” yazılmıştır.

¹⁰⁵ Kelimenin altına siyah mürekkeple “řařřāņu ebyağun” yazılmıştır.

¹⁰⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “padah-vele” yazılmıştır.

¹⁰⁷ Yazmada “demfes” (دَمْفَسْ) şeklinde yazılmıştır.

¹⁰⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tār-ı sefīd” yazılmıştır.

¹⁰⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dendān-ı beyāz” yazılmıştır.

	(6)	aķdeniz	baħru ebyağun ¹¹⁰	cāverd
	(7)	aķ başlu at	erħum	sefīd-i ser
	(8)	alaca ‘ abā	bürd	perend ¹¹¹
	(9)	alaca yılan	erķam	mār-ı muneķķeř
	(10)	arı	naħl ¹¹²	eng
	(11)	arı begi	ye‘ sūb ¹¹³	mīr-i eng ¹¹⁴
16b	(1)	egri oķ	‘ uşulu	kec-i tīr
	(2)	egri burunlu	aķnā	kej-i bīnī
	(3)	erkek ķumrī	سنافور	murġ-ı الیهی
	(4)	erkek keler	nizek	sūsmār
	(5)	al tūťī	bebbeġāu surħun	āl-tūťī
	(6)	al gögercin	ecbel	kebüter-i āl
	(7)	eşek	merkeb	ħar
	(8)	eşek āvāzı	nühāķ	bāng-ı hemār

¹¹⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “baħrı müħīt” yazılmıştır.

¹¹¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “peřmīne” yazılmıştır.

¹¹² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “zünbūr” altına ise “naħle” yazılmıştır.

¹¹³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kebet ket 210” yazılmıştır.

¹¹⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “munīr-i zenbūr” yazılmıştır.

(9)	eşek tırnağı	ḥāfirü'l-ḥımār	sum-ı ḥar
(10)	eşek mārūlu	ḥassu'l- ḥımār	هوچومه
(11)	eşek hıyārı	ḳıṣṣāi 'u ḥımārūn	pejend

17a (1) ḥarfu'l-elifü'l-meksüre

(2)	imām	muḳtedi	pīş-nemāz ¹¹⁵
(3)	incü	lü 'lü '	durr
(4)	incü dānesi	dürra	dāne-i durr
(5)	incü şadefi	şa' şa' ¹¹⁶	sedef-i durr
(6)	incü şalkımı	simṭ ¹¹⁷	murvārīd
(7)	ırmaḳ kenārı	müşkilā ¹¹⁸	leb-i cū ¹¹⁹
(8)	ırmaḳ	şaṭṭ	rūd
(9)	ig	muğzel	dūk
(10)	ig başı	şanāra ¹²⁰	ser-i dūk

¹¹⁵ Kelimenin altına siyah mürekkeple “pīşvā” yazılmıştır.

¹¹⁶ Yazmada “şa' şaş” (شعشع) şeklindedir.

¹¹⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “silk” yazılmıştır.

¹¹⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “zınba” yazılmıştır.

¹¹⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “kenār-ı āb” yazılmıştır.

¹²⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mirden” yazılmıştır.

	(11)	‘izbe ¹²¹	zīr-i zemīn ¹²²	serdāb ¹²³
17b	(1)	igne	ibr	sūzen
	(2)	igne başı	ibr	ser-i sūzen
	(3)	igne delüği	semmü	sūrāḡ-ı sūzen ¹²⁴
	(4)	igneci	ebbār	sūzenger
	(5)	ignelik	mi’baru	sūzendān
	(6)	ilik	nıḡy	muḡ ¹²⁵
	(7)	iplik	ḡurve	dest-bend ¹²⁶
	(8)	iplik	ḡayṭ	tār ¹²⁷
	(9)	iplik yumağı	kübbe	gilāve
	(10)	igde	ḡubeyrā	senced
	(11)	igde	şecar ḡubeyrā	zīrfūn

¹²¹ Yazmada bu kelime “izba” (ازبه) şeklinde yazılmıştır.

¹²² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “serab” yazılmıştır.

¹²³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “germ-i ḡāne” yazılmıştır.

¹²⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sofāl” yazılmıştır.

¹²⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “müşterek” altına ise “meḡz” yazılmıştır.

¹²⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḡebā-best” yazılmıştır.

¹²⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şete” yanına ise “kenā” yazılmıştır.

18a	(1)	iskemle	kürsiyy ¹²⁸	nemūza ¹²⁹
	(2)	iskele	furḍatu'l-baḥr	ḥerçüb
	(3)	ip	ḥabl	resen ¹³⁰
	(4)	ipçi	ḥabbāl	resen-tāb
	(5)	incir	belbes	tīn
	(6)	incir ağacı	ṭamḥa	neḥl-i tīn ¹³¹
	(7)	incir sepeti	müls?	guvārāh-ı tīn
	(8)	işkence ¹³²	müā' kıb	hervāne
	(9)	işkenbe	cuycübhe	'arf
	(10)	ısı gün	vecīm ¹³³	rūz-ı germ
	(11)	ısı yel	bāric	germ-i bād
18b	(1)	ısı şu	seḥaḥeyn	germ-i āb
	(2)	ılıcaḳ	fātir	ḥār
	(3)	ılıcaḳ şu	mā'-leyyin	germ-i āb
	(4)	ılgın	ṭurfā	gej

¹²⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “sarir” yazılmıştır.

¹²⁹ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “nemūzec, nemūzeş” yazılmıştır.

¹³⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rismān” yazılmıştır.

¹³¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nehāl” yazılmıştır.

¹³² Yazmada bu kelime “iskence” (اسكنجه) şeklindedir.

¹³³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “yevmu ḳarr” yazılmıştır.

	(5)	ılgın yemişi	şemaratü'l-ıarfā	gejmāzug ¹³⁴
	(6)	iç yağı	hunānet ¹³⁵	çūm ¹³⁶
	(7)	iç ton	izār	şelvār
	(8)	ibrişim	harır	perend
	(9)	ışırğan	karđiye	gejne
	(10)	imtilā	diķķu	sır
	(11)	iç oğlanı	gūlām	çöhre
19a	(1)	ince	raķīķ	bārik
	(2)	ince bel	ehyef	miyān-ı bārik
	(3)	i' tikāf	Arabīdir	pencāhe
	(4)	inek	na' cet	mādekād
	(5)	iniş	ğavr ¹³⁷	şīb ¹³⁸
	(6)	incik	ķustā ¹³⁹	pūre ¹⁴⁰
	(7)	ikiz	tevem	hemzād ¹⁴¹

¹³⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gejmāzū” yazılmıştır.

¹³⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “haleb” yazılmıştır.

¹³⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pī-pīh, pīh bi'lcümle” yazılmıştır.

¹³⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şayyib” yazılmıştır.

¹³⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “neşib” yazılmıştır.

¹³⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “zunbūb” yazılmıştır.

¹⁴⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sāk” yazılmıştır.

¹⁴¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pūk” yazılmıştır.

(8)	ıslak	se‘ ır	cerd ¹⁴²
(9)	ıslık	hevf ¹⁴³	tebiş ¹⁴⁴
(10)	iğdiç tavar	meslūk	esb-i bī-hāye
(11)	ışıtma	ħummā	teb ¹⁴⁵

19b	(1)	ibriḳ	ma‘ rūf	tāmvāra
	(2)	ıspanak	sıfānāḥ	şūmīn
	(3)	ırğat	‘asīf	muzdūr
	(4)	iğdin yımırta	mezer	kund-ı lāş
	(5)	in	mağāra	bekāz
	(6)	istaḳōz	aḳrab-baḥriyy	ejder- i deryā
	(7)	ipek kurdı	dūdu’l-ḥarīr	kerm
	(8)	it	kelb	seg
	(9)	it enigi	cerv ¹⁴⁶	seg-çe
	(10)	it üzümü	‘inebu’l-kelb	kālenc
	(11)	it ölüsi	ḥif	murde-i seg

¹⁴² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “seyfi” yazılmıştır.

¹⁴³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “harde” yazılmıştır.

¹⁴⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tof” yazılmıştır.

¹⁴⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ateş pâresi” yazılmıştır.

¹⁴⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “cersā” yazılmıştır.

20a (1) ḥarfu'l-elifü'l-maẓmūme

(2)	oruç	şavm	rûze	
(3)	uyku	menām ¹⁴⁷	subāb ¹⁴⁸	
(4)	un	dekîk	gîlāş ¹⁴⁹	
(5)	ot	ḥaşış	giyāh	
(6)	otlak	merte ^c	giyāh-zār ¹⁵⁰	
(7)	uştırā	mûsa ¹⁵¹	suture	
(8)	uştırā taşı	عیشا	feşān	
(9)	ökçe	^c aķıb	¹⁵² pāşine ¹⁵³	
(10)	ökçe taşı	neşğa	seng-i pāşine	
(11)	ulûfe	mersûm ¹⁵⁴	mahiye	
20b	(1)	örümcek	ḥadernak ¹⁵⁵	tendû ¹⁵⁶

¹⁴⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “hece^c” yazılmıştır.

¹⁴⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥāb” yazılmıştır.

¹⁴⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “erd” yazılmıştır.

¹⁵⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “çerā-gāh” yazılmıştır.

¹⁵¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “miḥlāk, bālāf” yazılmıştır.

¹⁵² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pīl” yazılmıştır.

¹⁵³ Yazmada “pārşine” (پارشنه) şeklindedir.

¹⁵⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “vazīfe” yazılmıştır.

¹⁵⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘ ankebūt” yazılmıştır.

¹⁵⁶ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “dīv-pā” yazılmıştır.

	(2)	örümcek ağı	‘ukkāş	ebergākiyā ¹⁵⁷
	(3)	uçuk	ḥaṣbā	tebhāl
	(4)	oyun	lü‘b	bāz
	(5)	oyuncağ	lü‘be	bāzīçe
	(6)	örs	‘alāt	sendān
	(7)	üskūf	kebs ¹⁵⁸	pūşide ¹⁵⁹
	(8)	orağ	mincel	meḥişet ¹⁶⁰
	(9)	oluğ	mīzāb	nāv-dān
	(10)	üzengi	bidād	rekāb
	(11)	ortak	ḥilṭat ¹⁶¹	ber-ḥūr ¹⁶²
21a	(1)	oğlağı	mistāḥ	ğelte ¹⁶³
	(2)	urğan	ḫals ¹⁶⁴	şārüb
	(3)	ögendire	تسع ¹⁶⁵	ğevşeng ¹⁶⁶

¹⁵⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “enfes” yazılmıştır.

¹⁵⁸ Kelimenin üzerine siyah mürekkeple “ḫalensuvet” yazılmıştır.

¹⁵⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tüğlağa” yazılmıştır.

¹⁶⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dās-gāle” yazılmıştır.

¹⁶¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şerik” yazılmıştır.

¹⁶² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “hem-bār” yazılmıştır.

¹⁶³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tīrfān” yazılmıştır.

¹⁶⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥabl” yazılmıştır.

¹⁶⁵ Kelimenin üstüne “زجلير” yazılmıştır.

¹⁶⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “boraz” yazılmıştır.

	(4)	olta	ḵaniṣ	ṣest
	(5)	orman	eyke	tīmās ¹⁶⁷
	(6)	uḡru	dā' iṣ ¹⁶⁸	duzd
	(7)	Ülker	Şüreyyā	Pervīn
	(8)	öd	marāra	zehre
	(9)	öksüz	yetīm	bī-kes ¹⁶⁹
	(10)	odun	ḥaṭab	hīzum
	(11)	örtü	lubs ¹⁷⁰	neḵāb
21b	(1)	ütü	‘affār	tele
	(2)	oba	cerge ¹⁷¹	bungāh
	(3)	oda	ḥucrā	kāṣāne ¹⁷²
	(4)	odalık	cāriye	سريه ¹⁷³
	(5)	usta	üstād	ustād
	(6)	üzgeç	sibāḥat	şināver ¹⁷⁴

¹⁶⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥiṣe-zār” yazılmıştır.

¹⁶⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “sāriḵ” yazılmıştır.

¹⁶⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bī-māder” yazılmıştır.

¹⁷⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḵinā’ ve تنقى” yazılmıştır.

¹⁷¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥargah” yazılmıştır.

¹⁷² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “serāḥe” yazılmıştır.

¹⁷³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kenīzek” yazılmıştır.

¹⁷⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şenār” yazılmıştır.

(7)	örgüç	senām	kūbār
(8)	omuz	ketif	düş
(9)	uyuz	cüzzām	كزكاد ¹⁷⁵
(10)	ölçek	miḥfed ¹⁷⁶	peymāne ¹⁷⁷
(11)	üstübeç	isfīdāc	sepīdāb

22a	(1)	öküz	sevr	gāv
	(2)	ördek	evvāz ¹⁷⁸	murğāb
	(3)	uslug	şikā ¹⁷⁹	nekāb
	(4)	ökse	dibuḵ	şemğ
	(5)	oğlaḵ	‘anāk ¹⁸⁰	buzgāle
	(6)	obur	ekūl	rejed ¹⁸¹
	(7)	öreke	miftele	düg-rān
	(8)	otaḵ	ḥaymet ¹⁸²	cetr-şāhī ¹⁸³

¹⁷⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gergīn” yazılmıştır.

¹⁷⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “irdebb” yazılmıştır.

¹⁷⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gevīz” yazılmıştır.

¹⁷⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “baṭṭ” yazılmıştır.

¹⁷⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ruḵa’” yazılmıştır.

¹⁸⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ğady” yazılmıştır.

¹⁸¹ Yazmada “rej” (رَج) şeklindedir.

¹⁸² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥim’ ḥiyām” yazılmıştır.

¹⁸³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “odāğ” yazılmıştır.

	(9)	uğrı	luşş ¹⁸⁴	duzd
(10) faşl				
	(11)	ocağ	haşba	āteşdān
22b	(1)	ocağ taşı	dıķ	seng-i āteşdan
	(2)	ocağ böcegi	ebū-dūdet	segem
	(3)	oğul	ibn	ferzend ¹⁸⁵
	(4)	oğul oğlı	ibn ibn	pūr
	(5)	oğul balı	ārā	şāne
	(6)	oğul arısı	deber	zenbūrce
	(7)	oķ	sehm	tīr ¹⁸⁶
	(8)	oķ pelegi	ķuzzān	perīz ¹⁸⁷
	(9)	oķ gezi	fuķvet	gez ¹⁸⁸
	(10)	oķ demiri	naşıl ¹⁸⁹	peykān
	(11)	oķ potası	ğarağ	ammāc ¹⁹⁰

¹⁸⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ħim‘ luşûş” yazılmıştır.

¹⁸⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rūd” yazılmıştır.

¹⁸⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nāvek” yazılmıştır.

¹⁸⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tālīş” yazılmıştır.

¹⁸⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sofāl” altına ise “sevā-ref” yazılmıştır.

¹⁸⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mesnūn” yazılmıştır.

¹⁹⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zenbürek” yazılmıştır.

23a	(1)	oķ niřānı	hedef	çekāme
	(2)	oķ ķubūru	ce ^ˆ be	pezdān ¹⁹¹
	(3)	ögey ata	rabb	peder-i ender ¹⁹²
	(4)	ögey ana	rabābe	heser
	(5)	ögey oğlı	rabīb	peser-i ender
	(6)	ögey kız	rabībe	duķter-i ender
	(7)	üzengi	bidād	rekāb
	(8)	üzengi ķayıřı	envāķ	devāl
	(9)	üzerlik	ķuruf	sepend
	(10)	üzerlik toķumu	toķum	tuķm-ı sepend
	(11)	uzun	ķāvīl	derāz
23b	(1)	üzüm	ˆ ineb	engūr
	(2)	üzüm tānesi	ˆ acd	ģujb
	(3)	üzüm şalkımı	ķūşe ¹⁹³	supriģ
	(4)	ögey ķuşu	murģ ¹⁹⁴	ķuđd

¹⁹¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “terkeş” altına ise “ķiř” yazılmıştır.

¹⁹² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bed-pider” yazılmıştır.

¹⁹³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ģars” yazılmıştır.

¹⁹⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “sub” yazılmıştır.

	(5)	usşumru balığı	دوبیان	māhī ¹⁹⁵
	(6)	uzun boylı	ṭavīlū'l- kāme	bālā-gedd
	(7)	ükeyik	murğ	fāhte
	(8)	uduz	nīḳatu rūmiyy ¹⁹⁶	bed-reg
	(9)	ön diş	vesaṭān	āzene
	(10)	uçşur	nik	تکیز ¹⁹⁷
	(11)	uçşurluş	ḥücre	şekvār-bend
24a	(1)	uzun burunlu	eḥṭam	bīnī-i bārik
	(2)	uzun saçlu	efrağ	derāz-mūy
	(3)	ögüt	nuşḥ	pend
	(4)	ebucehil ḳārpūzı	ḥurre	ḥenzel ¹⁹⁸
	(5)	ufaş balıḳ	رئیشا	māhīk
	(6)	ufaş taş	cemr	sengçe
	(7)	ufaş ṭulum	rekvet	ḥīk

¹⁹⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “murğāb” yazılmıştır.

¹⁹⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “kebīr فرائی” yazılmıştır.

¹⁹⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “miyān-bend” yazılmıştır.

¹⁹⁸ Yazmada bu kelime “ḥanzale” (خنظله) şeklinde yazılmıştır.

(8)	uyulux	zedif	ālist ¹⁹⁹
(9)	ulu yol	şāri ^c	şāh-rāh
(10)	uyaniķ	yaķaķa	bīdār
(11)	اوريجك	اباز	وخشى

24b (1) ħarfū'l-bā'i'l-meftūħa

(2)	bārī	Allah ²⁰⁰	nām-ı ħudā
(3)	beyt-i ma ^c mūr	đurāĥ	ke ^c be ²⁰¹
(4)	bayram	^c iyd	çeşen ²⁰²
(5)	benefşe	ĥabbetü'l-ĥađrā	endūze ²⁰³
(6)	perde	sitār ²⁰⁴	tutuķ
(7)	pervāne	farāş ²⁰⁵	perende-i çerāġ ²⁰⁶
(8)	pergel	fircār	pergāle
(9)	perçem	iķāş	kākül

¹⁹⁹ Yazmada “ist” (است) şeklindedir.

²⁰⁰ “İsmi müstecmi^c cemī^c şifāt.”

²⁰¹ “Fārisīde ve Türkīde müsta^c meldir.”

²⁰² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “^c iyd-rüz” yazılmıştır.

²⁰³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “benefş” yazılmıştır.

²⁰⁴ Yazmada bu kelime “şitār” (شتار) şeklinde yazılmıştır.

²⁰⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “farāşe” yazılmıştır.

²⁰⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ķirdāne” yazılmıştır.

	(10)	bardaḡ	miṣṭaḡ	kūze
	(11)	pestil	ferātiḡ	filāte ²⁰⁷
25a	(1)	beşik	mehd	gehvāre
	(2)	peştamāl	fūṭa	gile
	(3)	peksimet	ke ^c k ²⁰⁸	kāk
	(4)	pekmez	dibs ²⁰⁹	dūṣāb ²¹⁰
	(5)	bāruṭ	reyḡ	barūt
	(6)	baḡırdāḡ	hızām	berteng
	(7)	pas	şude ³	jeng
	(8)	pāpatya	bābūnc	bābūne ²¹¹
	(9)	peltek	e ^c ḡadü ²¹²	loknet ²¹³
	(10)	bāzū-bend	mezlūc	ḡerez
	(11)	pars	feh ^d ²¹⁴	pūz

²⁰⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “engebīneh” yazılmıştır.

²⁰⁸ Kelimenin üstüne “نيس” yazılmıştır.

²⁰⁹ Yazmada bu kelime “delīs” (دليس) şeklinde yazılmıştır.

²¹⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gōṣāb” yazılmıştır.

²¹¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kūpel” yazılmıştır.

²¹² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “et-ta^c” yazılmıştır.

²¹³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şekeste-i zebān” yazılmıştır.

²¹⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “nemm” yazılmıştır.

25b	(1)	peşgîr	meşûş ²¹⁵	bulûz ²¹⁶
	(2)	peçe	niķāb ²¹⁷	rû-bend ²¹⁸
	(3)	paça	kürā ^c	دواس ²¹⁹
	(4)	peyke	barīd ²²⁰	perend
	(5)	pāsbān	‘ases ²²¹	pāsdār ²²²
	(6)	berber	ḥallāk	behr-terāş
	(7)	pālūze	fālūzec ²²³	şîr-pelne ²²⁴
	(8)	bād-ı şabā	nesîm-siḥr	bād-ı berîn ²²⁵
	(9)	baldır	sāk	pūz ²²⁶
	(10)	balçık	ṭîn	gil
	(11)	bezistān	sūḳ sultān	tîm
26a	(1)	ben	ḥāl ²²⁷	şîrîne

²¹⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḳahd” yazılmıştır.

²¹⁶ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “destar-ı ḥān” yazılmıştır.

²¹⁷ Kelimenin üzerine “izār, vaşveşa” yazılmıştır.

²¹⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “perde-i rû” yazılmıştır.

²¹⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pāyçe” yazılmıştır.

²²⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḳāşid” yazılmıştır.

²²¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥāris” yazılmıştır.

²²² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pāsebān” yazılmıştır.

²²³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘aleyhi ḥurbā” yazılmıştır.

²²⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tūr” yazılmıştır.

²²⁵ Yazmada “bād-ı ber” (بادير) şeklindedir.

²²⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pūze” yazılmıştır.

²²⁷ Kelimenin altına “şām, اثب” yazılmıştır.

	(2)	pāçavra	cugāle	pelās
	(3)	bağarsuḡ	ḡıtbe ²²⁸	regdil
	(4)	bacanaḡ	tāb	hem-dāmād
	(5)	baḡla	circir	kirkir ²²⁹
	(6)	baḡlava	baḡlaḡu ²³⁰	tefşere
	(7)	patlıcan	kehkeb ²³¹	pālşigan
	(8)	pehlevān	sar‘ a	delir ²³²
	(9)	bahādır	şücā‘	dilāver ²³³
	(10)	bekçi	nāṭır ²³⁴	deşt-bān
	(11)	pancar	şevendar	mār-siyehdür
26b	(1)	başdırma	ḡadīd ²³⁵	kūşt-ı tīşek
	(2)	başmaḡ	kefş	sindel
	(3)	beyābān	bidā	deşt ²³⁶

²²⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḡaşıb” yazılmıştır.

²²⁹ Yazmada “kikiz” (كيز) şeklindedir.

²³⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘aseliyy” yazılmıştır.

²³¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “eneb” yazılmıştır.

²³² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “alp” yazılmıştır.

²³³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “por-del” yazılmıştır.

²³⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḡāfızı kerem” yazılmıştır.

²³⁵ Kelimenin altına siyah mürekkeple “laḡmü’l-müceffef” yazılmıştır.

²³⁶ Yazmada bu kelime “dest” (دست) şeklinde yazılmıştır.

	(4)	badiye	saḥrā	sāngīz ²³⁷
	(5)	bāca	sürfe	rūvzen
	(6)	pencere	mişkāt ²³⁸	der-beççe ²³⁹
	(7)	palamut	medlebe	balavūd
	(8)	besbāse	berbūze	besfāyic
	(9)	pelīn	efsenti ²⁴⁰	āpestīn
	(10)	baldıran	şevlān ²⁴¹	şükrān ²⁴²
	(11)	bal	‘asel	engbīn
27a	(1)	besleme	rabīb	pūr
	(2)	beg	emīr	fermān-deh
	(3)	balaban ²⁴³	şakar	çerḡ
	(4)	pāldüm	işger	pāldüm
	(5)	pālān	iḳāf	Fārisīdir
	(6)	baba	vālid	peder

²³⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bādiye” yazılmıştır.

²³⁸ Kelimenin üstüne “manzara, ḥavḥa” yazılmıştır.

²³⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bāhod” yazılmıştır.

²⁴⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “pūşān” yazılmıştır.

²⁴¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ṭahmā şabiyyet” yazılmıştır.

²⁴² Yazmada bu kelime “sükrān” (سكران) şeklinde yazılmıştır.

²⁴³ “Bir cins ḥayvān.”

(7)	baba ve ana	ebevān	peder māder
(8)	bend-keş	rābīṭa	پش
(9)	bayrak	‘alem	derefş
(10)	pancar	şevendar	Fārisīdir
(11)	beftereh	ma‘rūf	neķş-i şekārī

27b (1) fasl

(2)	bāğ ve bāğçe	ḥadīḳa	būstān ²⁴⁴
(3)	bāğ çubuğı	kerm	tāk
(4)	barmağ	enāmil	enguşt
(5)	barmağ ucu	enmüle	ser-i enguşt
(6)	bakır	nūḥās	mes
(7)	bakraç	nūḥās	şād ²⁴⁵
(8)	bakır güğüm	miḥamme	eber-i tābe
(9)	bal	‘asel ²⁴⁶	engbīn ²⁴⁷
(10)	bal mūmı	şem‘ ü‘aselün	şem‘-i engbīn
(11)	bal şuyı	ma‘ü’l-‘asel	gulengbīn

²⁴⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gülistān” yazılmıştır.

²⁴⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bişāne” yazılmıştır.

²⁴⁶ Kelimenin üstüne “سوت” yazılmıştır.

²⁴⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nūşīn” yazılmıştır.

28a	(1)	bal tulumı	mis 'eb ²⁴⁸	meşg-i engbîn ²⁴⁹
	(2)	bal şarābı	bita ^c	cullāb
	(3)	bal arısı	naḥl ²⁵⁰	keteb
	(4)	bādem	levz	bādām ²⁵¹
	(5)	bādem yağı	dühnü levzün	rūḡan-ı bādām
	(6)	bādem ḥelvāsı	levzīnec ²⁵²	پَیَال
	(7)	bel	şulb	miyān ²⁵³
	(8)	bel şovukluğu	veziy	āb-serden
	(9)	beli inçke ²⁵⁴	eḡabbü	miyān-ı tār
	(10)	bāc	bedriḡah	pāj
	(11)	bācdār ²⁵⁵	'ases ²⁵⁶	kenāreng ²⁵⁷
28b	(1)	baş	ra 's	ser ²⁵⁸

²⁴⁸ Kelimenin altına siyah mürekkeple “gulle” yazılmıştır.

²⁴⁹ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “ḥenek-i engbîn” yazılmıştır.

²⁵⁰ Kelimenin yanına kırmızı mürekkeple “zünbūr” yazılmıştır.

²⁵¹ Yazmada “bādāş” (باداش) şeklindedir.

²⁵² Yazmada “levzec” (لوزج) şeklindedir.

²⁵³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kemer” yazılmıştır.

²⁵⁴ Yazmada “inçke” (انچكه) şeklinde yazılmıştır.

²⁵⁵ “Aşlı pājdār.”

²⁵⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “bāzgır” yazılmıştır.

²⁵⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dīdebān” yazılmıştır.

²⁵⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kelle” yazılmıştır.

	(2)	baş derisi	şevāt ²⁵⁹	pūst-i ser
	(3)	baş çanağı	cümcüme	kāse-i ser
	(4)	baş ağrısı	veca‘ u ra ‘sun ²⁶⁰	derd-i ser ²⁶¹
	(5)	baş konağı	ebriyye	sebūse
	(6)	baş yaştığı	miḥadde	ser-bālīn
	(7)	baş yarığı	seccet	şekāf-ı ser
	(8)	balık	semek ²⁶²	māhī
	(9)	balık pūlu	ḥarşef	pul-ı māhī ²⁶³
	(10)	balık kılçığı	‘azmü ḥūt	esime ²⁶⁴
	(11)	balık tuğalı	‘arā’s-sumā	ser-i sīm-i māhī
29a	(1)	balıklava	mismāk ²⁶⁵	māhī-gāh
	(2)	balıkgözi ²⁶⁶	‘aynu ḥūt ²⁶⁷	dīde-i māhī

²⁵⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “reşvā” yazılmıştır.

²⁶⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şuda” yazılmıştır. Yazmada bu kelime “şuda” (صدا) şeklinde yazılmıştır.

²⁶¹ Kelimenin üstüne “كاليد” yazılmıştır.

²⁶² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥūt, nevāt” altına ise “semeke” yazılmıştır.

²⁶³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şīm” yazılmıştır.

²⁶⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥār-ı māhī” yazılmıştır.

²⁶⁵ Kelimenin yanına siyah mürekkeple “payā-meğ” yazılmıştır.

²⁶⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “esil” ve kırmızı mürekkeple “esiye” yazılmıştır.

²⁶⁷ Kelimenin yanına kırmızı mürekkeple “merzu necūs” yazılmıştır.

	(3)	balıkçın ²⁶⁸	mālikü'l- baḥreyn ²⁶⁹	māhī-ḥār
	(4)	pamuk	ḥalece ²⁷⁰	penbe
	(5)	pamuk kozası	cevzaḳ	ḡūze-i penbe
	(6)	pamuk tohumı	toḥum	penbe-dāne
	(7)	pamuk sepeti	ḳuffe	سادی
	(8)	pamuk çıkırığı	ḥimāret	ḫihr-i penbe
	(9)	balṭa	ḥuḍayn	²⁷¹ girzīn ²⁷²
	(10)	balṭa delügi	ḥurt	sūrāḥ-ı girzīn
	(11)	balṭa şapı	bedaü'l-ḳāis	ḫūb-ı girzīn
29b	(1)	başak	sünbüle	ḥūş ²⁷³
	(2)	peynir	cübn	penīr
	(3)	peynir şuyı	mā'ü'l-cübn	reḥīn ²⁷⁴
	(4)	peynir māyası	lebeü'l- فله	māye

²⁶⁸ Kelimenin yanına siyah mürekkeple “balık yımırtaşu ḥuveyr” yazılmıştır.

²⁶⁹ Kelimenin yanına ve altına siyah mürekkeple “ṭayyera, balık otu” yazılmıştır.

²⁷⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḳuṭn” yazılmıştır. Yazmada “ṭuḳn” (طقن) olarak geçen kelimenin aslı “ḳuṭn” (قطن) şeklindedir.

²⁷¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dehre” yazılmıştır.

²⁷² Yazmada “girzīn” (گرزن) şeklindedir.

²⁷³ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “ḡoşāy” yazılmıştır.

²⁷⁴ Kelimenin üzerine “بالمضم الكسر” yazılmıştır.

(5)	peynir şekeri	fānīz	pā-yend
(6)	beyin	dimāğ ²⁷⁵	muḥ ²⁷⁶
(7)	bezir yağı	bezera	rūvgenī-i bezir
(8)	beyāz	zehera ²⁷⁷	sepīd
(9)	beyāz gül	verdū ebyadun	gol-i sefīd
(10)	baykuş	būm ²⁷⁸	²⁷⁹ būh ²⁸⁰
(11)	pezevenk	vāsiṭa	pīş-āveng ²⁸¹

30a (1) ḥarfū'l-bāi'l-meksūre

(2)	bıldırcın	selvā	semāme ²⁸²
(3)	pınar	yenbū ^c	çeşme
(4)	piryān	şüvā	kūzāb
(5)	bıçgu	mıḥzā	sekze ²⁸³
(6)	bilek	²⁸⁴ rusğ ²⁸⁵	erş ²⁸⁶

²⁷⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “muḥḥ” yazılmıştır.

²⁷⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “moğnī” yazılmıştır.

²⁷⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ezhar” yazılmıştır.

²⁷⁸ Kelimenin üzerine “قبال” yazılmıştır.

²⁷⁹ Kelimenin yanına siyah mürekkeple “tehvū” yazılmıştır.

²⁸⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ferfūr” yazılmıştır.

²⁸¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “mihmāz” yazılmıştır.

²⁸² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gālīçe” yazılmıştır.

²⁸³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “erre” yazılmıştır.

²⁸⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “zurā^c” yazılmıştır.

²⁸⁵ Yazmada “ruşğ” (رشغ) şeklindedir.

²⁸⁶ Kelimenin üzerine “ارفق? ḥord-ı dest” yazılmıştır.

	(7)	bıyık	şārib	burūt ²⁸⁷
	(8)	biber	fūlfūl	pilpil ²⁸⁸
	(9)	billūr	billūr	muşterek
	(10)	bilezik	yārec	ebrencen
	(11)	bileği	misenn ²⁸⁹	fesān ²⁹⁰
30b	(1)	pire	²⁹¹ berğūs ²⁹²	keyk
	(2)	pire otu	ğāfīs ²⁹³	giyāh-ı gīk
	(3)	bıçak	sikkīn	kārd ²⁹⁴
	(4)	bıçak şapı	ķabza	destākerd
	(5)	bit	ķamli	sūnpüş
	(6)	bit sirkesi	şavvābe	reşke
	(7)	pirinç	eruzz	jeğār
	(8)	piliç	farrūc ²⁹⁵	çūze
	(9)	pīrūze	ema' n	fīrūze

²⁸⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sebelet” yazılmıştır.

²⁸⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “küper” yazılmıştır.

²⁸⁹ Kelimenin üzerine “عیسا?” yazılmıştır.

²⁹⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şān” yazılmıştır.

²⁹¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ğuşām” yazılmıştır.

²⁹² Yazmada “berğūs” (برغوس) şeklinde yazılmıştır.

²⁹³ Kelimenin üzerine “ترهلان” yazılmıştır.

²⁹⁴ “Kizlik” daḫī ta' bīr olunur.”

²⁹⁵ Yazmada “farrūḥ” (فروخ) şeklinde yazılmıştır.

(10)	pīr	şeyḥ ²⁹⁶	sāl-ḥorde
(11)	pīrnar	şecar	send-pān

31a (1) ḥarfū'l-bā'ī'l-maẓmūme

(2)	bostān	fālīz ²⁹⁷	pālīz
(3)	boncuḳ	siḥāb ²⁹⁸	muhre
(4)	bulut	seḥāb	ebr
(5)	buḳaḡu	edhem	bend-bend
(6)	buzāḡu	‘acil ²⁹⁹	gūsāle ³⁰⁰
(7)	boya	şıbgā	reng
(8)	böḡrölce	ḳalt	lūbiyā
(9)	bulamaç	seḥīnet	etāle
(10)	poḡça	heḳavver	būḡ
(11)	bodur	ḥanbel	kūteh

31b	(1)	boyunduruḳ	nīr	yuḡ ³⁰¹
-----	-----	------------	-----	--------------------

²⁹⁶ Yazmada “seyḥ” (سيح) şeklinde yazılmıştır.

²⁹⁷ Kelimenin üzerine “fālīz” yazılmıştır.

²⁹⁸ Üzerine “subḥa” yazılmıştır.

²⁹⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḡull” yanına ise “eyyil” yazılmıştır.

³⁰⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “terḡāle” yazılmıştır.

³⁰¹ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “cū‘, cu‘ ḥusūr” yazılmıştır.

	(2)	budağ	‘ūd	şāḥ
	(3)	put	veṣen	but ³⁰²
	(4)	burçağ	cūlbān	selk ³⁰³
	(5)	bucağ	zāviye	gūşe ³⁰⁴
	(6)	boğaz	tüleyl ³⁰⁵	gelū ³⁰⁶
	(7)	boyun	unuğ ³⁰⁷	gerden
	(8)	boza	kesīs	sur
	(9)	pota	hedef	umāc
	(10)	pota	būṭқа	Fārisīdir
	(11)	burğu	mismār	beşk
32a	(1)	pūraşa	karrās ³⁰⁸	fergend ³⁰⁹
	(2)	böbrek	külyet	gurde
	(3)	puşu	kemīn ³¹⁰	kemīn

³⁰² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “senem” yazılmıştır.

³⁰³ Kelimenin üzerine “كلوك gorosne” yazılmıştır.

³⁰⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kunc” yazılmıştır.

³⁰⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥulkūm” yazılmıştır.

³⁰⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nāy” yazılmıştır.

³⁰⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “cīd” yazılmıştır.

³⁰⁸ Kelimenin altına siyah mürekkeple “ṭīṭān” yazılmıştır.

³⁰⁹ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “gendāne” yazılmıştır.

³¹⁰ Yazmada “mekīn” (مكن) şeklinde yazılmıştır.

	(4)	poğaça	ṭurmūs ³¹¹	boğçe
	(5)	böğür	ḥavş	keş ³¹²
	(6)	bodurum	naḳb	semh
	(7)	boru	sebbūd	gāv-dum
	(8)	posteki	cild	pūst
	(9)	börk	muṭbıḳ	pertel
	(10)	buḥūrdān	mücmer	‘ūd-sūz ³¹³
	(11)	bürüncek	miḳne‘at ³¹⁴	seriṣ ³¹⁵
32b	(1)	boy	ḳadd ³¹⁶	bālā
	(2)	buğday	ḥınṭa	gendum
	(3)	buğday başağı	sünbüle	seprīg
	(4)	bulğur	ḥaṣīṣ	çerş
	(5)	bulğur şūrbası	ḥumra	şūrbā-yı gendum
	(6)	bulğur değirmeni	miceşşet	dest-tās ³¹⁷

³¹¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “kümāc” yazılmıştır.

³¹² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pehlū” yazılmıştır.

³¹³ Yazmada “‘ūd-sod” (عودسود) şeklinde yazılmıştır.

³¹⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥarīr, mi‘cer” yazılmıştır.

³¹⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tār tār” yazılmıştır.

³¹⁶ Kelimenin altına siyah mürekkeple “ḳāmet” yazılmıştır.

³¹⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dest-āsyā” yazılmıştır.

	(7)	buz	cemed	yeḥ ³¹⁸
	(8)	buzluk	mecmede	yeḥ-dān
	(9)	bülbül	küa ^c yt	^c andelīb ³¹⁹
	(10)	bülbül şadāsı	velvele	berkūhān
	(11)	bülbül burunı	minḳār	bīnī-i hezār
33a	(1)	bülbül ḳanadı	bāl	şehper-i bülbül
	(2)	bülbül ḳafesi	ḳafaş	ḳafas
	(3)	burun	enf	bīnī
	(4)	burun delügi	menḥūr	sūrāḥ-ı bīnī
	(5)	burun ḳanı	ruā ^c f	ḥūn-ı bīnī
	(6)	burnu kesik	ecda ^c	burīde-i bīnī
	(7)	böğütlen	^{320c} avsec ³²¹	³²² termüş ³²³
	(8)	böğütlen yemişi	şemaratü'l- uleyyık	sih-gul ³²⁴

³¹⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “beje” yazılmıştır.

³¹⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sāzek” yazılmıştır.

³²⁰ Yazmada ““ avkeç” (عوكج) şeklindedir.

³²¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥartut” yazılmıştır.

³²² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “telī” yazılmıştır.

³²³ Yazmada “tertüş” (ترتش) şeklindedir.

³²⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gīhe” yazılmıştır.

	(9)	boyun amarı	abl�'l-var�d	r�g-kerden ³²⁵
	(10)	boyunbağı	em�s	kerden-bend
	(11)	boğaz amarı	vid�c	gel�-reg
33b	(1)	boş	ecvef ³²⁶	tohi ³²⁷
	(2)	boş b�ğ�r	��ara	pehl�
	(3)	b�y�k	ekber	buz�rg
	(4)	b�y�k havuz	miqr�t	�bd�n ³²⁸
	(5)	b�y�k tağ	�sm�r	k�h-ı buz�rg
	(6)	b�y�k apu	rit�c ³²⁹	der-i � al�
	(7)	b�y�k yılan	ec�der	ejder
	(8)	b�y�k k�p	abiyet� keb�r	kon�r ³³⁰
	(9)	b�y�k ter�z�	abb�n ³³¹	kep�n
	(10)	b�y�k bı�ak	ult	k�rd-ı hum�m
	(11)	b�y�kbaba	cedd	niy�

³²⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “fi-gel ” yazılmıştır.

³²⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ l ” altına ise “eserr” yazılmıştır.

³²⁷ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “nev ” yazılmıştır.

³²⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “p y b” yazılmıştır.

³²⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “rib c” yazılmıştır.

³³⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “em” yazılmıştır.

³³¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “m z n” yazılmıştır.

34a	(1)	bostāncı	fallāz	pālīzān
	(2)	boynuz	ķarn	şāḥ
	(3)	burma bilezik	feled	ebrencen
	(4)	boḥase	estār	lette
	(5)	bulanık şu	ucun	āb-ı tīre
	(6)	putḥane	bītü'l-şanem	deyr
	(7)	boru-zen	cū'uteh	nefirī
	(8)	burnaz	kaū're	menķari
	(9)	buğday biti	sūs	gendum-i şepeş
	(10)	boya teknesi	mühaḍḍab	rengdüz
	(11)	puluç	‘innīn	sust-ı endām

34b (1) ḥarfu'l-tā'ī'l-meftūḥa

(2)	taḥt	arīke ³³²	neşīmen-i şāḥi ³³³
(3)	tāc	iklīl	deyhīm

³³² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “vişāb” yazılmıştır.

³³³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ovrend” yazılmıştır.

	(4)	tāc-ı ḥorūs	ğabğab	ḥūçe ³³⁴
	(5)	terkeş	جغیر ³³⁵	kīş ³³⁶
	(6)	terlik	حيات	ḥoy-ḥord ³³⁷
	(7)	tekne	iccāne	lāvek ³³⁹
	(8)	temreṇi	ḳurbā	لشینه
	(9)	tereyağı	zübd	meske
	(10)	terzi	ḥayāt	derzi
	(11)	tekelti	cedy ³⁴⁰	ḥore ³⁴¹
35a	(1)	tarḥana	‘abīšet ³⁴²	ābgāme ³⁴³
	(2)	taḳya	ḥuşāret ³⁴⁴	berekī ³⁴⁵
	(3)	tere	rūğul	raşād
	(4)	tarḥūn	rū‘ul	nevişt
	(5)	tencere	ṭancera	tengere

³³⁴ Kelimenin üzerine “افرريك” yazılmıştır.

³³⁵ Kelimenin üzerine “جعيه” yazılmıştır.

³³⁶ Kelimenin üzerine “قمك شقا” yazılmıştır.

³³⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şur” yazılmıştır.

³³⁸ Yazmada “ḥor-ḥord” (خورخورد) şeklinde geçmektedir.

³³⁹ Yazmada “lāk” (لاك) şeklindedir.

³⁴⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḳurtāt” yazılmıştır.

³⁴¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥvay-çīn” yazılmıştır.

³⁴² Yazmada “‘avīšet” (عويشة) şeklindedir. Ayrıca kelimenin altına “abīšet (عبيشة), ve فره yazılmıştır.

³⁴³ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “terīn” yazılmıştır.

³⁴⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘amāret” yazılmıştır.

³⁴⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “berāgī” altına ise “ḥvay-çīn” yazılmıştır.

	(6)	testere	minşār ³⁴⁶	dest-erre
	(7)	tekerlek	devvār	devānīn
	(8)	teber	ḥadee	gerzen
	(9)	terki	fitrāk	devāl
	(10)	temel	üss	esās
	(11)	taşvīr	heykel	şūret ³⁴⁷
35b	(1)	tezkira	renbur	refih
	(2)	tağar	قجاره	āteşdān ³⁴⁸
	(3)	tandır	veṭīs	tenevver
	(4)	tepsi	ṭassūc	teşt-i ḥān ³⁴⁹
	(5)	tāze	ğarīḍ	ter
	(6)	talaz	mevc	telāṭum ³⁵⁰
	(7)	tarla	zemīn ³⁵¹	tehte-zemīn
	(8)	tere toḥumi	ḥabbū'r-raşād	dāne-i sepīdān

³⁴⁶ Yazmada “minsār” (منسار) şeklindedir.

³⁴⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “peyker” yazılmıştır.

³⁴⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “leğen” yazılmıştır.

³⁴⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tuğeldān” altına ise “sinī” yazılmıştır.

³⁵⁰ Yazmada “ṭelāṭum” (طلطم) yazılmıştır.

³⁵¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mezra‘a” yazılmıştır.

	(9)	tezgāh	miḥāke	dest-gāh ³⁵²
	(10)	tatlı bādem	levzü ḥullūvün	bādem-i şīrīn
	(11)	tekye	şavme‘ ah	ḥāneḳāh
36a	(1)	terāzī	mincem ³⁵³	sence
	(2)	terāzī taşı	şance	seng-i sence
	(3)	terāzī dili ³⁵⁴	teḳayyüb ³⁵⁵	mizbān ³⁵⁶
	(4)	taḥta	levḥ	tārum ³⁵⁷
	(5)	taḥta biti	fīsāfis ³⁵⁸	اينج
	(6)	tābūt ³⁵⁹	urān	sutūran ³⁶⁰
	(7)	tāzī	selāḳ	şīrsek
	(8)	tāzī ḥalkası	cevd	ḥelḳa
	(9)	temr-i hindī	şubbār ³⁶¹	muşterek
	(10)	tavuk şadāsı	ḳavḳāt	bāng-ı ducāc

³⁵² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tīzgāh” altına ise “kārgāh” yazılmıştır.

³⁵³ Kelimenin yanına siyah mürekkeple “eştūr” altına ise “üştur” yazılmıştır.

³⁵⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “du‘ miyy” yazılmıştır.

³⁵⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘adīl” yazılmıştır.

³⁵⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şāhīn” yazılmıştır. Yazmada “sāhīn” (سَاهِين) şeklindedir.

³⁵⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sekāk” yazılmıştır.

³⁵⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “fīsās, ḳamīlyūc” yazılmıştır.

³⁵⁹ “‘Arabīdir.”

³⁶⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “urrān” yazılmıştır.

³⁶¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “rasādır” yazılmıştır.

(11)	tesbîh ³⁶²	sebbeḥa	subḥe
------	-----------------------	---------	-------

36b (1) ḥarfū't-tā'î'l-meksûre

(2)	tiryāk	dirbāt	pāy-ı zehr
-----	--------	--------	------------

(3)	tirīt	ṣarīd	terīd ³⁶³
-----	-------	-------	----------------------

(4)	turuṣe	turs	muṣterek
-----	--------	------	----------

(5)	tırpān	minḥul	cāḥşūk ³⁶⁴
-----	--------	--------	-----------------------

(6)	tırabzān	dāru berīn	meseng
-----	----------	------------	--------

(7)	timsāḥ	vedekū'l-nīl	neheng
-----	--------	--------------	--------

(8)	tīmārḥāne	bīmāristān	herdāne ³⁶⁵
-----	-----------	------------	------------------------

(9)	tırtıl	şad-pāye	muṣterek
-----	--------	----------	----------

(10)	tilki	şe' leb	rūbeh ³⁶⁶
------	-------	---------	----------------------

(11)	tilki yavrisı	tenḡul	rūbāh-beççe
------	---------------	--------	-------------

37a	(1)	tilki derisi	ihābü şe' lebün	pūst-ı rūbāh
-----	-----	--------------	-----------------	--------------

	(2)	tilki yünü	şūfū şe' lebün	rīş-i rūbāh
--	-----	------------	----------------	-------------

³⁶² “Fārisīdir.”

³⁶³ “Muṣterek.”

³⁶⁴ Yazmada “caḥşūk” (جاخشوك) şeklindedir. Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dās” yazılmıştır.

³⁶⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şifāḥāne” yazılmıştır.

³⁶⁶ Kelimenin üstüne “دمن” yazılmıştır.

(3)	tilki kıuyruğı	z̤enebũ'ş- ş̤e'leb	dum-ı rũbāh
(4)	timũr	ḥadīd	āhen
(5)	timũr pārası	zeyreh	āhen-pāre
(6)	timũr pası	zencār	jengār
(7)	timũr mīḥ	semiyy	āhen-i mīḥ
(8)	timũr kilīd	müneşşeb	āhen-kilīd
(9)	timũr bilazik	reşā	āhen-sevār
(10)	timũrci kũrũęi	kīr ³⁶⁷	dem-āhanger
(11)	timũr boķı	ḥabşũ'l- ḥadīd	rīm-i āhen ³⁶⁸

37b (1) ḥarfı't-tā'ı'l- mazmũme

(2)	tũrunç	ũtrucc	bād-reng
(3)	tũrunç yaprağı	verdũ ũtrucc	berg-i behār
(4)	top	kũre	gũy
(5)	tutķal	ęıra	keyd ³⁶⁹

³⁶⁷ Kelimenin ũstũne siyah mũrekkeple “minfeh” yazılmıştır.

³⁶⁸ Kelimenin ũzerine “tũbāl, بنچہ رسالہ” yazılmıştır.

³⁶⁹ Kelimenin ũstũne kırmızı mũrekkeple “dārā- sirīşim” yazılmıştır. Yazmada “sirīsim” (سریشم) şeklindedir.

	(6)	toz	kürre ³⁷⁰	rahc ³⁷¹
	(7)	tüfende	bāküre	nev-ber ³⁷²
	(8)	tütün	duḥān ³⁷³	dūd
	(9)	tütün	نحاع	tenbāgū
	(10)	tulum	zıḳḳu	ḥīk ³⁷⁴
	(11)	torba	meḥiṣ	hemyān
38a	(1)	toḳmaḳ	ḥavk	gezīneh
	(2)	törpü	meḥiṣ	ḡüb-sāy ³⁷⁵
	(3)	tutsaḳ	eḡīz	giriḡtār ³⁷⁶
	(4)	topuz	tübüz	şeş-per
	(5)	tüfenk ³⁷⁷	³⁷⁸ zebeṭānet	zeber-teng
	(6)	toḳ	şib' āne	sīr
	(7)	tutaraḳ	vüḳūd ³⁷⁹	āteş-engīz

³⁷⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḡubār” yazılmıştır.

³⁷¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kerd” yazılmıştır.

³⁷² Kelimenin üstüne “nübāre” yazılmıştır.

³⁷³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple ““ukāb, iyām” yazılmıştır.

³⁷⁴ Yazmada “خنيك” şeklinde yazılmış olsada orijinali “ḥīk” (خنيك)’dir.

³⁷⁵ Yazmada “ḡüb-sān” (چوپسان) şeklindedir. Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sūhān” yazılmıştır. Yazmada “sūpān” (سوپان) şeklindedir.

³⁷⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “esīr” yazılmıştır.

³⁷⁷ “Arabīdir.”

³⁷⁸ “Fārisīdir.”

³⁷⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “meri’” yazılmıştır.

	(8)	tuvulğa	devmeş	meğfer ³⁸⁰
	(9)	topuq	ka‘ b	pejül
	(10)	turşī	mühallil	muşterek
	(11)	tuc	şufr	rūy
38b	(1)	tosun	mesūf	tūsen
	(2)	tütsü	beḡūr	ḡoş-bū
	(3)	toḡum	bezir	toḡm ³⁸¹
	(4)	toy kuşı	ḡabāry	şāst ³⁸²
	(5)	tutmaç	lāḡiše	lākiše
	(6)	topalaq	su‘ d	su‘ d 2
	(7)	törpü	mibred	şūme ³⁸³
	(8)	tūt ³⁸⁴	ferşād ³⁸⁵	qajil
	(9)	tüysüz şeftālū	dürṛāq	bī-mūy
	(10)	tuḡme	imtilā	ḡelāşime

³⁸⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḡūd” altına ise “büḡtān” yazılmıştır.

³⁸¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bered” yazılmıştır.

³⁸² Yazmada “sāşt” (ساشت) şeklindedir.

³⁸³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sūhān” yazılmıştır.

³⁸⁴ “Arabīdir.”

³⁸⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḡulūv” yazılmıştır.

(11)	tūt ağacı	mikraa ^c	nehl
------	-----------	---------------------	------

39a (1) ḥarfı'l-cīmü'l-meftūḥa

(2)	cennet	ʿadn	beheşt ³⁸⁶
(3)	cehennem	ṭamū	dūzeḥ
(4)	cān	rūḥ	revan
(5)	çan	ceras	derāy
(6)	çārşeb	cilbān	enderüne ³⁸⁷
(7)	çengāl	ery ³⁸⁸	ākec ³⁸⁹
(8)	çekirge	meleḥ	ḥāyek
(9)	çanak	şahfa ³⁹⁰	kāse ³⁹¹
(10)	çaḳāl	bethūb	şakāl ³⁹²
(11)	çaḳāl yavrusı	ibnü āvī ³⁹³	şagāl-beççe

³⁸⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “mīnū” yazılmıştır.

³⁸⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “herīr” altına ise “devāc” yazılmıştır.

³⁸⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mī lāk” yazılmıştır.

³⁸⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “āgūc” yazılmıştır.

³⁹⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “kaşa” altına ise “ramad” yazılmıştır.

³⁹¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gel-i peymāne” yazılmıştır.

³⁹² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “fiyāvār” yazılmıştır.

³⁹³ Yazmada “ādī” (ادی) şeklinde yazılmıştır.

39b	(1)	çekiç	fıttās	ḥāyesk ³⁹⁴
	(2)	çaruk	tırımmāḥ ³⁹⁵	şemem ³⁹⁶
	(3)	çakşır	duktān ³⁹⁷	işem
	(4)	çagan	şavlecān ³⁹⁸	āvend
	(5)	çapa	nāṭis ³⁹⁹	işe ⁴⁰⁰
	(6)	çemen	ḥaḍirā ⁴⁰¹	sebz ⁴⁰²
	(7)	çapçak	şarf ⁴⁰³	biyāle
	(8)	çarşū	sūḫ	enderūz
	(9)	çāvdār	diyū gendum	kengerān
	(10)	çardaḫ	ğurfe	çarṭāk ⁴⁰⁴
	(11)	cāriyet	sitti ⁴⁰⁵	kenīzek

³⁹⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “peng” yazılmıştır.

³⁹⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “urqa” yazılmıştır.

³⁹⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şemm, üsküb” yazılmıştır.

³⁹⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “dukrān” yazılmıştır.

³⁹⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mihrás” yazılmıştır.

³⁹⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “marru” yazılmıştır.

⁴⁰⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ābişe” altına ise “kelend” yazılmıştır.

⁴⁰¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “nebāt, ‘amīr” yazılmıştır.

⁴⁰² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥeṭ” yazılmıştır.

⁴⁰³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “baṣīṭ” yazılmıştır.

⁴⁰⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “eyvān” yazılmıştır.

⁴⁰⁵ Yazmada “surriy” (سُرِّي) şeklinde.

40a	(1)	çekirdek	nevā	ustuhān
	(2)	çāšnī	inmūzic	nemūdār
	(3)	cāmedān	‘aybe ⁴⁰⁶	cāme-dan
	(4)	cezīre	beḏī‘	ābhast ⁴⁰⁷
	(5)	çelik	ḥadīd	āhīz
	(6)	çayır	meraḥ	çemen-zār
	(7)	çalı	‘alyık	ḥār
	(8)	çangī	muṭribe	şād-gune
	(9)	çerāğ	mısbāḥ	بهسور
	(10)	çanta	ḥurç	muşterek ⁴⁰⁸
	(11)	çalpara	müzhir	çār-pāre
40b	(1)	cānbāz	ğāziyy	resen-bār
	(2)	cedvar	sirācū’l-kaṭran	eştrenk ⁴⁰⁹
	(3)	çenber	iṭār	kenār-kīr

(4) faşl

⁴⁰⁶ “Boğça ma‘ nāsına.”

⁴⁰⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “inder-āb” yazılmıştır.

⁴⁰⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥemcāc” yazılmıştır.

⁴⁰⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şetrenk” yazılmıştır.

	(5)	çağmak	silk	āteş-zene
	(6)	çağmak	ḳadāce ⁴¹⁰	seng-āteşi
	(7)	çağmak kesesi	şağāne	ḥemcāc
	(8)	çeşme	‘ayn	zi-āb
	(9)	çeşme lülesi	mîzelü ‘aynün	lûle-i zāb ⁴¹¹
	(10)	çeşme-zen	neşmîzec ⁴¹²	beşme
	(11)	çapak	ramaş	āzunc
41a	(1)	ceviz	cevz ⁴¹³	kerd-kān ⁴¹⁴
	(2)	ceviz ağacı	ḳalb	dereḥt-i kūz ⁴¹⁵
	(3)	ceviz ḳabuğı	ḳışrū’l-cevz	sufālūd ⁴¹⁶
	(4)	ceviz yağı	dühnü cevz	pāşāne ⁴¹⁷
	(5)	ceviz bevā	cevzü’ṭ-ṭīb	kūz-ı ḥuşbū
	(6)	ceviz yaprağı	eblem	berg- kūz
	(7)	çene	ḥanek	zeneḥ

⁴¹⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥacarü’n-nār” yazılmıştır.

⁴¹¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nā’irat” yazılmıştır.

⁴¹² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “çeşmîzec” yazılmıştır.

⁴¹³ Kelimenin altına siyah mürekkeple “ma’rūf” yazılmıştır.

⁴¹⁴ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “kūz” yazılmıştır.

⁴¹⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “neḥl” yazılmıştır.

⁴¹⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pūst-ı kerd-kān” altına ise “sofāl” yazılmıştır.

⁴¹⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pāşām” yazılmıştır.

(8)	çene kemügi	lirzime	ustuhān
(9)	cenk	muḥārebe ⁴¹⁸	savāş
(10)	cenk yeri	müşāf ⁴¹⁹	kār-zārgāh
(11)	çaķır dikenı	şukā ^c ā	bād-āverd

41b	(1)	çetin ceviz	laşıbb	sefidī-ı kūz
	(2)	çınār ağacı	dülbe	ereş
	(3)	çam ağacı	şanavbar	neḥl-i çām ⁴²⁰
	(4)	çam şaķızı	rāyitān	rāyitānec
	(5)	çādır	ḥayme	şerāğ ⁴²¹
	(6)	çādır diregi	sukb ⁴²²	çüb-ı çetr ⁴²³
	(7)	çādır gömlegi	āver	pīrhen-i çetr
	(8)	çādır ipi	ṭınıb	ṭenāb
	(9)	çādır kazıģı	veddü	ūtād ⁴²⁴
	(10)	çekirge	meleḥ	ḥāyek

⁴¹⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥarb” yazılmıştır.

⁴¹⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mua^c reke” yazılmıştır.

⁴²⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şāḥ şāḥ” yazılmıştır.

⁴²¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “çetr” yazılmıştır.

⁴²² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “bevvān” yazılmıştır.

⁴²³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “püb” yazılmıştır.

⁴²⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sekke” yazılmıştır.

(11)	çekirge yımırtaş	sirā 'ib	tuḥm-ı ḥāyek
------	---------------------	----------	--------------

42a (1) ḥarfū'l-cīmū'l- meksūre

(2)	çiçek	ezhar	şukūfe
(3)	çigdem	behāriyye	heziye
(4)	çimşir	baḫsu şimşādun	cehān-rende ⁴²⁵
(5)	çimdik	ḫarşa	neḫçul
(6)	cınbıstra	mintāḥ ⁴²⁶	mūy-çin ⁴²⁷
(7)	cibiḡlik	kille	peşşe-ḥāne
(8)	çivit	vesimet	nīl
(9)	çizme	ḫermūze	mūze
(10)	çıkırık	şehreḫ	çehr
(11)	cırnaḫ	mirzāb	berme

42b	(1)	cibre	şarfū	tekes ⁴²⁸
	(2)	çivi	mīḡ	biḡāz

⁴²⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şemşād, dereḫt” yazılmıştır.

⁴²⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “minkāş” yazılmıştır.

⁴²⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dās” yazılmıştır.

⁴²⁸ Kelimenin altına siyah mürekkeple “ḡujm” yazılmıştır. Yazmada “تكره” şeklindedir.

(3)	çılbur	likām	pālheng
(4)	çilingir	ḳaffāl	ḳufl-ger
(5)	çıplak	‘uryān ⁴²⁹	berehne
(6)	çiriş	ṣerṭ	emār ⁴³⁰
(7)	çıban	سیت	dummel
(8)	çıra	nihāl	sāzeḳ
(9)	çıbuḳ	berbe‘	çüb
(10)	çi	anda’	jāle ⁴³¹
(11)	çirkīn	bizā	zeşt ⁴³²

43a	(1)	çil ḳuşı	ṭayhūc	dālīze ⁴³³
	(2)	çig	efraḥ	nā-puḥte
	(3)	çig et	müḡalhez	gūşt-ı nā-puḥte
	(4)	çiriş çanağı	şafḥa	lizāḳ

⁴²⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ir‘ uvā” yazılmıştır.

⁴³⁰ Kelimenin üstüne beḥir yazılmıştır.

⁴³¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şeb-nem” yazılmıştır.

⁴³² Bu sayfanın kenarında “Vaḳafe Şeyḥü’l-islām Veliyyü’d-dīn Efendi ibnü’l-merḥūm El-Ḥāc Muştafā Aḡa ibnü’l-merḥūm El-Ḥāc Hüseyin Aḡa sene 1175” yazılı bir mühür vardır.

⁴³³ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “ferḡūr” yazılmıştır. Yazmada bu kelime “ferferéz” (فرفرز) şeklindedir.

(5)	cıva	‘ abd ⁴³⁴	sīm-āb ⁴³⁵
(6)	çintıyan	sirvāl	şalvar
(7)	ciger	ḥavetā	ciger
(8)	çıġān	ecfīl	uşnān
(9)	çileḥāne	i‘ tikāf	pencāḥ
(10)	çinī ṭabaḳ	ḳāşūr ⁴³⁶	kāşī
(11)	çinī	faġfūrī	çinīḥāne

43b (1) ḥarfı’l-cīmü’l- maẓmūme

(2)	çörek	ḳuvśa	⁴³⁷ sugārū ⁴³⁸
(3)	çürük	ḥalaḳ	pūşīde
(4)	çuḳur	ḥaddu ⁴³⁹	meġāk ⁴⁴⁰
(5)	çorbā	ḥas	şūrbā ⁴⁴¹
(6)	çömlek	raş	dīg

⁴³⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ebak” yazılmıştır.

⁴³⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zeybek” altına ise “jebūh” yazılmıştır.

⁴³⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “faġfur” yazılmıştır.

⁴³⁷ Yazmada “şegār” (شگار) şeklindedir.

⁴³⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “semer” yazılmıştır.

⁴³⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥufra” yazılmıştır.

⁴⁴⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “cāh” yazılmıştır.

⁴⁴¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥorden” altına ise “berġul” yazılmıştır.

(7)	çobān	ceşār	şebān
(8)	çuvāl	cüvālīk ⁴⁴²	teng ⁴⁴³
(9)	çuvāldız	miselle	bendūz ⁴⁴⁴
(10)	çulha	nessāc	çülāh ⁴⁴⁵
(11)	cur ^c a	^c aceme	Fārisīdir

44a	(1)	çögen	selka	çovgān
	(2)	çörçöp	ğaşā	hār hār ⁴⁴⁶
	(3)	çöp	ķazzā	hār
	(4)	çoğan	خرس ⁴⁴⁷	کیش ⁴⁴⁸
	(5)	çögender	silik	şevender ⁴⁴⁹
	(6)	çūka	cübbe	seklān ⁴⁵⁰
	(7)	çomaķ	mıķmea ^{c 451}	gūr ⁴⁵²
	(8)	çömlek ķulpı	şekim	halka-ı dīk

⁴⁴² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “cel” yazılmıştır.

⁴⁴³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şirāz” yazılmıştır.

⁴⁴⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kejakond” yazılmıştır.

⁴⁴⁵ Kelimenin üstüne “باى باى” yazılmıştır.

⁴⁴⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “has” yazılmıştır.

⁴⁴⁷ Kelimenin üzerine “كلعب” yazılmıştır.

⁴⁴⁸ Kelimenin üzerine “ušnān” yazılmıştır.

⁴⁴⁹ Kelimenin üstüne “چفون” yazılmıştır.

⁴⁵⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “çūka” yazılmıştır.

⁴⁵¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “hırcelü mıtraķ” yazılmıştır.

⁴⁵² Kelimenin üstüne “laht, debüs” yazılmıştır.

(9)	çocuk	şabiyy	دلسر ⁴⁵³
(10)	çöpleme	harbık	مالنیوس
(11)	çolak	eşel ⁴⁵⁴	bî-dest

44b (1) ḥarfū'l-ḥāi'l-meftūḥa

(2)	ḥamāil	heykel	bāzū-bend
(3)	ḥavuz	mediyyu ⁴⁵⁵	ābdān ⁴⁵⁶
(4)	ḥabāb	ḫubābe	āble
(5)	ḥadım	ṭavāşi ⁴⁵⁷	sāde-kār ⁴⁵⁸
(6)	ḥalkā	bürre ⁴⁵⁹	heng
(7)	ḥalı	bisāt ⁴⁶⁰	ḫālīça ⁴⁶¹
(8)	ḥardal	şüffā	tuḥm-ı sepīd
(9)	ḥarāmī	temil	reh-zen ⁴⁶²
(10)	ḥarāni	heyṭale	her-gāre

⁴⁵³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “küdek” altına ise “tıfl” yazılmıştır.

⁴⁵⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “akṭa” yazılmıştır.

⁴⁵⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mele” yazılmıştır.

⁴⁵⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bāyāb” yazılmıştır.

⁴⁵⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “maḥbūb” yazılmıştır.

⁴⁵⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “lā lā” yazılmıştır.

⁴⁵⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ṭavḫ” yazılmıştır.

⁴⁶⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḫālī” yazılmıştır.

⁴⁶¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “neḥ” yazılmıştır.

⁴⁶² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “meşeng” yazılmıştır.

(11)	ḥarāç	cizye	gizīt ⁴⁶³
------	-------	-------	----------------------

45a (1) faşl

(2)	ḥammām	ḥammām	germ-ābe
(3)	ḥammām taşı	sīṭal ⁴⁶⁴	hīz
(4)	ḥammām şīşesi	müḥamme	şīşe-i ḥamām
(5)	ḥallāc	neddāf	penbe-zen ⁴⁶⁵
(6)	ḥallāc yayı ⁴⁶⁶	kirbāl	derüne ⁴⁶⁷
(7)	ḥallāc tokmağı	mindaka	cek
(8)	ḥelvā	ḥabīş	efrūşe ⁴⁶⁸
(9)	ḥelvā kazğanı	heyṭā ⁴⁶⁹	pā-bend ⁴⁷⁰
(10)	ḥelvā küregi	misvār	kefçe
(11)	ḥelvā keçesi	misvāt	kefçe-i ḥelvā

45b	(1)	ḥaşır	būriyā	zīg
-----	-----	-------	--------	-----

⁴⁶³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sād” yazılmıştır.

⁴⁶⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḫuds” yazılmıştır.

⁴⁶⁵ Yazmada “pembe-ken” (پنبه کن) şeklindedir.

⁴⁶⁶ Kirişine “riş” ta’bīr olunur.

⁴⁶⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḫabza” yazılmıştır.

⁴⁶⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “efrūşe” yazılmıştır.

⁴⁶⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “heyleṭā” yazılmıştır.

⁴⁷⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “levīd” yazılmıştır.

(2)	ḥaṣīr otı	dūḥ	deḥ ⁴⁷¹
(3)	ḥavāyic	خزآب	tevbel ⁴⁷²
(4)	ḥavāyic-i yabani	خزآب	tevbel-yabānī ⁴⁷³
(5)	ḥām deri	ihāb	pūst-ı ḥām
(6)	ḥām kārṣūz	ḍaḡbūs	ḥerbūze-i nā- resīde
(7)	ḥacāmat şīşesi	meḥcemehu	kīpe ⁴⁷⁴
(8)	ḥamīr mayası	fitāk	māye-i ḥamīr
(9)	ḥām ḳaysī	mişmiş	hīz ⁴⁷⁵
(10)	ḥerīret	اصيه	levzīne
(11)	ḥāç ⁴⁷⁶	şalīb	enbus ⁴⁷⁷

46a (1) ḥarfı'l-ḥāi'l- meksūre⁴⁷⁸

⁴⁷¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dūḥ” yazılmıştır.

⁴⁷² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zerdek” yazılmıştır.

⁴⁷³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “deşti” yazılmıştır.

⁴⁷⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kīpe” yazılmıştır. Yazmada “كتبسه” şeklindedir.

⁴⁷⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zerdālū” yazılmıştır.

⁴⁷⁶ Yazmada “ḥāç” şeklinde yazılmıştır.

⁴⁷⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “çelipā” yazılmıştır.

⁴⁷⁸ Yazmada “meskūre” (مَسْكُورَة) şeklinde yazılmıştır.

479

(2)	hırğa	nemed	hustuvâne ⁴⁸⁰
(3)	hıçırık	füvâk	encu ^c
(4)	hizmetkâr	vesîf	heşem ⁴⁸¹
(5)	hımhım	ma ^c rûf ⁴⁸²	eğann
(6)	hırsız	sârık	duzd
(7)	hırizma	şârûc ⁴⁸³	zernîh ⁴⁸⁴
(8)	hırman	kuds	dāj
(9)	hırman yeri	beydar	harman-gāh
(10)	hişār	hışn	enbāhūn
(11)	hişār burcı	mehrüse	gengere ⁴⁸⁵

46b (1) harfu'l-hāi'l- meftūha

(2)	hāce	mua ^c llim ⁴⁸⁶	ustād ⁴⁸⁷
-----	------	--------------------------------------	----------------------

⁴⁷⁹ “Maẓmūmunda yoǧdur.”

⁴⁷⁹ Yazmada “hustuvâne” (حُستوانه) şeklindedir.

⁴⁸⁰ Yazmada “eşper” (اشپر) şeklindedir.

⁴⁸¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “vüşāk” altına ise “gūlām-bende” yazılmıştır.

⁴⁸² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “eğann” altına ise “hımhım” yazılmıştır.

⁴⁸³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “teverru” yazılmıştır.

⁴⁸⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “teverru” yazılmıştır.

⁴⁸⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “yāre” yazılmıştır.

⁴⁸⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “amīd, feḳīh” yazılmıştır.

⁴⁸⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ferheng” yazılmıştır.

(3)	ḥumār karga	اتبع	zāğ-ı gemmāz
(4)	ḥāne	beyt ⁴⁸⁸	serāy ⁴⁸⁹
(5)	ḥiše	ğāşiye	zīn-pūş
(6)	ḥavyar	beyda ḥūt ⁴⁹⁰	eşpel ⁴⁹¹
(7)	ḥancer	mığfer	deşne
(8)	ḥatıl	sācih	toşek
(9)	ḥalḥāl	ma‘ rūf	çū-pā-perā
(10)	ḥatmī	ḥīriyy	ḥirū
(11)	ḥatmī çiçeği	Ebū Talīben	ḥirūyye

47a (1) ḥarfū’l-ḥāi’l- meksūre

(2)	ḥıyārşenbe	‘ Arabīdir	bugīr ⁴⁹²
(3)	ḥıyār	ķışā	şīn
(4)	ḥıyār tohumı	toḥmu ķışā ⁴⁹³	bā-şeng
(5)	ḥışt	rumḥ ⁴⁹⁴	nīze ⁴⁹⁵

⁴⁸⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “menzil” yazılmıştır.

⁴⁸⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kāşāne” yazılmıştır.

⁴⁹⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mehyūm” yazılmıştır.

⁴⁹¹ Yazmada “kārīvā” (كاروا) şeklindedir.

⁴⁹² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pā-dereng” yazılmıştır.

⁴⁹³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şağbūs” yazılmıştır.

⁴⁹⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “muṭṭarid” yazılmıştır.

⁴⁹⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “senān-pāre” yazılmıştır.

(6)	hışım	aķrabā	hış ⁴⁹⁶
(7)	hışt	hārāb	zūbīn
(8)	hırızma	āhek ⁴⁹⁷	endāz

47b (1) ḥarfū'l-ḥāi'l- maẓmūme

(2)	ḥurmā	temir	fiċā ⁴⁹⁸
(3)	ḥurmā ağacı	bān ⁴⁹⁹	neḥl- ḥurmā ⁵⁰⁰
(4)	ḥurmā fidanı	sea' fe ⁵⁰¹	řāh-ı ḥurmā
(5)	ḥurmā çiçeği	ġīd ⁵⁰²	kārdū
(6)	ḥurmā yaprağı	hūř	verd-i ḥurmā
(7)	ḥurmā şalkımı	' izeķa ⁵⁰³	kānāz ⁵⁰⁴
(8)	ḥurmā şarabı	nebīz	mey-i ḥurmā
(9)	ḥurmā çekirdeği	riřaḥ	este ⁵⁰⁵ -i ḥurmā ⁵⁰⁶

⁴⁹⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dūdemān” yazılmıştır.

⁴⁹⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “nūra” yazılmıştır.

⁴⁹⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “müşterek” yazılmıştır.

⁴⁹⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “đirdāḥ” yazılmıştır.

⁵⁰⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “đig-i ḥecerpīn” yazılmıştır.

⁵⁰¹ Kelimenin üzerine “اڤا” yazılmıştır.

⁵⁰² Kelimenin üstüne “iġrīd” yazılmıştır. Yazmada asıl kelime “غیطل” şeklinde yazılmıştır.

⁵⁰³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘ urcūn” yazılmıştır.

⁵⁰⁴ Yazmada “kanāz” (كناز) şeklindedir.

⁵⁰⁵ Yazmada “āřte” (آڤته) şeklindedir.

⁵⁰⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ustuḥān” yazılmıştır.

	(10)	ḥurmā balı	deles	dūṣāb ⁵⁰⁷
	(11)	ḥurmā beyni	cummār	ḥatt megz-i serdir
48a	(1)	ḥurmā ḥaṣīrı	fiḥāl	zīg-ı ḥurmā
	(2)	ḥurmā ḳoruġı	büsr	eḥkür
	(3)	ḥurmā ḳurusı	cerīm	ḥoşk-ı ḥurmā
	(4)	ḥurmā budaġı	şumruc	bun-ı ḥurmā
	(5)	ḥurmā yüki	اثار	bār-ı ḥurmā
	(6)	ḥurmā ipi	ḥulb ⁵⁰⁸	resen-i ḥurmā
	(7)	ḥurmā ḳabı	ḥubbu	ġelāf-ı ḥurmā
	(8)	ḥurmā dalı	ḥaṣīb	şāḥ-ı ḥurmā
	(9)	ḥurmā balı	deles	dūṣāb
	(10)	ḥorūs	dīk ⁵⁰⁹	ḥorūs
	(11)	ḥorūs ibigi	‘urf ⁵¹⁰	tācek
48b	(1)	ḥorūs şadāsı	şudāḥ	bāng-ı ḥorūs

⁵⁰⁷ Yazmada “dūṣā” (دوشا) şeklindedir. Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kūṣāb” yazılmıştır.

⁵⁰⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mesed” yazılmıştır.

⁵⁰⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “aṭraqān” yazılmıştır.

⁵¹⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥāce” yazılmıştır.

(2)	ḥorūs mahmūzı	şıbşıbe	mahmūz
(3)	ḥorūs kıyruğı	zünābā	dum-ı dīk
(4)	ḥazīne	kenz ⁵¹¹	gencīne ⁵¹²
(5)	ḥoşāf	menka ^ˆ	ḥoşāb
(6)	ḥavan	minḥāz	cevaz
(7)	ḥokkabāz	me ^ˆ rūf	šo ^ˆ bede-bāz
(8)	ḥūtār ⁵¹³	ˆ acfā	ḥūtār
(9)	ḥuḥegi	نُجَار	eşḥuvān
(10)	ḥorultı	fehīḥ	beḥt
(11)	ḥünşā	معر سرر	ner u mādē ⁵¹⁴

49a (1) ḥarfu'd-dāli'l- maẓmūme

(2)	dārçīn	ferikāt	tār-pūst ⁵¹⁵
(3)	dağarcık	cirāb ⁵¹⁶	enbān ⁵¹⁷
(4)	destī	carra	sebū

⁵¹¹ Yazmada “zekān” (زكان). Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥizānet” yazılmıştır.

⁵¹² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “genç” yazılmıştır.

⁵¹³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kıştās” yazılmıştır.

⁵¹⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nermāde” yazılmıştır.

⁵¹⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dārçīn” yazılmıştır.

⁵¹⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḳal^ˆ” yazılmıştır.

⁵¹⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tūşe-dān” yazılmıştır.

	(5)	dağar	şış	sufal
	(6)	deri	veşeh	pūst
	(7)	deryā	ķalemme ⁵¹⁸	deñiz
	(8)	degenek	‘aşā	ķūb ⁵¹⁹
	(9)	demren	mi‘belet	peykān
	(10)	davul	duhul ⁵²⁰	tebāreh ⁵²¹
	(11)	dāye	ẓahīr	dāye
49b	(1)	deli	mecnūn	āşufte ⁵²²
	(2)	dağlağ	mīsem	sūzende ⁵²³
	(3)	tağar	icār	tağār ⁵²⁴
	(4)	tamğa	muṭarriz	dāğ ⁵²⁵
	(5)	dalğuç	ğavvāş ⁵²⁶	şināver
	(6)	derin	‘amīķ	dūr-furū ⁵²⁷

⁵¹⁸ Kelimenin üzerine “زبویه, ķāmūs” yazılmıştır.

⁵¹⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “neḥle” yazılmıştır.

⁵²⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘uryānet” yazılmıştır.

⁵²¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şendef” altına ise “şenden” yazılmıştır.

⁵²² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “dīvāne” altına ise kırmızı mürekkeple “medhūş” yazılmıştır.

⁵²³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “āhen-dağ” yazılmıştır.

⁵²⁴ Kelimenin üstüne “ātişdān” yazılmıştır.

⁵²⁵ “گالپانه ki dāğ ma‘nāsınadır.”

⁵²⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ķumāş” yazılmıştır.

⁵²⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “jerf” yazılmıştır. Yazmada “zerf” (زرف) şeklindedir.

(7)	defter	cerīde ⁵²⁸	uvārçe ⁵²⁹
(8)	delük	şikāf ⁵³⁰	sūrāḥ ⁵³¹
(9)	depme	ḥaṭve	leged
(10)	deryā kenarı	sāḥil	leb-i deryā
(11)	dādī	cāriye ⁵³²	باریل

50a	(1)	define	kenz ⁵³³	deḥme ⁵³⁴
	(2)	dede	cedd	niyā
	(3)	dānişmend	feḫīh	Fārisīdir
	(4)	derbend	şağar	dervend ⁵³⁵
	(5)	demet	cürze	ceste
	(6)	debe	fetḫ	ḫeṇḫ
	(7)	dār-fulful	‘ırḫu’z- zeheb ⁵³⁶	dār-pilpil

(8)faşl

⁵²⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “sicil” yazılmıştır.

⁵²⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “engäre” yazılmıştır.

⁵³⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ced‘, furcet” yazılmıştır.

⁵³¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “raḥne” yazılmıştır.

⁵³² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥādīm” yazılmıştır.

⁵³³ Yazmada “zekān” (زکان) şeklinde yazılmıştır.

⁵³⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “genç” yazılmıştır.

⁵³⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “derḥālet” altına ise “pej daḥī derler” yazılmıştır.

⁵³⁶ Kelimenin üstüne “ازتاب الخراطین” yazılmıştır.

	(9)	degirmen	ṭāḥūn ⁵³⁷	ās ⁵³⁸
	(10)	degirmen oluğı	miṣ‘ab	nāv-dān
	(11)	degirmen sepeti	miḥmen	çin-ı āsyā
50b	(1)	degirmen taşı	feyḥ	seng-i āsyā
	(2)	degirmen çarḫı	‘acele	çerḫ-i āsyā
	(3)	deri	veṣeḥ	pūst
	(4)	deryā köpügi	zebedü’-l baḥr	kef-i deryā
	(5)	dağ	cebel ⁵³⁹	kūh
	(6)	dağ başı	fullehü cebelün	kenkere-i kūh ⁵⁴⁰
	(7)	dağ keçisi	eyyil	buz-ı deşt ⁵⁴¹
	(8)	deniz māliki	delem	mālik-i baḥr ⁵⁴²
	(9)	defne	ğār	zend
	(10)	defne ağacı	dehmest	dereḫt-i ğār
	(11)	dere kenarı	şāt	leb-i cū

⁵³⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “raḥḥā” yazılmıştır.

⁵³⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥar-ās” yazılmıştır. Yazmada “ḥar-ās” (خراش) şeklindedir.

⁵³⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ṭūr” yazılmıştır.

⁵⁴⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dāğ” altına ise “çegād” yazılmıştır.

⁵⁴¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kūh-buz” yazılmıştır.

⁵⁴² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “mālik-i deryā, merdom ayı” yazılmıştır.

51a	(1)	dellāk	ḥallāk	mālīşger
	(2)	dellāl	beyyā ^c	muşterek ⁵⁴³
	(3)	dam üsti	saṭḥ	dām ⁵⁴⁴
	(4)	darı	dürre	erzen
	(5)	darı etmegi	la ^c ī ^c at	nān-ı erzen ⁵⁴⁵
	(6)	darı başağı	sunbule	şeuḥeṭ
	(7)	debbāğ	ma ^c rūf	pejenger
	(8)	deve	cemel ⁵⁴⁶	uştur ⁵⁴⁷
	(9)	deveṭabanı	ḥeş	uştur-ğāz
	(10)	deve yünı	veber	riş-i şutur
	(11)	deve tırnağı	fırsın	nāḥūn-ı şutur
51b	(1)	deve derisi	necā	pūst-ı şutur
	(2)	deve memesi	ḥılf	pestān-ı şutur
	(3)	deve tudağı	misfer	şutur-leb
	(4)	deve ayağı	mensim	pāy-ı şutur

⁵⁴³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dellāl” yazılmıştır.

⁵⁴⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bām” yazılmıştır.

⁵⁴⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zeğāre” yazılmıştır.

⁵⁴⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “nāḳa” yazılmıştır.

⁵⁴⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “derb” yazılmıştır.

	(5)	deve örgüci	sedîf	kūhān
	(6)	deve dişi	ķabīb	dendān-ı şutur
	(7)	deve semeri	hevdec	hevīd
	(8)	deve cigeri	felz	ceger-i şutur
	(9)	deve pālānı	raḥal	pālān-ı şutur
	(10)	deve köçeki	selek	şutur-beççe
	(11)	deve dikenı	şevketü'l-cemel	benc-i encudān ⁵⁴⁸
52a	(1)	deve boynı	ğārib	gerden-i şutur ⁵⁴⁹
	(2)	deve sürisi	resel	muşterek
	(3)	deve āvāzı	ruḡā	şāng-ı şutur
	(4)	deve köçeki	efāk ⁵⁵⁰	şutur-bārīk
	(5)	deve āḥūrı	mennāḥ	şeb-gāh-ı şutur
	(6)	deve kuşı	zālīm	uştur-murğ
	(7)	deve kuşı	ḥaffān	beççe-i uştur- murğ

⁵⁴⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “jāj” yazılmıştır.

⁵⁴⁹ Yazmada “şīr” (شیر) şeklindedir.

⁵⁵⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “efīl” yazılmıştır.

(8)	deve yımırtaş	kuşu avuhıyyu	hāye-i uştur- murğ
(9)	temrensiz ok	mincāb	tebernī-peykānī
(10)	def pūlı	culcul	renf-i def
(11)	damızlık	revbet	muşterek

52b (1) ḥarfı'd-dāli'l- meksūre

(2)	divit	maḥberet	devāt
(3)	divit kapağı	şimām	per-i devāt
(4)	divit ağası	kursef	likā
(5)	divit ağzı ⁵⁵¹	furşat	sevā-ruḥ ⁵⁵²
(6)	diken	şevāk ⁵⁵³	ḥār
(7)	dizgin	‘inān	ligam
(8)	dirhem	kiba‘	pul
(9)	dirsek	merfık	ārenc
(10)	direk	hevvu	ustuvān
(11)	dilāver	şeciy‘	por-del

⁵⁵¹ “Delük ma’nasına.”

⁵⁵² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dehan-derāset” yazılmıştır.

⁵⁵³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şevket” yazılmıştır.

53a	(1)	dilenci	seil	zebān-hevāh
	(2)	dīvāne	mecnūn	bī- [‘] akl ⁵⁵⁴
	(3)	dīvānḥāne	cāmi [‘] a	Fārsīdir
	(4)	dīvār	cidar	dīvār
	(5)	dīvār gölgesi	zill	saye-i dīvār
	(6)	dīvār şıvası	şeyd	endāz
	(7)	diftik	berre ⁵⁵⁵	peşm
	(8)	diz	rukbe ⁵⁵⁶	zānū
	(9)	diz kemüği	dāğışa	ustuḥān-ı zānū
	(10)	dil	lisan	zebān
	(11)	dilsiz	aḥras	bī-zebān
53b	(1)	dil ucı	esele	ser-zebān
	(2)	dil dibi	‘akedet	ben- zebān
	(3)	diş	sinn ⁵⁵⁷	dendān
	(4)	dişsiz	hemā	bī- dendān

⁵⁵⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bī-ḥūş” yazılmıştır.

⁵⁵⁵ Kelimenin üzerine “ḥazz” yazılmıştır.

⁵⁵⁶ Yazmada “rukne” (رکنه) şeklinde yazılmıştır.

⁵⁵⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḍirs” yazılmıştır. Yazmada “sirs” (صرس) şeklinde yazılmıştır.

(5)	diş ağrısı	ḡurās	derd-i dendān
(6)	diş köki	izrāb	ben-i dendān
(7)	diş kiri	senc	çerk-i dendān
(8)	diş otı	leṣāṣ	giyāh-ı dendān
(9)	diş şarısı	ḡulaḡ	zerdī-i dendān
(10)	diş delügi	furcet	sūrāḡ-ı dendān
(11)	div ⁵⁵⁸	ma‘ rūf	āhrimen ⁵⁵⁹

54a (1) ḡarfı’d-dāli’l- maẓmūme

(2)	düğün	sūr ⁵⁶⁰	mīzed ⁵⁶¹
(3)	duvaḡ	ḡicāl ⁵⁶²	eyvan
(4)	donanma	tezyīni buld	ḡūze
(5)	döşek	ferṣ ⁵⁶³	bester
(6)	döşek çārşafı	mıḡram	çār-şeb
(7)	dudaḡ	‘ amīḡ ⁵⁶⁴	leb ⁵⁶⁵

⁵⁵⁸ “Arabîdir Türkîde daḡi iṣti‘ māl olunur.”

⁵⁵⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “div” yazılmıştır.

⁵⁶⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḡiṭān” yazılmıştır.

⁵⁶¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “‘ arūsī” yazılmıştır.

⁵⁶² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “burḡu‘, niḡāb” yazılmıştır.

⁵⁶³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “besāṭ” yazılmıştır.

⁵⁶⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şefeh” yazılmıştır.

⁵⁶⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “la‘ l” yazılmıştır.

	(8)	dudağ yarığı	şered	şikāf-ı leb ⁵⁶⁶
	(9)	dükkān	خوانب	kārgāh ⁵⁶⁷
	(10)	düğme	zār	cüre-kore
	(11)	düğüm	‘uqdet	gīlc ⁵⁶⁸
54b	(1)	dülger	neccār ⁵⁶⁹	durūdger ⁵⁷⁰
	(2)	dülbend	sibb ⁵⁷¹	destar
	(3)	dülāp	miḥda ^c	dülāb
	(4)	düdük	mizmār	nāy ⁵⁷²
	(5)	dönüm	cerīb	gerī
	(6)	dönüm ipi	ḥabil	kübīn
	(7)	duhān	‘ukāb	dūd
	(8)	döşeme	ma ^c rūf ⁵⁷³	reḥt
	(9)	dibek	mihrās	dest-esyā
	(10)	dopus ⁵⁷⁴	mıtrağa	gürz

⁵⁶⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “çāk-ı leb” altına ise “āşef” yazılmıştır.

⁵⁶⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kulbe” yazılmıştır.

⁵⁶⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bend” yazılmıştır.

⁵⁶⁹ Kelimenin üzerine “نبار” yazılmıştır.

⁵⁷⁰ Kelimenin üzerine “انشوط” yazılmıştır.

⁵⁷¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mişvāz” yazılmıştır.

⁵⁷² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nefir” yazılmıştır.

⁵⁷³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ferş” yazılmıştır.

⁵⁷⁴ “Fārisīdir. Türkī bozurgan.”

(11)	dürbîn ⁵⁷⁵	دَاهِي	dürnomāy
------	-----------------------	--------	----------

55a (1) ḥarfū'r-rāi'l- meftūḥa

576

(2)	re'īs	‘ārīf	server
(3)	remmāl	‘arrāf	kāhen
(4)	rastık	vesimet	rāsuḥt
(5)	rastık taşı	nuḥāsü muḥrık	rāsuḥt
(6)	reçel	rīşāş	rīchār
(7)	rāziyāne	veddelc	bādbān
(8)	rehin	vedī‘ at	gerov
(9)	rende	mincāt	sūhān
(10)	raḥt ⁵⁷⁷	ma‘ rūf	bergustvān ⁵⁷⁸
(11)	rāyiḥa	‘arf ⁵⁷⁹	būy ⁵⁸⁰

55b (1) ḥarfū'z-zai'l- meftūḥa

⁵⁷⁵ “Fārisīdir.”

⁵⁷⁶ “Meksūr ve maẓmūme yokdur.”

⁵⁷⁷ “Arabīdir.”

⁵⁷⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “seniyye-i bend” altına ise “sitām” yazılmıştır.

⁵⁷⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “nekhet” yazılmıştır.

⁵⁸⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nefhet” yazılmıştır.

(2)	za‘ ferān	melāb	riḳān ⁵⁸¹
(3)	zerīn-ḳadeḥ	beṣali nercis ⁵⁸²	muṣterek
(4)	zenbil	culle ⁵⁸³	ḥevāṣ
(5)	zerdālū	miṣmiṣ	berḳūḳ
(6)	zevç	ḥalīl ⁵⁸⁴	coft
(7)	zivle	semīḳ	semeh
(8)	zelzele	recfet	būmehin ⁵⁸⁵
(9)	zencīr	silsilet	keneb ⁵⁸⁶
(10)	zerde	zīrbāc ⁵⁸⁷	zerde
(11)	zāc	ma‘ rūf ⁵⁸⁸	zāg

56a	(1)	zerd-çüb	‘arveḳa	zerrīn
	(2)	zikir	zih-gīr	engiṣtvāne ⁵⁸⁹
	(3)	zebūn	ḍa‘ īf	lāger ⁵⁹⁰

⁵⁸¹ Kelimenin üzerine “كرکم” yazılmıştır.

⁵⁸² Yazmada “nerc” (نرج) şeklinde yazılmıştır.

⁵⁸³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḳūṣ, miktel” yazılmıştır.

⁵⁸⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “bilā nuḳṭa” yazılmıştır.

⁵⁸⁵ Yazmada “burbehin” (بربهين) şeklindedir.

⁵⁸⁶ Yazmada “kenet” (كنت) şeklindedir.

⁵⁸⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ṣufr” yazılmıştır.

⁵⁸⁸ “Ḳalkandır.”

⁵⁸⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “çelīd” yazılmıştır.

⁵⁹⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ṣu‘ be” altına siyah mürekkeple “ṣikufe” yazılmıştır.

(4)	zehir	kaşb	semm
(5)	zanbağ	zāvrağ	gol-ı zenbeğ ⁵⁹¹
(6)	zeytūn	zeğanc	zeyt ⁵⁹²
(7)	zeytūn yağı	enfāk ⁵⁹³	zeyt-tārsīde ⁵⁹⁴
(8)	zeytūn ağacı	‘utm	nehl-i zeytūn
(9)	zerre	şevt ⁵⁹⁵	ğubār
(10)	zağar	kulbet ⁵⁹⁶	segçe
(11)	zanpāra	ذیرہ	zen-dost

56b (1) ḥarfı’z-zai’l- meksûre

⁵⁹⁷

(2)	zırh	lāmeḥ ⁵⁹⁸	covşen ⁵⁹⁹
(3)	zırh gömleği	kaṁīşa	ğilāle ⁶⁰⁰
(4)	zırnīḥ	ṭāleb ⁶⁰¹	zerne ⁶⁰²

⁵⁹¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şikufe” yazılmıştır.

⁵⁹² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “helender” yazılmıştır.

⁵⁹³ Kelimenin üzerine “لذیر” zeytū yazılmıştır.

⁵⁹⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rövgen-i zeyt” yazılmıştır.

⁵⁹⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “hebā” yazılmıştır.

⁵⁹⁶ Kelimenin üzerine “جیه” yazılmıştır.

⁵⁹⁷ “Maẓmūmunda yokdur.”

⁵⁹⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “dir” yazılmıştır.

⁵⁹⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “begter” yazılmıştır.

⁶⁰⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ğulām” yazılmıştır.

⁶⁰¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ṭālim” yazılmıştır.

⁶⁰² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zernī” yazılmıştır.

(5)	zencefir	sencerf	şengerf ⁶⁰³
(6)	zınba	mismārek	mīḡ-ı āhen
(7)	zīr-i zemīn	sirdāb ⁶⁰⁴	اذرم ⁶⁰⁵
(8)	zindān	sicn	tengnāy
(9)	zift	sift	gerde ⁶⁰⁶
(10)	zindāncı	seccān	zevāre
(11)	zibīl	mezbele	بنسه

57a (1) ḡarfū's-sīni'l- meftūḡa

(2)	samūr	ḡarāl	geş
(3)	sancaḡ	livā ⁶⁰⁷	dereḡş
(4)	sāyebān	ḡabā	eyvān ⁶⁰⁸
(5)	seped	sellet ⁶⁰⁹	ḡīn ⁶¹⁰
(6)	serçe	‘aşfūr	gonceşḡ
(7)	servī	‘ar‘ ar	ezāv ⁶¹¹

⁶⁰³ kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sencerf” yazılmıştır.

⁶⁰⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḡafera” yazılmıştır.

⁶⁰⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sum” yazılmıştır.

⁶⁰⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḡīr” yazılmıştır.

⁶⁰⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘alem” yazılmıştır.

⁶⁰⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “āfītāb” yazılmıştır.

⁶⁰⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḡavşarret” yazılmıştır.

⁶¹⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḡuvāre” yazılmıştır.

⁶¹¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şimşād” yazılmıştır.

(8)	sāde	cāmei beyāḍ	ḳebā-yı ebī
(9)	sermāye	biḍā‘ at	vāye
(10)	saḳız	maṣṭakā ⁶¹²	‘ alk
(11)	saḳsı	eśīś	sofāl

57b	(1)	saḥtiyān	idam	timāc ⁶¹³
	(2)	saç	şe‘ r	mūy ⁶¹⁴
	(3)	saḳal	liḥye	rīṣ ⁶¹⁵
	(4)	sarıḳ	‘ imāmet	destār ⁶¹⁶
	(5)	sā‘ at	iccāne	muṣṭerek
	(6)	sarāy	ḳasr ⁶¹⁷	sarāy
	(7)	sāmm yeli	meş‘ ūd	bād-ı somūm ⁶¹⁸
	(8)	sacayaḳ	minṣab ⁶¹⁹	se-pāye ⁶²⁰
	(9)	saz	bāriyyu	luḥ ⁶²¹

⁶¹² Yazmada “maṣṣakā” (مصصكى) şeklinde yazılmıştır.

⁶¹³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “edīm” yazılmıştır.

⁶¹⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şāḥ” yazılmıştır.

⁶¹⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥaṭṭ” yazılmıştır.

⁶¹⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dol-bendı” yazılmıştır.

⁶¹⁷ Kelimenin üzerine “ريار” yazılmıştır. Fakat harflerin şekli tam belirgin olmadığından hatalı olabilir.

⁶¹⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bād-ı zehr” yazılmıştır.

⁶¹⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şef ‘ ” yazılmıştır.

⁶²⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dīgdān” yazılmıştır.

⁶²¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dūḥ” yazılmıştır.

	(10)	sālḥāne	mesleḥ	bismil-geh
	(11)	seccāde	ḥumūr	şelīḥ ⁶²²
58a	(1)	sarhoş	şemil	mest
	(2)	serçe tızağı	faḥḥ	dām-ı kunceşk
	(3)	servi kızağı	cevzü'l-serv	güz-ı gulāḥ ⁶²³
	(4)	semüz	semin	ferbeh ⁶²⁴
	(5)	semüz at	furfur	vāḥḫī
	(6)	saķız ağacı	veķil ⁶²⁵	neḥl-i 'alk
	(7)	serhat	şügür ⁶²⁶	herec
	(8)	sazan balığı	bunniyy	māḥī-ı gül
	(9)	seḫtiyān-ḥāşe	fītān	zīn-puş
	(10)	sā' at şışesi	fīncān	pengān
	(11)	sārbān	cummāl	şuturbān

⁶²² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “teşlīḥ” altına ise “cāy-namāz” yazılmıştır.

⁶²³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “güz-ı serv” yazılmıştır.

⁶²⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tenūmend” yazılmıştır.

⁶²⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “leḥab, devem” yazılmıştır.

⁶²⁶ Yazmada “şü'ūr” (شعور) şeklinde yazılmıştır.

58b (1) ḥarfı's-sīni'l-meksūre

(2)	Sīmurğ ⁶²⁷	mağmūr	sī-reng
(3)	sincāb	tiyezz	ververe
(4)	sinek	zebāb ⁶²⁸	meges
(5)	sivrisinek	be' ūdat	پشونتک ⁶²⁹
(6)	sirke	ḥall ⁶³⁰	eşgī ⁶³¹
(7)	sinī	şufra	ṭastihān
(8)	sipsi	niyārī	nīşe
(9)	sıklık	şagīr	hişt
(10)	sigil	şu' lūl	gendeme ⁶³²
(11)	sivilce	ḥaşer	mehk

59a	(1)	sīne-bend	رحت	pār-jend
	(2)	sel	medd	seylāb
	(3)	siğirli ot	lisānu'l-ḥamel	zūfe

⁶²⁷ Yazmada “simūğ” (سموڭ) şeklindedir.

⁶²⁸ Kelimenin üstüne “جره” yazılmıştır.

⁶²⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “peşşe” yazılmıştır.

⁶³⁰ Yazmada “ḥall” (حل) şeklinde yazılmıştır.

⁶³¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sirkā” yazılmıştır.

⁶³² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bālū” altına ise “ājuḥ” yazılmıştır.

(4)	sille	şaffa ⁶³³	us ⁶³³
(5)	sırtlan	‘uşvā	keftār
(6)	sinor	ḥudūd	serḥad ⁶³⁴
(7)	serçe parmak	ḥınşar	kāblīc
(8)	sıpkun	ma‘ rūf	zūpīn
(9)	sidik	bevl	pīş-yār ⁶³⁵
(10)	sineklik	mizebbet	meges-zen ⁶³⁶
(11)	sicil	cerīd	defter

59b (1) ḥarfı’s-sīni’l-maẓmūme

(2)	sürme	kuḥl	ḥeleb
(3)	sürmedān	mikḥal	Fārisīdir ⁶³⁷
(4)	sülügen	serenc	ḥūnābe
(5)	sūsām	sūs	kunced
(6)	süpürge	mikneset ⁶³⁸	cā-rūb
(7)	süd	leben	şīr

⁶³³ Yazmada “eş” (اش) şeklinde yazılmıştır. Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “lerş” yazılmıştır.

⁶³⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “merz -būm” yazılmıştır.

⁶³⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gimīz, çemīn” altına ise “şāşe” yazılmıştır.

⁶³⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “meges-rān” yazılmıştır.

⁶³⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “mīl-surme” yazılmıştır.

⁶³⁸ Yazmada “mikne” (مكنه) şeklinde yazılmıştır.

	(8)	sünger	hirşeffet	ebrek
	(9)	sumpara	sünbāzec	sunpāre
	(10)	sucuḡ	likābe	muşterek ⁶³⁹
	(11)	sübek	miyevl	efrāz
	(12)	sürgi	miş ^ç abet	relū
60a	(1)	söğüt sāyesi	şafşāf ⁶⁴⁰	sāye-i bīd
	(2)	sülük	ictibāz ⁶⁴¹	dīvçe ⁶⁴²
	(3)	sürme taşı	işmed	seng-i sürme ⁶⁴³
	(4)	sünbül	nārdes	sünbül
	(5)	süklün	tezruc ⁶⁴⁴	nezūr
	(6)	söğüt	ḫilāk	bīd
	(7)	sulṭān-ı söğüt	behrāmec	bīd-ı ser-nugūn ⁶⁴⁵
	(8)	sūsēn	‘ayā ḡaym ⁶⁴⁶	bīlgūs

⁶³⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kadīd” yazılmıştır.

⁶⁴⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḫilāk” yazılmıştır.

⁶⁴¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘alāk” yazılmıştır.

⁶⁴² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zālū” yazılmıştır.

⁶⁴³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rovşenāyī” yazılmıştır.

⁶⁴⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “tezāruc” yazılmıştır.

⁶⁴⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bīd-i mecnūn” yazılmıştır.

⁶⁴⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḫaşkereş” yazılmıştır.

(9)	sümkürük	istinşār	hıl
(10)	sütlü aş	behteķat	şır-bā
(11)	sürme kilid	ķufl ⁶⁴⁷	zīz-nān

60b (1) ĥarfu’ş-şīni’l- meftūħa

(2)	şeker	ķand	şeker
(3)	şarāb	ħumra ⁶⁴⁸	bade ⁶⁴⁹
(4)	şeftālū	ravf	durrāķin ⁶⁵⁰
(5)	şalvār	rāt	rānīn ⁶⁵¹
(6)	şeker ķamışı	ķaşabū’l-şeker	ney-şeker ⁶⁵²
(7)	şeker şerbeti	aylūc	şerāb-ı şeker
(8)	şalgam	ķunnub	bārāne
(9)	şemmāme	fıccu	ħerbuze ⁶⁵³
(10)	şaşut	cāsūs	ħeber-gır
(11)	şam‘ dān	müşemme‘ a	şam‘ dān

⁶⁴⁷ Kelimenin üzerine “فكح” yazılmıştır.

⁶⁴⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mudām, rāħ” yazılmıştır.

⁶⁴⁹ Kelimenin üzerine “mol, سبلى” yazılmıştır.

⁶⁵⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şe‘ terenķ” (شعترنك) altına ise “şefrenķ”(شفرنك) yazılmıştır. Kelimenin aslı ise “şeftereng”dir.

⁶⁵¹ Kelimenin üzerine “غنن” yazılmıştır.

⁶⁵² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şerbet- ķand” yazılmıştır.

⁶⁵³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “destembūye” yazılmıştır.

61a	(1)	şatranc	ruh ⁶⁵⁴	şetrenğ
	(2)	şası	aḥvel	çeşm-kez ⁶⁵⁵
	(3)	şāhtere	şibriḳ	şehterec
	(4)	şākird	telām	şākārd ⁶⁵⁶
	(5)	şehir	beled	bender
	(6)	şakāyık	şakir	lāle-i nu‘ mān
	(7)	şādırvān	zerbiyyet	şādravān
	(8)	şerbet tāsı	iccāne	piyāle
	(9)	şarābhāne	mi‘ şar	sipār ⁶⁵⁷
	(10)	şarāb küpi	denn	ḥum-ı mey
	(11)	şekerleme	ma‘ rūf	şirīnī
61b	(1)	şebī-ḥūn	tebīb	Fārisīdir
	(2)	şāhīn	çarḥ	bāz
	(3)	şebbūy	ḥayri	gol-ḥayret
	(4)	şākūl	ḥayṭat	şāhūl

⁶⁵⁴ Yazmada “ruhḥ” (ح) şeklinde yazılmıştır.

⁶⁵⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gāz” yazılmıştır.

⁶⁵⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gūlām” yazılmıştır.

⁶⁵⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şarābvān” yazılmıştır.

(5)	şāḫūl ipi	ḥayṭat	hencār
(6)	şāh ṭamarı	vetīn ⁶⁵⁸	reg-i şāh
(7)	şahādet parmağı	şebbābe	endām
(8)	şāhid	ma‘ rūf	guvāh
(9)	şātır	ma‘ rūf	perīd
(10)	şeb-çerāğ	m.	guvher-i şāh-vār
(11)	şeyṭān	⁶⁵⁹ şeyṭān ⁶⁶⁰	dīv

62a (1) ḥarfū’ş-şīni’l-meksūre

661

(2)	şış	baḫl	sīḥ ⁶⁶²
(3)	şīre	‘ aşīr	şīre
(4)	şırlığan	şīrc ⁶⁶³	şīr-puḥt
(5)	şinik	سُنُّلْ	کویز
(6)	şīrdān	faḥt ⁶⁶⁴	gīpā

⁶⁵⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “vedec” yazılmıştır.

⁶⁵⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “iblis” yazılmıştır.

⁶⁶⁰ Yazmada “leyṭān” (ليطَان) şeklinde yazılmıştır.

⁶⁶¹ “Maẓmūmunda yokdur.”

⁶⁶² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bābzen” yazılmıştır.

⁶⁶³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ruvğan, simsim” yazılmıştır.

⁶⁶⁴ Kelimenin üzerine “قطبه” yazılmıştır.

(7)	şikenbe	keriş ⁶⁶⁵	şikenbe
(8)	şışe	ķārūret ⁶⁶⁶	mīnā ⁶⁶⁷
(9)	şimşek	berķ ⁶⁶⁸	dereḫş ⁶⁶⁹
(10)	şimşek āvāzı	hizlāc	beng-i dereḫş
(11)	şīrāze	rābıta	şīrāze

62b (1) ḫarfu'ş-şādı'l-meftūḫa

(2)	şakal	liḫye	rīş ⁶⁷⁰
(3)	şaç	ṭurre	esib ⁶⁷¹
(4)	şaban	miḫrāş	sevlī
(5)	şakşagan	نكلك ⁶⁷²	pīseh
(6)	şarmısak	şūm ⁶⁷³	بيوس
(7)	şahrā	deşt ⁶⁷⁴	hāmūn ⁶⁷⁵
(8)	şarmaşık	leblāb	ḫev ⁶⁷⁶

⁶⁶⁵ Yazmada “keris” (کرس) yazılmıştır.

⁶⁶⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “zucāc” yazılmıştır.

⁶⁶⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “āb-gīne” yazılmıştır.

⁶⁶⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ra‘ d” yazılmıştır.

⁶⁶⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “āteş-i āsmān” altına ise “āgeşte” yazılmıştır.

⁶⁷⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḫaṭṭ” yazılmıştır.

⁶⁷¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nuḡūle” yazılmıştır.

⁶⁷² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘aḳ‘ aḳ” yazılmıştır.

⁶⁷³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “fūm” yazılmıştır.

⁶⁷⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “melā” yazılmıştır.

⁶⁷⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bādiye” yazılmıştır.

⁶⁷⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zeğend” yazılmıştır.

	(9)	şapan	fezzāka	felāhen
	(10)	şandık	hukkat	pīšekār ⁶⁷⁷
	(11)	şuğrā	کیمخت ⁶⁷⁸	پرینان ⁶⁷⁹
63a	(1)	şalıncağ	arcūha	çemlül
	(2)	şahrā	deşt	bādiye ⁶⁸⁰
	(3)	şağır	zergāb ⁶⁸¹	ker
	(4)	şarı gül	vi‘ āt	āzergün
	(5)	şapan demiri	sine	eymed
	(6)	şābūn	تضباس ⁶⁸²	nūreh ⁶⁸³
	(7)	şedef	meḥāra	şadef ⁶⁸⁴
	(8)	şadā	nağme	āğāze
	(9)	şavmea‘	tāmūze ⁶⁸⁵	‘ibādet-gāh
	(10)	şātır	ma‘ rūf ⁶⁸⁶	ابرکز ⁶⁸⁷

⁶⁷⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tengū, gāledān” yazılmıştır.

⁶⁷⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “verek” yazılmıştır.

⁶⁷⁹ Kelimenin üzerine “بوسیان” yazılmıştır.

⁶⁸⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “hāmūn” yazılmıştır.

⁶⁸¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şumam” yazılmıştır.

⁶⁸² Kelimenin üzerine “تضبیس” yazılmıştır.

⁶⁸³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dest-şūy” yazılmıştır.

⁶⁸⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gūş-ı mähī” yazılmıştır.

⁶⁸⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “hucra” yazılmıştır.

⁶⁸⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “tīg” yazılmıştır.

⁶⁸⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “hencer” yazılmıştır.

	(11)	şarnıç	maşne ⁶ at	sirdāb
63b	(1)	şaman	tibn	kāh
	(2)	şarrāf	şayrafiyy	derem-dār
	(3)	şandal	جندنه	Fārisīdir
	(4)	şandal-ı ḥadīd	ḥamānehā	seng
	(5)	şansar	ibnü muḳarraḍ ⁶⁸⁸	deleh
	(6)	şağ el	yedü yemīn	dest-i rast
	(7)	şarı bakır	nühāset	mes-i zerd
	(8)	şabr	واء	deşti
	(9)	şarasma	mürğ	zec
	(10)	şabā yeli	nesīmi seher	bād-ı berīn
	(11)	şaç bağı	ḳurmul	ṭorreh-bend

64a (1) ḥarfı'ş-şādı'l-meksüre

(2)	şirāṭ köprüsi	cesrū şirāṭ	reh-i rast
(3)	şırça	mīnā ⁶⁸⁹	ābgīne

⁶⁸⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “nims” yazılmıştır.

⁶⁸⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şīşe” yazılmıştır.

	(4)	şıva	şīd	endū ⁶⁹⁰
	(5)	şırtlan	ḍabū ^{c 691}	guftār
	(6)	şıçan	fāre ⁶⁹²	mūş
	(7)	şıçan delügi	rāhiṭā	sūrāḥ-ı mūş
	(8)	şıçan otu	semmu'l-fer	tīz-gār
	(9)	şıçan yavrisı	derş	mūş-beççe
	(10)	şınor taşı	nişān ⁶⁹³	aḥīr ⁶⁹⁴
	(11)	şırça kumbara	berniyyet	ḥumpāre-i ābgīne
64b	(1)	şığır cıķ kúşı	سودانه	suturbāng
	(2)	şırça çanak	ḥazef	mīnā-i ābgīne
	(3)	şığır	beķar	gāv
	(4)	şığır dili	lisānu's-sevr ⁶⁹⁵	gāv-zebān
	(5)	şığır boynuzu	ķarnü beķarün ⁶⁹⁶	şeg

⁶⁹⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “endāv” yazılmıştır.

⁶⁹¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘ arcā” yazılmıştır.

⁶⁹² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘ebu zebāb” yazılmıştır.

⁶⁹³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥadd” yazılmıştır.

⁶⁹⁴ Yazmada “aḥīze” (اخيزه) şeklinde yazılmıştır.

⁶⁹⁵ Yazmada “sevr” (سور) şeklindedir.

⁶⁹⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḡurḍūf” yazılmıştır.

(6)	şığır eti	laḥmü beḳar	guşt-ı gāv
(7)	şığır yağı	semn	rūḡan-ı gāv
(8)	şığır derisi	sibte	pūst-ı gāv
(9)	şığırtmaç	serāḫi	sutūrbān ⁶⁹⁷
(10)	şığır kıuyruğı	z̄enebü beḳarūn	dum-ı gāv
(11)	şıpkın	mizrāk	zūbīn

65a (1) ḫarfu’ş-şādı’l-maẓmūme

(2)	şu	mā	āb
(3)	şu şekki	ṭavf ⁶⁹⁸	meşk
(4)	şu tulumı	ziḳḳ	mistāb ⁶⁹⁹
(5)	şu degirmeni	nāḡüre	āsiyāb
(6)	şu yolu	ṭarīḳu mā ⁷⁰⁰	rāh-ı āb
(7)	şu terāzūsı	maşlūk	revāş
(8)	şu dūlābı	nāḡūr	ṭūlāb
(9)	şu kūnegi	ḳanā	mūrī

⁶⁹⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gāvban” altına ise “gālebān” yazılmıştır.

⁶⁹⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “rāviyet” yazılmıştır.

⁶⁹⁹ Kelimenin üzerine “ميك” yazılmıştır.

⁷⁰⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “zeḫārif, neşec” yazılmıştır.

	(10)	şusak	ķades	ġafenc ⁷⁰¹
	(11)	şuffa	behv ⁷⁰²	sutāvend ⁷⁰³
65b	(1)	şoğan	beşal	piyaz
	(2)	sopa	‘aşā	pāşū ⁷⁰⁴
	(3)	şu şıġırı	cāmūs	gāv-miş
	(4)	şu kuşı	ṭayrū mā	murġ-ı ābī
	(5)	şurāhi	şurāfine ⁷⁰⁵	peymāne ⁷⁰⁶
	(6)	şu başı	‘arīf	şehne
	(7)	şu kabaġı	ķirt	kedū
	(8)	şoġulcan	emā‘ i’l-erḍ	sened ⁷⁰⁷
	(9)	şumāk	ز عتر ⁷⁰⁸	tatarī
	(10)	şunġur	zerķ	ياز الاشهب
	(11)	şorġuĉ	ma‘ rūf	oṭaġa

⁷⁰¹ Yazmada “ġanefc” (غنفج) şeklinde yazılmıştır.

⁷⁰² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “miştābet” yazılmıştır.

⁷⁰³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “cāy-nişīn” yazılmıştır.

⁷⁰⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “çüb” yazılmıştır.

⁷⁰⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ķannīne” yazılmıştır.

⁷⁰⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥāme” yazılmıştır.

⁷⁰⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥarā-ṭīn” yazılmıştır.

⁷⁰⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “sa‘ ter” yazılmıştır.

66a (1) ḥarfı't-ṭāü'l- meftūḥa

(2)	ṭāvūs	ebū'l-ḥüsn	murğ-ı būḳelemün
(3)	ṭavuk	decācet	mākiyān
(4)	ṭavşan	erneb	ḥer-güş
(5)	ṭavşancıl	‘ukḳāb	bāz
(6)	ṭatlu	ṭils ⁷⁰⁹	şirīn
(7)	ṭatlu şu	ḳurāt ⁷¹⁰	āb-ı şirīn
(8)	ṭabaḳ	ḳāşūr ⁷¹¹	⁷¹² uskure ⁷¹³
(9)	ṭamır	‘irḳ	reg
(10)	ṭılaḳ	baẓr	çiglīz
(11)	ṭay	muhret	kurre

66b	(1)	ṭanbūre	ṭinbār ⁷¹⁴	şūşek ⁷¹⁵
	(2)	ṭabḳur	برطبخ	برشنك ⁷¹⁶

⁷⁰⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “leẓīz” yazılmıştır.

⁷¹⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘azb” yazılmıştır.

⁷¹¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “fağfūr” yazılmıştır.

⁷¹² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “tebūk” yazılmıştır.

⁷¹³ Yazmada “şukure” (شكره) şeklindedir.

⁷¹⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ebū'l-lehv” yazılmıştır.

⁷¹⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rebāb” yazılmıştır.

⁷¹⁶ Kelimenin üstüne “زيرنيك” yazılmıştır.

	(3)	tavla	nerd	nerd
	(4)	tavla zarı	ḥacer	شدره
	(5)	taş	ḥacer	seng
	(6)	tās	saṭṭil	hīz ⁷¹⁷
	(7)	taş ḥān	mıḥrās	dest-es
	(8)	talāş	bürāde	dize
	(9)	tāva	ṭacn	diġn ⁷¹⁸
	(10)	ṭaraḫ	mensec	şāne ⁷¹⁹
	(11)	ṭaylasān	bett	tābishān
67a	(1)	taş köprü	ḫaṇṭara ⁷²⁰	pul
	(2)	tāvūs ḫanadı	cenāḥ	bāl-i tāvūs
	(3)	tāvūs ḫuyruġı	zeneb	دقچه
	(4)	taş oṭa	aḫnet	gārgīr ⁷²¹
	(5)	ṭatlu nār	rummanü ḫulvün	enār-ı şīrīn

⁷¹⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kāse” yazılmıştır.

⁷¹⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tācin” yazılmıştır.

⁷¹⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ser-ḥāre” yazılmıştır.

⁷²⁰ Yazmada “ḫaṇṣara” (قنصره) şeklinde yazılmıştır.

⁷²¹ Kelimenin üzerine “kaşle-i sengi” yazılmıştır.

(6)	ṭablā	reb ^ç at	tabūl ⁷²²
(7)	ṭaşılk	cendelī	sengistān
(8)	ṭan yeri	fecir	demīde-i subḥ ⁷²³
(9)	ṭağarcık	himyān	berḥūn
(10)	ṭarab ḥāne	ḍarb ḥāne	dār-ı ḍarb
(11)	ṭa ^ç ām	rızık	ḥān

67b (1) ḥarfı'ṭ-ṭāi'l- meksūre

(2)	ṭurfanda	bākūret ⁷²⁴	nūbāveh
(3)	ṭırabzān	dārabzīn	şebk
(4)	ṭırnaḳ	zıfr ⁷²⁵	nāḥun ⁷²⁶
(5)	ṭırmık	kedḥ	şehā
(6)	ṭırpān	mincel	dās ⁷²⁷
(7)	ṭırfīl	دوثلث اوراق	çemen ⁷²⁸
(8)	ṭırtıl	dūdet	girm

⁷²² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “betūk” yazılmıştır.

⁷²³ Kelimenin üzerine kırmızı mürekkeple “bām dādān” yazılmıştır.

⁷²⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ma^ç ad” yazılmıştır.

⁷²⁵ Kelimenin üzerine “cem^ç i-yi uẓfūr” yazılmıştır.

⁷²⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “çeng” yazılmıştır.

⁷²⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dās-gāle” yazılmıştır.

⁷²⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sevās” altına ise “sebze” yazılmıştır.

(9)	tırnağ ucu	sunbuk	ser-i nāḥun
(10)	tırnağ kiri	tuff	‘Arabīdir
(11)	ṭīn maḥtūm	ṭīnū’l-heykel	gil-i mūhre

68a(1) ḥarfū’ṭ-ṭāi’l-maẓmūme

(2)	tūṭī	bebḡā	tūṭak
(3)	tūṭī-i al	zarreü āl	āl-nevā
(4)	tūṭī burnı	minkārü tūṭī	bīnī-i tūṭī
(5)	ṭoyḡar	ḡanberet	çegāveh ⁷²⁹
(6)	ṭoḡan	bāzī	bāz
(7)	ṭurna	gurek ⁷³⁰	مزفور ⁷³¹
(8)	ṭoy kuşı	ḡabārā	çerz ⁷³²
(9)	ṭulum	ziḡḡ	ḡīk ⁷³³
(10)	ṭuzaḡ	milvāh	dām
(11)	ṭuz	milḡ	nemek

⁷²⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şefāne” yazılmıştır.

⁷³⁰ Yazmada “geray” (گَرَي) şeklindedir.

⁷³¹ Kelimenin üzerine “کزیلک, kuleng, ferfe” yazılmıştır.

⁷³² Yazmada “cevz” (جوز) şeklindedir. Ayrıca kelimenin üstüne “شواى” yazılmıştır.

⁷³³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “meşḡ” yazılmıştır.

68b	(1)	ıuzluk	nevfelet ⁷³⁴	nemekdān
	(2)	ıuzsuz	mesīḥ	bī-nemek
	(3)	ıuzla	mimleḥa	şūreş ⁷³⁵
	(4)	ıuvaḵ	burḵū ^{c 736}	rū-pūş
	(5)	ıon	serāvīl	tunbān ⁷³⁷
	(6)	ıopuḵ	ka ^c b	pejūl
	(7)	ıopraḵ	tūrāb ⁷³⁸	ḥak ⁷³⁹
	(8)	ıopraḵ tepe	tellu	ḥak-puşte
	(9)	ıoplu iğne	ibr	serḥāre
	(10)	ıopalaḵ	su ^c d	m.
	(11)	ıop	kürre	gūy
69a	(1)	ıopal	e ^c rac	leng
	(2)	ıurşī	ربصار	nemeḡī
	(3)	ıoḵmaḵ	veşel	çūb-gūzer
	(4)	ıuḡla	ācür	ḥişt na-ḥest

⁷³⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mimleḥa” yazılmıştır.

⁷³⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kān-nemek” yazılmıştır.

⁷³⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “tenaḵḵ, ḵına^c” yazılmıştır.

⁷³⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şelvār” yazılmıştır.

⁷³⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şerāṭīn” yazılmıştır.

⁷³⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gel” yazılmıştır.

(5)	toz	ğubār	hebā, ⁷⁴⁰
(6)	toṃaḡ	revüt	gılleh
(7)	ṭuman	ḡavbet	ḡireh
(8)	ṭortu	durdiyy	durd ⁷⁴¹
(9)	ṭolu	bered ⁷⁴²	tegerg ⁷⁴³
(10)	ṭüt	فَرِيل ⁷⁴⁴	tüt
(11)	ṭutarıḡ	şar ^c	āteş-efrüz

69b (1) ḡarfu'l-^c ayni'l-meftūḡa

(2)	‘āşūrā	ḡuṭniyyet	heft-dāne ⁷⁴⁵
(3)	‘asel	şehd	engubān
(4)	‘alem	livā ^c ⁷⁴⁶	resm u beyraḡ ⁷⁴⁷
(5)	‘asker	mevkib ⁷⁴⁸	leşker
(6)	‘anber	‘anber	sārā ⁷⁴⁹

⁷⁴⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gird-bād” yazılmıştır.

⁷⁴¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “lālī” yazılmıştır.

⁷⁴² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘aḡḡareş, ḡatre” yazılmıştır.

⁷⁴³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “jāle” yazılmıştır.

⁷⁴⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḡulv” yazılmıştır.

⁷⁴⁵ Yazmada “heftāne” (هفتانه) şeklindedir.

⁷⁴⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ṭirāz” yazılmıştır.

⁷⁴⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dereş” yazılmıştır.

⁷⁴⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḡayl” yazılmıştır.

⁷⁴⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şāh-būy” yazılmıştır.

(7)	‘aş ⁷⁵⁰	megaret	ḥūnābe
(8)	‘asbur	iḥrīd ⁷⁵¹	behrem
(9)	‘asbur çiçeği	fuḳḳāḥ	ازح
(10)	‘asbur tohumı	ḳirtim	tuḥm-ı behrem
(11)	‘anber bāres	بَرِيرِش	زرسك ⁷⁵²

70a	(1)	‘abdū’l-‘azīz	ḥabbu’z-zelem	herşef
	(2)	‘araba	‘acelet	gerdüne
	(3)	‘abdū’s-selāṭin	ḥabbu’s-selāṭin	dend
	(4)	‘aşcı	ṭabbāḥ	āşpez
	(5)	‘aḳīde	ḥabīd	kāçik ⁷⁵³
	(6)	‘ayran	meḥīd	dūğ
	(7)	‘āḳıl	lebīb	reşīd ⁷⁵⁴
	(8)	‘afak-ser	sefiḥ	bī-ḥūş ⁷⁵⁵
	(9)	‘aḳreb	şibdi‘	kej-düm ⁷⁵⁶

⁷⁵⁰ Kelimenin sözlükteki yazımı “aşı” (آشى) şeklindedir.

⁷⁵¹ Yazmada “eḥrīd” (أُخْرِض) şeklindedir.

⁷⁵² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “‘anber-bān” yazılmıştır.

⁷⁵³ Kelimenin üzerine “şekerī, ?” yazılmıştır.

⁷⁵⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥūd” yazılmıştır.

⁷⁵⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bī-ḥiss” yazılmıştır.

⁷⁵⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şad-pāye” yazılmıştır.

	(10)	‘arāk-çin	‘amāret	ḥoy ⁷⁵⁷ -ḥure
	(11)	‘amūd	remeş	‘amūd ⁷⁵⁸
70b	(1)	‘avrat	nisā ⁷⁵⁹	bānū ⁷⁶⁰
	(2)	‘avrat memesi	ظا	bostān
	(3)	‘avrat peçesi	niķāb	çeşm-i bend ⁷⁶¹
	(4)	‘antārī	kaftānce	govher-tāb
	(5)	‘akreb kıyırığı	şibāb	dum-ı kej-dum
	(6)	‘ayyār	cāsūs ⁷⁶²	belūs
	(7)	‘āşık	meftūn	bidāre
	(8)	‘aşık	veşik	vuşe ⁷⁶³
	(9)	‘aşā	hirāda ⁷⁶⁴	deste-çüb
	(10)	‘akīķ	ma‘ rūf	behremān
	(11)	m.	m.	m.

⁷⁵⁷ Yazmada “ḥor” (خور) şeklindedir.

⁷⁵⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “muşterek” yazılmıştır.

⁷⁵⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥātūn” yazılmıştır.

⁷⁶⁰ “Bibi ḥātūn ma‘ nāsına.”

⁷⁶¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tutuk” yazılmıştır.

⁷⁶² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “fedāyī” yazılmıştır.

⁷⁶³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “beçek” yazılmıştır.

⁷⁶⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “minsāt” yazılmıştır.

71a (1) ḥarfū'l-fāi'l- meftūḥa

(2)	fesleḡen	reyḥān	bād-meze ⁷⁶⁵
(3)	fesleḡen toḡumı	bezr	tuḡm-ı siperḡam
(4)	fesleḡen şaḡsısı	eşış	sifāl-ı nāzbū
(5)	faḡ	feteḡ	telle
(6)	fener	çerāḡ bereh	fānūs
(7)	ferace	ḡubba	ferace
(8)	fālcı	‘arrāf	kāhin
(9)	fereşte ⁷⁶⁶	cinsü melek	sorüş ⁷⁶⁷
(10)	faḡır	sibrīt	geda
(11)	fāyda	ribḡ	sūd

71b (1) ḥarfū'l-fāi'l- meksūre

768

(2)	fıdan	tāle	neḡl-çe ⁷⁶⁹
(3)	fındıḡ	cillevz ⁷⁷⁰	ḡūz

⁷⁶⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nāzbū” altına ise “siperḡam” yazılmıştır.

⁷⁶⁶ “Fārisīdir.”

⁷⁶⁷ Yazmada “berūs” (بروس) şeklinde yazılmıştır.

⁷⁶⁸ “Maẓmūmendi yokdur.”

⁷⁶⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şāḡır” altına ise “nihāl, sitāk” yazılmıştır.

⁷⁷⁰ Yazmada “celūd” (جلود) şeklinde yazılmıştır.

	(4)	fıstık	köknar	peste
	(5)	fırına	فرء الثريا	bād-seht
	(6)	fık	cülbān	fūlī ⁷⁷¹
	(7)	fıstık ağacı	إنّاط	nehl-i peste
	(8)	fitil	zübāle	أهيج
	(9)	filiz	‘uslūc	سافچه ⁷⁷²
	(10)	fincān	ķadeh ⁷⁷³	peymāne
	(11)	fırıldak	huzrūf	bāzīçe ⁷⁷⁴
72a	(1)	fıl	dağfel	pıl
	(2)	fıl dişi	‘ayşūm ⁷⁷⁵	pıl-ı dendān ⁷⁷⁶
	(3)	fıl hortumu	mülemleme	hortūm ⁷⁷⁷
	(4)	fıl kemügi	‘āc	pıl-ı üstühān ⁷⁷⁸
	(5)	fısıltı	mestāre	āheste-i sohen
	(6)	fıstıki reng	sebz kevn	erdebūr

⁷⁷¹ Kelimenin üzerine “كرسته سهيك” yazılmıştır.

⁷⁷² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şāh” yazılmıştır.

⁷⁷³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “aķdāh” yazılmıştır.

⁷⁷⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tebūrāk” altına ise “çerh” yazılmıştır.

⁷⁷⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘āc” yazılmıştır.

⁷⁷⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zende” yazılmıştır.

⁷⁷⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dūjene” altına ise “şeng” yazılmıştır. “Şeng” yazmada “seng” (سنگ) şeklindedir.

⁷⁷⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bilā-seth” yazılmıştır.

(7)	fiske taşı	ḥazf	sengçe
(8)	fışkı	sırķın	zebīl ⁷⁷⁹
(9)	fistan	ma‘ rūf	henguft ⁷⁸⁰
(10)	fıstık ağacı	ايناط	neḥl-i peste
(11)	m.	m.	m.

72b (1) ḥarfı’l-kāfi’l-meftūḥa

(2)	qalem	ḥāme	kelk
(3)	qahve ⁷⁸¹	m.	bedām ⁷⁸²
(4)	qavun	bittīḥ	ḥarbuze ⁷⁸³
(5)	qarpūz	bezraqa	ābdān ⁷⁸⁴
(6)	qasuk	mil‘ aqat	kefçe
(7)	qadīfe	qartaf ⁷⁸⁵	bidle
(8)	qalkān	cünne ⁷⁸⁶	seper

⁷⁷⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “mez-beleh” yazılmıştır.

⁷⁸⁰ Yazmada “hengeḡt” (هنگغت) şeklinde yazılmıştır.

⁷⁸¹ “Cümle ‘Arabīdir ‘aḳḳār.”

⁷⁸² Kelimenin yanına kırmızı mürekkeple “şarāb” yazılmıştır.

⁷⁸³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sefc” yazılmıştır.

⁷⁸⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pālīz” altına ise “hendevāne” yazılmıştır.

⁷⁸⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “muḥmel” yazılmıştır.

⁷⁸⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “türs” yanına ise “cübbe” yazılmıştır.

	(9)	ķabe	ŗuŗret	seng
	(10)	ķav	ŗũfān ⁷⁸⁷	sũŗte ⁷⁸⁸
	(11)	ķaftān	ŗevb	libās ⁷⁸⁹
73a	(1)	ķamķı	sevŗ ⁷⁹⁰	tāziyāne ⁷⁹¹
	(2)	ķaplumbaŗa	sulaŗfāt	دیکانه ⁷⁹²
	(3)	ķazma	ŗuŗāb ⁷⁹³	beŗeng ⁷⁹⁴
	(4)	ķasırŗa	zevĩ a	bād-gerd ⁷⁹⁵
	(5)	ķalbur	ŗırbāl	māŗũ ⁷⁹⁶
	(6)	ķalay	reŗāŗ	أسباس
	(7)	ķabarcıķ	ŗurret ⁷⁹⁷	ābile
	(8)	ķayŗana	uccet	ŗāye-rez
	(9)	ķākũle	أبل	قالولج
	(10)	ķalmisk	ŗālība ⁷⁹⁸	zebād

⁷⁸⁷ Yazmada “suffān” (سففان) şeklinde yazılmıŗtır.

⁷⁸⁸ Kelimenin ũstũne kırmızı mũrekkeple “bũd” yazılmıŗtır.

⁷⁸⁹ Kelimenin ũstũne kırmızı mũrekkeple “libāce” altına ise “cāme” yazılmıŗtır.

⁷⁹⁰ Yazmada “ŗevāŗ” (ŗوواط) şeklinde yazılmıŗtır.

⁷⁹¹ Kelimenin ũstũne kırmızı mũrekkeple “destāne” yazılmıŗtır.

⁷⁹² Kelimenin ũstũne kırmızı mũrekkeple “lāk-poŗ” yazılmıŗtır. Yazmada “lālā-post” (للالاړوست) şeklindedir.

⁷⁹³ Kelimenin ũstũne siyah mũrekkeple “bur” yazılmıŗtır.

⁷⁹⁴ Kelimenin ũstũne kırmızı mũrekkeple “teviŗ” yazılmıŗtır.

⁷⁹⁵ Kelimenin ũstũne kırmızı mũrekkeple “tond-bed” yazılmıŗtır.

⁷⁹⁶ Kelimenin ũzerine “ŗıķn” yazılmıŗtır.

⁷⁹⁷ Kelimenin ũstũne siyah mũrekkeple “cuderıyy” yazılmıŗtır.

⁷⁹⁸ Kelimenin ũstũne siyah mũrekkeple “ŗıŗu murekkeb” yazılmıŗtır.

	(11)	ķaranfıl	رجاج	ķirfe ⁷⁹⁹
73b	(1)	ķabuķ	ķiřr ⁸⁰⁰	sofāl
	(2)	ķayıř	ķıdd ⁸⁰¹	purāz ⁸⁰²
	(3)	ķařaęu	fırcevl	burs
	(4)	ķař	ķācib	ebred
	(5)	ķartal	reķamet	dāl
	(6)	ķaymaķ ⁸⁰³	zübde	meske
	(7)	ķadeķ	zevrā ⁸⁰⁴	cām ⁸⁰⁵
	(8)	ķaķum	ma' rūf	اس
	(9)	ķaysı ⁸⁰⁶	mişmiş	tālānek ⁸⁰⁷
	(10)	ķanbur	aķdeb	kec
	(11)	ķatıķ	idām	nān-ķāvariř

⁷⁹⁹ “Ķabuķ ma' nāsına.”

⁸⁰⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “liķā” yazılmıştır.

⁸⁰¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “işar” yazılmıştır.

⁸⁰² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tāsma” yazılmıştır.

⁸⁰³ Yazmada “ķaylaķ” (قايلىق) şeklinde yazılmıştır.

⁸⁰⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ķāse” yazılmıştır.

⁸⁰⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “piyāle” altına ise “sānkīn” yazılmıştır.

⁸⁰⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zerdālū” yazılmıştır.

⁸⁰⁷ Yazmada “tālāk” (تالاک) şeklinde yazılmıştır.

74a	(1)	kaṭāyīf	künāfe	ferḥaṣṭe ⁸⁰⁸
	(2)	kaṃıṣ	abā	ḥatūr ⁸⁰⁹
	(3)	kaṣnaḵ	fırayeṣ ⁸¹⁰	aḥkam
	(4)	kaṣnı	خلقیت	enguḣhed
	(5)	kaṣ	ḥācib	ebrū
	(6)	kaṣıṣ	ṣıbr	be-dest ⁸¹¹
	(7)	kaṣaḵ	ḥavr	sepıdar
	(8)	kaṣıḵ	mıḥ ⁸¹²	sikke
	(9)	kaṣnara	mezbaḥ	setāvez
	(10)	kaṣanos	‘ulbet	kaṣānāz
	(11)	kaṣdıl	kaṣdıl ⁸¹³	ṣıṣe ⁸¹⁴
74b	(1)	kaṣnat	cenāḥ	per ⁸¹⁵
	(2)	faṣl		
	(3)	kaṣalem	ḥāme	kelk

⁸⁰⁸ Kelimenin üzerine “lūziye” yazılmıştır.

⁸⁰⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bı-ḥatūr” yazılmıştır.

⁸¹⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ıṭār” yazılmıştır.

⁸¹¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dest” yazılmıştır.

⁸¹² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “veted” yazılmıştır.

⁸¹³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥerāğ” yazılmıştır.

⁸¹⁴ Kelimenin üzerine “پیسور” yazılmıştır.

⁸¹⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bāl” yazılmıştır.

	(4)	qalem şakqı	انیوت	řikāf-ı kelk
	(5)	qalem yongası	cūlfet	hırde-i hāme
	(6)	qalem-dān	miqlemet	qalemdān
	(7)	qalemteras	mibrāt ⁸¹⁶	gizlik
	(8)	qaplan	nemire	āğūř ⁸¹⁷
	(9)	qaplan derisi	وشخ غر	bebr-i beyān
	(10)	qarğa	ğurāb ⁸¹⁸	zāğ
	(11)	qarğa dülegi	qattü humār ⁸¹⁹	arştülü ⁸²⁰
75a	(1)	qapu	bāb ⁸²¹	der
	(2)	qapu qanadı	řafā'ihu ⁸²²	der-bāl
	(3)	qapu ipi	تبطل	resen-i der
	(4)	qapu hālqası	selsebīl	قجیا ⁸²³
	(5)	qapu yarığı	şır	řikāf-ı der
	(6)	qapu dibāğı	řicār ⁸²⁴	turs

⁸¹⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “miqat” yazılmıştır.

⁸¹⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “peleng” yazılmıştır.

⁸¹⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “matem” yazılmıştır.

⁸¹⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “hanal, řarā” yazılmıştır.

⁸²⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gebest” yazılmıştır.

⁸²¹ Yazmada “bān” (بان) şeklinde yazılmıştır.

⁸²² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “cenāhu bāb” yazılmıştır.

⁸²³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “hālqa-i der” yazılmıştır.

⁸²⁴ Yazmada “secār” (سجار) şeklindedir. Ayrıca kelimenin üzerine “zorfin” yazılmıştır.

	(7)	kapu eşiği	isküfe	āsītāne
	(8)	kapu āvāzı	darīr-ı bāb	darīr-ı der
	(9)	kapu demiri	şayyet	timūr-ı der
	(10)	kapu deresi	lūleb	ğilec
	(11)	kapu üsti	eyvān	sudde
75b	(1)	karınca	taşrec ⁸²⁵	mūr
	(2)	karınca yuvası	kariyye ⁸²⁶	hāne-i mūr
	(3)	kar	şelc ⁸²⁷	yeh ⁸²⁸
	(4)	karlık	meşlaḥa	yeh-gāh
	(5)	kar çiçeği	merq ⁸²⁹	dengālāleh
	(6)	kaṭrān	hinā	gezf ⁸³⁰
	(7)	kaṭrān ağacı	şerbīn	dereḥt-i kezm
	(8)	kaṭır	beḡal ⁸³¹	ester
	(9)	kaṭır boncuğı	cācet	muhre

⁸²⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “nemle” yazılmıştır. Yazmada “kemle” (كمله) şeklindedir.

⁸²⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “neml” yazılmıştır.

⁸²⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “cemed” yazılmıştır.

⁸²⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “berf” altına ise “hesīf” yazılmıştır.

⁸²⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥarbaḳu ebyaḳ” yazılmıştır.

⁸³⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ketirān” yazılmıştır.

⁸³¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “reṭḡ” yazılmıştır.

	(10)	ķaramuķ	zu‘ āne	درکاد
	(11)	ķaravul	ṭalābe ⁸³²	dālābe ⁸³³
76a	(1)	ķayın ata	ḥimā	ḥuser ⁸³⁴
	(2)	ķaradeniz	aķbānūs	baḥr-ı siyah ⁸³⁵
	(3)	ķaracaot	ḥırbıķu esved	ḥırbıķ-ı siyeh
	(4)	ġarakulaķ	‘anāķu’l-arḍ	pervānek ⁸³⁶
	(5)	ķara ağaĉ	ṣeceretü’l-baķķ	derdār ⁸³⁷
	(6)	ķarayaġız	gendom-ı gūn	ĉerde-siyeh
	(7)	ķara ķarġa	ḥātem	zāġ-ı siyāh
	(8)	ķara erik	icāṣ	icās ⁸³⁸
	(9)	ķara saķız	ķār	pelāzūr
	(10)	ķarabaṣ ķoyun	rāsā	gūsfend-i siyāh-ser
	(11)	ķaraĉalı	‘avsec	ḥar-ı siyeh

⁸³² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “telābe” yazılmıştır.

⁸³³ Yazmada “vālāye” (والاية) şeklindedir.

⁸³⁴ Yazmada “user” (عسر) şeklindedir.

⁸³⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ķilzim” yazılmıştır.

⁸³⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “siyāh-gūṣ” yazılmıştır.

⁸³⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tāġ” yazılmıştır.

⁸³⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ālū” yazılmıştır.

76b	(1)	qaraṭavuk	‘akkah	murğ-ı siyāh
	(2)	qara künk	اصطغى	siyeh-i günd
	(3)	qara tüt ⁸³⁹	fırşād	her-tut
	(4)	qara üzüm	veyn	mevīz ⁸⁴⁰ -ı siyāh
	(5)	qal‘a	hışn	ebnāhūn ⁸⁴¹
	(6)	qal‘e qapusı	bāb-ı hışn	کتوان
	(7)	qazan	mircel	levīd
	(8)	qan	dem	hūn
	(9)	qasāp	cezzār	hūn-rez
	(10)	qasāp bıçağı	midbe	hançer
	(11)	qasāp satırı	ṭī‘	gūşt-küb
77a	(1)	qaya qavırığı	ḥatiyy-‘ālem	lūfā
	(2)	qarındaş	aḥ ⁸⁴²	birāder
	(3)	qamış kökü	aşlu’l-qasīb	bīḥ-ı ney
	(4)	qaba şaḳal	kengālile	permū ⁸⁴³

⁸³⁹ Yazmada “ton” (طون) şeklindedir.

⁸⁴⁰ Yazmada “meviz” (موز) şeklinde yazılmıştır.

⁸⁴¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “derc” yazılmıştır.

⁸⁴² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şakḳ” yazılmıştır.

⁸⁴³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “per-riş” yazılmıştır.

	(5)	ķarġabüken	ķarşü ġurāb	kücele
	(6)	ķayın ağacı	ķayķanān	ġüş ⁸⁴⁴
	(7)	ķayış ķuşaġı	esr	devāl-ı kemer ⁸⁴⁵
	(8)	ķatār	insicār	behār
	(9)	ķārüret	tefsiret	minā
	(10)	ķalem şadāsı	şarīru ħāme	neġme-i kelk
	(11)	ķara yılan	sāliĥ	siyeh-i mār
77b	(1)	ķulube taşı	ķalhā	seng-i kulbe
	(2)	ķaz	ķalvelā ⁸⁴⁶	bāz
	(3)	ķabak	ķar ^c	kedū
	(4)	ķabak toĥmı	ħabbu'l-ķar ^c	dane-i kedū
	(5)	ķabak yapraġı	verdu'l-ķar ^c	pīl-ı ġuş
	(6)	ķabak kökü	yaķtīn	bīĥ-ı kedū
	(7)	ķarnabit	ķunnebīţ	کرنب رومى
	(8)	ķalkān balıġı	şebbūţ ⁸⁴⁷	māhī

⁸⁴⁴ Kelimenin üstüne “neşk” yazılmıştır.

⁸⁴⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “neveşte” yazılmıştır.

⁸⁴⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “baţţ” yazılmıştır.

⁸⁴⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “türbüt” yazılmıştır.

(9)	ķalem-i cengār	zencār ⁸⁴⁸	jengār
(10)	ķadife ķiķegi	emīrū ‘āşıkān	bustān-ı efrūz ⁸⁴⁹
(11)	ķaftağı	ķanīķ ⁸⁵⁰	kūh-ı ķāf ⁸⁵¹

78a (1) ķarfū’l-ķāfī’l-meksūre

(2)	ķılıķ	seyf	şemşīr ⁸⁵²
(3)	ķılıķ ķımı	ķırāb	ġelāf
(4)	ķına	ķıdāb ⁸⁵³	reķāb
(5)	ķına ķiķegi	fāġıyye	şükūfe-i ķenā
(6)	ķıl	şac‘r	mūy
(7)	ķıl elek	minķađ	piken
(8)	ķızıl	aķmer	ķemrā
(9)	ķızıl üzüm	yāķūtī	mevīz ⁸⁵⁴ -ı surķ
(10)	ķırmızı mantar	veceb	şebek ⁸⁵⁵
(11)	ķırmızı tūt	fırşād	ķerr-i tūt

⁸⁴⁸ Kelimenin üzerine “ķarbet” yazılmıştır.

⁸⁴⁹ Kelimenin üzerine “ķemrān” yazılmıştır.

⁸⁵⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ķebelū ķāf” yazılmıştır.

⁸⁵¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ķeyrevān” yazılmıştır.

⁸⁵² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tīg” yazılmıştır.

⁸⁵³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ķınnā” yazılmıştır.

⁸⁵⁴ Yazmada “movz, mūz” (موز) şeklindedir.

⁸⁵⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “culle” yazılmıştır. Yazmada “rihale” (رحله) şeklindedir.

78b	(1)	ķırlanġıç	‘uvvār	perestū
	(2)	ķırlanġıç ķanadı	bāl	per-i perestū
	(3)	ķızıl ġül	cevĥam	gol-ı surĥ
	(4)	ķızıl yāķūt	yāķūtü aĥmer	behreman
	(5)	ķılāde	‘iķd ⁸⁵⁶	gerden-bend
	(6)	ķılçık	ken‘ad	āse ⁸⁵⁷
	(7)	ķıraġu	celīd ⁸⁵⁸	peje ⁸⁵⁹
	(8)	ķısaç ⁸⁶⁰	kelbetān	enbur
	(9)	ķıġılcım	şerārā	istār
	(10)	ķıble yeli	uzīb	bād-ı ķıble
	(11)	ķısraķ	yont	mādiyān
79a	(1)	ķıramsı	اززیر	terek ⁸⁶¹
	(2)	ķındıra	cefırvān ⁸⁶²	dūc ⁸⁶³

⁸⁵⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “aġlāl” yazılmıştır.

⁸⁵⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dāse” yazılmıştır.

⁸⁵⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şaķt” yazılmıştır.

⁸⁵⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “jāle” yazılmıştır.

⁸⁶⁰ Yazmada “ķısaç” (قسج) şeklindedir.

⁸⁶¹ “Jāle, ķıraġu ma‘nāsına.”

⁸⁶² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “feylekūn” yazılmıştır.

⁸⁶³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sāz” yazılmıştır.

(3)	kızılıcık	عَيْرَان	regāl
(4)	kızılca	فكر	ġāze ⁸⁶⁴
(5)	kır şaḡal	ḡalīs ⁸⁶⁵	du-mūy
(6)	kırkayaḡ	şebes	ḡehel-i pāy ⁸⁶⁶
(7)	kıl tuzak	nişāk	dām
(8)	kışır ‘avrāt	‘aḡīm	esterven
(9)	kızoġlan	‘azrāü	اَزِير
(10)	ḡulabdan	muzeḡhib	zer-keş ⁸⁶⁷
(11)	kıl ḡalem	ma‘rūf	mūy-ı ḡāme

79b(1) ḡarfu’l-ḡāfi’l-maẓmūme

(2)	ḡoyun	ḡanem	gūsfeḡ ⁸⁶⁸
(3)	ḡuzı	ḡüzü ⁸⁶⁹	berre
(4)	ḡoḡ	keḡ ⁸⁷⁰	ḡūḡ ⁸⁷¹

⁸⁶⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gol-güne” yazılmıştır.

⁸⁶⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şemaḡ” yazılmıştır.

⁸⁶⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şād-ı pā” yazılmıştır.

⁸⁶⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sīm” yazılmıştır.

⁸⁶⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “mīş” yazılmıştır.

⁸⁶⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “saḡle” yazılmıştır.

⁸⁷⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “sefir” yazılmıştır.

⁸⁷¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḡurm” yazılmıştır.

	(5)	kıyruk	zēneb ⁸⁷²	dum ⁸⁷³
	(6)	kurt	ziyb ⁸⁷⁴	gurk
	(7)	kūmāş	biyā‘ at	hāste ⁸⁷⁵
	(8)	kumbara	berīne ⁸⁷⁶	hūnbāra
	(9)	kurbağa	dīfda‘	berğ
	(10)	koçu	futūt	gerdūne
	(11)	kurbān	hediy ⁸⁷⁷	ğūç
80a	(1)	kulavuz	بدرقه ⁸⁷⁸	peşvā ⁸⁷⁹
	(2)	kuşak	niṭāk ⁸⁸⁰	kemer-bend ⁸⁸¹
	(3)	kurşun	üşrub	şerb
	(4)	koruk	hısrame	ğūra
	(5)	kor	cemre	hār-meğz ⁸⁸²
	(6)	kolan	hizām	zīr-tenk

⁸⁷² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ālye” yazılmıştır.

⁸⁷³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “demiye” yazılmıştır.

⁸⁷⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “eşās” yazılmıştır.

⁸⁷⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gāle, gālā” yazılmıştır.

⁸⁷⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “bustūkat” yazılmıştır.

⁸⁷⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şimāl” yazılmıştır.

⁸⁷⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “hābera” yazılmıştır.

⁸⁷⁹ Kelimenin altına “هما, رهیر” yazılmıştır.

⁸⁸⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “cedil” yazılmıştır.

⁸⁸¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “miyān-bend” yazılmıştır.

⁸⁸² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nār” yazılmıştır.

(7)	kusğun	şagr	pārdum
(8)	koltuğ	ibiğ	beğel
(9)	kule	bürc ⁸⁸³	bārū
(10)	kurna	şahrıc	ħuvz ⁸⁸⁴
(11)	kopuz	berbağ	muşterek

80b	(1)	kovan	meşār ⁸⁸⁵	gevāre
	(2)	kuzğun	ğuddāf	zağ ⁸⁸⁶
	(3)	kursak	havşala	cerye ⁸⁸⁷
	(4)	kumkuma	ibrık	āftāb

(5)faşl

(6)	kulağ	استل ⁸⁸⁸	gūş
(7)	kulağ delügi	şımāğ	sūrāğ-ı gūş
(8)	kulağ çirki	şımlāğ ⁸⁸⁹	zehre-i gūş
(9)	kulaqsız	aşdād	bī-gūş

⁸⁸³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “hışār” yazılmıştır.

⁸⁸⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “āhor” yazılmıştır.

⁸⁸⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “kenet” yazılmıştır.

⁸⁸⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kelāğ” yazılmıştır.

⁸⁸⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “jāğer” yazılmıştır.

⁸⁸⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “uzün” yazılmıştır.

⁸⁸⁹ Kelimenin üzerine “کیمه”

	(10)	kuyu	yenbū ^{c 890}	bīgār ⁸⁹¹
	(11)	kuyu ipi	قبصل	resen-i bīgār ⁸⁹²
81a	(1)	kol	zirā ^c	sā ^c ed
	(2)	kul	‘abd ⁸⁹³	çāker ⁸⁹⁴
	(3)	kuzıkulağı	rubas ⁸⁹⁵	رشخون
	(4)	kuş üzümü	ganḥat ⁸⁹⁶	keşmeş
	(5)	kuş kanadı	kenefu’ṭ-ṭayr	per-i murğ
	(6)	kuş kuyruğı	zimikkā ⁸⁹⁷	dum-ı murğ
	(7)	kuş tuzağı	faḥḥ	dām ⁸⁹⁸
	(8)	kuş yuvası	‘uşşu	lāne ⁸⁹⁹
	(9)	kovan arısı	zunbūr ⁹⁰⁰	bād- zenbūr
	(10)	kovan çiçegi	ḳayşūm ⁹⁰¹	berterāsek ⁹⁰²

⁸⁹⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “bi’r” yazılmıştır.

⁸⁹¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “çāh” yazılmıştır.

⁸⁹² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “resen-i delv” yazılmıştır.

⁸⁹³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “gūlām” yazılmıştır.

⁸⁹⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bend” yazılmıştır.

⁸⁹⁵ Kelimenin üzerine “rubac” yazılmıştır.

⁸⁹⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “kışmış” yazılmıştır.

⁸⁹⁷ Yazmada “zemkunn” (زَمَكُنْ) şeklinde yazılmıştır.

⁸⁹⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tele” altına ise “ḳāḳ” yazılmıştır.

⁸⁹⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “āşiyān” yazılmıştır.

⁹⁰⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “naḥl” yazılmıştır.

⁹⁰¹ Yazmada “fayşū” (فَيْصُو) şeklindedir.

⁹⁰² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “berencāsef” yazılmıştır. Yazmada “berencās” (بِرَنْجَاس) şeklinde yazılıdır.

	(11)	ķuyu şandığı	vesb	tengū-i bīgār
81b	(1)	ķurķ şuyı	‘aşır ⁹⁰³	āb-ı ğūre
	(2)	ķurı etmek	ķafār	nān-ı ħuřk ⁹⁰⁴
	(3)	ķurı űzűm	zebīb	mevīz
	(4)	ķumrī	verařān ⁹⁰⁵	murġ-ı āla
	(5)	ķumrī āvāzı	secī‘	bang-ı ķumrī
	(6)	ķum	raml	rīg
	(7)	ķum tepe	neķā ⁹⁰⁶	ferāz
	(8)	ķuyruķu yıldız	kūru cehar	necm-i gesū-dār
	(9)	ķundus	ķuđā‘ at	sukāb
	(10)	ķudus	mecnűn	dīvāne-seg
	(11)	ķurtem?	deved	ķīn

82a (1) ħarfu’l-kāfi’l-meftűħa

(2)	kātib	ħaṭṭāt	nevīsān
-----	-------	--------	---------

⁹⁰³ Kelimenin űzerine yazılan kelime silindiđi iķin okunmamaktadır.

⁹⁰⁴ Yazmada “ħutk” (ħtķ) şeklindedir.

⁹⁰⁵ Kelimenin űzerine “veriř” yazılmıřtır.

⁹⁰⁶ Kelimenin űstűne siyah műrekkeple “rābiyet” yazılmıřtır.

	(3)	kāğıt	tır ⁹⁰⁷	دریدن
	(4)	kāse	cefne	kāse
	(5)	kepçe	miğrefet ⁹⁰⁸	kefçe
	(6)	kefgir	miṭfeḥat	kefçāgir
	(7)	keçe	lebed ⁹⁰⁹	ḳālīçe ⁹¹⁰
	(8)	kendir ⁹¹¹	bezmec	kenev ⁹¹²
	(9)	kemānçe	قچك ⁹¹³	sine-i kemān ⁹¹⁴
	(10)	kemend	كابوز	ḥāmī ⁹¹⁵
	(11)	gencine	fişūn	رحمه ⁹¹⁶
82b	(1)	kereviz	گناره	keresb ⁹¹⁷
	(2)	gem	licām	legām
	(3)	kelebek	farāşet	kīpū ⁹¹⁸

⁹⁰⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “kıtt, kırtes” yazılmıştır.

⁹⁰⁸ Yazmada “miğferet” (مغفره) şeklindedir. Kelimenin üzerine “اصطام” yazılmıştır.

⁹⁰⁹ Kelimenin üzerine “ابراض” yazılmıştır.

⁹¹⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nemed” yazılmıştır.

⁹¹¹ Yazmada “kend” (کند) şeklindedir.

⁹¹² Kelimenin üzerine “bezr” yazılmıştır.

⁹¹³ Kelimenin üzerine “غچك” yazılmıştır.

⁹¹⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “egilyūn” yazılmıştır.

⁹¹⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥāy” yazılmıştır.

⁹¹⁶ Kelimenin üzerine “define” yazılmıştır.

⁹¹⁷ Yazmada “kerest” (كرست) şeklindedir. Kelimenin üzerine “كرب” yazılmıştır.

⁹¹⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pervāne” yazılmıştır.

	(4)	kervān	‘īr ⁹¹⁹	kārbān
	(5)	kene	ķurād ⁹²⁰	pendū ⁹²¹
	(6)	kepek	şecīr ⁹²²	sepūs
	(7)	keser	cezr	sefn ⁹²³
	(8)	kerkes	حواطر	murdār-ḥivār
	(9)	kenevir	ķinneb	tuḥm ⁹²⁴
	(10)	kehribār	kehrabā	gāhribā
	(11)	kelisā	beyğar	کنشت ⁹²⁵
83a	(1)	geyrek	‘urşūf	gān-ustuḥan
	(2)	kebere	miḥasset	pāle
	(3)	kehle	ķamel ⁹²⁶	şubuş
	(4)	keler	verk	sūsmār
	(5)	kertenkele	وزقه	kerbeş
	(6)	gergedan	ḥarīş	erc ⁹²⁷

⁹¹⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ķāfile” yazılmıştır.

⁹²⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “būrām, nesr” yazılmıştır.

⁹²¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “memnūn” yazılmıştır.

⁹²² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “nūḥāle” yazılmıştır.

⁹²³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tūşe” yazılmıştır.

⁹²⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sādāne” yazılmıştır.

⁹²⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “deyr, kenīse” yazılmıştır.

⁹²⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ķamlet” yazılmıştır.

⁹²⁷ Kelimenin üzerine ve altına “kerek, roc” yazılmıştır.

	(7)	gebe	ḥāmīle ⁹²⁸	ābistan
	(8)	ketre	ḥulūsiyā	keṣīrā
	(9)	kepenek	lübāde	nemed
	(10)	kemük	aẓm ⁹²⁹	ustuḥān
	(11)	geniz	minḥar	meṣām
83b (3)faşl	(1)	kerbeten	ma' ruf ⁹³⁰	enbur
	(2)	gelin	'arūs	⁹³¹ peyūg ⁹³²
	(4)	kāğıt	ṭirs ⁹³³	deriden
	(5)	kāğıt muhresi	şenec	muhre
	(6)	kāğıt destesi	iḥtirīc	deste-i kāged
	(7)	gemi	sefine ⁹³⁴	keṣṭī
	(8)	gemi küreği	micdāf	feh-i sefine
	(9)	gemi şandalı	aḫrub	keṣṭī-şandalı

⁹²⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥublā, iḥcāc” yazılmıştır.

⁹²⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ramīm” yazılmıştır. Yazmada “mīm” (ميم) şeklindedir.

⁹³⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “kelbetān” yazılmıştır. Yazmada “kelistān” (كلستان) şeklindedir.

⁹³¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥānde” yazılmıştır.

⁹³² Yazmada “peyū” (پيو) şeklindedir.

⁹³³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “evrāk” yazılmıştır.

⁹³⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “zevraḫ” yazılmıştır.

	(10)	gemi lengeri	mirsāt ⁹³⁵	çengāl ⁹³⁶
	(11)	gemi dümeni	ma‘ rūf	hulle-i keşti
84a	(1)	gemi ipi	ķals ⁹³⁷	resen-i keşti
	(2)	gemi direği	senūn	tīr
	(3)	gemici	mellāh	keşti-bān
	(4)	kerpiç	lebin	heşt
	(5)	kerpiç ķalıbı	müleyyin	ķaleb-i heşt
	(6)	keklik	ye‘ ķūb	murğ ⁹³⁸
	(7)	keklik yavrusı	sūlek	kebk -i beççe
	(8)	keklik otu	şināb	hevaş-ı sebz
	(9)	geyik	zaby ⁹³⁹	gezāl ⁹⁴⁰
	(10)	geyik buzağusı	şādin	āhū-berre
	(11)	geyik derisi	celedü şenec	kuç
84b	(1)	geyik gözi	encel	çeşm-i āhū

⁹³⁵ Yazmada “mirşāt” (مرشآت) şeklinde yazılmıştır.

⁹³⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “üzgeç” yazılmıştır.

⁹³⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “cell” yazılmıştır.

⁹³⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kebk” altına ve yanına ise “furfur, ferder” yazılmıştır.

⁹³⁹ Yazmada “tayyu” (طی) şeklinde yazılmıştır.

⁹⁴⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “āhū” yazılmıştır.

(2)	kedi	ḥayṭal ⁹⁴¹	gurbe
(3)	kedi otı	نادين	asārūn ⁹⁴²
(4)	kedi āvāzı	muṣā	eḡār-ı gurbe
(5)	keçi	ma‘ z ⁹⁴³	buz
(6)	keçi şakalı	liḥyetü’l- mi‘ zā	veş-i peçe
(7)	keçi tırnağı	cilām	buz-ı nāḥun
(8)	kemer	ṭāḳ ⁹⁴⁴	ترا
(9)	kemer yayu	raffü	kār-gīr
(10)	kenevir tohumı	toḥm	şehdānec
(11)	kefe kimyonu	berā کراویای	tuḥm-ı bedrān

85a	(1)	ketān	ma‘ rūf	zeḡīr
	(2)	ketān bezi ⁹⁴⁵	sīb	surru‘
	(3)	ketān çöpi	Fārisīdir	çüb-ı lās
	(4)	ketān tohumı	zīr ⁹⁴⁶	شرانك
	(5)	ketān ağacı	ḥırve‘	neḥl-i ketān

⁹⁴¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “hirre, kıt” yazılmıştır.

⁹⁴² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gurbe-i giyāh” yazılmıştır.

⁹⁴³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “kaş‘ am” yazılmıştır.

⁹⁴⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “rūvāk” yazılmıştır.

⁹⁴⁵ “Arabī Fārisīdir.”

⁹⁴⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “toḥm-ı ḥardel” yazılmıştır.

(6)	ketān fırçası	minsec	beşenceh
(7)	ketān helvāsı	nāṭif	gebiyyā ⁹⁴⁷
(8)	kel baş	aḳra‘	bire
(9)	kemer kuşak	ibrīm	kemer-bend
(10)	kebāb şişi	بقل	bāb-zen ⁹⁴⁸
(11)	gelincik	ibnū ‘irs	rāsū ⁹⁴⁹

85b (1) ḥarfū’l-kāfi’l-meksūre

(2)	kirās	خلناد ⁹⁵⁰	gulnār ⁹⁵¹
(3)	kirās ağacı	şecar	şenū
(4)	kilid	ḳufl	iḳlīd
(5)	kilid delügi	maḳriz	sūrāḥ-ı iḳlīd
(6)	kireç	kils ⁹⁵²	āhek ⁹⁵³
(7)	kireçlik	kils	sārūc
(8)	kiremit	ācür	ḥişt-i puḥte

⁹⁴⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥulvān-ı subān” yazılmıştır.

⁹⁴⁸ Kelimenin üzerine “سج” yazılmıştır.

⁹⁴⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rās” yazılmıştır.

⁹⁵⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥabbu’l-mulūk” yazılmıştır.

⁹⁵¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḳerāsiyā” yazılmıştır.

⁹⁵² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “cışş” yazılmıştır.

⁹⁵³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gec” yazılmıştır.

(9)	kiriş	vetar	zih
(10)	kirpik	evtaf, hüdb	müjgān ⁹⁵⁴
(11)	kirpi	şevheb	har-poşt ⁹⁵⁵
956			

86a	(1)	girdāb	‘ayf ⁹⁵⁷	girdāb
	(2)	kīle	erdeb ⁹⁵⁸	keyl
	(3)	kīse	harīṭa ⁹⁵⁹	kisye ⁹⁶⁰
	(4)	kibrīt	ma‘rūf	kūkurd ⁹⁶¹
	(5)	kirde	reḡīf ⁹⁶²	huşkānic ⁹⁶³
	(6)	kişniş	kuzeburet ⁹⁶⁴	geşniz ⁹⁶⁵
	(7)	kerevet	serir	taht
	(8)	kilim	şemlet ⁹⁶⁶	پیشیا

⁹⁵⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “muje” yazılmıştır.

⁹⁵⁵ Yazmada “hāde-poşt” (خاده پست) şeklinde yazılmıştır.

⁹⁵⁶ Sayfanın kenarına “Vaḳafe Şeyhü’l-islām Veliyyü’d-dīn Efendi ibnū’l-merhūm El-Hāc Muştafā Ağa ibnū’l-merhūm El-Hāc Hüseyin Ağa sene 1175” yazılmıştır.

⁹⁵⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “dür” yazılmıştır.

⁹⁵⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mikyāl” yazılmıştır.

⁹⁵⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şurra” yazılmıştır.

⁹⁶⁰ Yazmada “kisne” (کسنه) şeklindedir.

⁹⁶¹ Yazmada “kūkūt” (کوکوت) şeklinde yazılmıştır.

⁹⁶² Kelimenin üstüne “kmaç” yazılmıştır.

⁹⁶³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “penje-keş” yazılmıştır.

⁹⁶⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ekzeburet” yazılmıştır.

⁹⁶⁵ Kelimenin üzerine “کسنج” yazılmıştır.

⁹⁶⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “kesā” yazılmıştır.

(9)	gıcık	hıkke	h̄ars
(10)	gicelik	ber̄tale	şebāne
(11)	gidi ⁹⁶⁷	muḥannet	keşhān ⁹⁶⁸

86b (1) ḥarfū'l-kāfi'l-maẓmūme

(2)	kulāh	ḳalensivet	sāre
(3)	küpe	ḳurt	gūşvareh
(4)	köşk	ḳaşr ⁹⁶⁹	kāh
(5)	gömlek	ḳamīş	pīrāhen ⁹⁷⁰
(6)	kürk	fīrā'	pūstīn
(7)	körük	minfaḥ	dem-dameh
(8)	küp	ḥābiyet	ḥum
(9)	külhān	أنون	āteşnāb ⁹⁷¹
(10)	gölbeşeker	وَرْدْمُرْتَا	پرویش
(11)	köfter	melyen	furāte

⁹⁶⁷ “Ya' nī deyyūş.”

⁹⁶⁸ Yazmada “کتخان” şeklinde olup sözlüklerde “کشخان” olarak yer almaktadır.

⁹⁶⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “feden” yazılmıştır.

⁹⁷⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bīrāhān” yazılmıştır.

⁹⁷¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “āteşbāh” yazılmıştır.

87a	(1)	güğüüm	mihamme ⁹⁷²	āb-tābe ⁹⁷³
	(2)	göğem	‘Arabīdir	ālū-yı deştī
	(3)	köpri	cisr	pul
	(4)	güneş	sāzeķ	hūrşīd ⁹⁷⁴
	(5)	güneyik	hindibā	āftāb-perest
	(6)	kömür	faḥim	abḥişt
	(7)	kūs	debdebe	nebīre
	(8)	göl	ğadīr ⁹⁷⁵	āb-gīr ⁹⁷⁶
	(9)	küf	zağārat	kelāş ⁹⁷⁷
	(10)	köse	kevsec	sūk
	(11)	kösem	teke ⁹⁷⁸	nuhāz ⁹⁷⁹
87b	(1)	güveyi	ḡaten	dāmād
	(2)	köy	ķarye	kend ⁹⁸⁰

⁹⁷² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ibrīķ” yazılmıştır. Bu kelime yazmada “idrik” (ادرک) şeklinde yazılmıştır.

⁹⁷³ Yazmada “ebertābe” (ابرتابه) şeklinde yazılmıştır.

⁹⁷⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “hūrşīd” yazılmıştır.

⁹⁷⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “rec” yazılmıştır.

⁹⁷⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şemr” altına ise “senār” yazılmıştır.

⁹⁷⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “mūriyāne” yazılmıştır.

⁹⁷⁸ Kelimenin üzerine “لوینج” yazılmıştır.

⁹⁷⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rāsiḡ” yazılmıştır.

⁹⁸⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rūstā” altına ise “deh” yazılmıştır.

	(3)	gümüş	fıḍda	sīm
	(4)	köstek	‘iḳāl	pāy-bend
	(5)	gübre	sircīn	sergīn
	(6)	köle	ġulām	gilemend
	(7)	külünk	mi‘zāl	mītīn ⁹⁸¹
	(8)	göçen	ḥavta‘	ḥergüş-beççe
	(9)	güve	‘usse	pīve ⁹⁸²
	(10)	güzellik	melāḥat ⁹⁸³	çeşmek ⁹⁸⁴
	(11)	göbek	sürret	nāfe
88a	(1)	köpük	raġve ⁹⁸⁵	kef ⁹⁸⁶
	(2)	köpek	kelb	seg
	(3)	gölge	zıll ⁹⁸⁷	saye
(4)faşl	(5)	göz	‘ayn	çeşm

⁹⁸¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tüşe” yazılmıştır.

⁹⁸² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dīvçe” yazılmıştır.

⁹⁸³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḳasām” yazılmıştır.

⁹⁸⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “‘enīd” yazılmıştır.

⁹⁸⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥumret” yazılmıştır.

⁹⁸⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sörf” yazılmıştır.

⁹⁸⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “tubba‘” yazılmıştır.

	(6)	gözyaşı	şicām ⁹⁸⁸	eşk-i çeşm ⁹⁸⁹
	(7)	göz ağrısı	uḥud ⁹⁹⁰	çeşm-i vecce ^c
	(8)	göz perdesi	sebel	tem-i çeşm
	(9)	göz bebeği	insānu'l- ‘ayn ⁹⁹¹	merdumek
	(10)	göğüs	şadr	sīne
	(11)	göğüs kemüğü	terāyib	ustuḥān-ı sīne
88b	(1)	göğüs ağrısı	dukā ^c	derd-i sīne
	(2)	göğüs çukuru	şukra	meğāk-ı sīne
	(3)	gül ağacı	kilin	neḥl-i gol ⁹⁹²
	(4)	gül yağı	duhn	rūḡan-ı verd
	(5)	gül tomruğı	ḍaḥk	ḡunçe
	(6)	gögerçin	ḥamāmet	kebūter
	(7)	gögerçin yavrisı	cevzel	kebūter-beççe
	(8)	gögercin yuvası	‘aşşu	lāne-i kebūter

⁹⁸⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “dema^c, bukā” yazılmıştır.

⁹⁸⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “sirişg” yazılmıştır. Yazmada “sirisg” (سرسك) şeklindedir.

⁹⁹⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “remed” yazılmıştır.

⁹⁹¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “suveydā” yazılmıştır.

⁹⁹² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “çüb-ı gol” yazılmıştır.

	(9)	gögercin kümesi	timrād	kebüter-ḥāne
	(10)	gün	sebt	ḥešt ⁹⁹³
	(11)	gök göz	تَبْلَى	çeşm-i kebūd
89a	(1)	kör	ḍarīr ⁹⁹⁴	nā-bīnā
	(2)	küspe	küsbü'l-simsim	ḥere-i guncid
	(3)	küçük dil ⁹⁹⁵	turfet	zebānçe
	(4)	gömeç balı	‘asel	şān
	(5)	kül	⁹⁹⁶ remād ⁹⁹⁷	ḥākester
	(6)	güherçile	şelcū ḍayy	barūd
	(7)	kötürüm	muḵ‘ad ⁹⁹⁸	figār
	(8)	günlük	lubān ⁹⁹⁹	nīje ¹⁰⁰⁰
	(9)	kürek	micrefe ¹⁰⁰¹	māse ¹⁰⁰²

⁹⁹³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “çerm” yazılmıştır.

⁹⁹⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “e‘mā” yazılmıştır.

⁹⁹⁵ Yazmada “dil” süzcüğü yazılmamıştır. Fakat Arapça ve Farsça’daki sözcüklerin anlamı “küçük dil” olduğundan metnimizde bu kısma “dil” kelimesi eklenmiştir.

⁹⁹⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḍābī” yazılmıştır.

⁹⁹⁷ Yazmada “remān” (رمان) şeklinde yazılmıştır.

⁹⁹⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “meḥlūc” yazılmıştır.

⁹⁹⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mey‘at” yazılmıştır.

¹⁰⁰⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kundur” yazılmıştır. Yazmada “kunud” (كُنُود) şeklinde yazılmıştır.

¹⁰⁰¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “rafş” yazılmıştır. Yazmada “fes” (فس) şeklindedir.

¹⁰⁰² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “feh, fehe” yazılmıştır. “feh” kelimesi yazmada “fer” (فر) şeklinde yazılmıştır.

(10)	küstere	ḥacer	asbāne
(11)	künde ¹⁰⁰³	künde	ḥunyāger

89b (1) ḥarfū'l-lāmī'l-meftūḥa

(2)	leğen	taş	pingān
(3)	lāle	şekā'ik ¹⁰⁰⁴	ālāle
(4)	laḥana	kürnüb	kürnüb
(5)	leylek	şeyḥu't-ṭuyūr	ملازج ¹⁰⁰⁵
(6)	lapa	arziyye	كجير
(7)	lağım	lağm	neğb
(8)	leke	كاح	ḥord ¹⁰⁰⁶
(9)	lehim	liḥām	kefşir
(10)	leblebü	ḫuddāme ¹⁰⁰⁷	m.
(11)	lācuvert	ḥacer-i ermeni	sengu'l-lāzuverd

90a (1) ḥarfū'l-lāmī'l-meksūre

¹⁰⁰³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “muṭrib” yazılmıştır.

¹⁰⁰⁴ Yazmada “şekāyin” (شَقَايِن) şeklindedir.

¹⁰⁰⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “leklek” yazılmıştır.

¹⁰⁰⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “leke” yazılmıştır.

¹⁰⁰⁷ Yazmada “ḫuddāme” (خُدَّامَه) şeklinde yazılmıştır.

(2)	līmūn	ma‘ rūf	utruc-zerd ¹⁰⁰⁸
(3)	lif	mesed ¹⁰⁰⁹	revāne
(4)	liḫa	niḫs	lās ¹⁰¹⁰
(5)	liman	furḍatu’l-baḥr	bender-gār
(6)	lekende	‘urze	encū

(7) ḥarfı’l-lāmı’l-maẓmūme

(8)	loḫusa	nifās	zāg
(9)	lūle	میزل	zīṣ ¹⁰¹¹
(10)	lökün	aḫīr	ṣihār ¹⁰¹²
(11)	lori ḫuşı	reḫamet	enūḫ ¹⁰¹³

90b (1) ḥarfı’l-mīmi’l-meftūḫa

(2)	Mekke ¹⁰¹⁴	Beytullāh	beyt-i ḫodā
(3)	mescid	‘Arabīdir	mezgit ¹⁰¹⁵

¹⁰⁰⁸ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “bādireng” yazılmıştır. Yazmada “bādirelg” (بادرلگ) şeklindedir.

¹⁰⁰⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “lifā” yazılmıştır.

¹⁰¹⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kursuf” yazılmıştır.

¹⁰¹¹ Sayfa kenarına “peynir” شویز yazılmıştır.

¹⁰¹² Sayfa kenarına “kerīd” yazılmıştır.

¹⁰¹³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ustuḫān-ı ḫār” yazılmıştır. Sayfa kenarına ise “lor peyniri” yazılmıştır.

¹⁰¹⁴ Kelimenin yanına kırmızı mürekkeple “ka‘be-i şerīf” yazılmıştır.

¹⁰¹⁵ Kelimenin üzerine tahmini olarak “فرلت” yazılmıştır.

	(4)	menāre	mīzenet	mīl ¹⁰¹⁶
	(5)	menare şerefesi	şerefe	كنكره
	(6)	mekteb	mu‘ allimḥāne	debistān
	(7)	mahaffe	hevdec ¹⁰¹⁷	كحاده
	(8)	meş‘ ale	ḍavḍā‘	تواشى ¹⁰¹⁸
	(9)	matara	edevāt	maṭhara
	(10)	müşk	dās	pūst ¹⁰¹⁹
	(11)	maşraba	nāfūre	meşrebe
91a	(1)	mağāra	belde ¹⁰²⁰	āhūn
	(2)	maḳara	beker	eknān
	(3)	mantar	eşb ¹⁰²¹	semārūḡ ¹⁰²²
	(4)	ma‘ danus	sizāb ¹⁰²³	bād-zed
	(5)	marul	ḥass	kāhū ¹⁰²⁴

¹⁰¹⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “menār” yazılmıştır.

¹⁰¹⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “maḥmil” yazılmıştır.

¹⁰¹⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tālāc” yazılmıştır.

¹⁰¹⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “meşg” yazılmıştır.

¹⁰²⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḡār” yazılmıştır.

¹⁰²¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “zāb, laḥmāt” yazılmıştır.

¹⁰²² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “recl” yazılmıştır.

¹⁰²³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḳayşūm” yazılmıştır.

¹⁰²⁴ Kelimenin yanına siyah mürekkeple “kīpū” yazılmıştır. Bu kelime yazmada “kiyū” (كيو) şeklinde yazılmıştır.

	(6)	mercimek	‘ades	mencū ¹⁰²⁵
	(7)	mengene	mi‘şar	çerhuşt ¹⁰²⁶
	(8)	māşa	iştām ¹⁰²⁷	çefriste ¹⁰²⁸
	(9)	māzū	‘afş	māzū
	(10)	mekik	میشعه	mākūk ¹⁰²⁹
	(11)	maḳḳāb	mişkab	bermāh ¹⁰³⁰
91b	(1)	marsama	nemmam	ازركون ¹⁰³¹
	(2)	māla	mālec ¹⁰³²	mühre
	(3)	mermer	ruḥām	seng-i sefid
	(4)	masure	istīc	sitīze ¹⁰³³
	(5)	mangal	kānūn	ātişdān
	(6)	maḥallebi	behaṭṭ	şīrye ¹⁰³⁴

¹⁰²⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “enez” altına ise “eneze” yazılmıştır.

¹⁰²⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sipār” yazılmıştır.

¹⁰²⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “milḳat” yazılmıştır.

¹⁰²⁸ Yazmada “çefrise” (چفرسه) şeklinde yazılmıştır.

¹⁰²⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “mākūk” yazılmıştır.

¹⁰³⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “māhe” altına ise “berme” yazılmıştır.

¹⁰³¹ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “sīsiper” yazılmıştır. Bu kelime yazmada “sībez” (سیبز) şeklindedir.

¹⁰³² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “maluvāṭ” yazılmıştır.

¹⁰³³ Yazmada “sitire” (سیتره) şeklindedir.

¹⁰³⁴ Yazmada “sīrye” (سیریّه) şeklinde yazılmıştır.

(7)	maḡrama	mendīl	dest -māl
(8)	meşīn	ḡaver	pūst
(9)	maḡafaḡa	ḡimaṭret	cirzān
(10)	mandal	zīruzeyn	şengīne
(11)	mertek	ستقال ¹⁰³⁵	çūb ¹⁰³⁶

92a	(1)	mersīn	ās	mūrd
	(2)	mersin ağacı	ībyeh	mūrād
	(3)	maḡḡāş	mıḡrād	du-kārd
	(4)	maḡḡāş kesesi	keşf	talī-o
	(5)	martı kuşı	sūna	ḡeşīnār
	(6)	manḡır buḡūrı	nidd	geşte ¹⁰³⁷
	(7)	mevīz	‘Arabīdir	mevīze ¹⁰³⁸
	(8)	mevīz ağacı	sumūt ¹⁰³⁹	neḡl-i mevīz
	(9)	mancılık	mancānıḡ	pellegān
	(10)	mancılık taşı	mirden	kuşkencīr

¹⁰³⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “rāfide mu‘ rabdır.” yazılmıştır.

¹⁰³⁶ Kelimenin üzerine “فردار” yazılmıştır.

¹⁰³⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nuḡūr” yazılmıştır.

¹⁰³⁸ Yazmada “mīvize” (میوزہ) şeklinde yazılmıştır.

¹⁰³⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “talḡ” yazılmıştır.

	(11)	mektüb	murāselet	nāme ¹⁰⁴⁰
92b	(1)	meme	şedy ¹⁰⁴¹	pistān
	(2)	meme başı	hulf	ser-i pistān
	(3)	meme delügi	iḥleyl	suvār-ı pistān
	(4)	mevc	tebār	terre
	(5)	meydān	feḍā ¹⁰⁴²	şahr
	(6)	mer'ā	āb	çerā-gāh
	(7)	māş	şumur	merdümek
	(8)	meze	naql	nevāl
	(9)	mehenk	ḥacer	mehek
	(10)	meyḥāne	cevācen ¹⁰⁴³	ḥarābāt
	(11)	māymūn	ķird ¹⁰⁴⁴	pūzīne

93a (1) ḥarfu'l-mīmi'l-meksüre

(2)	miḥrāb	tāk	ķible-gāh
-----	--------	-----	-----------

¹⁰⁴⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “reḡem” yazılmıştır.

¹⁰⁴¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şedsā” yazılmıştır.

¹⁰⁴² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “baḥḥā” yazılmıştır.

¹⁰⁴³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥāne nokṭasız” notu yazılmıştır.

¹⁰⁴⁴ Yazmada “ķirt” (قرط) şeklinde yazılmıştır.

(3)	misvāk	sivāk ¹⁰⁴⁵	erak
(4)	misk	siṭḥa	meşk
(5)	misk otu	hedālet	felence
(6)	mızraḳ	senv ¹⁰⁴⁶	neyze
(7)	mızraḳ demiri	zuḥ	ben-i neyze
(8)	minder	mişveret ¹⁰⁴⁷	şilte
(9)	mişe	ğayḍat ¹⁰⁴⁸	bīsha
(10)	mısandıra	ṭaḳa	şirvān
(11)	mistar	‘Arabīdir	ḥeṭāş

93b (1) ḥarfı’l-mīmi’l-maẓmūme

(2)	mürekkēb	ḥıbr	rikāb ¹⁰⁴⁹
(3)	müḥr	ḥātem	deje
(4)	musāhib	ḳarīn	nedīm
(5)	musluḳ	sifāye	şīr ¹⁰⁵⁰
(6)	muḡnāṭis	cāzib	āhen-rubā

¹⁰⁴⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “besm” yazılmıştır.

¹⁰⁴⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “sinān” yazılmıştır.

¹⁰⁴⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “misveret” yazılmıştır.

¹⁰⁴⁸ Yazmada “ğayḍal” (غَيْضَل) şeklindedir.

¹⁰⁴⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “medād” yazılmıştır.

¹⁰⁵⁰ Yazmada (سيزك) yazılmıştır.

	(7)	muşmuş ¹⁰⁵¹	burķūk	mişmiş
	(8)	muluḫiye	mulūḫiyyā	ḫod-perest
	(9)	muşmula	zağrūru'l-cebel	ezgīl
	(10)	musāfir	ḫayf	mihmān
	(11)	muflis	el-fāc ¹⁰⁵²	bī-derem
94a	(1)	muḡaylān	ümm-muḡaylān	neḫl-i perḫār
	(2)	muḡaylān dikenī	ḫatād	ḫār-ı perḫāme
	(3)	mürekkēb liḫāsı	mesene ¹⁰⁵³	lās
	(4)	moloz	ḫacer	اژرنده ¹⁰⁵⁴
	(5)	mürver	ḫamān	dereḫt ¹⁰⁵⁵
	(6)	murdār ilik	nuḫā ^c	meḡz-pošt-ı māze
	(7)	mūṭāf	şa ^c ār	resentāb
	(8)	murde-seng	murtec	murdārsenc
	(9)	mušta	meşenk	deste-zenk

¹⁰⁵¹ “Zerdālu ma^c nāsina.”

¹⁰⁵² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “el-ficc” yazılmıştır.

¹⁰⁵³ Kelimenin üzerine “ebrişem” yazılmıştır.

¹⁰⁵⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “seng” yazılmıştır.

¹⁰⁵⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “niḫāl” yazılmıştır.

(10)	mühre	ma' rûf	şunc ¹⁰⁵⁶
(11)	muştuluk	tehni 'et ¹⁰⁵⁷	müjde

94b (1) ħarfı'n-nūnu'l-meftūħa

(2)	nerdubān	süllem ¹⁰⁵⁸	sendene
(3)	nerdubān ağacı	derace	rotbeh
(4)	nebāt şekerı	fındü mukarrar	eblüc
(5)	nāne	na' na'	büzine
(6)	nārdeng	rummāniyye	nārdān
(7)	nergis	'abher ¹⁰⁵⁹	murzān ¹⁰⁶⁰
(8)	na'as	hirk	şiyār ¹⁰⁶¹
(9)	nār	rummān	enār
(10)	nār ħabuğı	mirfe	nār-ı pūst
(11)	nār ağacı	ķilķil	nehl-i nār

95a	(1)	nār çiçeğı	cülennār	culle-i nār
-----	-----	------------	----------	-------------

¹⁰⁵⁶ Yazmada “sunc” (سُج) şeklinde yazılmıştır.

¹⁰⁵⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “bişāret” yazılmıştır.

¹⁰⁵⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ekāte, mevāc” yazılmıştır.

¹⁰⁵⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “nercis” yazılmıştır.

¹⁰⁶⁰ Yazmada “müjṛān” (مُجْرَان) şeklindedir.

¹⁰⁶¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şümīr” yazılmıştır.

(2)	na ^ç leyn	cidā	deh-i tās ¹⁰⁶²
(3)	na ^ç leyn taşması	şis ^ç	tās
(4)	neşter	ebiret	şest ¹⁰⁶³
(5)	nāhiye	urđ	bender
(6)	nem ¹⁰⁶⁴	niden	nāv ¹⁰⁶⁵
(7)	nabız	mecset	nebż
(8)	neft yağı	neft	rūgan-ı neft
(9)	nağara	debdebet	āğār
(10)	nezkeb	neşîf	perde-i rū
(11)	ney	kaşab	ma ^ç rūf

95b	(1)	naķş	tenessüm	nigār
	(2)	naķķāş	ترقىنى	nigārende
	(3)	nark	si ^ç r ¹⁰⁶⁶	nerh
	(4)	na ^ç l	ma ^ç rūf	na ^ç l-semend
	(5)	na ^ç lbant	beytar	mih-zen

¹⁰⁶² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dor-deh-i tās” altına ise “nehle” yazılmıştır.

¹⁰⁶³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tīz” yazılmıştır.

¹⁰⁶⁴ “Fārisidir.”

¹⁰⁶⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “çī” yazılmıştır.

¹⁰⁶⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “es^çār” yazılmıştır.

(6)	nemnāk	şerā	Fārisidir
(7)	nafaqa	cera	hezīne ¹⁰⁶⁷
(8)	nehir	ṭib ^c	nehr
(9)	nāṭūr	şiyābiyy	cāme-dār
(10)	nā'ib	vekīl	sālār
(11)	m.	m.	m.

96a (1) ḥarfı'n-nūnu'l-meksūre

(2)	nikāḥ	kābīn ¹⁰⁶⁸	müḥr
(3)	nişāste	nişā	āb-gūn
(4)	nişādur	طيا	nuşādur
(5)	nilüfer	ḥavzān	اوسند
(6)	nişān taşı	irem	nişane
(7)	nişān okı	mirmāt ¹⁰⁶⁹	teber-i nişānı
(8)	nışf	şatır	nīm

1070

¹⁰⁶⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rūzī” yazılmıştır.

¹⁰⁶⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “māhir, bāh” yazılmıştır.

¹⁰⁶⁹ Kelimenin üzerine “خذلك” yazılmıştır.

¹⁰⁷⁰ Sayfanın sonuna “Ḥarf-i nūnuḡ maẓmūmunda noḡūddan ḡayrı Türkīde bir şey yokdur, ve vāv da daḡī gerek meftūḡ ve gerek meksūr ve gerek maẓmūm. Türkīde bir şey bulunmamaḡla bu maḡalle şerḡ ve ḡayd olunmuşdur.” notu düşürölmüşdür.

96b (1) ḥarfū'l-hāi'l-meftūḥa

1071

(2)	heveng	mi' lāḳ	āveng
(3)	herīse	hersen	sepūsā ¹⁰⁷²
(4)	hāvuç	¹⁰⁷³ cezera ¹⁰⁷⁴	gezer ¹⁰⁷⁵
(5)	heybe	ḥurç	ḥurçin ¹⁰⁷⁶
(6)	hāvut	hūya	hūya ¹⁰⁷⁷
(7)	hāvān	keddu	kābīle
(8)	hāvān eli	yedu'l- mincār ¹⁰⁷⁸	dest-i hāven ¹⁰⁷⁹
(9)	hekīm	ṭabīb	m.
(10)	herek	ḳurzuḥ	پارود ¹⁰⁸⁰
(11)	hedīyye	tuḥfe	dest-āverd

¹⁰⁷¹ “Meksūr ve maẓmūmende bulunmamıştır.”

¹⁰⁷² Yazmada “sepū” (سپو) şeklinde yazılmıştır.

¹⁰⁷³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “iştaftin” yazılmıştır. Yazmada “iştaftin” (اصطفتن) şeklindedir.

¹⁰⁷⁴ Yazmada “cere” (جره) şeklinde yazılmıştır.

¹⁰⁷⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zerdek” altına ise “zerd-zīn” yazılmıştır.

¹⁰⁷⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tenbe” yazılmıştır.

¹⁰⁷⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “mihrāş” yazılmıştır.

¹⁰⁷⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “mıḳbaḍ” yazılmıştır.

¹⁰⁷⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “cevāz” yazılmıştır.

¹⁰⁸⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şedkār” yazılmıştır.

97a (1) ḥarfı'l-yāi'l-meftūḥa

(2)	yemīn	āliyye	sevgend
(3)	yāḳūt	‘asced	pākend ¹⁰⁸¹
(4)	yağmur	meṭar ¹⁰⁸²	bārān
(5)	yaştık	mesned ¹⁰⁸³	bālīn ¹⁰⁸⁴
(6)	yelken	şarrā‘a ¹⁰⁸⁵	bādbān
(7)	yemiş ¹⁰⁸⁶	şemer ¹⁰⁸⁷	bār ¹⁰⁸⁸
(8)	yapraḳ	varaḳa ¹⁰⁸⁹	bahār ¹⁰⁹⁰
(9)	yarasa	vaṭvāṭ ¹⁰⁹¹	şeb-pere ¹⁰⁹²
(10)	yavaşa	ziyār	luvīşe
(11)	yelpaze	mirveḥa	bād-zen

97b (1) yazı ḥaṭṭ reḳm

¹⁰⁸¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “behrmān” yazılmıştır.

¹⁰⁸² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “zihbet, ḥayā” yazılmıştır.

¹⁰⁸³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “visāde” yazılmıştır.

¹⁰⁸⁴ Kelimenin üzerine “پستی” yazılmıştır.

¹⁰⁸⁵ Yazmada “sirāga” (سراغه) şeklinde yazılmıştır.

¹⁰⁸⁶ “Meyve”

¹⁰⁸⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḳiṭf, ṭal‘” yazılmıştır.

¹⁰⁸⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ber” yazılmıştır.

¹⁰⁸⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “heşş” yazılmıştır.

¹⁰⁹⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “berg” yazılmıştır.

¹⁰⁹¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥuffāş, viṭām” yazılmıştır.

¹⁰⁹² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “çerhevāz” altına ise “ḥarīnevāz” yazılmıştır.

	(2)	yanak	¹⁰⁹³ حَسَد	ruḥsār ¹⁰⁹⁴
	(3)	yaldız	zuḥruf	ṭilā
	(4)	yağlık	mendīl	destār ¹⁰⁹⁵
	(5)	yaşmak	burķū ^{c 1096}	niķāb ¹⁰⁹⁷
	(6)	yeşil	aḥḍar	sebz ¹⁰⁹⁸
	(7)	yaşdaş	tirb	bādāş ¹⁰⁹⁹
	(8)	yağa	ceyb ¹¹⁰⁰	girībān
	(9)	yama	^c āret ¹¹⁰¹	pīne ¹¹⁰²
	(10)	yeşim	yeşb ¹¹⁰³	seng-i yeşim
	(11)	yağma	nehb	tārāc
98a	(1)	yen	ḵunn	āstīn
	(2)	yaş	refif	ābī ¹¹⁰⁴

¹⁰⁹³ Kelimenin üzerine “احنه” yazılmıştır.

¹⁰⁹⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ruḥ” yazılmıştır.

¹⁰⁹⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “dūlbend” yazılmıştır.

¹⁰⁹⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “lişām, şıķā^c” yazılmıştır.

¹⁰⁹⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pūşide” yazılmıştır.

¹⁰⁹⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şādāb” yazılmıştır.

¹⁰⁹⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “hemzād” yazılmıştır.

¹¹⁰⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḵiṭāb” yazılmıştır.

¹¹⁰¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rabṭ” yazılmıştır.

¹¹⁰² Kelimenin üzerine “rukūy, رُكُوء” yazılmıştır.

¹¹⁰³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “buḵalemun” yazılmıştır.

¹¹⁰⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ter” yazılmıştır.

	(3)	yataḵ ¹¹⁰⁵	miṣṭaḥ	bārīz
	(4)	yalak	meyla ^{c 1106}	بارير
	(5)	yaḥnī	ḵılı ^c	gūṣṭ-āhenc ¹¹⁰⁷
	(6)	yemiṣken	buṭm ¹¹⁰⁸	beze
	(7)	yengeç	sereṭānu'l- baḥriyy	ḥerçeng-deryā
(8) faşl	(9)	yedek	cenībet	nezīc ¹¹⁰⁹
	(10)	yedek örtüsi	ḡāṣiyet	zīn-pūṣ
	(11)	yedekçi	āsāvir	esb-keṣān
98b	(1)	yağmur	meṭar	bārān
	(2)	yağmurluk	mimṭar	bārānī
	(3)	yağmursuz bulut	ḥullabā	ebr-i bī-bārān
	(4)	yay	ḵavs	kemān

¹¹⁰⁵ “kilinder ma^c nāsına.”

¹¹⁰⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥavḍ” yazılmıştır.

¹¹⁰⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gūṣṭ- yaḥnī” yazılmıştır.

¹¹⁰⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥabbu'l-ḥazir” yazılmıştır.

¹¹⁰⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bālād” yazılmıştır.

	(5)	yay başı	rasiyet	ser-kemān ¹¹¹⁰
	(6)	yay kirişi	veter ¹¹¹¹	tereng ¹¹¹²
	(7)	yay kıbazası	ma‘cen	ķabza-ı kemān
	(8)	yağ	dūhn	rūġan
	(9)	yağ bardağı	debbe	rūġandān
	(10)	yağ tulumı	hamīt	meşg-i rūġan
	(11)	yağ çanağı	mudhun	kāse-i rūġan
99a	(1)	yağ tırtısı	kusb	dūde
	(2)	yağ degirmeni	milṭān	āsyā-ı rūġan
	(3)	yağhāne	hedhe	rūġan-ḡāne
	(4)	yalın ayak	ḡāfīn	sebuk-pāy ¹¹¹³
	(5)	yayan	rāḡil	piyade
	(6)	yaba	mizād	perende-gāh
	(7)	yaş ot	‘uṣb	giyāh-ı ter ¹¹¹⁴
	(8)	yemiş sepeti	selle	ter-niyn

¹¹¹⁰ Kelimenin üzerine “dūzāġ” yazılmıştır.

¹¹¹¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḡazrab” yazılmıştır.

¹¹¹² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tārķūs” yazılmıştır.

¹¹¹³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “pā-berehneh” yazılmıştır.

¹¹¹⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sebz” yazılmıştır.

	(9)	yelek ¹¹¹⁵	reyş	şāh-pere
	(10)	yel	rīḥ	bād
	(11)	yel degirmeni	rīḥu'r-raḥā	bād-ı āsyā
99b	(1)	yayık	mimḥaḍ ¹¹¹⁶	nehre ¹¹¹⁷
	(2)	yaşşı ağaç	sefine ¹¹¹⁸	ḥūna
	(3)	yabani gögercin	vereşān	kebūter-i vehşī ¹¹¹⁹
	(4)	yer yarığı	ḥucer	şigāf-ı ḥāk
	(5)	yaş kāmış	kevlān	ney-i ter
	(6)	yaş peynir	arbeye	peynir-i ter
	(7)	yaş ağaç	revā ¹¹²⁰	neḥl-i sebz ¹¹²¹
	(8)	yaş ḥurmā	şa' d	ḥurmā-yı ter
	(9)	yaş üzüm	ineb	mevīz ¹¹²²
	(10)	yaş mūm	şa' va	sūzān

¹¹¹⁵ “Vaḳde olur.”

¹¹¹⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ebrīc” yazılmıştır.

¹¹¹⁷ Kelimenin üzerine “enīn, حاك كولى” yazılmıştır.

¹¹¹⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “midmek” yazılmıştır.

¹¹¹⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şah-rayī” yazılmıştır.

¹¹²⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “yenbūt” yazılmıştır.

¹¹²¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “neḥl-i ter” yazılmıştır.

¹¹²² Yazmada “movz, mūz” (موز) şeklinde yazılmıştır.

	(11)	yaş fitil	şe'ilet	sūhte-i fitil
100a	(1)	yayın balığı	cirriyy	çipāğ ¹¹²³
	(2)	yeñi ay	māhu cedīd	mah-i nev ¹¹²⁴
	(3)	yağrın	ketef	şāne
	(4)	yağlı	ضحاره	semīn
	(5)	yeyni	ḥafīf	sebuk
	(6)	yeyni	iḥfāf	sebuk-bār
	(7)	ya' r-ı deve	ta' ūb	gelūşe-i şutur
	(8)	yaylağ	merba'	tābistān ¹¹²⁵
	(9)	yağlıngıç	şemmām	destenbūye
	(10)	yaşlu ¹¹²⁶	duhriyy ¹¹²⁷	sāl-ḥorde
	(11)	yalnız ¹¹²⁸	مشغل ¹¹²⁹	يکاد
100b	(1)	yalan	kezib	durūğ

¹¹²³ Kelimenin altına kırmızı mürekkeple “māhī” yazılmıştır.

¹¹²⁴ (?) Kelimenin üzerine yazılan kelimenin harfleri tam belli olmadığı için soru işareti ile gösterilmiştir.

¹¹²⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “serd-sūr” yazılmıştır.

¹¹²⁶ “Pīr ma'nāsınadır.”

¹¹²⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şeyḥ” yazılmıştır. Yazmada “seyḥ” (سيخ) yazılmıştır.

¹¹²⁸ “Tenhā ma'nāsınadır.”

¹¹²⁹ Kelimenin üzerine “farīd” yazılmıştır.

(2)	yalancı	seddāḥ	durūḡ-zen
(3)	yaban sebeli	فُر	باراشك
(4)	yaban tavuḡı	ḡirḡir	decāc- yabānī ¹¹³⁰
(5)	yaban baklası	duḡāk	gezene
(6)	yaban keçisi	fedūr	كنفال
(7)	yabani havāyic	جزاب	tevbēl-i yabānī ¹¹³¹
(8)	yabani şıḡır	ārāḡ ¹¹³²	gāv-ı yabānī ¹¹³³
(9)	yaban eşeḡi	ferāʾ	ḡar-ı yabānī ¹¹³⁴
(10)	yaban ḡıyārı	barriyyü kıssaʾ	ber-geşt
(11)	yankesici	ḡallāş	ṭirār ¹¹³⁵

101a (1) ḡarfıʾl-yāiʾl-meksūre

(2)	yıldız	necm	eḡter ¹¹³⁶
(3)	yıldız böceḡi	ḡubāḡib	ḡirāḡle

¹¹³⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “tezerv” yazılmıştır.¹¹³¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zerdek” yazılmıştır.¹¹³² Kelimenin üzerine “mehā, şebēb” yazılmıştır.¹¹³³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “gevzen” yazılmıştır.¹¹³⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḡūr” yazılmıştır.¹¹³⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “kīse-ber” yazılmıştır.¹¹³⁶ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sitāre” yazılmıştır.

	(4)	yıldırım	şā ^c ikat	ezheş
	(5)	yılcı taşı	dū ^c āt	guş-ı mähī
	(6)	yımırta	beyd ¹¹³⁷	murğāne ¹¹³⁸
	(7)	yırtlan	aşter	deride-çeşm
	(8)	yılan	hayye	mār
	(9)	yımuşak	هرثيم ¹¹³⁹	nerm
	(10)	yımırta zarı	‘ırkıuyy	perde-i murğāne
	(11)	yımırta şarısı	imhāh	tuḥm-ı zerd ¹¹⁴⁰
101b	(1)	yiğit	fetā ¹¹⁴¹	dilīr-cevān
	(2)	yımırta ağı	muḥḥ ¹¹⁴²	tuḥm-ı sepīd
	(3)	yılan derisi	ḥirşā	pūst-ı mār
	(4)	yırtmaç	ḳabāzīl	bāyiçe
	(5)	yılan ağzı	m.	dehan-ı mār
	(6)	yılan dişi	sinnü hayye	buşterem
	(7)	yılan başı	ra’sü’l-hayye	ser-i mār

¹¹³⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “toḥmu merğ” yazılmıştır.

¹¹³⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥāye” yazılmıştır.

¹¹³⁹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “demeş” yazılmıştır.

¹¹⁴⁰ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “zerde” yazılmıştır.

¹¹⁴¹ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şāriḥ” yazılmıştır.

¹¹⁴² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “māğ” yazılmıştır.

(8)	yırtık	ķibā'	çāk ¹¹⁴³
(9)	yımırta kabı	ķayḍ ¹¹⁴⁴	ḥāye-i pūst
(10)	yılan kıuyruğı	zēnebū'l-ḥayye	dum-ı mār
(11)	yılan balığı	cirriyy ¹¹⁴⁵	mār -ı māhī

102a (1) ḥarfı'l-yāi'l-maẓmūme

(2)	yüzük	mühür ¹¹⁴⁶	enguşterī
(3)	yüzük kaşı	faḍḍ	negin
(4)	yüz	veḥ	çehre ¹¹⁴⁷
(5)	yüz yaştığı	meḥiddu	bālīn-i rū ¹¹⁴⁸
(6)	yorğan	liḥāf	devāc ¹¹⁴⁹
(7)	yol	raḥl ¹¹⁵⁰	rāh
(8)	yolcı	sebil	rāhī ¹¹⁵¹
(9)	yoğurt	ḥamīs ¹¹⁵²	māst ¹¹⁵³

¹¹⁴³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şikāf” yazılmıştır.

¹¹⁴⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ķirfi” yazılmıştır.

¹¹⁴⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şillevr” yazılmıştır.

¹¹⁴⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥātim, mācid” yazılmıştır.

¹¹⁴⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ruḥsār” yazılmıştır.

¹¹⁴⁸ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “nāz-bālīş” yazılmıştır.

¹¹⁴⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “şeb-güş” yazılmıştır.

¹¹⁵⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “zirāt” yazılmıştır.

¹¹⁵¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “reh-revān” yazılmıştır.

¹¹⁵² Kelimenin üzerine “hecīm” yazılmıştır.

¹¹⁵³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “düg” yazılmıştır.

	(10)	yoğurt māyası	revbet	māye
	(11)	yüzgeç	şebbūḥ ¹¹⁵⁴	şenāver ¹¹⁵⁵
102b	(1)	yoldaş	refiḳ ¹¹⁵⁶	hem-rāh
	(2)	yumruḳ	cüm‘u keff	muşt
	(3)	yokuş	‘aḳabet ¹¹⁵⁷	ferāz
	(4)	yük	ḥamel ¹¹⁵⁸	bungāh ¹¹⁵⁹
	(5)	yüklü	lāḳiḥ	avbār
	(6)	yüksek	ḥatī‘at ¹¹⁶⁰	bülend ¹¹⁶¹
	(7)	yufḳa	seḥīf	nān-ı tenuk
	(8)	yonga	kusār ¹¹⁶²	terāşe
	(9)	yulaf	‘alaf	cūcālū ¹¹⁶³
	(10)	yorga at	cemūm	purtuk ¹¹⁶⁴
	(11)	yün	rīş ¹¹⁶⁵	peşm

¹¹⁵⁴ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘avvām” yazılmıştır.

¹¹⁵⁵ Kelimenin üstünde kırmızı mürekkeple “şenā” yazılmıştır.

¹¹⁵⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥamīm” yazılmıştır.

¹¹⁵⁷ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “nühhād” yazılmıştır.

¹¹⁵⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘ib” yazılmıştır.

¹¹⁵⁹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bār” yazılmıştır.

¹¹⁶⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḳuff, ‘aly” yazılmıştır.

¹¹⁶¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “firāz” yazılmıştır.

¹¹⁶² Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḍirām” yazılmıştır.

¹¹⁶³ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “sult, düşer” yazılmıştır.

¹¹⁶⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rehvār” altına ise “ḥeng” yazılmıştır.

¹¹⁶⁵ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “şūf” yazılmıştır.

103a	(1)	yuva	kenes ¹¹⁶⁶	āṣiyāne ¹¹⁶⁷
	(2)	yonca	fīṣfīṣa ¹¹⁶⁸	sepist ¹¹⁶⁹
	(3)	yular	zimām ¹¹⁷⁰	efsār ¹¹⁷¹
	(4)	yonulmadık kalem	burā' a	ğerv ¹¹⁷²
	(5)	yumağ	ceddād	gil-ābe
	(6)	yunt kuşı	şa' vet ¹¹⁷³	re' vet
	(7)	yosun	'armağ	berdūn ¹¹⁷⁴
	(8)	yolkesici	kuṭṭa' u ṭarīk	reh-zen ¹¹⁷⁵
	(9)	yorgun	mebhūt	bī-tāb
	(10)	yunus balığı	dūlfin	māhī-i yūnus
	(11)	m.	m.	m.

¹¹⁶⁶ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “‘uṣṣ” yazılmıştır.

¹¹⁶⁷ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “lāne” yazılmıştır.

¹¹⁶⁸ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “kaṣīb” yazılmıştır.

¹¹⁶⁹ Yazmada “ṣepist” (شپست) yazılmıştır. Ayrıca kelimenin üzerine “جويد” yazılmıştır.

¹¹⁷⁰ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “ḥiṭām” yazılmıştır.

¹¹⁷¹ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “bers” altına ise “mehār” yazılmıştır.

¹¹⁷² Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “ḥāme” yazılmıştır.

¹¹⁷³ Kelimenin üstüne siyah mürekkeple “buğās, ṣa' ar” yazılmıştır.

¹¹⁷⁴ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “āṣne” yazılmıştır.

¹¹⁷⁵ Kelimenin üstüne kırmızı mürekkeple “rāh-vār” yazılmıştır.

103b¹¹⁷⁶

104a¹¹⁷⁷

104b¹¹⁷⁸

¹¹⁷⁶ Sayfanın ortasında “Vakafe Şeyhü’l-islām Veliyyü’d-dīn Efendi ibnü’l-merhūm El-Hāc Muştafā Ağa ibnü’l-merhūm El-Hāc Hüseyn Ağa sene 1175” mührü vardır.

¹¹⁷⁷ Bu sayfa boş bırakılmıştır.

¹¹⁷⁸ Bu sayfa boş bırakılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİZİN

3.1. TÜRKÇE DİZİN

- İncelemiş olduğumuz metinden hareketle dizin kısmı Türkçe dizin, Arapça dizin ve Farsça dizin olmak üzere üç farklı şekilde yapılmıştır. Bu dizine müellifin Türkçe olarak algıladığı kelimeler kökenine bakılmadan dâhil edilmiştir. Kökeni bakımından Türkçe olmayan kelimelerin kökeni belirtilmiş olup bu dizin içerisinde gösterilmiştir.
- Müellif “vāv” harfinde meftûh, meksûr ve mazmûm başlıklarının üçünde de Türkçeye ait kelime olmadığını belirtmiştir. Yabancı dillerden gelen kelimeleri de almamıştır. Bu sebeple Türkçe dizinde “vāv” harfinde kelime yoktur.
- Metnin başında yer alan mukaddime kısmı ve sayfa kenarlarında yer alan notlar, dizine dâhil edilmemiştir.
- Üç sütundan oluşan kelimelerin altına veya üzerine yazılmış olan kelimeler dipnota yazılmıştır. Bu kelimeler asıl kelimelerle eş anlamlı olarak kullanıldığı için dizine alınmamıştır.
- Kelimelerin metinde geçtiği yerler satır numaraları verilerek gösterilmiştir. Birden fazla yerde tekrar eden kelimeler tekrar yazılmayıp sadece geçtiği yerin satır numaraları yazılmıştır. Mesela şaḡal 62b/2 kelimesi sad (ص) harfi ile yazılırken şaḡal 57b/3 kelimesi sin(س) harfi ile yazılmıştır. Bu ve bunun benzeri kelimeler ‘şaḡal: bk. şaḡal.’ şeklinde yazılmıştır. Dolayısıyla aynı anlama sahip, küçük ses değişiklikleriyle farklılık gösteren kelimeler tekrara düşmemek için ‘bk.’ kısaltması ile verilmiştir.

- ‘bk.’ kısaltması aynı anlama gelen diğer madde başlarını veya ilgili olduğu düşünülen başka kelimeleri işaret etmek için de kullanılmıştır.
- Metin içerisinde yer almayan bir tamlamanın veya cümlelin bir unsuru/ ögesi olan kelimeler de bütünlüğü bozmamak amacı ile dizine yeniden dâhil edilmiştir.
- Geçiş sıklığı birden fazla olan kelimeler bir kez yazılmış geçtiği satır numaraları tek tek belirtilmiştir.
- Madde başlarının anlamlarını teyit etmek veya desteklemek ya da kelimelerin farklı yazılışlarını ve okunuşlarını göstermek maksadıyla Burhan Paçacıoğlu’nun *VIII.-XVI. Yüzyılları Arasında Türkçenin Sözcük Dağarcığı*, *Türk Dil Kurumu Tarama Sözlüğü I-VIII*, *Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük*, *Türk Dil Kurumu Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü I-VI*, Hasan Eren’in *Türk Dili’nin Etimolojik Sözlüğü*, Tuncer Gülensoy’un *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü*, Mehmet Kanar’ın *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ali Nazîmâ-Faik Reşad’ın hazırladıkları *Mükemmel Osmanlı Lügati*, Yaşar Çağbayır’ın *Ötüken Sözlük*, Cem Dilçin’in *Yeni Trama Sözlüğü*, Ali Seydi Bey’in *Resimli Kamûs-ı Osmanî* kaynaklarına başvurulmuştur.¹¹⁷⁹ Kaynaklardan alınan ifadelerde, madde başını ilgilendiren kısımlar tercih edilmiş, kelimeyi net ve kısa bir şekilde tanımlayacak özet bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca metni rakamlara boğmamak için kelimelerin anlamları yazılırken noktalı virgül (;) kullanılmıştır.
- İncelemiş olduğumuz sözlüğün amacı anlamı bilinmeyen Arapça ve Farsça sözcüklerin kolay anlaşılmasını sağlamak olduğu için okunamayan veya anlamı örtüşmeyen kelimelerde Arapça ve Farsça karşılıklarına bakılarak kelimelerin okuma ve anlam bütünlüğü göz önünde tutulmuştur.

¹¹⁷⁹Sözlükler hakkında detaylı bilgi için bakınız: (Paçacıoğlu, 2016), (Türk Dil Kurumu, 2009), (Türk Dil Kurumu , 2011) (Türk Dil Kurumu, 2009), (Eren, 1999), (Gülensoy, 2011) (Kanar, 2010), (Reşad, 2018), (Çağbayır, 2007), (Dilçin, 2009), (Bey, 1914).

- Dizin, Türk alfabe sistemine uygun hazırlanmıştır. Arap alfabesinde farklılık gösteren sesler tek harf altında birleştirilmiştir. Örneğin ‘H’ harfi ayrıca Arapça da “h ve ħ” transkripsiyonu ile gösterilmektedir. Bunlar ‘H’ harfi ile aynı başlık altında verilmiştir. Hemze ve Ayın ile başlayan kelimelerde de kendinden sonraki ilk harf dikkate alınarak sıralanmıştır.
- Sıfat-fiil ekiyle kurulan ve bir kavramın karşılığı olarak kullanılan birleşik kelimeler madde başı olarak değerlendirilmiştir.

A (a, ā, ‘a, ‘ā)

āb-ı hayat (Far.+Ar. is.): efsanelere göre içen kimseye ölümsüzlük sağladığına inanılan bir su.

a. 13a/11

‘abdü’l-‘azîz (Ar. is.): yağlı ve yayvan bir tanedir. Nohuttan biraz büyüktür. Dışı sarı içi beyazdır. Yumrulu bezelye.

‘a. 70a/1

‘abdü’s-selâṭîn (Ar. is.): yaygın hintyağı bitkisinin tohumu.

‘a. 70a/3

acı (is.): acı.

a. 11b/1

a. bādem 11b/7

a. bal 11b/6

a. marul 11b/4

a. şarmusaḳ 11b/3

a. şoğan 11b/5

a. şu 11b/2

adam başı (zf.): adam başı.

a. 13a/10

adaş (is.): adaş, adları aynı, eş, arkadaş, dost.

a. 8a/8

adım (is.): yürüme sırasında iki ayak arasındaki uzaklık.

a. 9a/8

‘afak-ser (Ar.+Far. is.): ahmak, akılsız.

‘a. 70a/8

afyon (Ar. is.): Olgunlaşmamış haşhaş kapsüllerine yapılan çiziklerden sızan, güçlü bir zehir olmakla birlikte içinde morfin, kodein vb. uyuşturucular bulunan madde.

a. 7a/7

ağ (is.): ulaşım ve iletişim gibi alanlarda ülkenin her yerine yayılmış yol, hat vb.nin bütünü; şebeke, örgü.

a. 8b/11

ağaç (is.): ağaç.

a. 14a/7

a. balı 14b/3

a. çanaḳ 14b/4

a. çiçeḡi 14b/7

a. çivi 14b/11

a. delüḡi 14a/10

a. gölgesi 14a/9

a. hāven 14b/10

a. kabuḡı 14a/8

a. ḳāvā 15a/1

a. ḳavunı 14b/6

a. ḳılıç 14b/5

a. kilidi 15a/2

a. köki 14b/8

a. köpri 14b/2

a. sini 14b/1

a. +1 (ardıç a.) 15a/5

a. +1 (ceviz a.) 41a/2

a. +1 (çınār a.) 41b/2

a. +1 (defne a.) 50b/10

a. +1 (fistık a.) 71b/7, 72a/10

a. +1 (hurṁā a.) 47b/3

a. +1 (incīr a.) 18a/6

a. +1 (kayın a.) 77a/6

a. +1 (ketān a.) 85a/5

a. +1 (kirās a.) 85b/3

a. +1 (mersīn a.) 92a/2

a. +1 (mevīz a.) 92a/8

a. +1 (nār a.) 94b/11

a. +1 (nerdubān a.) 94b/3

a. +1 (saķız a.) 58b/6

a. +1 (tūt a.) 38b/11

a. +0 (yassı a.) 99b/2

a. +0 (yaş a.) 99b/7

a. +1 (zeytūn a.) 56a/8

ağaçkaķan (is.): ağaç kabuklarındaki böceklerle beslenen gagası güçlü ve tırmanıcı bir kuş.

a. 14b/9

ağaç kurdı (is.): ağaçları kemirerek beslenen sinek kurtçuğu.

a. 14a/11

ağda (is.): ağda.

a. 8a/10, 15a/4

ağıl (is.): koyun barınağı.

a. 8b/7

ağırşak (is.): iplik eğrilecek iğе takılan tahtadan yarım küre şeklinde veya değirmi ağırlık; ağırşak.

a. 7b/6

ağız (is.): ağız.

a. 8a/4

a. tūfengi 15a/3

a. +1 (divit a.) 52b/5

a. +1 (yılan a.) 101b/5

ağrı (is.): ağrı, sızı, sancı, ısırap.

a. 8b/10

a. +sı (baş a.) 28b/4

a. +sı (diş a.) 53b/5

a. +sı (göğüs a.) 88b/1

a. +sı (göz a.) 88a/7

aġu (is.): zehir.

a. 9a/7

āḥūr (Far. is.): evcil büyükbaş hayvanların barındığı kapalı yer; dam, hayvan damı.

a. 9a/3

ā. +1 (deve ā.) 52a/5

aḳ (sf.): beyaz.

a. 15b/1

a. at 15b/11

a. başlu at 16a/7

a. bulut 15b/9

a. dişli 16a/5

a. fesleġen 15b/6

a. gül 15b/2

a. ḥaṣḥāṣ 16a/1

a. ibriṣim 15b/10

a. incīr 15b/4

a. iplik 16a/3

a. saç 15b/5

a. söġüt 16a/2

a. taş 16a/4

a. üzüm 15b/3

a. yüzli 15b/8

a. +1 (yımırta a.) 101b/2

akarṣu (is.): yer altında veya dere, çay, ırmak gibi yeryüzünde belirli bir yatak içinde, eğim boyunca sürekli veya zaman zaman akan sulara verilen ad.

a. 15a/10

aḳciger (T.+Far. is.): göğüs kafesinin içinde yer alan, sağlı sollu iki parçadan oluşan solunum organı.

a. 15b/7

aḳça (is.): her çeşit madeni para

a. 6b/7

a. +ø (eski a.) 12a/9

aḳdeniz (is.): akdeniz.

a. 16a/6

‘aḳıl (Ar. is.): düşünme, anlama ve kavrama gücü; us.

‘a. 70a/7

‘aḳīde (Ar. is.): şekerin kaynatılarak katılaşması yolu ile yapılan, renkli ve kokulu, ağızda güç eriyen şeker; akide şeker.

‘a. 70a/5

‘aḳīk: (Ar. is.): kalseduan kuvarsının bir türü olan, yüzük taşı, mühür vb. yapmakta kullanılan, türlü renklerde, yarı saydam, parlak ve değerli bir taş.

‘a. 70b/10

‘**akreb** (Ar. is.): akreplerden, sıcak ve nemli yerlerde yaşayan, kıvrık ve kalkık kuyruğunda zehirli iğnesi olan bir tür böcek; kuyruklu.

‘a. 70a/9

‘a. *kuyruğı* 70b/5

akşak (sf.): aksayan, hafifçe topallayan.

a. 7b/10

al tūfī (is.): kırmızı papağan.

a. 16b/5

al gögercin (is.): al güvercin.

a. 16b/6

alaca ‘**abā** (T. is. + Ar.): karışık renkli elbise.

a. 16a/8

alaca yılan (is.): karışık renkli yılan.

a. 16a/9

ala karga (n.sf.): alaca renkli kuş.

a. 11a/11

alçak (sf.): yüksek olmayan, alçak.

a. 15a/8

a. *boyılı* 15a/9

alçı (is.): alçı.

a. 9a/10

‘**alem** (Ar. is.): bayrak.

‘a. 69b/4

alın (is.): insan başının ön tarafında yüzün üst bölümünü oluşturan saç bitimi, şakaklar ve kaşlar arasında kalan kısım.

a. 8b/3

Allah (Ar. is.): varlıklar aleminin tek sahibi ve tek yöneticisi, rahmet ve merhamet sahibi, varlığının başlangıcı ve sonu olmayan, kâinatta olup biten her şeyi bilen, duyan ve gören mutlak ilim sahibi, kendisinden başka birine ibadet edilmeyen.

a. 6b/2

alma (is.): elma

a. 6b/9

almās (Arapça is.): Mücevher olarak kullanılan, saydam, değerli taş.

a. 6b/8

altun (is.): altın

a. 6b/6, 9b/8

a. *bilezik* 10a/6

a. *düğme* 10a/5

a. *igne* 10a/4

a. *kafe* 9b/11

a. *kesesi* 9b/9

a. *küpe* 9b/10

a. *ufağı* 10a/2

a. yüzük 10a/1

a‘ mā (Ar. sf.): görme engelli.

a. 8b/9

‘amūd (Ar. is.): direk, sütun.

‘a. 70a/11

anason (Ar. is.): anason bitkisi.

a. 7a/10

‘anber (Far. is.): amber balığından çıkarılan güzel kokulu, kül renginde bir madde.

‘a. 69b/6

‘anber-bāris (Far. is.): güzel kokulu.

‘a. 69b/11

‘antārī (Ar. is.): genellikle tek parçalı kadın giyeceği.

‘a. 70b/4

‘araba (is.): tekerlekli, motorlu veya motorsuz her türlü kara taşıtı.

‘a. 70a/2

‘a. +sı (at a.) 13b/11

‘arak-çin (Ar.+Far. is.): takke, kavuk altı takkesi.

‘a. 70a/10

ardıç (is.): servigillerden, güzel kokulu, yapraklarını kışın da dökmeyen, yuvarlak kara yemişleri ilaç olarak kullanılan bir ağaç.

a. ağacı 15a/5

arğaç (is.): dokumalarda çözgü üzerine enliliğine atılan ip.

a. 8b/6

arı (is.): zar kanatlılardan, bal ve bal mumu yapan, iğnesiyle sokan böcek.

a. 16a/10

a. (kovan a.) 81a/9

arı begi (is.): her kovanda bir tane bulunan, üreme yeteneği olan arı; ana arı, ana kraliçe, kraliçe arı, bey arı.

a. 16a/11

arık (sf.): zayıf, cılız, yorgun.

a. 7b/2

arğa (is.): arka, sırt.

a. 12a/2

a. kemügi 12a/3

a. örtüsü 12a/5

a. yaşadığı 12a/4

arğalac (is.): hammal semeri.

a. 12a/6

armağan (is.): armağan, hediye.

a. 7a/4

armut (Far. is.): yurdumuzun her yerinde yetişen bir yemiş ağacı ve bu ağacın

tatlı, sulu, yumuşak, ufak çekirdekli
yemişi.

a. 7a/2

arslan (is.): arslan.

a. 11b/8

a. şedāsi 11b/10

a. tımağı 11b/9

a. yavrisı 11b/11

a. yatağı 12a/1

arpa (is.): buğdaygillerden bir bitki.

a. 12b/9

a. etmegi 12b/10

a. şarābı 12b/11

‘aşā (Ar. is.): baston, değnek.

‘a. 70b/9

asbur (Ar. is.): renkli çiçeklerden boya, tohumlarından da yağ elde edildiği için ekimi yapılan bileşikgiller familyasından bir kültür ve sanayi bitkisi, aspir; yalancı safran; yaban zaferânı; papağan yemi; kır safranı.

a. 7b/4

‘asbur: bk. asbur.

‘a. 69b/8

‘a. çiçeği 69b/9

‘a. tohumı 69b/10

‘asel (Ar. is.): bal.

‘a. 69b/3

‘asker (Ar. is.): orduda görev yapan erden generale kadar herkes; leşker.

‘a. 69b/5

aş (is.): yemek.

a. +ø (ekşi a.) 11a/5

‘aşcı (is.): yemek pişirmeyi meslek edinen kimse.

‘a. 70a/4

aşlamak (is.): aşlamak

a. 7b/7

‘aşı (is.): aşı.

‘a. 69b/7

‘āşık (Ar. is.): aşırı seven, sevgi duyan.

‘a. 70b/7

‘aşık (Ar. is.): aşık.

‘a. 70b/8

‘āşūrā (Ar. is.): buğday, nohut vb. tanelerle kuru yemişlerin bir arada şekerle kaynatılmasıyla yapılan bir tatlı türü.

‘a. 69b/2

at (is.): atgillerden, binme, yük çekme, taşıma vb. hizmetlerde kullanılan, tek tırnaklı hayvan.

a. 13b/7

a. 'arabası 13b/11

a. degirmeni 14a/5

a. gögsi 14a/1

a. kuyruğı 13b/10

a. omuzı 14a/4

a. şedâsı 13b/8

a. yelesi 13b/9

a. +ø (aķ a.) 15b/11

a. +ø (aķ başlu a.) 16a/7

a. +ø (semüz a.) 58a/5

at keşanesi (is.): at keşanesigillerden, 15-30 metre yüksekliğinde, geniş yapraklı, çiçekleri kokulu bir ağaç.

a. 14/2

at sinegi (is.): çift kanatlılardan, yaklaşık 8 mm boyunda, üçgen görünümlü kanatlarının damarları ön kenarlığa doğru kalabalıklaşan, öncelikli olarak atların ve büyükbaşların kanıyla beslenen, erkekleri bitişik, dişileri ayrık gözlü olan, ısırcı bir tür sinek.

a. 14a/3

aķa (is.): ada.

a. 12b/3

a. şūgānı 12b/4

ateş (Far. is.): yanıcı cisimlerin tutuşmasıyla beliren ısı ve ışık.

a. 12b/5

ateşperest (Far. sf.): ateşe tapan.

a. 12b/6

aķlas (Ar. is.): Yüzü parlak, sık dokunmuş bir ipekli kumaş türü; saten.

a. 7a/8

atmaca (is.): Atmacagillerden, ormanlık alanlarda yaşayan, küçük kuşları ve kemirgenleri avlayarak beslenen, geniş ve kısa kanatlı, bacakları ve kuyruğu uzun olan, kendi küçük, gagası büyük, ava alıştırılabilen yırtıcı kuş.

a. 7b/9

av (is.): Karada, denizde, gölde veya akarsularda evcil olmayan hayvanları vurma veya yakalama işi; şikâr.

a. 9b/4

āvāz (Far. is.): ses.

ā. +1 (deve ā.) 52a/3

ā. +1 (eşek ā.) 16b/8

ā. +1 (ķapu ā.) 75a/8

ā. (ķedi ā.) 84b/4

ā. +1 (ķumrī ā.) 81b/5

ā. +1 (şimşek ā.) 62a/10

‘**avrat (Ar. is.):** kadın, erkeğin eşi.

‘*a. 70b/1*

‘*a. memesi 70b/2*

‘*a. peçesi 70b/3*

ay (is.): Dünya’nın uydusu, gök cismi; yılın on ikide biri zaman.

a. 10a/11

a. aydını 10b/1

a. e‘lā 10b/2

ayak (is.): bacakların bilekten aşağıda bulunan ve yere basan bölümü.

a. 11a/8

a. teri 11a/10

a. +1 (deve a.) 51b/4

ayakaltı (is.): herkesin rastgele gezip dolaştığı yer.

a. 11a/9

ayçiçeği (is.): bu bitkinin yağ çıkarılan ve çerez olarak da yenilen tohumu.

a. 10b/3

aydın (is.): ışık alan, ışıklı, aydınlık olan.

a. +1 (ay a.) 10b/1

aygır at (is.): damızlık erkek at.

a. 14a/6

āyine (Far. is.): ışığı yansıtan, varlıkların görüntüsünü veren, cilalı ve sırlı cam.

a. 7a/5

ayran (is.): süt veya yoğurt yayıkta çalkalanarak yağı alındıktan sonra kalan sulu bölüm.

a. 8b/8

‘**ayran:** bk. ayran.

‘*a. 70a/6*

ayrık (is.): ayrık otu.

a. 7b/3

ayu (is.): memelilerin etobur takımından, beş parmaklı, tabanlarına basarak yürüyen, yurdumuzda boz türü bulunan, iri gövdeli hayvan.

a. 15a/11

ayva (is.): ayva ağacının iri ve sarı renkli, ekşimsi ve tıkız, beş bölmeli üzeri tüycüklü meyvesi.

a. 7a/1

a. çekirdeği 15a/7

‘**ayyār (Ar. sf.):** dolandırıcı.

‘*a. 70b/6*

azık (is.): yiyecek, azık.

a. 8a/1

azu dişi (is.): her iki çenede sağlı sollu beşer adet bulunan öğütücü dişler; azı dişi.

a. 9a/6

B

baba (is.): ata, peder.

b. 27a/6

baba ve ana (is.): baba ve anne.

b. 27b/7

bâc (Far. is.): vergi.

b. 28a/10

bâca (Far. is.): ılık deliği, pencere.

b. 26b/5

bacanağ (is.): kadının kız kardeşinin kocası.

b. 26a/4

bâcdâr (Far. is.): bâc vergisini tahsil edici memur.

b. 28a/11

bâd-ı şabâ (Far.+Ar. is.): baharda esen hafif ve hoş rüzgar, seher yeli.

b. 25b/8

bâdem (Far. is.): badem ağacının yaş veya kuru yenilen yemişi.

b. 28a/4

b. helvâsı 28a/6

b. yağ 28a/5

b. + ø (acı b.) 11b/7

b. + ø (tatlı b.) 35b/10

badiye (Ar. is.): çöl, çöl sakini.

b. 26b/4

bağ (Far. is.): bir şeyi başka bir şeye veya birçok şeyi topluca birbirine tutturmak için kullanılan ip, sicim, şerit, tel vb. düğümlenebilir nesne.

b. +1 (saç b.) 63b/11

bâğ ve bâğçe (Far. is.): bağ, bahçe.

b. 27b/2

bâğ çubuğu (Far.+Far. is.): üzüm, asma fidesi.

b. 27b/3

bağırdak (is.): beşik bağı.

b. 25a/6

bağırsuğ (is.): bağırsak.

b. 26a/3

bahâdır (Far.<Moğ. is.): cesur, yiğit, kahraman.

b. 26a/9

bakır (is.): maden, bakırdan yapılma.

b. 27b/6

b. + ø (sarı b.) 63b/7

bakır güğüm (T.+Lat. is.): yandan kulplu, boynu uzun, bakırdan yapılmış su kabı.

b. 27b/8

bağla (Ar. is.): iri taneleri kabuksuz olarak veya fasulye gibi yeşil kabuğu ile pişirilip yenen, besleyici bitki.

b. 26a/5

bağlava (is.): ince yufkaya ufalanmış ceviz ve fıstık içi konularak yapılan bir tatlı.

b. 26a/6

bağraç (is.): bakraç.

b. 27b/7

bal (is.): bal arılarının bitki ve çiçeklerden topladıkları bal özünden yapıp kovanlarındaki petek gözlerine doldurdukları, rengi beyazdan esmere kadar değişen tatlı, koyu, sıvı madde.

b. 26b/11, 27b/9

b. şuyı 27b/11

b. tulumı 28a/1

b. + ø (acı b.) 11b/6

b. +1 (ağaç b.) 14b/3

b. +1 (hurmā b.) 47b/10, 48a/9

bal arısı (is.): zar kanatlılardan, bal yapan bir tür eklem bacaklı.

b. 28a/3

bal mümü (T.+Far. is.): arıların peteklerini yapmak için karın halkaları arasından salgıladıkları yumuşak ve sarımsı madde; mum, şem.

b. 27b/10

bal şarābı (T.+Ar. is.): balın sulandırılarak mayalanmasıyla elde edilen bir tür içki.

b. 28a/2

balaban (is.): atmaca, doğan vb. yırtıcı bir kuş.

b. 27a/3

balçık (is.): çamur.

b. 25b/11

baldır (is.): bacağın dizden ayak bileğine kadar olan bölümü; incik.

b. 25b/9

baldıran (is.): maydanozgillerden, nemli yerlerde yetişen zehirli bitkilerin ortak adı; ağı otu, baldırgan.

b. 26b/10

balık (is.): omurgalılarından, suda yaşayan, solungaçla nefes alan ve yumurtadan üreyen hayvanların genel adı.

b. 28b/8

b. kılıcı 28b/10

b. pūlu 28b/9

b. +1 (uşkumru b.) 23b/5

balıkgözi (is.): ayakkabıların bağ geçirilen deliklerine ve kemer deliklerine takılan maden, kemik vb.nden yapılmış halka.

b. 29a/2

balık tutğalı (is.): balık endüstrisi artıklarından üretilen, yavaş kuruyan fakat bağlama gücü yüksek yapıştırıcı.

b. 28b/11

balıkçın (is.): balıkla beslenen bir kuş türü.

b. 29a/3

balıklava (is.): deniz, göl ve ırmaklarda balık yatağı olan yer.

b. 29a/1

balta (is.): ağacı kesme, yarma, yontma vb. işlerde kullanılan ağaç saplı, demir araç.

b. 29a/9

b. delügi 29a/10

b. şapı 29a/11

b. +sı (eyer b.) 13b/2

bardağ (is.): su vb. şeyleri içmek için kullanılan, genellikle camdan yapılan kap.

b. 24b/10

b. +ı (yağ b.) 98b/9

bārī (Ar. is.): Allah'ın mutlak özelliğini anlatan bir esmadır. Bir örneği ve maddesi olmaksızın yaratan; evrenin bütün parçalarını âhenkli ve düzenli olarak meydana getiren demektir.

b. 24b/2

barmağ (is.): parmak.

b. 27b/4

b. ucu 27b/5

bāruṭ (Yun. is.): ateşli silahla bir merminin atılmasına veya herhangi bir aracın fırlatılmasına yarayan, patlayıcı madde.

b. 25a/5

başdırma (is.): pastırma, bastırılarak kurutulmuş et.

b. 26b/1

baş (is.): 1. insan veya hayvanların vücudun üst kısmı, kafa, kelle. 2. Bir şeyin genellikle toparlakça ucu.

b. 28b/1

b. ağırsı 28b/4

b. derisi 28b/2

b. yarığı 28b/7

b. yaşığı 28b/6

b. +ı (ig b.) 17a/10

b. +ı (igne b.) 17b/2

b. +ø (kel b.) 85a/8

b. +ı (meme b.) 92b/2

b. +ı (yay b.) 98b/5

b. +ı (yılan b.) 101b/7

baş çanağı (is.): kafatası.

b. 28b/3

baş konağı (is.): kundak çocuklarının başlarında görülen kepek tabakası.

b. 28b/5

başak (is.): arpa, buğday, yulaf vb. ekinlerin tanelerini taşıyan kılçıklı başı.

b. 29b/1

b. +1 (darı b.) 51a/6

başmak (is.): papuç, ayakkabı.

b. 26b/2

baykuş (is.): başında, kulak yerinde iki sorgucu bulunan, yırtıcı gece kuşlarının genel adı.

b. 29b/10

b. +ø (erkek b.) 13a/6

bayrak (is.): bir milletin, belli bir topluluğun veya bir kuruluşun simgesi olarak kullanılan, renk ve biçimle özelleştirilmiş, genellikle dikdörtgen biçiminde kumaş; alem.

b. 27a/9

bayram (is.): millî veya dinî bakımdan önemi olan ve kutlanan gün veya günler.

b. 24b/4

bāzū-bend (Far. is.): kolbağı, pazvant.

b. 25a/10

beftereh (Ar. is.): avcıların kullandığı mühre kuş.

b. 27a/11

beg (is.): bey.

b. 27a/2

bekçi (is.): bir yeri veya bir şeyi korumak amacıyla başında beklemekle görevli kişi.

b. 26a/10

bel (is.): insan bedeninde göğüsle karın, sırtla kalçalar arasında daralmış bölüm.

b. 28a/7

b. inçke 28a/9

b. +ø (ince b.) 19a/2

bel şovukluğu (is.): bir hastalık.

b. 28a/8

ben (is.): yüzdeki ben, leke.

b. 26a/1

bend-keş (Far. is.): bağlanma, rabıta.

b. 27a/8

benefşe (Far. is.): menekşe.

b. 24b/5

berber (İtal. is.): tıraş eden, saç kesen.

b. 25b/6

besbāse (Ar. is.): bir bitki adıdır. Bir nevi sarı yaprağın ismidir ki edviyedendir.

b. 26b/8

besleme (is.): üvey oğul.

b. 27a/1

beşik (is.): bebekleri yatırmaya ve sallayarak uyutmaya yarayan, tahta veya demirden yapılmış sallanır bir tür küçük karyola.

b. 25a/1

beyābān (Far. is.): verimsiz ve çorak yer, bozkır.

b. 26b/3

beyāz (Ar. is.): ak, kara ve siyah karşıtı.

b. 29b/8

beyāz gül (Ar.+Far. n. sf.): gülgillerin örnek bitkisi.

b. 29b/9

beyin (is.): beyin.

b. 29b/6

beyt-i ma'mūr (Ar. is.): meleklerin kıblesi. Göklere meleklerin devamlı tavâf ettikleri yer, makam. İslâm inancına göre yeryüzünde yapılan ilk mâbed, müslümanların kıblesi.

b. 24b/3

bez (Ar. is.): pamuk veya keten ipliğinden üretilen bir tür dokuma; çaput.

b. +ø (eski b.) 12a/8

b. +i (ketān b.) 85a/2

bezir yağı (Ar.+T. is.): keten tohumundan ısıtılarak veya soğuk pres yoluyla elde edilen, yağlı boya, mürekkep, vernik ve muşamba; suyu geçirmeme özelliği sebebiyle de sıva ve derz harçlarının yapımında kullanılan, çabuk kuruyan bir yağ; bezir.

b. 29b/7

bezistān (Far. is.): bedesten.

b. 25b/11

bıçak (is.): kesme işlerinde kullanılan, bir sap ve çelik bölümden oluşan kesici araç.

b. 30b/3

b. şapı 30b/4

b. +ø (büyük b.) 33b/10

b. +ı (kaşāp b.) 76b/10

bıçğu (is.): bıçak, bıçkı.

b. 30a/5

bıldırcın (is.): tavukgillerden, boz renkli, benekli, etinden ve yumurtasından yararlanılan göçebe kuş.

b. 30a/2

bıyık (is.): üst dudak üzerinde çıkan kıllar.

b. 30a/7

biber (Yun. is.): patlıcangillerden, ana vatanı Meksika, Orta ve Güney Amerika olan, bir yıllık, otsu bir bitki.

b. 30a/8

bileği (is.): bıçak, çakı, makas vb. kesici araçları bilemek için kullanılan alet.

b. 30a/11

bilek (is.): el ile kolun, bacak ile ayağın birleştiği eklem boğumu.

b. 30a/6

bilezik (is.): bilezik.

b. 30a/10

b. +ø (altun b.) 10a/6

b. +ø (timür b.) 37a/9

billür (Far. is.): billur.

b. 30a/9

bit (is.): yarım kanatlılar alt takımına giren, insan ve memeli hayvanların vücudunda asalak olarak yaşayan böcek; kehle, ufaklık.

b. 30b/5

b. sirkesi 30b/6

bodur (is.): kısa boylu ve tıknaz.

b. 31a/11

bodurum (Yun. is.): bir yapının yol düzeyinden aşağıda kalan bölümü.

b. 32a/6

boğaz (is.): boğaz, ümük.

b.31b/6

b. tamarı 33a/11

boğase (Fr. is.): renkli pamuk, astar.

b. 34a/4

boğ (is.): dışkı.

b. +1 (timür b.): 37a/11

boncuğ (is.): cam, taş, sedef, tahta, plastik vb. maddelerden yapılan, ortası delik, çoğu yuvarlak ve renkli süs tanesi.

b. 31a/3

boru (is.): bir yerden başka bir yere sıvı, gaz vb. aktarmaya yarayan, içi boş, uçları açık, uzun ve dar silindir.

b. 32a/7

boru-zen (T.+ Far. is.): boru çalan, borazancı.

b. 34a/7

bostān (Far. is.): sebze bahçesi.

b. 31a/2

bostāncı (Far. is.): bostan işleriyle uğraşan kimse.

b. 34a/1

boş (is.): üstünde veya içinde hiçbir şey bulunmayan.

b. 33b/1

b. böğür 33b/2

boy (is.): uzunluk.

b. 32b/1

boyalı (sf.): boyu olan.

b. +ø (alçak b.) 15a/9

b. +ø (uzun b.) 23b/6

boya (is.): renk vermek, dış etkilerden korumak için eşyanın üzerine sürülen veya içine katılan madenî, bitkisel veya sentetik madde.

b. 31a/7

b. teknesi 34a/10

boynuz (is.): bazı hayvanların başında bulunan, tırnaksı bir maddeden, uzun, kıvrık veya çatallı korunma organı.

b. 34a/2

b. +1 (şıgır b.) 64b/5

boyun (is.): gövdenin başla omuz arasındaki kalan bölgesi.

b. 31b/7

b. tamarı 33a/9

b. +1 (deve b.) 52a/1

boyunbağı (is.): kravat.

b. 33a/10

boyunduruş (is.): çift süren veya kağnyaya koşulan hayvanların birlikte yürümelerini sağlamak için iki ucu hayvanların boynuna, ortası da saban veya kağnyaya bağlanan ağaç parçası.

b. 31b/1

boza (is.): arpa, darı, mısır, buğday vb. tahılların hamurunun ekşitilmesiyle yapılan koyuca, tatlı veya mayhoş içecek.

b. 31b/8

böbrek (is.): kandaki zararlı maddeleri süzüp idrar olarak salan, omurganın sağ ve sol yanında bulunan çift organdan her biri.

b. 32a/2

böğrölce (is.): börölce, bir tür fasulye.

b. 31a/8

böğür (is.): göğüs.

b. 32a/5

b. +ø (boş b.) 33b/2

böğütlen (is.): gülgillerden, bahçe çitlerinde, yol kenarlarında kendiliğinden yetişen dikenli ve çok yıllık bir çalı; diken dutu, it üzümü, bük.

b. 33a/7

b. yemişi 33a/8

börk (is.): genellikle hayvan postundan yapılan başlık.

b. 32a/9

bucağ (is.): kenarda köşede kalmış yer.

b. 31b/5

budağ (is.): ağaç gövdesinde dal olacak yuvarlak boğum; tomurcuk.

b. 31b/2

b. +ı (ḥurmā b.) 48a/4

buğday (is.): buğdaygillerden, karasal iklimin olduğu bölgelerde yetişen, un yapımında kullanılan tanelerini taşıyan kılçıklı çiçekleri olan, tek yıllık otsu bitki.

b. 32b/2

buğday başağı (is.): buğday başağı.

b. 32b/3

buğday biti (is.): yarım kanatlılardan, vücudu yeşil, başı siyah, ekinlere zararlı bir böcek; ekin biti.

b. 34a/9

buḥūrdān (Far. is.): buhurluk.

b. 32a/10

buğağ (is.): ağır cezalıların ayaklarına takılıp ucuna pranga bağlanan demir halka.

b. 31a/5

bulamaç (is.): sulu, cuvık hamur; bu koyulukta yapılan hamur yemekleri.

b. 31a/9

bulanık ş (n. sf.): duru olmayan su.

b. 34a/5

bulğur (is.): kaynatılıp kurutulduktan ve kabuğu çıkarıldıktan sonra kırılan buğday.

b. 32b/4

bulğur şūrbāsı (T.+Far. is.) domates, bulgur, yeşilbiber, soğan, tereyağı ve salça kullanılarak hazırlanan bir çorba türü.

b. 32b/5

bulğur değirmeni (is.): içinde öğütme işi yapılan yer.

b. 32b/6

bulut (is.): havanın üst katlarında, katı veya sıvı su damlacıklarının meydana getirdiği küme.

b. 31a/4

b. +ø (ak b.) 15b/9

burc (Ar. is.): Kale duvarlarından daha yüksek, yuvarlak, dört köşe veya çok köşeli kale çıkıntısı.

b. +ı (ḥişār b.) 46a/11

burçak (is.): baklagillerden, taneleri hayvan yemi olarak kullanılan yıllık bir yem bitkisi.

b. 31b/4

burğu (is.): delik açmaya yarayan delgiye takılı, sarma, yivli, keskin, çelik alet.

b. 31b/11

burnaz (sf.): iri ve uzun burunlu.

b. 34a/8

burma bilezik (n. sf.): altın veya gümüşten yapılan bir bilezik türü.

b. 34a/3

burun (is.): alınla üst dudak arasında bulunan, çıkıntılı, iki delikli koklama ve solunum organı; koku alma organı.

b. 33a/3

b. delügi 33a/4

b. kanı 33a/5

b. +u kesik 33a/6

b. +ı (bülbul b.) 32b/11

b. +ı (tūfī b.) 68a/4

burunlu (sf.): herhangi bir biçimde burnu olan.

b. +ø (egri b.) 16b/2

b. +ø (uzun b.) 24a/1

buz (is.): donmak suretiyle katılaşmış su.

b. 32b/7

buzluk (is.): yiyecek ve içecekleri soğutarak saklamak için kullanılan, buzla soğutulan kap veya dolap.

b. 32b/8

buzağı (is.): buzağı.

b. 31a/6

b. +sı (geyik b.) 84a/10

bülbul (Far. is.): karatavukgillerden, sesinin güzelliği ile tanınmış olan ötücü kuş.

b. 32b/9

b. burunı 32b/11

b. kanadı 33a/1

b. kafesi 33a/2

b. şadasi 32b/10

bürüncek (is.): baş örtüsü, çarşaf; giyim eşyası.

b. 32a/11

büyük (sf.): ortalamanın üstünde olan.

b. 33b/3

b. bıçak 33b/10

b. havuz 33b/4

b. kapu 33b/6

b. küp 33b/8

b. tag 33b/5

b. terazi 33b/9

b. yılan 33b/7

büyükbaba (is.): dede.

b. 33b/11

C

cāmedān (Far. is.): çapraz düğmeli, ipek veya sırma işlemeli bir tür kısa yelek.

c. 40a/3

cān (Far. is.): yaşama, hayat, dirilik.

c. 39a/4

cānbāz (Far. is.): cambaz.

c. 40b/1

cāriyet (Ar. is.): yabancı ülkelerden kaçırılıp özgürlükten yoksun bırakılan, alınıp satılabilen, her konuda efendisinin isteklerine bağlı bulunan genç kadın.

c. 39b/11

cedvar (is.): malum ve meşhur bir nevi köktür.

c. 40b/2

cehennem (Ar. is.): dünyada günah işleyenlerin öldükten sonra ceza görecekları yer; tamu.

c. 39a/3

cenk (Far. is.): savaş, harp.

c. 41a/9

c. yeri 41a/10

cennet (Ar. is.): Allah'ın günahsız kullarını veya günahlarından arınmış olanlarını

öldükten sonra sonsuz bir mutluluk içinde yaşatacağını vaat ettiği yerdir.

ç. 39a/2

ceviz (Ar. is.): cevizgillerin örnek bitkisi olan, uzun ömürlü, gövdesi kalın, kerestesi değerli, yurdumuzda çok yetişen ağacın dışı kabuklu, içi yağlı ve nişastalı yemişi.

c. 41a/1

c. ağacı 41a/2

c. kabuğu 41a/3

c. yağı 41a/4

c. yaprağı 41a/6

c. +ø (çetin c.) 41b/1

ceviz bevā (Ar.+Ar. is.): küçük hindistan cevizi.

ç. 41a/5

cezire (Ar. is.): ada, yarımada.

c. 40a/4

cımbıstra (is.): kıl yolmaya ve batan diken vesaireyi tutup çıkarmaya mahsus maşa şeklinde ve ucu pek düz alet.

çc 42a/6

cırnağ (is.): yırtıcı hayvan tırnağı.

c. 42a/11

cıva (Far. is.): sıvı metal, cıva.

c. 43a/5

cibinlik (is.): sivrisinekten ve başka böceklerden korunmak için yatağın üstüne ve yanlarına gerilen çadır biçiminde tül.

ç. 42a/7

cibre (is.): sıkılıp suyu alınan üzüm ve başka meyvelerin posası.

c. 42b/1

ciger (Far. is.): ciğer.

c. 43a/7

c. +i (deve c.) 51b/8

cur'a (Ar. is.): içki kabının dibinde kalan son yudum.

c. 43b/11

Ç

çādır (Far. is.): keçe, deri, kıl dokuma, sık dokunmuş kalın bez veya plastik maddelerden yapılarak direklerle tutturulan, taşınabilir barınak.

ç. 41b/5

ç. direği 41b/6

ç. gömlegi 41b/7

ç. ipi 41b/8

ç. kazığı 41b/9

çagan (is.): çıyan.

ç. 39b/4

çakāl (Far. is.): etoburlardan, sürü hâlinde yaşayan, kurttan küçük bir yaban hayvanı.

ç. 39a/10

ç. yavrusı 39a/11

çakır diken (is.): maydanozgillerden, deve dikenine benzer, dikenli, çok yıllık otsu bitki, deve elması.

ç. 41a/11

çakmak (is.): taş vurulup kıvılcım çıkarılan çelik parçası; çelik, taş, cam, plastik vb. maddeden yapılmış gaz veya benzinle dolu tutuşturma aleti.

ç. 40b/5, 40b/6

ç. kesesi 40b/7

çakşır (is.): bir tür erkek şalvarı.

ç. 39b/3

çalı (is.): çalı.

ç. 40a/7

çalpara (Far.): dört parça, dört parçalı köçek zili, kastanyet.

ç. 40a/11

çam ağacı (is.): bir çok türü bulunan iğne yapraklı çam ağacı.

ç. 41b/3

çam şakızı (is.): çam ağacından elde edilen reçine.

ç. 41b/4

çan (is.): içinden sarkan tokmağının kenarlara vurmasıyla ses çıkaran madenden araç; kampana.

ç. 39a/5

çangi (Far. is.): çalgı eşliğinde oynamayı meslek edinmiş kadın.

ç. 40a/8

çanak (is.): kilden yapılma yayvan ve küçük kap.

ç. 39a/9

ç. +ø (ağaç ç.) 14b/4

ç. +1 (çiriş ç.) 43a/4

ç. +ø (şırça ç.) 64b/2

ç. +1 (yağ ç.) 98b/11

çanta (is.): çanta, kadın çantası.

ç. 40a/10

çapa (is.): tarlalarda toprağı işlemek için kullanılan ağaç veya demir saplı kazı aracı.

ç. 39b/5

çapak (is.): göz pınarında ve kirpiklerde birikerek pıhtılaşan veya kuruyan akıntı.

ç. 40b/11

çapçak (is.): ağzı açık fiçî.

ç. 39b/7

çardak (<çar+tāk) (Far.+Ar. is.): tarla, bahçe vb. yerlerde ağaç dallarından örülmüş barınak; alaçık.

ç. 39b/9

çarh (Far. is.): bir eksenin döndürdüğü tekerlek biçimindeki makine parçası.

ç. +1 (degirmen ç) 50b/2

çarşeb (Far. is.): çarşaf, döşek örtüsü.

ç. 39a/6

çārşaf: bk. çārşeb.

ç. +1 (döşek ç) 54a/6

çārşū (Far. is.): dükkânların bulunduğu alışveriş yeri, çarşı.

ç. 39b/8

çaruk (is.): çarık.

ç. 39b/2

çāšnī (Far. is.): lezzet, tat, tadımlık.

ç. 40a/2

çāvdār (Far. is.): buğdaygillerden, unlu tane veren bir bitki.

ç. 39b/9

çayır (is.): üzerinde gür ot biten düz ve nemli yer.

ç. 40a/6

çiçeği: bk. çiçek.

ç. +i (ağaç ç.) 14b/7

çekici (Yun. is.): çivi çakma, madenleri dövme
vb. işlerde kullanılan saplı bir el aleti.

ç. 39b/1

çekirdek (is.): etli meyvelerin içinde bir veya
birden çok bulunan, çoğu sert bir
kabukla kaplı tohum; çiğit.

ç. 40a/1

ç. +i (ayva ç.) 15a/7

ç. +i (hurmā ç.) 47b/9

çekirge (is.): düz kanatlılardan, uzun olan art
bacaklarına dayanarak uzağa
sıçrayabilen, birçok türü olan bir böcek.

ç. 39a/8, 41b/10

ç. yımırtaş 41b/11

ç. +ø (erkek ç.) 13a/4

çelik (is.): kısa kesilmiş çubuk; çelikçomak
oyunu.

ç. 40a/5

çemen (is.): çimen yeşillik.

ç. 39b/6

çenber (Far. is.): çember.

ç. 40b/3

çene (is.): canlılarda baş bölümünde yer alan,
kemik veya kıkırdak ile desteklenen,
altlı üstlü dişleri taşıyan ve ağzın
kapanıp açılmasını sağlayan kasları
üzerinde barındıran iki parçaya verilen
ad.

ç. 41a/7

ç. kemügi 4a/8

çengāl (Far. is.): çengel.

ç. 39a/7

çerāğ (Far. is.): mum, kandil, lamba vb. ılık
veren araç; چراغ.

ç. 40a/9

çeşme (Far. is.): çeşme.

ç. 40b/8

ç. lūlesi 40b/9

çeşme-zen (Far. is.): çeşmīzec, çeşme-zen
dedikleri darudur.

ç. 40b/10

çetin (sf.): amaçlanan duruma getirilmesi, elde
edilmesi, çözümlenmesi, işlenmesi güç
veya engeli çok olan; ağır, zorlu.

ç. ceviz 41b/1

çıban (is.): cıban, yara.

ç. 42b/7

çibuk (is.): çubuk.

ç. 42b/9

çığān (Far. is.): çingene.

ç. 43a/8

çıkırık (is.): değirmen, dolap gibi şeylerin dönen bölümü.

ç. 42a/10

ç. +1 (pamuk ç.) 29a/8

çılbur (is.): yoğurtlu yumurta yemeği.

ç. 42b/3

çınār (Far. is.): iki çeneklilerden, 30 metreye kadar uzayabilen, gövdesi kalın, uzun ömürlü, geniş yapraklı bir ağaç.

ç. ağacı 41b/2

çıplak (is.): giyinik olmayan, soyunmuş.

ç. 42b/5

çıra (Far. is.): çam vb. reçineli ağaçların yağlı ve çabuk yanmaya elverişli bölümü.

ç. 42b/8

çi (is.): havada buğu durumundayken akşamın ve gecenin serinliğiyle yerde veya bitkilerde toplanan küçük su damlaları; şebnem, jale, çiy.

ç. 42b/10

çiçek (is.): bir bitkinin, üreme organlarını taşıyan çoğu güzel kokulu, renkli bölümü.

ç. 42a/2

ç. +i (‘asbur ç.) 69b/9

ç. +i (hurmā ç.) 47b/5

ç. +i (kovan ç.) 81a/10

çig (is.): pişmemiş.

ç. 43a/2

ç. et 43a/3

çigdem (is.): zambakgillerden, türlü renklerde çiçek açan, çok yıllık, yumrulu bir kır bitkisi; mahmur çiçeği.

ç. 42a/3

çil kuş (is.): orman tavuğugillerden, eti için avlanan, ormanlarda yaşayan bir kuş.

ç. 43a/1

çilehāne (Far. is.): dervişlerin çile doldurdukları yer.

ç. 43a/9

çilingir (Far. is.): anahtarcı.

ç. 42b/4

çimdik (is.): çimdik, çimdikleme, sıkma.

ç. 42a/5

çimşir (Far. is.): şimşir.

ç. 42a/4

çĩnĩ (Far. is.): duvarları kaplayıp süslemek için kullanılan, bir yüzü sırlı ve genellikle çiçek resimleriyle bezeli, pişmiş, balçık levha.

ç. 43a/11

ç. *tabağ* 43a/10

çintiyan (is.): uzun ve geniş köylü kadın şalvarı.

ç. 43a/6

çiriş (Far. is.): kuru çiriş otunun öğütülmesiyle yapılan ve su ile karılarak tutkal gibi kullanılan esmer sarı bir ot.

ç. 42b/6

ç. *çanağı* 43a/4

çirk (Far. is.): kir.

ç. *+i (kulağ ç.)* 80b/8

çirkĩn (Far. sf.): hoşla gitmeyen, beğenilmeyen.

ç. 42b/11

çivi (is.): çivi, mih.

ç. 42b/2

çivit (is.): eskiden çivit otundan, bugün yapay yollarla elde edilen, mavi renkli, sarılığını gidermek için çamaşırın son suyuna karıştırılan toz boya.

ç. 42a/8

çizme (is.): koncu diz kapaklarına kadar çıkan bir ayakkabı türü.

ç. 42a/9

çobān (<şübān) (Far. is.): çoyun ve keçi sürülerini otlatan kimse.

ç. 43b/7

çocuk (is.): çocuk yaştaki oğlan veya kız.

ç. 44a/9

çoğan (is.): çöven, bir bitki, helvacı kökü.

ç. 44a/4

çolağ (sf.): eli veya kolu sakat olan (kimse).

ç. 44a/11

çomağ (is.): ucu topuzlu değnek.

ç. 44a/7

çorbā (<şūrbā) (Far. is.): sebze, tahıl, et vb. ile hazırlanan sulu bir yemek türü.

ç. 43b/5

çögen (is.): ucu eğri baston, çevgen.

ç. 44a/1

çögender (is.): yahut çögender. Pancar, yer kökü; ve sehven havuç.

ç. 44a/5

çömlək (is.): toprak tencere.

ç. 43b/6

ç. *kulpı* 44a/8

çöp (Far. is.): 1. çöp. 2. Saman inceliğinde herhangi bir sap, dal veya tahta parçası.

ç. 44a/3

ç. +i (ketân ç.) 85a/3

çöpleme (is.): öplemek işi.

ç. 44a/10

çörçöp (is.): ufak tefek çöp, kırıntı.

ç. 44a/2

çörek (is.): az yağlı, bazen şekerli ve yumurtalı, gevrekçe bir hamur işi.

ç. 43b/2

çūka (Far. is.): çuha, yün kumaş; cübbe.

ç. 44a/6

çukur (is.): çevresine göre aşağı çökmüş olan yer.

ç. 43b/4

ç. +ı (eṇse ç.) 12b/1

ç. +ı (göğüs ç.) 88b/2

çulha (Far. is.): dokuma tezgahlarında kumaş dokuyan.

ç. 43b/10

çuvāl (Far. is.): pamuk, kenevir veya sentetik iplikten dokunmuş büyük torba.

ç. 43b/8

çuvāldız (Far. is.): çuval vb. dokumalar dikmekte kullanılan, ucu yassı ve eğri, büyük iğne; kıyık.

ç. 43b/9

çürük (is.): çürümüş olan.

ç. 43b/3

D(d, ḏ)

dādī (Far. is.): evlerde çocuğa bakan kimse; daye, taya.

d. 49b/11

dağ (is.): dağ.

d. 50b/5

dağ başı (is.): 1. dağın zirvesi, doruğu. 2. ıssız yer.

d. 50b/7

dağ keçisi (is.): boynuzlugillerden, ufak sürüler hâlinde yaşayan, çok çevik bir tür antilop; elik, yağmurca.

d. 50b/7

dağar (is.): ağzı yayvan, dibi dar toprak kap.

d. 49a/5

dağarcık (is.): tağarcık, deriden küçük torba.

d. 49a/3

dağlağı (is.): dağlama aleti.

d. 49b/2

dal (is.): ağacın gövdesinden ayrılan kollardan her biri.

d. +1 (ḥurmā d.) 48a/8

dalgıç (is.): deniz dibine inilebilecek özel donanımla su altında çalışmayı meslek edinen kimse; balık adam, kurbağa adam.

d. 49b/5

dam üsti (is.): dam üstü.

d. 51a/3

damızlık (is.): yalnız dölü alınmak için yetiştirilen yüksek nitelikli (hayvan).

d. 52a/11

dāne (Far. is.): tane.

d. +si (incü d.) 17a/4

dānişmend (Far. is.): ilm-i şeriatte alim olan kimse.

d. 50a/3

darı (is.): buğdaygillerden, kuraklığa dayanıklı bir bitki; akdarı.

d. 51a/4

d. başağı 51a/6

d. etmegi 51a/5

dār-fulful (Far.+Ar. is.): kara bibere benzer uzun taneli baharat.

d. 50a/7

dārçin (Far. is.): defnegillerden, genellikle Asya'nın güneyinde yetişen ve değişik türleri bulunan bir ağaç ve bu ağacın, içinde kokulu bir yağ bulunması dolayısıyla baharat gibi kullanılan kabuğu.

d. 49a/2

davul (Ar. is.): büyük ve enlice bir kasnağın iki yanına deri geçirilerek yapılan, tokmak ve değneklerle çalınan çalgı; tabl.

d. 49a/10

dāye (Far. is.): dadı, cariyeye.

d. 49a/11

debbāğ (Ar. is.): hayvan derisini terbiye eden kişi; tabak; sepici.

d. 51a/7

debe (Far. sf.): kasık yırtık, fıtıklı.

d. 50a/6

dede (is.): torunu olan erkek; büyükbaba, büyükpeder.

d. 50a/2

def pūlī (Far. is.): tef pulu.

d. 52a/10

define (Ar. is.): toprak altına gömülerek saklanmış para veya değerli şeyler; gömü.

d. 50a/1

defne (Yun. is.): defnegillerden, yaprakları güzel kokulu ve yaz kış yeşil olan bir ağaç; develik.

d. 50b/9

d. ağacı 50b/10

defter (Ar.< Yun. is.): genellikle hafif bir kapak içerisinde, yazı yazmak için bir araya tutturulmuş kâğıt yaprakları.

d. 49b/7

degenek (is.): değnek, sopa.

d. 49a/8

degirmen (is.): değirmen, taneleri bitkileri öğütüp un hâline getirmeye yarar alet.

d. 50a/9

d. çarhı 50b/2

d. oluğu 50a/10

d. sepeti 50a/11

d. taşı 50b/1

d. +i (at d.) 14a/5

d. + i (el d.) 10b/6

d. +i (yağ d.) 99a/2

d. +i (yel d.) 99a/11

deli (is.): deli, cesur.

d. 49b/1

delük (is.): delik, delinmiş.

d. 49b/8

d. +i (ağaç d.) 14a/10

d. +i (balta d.) 29a/10

d. +i (burun d.) 33a/4

d. +i (diş d.) 53b/10

d. +i (igne d.) 17b/3

d. +i (kilid d.) 85b/5

d. +i (kulak d.) 80b/7

d. +i (meme d.) 92b/3

d. +i (şıcan d.) 64a/7

dellāk (Ar. is.): hamamda müşterileri oğuşturup kese süren ve yıkayan hizmetçi.

d. 51a/1

dellāl (Ar. is.): tellal.

d. 51a/2

demet (Yun. is.): çiçek veya bitkilerin bir araya getirilip bağlanmış biçimi; bağ.

d. 50a/5

demir: bk. timür.

d. +i (kapu d.) 75a/9

d. +i (mızrak d.) 93a/7

d. +i (oğ d.) 22b/10

demren (is.): temren, ok ayağına takılan demir ya da pirinçten yapılmış sivri uç.

d. 49a/9

deñiz mālīki (T.+Ar. is.): deniz sahibi.

d. 50b/8

depme (is.): tekme.

d. 49b/9

derbend (Far. is.): dar geçit, boğaz, sınır.

d. 50a/4

dere (Far. is.): 1. çaydan küçük, yazın kuruyan veya suyu azalan küçük akarsu. 2. Çukur.

d. kenarı 50b/11

d. +si (kapu d.) 75a/10

deri (is.): insan ve hayvan vücudunu kaplayan tüy, kıl veya pulla kaplı tabaka.

d. 49a/6, 50b/3

d. +si (baş d.) 28b/2

d. +si (deve d.) 51b/1

d. +si (geyik d.) 84a/11

d. +si (şığır d.) 64b/8

d. +si (tilki d.) 37a/1

d. +si (yılan d.) 101b/3

derin (is.): dibiyle yüzeyi arasındaki uzaklık çok olan.

d. 49b/6

deryā (Far. is.): deniz.

d. 49a/7

d. köpüğü 50b/3

d. kenarı 49b/10

deste (Far. is.): demet.

d. +si (kâğıt d.) 83b/6

destī (Far. is.): testi.

d. 49a/4

deve (is.): geviş getiren memelilerden, boynu uzun, sırtında bir veya iki hörgücü olan, yük taşımakta kullanılan hayvan.

d. 51a/8

d. āḥūrī 52a/5

d. āvāzī 52a/3

d. ayağı 51b/4

d. boynu 52a/1

d. cigeri 51b/8

d. derisi 51b/1

d. dişi 51b/6

d. memesı 51b/2

d. örgücü 51b/5

d. pālānı 51b/9

d. semeri 51b/7

d. sürisi 52a/2

d. tırnağı 51a/11

d. tudağı 51b/3

d. yüğü 51a/10

deve diken (is.): birleşikgillerden, yol ve tarla kenarlarında yetişen, 30-100 santimetre yüksekliğinde, 1-2 yıllık ve otsu bir bitki; kangal (II), karayandık, meryemana diken, peygamber diken, sütlü kengel.

d. 51b/11

deve köçeki (is.): deve köşegi, deve yavrusu.

d. 51b/10, 52a/4

deve kuşu (is.): kısa kanatları uçmaya elverişli olmayan fakat uzun bacaklarıyla çok hızlı koşabilen iri bir kuş.

d. 52a/6, 52a/7

deve kuşu yımırçası (is.): deve kuşu yumurtası.

d. 52a/8

deve tabanı (is.): birleşikgillerden, geniş yapraklı bir süs bitkisi.

d. 51a/9

dib (is.): oyuk veya çukur bir şeyin en alt bölümü; derin.

d. +i (dil d.) 53b/2

dibāğ (Ar. is.): meşin.

d. +i (kapu d.) 75a/6

dibek (is.): taştan veya ağaçtan yapılmış büyük havan.

d. 54b/9

diftik (Ar. is.): tiftik keçisinin ince, yumuşak, parlak yünü; moher.

d. 53a/7

diken (is.): bazı bitkilerin dal, yaprak, meyve kabuğu vb. bölümlerinde ve bazı hayvanların derisinde bulunan sert, ucu sivri ve batıcı çıkıntılardan her biri.

d. 52b/6

d. +i (muğaylān d.) 94a/2

dil (is.): 1. insanlar arasında anlaşmayı sağlayan, uzlaşmaya dayalı olarak oluşturulmuş sesli veya görsel işaretler sistemi; lisan, zeban. 2. Ağız boşluğunda, tatmaya, yutkunmaya, sesleri boğumlamaya yarayan etli, uzun, hareketli organ; tat alma organı.

d. 53a/10

d. dibi 53b/2

d. ucu 53b/1

d. +i (şığır d.) 64b/4

d. +i (terāzī d.) 36a/3

dilsiz (is.): dilsiz.

d. 53a/11

dilenci (is.): geçimini dilenerek sağlayan kimse; geda.

d. 53a/1

dilāver (Far. is.): yiğit.

d. 52b/11

direk (is.): ağaçtan veya demirden yapılan uzun ve kalın destek.

d. 52b/10

d. +i (çadır d.) 41b/6

d. +i (gemi d.) 84a/2

dirhem (Ar. is.): okkanın dört yüzde birine eşit olan, 3,207 gramlık eski bir ağırlık ölçüsü.

d. 52b/8

dirsek (is.): kol ile ön kol arasındaki eklemin arka yanı.

d. 52b/9

diş (is.): çene kemiklerinin üstüne dizili, ısıırıp koparmaya ve çiğnemeye yarayan sert, beyaz organlardan her biri.

d. 53b/3

d. ağırsı 53b/5

d. delügi 53b/10

d. kiri 53b/7

d. köki 53b/6

d. şarısı 53b/9

d. +i (deve d.) 51b/6

d. +i (fil d.) 72a/2

d. +ø (ön d.) 23b/9

d. +i (yılan d.) 101b/6

diş otı (is.): diş otugillerden, kurak ve çorak yerlerde yetişen, çok yıllık ve otsu bir bitki; Mısır anasonu, kurşun otu.

d. 53b/8

dişlü (sf.): dişi olan.

d. +ø (ağ d.) 16a/5

dişsiz (sf.): dişi olmayan.

d. 53b/4

div (Far. is.): şeytan.

53b/11

divâne (Far. is.): deli, kaçı, budala olan.

d. 53a/2

divānhāne (Far. is.): eski Türk evlerinde, saray ve konaklarda büyük sofa, salon.

d. 53a/3

divār (Far. is.): bir yapının yanlarını dışa karşı koruyan, iç bölümlerini birbirinden ayıran, taş, tuğla vb. gereçlerden yapılan veya örülen dikey düzlem; örek, cidar.

d. 53a/4

d. gölgesi 53a/5

d. sıvası 53a/6

divit (Ar. is.): hokkadaki mürekkebe batırılarak yazı yazmaya yarayan ve değişik uçları olan bir tür kalem.

d. 52b/2

d. ağzı 52b/5

d. kapığı 52b/3

divit ağası (Ar.+Moğ. is.): pamuk, lika.

d. 52b/4

diz (is.): kaval, baldır ve uyluk kemiğinin birleştiği yer.

d. 53a/8

d. kemüğü 53a/9

dizgin (is.): gemin uçlarına bağlanarak hayvanı yöneltmeye yarayan kayış.

d. 52b/7

donanma (is.): donamak işi.

d. 54a/4

dopus (is.): ucu top biçiminde eski bir silah.

d. 54b/10

döşek (is.): yatak, şilte.

d. 54a/5

d. çārşafı 54a/6

döşeme (sf.): koltuk, kanep, divan vb.nin kumaş, yay, pamuk vb. bölümleri.

d. 54b/8

dönüm (is.): eskiden kenarları kırkar adım veya arşın olan kare alanı.

d. 54b/5

d. ipi 54b/6

duhān (Ar. is.): duman, tütün.

d. 54b/7

dudağ (is.): ağzın, dişleri örten ve dışarıya doğru az veya çok kıvrılan üst ve alt kenarlarından her biri; leb.

d. 54a/7

d. yarığı 54a/8

dūlāp (Ar. is.): genellikle tahtadan yapılmış, bölme veya çekmelerine eşya konulan kapaklı mobilya.

d. 54b/3

duvağ (is.): gelinin başını, bazen de yüzünü örten dantel veya tül den örtü; bürük.

d. 54a/3

dūdūk (is.): içinden hava veya buhar geçirildiğinde keskin ses çıkaran ve işaret vermek için kullanılan araç.

d. 54b/4

düğme (is.): düğme, kopça.

d. 54a/10

d. +ø (altun d.) 10a/5

düğüm (is.): iplik, ip, halat vb. bükülebilir şeyleri kıvrıp kendi üzerine veya birbirine dolayarak yapılan boğum; düğmük.

d. 54a/11

düğün (is.): düğün, büyük eğlence.

d. 54a/2

dükkan (Ar. is.): esnafın perakende satış yaptığı, küçük zanaat sahiplerinin çalıştıkları yer; işletme, iş yeri.

d. 54a/9

dülbend (Far. is.): çok ince pamuklu dokumadan yapılmış baş örtüsü.

d. 54b/2

dülger (Far. is.): binaların ahşap ve çatı işlerini yapan usta.

d. 54b/1

dümen (İtal.is.): hava ve deniz taşıtlarında, taşıta istenilen yönü vermeye ve belirli bir doğrultuda götürmeye yarayan hareketli parça.

d. +i (gemi d.) 83b/11

dürbîn (Far. is.): uzaktaki cisimlerin görüntülerini büyültmeye veya yaklaştırmaya yarayan, objektif ve oküler adlı iki mercekten oluşan optik alet; bakaç.

d. 54b/11

E (e, è)

ebābîl (Ar. is.): sağanlardan, kentler ve açık alanlarda yaşayan, kırlangıca göre

kanatları daha uzun ve kavisli bir tür kuş; dağ kırlangıcı.

e. 9a/2

ebe (is.): büyükanne, nine.

e. 8a/2

ebegümeci (is.): ebegümecigillerden, mor renkli çiçekleri ilaç, yaprakları sebze olarak kullanılan, kendiliğinden yetişen çok yıllık bir bitki .

e. 13a/9

ebraş (Ar. sf.): abraş, cüzzamlı, ala tenli.

e. 9b/3

ebucehil kârpûzı (Ar.+Far. is.): ebucehil kârpûzı.

e. 24a/4

efendi (Yun. İs.): saygıdeğer kişi, üstad, Bizans'ta saygı unvanı.

e. 6b/4

ege (is.): madenleri, tahtayı vb. sürterek aşındırmak veya düzeltmek için kullanılan pürüzlü yüzeyli veya küçük dişli çubuk hâlinde, sert çelik araç.

e. 7b/5

egri (sf.): eğri, düz olmayan.

e. 8a/11

e. burunlu 16b/2

e. ok 16b/1

ejder (Far. is.): büyük yılan.

e. 7b/8

ekin (is.): tahıl, buğday; tohum atma işi, ekme işi.

e. 9a/1, 10a/9

ekinci (is.): ekin işiyle uğraşan kimse, çiftçi.

e. 10a/10

ekir (is.): bitki kökü.

e. 9b/1

ekser (is.): büyük çivi.

e. 7b/11

ekşi (sf.): sirke veya limon tadında olan.

e. aş 11a/5

e. nār 11a/6

e. sūt 11a/7

e. yogurt 11a/4

el (is.): kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü.

e. 10b/4

e. degirmeni 10b/6

e. kupaşı 10b/7

e. yarığı 10b/8

el içi (is.): avuç içi.

e. 10b/5

eleğimsağma (Ar. is.): gökkuşağı.

e. 10b/11

eli kesik (sf.): felçli, çolak.

e. 10b/10

ela (is.): açık kestane rengi; ala.

e. +ø (ay e.) 10b/2

elçi (is.): bir devleti başka bir devlet katında temsil eden kimse; sefir.

e. 9a/9

eldüvan (T. el+ Far. (t)ivan; is.): eldiven.

e. 7a/11

elek (is.): Taneli veya toz durumunda olan maddelerin kalınını incesinden ayırmak veya içindeki yabancı maddelerden ayıklamak için kullanılan, küçük delikli tel, bez vb. gerilmiş kasnak biçimindeki gereç.

e. 8b/4

elsiz (sf.): eli olmayan.

e. 10b/9

eşek (is.): çene kemiği, çene.

e. 8b/1

endaze (Far. is.): ölçü.

e. 7a/9

enik (is.): kedi, köpek vb. çok memeli hayvanların yavrusu.

e. +i (it e.) 19b/9

eñse (is.): boynun arkası.

e. 12a/11

e. çukûr 12b/1

e. kıllı 12b/2

erguvan (Far. is.): Baklagillerden, eflatunla kırmızı arası renkte çiçek açan, güzel bir süs ağacı.

e. 7a/6

erik (is.): tatlı, ekşi veya mayhoş, sulu, tek çekirdekli yemiş.

e. 7a/3

e. +ø (kara e.) 76a/8

erişte (Far. is.): ince ince kesilip kurutulan hamur.

e. 10a/7

erkek (is.): yetişkin adam; bay, er, er kişi, kişi.

e. 13a/1

e. baykuş 13a/6

e. çekirge 13a/4

e. hınzır 13a/7

e. kedi 13a/3

e. keler 16b/2

e. kumriyy 16b/1

e. maymûn 13a/5

e. sıçan 13a/8

e. tavşan 13a/2

ersiz ‘avrat (T.+Ar. sf.): bekar.

e. 15a/6

esîr (Ar. is.): köle, kul.

e. 7b/1

eski (is.): geçmişte kalan, rağbet edilmeyen.

e. 12a/7

e. akça 12a/9

e. bez 12a/8

e. kaftân 12a/10

e. na‘lîn 12b/8

e. pamuk 12b/7

esrâr (Ar. is.): Hint kenevirinden çıkarılan ve kullanılacak miktara göre uyarıcı, sarhoş edici veya uyuşturucu etkileri olan bir madde; ot, duman, sarıkız, keyif, mal, fino.

e. 8a/9

eşek (is.): tek tırnaklılardan, attan küçük, uzun kulaklı binek ve yük hayvanı, merkep.

e. 16b/7

e. âvâzı 16b/8

e. tırnağı 16b/9

eşek hıyârı (T. + Far. is.): bir bitki türü; it hıyârı.

e. 16b/11

eşek mārūlu (T. + Yun. is.): papatyagillerden, tek bir sapın üzerinden yayılan yaprakları soluk yeşil renkte, ufak çiçekli, A, B ve C vitaminleri ile kalsiyum, demir, fosfor gibi mineraller içeren, iki yıllık bir bitki.

e. 16b/10

eşik (is.): kapı boşluğunun alt yanında bulunan alçak basamak; asitane.

e. 9b/2

e. +i (kapu e.) 75a/7

et (is.): et.

e. 8a/3

e. +ø (çig e.) 43a/3

e. +i (şıgır e.) 64b/6

etek (is.): etek, alt kısım; elbise eteği.

e. 8b/2

etmek (is.): ekmek.

e. 6b/5, 11a/1

e. gevreği 11a/3

e. ufağı 11a/2

e. +i (arpa e.) 12b/10

e. +i (darı e.) 51a/5

e. +ø (kırı e.) 81b/2

ev (is.): bir kimsenin veya ailenin içinde yaşadığı yer; beyit, dar, hane, mekân.

e. 9b/5

evlek (is.): tarlaya tohum ekmek için saban iziyle bölünen kısımlardan her biri.

e. 8b/5

evvel (Ar. is.): önce, ilk.

e. 6b/3

eyer (is.): binek hayvanlarının sırtına konulan, oturmaya yarayan nesne.

e. 13b/1

e. balçası 13b/2

e. hānesi 13b/5

e. örtüsü 13b/6

e. yaşadığı 13b/4

eyer kaşı (is.): eyerlerin ön ve arka taraflarındaki çıkıntılı bölüm.

e. 13b/3

F

fak (Ar. is.): tuzak.

f. 71a/5

fakır (Ar. sf.): yoksul, zengin karşıtı.

f. 71a/10

fâlcı (Ar.+T. is.): fala bakmayı kendine geçim yolu yapan kimse; bakıcı, bakımcı.

f. 71a/8

fâyda (Ar. is.): yarar.

f. 71a/11

fener (Yun. is.): saydam bir maddeden yapılmış veya böyle bir madde ile donatılmış, içinde ışık kaynağı bulunan aydınlatma aracı.

f. 71a/6

ferace (Yun. is.): kadınların sokakta giydikleri, mantoya benzer, arkası bol, yakasız, çoğu kez eteklere kadar uzayan üst giysisi.

f. 71a/7

fereşte (Far. is.): melek.

f. 71a/9

fesleğen (Yun. is.): ballıbabagillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen, yaprakları güzel kokulu, beyaz veya pembe çiçekli, bir yıllık ve otsu bir süs bitkisi; reyhan.

f. 71a/2

f. şağsısı 71a/4

f. tohumu 71a/3

f. +ø (ağ f.) 15b/6

findık (Ar. is.): kabuklu bir yemiş.

f. 71b/3

fırça (Yun. is.): bir şeyin tozunu, kirini gidermekte veya bir şeye boya, cila sürmekte kullanılan, bir araya getirilerek bağlanmış kıl vb.nden yapılan araç.

f. +sı (ketān f.) 85a/6

fırıldak (is.): fırıldak.

f. 71b/11

fırtına (İtal. is.): rüzgar.

f. 71b/5

fısıltı (is.): fısıldarken çıkan, güçlkle duyulan sesin adı; fısırtı.

f. 72a/5

fıstık (Ar. is.): kabuklu bir yemiş.

f. 71b/4

f. ağacı 71b/7, 72a/10

fıstıki reng (Ar.+Far. is.): fıstık yeşili.

f. 72a/6

fışkı (Yun. is.): dışkı.

f. 72a/8

fıdan (Yun. is.): yeni yetişen ağaç veya ağaççık.

f. 71b/2

f. +ı (hurma f.) 47b/4

fık (is.): yabani böğrölcesi.

f. 71b/6

fıl (Ar. is.): filgillerin hortumlular takımından, Afrika ve Asya'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, çok iri, kalın derili hayvan.

f. 72a/1

f. dişi 72a/2

f. hortumu 72a/3

f. kemügi 72a/4

filiz (Yun. is.): tohumdan veya tomurcuktan çıkan körpe ve küçük dal; sürgün, ışkın, eşkin.

f. 71b/9

fincân (Ar. is.): çay, kahve vb. sıcak şeyler içmekte kullanılan, genellikle kulplu, porselen veya camdan yapılmış küçük kap.

f. 71b/10

fiske taşı (Yun.+T. is.): bir fiskeyle ileri fırlatılmaya elverişli fındık büyüklüğünde yuvarlak taş.

f. 72a/7

fistan (Yun. is.): tek parça kadın giysisi.

f. 72a/9

fitil (Ar. is.): lambada, kandilde ve mumda yağın, çakmakta benzinin yanmasını sağlayan, türlü biçimlerde bükülmüş

veya dokunmuş pamuktan yapılan genellikle yağ çekici madde.

f. 71b/8

f. +ø (yaş f.) 99b/11

G (g, ğ)

ğarakulağ (is.): 1. kedigillerden, genellikle kahverengi olup üzerinde gri veya beyaz benekler bulunan, kulaklarının ucu püskül şeklinde tüylü, vahşi bir hayvan. 2. Osmanlı Devleti'nde emir çavuşu; haberci.

ğ. 76a/4

gebe (sf.): karnında yavru bulunan; hamile, yüklü.

g. 83a/7

gelin (is.): evlenmek için hazırlanmış, süslenmiş kız veya yeni evlenmiş kadın; elkızı.

g. 83b/2

gelincik (is.): yazın kırlarda, özellikle ekin tarlalarında yetişen, kırmızı ve otsu bitki; gün gülü.

g. 85a/11

gem (is.): atı yönlendirmek için ağzına takılan demir araç.

g. 82b/2

gemi (is.): su üstünde yüzen, insan ve yük taşımaya yarayan büyük taşıt; sefine.

g. 83b/7

g. direği 84a/2

g. dümeni 83b/11

g. ipi 84a/1

g. küreği 83b/8

g. lengeri 83b/10

g. şandalı 83b/9

gemici (is.): gemide çalışan veya gemi işleten kimse.

g. 84a/3

gencîne (Far. is.): hazine.

g. 82a/11

geniz (is.): ağız ve burun boşluğunun arka bölümü.

g. 83a/11

gergedan (Far. is.): gergedan.

g. 83a/6

gevrek (sf.): kolayca kırılıp ufalanan.

g. +i (etmek g.) 11a/3

geyik (is.): geyikgillerden, erkeklerinin başında uzun ve çatallı boynuzları olan memeli hayvan.

g. 84a/9

g. buzağusu 84a/10

g. derisi 84a/11

g. gözi 84b/1

geyrek (is.): kaburga altı, böbrek.

g. 83a/1

gez (is.): okun, kirişe geçen ucundaki kertik.

g. +i (ok g.) 22b/9

gıcık (is.): gıcık.

g. 86a/9

gicelik (is.): yatakta giyilen giysi; gece kıyafeti.

g. 86a/10

gidi (Far. is.): deyyuz, pezevenk.

g. 86a/11

girdāb (Far. is.): suyun dönerek ve çukurlaşarak oluşturduğu alan.

g. 86a/1

göbek (is.): insan ve memeli hayvanlarda göbek bağının düşmesinden sonra karnın ortasında bulunan çukurluk.

g. 87b/11

göçen (is.): veya göçgen. Tavşan yavrusu, benekli tavşan.

g. 87b/8

göğem (is.): yeşile çalan mor renk.

g. 87a/2

göğercin (is.): güvercin.

g. 88b/6

g. kümesi 88b/9

g. yavrusu 88b/7

g. yuvası 88b/8

göğüs (is.): vücudun boyunla karın arasında bulunan ve kalp, akciğer vb. organları içine alan bölümü; bağır, sine.

g. 88a/10

g. ağrısı 88b/1

g. çukuru 88b/2

g. kemügi 88a/11

g. +si (at g.) 14a/1

gök (is.): mavi ile açık yeşil arası olan renk.

g. göz 88b/11

göl (is.): karaların içinde denizlerle bağlantısı olmayan durgun su birikintisi.

g. 87a/8

gölge (is.): saydam olmayan bir cisim tarafından ışığın engellenmesiyle ışıklı yerde oluşan karanlık.

g. 88a/3

g. +si (ağaç g.) 14a/9

g. +si (dīvār g.) 53a/5

gömeç balı (is.): bal peteği.

g. 89a/4

gömlek (is.): vücudun üst kısmına giyilen kollu veya yarım kollu, yakalı giysi; işlik.

g. 86b/5

g. +i (çādır g.) 41b/7

g. +i (zırh g.) 56b/3

göz (is.): görme organı.

g. 88a/5

g. ağrısı 88a/7

g. perdesi 88a/8

g. +i (geyik g.) 84b/1

g. +ø (gök g.) 88b/11

göz bebeği (is.): gözde irisin ortasında bulunan, ışığın azlığına veya çokluğuna göre büyüyüp küçülen yuvarlak delik; bebek.

g. 88a/9

gözyaşı (is.): gözyaşı bezlerinin salgıladığı, bazı etkilerle akan duru sıvı damlacıklarından her biri; yaş.

g. 88a/6

gübre (Yun. is.): verimini artırmak için toprağa dökülen her türlü hayvan dışkısı, kimyasal veya bitkisel madde; kemre.

g. 87b/5

güğüm (Yun. is.): yandan kulplu, boynu uzun, genellikle bakırdan su kabı; debbe.

g. 87a/1

güherçile (Far. is.): tarımda gübre, hekimlikte ilaç olarak kullanılan, barut vb. patlayıcı maddeler yapımına yarayan, beyaz renkte ve ince billurlar durumunda birleşik bir madde; potasyum nitrat.

g. 89a/6

gül (Far. is.): gülgillerin örnek bitkisinin katmerli, genellikle kokulu olan çiçeği.

g. +ø (ağ g.) 15b/2

g. ağacı 88b/3

g. tomruğı 88b/5

g. yağı 88b/4

g. +ø (kızıl g.) 78b/3

gülbeşeker (Far. is.): gül çiçeği ve şeker ile yapılan macun kıvamında bir reçel türü.

k. 86b/10

gümüş (is.): gümüş.

g. 87b/3

gün (is.): gün.

g. 88b/10

g. +ø (ısı g.) 18a/10

günlük (is.): günlük.

g. 89a/8

güneş (is.): Dünyanın da dâhil olduğu sistemin merkezinde bulunan Güneş'in yaydığı ısı ve ışık; gün, şems.

g. 87a/4

güneyik (is.): hindiba.

g. 87a/5

güve (is.): kurtçuğu yapağı, yünlü kumaş ve dokuma yiyen pul kanatlılardan bir böcek.

g. 87b/9

güveyi (is.): damat.

g. 87b/1

güzellik (is.): estetik bir zevk, coşku, hoşlanma duygusu uyandıran nitelik; hüsün.

g. 87b/10

H (h, ħ, ḥ)

ḥabāb (Ar. is.): kabarcık, su kabarcığı.

ḥ. 44b/4

ḥacāmat şîşesi (Ar.+Far. is.): hacamat yapmak için kullanılan, ağzı dibinden dar şişe.

ḥ. 45b/7

ḥāce (Far. is.): hoca, öğretmen.

ḥ. 46b/2

ḥāç (Erm. is.): doksan derecelik açılarla birbirini kesen iki doğru parçasından oluşarak Hz. İsa'nın çarmıhtaki duruşunu temsil eden Hristiyanlık sembolü; istavroz, put.

ḥ. 45b/11

ḥadım (Ar. is.): hizmet eden, hizmetçi.

ḥ. 44b/5

ḥalḥāl (Ar. is.): kadınların ayak bileklerine taktıkları bilezik.

ḥ. 46b/9

ḥalı (is.): yere veya mobilya üstüne serilmek, duvara gerilmek için, genellikle yünden dokunan, kısa ve sık tüylü, nakışlı, kalın yaygı.

ḥ. 44b/7

ḥalka (Ar. is.): çeşitli metallerden veya tahtadan yapılmış çember.

ḥ. 44b/6

ḥ. +sı (kapu ḥ.) 75a/4

ḥ. +sı (tāzī ḥ.) 36a/8

ḥallāc (Ar. is.): yünü, pamuğu yay veya tokmak gibi bir araçla kabartma, ditme işini yapan kimse; atımcı.

ḥ. 45a/5

ḥ. toḳmağı 45a/7

ḥ. yayı 45a/6

ḥām (Far. sf.): 1. yenecek kadar olgun olmayan (meyve). 2. işlenmemiş (madde).

ḥ. deri 45b/5

ḥ. ḳārpūz 45b/6

ḥ. ḳaysī 45b/9

ḥamāil (Ar. is.): omuzdan arkuri asılan bağ; kılıç, nişan hamâili.

ḥ. 44b/2

ḥamīr (Ar. is.): hamur.

ḥ. mayası 45b/8

ḥammām (Ar. is.): yıkanma yeri.

ḥ. 45a/2

ḥ. şīşesi 45a/4

ḥ. taş 45a/3

ḥavan (<ḥāven) (Far. is.): içinde bir şey dövüp ufalamaya yarayan, tahta, taş, maden veya plastikten yapılan kap.

ḥ. 48b/6

ḥancer (Ar. is.): ucu eğri ve sivri, kamaya benzer kısa bıçak.

ḥ. 46b/7

ḥāne (Far. is.): ev.

ḥ. 46b/4

ḥ. +si (eyer ḥ.) 13b/5

ḥarāḥ (Ar. is.): bir yerden veya birinden zor kullanılarak alınan para.

ḥ. 44b/11

ḥarāmī (Ar. is.): başkasının malına zorla el koyan kimse; haydut; yol kesici; hırsız.

ḥ. 44b/9

ḥarānī (Far. is.): hereni, küçük kazan.

ḥ. 44b/10

ḥardal (Ar. is.): turpgillerden, Kuzey Afrika'nın, Avrupa'nın ve Asya'nın bazı bölgelerinde yetişen, çiçekleri sarı renkte, meyveleri kısa, sivri, dört köşeli, siyah veya koyu kahverengi renkli tohumları hekimlikte kullanılan, bir yıllık bir bitki; siyah hardal.

ḥ. 44b/8

ḥaṣīr (Ar. is.): saz, kabuk, yaprak vb. bir bitki maddesiyle örülmüş taban veya tavan örtüsü.

ḥ. 45b/1

ḥaṣīr otı (Ar.+T. is.): hasır otugillerden, bataklıklarda yetişen düz, ince uzun ve dayanıklı olan yaprakları kıtık yapmaya, hasır ve zembil örmeye yarayan bir saz; su kamışı, kofa, kiliz, kova.

ḥ. 45b/2

ḥaṣḥāṣ (Ar. is.): gelincikgillerden, kapsüllerinden afyon elde edilen, tohumlarından yağ çıkarılan bir yıllık ve otsu bir kültür bitkisi.

ḥ. +ø (ak ḥ.) 16a/1

ḥatıl (Ar. is.): ağırlığı yatay olarak dağıtmak ve duvarların düşey doğrultudaki çatlamalarını önlemek için yatay olarak boydan boya yerleştirilen ahşap, tuğla veya beton bağlama ögesi.

ḥ. 46b/8

ḥatmī (Ar. is.): ebegümecigillerden, bazı cinslerinin kök ve çiçekleri hekimlikte kullanılan, çok yıllık otsu bir süs bitkisi; ağaçküpesi.

ḥ. 46b/10

ḥatmī çiçeği (Ar.+T. is.): ebegümecigiller familyasında yer alan ve halk arasında ebegümeci ya da gül hatmi olarak da bilinen çiçekli bir bitkidir.

ḥ. 46b/11

ḥāwān (Far. is.): içinde bir şey dövüp ufalamaya yarayan, tahta, taş, maden veya plastikten yapılan kap.

h. 96b/7

ḥāven: bk. ḥāwān.

h. +ø (ağaç h.) 14b/10

hāvān eli (Far.+T. is.): havanda bir şey dövmek için kullanılan küçük tokmak.

h. 96b/8

ḥavāyic (Ar. is.): yabani havuç veya tencereyi baharatlamak için otlar veya baharatlar.

ḥ. 45b/3

ḥavāyic-i yabani (Ar.+T. is.): yabani havuç.

ḥ. 45b/4

hāvuç (Far. is.): havuç.

h. 96b/4

hāvut (Far. is.): deve semeri.

h. 96b/6

ḥavuz (Ar. is.): su biriktirme, yüzme, çevreyi güzelleştirme vb. amaçlarla altı ve yanları mermer, beton benzeri şeylerden yapılarak içine su doldurulan, genellikle üstü açık yer.

ḥ. 44b/3

ḥavuz: bk. ḥavuz.

h. +ø (büyük h.) 33b/4

ḥavyar (Yun. is.): balık yumurtası.

ḥ. 46b/6

ḥazīne (Ar. is.): altın, gümüş, mücevher vb. değerli eşya yığını, büyük servet; hazne.

ḥ. 48b/4

hediye (Ar. is.): hediye, armağan.

h. 96b/11

hekīm (Ar. is.): doktor.

h. 96b/9

ḥelwā (Ar. is.): şeker, yağ, un veya irmikle yapılan tatlı.

ḥ. 45a/8

ḥ. kazgani 45a/9

ḥ. keçesi 45a/11

ḥ. küregi 45a/10

h. +sı (bâdem ḥ.) 28a/6

herek (Yun. is.): sırık.

h. 96b/10

herīse (Ar. is.): keşkek yemeği.

h. 96b/3

ḥerīret (Ar. is.): un ve süt ile yâhūd çerviş yağıyla pişirdikleri bulamaç aşına denir.

ḥ. 45b/10

heveng (Far. is.): bir ipe, bir çubuğa geçirilmiş, dizilmiş veya birbirine bağlanmış yaş meyve ve sebze bağı.

h. 96b/2

heybe (Ar. is.): omza geçirilebilen tek gözlü bir çanta türü.

h. 96b/5

ḥıçırık (is.): hıçırma sesi.

h. 46a/3

hımhım (sf.): sesleri genizden çıkararak konuşan (kimse).

h. 46a/5

hınzır (Ar. is.): domuz.

h. +ø (erkek h.) 13a/7

hırızma (is.): hızm; bir mala.

h. 46a/7, 47a/8

hırka (Ar. is.): genellikle soğuktan korunmak için giyilen, bazen içi pamukla beslenmiş, ceket biçiminde, önden açık, kollu üst giysisi.

h. 46a/2

hırman (Far. is.): harman.

h. 46a/8

h. yeri 46a/9

hırsız (is.): başkasının malını çalan kimse; uğru.

h. 46a/6

hışım (Ar. is.): evlilik yoluyla birbirine bağlı olan kimseler; yan soy.

h. 47a/6

hışt (is.): kalın ve kısa harbe, el mızrağı.

h. 47a/5

hışt (Far. is.): cirit.

h. 47a/7

hıyār (Far. is.): kabakgillerden, uzun, iri meyveli, sürüngen, bir yıllık otsu bir bitki, salata.

h. 47a/3

h. tohumı 47a/4

hıyārşenbe (Far. is.): baklagillerden, siyah renkte olan meyvelerinin içinde çekirdeklerden başka hekimlikte kullanılan bir öz bulunan bitki; Hint hıyarı.

h. 47a/2

hişār (Ar. is.): bir şehrin veya önemli bir yerin korunması için taştan yapılmış, yüksek duvarlı ve kuleli, çevresinde hendekler bulunan küçük kale.

h. 46a/10

h. burcu 46a/11

hişe (is.): at kısmının eyeri örtüsü, gâşiyet.

h. 46b/5

hizmetkār (Ar.+Far. is.): uşak.

h. 46a/4

hokkabāz (<hukka+bāz) (Ar.+Far. is.): el çabukluğu ile birtakım şaşırtıcı olaylar yapmayı meslek edinen kimse.

h. 48b/7

hortüm (Ar. is.): filde ve bazı böceklerde boru biçiminde uzamış ağız veya burun bölümü.

h. +ı (fil h.) 72a/3

horultı (is.): horlama sırasında çıkan sesin adı.

h. 48b/10

horüs (Far. is.): tavukgillerden, tavuğun erkeği olan kümes hayvanı.

h. 48a/10

h. ibigi 48a/11

h. kuyruğı 48b/3

h. mahmûzı 48b/2

h. şadâsı 48b/1

hoşâf (Far. is.): bütün veya dilimler hâlindeki kuru meyvenin şekerli suyla kaynatılmasıyla yapılan bir tatlı türü.

h. 48b/5

huçegi (is.): ekşi ot.

h. 48b/9

humâr (Ar. is.): içki veya uyku sersemliği.

h. kargâ 46b/3

hurmâ (Far. is.): hurma.

h. 47b/2

h. ağacı 47b/3

h. balı 47b/10, 48a/9

h. budağı 48a/4

h. çiçeği 47b/5

h. çekirdeği 47b/9

h. dalı 48a/8

h. fidanı 47b/4

h. ipi 48a/6

h. kabı 48a/7

h. kurusu 48a/3

h. şalkımı 47b/7

h. şarabı 47b/8

h. yaprağı 47b/6

h. yükü 48a/5

hurmâ beyni (Far.+T. is.): hurma göbeği ve hurma beynisi dedikleri nesneye denir ki hurma ağaçlarının tepelerinde olur, ak ve leziz ve ta' mı süte karıbdır.

h. 47b/11

hurmâ haşırnı (Far.+Ar. is.): hurma lifinden dokunanan hasır yaygı.

h. 48a/1

hurmâ koruğı (Far.+T. is.): olmamış hurma, ham hurma.

h. 48a/2

hütâr (Far. is.): kıstas.

h. 48b/8

hünşâ (Ar. sf.): hem erkek hem dişi; erkeklik ve dişilik alameti cami'.

h. 48b/11

I

ılıcağ (sf.): ılıkça.

1. 18b/2

ılıcağ şu (is.): sıcak su kaynağı, ılıca.

1. 18a/3

ılğın (is.): bir tür söğüt ağacı.

1. 18b/4

1. yemişi 18b/5

ırğat (Yun. is.): tarım işçisi; rençper.

1. 19b/3

ırmak (is.): ırmak, nehir.

1. 17a/8

1. ırmak kenârı 17a/7

ısı (is.): bir cismin uzamasına, genişmesine, buharlaşmasına, erimesine, sıcaklığının artmasına yol açan fiziksel enerji.

1. gün 18a/10

1. şu 18b/1

1. yel 18a/11

ıspanak (Yun. is.): ıspanakgillerden, yapraklarından sebze olarak yararlanılan bir bitki.

1. 19b/2

ısrırgan (is.): ısrıgangillerden, her tarafı sert tüylerle kaplı, tüyleri kırıldığında karınca asidi denilen çok kaşıntıverici bir madde çıkartan bir ot.

1. 18b/9

ısıtma (is.): sıtma hastalığı.

1. 19a/11

ıslak (sf.): suya batırılmış, üzerine su dökülmüş veya yağmurdan ıslanmış olan; yaş.

1. 19a/8

ıslık (is.): bir şeyin çıkardığı ince ve tiz ses.

1. 19a/9

İ (i, î, °i, °î)

ibig (is.): horoz, hindi vb.nin tepesinde bulunan kırmızı deri uzantısı.

i. +i (ḥorūs i.) 48a/11

ibrîk (Ar. is.): toprak veya madenden yapılmış, kulp ve emzikli su kabı.

i. 19b/1

ibrîşim (Far. is.): ipeğin bükülmesiyle elde edilen iplik.

i. 18b/8

i. +ø (ak i.) 15b/10

iç oğlanı (is.): Osmanlı Devleti'nde, saraylarda türlü devlet hizmetleri için aday olarak yetiştirilen genç.

i. 18b/11

iç yağı (is.): geniş getiren hayvanların karın boşluğunda iç organlarını saran kalın yağ, şahım.

i. 18b/6

iç ton (is.): ayaklara kadar uzanan iç don, iç pantolon.

i. 18b/7

ig (is.): pamuk, yün vb.nden iplik eğirmekte kullanılan, ortası şişkin, iki ucu sivri ve çengelli olan, alt kısmında ağırşak bulunan, ağaçtan yapılmış araç; çehre.

i. 17a/9

i. başı 17a/10

igde (is.): igde ağacının sarı veya kırmızımsı kabuklu, zeytin biçiminde, sert çekirdekli, beyaz unlu, ekşimsi meyvesi.

i. 17b/10, 17b/11

igdiç tavar (Far+T. is.): enenmiş koyun veya keçi.

i. 19a/10

igdin (sf.): kokmu, bozulmuş.

i. yımırta 19b/4

igne (is.): dikiş dikmeye yarayan, ince, ucu sivri, bir ucunda iplik geçecek deliği bulunan çelik araç.

i. 17b/1

i. başı 17b/2

i. delüği 17b/3

i. +ø (altun i.) 10a/4

igneci (is.): iğne yapan.

i. 17b/4

ignelik (is.): üzerine iğne saplanan küçük yastık; iğnedenlik, iğne yastığı.

i. 17b/5

ikiz (sf.): birbirine tamamen benzeyen.

i. 19a/7

ilik (is.): 1. giysi, yorgan çarşafı, yastık kılıfı vb.nin gereken belirli yerlerine düğmenin geçirilebilmesi için iplikle örülerek, parça geçirilerek veya biye ile yapılan küçük yarık.

2. kemiklerin iç boşluklarını dolduran ve kan hücrelerinin yapımını sağlayan doku.

i. 17b/6

i. +ø (murdār i.) 94a/6

imām (Ar. is.): cemaatle kılınan namazlarda en önde duran ve namaz kılınırken kendisine uyulan kimse.

i. 17a/2

imtilā (Ar. is.): dolma, dolgunluk.

i. 18b/10

in (is.): mağara.

i. 19b/5

ince (sf.): kalınlığı benzerlerine göre daha az olan.

i. 19a/1

i. bel 19a/2

inçke: bk. ince.

i. +ø (beli i.) 28a/9

incik (is.): bacağın dizden ayak bileğine kadar olan bölümü, incik, baldır.

i. 19a/6

incir (Far. is.): yaş veya kuru olarak yenilen etli, tatlı meyve.

i. 18a/5

i. ağacı 18a/6

i. sepeti 18a/7

i. +ø (ağ i.) 15b/4

incü (is.): istiridye gibi bazı kavrıklı deniz hayvanlarının içerisinde oluşan, değerli, küçük, sert, sedef renginde süs tanesi.

i. 17a/3

i. dānesi 17a/4

i. şadefi 17a/5

i. şalkımı 17a/6

inek (is.): dişi sığır.

i. 19a/4

iniş (is.): inme eylemi veya biçimi.

i. 19a/5

ip (is.): iplik.

i. 18a/3

i. +i (çadır i.) 41b/8

i. +i (dönüm i.) 54b/6

i. +i (gemi i.) 84a/1

i. +i (hurma i.) 48a/6

i. +i (kapu i.) 75a/3

i. +i (kuyu i.) 80b/11

i. +i (şāḳūl i.) 61b/5

ipçi (is.): ip üreten, yapan veya satan kimse.

i. 18a/4

ipek kurdu (is.): ipek kurdu.

i. 19b/7

iplik (is.): pamuk, keten, yün, ipek, naylon vb. dokuma maddelerinin uzun, ince liflerinden her biri; ip.

i. 17b/7, 17b/8

i. yumağı 17b/9

i. +ø (aķ i.) 16a/3

iskele (Yun. is.): deniz taşıtlarının yanaştığı, çoğu tahta ve betondan yapılmış, denize doğru uzanan yer.

i. 18a/2

iskemle (Yun. is.): arkalıksız sandalye.

i. 18a/1

istaķoz (Yun. is.): büyük deniz böceğı.

i. 19b/6

işkenbe (Far. is.): kasaplık hayvanlarda mideyi oluşturan bölümlerin bütünü.

i. 18a/9

it (is.): köpek.

i. 19b/8

i. enigi 19b/9

i. ölüsi 19b/11

işkence (Far. is.): eziyet, sıkıntı.

i. 18a/8

it üzümi (is.): patlıcangillerden, 20-50 santimetre yüksekliğinde, bazı ilaçların yapımında kullanılan bir yıllık otsu bir bitki.

i. 19b/10

i' tikāf (Ar. is.): bir kenara çekilme, ortalıkta görünmeme. Genelde ramazan ayının

son on gününde ibadet niyetiyle camide kalmak.

i. 19a/3

' izbe (Ar. is.): ufak köy, kır evi, ev, mağara.

i. 17a/11

K (k, ķ)

ķab (is.): kap kacak.

ķ. +1 (ħurmā ķ.) 48a/7

ķ. +1 (yımırta ķ.) 101b/9

ķabak (is.): kabakgillerden, sürüngen gövdeli, sarı çiçekli, birçok türü olan bir bitki.

ķ. 77b/3

ķ. kökü 77b/6

ķ. toħmı 77b/4

ķ. yaprağı 77b/5

ķabarcık (is.): içi su veya hava dolu ufak kabartı veya kürecik; baloncuk, domur.

ķ. 73a/7

ķabaşakal (sf.): gür ve geniş sakallı.

ķ. 77a/4

ķabuķ (is.): bir şeyin üstünü kaplayan ve onu dış etkilere karşı koruyan, kendiliğinden oluşmuş sertçe bölüm; kışır.

ķ. 73b/1

ķ. +1 (aģaķ ķ.) 14a/8

k. +1 (ceviz k.) 41a/3

k. +1 (nār k.) 94b/10

ķabza (Ar. is.): silah, kılıç vb. şeylerde tutulacak yer; balçak, tutak, sap.

k. +sı (yay k.) 98b/7

ķadeh (Ar. is.): içki içmeye yarayan ayaklı bardak; cam.

k. 73b/7

k. +ø (altun k.) 9b/11

ķadife (Ar. is.): yüzeyi belirli uzunlukta bırakılmış ham madde lifleriyle kaplı, parlak, yumuşak kumaş; velur.

k. 72b/7

ķadife çiçeği (Ar.+T. is.): birleşikgillerden, çiçekleri genellikle parlak sarı renkte ve kadife görünümünde bir süs bitkisi; topkadife.

k. 77b/10

ķafes (Ar. is.): hayvanlar için aralıklı tel, metal veya ağaç çubuklardan yapılmış taşınabilir bölme.

k. +i (būlbūl k.) 33a/2

ķaftağı (is.): genellikle masallarda yer alan, dünyayı çevrelediğine inanılan, arkasında cinlerin, perilerin bulunduğu varsayılan, zümrütten hayalî bir yer.

k. 77b/11

ķaftān (Far. is.): çoğu ipekten yapılan, bir tür uzun, süslü üst giysisi.

k. 72b/11

k. +ø (eski k.) 12a/10

ķāğıt (Far. is.): kâğıt.

k. 82a/3, 83b/4

k. destesi 83b/6

k. muhresi 83b/5

ķahve (Ar. is.): kök boyasıgillerden, sıcak iklimlerde yetişen bir ağacın meyvesinin çekirdeği.

k. 72b/3

ķākūle (Ar. is.): zencefilgillerden, sıcak iklimlerde yetişen güzel kokulu bir bitki.

k. 73a/9

ķakūm (Far. is.): Avrupa ve Asya'nın kuzey bölgelerinde yaşayan, sansar ve gelinciğe benzer, uzunluğu 30, kuyruğu 10 santim, kendi beyaz tüylü, kuyruğu siyah, kürkü çok makbul etcil memeli hayvan, as, hermin.

k. 73b/8

ķal'a (Ar. is.): düşmanın gelmesi beklenen yollar üzerinde, askerî önem taşıyan şehirlerde, geçit ve dar boğazlarda

güvenliği sağlamak için yapılan kalın duvarlı, burçlu, mazgallı yapı; kermen.

ķ. 76b/5

ķ. ķapısı 76b/6

ķalay (is.): kalaylanmış bir kabın üzerindeki alaşım tabakası.

ķ. 73ba/6

ķalbur (Ar. is.): tahıl ve başka iri taneli maddeleri elemek için kullanılan büyük delikli veya seyrek telli elek.

ķ. 73a/5

ķalkān (is.): ok, kılıç vb.nden korunmak için savaşçıların kullandığı korunmalık.

ķ. 72b/8

ķalem (Ar. is.): yazma, çizme vb. işlerde kullanılan çeşitli biçimlerde araç.

ķ. 72b/2, 74b/3

ķ. şadāsı 77a/10

ķ. şaķķı 74b/4

ķ. yongası 74b/5

ķalem-dān (Ar.+Far. is.): hattatların kalem koymak için kullandıkları koruyucu kutucuk.

ķ. 74b/6

ķalem-i cengār (Ar.+Far. is.): paslı kalem.

ķ. 77b/9

ķalemteraş (Ar.+Far. is.): kurşun kalemlerin ucunu açmak için kullanılan türlü biçimlerdeki keski; kalem açacağı.

ķ. 74b/7

ķālīb (Ar. is.): bir şeye biçim vermeye veya eski biçimini korumaya yarayan araç.

ķ. +ı (ķerpiç ķ.) 84a/5

ķalkān balığı (is.): kalkan.

ķ. 77b/8

ķalmisk (Ar. is.): mürekkep kokusu.

ķ. 73a/10

ķamçı (is.): bir ucuna ip, deri vb. bağlı olan vurma, dövme aracı.

ķ. 73a/1

ķamış (is.): buğdaygillerden, sulak, nemli yerlerde yetişen, boğumlu, sert gövdeli, şerit yapraklı bitkilerin genel adı; kargı.

ķ. 74a/2

ķ. kökü 77a/3

ķ. +ø (yaş ķ.) 99b/5

ķan (is.): atardamar ve toplardamarların içinde dolaşarak hücrelerde özümleme, yadımlama görevlerini sağlayan plazma ve yuvarlardan oluşmuş kırmızı renkli sıvı.

ķ. 76b/8

k. +ı (burun k.) 33a/5

kanara (Ar. is.): kanare.

k. 74a/9

kanat (is.): kuşlarda ve böceklerde uçmayı sağlayan organ.

k. 74b/1

k. +ı (bülbul k.) 33a/1

k. +ı (kırlangıç k.) 78b/2

k. +ı (kuş k.) 81a/5

k. +ı (tāvūs k.) 67a/2

kanbur (is.): bel veya göğüs kemiğinin eğrilmesi, raşitizm sonucu sırtta ve göğüste oluşan tümsek; çıkıntı, kambur zambur.

k. 73b/10

kandil (Ar. is.): içinde sıvı bir yağ ve fitil bulunan kaptan oluşmuş aydınlatma aracı; yağ kandili.

k. 74a/11

kapak (is.): her türlü kabın üstünü örtmeye veya bir deliği kapamaya yarayan nesne.

k. +ı (divit k.) 52b/3

kaplan (is.): Kedigillerden, enine siyah çizgili, koyu sarı postu olan, Asya'da yaşayan çevik ve yırtıcı hayvan.

k. 74b/8

k. derisi 74b/9

kaplumbağa (is.): kaplumbağa.

k. 73a/2

kapu (is.): kapı.

k. 75a/1

k. āvāzı 75a/8

k. demiri 75a/9

k. deresi 75a/10

k. dibāğı 75a/6

k. eşiği 75a/7

k. halkası 75a/4

k. ipi 75a/3

k. yarığı 75a/5

k. +θ (büyük k.) 33b/6

k. +sı (kal'a k.) 76b/6

kapu kanadı (is.): birkaç parçadan meydana gelmiş kapıların her bir parçası.

k. 75a/2

kapu üstü (is.): revak.

k. 75a/11

kar (is.): kar.

k. 75b/3

kar çiçeği (is.): süsengillerden, beyaz ve pembe çiçekler açan soğanlı bitki.

k. 75b/5

ğara ağaç (is.): karağaçgillerin örnek bitkisi olan, kerestesi değerli bir ağaç; narven.

ğ. 76a/5

ğaraçalı (is.): hünnapgillerden, kurak yerlerde yetişen, çiçekleri altın sarısı renginde, dikenli bir bitki; çalı dikenli.

ğ. 76a/11

ğara (is.): en koyu renk; siyah, ak, beyaz karşıtı.

ğ. erik 76a/8

ğ. karga 76a/7

ğ. künk 76b/2

ğ. tut 76a/3

ğ. üzüm 76b/4

ğ. yılan 77a/11

ğara sakız (is.): katran, zift.

ğ. 76a/9

ğaramuk (is.): karanfilgillerden, ekin tarlalarında biten, yaprakları karşılıklı, çiçeğı pembe mor renkte, zararlı bir bitki.

ğ. 75b/10

ğaratavuk (is.): karatavukgillerden, tüyleri kara, meyve ve böceklerle beslenen ötücü kuş.

ğ. 76b/1

ğaracaot (is.): bir tür çöpleme, çörek otu.

ğ. 76a/3

ğarabaş koyun (is.): bir koyun çeşidi.

ğ. 76a/10

ğaradeniz (is.): Karadeniz.

ğ. 76a/2

ğaravul (is.): güvenliğı sağlamak, nöbet tutmak, düşmanın ânî baskınlarına karşı uyanık olmak gibi amaçlarla dolaştırılan piyâde ve süvârî askeri, nöbetçi, gözcü.

ğ. 75b/11

ğarayağız (sf.): esmer olan.

ğ. 76a/6

ğarlık (is.): kar kuyusu.

ğ. 75b/4

ğaranfil (Yun. is.): Doğı Hint adalarına özgü bir baharat.

ğ. 73a/11

ğarga (is.): kargagillerden, kanatları geniş, tüyleri kara renkte bir tür kuş.

ğ. 74b/10

ğ. +ø (ğumâr ğ.) 46b/3

ğ. +ø (ğara ğ.) 76a/7

ğargabüken (is.): bitişik taç yapraklı iki çeneklilerden, yaprakları karşılıklı,

çiçekleri talkım durumunda olan, meyvesi zehirli bir ağacın striknin elde edilen tohumu.

k. 77a/5

ķarġa dūlegi (is.): it hıyarı.

k. 74b/11

ķarınca (is.): zar kanatlılardan, toplu olarak yaşayan, yuvaları topraġın altında olan ve birçok tūrü bulunan bōceklerin genel adı.

k. 75b/1

k. yuvası 75b/2

ķarındaş (is.): kardeş.

k. 77a/2

ķarış (is.): parmaklar birbirinden uzak duracak biçimde gergin duran elde, başparmak ile serçe parmaġın uçları arasındaki açıklık.

k. 74a/6

ķarnabit (Ar. is.): karnabahar.

k. 77b/7

ķarpūz (Far. is.): karpuz.

k. 72b/5

k. +ø (hām k.) 45b/6

ķartal (is.): kartalgillerden, genellikle kızıl siyah tüylü, çok güçlü, yuvasını yüksek

kayalıklar üzerinde kuran, iri, yırtıcı bir tūr kuş.

k. 73b/5

ķārūret (Ar. is.): gözün siyahına ıtlak olunur, manasına. Ve içine şarab makulesi vaz⁶ olunan mutlakan zarfa, ⁶alâ-kavlin şişe ve sırçadan olanına mahsustur.

k. 77a/9

ķaşāp (Ar. is.): sığır, koyun gibi eti yenecek hayvanları kesen veya dükkânında perakende olarak satan kimse; etçi.

k. 76b/9

k. bıçaġı 76b/10

k. satırı 76b/11

ķāse (Far. is.): cam, çini, toprak vb.nden yapılmış derince çanak.

k.. 82a/4

ķasırġa (is.): kasırġa, fırtına.

k. 73a/4

ķaşnaķ (is.): kalbur, tel vb. şeylerin tahta çemberi.

k. 74a/3

ķasnı (is.): çadıruşaġı, şeytantiyesi ağacı vb. bitkilerden elde edilen bir zamlık.

k. 74a/4

kaş (is.): gözlerin üzerinde kemerli birer çizgi oluşturan kısa kıllar.

k. 73b/4, 74a/5

kaşağı (is.): hayvanları tımar etmek için kullanılan, sacdan, dişli araç.

k. 73b/3

kaşuk (is.): kaşık.

k. 72b/6

kaţār (Ar. is.): tren.

k. 77a/8

kaţāyif (Ar. is.): sulu ve az mayalı hamurun kızgın sac üzerinde tel tel, ufak yuvarlaklar veya büyük bir yuvarlak şeklinde kurutulmasıyla elde edilen tatlı malzemesi.

k. 74a/1

katık (is.): ekmekle karın doyurmak gerektiğinde, ekmeğe katılan peynir, zeytin, helva vb. yiyecek.

k. 73b/11

kaţır (is.): atgillerden, kısarak ile erkek eşeğin çiftleşmesinden doğan, genellikle kısır olan melez hayvan.

k. 75b/8

kaţır boncuğı (is.): çoğu binek hayvanlarının boynuna süs olarak takılan, mavi camdan iri boncuk.

k. 75b/9

kātib (Ar. is.): sekreter.

k. 82a/2

kaţrān (Ar. is.): organik maddelerden kuru damıtma yoluyla elde edilen, sıvı yağ kıvamında, kara renkte, ağır, is kokulu, suda erimeyen bir madde.

k. 75b/6

kaţrān ağacı (is.): toroslarda yetişen bir tür sedir.

k. 75b/7

kav (is.): ağaçların gövdesinde veya dallarında yetişen bir tür mantardan elde edilen ve çabuk tutuşan, süngerimsi madde.

k. 72b/10

kavak (is.): kavak ağacı.

k. 74a/7

kavānos (Yun. is.): kavanoz.

k. 74a/10

kavırık (is.): kavrulmuş olan; kurumaya yüz tutmuş.

k. +1 (kaya k.) 77a/1

kavun (is.): kavun.

k. 72b/4

k. +1 (ağaç k.) 14b/6

kaya (is.): büyük taş.

k. 72b/9

k. kavırığı 77a/1

ķayġana (Far. is.): bir tür omlet.

k. 73a/8

ķayın (is.): kayıngillerin örnek bitkisi olan, 30-40 metre boyunda, 2 metre çapında, kışın yapraklarını döken, kerestesi beyaz ve değerli olan bir orman ağacı.

k. ağacı 77a/6

ķayın ata (is.): kayın peder, kaynata.

k. 76a/1

ķayış (is.): kemer, kayış.

k. 73b/2

k. kuşağı 77a/7

k. +1 (üzengi k.) 23a/8

ķaymak (is.): sütün veya yoğurdun yüzünde zar durumunda ince bir tabaka biçiminde toplanan, açık sarı renkli, koyu yağlı katman; krema.

k. 73b/6

ķaysı (is.): kayısı ağacının etli, sarı turuncu renkli tek çekirdekli meyvesi.

k. 73b/9

k. +ø (hām k.) 45b/9

ķaz (is.): perde ayaklılardan, genellikle beyaz veya boz renkli, uzun boyunlu,, suda ve

karada yaşayan, uçan, yabani veya evcil kuş.

k. 77b/2

ķazan (is.): çok miktarda yemek pişirmeye veya bir şey kaynatmaya yarayan büyük, derin kap.

k. 76b/7

ķazġan: bk. ķazan.

k. +1 (helvā k.) 45a/9

ķazıķ (is.): topraġa çakılmak için hazırlanmış, ucu sivri demir veya ağaç.

k. 74a/8

k. +1 (çādır k.) 41b/9

ķazma (is.): topraġı kazıp kaldırma, düzeltme vb. işlerde kullanılan ağaç saplı demir araç.

k. 73a/3

ķebāb (Ar. is.): doğrudan doğruya ateşte veya kap içinde susuz olarak pişirilmiş et.

k. şişi 85a/10

ķebāb şişi (Ar.+T. is.): kebab şişi.

k. 85a/10

ķebere (is.): gebre otu.

k. 83a/2

keçe (is.): yapağı veya keçi kılının dövülmesi veya ayakla tepilmesiyle elde edilen kaba kumaş.

k. 82a/7

k. +si (ḥelvā k.) 45a/11

keçi (is.): geviş getirenlerden, eti, sütü, derisi ve kılı için yetiştirilen, genellikle çenesinde sakalı olan memeli hayvan.

k. 84b/5

k. tırnağı 84b/7

keçi sakalı (sf.): sadece çenede bırakılmış sivri ve seyrek sakal.

k. 84b/6

kedi (is.): kedigillerden, memeli, köpek dişleri iyi gelişmiş, çevik ve kuvvetli, evcil, küçük hayvan; pisik.

k. 84b/2

k. āvāzı 84b/4

k. +ø (erkek k.) 13a/3

kedi otı (is.): iki çeneklilerden, kök sapı hekimlikte kullanılan bir bitki.

k. 84b/3

kefe kimyonu (T.+Ar. is.): 50 ila 120 cm büyüeyebilen bir bitkidir. Bitki tüysüz ve mat yeşil renklidir.

k. 84b/11

kefgîr (Far. is.): haşlanmış yiyeceklerin sıvılarını veya bazı sıvıları süzmek için kullanılan, delikli, genellikle yuvarlak biçimli mutfak kabı; delikli, ilitir.

k. 82a/6

kehle (Far. is.): bit.

k. 83a/3

kehrîbâr (Far. is.): süs eşyası yapımında kullanılan, açık sarıdan kıızıla kadar türlü renklerde, yarı saydam, kolay kırılan ve bir yere hızlıca sürtüldüğünde hafif cisimleri kendine çeken, fosilleşmiş reçine; samankapan, kılkap.

k. 82b/10

keklik (is.): sülüngillerden, güvercin büyüklüğünde, eti için avlanan, tüyü boz, ayakları ve gagası kırmızı renkte bir kuş.

k. 84a/6

k. yavrusı 85a/7

keklik otu (is.): nane familyasından, anavatani Akdeniz bölgesi olan genellikle yemeklerde kullanılan bir bitki türüdür.

k. 84a/8

kel (Far. sf.): saçlı olmayan.

k. baş 85a/8

kel baş (Far. n. sf.): saçlı olmayan, başı kel.

k. 85a/8

kelebek (is.): pul kanatlılardan, vücudu, kanatları ince pullarla ve türlü renklerle örtülü, dört kanatlı, çok sayıda türleri olan böceklere verilen genel ad.

k. 82b/3

keler (is.): kertenkele, bukalemun gibi yerde sürünerek ilerleyen, beşer parmak ve dörder ayaklı, çok uzun kuyruklu sürüngenlerin ortak adı.

k. 83a/4

k. +ø (erkek k.) 16b/2

kelisā (Yun. is.): kilise.

k. 82b/11

kemāniçe (Far. is.): kemeñçe; el işleri için kullanılan seyrek dokunmuş keten bezi üzerine yapılan işleme, kanaviçe.

k. 82a/9

kemend (Far. is.): hayvanları yakalamak için kullanılan, ucu ilmikli, kaygan uzun ip; laso.

k. 82a/10

kemer (Far. is.): bele dolayarak toka ile tutturulan, kumaş, deri veya metalden yapılan bel bağı.

k. 84b/8

k. kuşak 85a/9

k. yayu 84b/9

kemük (is.): kemik.

k. 83a/10

k. +i (arka k.) 12a/3

k. +i (çene k.) 4a/8

k. +i (diz k.) 53a/9

k. +i (fil k.) 72a/4

k. +i (göğüs k.) 88a/11

kenar (Far. is.): kenar.

k. +ı (deryā k.) 49b/10

k. +ı (dere k.) 50b/11

k. +ı (ırmağ k.) 17a/7

kene (is.): koyun, köpek, at vb. hayvanların veya insanların derisinde asalak olarak yaşayan, bulaşıcı hastalıklara neden olan böceklerin genel adı; sakırğa.

k. 82b/5

kenevir (is.): kendirgillerden, sapındaki liflerden halat, çuval vb. kaba örgüler yapılan, iki evcikli bir bitki; kendir.

k. 82b/9

k. tohumı 84b/10

kendir (is.): kenevir.

k. 82a/8

kepçe (Far. is.): sulu yiyecekleri karıştırmaya ve dağıtmaya yarayan, uzun saplı, yuvarlak ve derince kaşık.

k. 82a/5

kepek (is.): kepek.

k. 82b/6

kepenek (is.): çobanların omuzlarına aldıkları dikişsiz, kolsuz, keçeden üstlük; aba.

k. 83a/9

kerbeten (is.): çivi sökmeye veya diş çekmeye yarayan, hareketli bir eksen çevresinde çapraz iki parçadan oluşmuş, kısaç biçimindeki araç.

k. 83b/1

kerevet (Yun. is.): üzerine şilte serilerek yatmaya veya oturmaya yarayan, duvara bitişik, ayakları olan, tahtadan sedir.

k. 86a/7

kereviz (Far. is.): maydanozgillerden, kökleri ve yaprakları sebze olarak kullanılan kokulu bir bitki.

k. 82b/1

kerkes (Far. is.): akbaba.

k. 82b/8

kerpiç (is.): duvar örmekte kullanılmak için kalıplara dökülüp güneşte kurutulmuş saman ve balçık karışımı ilkel tuğla.

k. 84a/4

k. kâlibı 84a/5

kertenkele (is.): kertenkele.

k. 83a/5

kervân (Far. is.): uzak yerlere yolcu ve ticaret eşyası taşıyan yük hayvanı katarı.

k. 82b/4

kese (Far. is.): bk. kîse.

k. +si (altun k.) 9b/9

k. +si (çağmak k.) 40b/7

keser (is.): tahta, ağaç yontmaya ve çivi çakmaya yarayan, kısa saplı, bir yanı keskin ağızlı çelik araç; kerki.

k. 82b/7

kesik (is.): kesilmiş olan yer.

k. +ø (burnu k.) 33a/6

ketân (Ar. is.): keten.

k. 85a/1

k. ağacı 85a/5

k. bezi 85a/2

k. çöpi 85a/3

k. fırçası 85a/6

k. tohumı 85a/4

ketān helvāsı (Ar. is.): kavrulmuş şekerden yapılan, pamuk görünüşünde bir helva türü.

k. 85a/7

kıble yeli (Ar.+T. is.): güneyden esen, güney yönünü simgeleyen kıbleden ismini alan, oldukça sıcak ve nemli rüzgar.

k. 78b/10

kıgılcım (is.): kıvılcım.

k. 78b/9

kıl (is.): bazı hayvanların derisinde, insan vücudunun belli yerlerinde çıkan, üst deri ürünü olan ipliksi uzantı.

k. 78a/6

k. +1 (eğse k.) 12b/2

kıl elek (is.): ince elek.

k. 78a/7

kıl kalem (T.+Ar. is.): ince kalem.

k. 79a/11

kıl tuzak (is.): kıl tuzak.

k. 79a/7

kılāde (Ar. is.): gerdanlık.

k. 78b/5

kılçık (is.): balıkların eti arasında bulunan diken gibi ince ve küçük kemik.

k. 78b/6

k. +1 (balık k.) 28b/10

kılıç (is.): uzun, düz veya eğri, ucu sivri, bir veya her iki yüzü keskin, kın içinde bele takılan, çelikten silah; tığ.

k. 78a/2

k. kını 78a/3

k. +0 (ağaç k.) 14b/5

kın (is.): bıçak, kılıç vb. kesici araçların kabı.

k. +1 (kılıç k.) 78a/3

kına (is.): kına ağacının kurutulmuş yapraklarından elde edilen, saç ve elleri boyamakta kullanılan toz.

k. 78a/4

kına çiçeği (is.): kına çiçeğigillerden, çiçekleri tüylü renkte olan, bir veya çok yıllık otsu bitki.

k. 78a/5

kındıra (is.): sulak yerlerde yetişen, ince uzun yapraklarının kenarları keskin, koyu renkli bir tür çayır otu.

k. 79a/2

kır şakal (sf.): sakalı ak, beyaz olan.

k. 79a/5

kırağı (is.): su buğusunun soğuk havalarda, yerde, bitkiler, ağaçlar ve öteki nesneler üzerinde donmasıyla oluşan ince tabaka.

k. 78b/7

kıramısı (is.): kırağı.

k. 79a/1

kırkayak (is.): eklem bacaklıların çok ayaklılar sınıfına giren, taşların altında yaşayan, vücudu yuvarlak ve uzun bir böcek.

k. 79a/6

kırlangıç (is.): kırlangıçgillerden, geniş gagalı, çatal kuyruklu, ince uzun kanatlı, küçük göçebe kuş.

k. 78b/1

k. kanadı 78b/2

kırmızı (Ar. sf.): kırmızı, al.

k. mantar 78a/10

k. tüt 78a/11

kışaç (is.): demircilerin kızgın demiri tuttıkları kelpeten ve maşa gibi büyük bir demir aleti.

k. 78b/8

kışır ‘avrât (T.+Ar. is.): üreme imkânı olmayan kadın.

k. 79a/8

kısrağ (is.): dişi at.

k. 78b/11

kızıl (sf.): parlak kırmızı renk.

k. 78a/8

k. gül 78b/3

k. üzüm 78a/9

k. yāqūt 78b/4

kızılca (is.): 1. allık, düzgün. 2. kırmızıya çalan, biraz kırmızı.

k. 79a/4

kızılca (is.): kızılca.

k. 79a/3

kızoglan (is.): bakire.

k. 79a/9

kibrît (Ar. is.): bir ucu sürtünme sonucu yanabilecek birleşimde olan küçük tahta veya karton parçası; çakmaksız.

k. 86a/4

kîle (Ar. is.): genellikle tahıl ölçmede kullanılan belirli hacimdeki kap; ölçek.

k. 86a/2

kilîd (Far. is.): kilit, anahtar.

k. 85b/4

k. delügi 85b/5

k. +i (ağaç k.) 15a/2

k. +ø (timür k.) 37a/8

kilim (Far. is.): döşeme, divan gibi yerlere serilen, genellikle desenli, havsız, kalın, kıl veya yün dokuma.

k. 86a/8

kir (is.): herhangi bir şeyin veya vücudun üzerinde oluşan, biriken pislik; kir pas, pasak.

k. +i (diş k.) 53b/7

k. +i (tırnak k.) 67b/10

kirās (Yun. is.): kiraz.

k. 85b/2

k. ağacı 85b/3

kirde (Far. is.): genellikle mısır unuyla yapılan bir pide türü.

k. 86a/5

kireç (Far. is.): mermer, tebeşir, kireç taşı, alçı taşı gibi birçok taşın özünü oluşturan kalsiyum oksit.

k. 85b/6

kireçlik (Far.+T. is.): kireç konulan yer.

k. 85b/7

kiremit (Yun. is.): çatıları örtmekte kullanılan, yan yana dizilerek suyu aşağıya geçirilmeden dışarı akıtacak biçimde yapılmış, kızıl toprağın renginde, pişmiş balçık levha.

k. 85b/8

kiriş (is.): kiriş.

k. 85b/9

k. +i (yay k.) 98b/6

kirpi (is.): kirpigidlerden, uzunluğu 25-30 santimetre olan, sırtı dikenlerle kaplı memeli hayvan.

k. 85b/11

kirpik (is.): göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri; müjgân.

k. 85b/10

kīse (Far. is.): kese.

k. 86a/3

kişniş (Far. is.): maydanozgillerden, yaprakları maydanozu andıran, 20-60 santimetre yüksekliğinde, tüysüz, bir yıllık ve otsu bir bitki.

k. 86a/6

kitre (is.): gevenin gövde veya kökünün üzerine bıçakla özel olarak yapılan çizgilerden akan zamk; kestere.

k. 83a/8

koç (is.): damızlık erkek koyun.

k. 79b/4

koçu (Mac. is.): süslü bir tür gezme arabası.

k. 79b/10

kol (is.): insan vücudunda omuz başından parmak uçlarına kadar uzanan bölüm; dal.

k. 81a/1

ķolan (is.): at, eşek vb. hayvanların semerini veya eyerini bağlamak için göğsünden aşırılarak sıkılan yassı kemer.

ķ. 80a/6

ķoltuķ (is.): omuz başının altında, kolun gövde ile birleştiğı yer.

ķ. 80a/8

ķopuz (is.): ozanların çaldığı telli Türk sazı.

ķ. 80a/11

ķor (is.): iyice yanarak ateş durumuna gelmiş kömür veya odun parçası.

ķ. 80a/5

ķoruk (is.): henüz olgunlaşmamış ekşi üzüm.

ķ. 80a/4

ķovan (is.): arı barınağı.

ķ. 80b/1

ķ. arısı 81a/9

ķ. çiçeğı 81a/10

ķoyun (is.): geviş getirenlerden, eti, sütü, yapası ve derisi için yetiştirilen evcil hayvan.

ķ. 79b/2

ķoza (Far. is.): içinde tohum veya krizalit bulunan korunak; kozalak.

ķ. +sı (pamuķ ķ.) 29a/5

ķ. +ğı (servi ķ.) 58a/3

ķöfter (Far. is.): üzüm şırasıyla nişasta karışımının kaynatılıp dökülerek kesildikten sonra kurutulmasıyla hazırlanan bir tür pestil.

ķ. 86b/11

ķök (is.): kök, sap.

ķ. +i (ağaç ķ.) 14b/8

ķ. +i (diş ķ.) 53b/6

ķ. +ü (ķabaķ ķ.) 77b/6

ķ. +ü (ķamış ķ.) 77a/3

ķöle (is.): savaşta tutsak alınan, yabancı ülkelerden zorla kaçırılıp özgürlükten yoksun bırakılan veya başkasından satın alınan kimse; kul, bende, esir.

ķ. 87b/6

ķömür (is.): kara elmas, kömür.

ķ. 87a/6

ķöpek (is.): köpekgillerden, boy ve biçim bakımından pek çok cinsi olan, çok iyi koku alan, sadık, bekçilik ve avcılık gibi işler için beslenen memeli hayvan; kapık.

ķ. 88a/2

ķöpri (is.): köprü.

ķ. 87a/3

ķ. +ø (ağaç ķ.) 14b/2

köpük (is.): çalkanan, kaynatılan, mayalanan, yukarıdan dökülen sıvıların üzerinde oluşan hava kabarcıkları yığını.

k. 88a/1

kör (Far. is.): görme engelli.

k. 89a/1

körük (is.): ateşi canlandırmak için kullanılan ve açılıp kapandıkça içindeki havayı üfleyen araç.

k. 86b/7

k. +i (timür k.) 37a/1

köse (Far. sf.): bıyığı, sakalı çıkmayan (erkek).

k. 87a/10

köseme (is.): köseme.

k. 87a/11

köstek (is.): atların nallanırken veya binmeye alıştırılırken tepmesini önlemek için kuskun kayışına eklenen zincir veya kayış.

k. 87b/4

köşk (is.): bahçe içinde yapılmış süslü ev; kasır.

k. 86b/4

kötürüm (sf.): yaşlılık veya sakatlık sebebiyle yürüyemeyen, ayağa kalkamayan (kimse); oturak.

k. 89a/7

köy (Far. is.): köy.

k. 87b/2

ķubūr (Ar. is.): boru biçiminde kap.

k. +u (oķ ķ.) 23a/2

ķudus (is.): köpek, kedi, tilki vb. memeli hayvanlardan ısırma, tırmalama veya salya yolu ile insana geçen, genellikle çırpınma, sudan korkma şeklinde beliren, zamanında aş yapılmazsa ölümle sonuçlanan hastalık.

ķ. 81b/10

ķul (is.): Tanrı'ya göre insan.

ķ. 81a/2

ķulabdan (is.): kulab denilen eğirme çarkıyla sarılan sarma veya tel ile karışık ipek veya panbuk iplik.

ķ. 79a/10

ķulāh (Far. is.): içine bazı şeyler koymak için huni biçiminde bükülmüş kâğıt kap.

k. 86b/2

ķulak (is.): başın her iki yanında bulunan işitme organı.

ķ. 80b/6

ķ. ķirki 80b/8

ķ. delügi 80b/7

kulaksız (sf.): kulak kepçesi olmayan.

k. 80b/9

kılavuz (is.): yol gösteren kimse; rehber, delil, kılavuz.

k. 80a/1

kule (Ar. is.): çoğunlukla kare veya silindirik biçimindeki yüksek yapı.

k. 80a/9

kulp (is.): kazan, tencere, fincan, dolap, altın vb.nin tutulacak yeri.

k. +1 (çömlek k.) 44a/8

kulube taşı (Far.+T. is.): kulübe taşı.

k. 77b/1

kum (is.): kum.

k. 81b/6

kum tepe (is.): kumul.

k. 81b/7

kūmāş (Ar. is.): pamuk, yün, ipek vb.nden makinede dokunmuş her türlü dokuma; güpür.

k. 79b/7

kumbara (Far. is.): para biriktirmek için kullanılan, bozuk veya kâğıt para atılan deliği olan, metal, toprak, plastikten yapılmış küçük kap.

k. 79b/8

k. +ø (sırça k.) 64a/11

kumkuma (is.): her tarafı yuvarlak desti ve mürekkep şişesi vs.

k. 80b/4

kumrî (Ar. is.): güvercinler takımından, boynunun yanlarında siyah beyaz benekleri, bazı türlerinin gerdanında siyah bir halka bulunan, güvercinden küçük, boz, renkli bir kuş.

k. 81b/4

k. āvāzı 81b/5

k. +ø (erkek k.) 16b/1

kundus (is.): kemirgenlerden, kuyruğu geniş ve yassı, art ayak parmaklarının arası perdeli, ağaçları kemirerek beslenen, su kıyılarında yaşayan, yuvalar ve su setleri kuran, postu değerli bir hayvan; kastor.

k. 81b/9

kupa (Yun. is.): cam veya seramikten yapılmış, kulplu, büyük bardak.

k. +sı (el k.) 10b/7

kurbağa (is.): kurbağa.

k. 79b/9

kurbān (Ar. is.): dinin buyruğunu veya bir adağı yerine getirmek için kesilen ve belli özellikleri taşıyan hayvan.

k. 79b/11

ķuru (sf.): suyu, nemi olmayan, yaş ve nemli karşıtı.

k. +sı (ħurmā k.) 48a/3

ķurı: bk. ķuru.

k. etmek 81b/2

k. üzüm 81b/3

ķurķ şuyı (is.): tavuk veya hindi suyu.

k. 81b/1

ķurna (is.): hamam ve banyolarda musluk altında bulunan, içinde su biriktirilen, yuvarlak, mermer, taş veya plastik tekne.

k. 80a/10

ķursak (is.): mide.

k. 80b/3

ķurşun (is.): tüfek, tabanca vb. hafif ateşli silahlarda kullanılan mermi.

k. 80a/3

ķurt (is.): böcek, solucan.

k. 79b/6

ķurtem? (is.): kurt düşmek, kurtlanmak.

k. 81b/11

kūs (Far. is.): pek büyük ve ğayrı menkul davul.

k. 87a/7

ķusķun (is.): hayvanın kuyruğu altından geçirilerek eyere bağlanan kayış.

k. 80a/7

ķuş (is.): yumurtlayan omurgalılarından, akciğerli, sıcakkanlı, vücudu tüylerle örtülü, gagalı, iki ayaklı, iki kanatlı uçucu hayvanların ortak adı.

k. ķanadı 81a/5

k. kuyruğı 81a/6

k. tızağı 81a/7

k. yuvası 81a/8

ķuş üzümü (is.): pilav, dolma vb. yemeklerde kullanılan, siyah, çok ufak taneli, çekirdeksiz bir tür üzüm.

k. 81a/4

ķuşak (is.): bele bağlanan kemer.

k. 80a/2

k. +ø (kemer k.) 85a/9

ķuyu (is.): su katmanına varıncaya kadar derinliğine kazılan, genellikle silindir biçiminde, çevresine duvar örülen, suyundan yararlanılan çukur.

k. 80b/10

k. ipi 80b/11

k. şandığı 81a/11

kuyruk (is.): hayvanların çoğunda, gövdenin sonunda bulunan, omurganın uzantısı olan uzun ve esnek organ.

k. 79b/5

k. +1 ('akreb k.) 70b/5

k. +1 (at k.) 13b/10

k. +1 (horūs k.) 48b/3

k. +1 (kuş k.) 81a/6

k. +1 (şıgır k.) 64b/10

k. +1 (tāvūs k.) 67a/3

k. +1 (tilki k.) 37a/3

k. +1 (yılan k.) 101b/10

kuyruklu yıldız (is.): Güneş çevresinde büyük bir elips veya bir parabol yörüngede dolaşan, Güneş'e yaklaştığında yüzeyinde ortaya çıkan gazların ve tozların oluşturduğu kuyruk denilen ışıklı bir uzantısı olan gök cismi; kirlikartopu.

k. 81b/8

kuzgun (is.): karakarga.

k. 80b/2

kuzu (is.): koyun yavrusu, kuzu.

k. 79b/3

kuzukulağı (is.): karabuğdaygillerden, nemli yerlerde yetişen, yaprakları salata

olarak kullanılan, çiçekleri iki evcikli ve kırmızımtırak bir bitki; ekşikulak.

k. 81a/3

küçük dil (is.): damağın arkasında bulunan dile benzer küçük uzantı.

k. 89a/3

küf (is.): ekmek, peynir vb. organik maddelerin üzerinde, nem ve ısıнын etkisiyle oluşan, çoğu yeşil renkli mantar.

k. 87a/9

kül (is.): yanan şeylerden artakalan toz madde.

k. 89a/5

külhān (Far. is.): hamamları ısıtan, hamamın altında bulunan kapalı ve geniş ocak; cehennemlik.

k. 86b/9

külünk (Far. is.): taşları, kayaları parçalamakta kullanılan sivri kazma.

k. 87b/7

küme (Yun. is.): tavuk, hindi vb. evcil hayvanların barınmasına yarayan kapalı yer.

k. +si (gögerçin k.) 88b/9

künde (Far. is.): köstek, kütük.

k. 89a/11

künk (Far. is.): pişmiş toprak veya betondan yapılmış kalın su borusu; büz, pöhrenk.

k. +ø (kara k.) 76b/2

küp (is.): su, pekmez, yağ vb. sıvıları veya un, buğday gibi tahılları saklamaya yarayan, geniş karınlı, dibi dar toprak kap.

k. 86b/8

k. +ø (büyük k.) 33b/8

k. +i (şarāb k.) 61a/10

küpe (is.): kadınların kulaklarına taktıkları süs eşyası.

k. 86b/3

k. +ø (altun k.) 9b/10

kürek (is.): toprak, kömür vb.ni bir yerden bir yere alıp atmaya, taşımaya yarayan ve yayvan bir bölümü, buna bağlı uzun bir sapı bulunan araç.

k. 89a/9

k. +i (gemi k.) 83b/8

k. +i (helvā k.) 45a/10

kürk (is.): bazı hayvanların, giyecek yapmak için işlenmiş postu.

k. 86b/6

küspe (Ar. is.): hayvan yemi, yakacak ve gübre olarak kullanılan, yağı veya suyu

çıkarılmış her türlü yağlı tohum ve bitki artığı.

k. 89a/2

küstere (Far. is.): köstere.

k. 89a/10

L

lācuvert (Far. is.): mor ve mavinin karışımından ortaya çıkan renk.

l. 89b/11

lağım (Ar. is.): bir yerleşim merkezinde pis suların akıp gitmesi için yer altında açılmış kanal; geriz, keriz.

l. 89b/7

laḥana (Yun. is.): turpgillerden, geniş ve kalınca kat kat yaprakları olan, güz ve kış sebzesi olarak yetiştirilen ve birçok türü olan bitki.

l. 89b/4

lāle (Far. is.): zambakgillerden, yaprakları uzun ve sivri, çiçekleri kadeh biçiminde, türlü renkte bir süs bitkisi.

l. 89b/3

lapa (Yun. is.): nişastalı tanelerin, su ile kaynatılarak bulamaç kıvamına getirilmiş durumu.

l. 89b/6

leblebü (Far. is.): dış kabuğu çıkarıldıktan sonra fırında kavrulup çerez olarak yenen nohut.

l. 89b/10

leğen (Far. is.): genellikle, içinde bir şey yıkamak için kullanılan metal veya plastikten yayvan kap; teşt.

l. 89b/2

lehim (Ar. is.): erime noktaları düşük metalleri tutturma işlemlerinde kullanılan, kalay ve kurşun alaşımlarının genel adı.

l. 89b/9

leke (Far. is.): kirliliği gösteren iz.

l. 89b/8

lekende (is.): kaba dikiş.

l. 90a/6

lenger (Far. is.): gemi demiri.

l. +i (gemi l.) 83b/10

leylek (Ar. is.): leyleksilerden, kışın tropikal Afrika'da yaşayan, siyah telekli, uzun gagalı, uzun bacaklı, büyük, beyaz, göçmen kuş.

l. 89b/5

lif (Ar. is.): hayvan, bitki, mineral vb. doğal maddelerden elde edilen ince iplik.

l. 90a/3

lika (Ar. is.): mürekkep hokkalarına konulan ham ipek.

l. 90a/4

l. +sı (mürekkeb l.) 94a/3

liman (Yun. is.): gemilerin barınmalarına, yük alıp boşaltmalarına, yolcu indirip bindirmelerine yarayan doğal veya yapay sığınak.

l. 90a/5

līmūn (Yun. is.): turuncgillerden, 3-5 metre yüksekliğinde, kışın yapraklarını dökmeyen, beyaz çiçekli bir ağaç.

l. 90a/2

lohusa (Yun. is.): yeni doğum yapmış kadın.

l. 90a/8

lori kuşu (is.): kırmızı papağan.

l. 90a/11

lökün (is.): kireç ve zeytinyağıyla döğülerek yapılan bir cins macun ki çeşme ve musluklarda su borularının deliklerini tıkamada kullanılır.

l. 90a/10

lüle (Far. is.): lüle.

l. 90a/9

l. +si (çeşme l.) 40b/9

ma'danus (Yun. is.): maydanozgillerden, yenmek için yetiştirilen, 50-80 santimetre uzunluğunda, ufak yeşil ve parçalı yapraklı, hoş kokulu iki yıllık otsu bir bitki.

m. 91a/4

mağāra (Ar. is.): bir yamaca veya kaya içine doğru uzanan, barınak olarak kullanılabilen yer kovuğu; in.

m. 91a/1

manğır buḥūrī (Moğ.+Ar. is.): nargile lülesine konulmak için kömür tozundan yapılan, çabuk tutuşur, tavla pulu biçiminde bir tür yakacak buharı.

m. 92a/6

maḥafaza (Ar. is.): muhafaza, koruma, saklama.

m. 91b/9

mahaffe (Ar. is.): tahterevan.

m. 90b/7

maḥallebi (is.): muhallebi.

m. 91b/6

mahmūz (Ar. is.): tavukgillerin ve bazı kuşların ayakları ardında bulunan, boynuz yapısındaki sivri uzantı.

m. +1 (ḥorūs m.) 48b/2

maḳara (Ar. is.): üzerine iplik, tel, şerit vb. sarılan, kenarları çıkıntılı, ekseni boyunca delik silindir; bobin.

m. 91a/2

maḳḳāb (Ar. is.): matkap.

m. 91a/11

maḳḳāṣ (Ar. is.): makas.

m. 92a/3

m. kesesi 92a/4

maḳrama (is.): mahrama, baş örtüsü.

m. 91b/7

māla (Far. is.): harç alıp sürmeye yarayan, çoğu üçgen biçiminde, yassı biçimli, tahta saplı, demirden sıvama aracı.

m. 91b/2

mancılık (Yun. is.): mancınık.

m. 92a/9

m. taş 92a/10

mandal (Yun. is.): mandal.

m. 91b/10

mangal (Ar. is.): üzerinde bir şey pişirmek veya ısınmak için kullanılan, sac, bakır, pirinç vb. malzemeden yapılan, türlü biçimlerdeki üstü açık ayaklı ocak; korluk.

m. 91b/5

mantar (Yun. is.): mantarlardan, içinde zehirlileri de bulunan, silindir bir gövde ve üst tarafı şapka biçiminde olan ilkel canlıların genel adı.

m. 91a/3

m. +ø (kırmızı m.) 78a/10

marsama (Yun. is.): yemeklere konan nâne, kekik gibi güzel kokulu bitkilere verilen isim.

m. 91b/1

martı kuşu (İtal.+T. is.): martıgillerden, çoğu beyaz renkte, eti yenmez, yüzücü, perde ayaklı deniz kuşlarının ortak adı.

m. 92a/5

marul (Yun. is.): birleşikgillerden, geniş ve uzun olan yeşil yaprakları taze olarak yenilen bir bitki.

m. 91a/5

m. + ø (acı m.) 11b/4

masure (Far. is.): üzerine iplik sarılan çubuk veya makara.

m. 91b/4

māş (Ar. is.): fasülyenin börülceyi andıran bir cinsi; mürdümek.

m. 92b/7

māşa (Far. is.): ateş veya kızgın bir şey tutmaya, korları karıştırmaya yarayan iki kollu metal araç.

m. 91a/8

maşraba (Ar. is.): metal, toprak, plastik vb.nden yapılmış, ağzı açık, kulplu, bardağa benzeyen, küçük kap.

m. 90b/11

matara (Ar. is.): suluk.

m. 90b/9

maya (Far. is.): bazı besinlerin yapımında mayalanmayı sağlamak için kullanılan madde.

m. +sı (hamir m.) 45b/8

m. +sı (peynir m.) 29b/4

m. +sı (yoğurt m.) 102a/10

māymūn (Ar. is.): maymun.

m. 92b/11

m. +ø (erkek m.) 13a/5

māzū (Far. is.): meşe uru.

m. 91a/9

mehenk (Ar. is.): mihenk taşı.

m. 92b/9

mekik (Far. is.): oya yapmakta kullanılan, kemik, ağaç veya plastikten, iki ucu

sivri, arasından iplik geçecek bir yarığı bulunan küçük araç.

m. 91a/10

Mekke (Ar. is.): Arabistan'da Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğduğu ve içinde müslümanların kiblesi olan Kâbe'nin bulunduğu şehrin adı.

m. 90b/2

mekteb (Ar. is.): okul.

m. 90b/6

mektüb (Ar. is.): bir şey haber vermek, sormak, istemek veya duyguları bildirmek için birine çoğunlukla posta yoluyla gönderilen, zarfa konulmuş yazılı kâğıt.

m. 92a/11

meme (is.): meme.

m. 92b/1

m. başı 92b/2

m. delügi 92b/3

m. +si (‘avrat m.) 70b/2

m. +si (deve m.) 51b/2

menāre (Ar. is.): camilerde müezzinin ezan okuduğu, sela verdiği, şerefesi olan, çoğunlukla taştan, yüksek ve ince yapı.

m. 90b/4

menare şerefesi (Ar. is.): minarenin gövdesini çepeçevre dolaşan, korkuluklu, ezan okunan yer.

m. 90b/5

mengene (Yun. is.): 1. onarma, işleme, düzeltme vb. işlemlerin uygulanacağı nesneyi sıkıştırıp istenildiği gibi tutturmaya yarayan bir tür alet. 2. pres.

m. 91a/7

mer'ā (Ar. is.): otlak.

m. 92b/6

mercimek (Far. is.): mercimek.

m. 91a/6

mermer (Ar. is.): bileşiminde %75'ten çok kalsiyum karbonat bulunan, genellikle beyaz, renkli ve damarlısı da olan, cilalanabilen, billurlaşmış kireç taşı.

m. 91b/3

mersin (Yun. is.): mersingillerden, Güney ve Batı Anadolu dağlarında yetişen, yaprakları yaz kış yeşil kalan, gıda ve parfüm sanayisinde ham madde olarak kullanılan, meyvesi murt adıyla bilinen, esansı çıkarılan, beyaz çiçekli, güzel kokulu bir ağaç; mersin ağacı, sazrak.

m. 92a/1

m. ağacı 92a/2

mertek (Erm. is.): yapıda kullanılan dört köşe veya yuvarlak, kalınca ağaç; düver.

m. 91b/11

mescid (Ar. is.): genellikle minaresiz, küçük cami.

m. 90b/3

meş'ale (Ar. is.): ucunda alev çıkarabilen yanıcı bir madde bulunan, aydınlatmaya yarayan değnek; çırakma, çırakman, yanarca.

m. 90b/8

meş'in (Far. is.): işlenmiş koyun derisi.

m. 91b/8

mevc (Ar. is.): dalga.

m. 92b/4

mev'iz (Far. is.): kuru üzüm.

m. 92a/7

m. ağacı 92a/8

meydān (Far. is.): alan.

m. 92b/5

meyhāne (Far. is.): içki satılan ve içilen eğlence yeri; harabat.

m. 92b/10

meze (Far. is.): içki içilirken yenilen yiyecek.

m. 92b/8

mısandıra (is.): odanın kapı tarafındaki yüzünü zabt eden büyük dolap ki içine yatak vs. konur.

m. 93a/10

mızrak (Ar. is.): uzun saplı, sivri demir uçlu silah.

m. 93a/6

m. demiri 93a/7

mīh (Far. is.): çivi.

m. +ø (timür m.) 37a/7

mihrāb (Ar. is.): cami, mescit vb. yerlerde Kâbe yönünü gösteren, duvarda bulunan ve imama ayrılmış olan oyuk veya girintili yer.

m. 93a/2

minder (Far. is.): içi yumuşak bir malzeme ile doldurularak dikilen, oturmaya, yaslanmaya yarar şilte.

m. 93a/8

misk (Far. is.): güzel koku.

m. 93a/4

m. otu 93a/5

mistar (Ar. is.): çizgili kâğıt, cetvel.

m. 93a/11

misvāk (Ar. is.): Kuzey Afrika, İran ve Hindistan'da yetişen dikensiz küçük bir

ağacın, ucu dövülüp fırça durumuna getirilen ve diş temizliğinde kullanılan çubuğu.

m. 93a/3

mişe (Far. is.): orman, ormanlık.

m. 93a/9

moloz (Yun. is.): toprak ve kireçle karışık taş kırıntıları, yapı döküntüsü; inşaat atığı.

m. 94a/4

mufliş (Ar. sf.): iflas eden; batkın.

m. 93b/11

muğaylān (Ar. is.): çölde yetişen bir nevi dikenli çalı. Deve diken.

m. 94a/1

m. diken 94a/2

muğnāṭis (Ar. is.): mıknaṭis.

m. 93b/6

muhre (Far. is.): kâğıda yumuşaklık, parlaklık ve düzlük vermek için kullanılan camdan araç.

m. +si (kâğıt m.) 83b/5

muluḥiye (Ar. is.): molehiya bitkisi, ebeğümeci.

m. 93b/8

mūm (Far. is.): bir fitilin etrafına erimiş bal mumu, içyağı, stearik asit veya parafin

dökülerek genellikle silindir biçiminde dondurulan ince, uzun aydınlatma aracı; şem.

m. +ø (yaş m.) 99b/10

murdār (Far. sf.): kirlenmiş olan.

m. ilik 94a/6

murde-seng (Far. is.): gümüşten ayrılan kurşun.

m. 94a/8

musāfir (Ar. is.): konuk.

m. 93b/10

musāhib (Ar. is.): sohbet, arkadaşlık eden kimse.

m. 93b/4

musluk (Ar. is.): musluk.

m. 93b/5

muşmula (Yun. is.): gülgillerden, dikenli küçük bir ağacın olgunlaşıp yumuşadıktan sonra yenilebilen, yuvarlak, mayhoş, buruk ve beş çekirdekli meyvesi; döngel, beşbıyık.

m. 93b/9

muşmuş (is.): kayısı, zerdali.

m. 93b/7

muşta (Far. is.): karşısındakine vurmak için özel olarak açılmış deliklerine

parmakların geçirilmesi ile kullanılan
demir parçası.

m. 94a/9

muştuluk (is.): muştucuya verilen armağan;
müjde, müjdelik.

m. 94a/11

mūṭāf (Far. is.): keçi kılından hayvan çulu,
yem torbası vb. dokuyan kimse.

m. 94a/7

mühr (Far. is.): mühr.

m. 93b/3

mühre (Far. is.): mühre.

m. 94a/10

mürekkēb (Ar. is.): yazı yazmak, desen
çizmek veya basmak için kullanılan,
türlü renklerde sıvı madde.

m. 93b/2

m. liḳāsi 94a/3

mürver (is.): bir cins küçük ağaç.

m. 94a/5

müşk (Far. is.): misk, misk kokulu.

m. 90b/10

N

nabız (Ar. is.): kalp atışının sağladığı kan
basıncından dolayı atardamarlara
parmakla basıldığında duyulan vuru.

n. 95a/7

naḫa (Ar. is.): geçinmek için gerekli olan
şeylerin bütünü; geçimlik.

n. 95b/7

naḡara (Ar. is.): haykıрма, bağırma.

n. 95a/9

nāhiye (Ar. is.): bucak.

n. 95a/5

nā'ib (Ar. is.): vekil.

n. 95b/10

na'leyn (Ar. is.): nalın, takunya .

n. 95a/2

n. taşması 95a/3

naḡş (Ar. is.): nakış.

n. 95b/1

naḡḡāş (Ar. is.): nakışçı.

n. 95b/2

na'1 (Ar. is.): at, eşek, öküz vb. yük
hayvanlarının tırnaklarına çakılan,
ayağın şekline uygun demir parçası.

n. 95b/4

na'lin (Ar. is.): takunya.

n. +ø (eski n.) 12b/8

na'lbant (Far. is.): hayvanların ayağına nal
çakan kimse.

n. 95b/5

nāne (Ar. is.): nane.

n. 94b/5

nār (Far. is.): nar ağacının yenilebilir meyvesi.

n. 94b/9

n. ağacı 94b/11

n. kabuğu 94b/10

n. +ø (ekşi n.) 11a/6

n. +ø (tatlı n.) 67a/5

nār çiçeği (Far.+T. is.): parlak kırmızı renk,
nar çiçeği.

n. 95a/1

nārdeng (Far. is.): nar, erik, kızılıcık vb.
yemişlerden yapılan pekmez.

n. 94b/6

narḵ (Far. is.): tüketiciyi korumak amacıyla,
özellikle temel ihtiyaç maddeleri için
resmî makamlarca belirlenen ve her
yerde geçerli olan fiyat, narh.

n. 95b/3

naṭas (Yun. is.): nadas.

n. 94b/8

nāṭūr (Ar. is.): bağ bahçe bekçisi.

n. 95b/9

nebāt şekerı (Ar.+Far. is.): şeker bitkisi.

n. 94b/4

neft (Far. is.): petrol.

n. yağı 95a/8

nehir (Ar. is.): ırmak.

n. 95b/8

nem (Far. is.): rutubet.

n. 95a/6

nemnāk (Far. is.): nemli.

n. 95b/6

nerdubān (Far. is.): merdiven.

n. 94b/2

n. ağacı 94b/3

nergis (Yun. is.): nergisgillerden, bazı
türlerinde beyaz, bazılarında sarı renkte
olan çiçekleri ayrı veya bir kök sap
üzerinde şemsiye durumunda,
açılmadan önce bir yenle örtülü
bulunan, 20-80 santimetre
yüksekliğinde, soğanlı bir süs bitkisi.

n. 94b/7

neşter (Far. is.): cerrahide kesme işlemlerinde
kullanılan bıçak; bisturi.

n. 95a/4

ney (Far. is.): Klasik Türk müziğinde ve
özellikle tekke müziğinde yer alan,

kaval biçiminde, yanık sesli, kamıştan
yapılmış, üflemeli bir çalgı.

n. 95a/11

nezkeb (Erm. is.): baş örtüsü.

n. 95a/10

nısf (Ar. is.): yarım.

n. 96a/8

nikāh (Ar. is.): bir erkekle bir kadının evlilik
birliği kurmasını sağlayacak yasal
işlem; evlilik akdi, akit.

n. 96a/2

nilüfer (Far. is.): nilüfergillerden, yaprakları
yuvarlak ve geniş, çiçekleri beyaz, sarı,
mavi, pembe renkte, durgun sularda
veya havuzlarda yetişen bir su bitkisi.

n. 96a/5

nişān (Far. is.): kurşun, taş vb. ile vurulmak
istenen hedef.

n. okı 96a/7

n. +1 (ok n.) 23a/1

nişān taşı (Far.+T.): herhangi bir yeri
işaretlemek için konulmuş taş.

n. 96a/6

nişādur (Far. is.): amonyak.

n. 96a/4

nişāste (Far. is.): nişasta.

n. 96a/3

O

oba (is.): göçebelerin konak yeri.

o. 21b/2

obur (sf.): gereğinden çok yemek yiyen,
doymak bilmeyen (kimse).

o. 22a/6

ocağ (is.): ateş yakılan yer.

o. 22a/11

ocağ böceği (is.): bir böcek türü.

o. 22b/2

ocağ taşı (is.): kömür yakan kazanlarda, ateşi
kuvvetlendirmek, külleri dışarı almak,
duman borularını temizlemek vb.
işlerde kullanılan araç gereç.

o. 22b/1

oda (is.): evin veya herhangi bir yapının
oturma, çalışma, yatma gibi işlere
yarayan, banyo, salon, giriş vb. dışında
kalan, bir veya birden fazla çıkışı olan
bölmesi.

o. 21b/3

odalık (is.): bir erkeğin nikâhsız olarak aldığı
kadın.

o. 21b/4

odun (is.): yakılmak için kesilmiş, parçalanmış ağaç.

o. 21a/10

oğlak (is.): keçi yavrusu, oğlak.

o. 22a/5

oğul (is.): erkek evlat.

o. 22b/3

oğul balı (is.): bir büyükanneye veya büyükbabaya göre erkek evlattan olan torun.

o. 22b/5

oğul arısı (is.): beyaz bal yapan, yeni yetişen arı.

o.22b/6

oğul oğlu (is.): oğlunun oğlu, erkek torun.

o. 22b/4

ok (is.): ok.

o. 22b/7

o. demiri 22b/10

o. gezi 22b/9

o. kubūru 23a/2

o. nişānı 23a/1

o. pōtası 22b/11

o. +ø (egri o.) 16b/1

o. +ı (nişān o.) 96a/7

ok pelegi (T.+Far. is.): okun tüyleri.

o. 22b/8

oklağı (is.): oklava.

o. 21a/1

olta (Yun. is.): balık avlamada kullanılan, ucuna çengelli iğne takılı, çoğunlukla naylon tellerden veya at kuyruğu kılından yapılmış iplik.

o. 21a/4

oluk (is.): toprak veya taş üzerinde suyun akması için açılmış yol.

o. 20b/9

o. +ı (degirmen o.) 50a/10

omuz (is.): boynun iki yanında, kolların gövdeye bağlandığı bölüm.

o. 21b/8

o. +ı (at o.) 14a/4

orak (is.): yarım çember biçiminde yassı, ensiz ve keskin metal bir bıçakla, buna bağlı bir saptan oluşan ekin, ot vb. biçme aracı.

o. 20b/8

orman (is.): ağaçlarla örtülü geniş alan.

o. 21a/5

ortak (is.): birlikte iş yapan kimselerden her biri.

o. 20b/11

oruç (Far. is.): Allah’a ibadet amacıyla yeme, içme vb. şeylerden belli bir süre kendini alıkoyma.

o. 20a/2

ot (is.): toprak üstündeki bölümleri odunlaşmayıp yumuşak kalan, ilkbaharda bitip bir iki mevsim sonra kuruyan küçük bitkiler.

o. 20a/3

o. +u (misk o.) 93a/5

o. +ø (yaş o.) 99a/7

otak (is.): büyük ve süslü çadır.

o. 22a/8

otlak (is.): hayvanların otlatıldığı yer, samanlık, mera.

o. 20a/6

oyun (is.): eğlenmek, zevk almak amacıyla yapılan fiziksel ya da zihinsel etkinlik.

o. 23b/4

oyuncak (is.): oyun aracı.

o. 20b/5

Ö (ö, ‘ö)

öd (is.): öd, safra.

ö.21a/8

ögendire (is.): ucu sivi değenek.

ö. 21a/3

ögey ana (is.): öz babanın sonraki eşi; bir kimsenin, annesinden sonra babasının evlendiği ikinci kadın.

ö. 23a/4

ögey ata (is.): öz annenin sonraki eşi; bir kimsenin, babasından sonra annesinin evlendiği ikinci erkek.

ö. 23a/3

ögey kız (is.): üvey kız.

ö. 23a/6

ögey kuşu (is.): bir kuş türü.

ö. 23b/4

ögey oğlu (is.): üvey evlat, üvey çocuk.

ö. 23a/5

ögüt (is.): öğüt, nasihat.

ö. 24a/3

ökçe (is.): ayakkabının ayak altının yuvarlakça olan kısmına rastlayan yüksek bölümü; topuk.

ö. 20a/9

ökçe taşı (is.): topuk taşı.

ö. 20a/10

ökse (is.): ökse otu saplarından veya çobanpüskülü kabuklarından çıkarılan yapışkan macun.

ö. 22a/4

öksüz (is.): anası veya hem anası hem babası ölmüş olan, kimsesiz.

ö. 21a/9

öküz (is.): çift sürmekte, kağı çekmekte kullanılan, etinden yararlanan, iğdiş edilmiş erkek sığır.

ö. 22a/1

ölü (sf.): hayatı sona ermiş, artık yaşamıyor olan; diri karşıtı.

ö. +si (it ö.) 19b/11

ölçek (is.): birim kabul edilen herhangi bir şeyin alabildiği kadar ölçü.

ö. 21b/10

ön (is.): bir şeyin esas tutulan yüzünün bulunduğu, baktığı, yöneldiği, gittiği taraf.

ö. dış 23b/9

ördek (is.): perde ayaklılardan, evcil ve yabani türleri bulunan su kuşu.

ö. 22a/2

öreke (is.): eğrilmekte olan yün, keten vb. şeylerin tutturulduğu, bir ucu çatal değnek.

ö. 22a/7

örgüç (is.): hörgüç.

ö. 21b/7

ö. +i (deve ö.) 51b/5

örs (is.): biçimleri yapacak işe göre değişen, üzerinde maden dövülen, çelik yüzeyli demir araç.

ö. 20b/6

örtü (is.): örtmek için kullanılan şey.

ö. 21a/11

ö. +si (arğa ö.) 12a/5

ö. +si (eyer ö.) 13b/6

ö. +si (yedek ö.) 98a/10

örümcek (is.): örümcekler takımından, ince bir ağ örerek küçük böcekleri avlayan eklemli bir hayvan.

ö. 20b/1

örümcek ağı (is.): örümceğin ördüğü ağ.

ö. 20b/2

P

paça (Far. is.): paça.

p. 25b/3

pāçavra (<pā-çöbre Far.+T. is.): eski bez.

p. 26a/2

palamut (Yun. is.): pulsuz bir balık.

p. 26b/7

pālān (Far. is.): semer, palan.

p. 27a/5

p. +1 (deve p.) 51b/9

pāl-dum (Far. is.): at eğerinin arkasına geçirilen kayıştır ki kuskun tabir olunur; yuvarlak kuskun halkası.

p. 27a/4

pālūze (Far. is.): nişasta ve şekerle yapıp soğuk yenen pelte.

p. 25b/7

pamuğ (is.): pamuk.

p. 29a/4

p. çıkırığı 29a/8

p. kozası 29a/5

p. sepeti 26a/7

p. tohumu 29a/6

p. +ø (eski p.) 12b/7

pancar (Erm. is.): ıspanakgillerden, vitamince zengin bir bitki.

p. 26a/11, 27a/10

pāpatya (Yun. is.): birleşikgillerden, 20-50 santimetre yüksekliğinde, baharda çiçek açan, taç yaprakları beyaz, ortası sarı kömeçli, bir yıllık otsu bir bitki; yoğurt çiçeği.

p. 25a/8

pāra (Far. is.): devletçe bastırılan, üzerinde değeri yazılı kâğıt veya metalden ödeme aracı; mangır.

p. +sı (timür p.) 37a/5

pars (is.): kedigillerden, genellikle Asya ve Afrika'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, postu benekli, bazen de düz siyah, çevik, yırtıcı, etçil, memeli hayvan; leopar, panter, pelenk.

p. 25a/11

pas (is.): su içinde ve nemli havada metallerin, özellikle demirin yüzeyinde oksitlenme sonucunda oluşan madde.

p. 25a/7

p. +1 (timür p.) 37a/6

pāsbān (Far. is.): nöbetçi, gece bekçisi, bekçi.

p. 25b/5

patlıcan (Far. is.): patlıcangillerden, kalın saplı, uzunca yapraklı otsu bitki.

p. 26a/7

peçe (Far. is.): kadınların sokakta yüzlerine örttükleri ince siyah örtü; nikap.

p. 25b/2

p. +si (‘avrat p.) 70b/3

pehlevān (Far. is.): pehlivan.

p. 26a/8

pekmez (Far. is.): genellikle üzüm, dut vb. meyvelerin kaynatılarak koyulaştırılmış biçimi.

p. 25a/4

peksimet (Yun. is.): pişirildikten sonra dilimler hâlinde kesilerek ısı ile kurutulmuş, uzun süre dayanabilen ekmek.

p. 25a/3

pelîn (Yun. is.): acı yapraklı bir bitki, yavşan otu.

p. 26b/9

peltek (is.): dilini dişlerinin arasına alır gibi konuşan ve bu yüzden s, z gibi sesleri kusurlu söyleyen (kimse).

p. 25a/9

pencere (Far. is.): pencere.

p. 26b/6

perçem (Far.): kâkül.

p. 24b/9

perde (Far. is.): görüşü, ışığı engellemek, bir şeyi gizlemek için pencereye veya bir açıklığın önüne gerilen örtü.

p. 24b/6

p. +si (göz p.) 88a/8

pergel (Far. is.): ay veya çember çizmekte ve ölçmekte kullanılan araç; yayçizer.

p. 24b/8

pervâne (Far. is.): geceleri ışık çevresinde dönen küçük kelebek; kepenek.

p. 24b/7

pestil (Yun. is.): ince yufka biçiminde kurutulmuş meyve ezmesi; bastık.

p. 24b/11

peşgir (Far. is.): genellikle pamuk ipliğinden dokunmuş ince havlu.

p. 25b/1

peştamâl (Far. is.): hamamda örtünmek için kullanılan ince dokuma.

p. 25a/2

peyke (Far. is.): genellikle eski iş yerlerinde bulunan, duvara bitişik, alçak, tahta sedir.

p. 25b/4

peynir (Far. is.): maya ile katılaştırılarak süttten yapılan ve birçok türü olan besin.

p. 29b/2

p. mâyası 29b/4

p. suyu 29b/3

p. +ø (yaş p.) 99b/6

peynir şekeri (Far. is.): Mevlâna şekeri.

p. 29b/5

pezevenk (Erm. is.): ağır ve kaba sövgü sözü.

p. 29b/11

pınar (is.): yerden kaynayarak çıkan su; bulak, göze.

p. 30a/3

pırnar (Yun. is.): çalı meşesi, pırnal.

p. 30b/11

piliç (is.): tavuğun küçüğü, erginleşmemiş tavuk veya horoz.

p. 30b/8

pır (Far. is.): yaşlı, ihtiyar.

p. 30b/10

pire (is.): pireler takımından, insanın ve bazı hayvanların kanını emerek yaşayan, iyi sıçradığı için kolay yakalanamayan, küçük, asalak böcek.

p. 30b/1

pire otu (is.): yüksekliği 25-50 santimetre olan, parçalı yapraklı, soluk veya koyu pembe çiçekli, böcekleri özellikle pireleri öldürmek amacıyla kullanılan otsu bir bitki.

p. 30b/2

pirinç (Far. is.): buğdaygillerden, kökleri bol su içinde yetişen bir bitki.

p. 30b/7

pırûze (Far. is.): küpe ve yüzük taşı gibi süslemede kullanılan, mavi renkli, saydam olmayan hidratlı doğal alüminyum ve fosfattan oluşan değerli bir mineral.

p. 30b/9

piryân (Far. is.): kebab.

p. 30a/4

poğça (is.): bohça, eşya konan heybe.

p. 31a/10

poğaça (is.): içine peynir, kıyma vb. konarak hazırlanan bir tür tuzlu çörek.

p. 32a/4

posteki (Far. is.): kılıarı üstünde bulunan hayvan derisi.

p. 32a/8

pota (Fr. is.): basketbol sahasında sayı elde etmek için topun içine geçirilmesi gereken, düşey bir levhaya monte edilmiş yatay çember ile ağdan meydana gelen düzenek.

p. 31b/9

p. +sı (oğ p.) 22b/11

pota (Far. is.): içinde maden eritilen kap.

p. 31b/10

pul (is.): balıkların, sürüngenlerin ve bazı kuşlarla memelilerin vücudunu kaplayan boynuzsu, sert levhacık.

p. +u (balık p.) 28b/9

puluç (is.): cinsel gücü olmayan (erkek).

p. 34a/11

pūraşa (Yun. is.): zambakgillerden, sapından ve yapraklarından yararlanılan, çok yıllık bir kış sebzesi.

p. 32a/1

puşu (is.): birine saldırmak için saklanarak beklenen yer.

p. 32a/3

put (Far. is.): bazı ilkel toplumlarda doğüstü güç ve etkisi olduğuna inanılan canlı veya cansız nesne; tapıncak, sanem.

p. 31b/3

puṭhane (Far. is.): puṭhane.

b. 34a/6

R

raḥt (Far. is.): at takımı, keçim.

r. 55a/10

rastık (Far. is.): kadınların kaşlarını veya saçlarını boyamak için sürdükleri siyah boya.

r. 55a/4

r. taş 55a/5

rāyiḥa (Ar. is.): güzel koku.

r. 55a/11

rāziyāne (Far. is.): dere otu nev'inden bir nebat ki hıyar turşusuna konur.

r. 55a/7

reçel (Far. is.): meyvelerin şekerle kaynatılmasıyla hazırlanan tatlı.

r. 55a/6

rehin (Ar. is.): bir borcun ödeneceğine teminat olarak ödenince geri alınmak şartıyla borçlunun alacaklıya verdiği değerli şey.

r. 55a/8

re'is (Ar. is.): başkan.

r. 55a/2

remmāl (Ar. is.): doğüstü yollardan gizli, bilinmeyen şeyleri, geleceği bilme iddiasında bulunan kimse.

r. 55a/3

rende (Far. is.): üzerinde küçük delik ve kesici çıkıntıları bulunan, peynir, soğan, havuç vb.ni ufak parçalara ayırmak için kullanılan mutfak aleti.

r. 55a/9

S (s, ş, ş)

sā'at (Ar. is.): bir günlük sürenin yirmi dörtte birine eşit, altmış dakikalık zaman dilimi, zaman parçası.

s. 57b/5

s. şişesi 58a/10

şabā yeli (Ar.+T. is.): sabah yeli.

s. 63b/10

şaban (is.): çift süren hayvanların koşulduğu demir uçlu tarım aracı.

s. 62b/4

şabr (Ar. is.): güçlülere ve acılara sessizce katlanabilme gücü.

s. 63b/8

şābūn (Ar. is.): kirli ve yağlı şeyleri temizlemekte kullanılan, türlü yağlarla alkaliler birleştirilerek yapılan madde.

s. 63a/6

sacayağ (is.): sacayağı.

s. 57b/8

saç (is.): baş derisini kaplayan kıllar.

s. 57b/2

s. bağı 63b/11

saç: bk. saç.

s. 62b/3

s. +ø (ağ ş.) 15b/5

saçlu (sf.): saçlı olan.

s. +ø (uzun ş.) 24a/2

şedā (Ar. is.): ses, seda.

s. 63a/8

s. +sı (arslan ş.) 11b/10

s. +sı (at ş.) 13b/8

s. +sı (bülbül ş.) 32b/10

s. +sı (horūs ş.) 48b/1

s. +sı (kalem ş.) 77a/10

sāde (Far. sf.): süssüz.

s. 57a/8

şadef (Ar. is.): midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuğunda bulunan sedefçilikte kullanılan, pırıltılı, beyaz, sert bir madde.

s. +i (incü ş.) 17a/5

şağ el (is.): sağ el.

s. 63b/6

şağır (is.): duymayan, işitmeyen.

s. 63a/3

şahrā (Ar. is.): çöl.

s. 62b/7, 63a/2

sağal (is.): yetişkin erkeklerde yanak ve alt çenede çıkan kılların tümü.

s. 57b/3,

sağal: bk. sağal.

s. 62b/2

sakız (is.): bazı ağaçların ve özellikle sakız ağacının kabuğundan sızan, çiğnendiğinde yumuşayan, hoş kokulu, beyaz renkli reçine.

s. 57a/10

s. ağacı 58b/6

şakşagan (is.): kargagillerden, karnı beyaz, kanatları ve kuyruğu kül rengi diğer yerleri parlak, kara, uzun kuyruklu kuş; alacakarga, alakarga.

s. 62b/5

sakşı (is.): pişmiş toprak, plastik vb.nden yapılan, çiçek yetiştirmekte kullanılan kap.

s. 57a/11

s. +sı (fesleğen ş.) 71a/4

sālḥāne (Ar.+Far. is.): kesimevi.

s. 57b/10

şalıncaḳ (is.): iki ucundan iki iple veya zincirle yüksek bir yere asılan ve üzerine oturulup sallanılan eğlence aracı.

s. 63a/1

şalkım (is.): üzüm gibi, birçoğu bir sap üzerinde bir arada bulunan meyve.

s. +ı (ḥurmā ş.) 47b/7

s. +ı (incü ş.) 17a/6

s. +ı (üzüm ş.) 23b/3

şaman (is.): ekinlerin harmanda dövülüp taneleri ayrıldıktan sonra kalan, hayvanlara yedirilen ufalanmış sapları.

s. 63b/1

samūr (Ar. is.): sansargillerden, Kuzey Avrupa'da yaşayan, çok yumuşak ve ince tüyleri olan, postu için avlanan küçük hayvan.

s. 57a/2

sāmm yeli (Ar.+T. is.): çölden esen sıcak rüzgâr; sam.

s. 57b/7

sancaḳ (is.): Osmanlı yönetim teşkilatında ilden küçük, ilçeden büyük olan, bir beyin veya hanedan mensubunun idaresine verilen yönetim birimi; mutasarrıflık, liva.

s. 57a/3

şandal (Yun. is.): insan taşıyacak biçimde yapılmış, kürekle hareket ettirilen deniz teknesi.

s. 63b/3

s. +ı (gemi ş.) 83b/9

şandal-ı ḥadīd (Yun.+Ar. is.): demir sandal.

s. 63b/4

şandık (Ar. is.): içine çeşitli şeyler konulan, tahtadan yapılmış, kapaklı ev eşyası.

ş. 62b/10

ş. +1 (kuyu ş.) 81a/11

şansar (is.): sansargillerden, ağaç kovuklarında barınan, kürkü makbul, yırtıcı, küçük etçil hayvanların ortak adı.

ş. 63b/5

şap (is.): bir aracı tutmaya yarayan bölüm.

ş. +1 (balta ş.) 29a/11

ş. +1 (bıçak ş.) 30b/4

şapan (is.): genellikle çocukların kuş vurmak için kullandıkları, iki uçlu çatal biçimindeki dalların uçlarına lastik ve lastiklerin arasına da geniş bir meşin parçası bağlı bulunan araç; kuş lastiği.

ş. 62b/9

ş. demiri 63a/5

sarāy (Far. is.): görkemli büyük konut.

s. 57b/6

sārbān (Far. is.): deveci.

s. 58a/11

sarhoş (Far. is.): alkollü içki veya keyif verici bir madde sebebiyle kendini bilmeyecek durumda olan (kimse).

s. 58a/1

şarı (is.): yeşil ile turuncu arasında bir renk, limon kabuğu rengi.

ş. bakır 63b/7

ş. +sı (diş ş.) 53b/9

ş. +sı (yımırta ş.) 101a/11

şarı gül (T.+Far. is.): sarı gül.

ş. 63a/4

şarasma (is.): ötücü kuşlar takımının, sarıasmağiller familyasından, parlak sarı tüylü, kara kuyruklu bir tür kuş; sarıcık.

ş. 63b/9

sarık (is.): sarılarak meydana getirilen başlık; destar.

s. 57b/4

sarmaşık (is.): sarmaşıkgillerden, koyu yeşil renkli, değişik biçimli yaprakları olan, sap ve dallarından çıkan küçük köklerle dik, düz yerlere yapışarak tırmanan bitki.

ş. 62b/8

şarmısak (is.): sarımsak.

ş. 62b/6

ş. +ø (acı ş.) 11b/3

şarmıç (Ar. is.): yağmur sularının biriktirildiği üstü kapalı yapı.

ş. 63a/11

şarrāf (Ar. is.): mesleği, değerli kâğıt ve metal paraları birbiriyle değiştirmek, altın bozmak, tahvil alışverişi yapmak olan kimse.

ş. 63b/2

şātır (Ar. is.): et kesmeye, kemik kırmaya yarayan ağır ve enli bir bıçak türü.

ş. 63a/10

ş. +ı (kaşāp s.) 76b/11

şavmea' (Ar. is.): ibadetgâh.

ş. 63a/9

sāye (Far. is.): gölge.

s. +si (söğüt s.) 60a/1

sāyebān (Far. is.): gölgelik.

s. 57a/4

saz (is.): genellikle su kıyılarında, bataklık yerlerde yetişen ince, açık sarı renkli kamış.

s. 57b/9

sazan balığı (is.): sazangillerden, Avrupa, Asya ve Amerika'nın tatlı sularında yaşayan, sırt yüzgeci uzun, eti beğenilen kılçıklı bir balık.

s. 58a/8

seccāde (Ar. is.): bir kişinin üzerinde namaz kılabilceği büyüklükte, halı, kilim, post veya kumaştan yaygı; namazlık.

s. 57b/11

şedef (Ar. is.): midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuğunda bulunan sedefçilikte kullanılan, pırıltılı, beyaz, sert bir madde.

ş. 63a/7

seḥtiyān-hāşe (Far.+Ar. is.): eyerin süs kaplaması, meşin palan.

s. 58a/9

sel (is.): sürekli yağın yağmurdan veya eriyen kardan oluşan, geçtiği yerlere zarar veren taşkın su; su taşkını.

s. 59a/2

semer (Yun. is.): At, eşek, katır vb. hayvanların sırtına yerleştirilen, üzerine yük bağlanan veya binilen, iskeleti ağaçtan araç.

s. +i (deve s.) 51b/7

semüz (is.): semiz, besili, şişman.

s. 58a/4

s. at 58a/5

seped (Far. is.): saz, kamış, ince dal veya tellerden hasır biçiminde örülerek

yapılan, genellikle sapı olan, yiyecek ve eşya taşımak için kullanılan kap, sepet.

s. 57a/5

s. +i (degirmen s.) 50a/11

s. +i (incir s.) 18a/7

s. +i (pamuk s.) 26a/7

s. +i (yemiş s.) 99a/8

serçe (is.): serçegillerden, insanlara yakın yerlerde yaşayan, kışın göçmeyen, koyu boz renkli, ötücü küçük bir kuş.

s. 57a/6

s. ızağı 58a/2

serçe parmak (is.): beş parmağın en küçüğü; küçük parmak.

s. 59a/7

serhat (Far.+Ar. is.): sınır boyu.

s. 58a/7

sermāye (Far. is.): ana mal, maliyet.

s. 57a/9

servi (Far. is.): selvi, servi ağacı.

s. 57a/7

s. ızağı 58a/3

şıcan (is.): sıçangillerden, fareden iri, zararlı birçok türü bulunan kemirgen, memeli hayvan .

s. 64a/6

s. delügi 64a/7

s. yavrısı 64a/9

s. +ø (erkek s.) 13a/8

şıcan otu (is.): Nisan ve Haziran ayları arasında çiçek açan 2.5-5 cm. boyunda bir ot.

s. 64a/8

şığır (is.): gevişgetirenlerden manda, öküz, inek vb. büyükbaş, boynuzlu, evcil hayvanların ortak adı.

s. 64b/3

s. boynuzu 64b/5

s. derisi 64b/8

s. dili 64b/4

s. eti 64b/6

s. kıyruğı 64b/10

s. yağı 64b/7

şığırtmaç (is.): büyükbaş hayvan güden kimse; sığır çobanı, sığırcı, nahırcı.

s. 64b/9

şığırcık kuşu (is.): serçegillerden, siyah renkli, uzun gagalı, serçeden iri, ötücü bir kuş; çekirge kuşu.

s. 64b/1

sıklık (is.): sık olma durumu.

s.58b/9

sıpkın: bk. sıpkun

ş. 64b/11

sıpkun (is.): küçük süngü.

s. 59a/8

şırâṭ köprüsi (Ar.+T. is.): İslam inancına göre mahşer günü üstünden geçilecek olan köprü; sırat.

ş. 64a/2

şırça (is.): cam.

ş. 64a/3

ş. çanaḳ 64b/2

ş. kumbara 64a/11

şırtlan (is.): sırtlangillerden, genellikle leşle beslenen, etçil, postu benekli bir hayvan; andık, yeleli kurt.

ş. 64a/5

şıva (is.): herhangi bir yapıdaki yüzeyleri düzgünleştirmek için kullanılan, yarı akışkan, kum, kireç, çimento karışımı veya çamur harç.

ş. 64a/4

ş. +sı (dīvār ş.) 53a/6

şırtlan (is.): bk. şırtlan.

s. 59a/5

sicil (Ar. is.): resmi belgelerin kaydedildiği kütük.

s. 59a/11

sidik (is.): idrar.

s. 59a/9

sigil (is.): deride, özellikle ellerde oluşan zararsız, pürüklü küçük ur.

s. 58b/10

siḫtiyān (Far. is.): tabaklanarak boyanmış ve cilalanmış genellikle keçi derisi.

s. 57b/1

sille (Far. is.): elin iç yüzüyle vurulan tokat.

s. 59a/4

Simurḡ (Far. is.): Anka.

s. 58b/2

sincāb (Far. is.): sincapgillerden, ağaçlarda yaşayan, genellikle meyveyle beslenen, çok tüylü, uzun kuyruklu, ince gövdeli bir hayvan; değin.

s. 58b/3

sīne-bend (Far. is.): göğüs bağı, sütyen.

s. 59a/1

sinek (is.): çift kanatlılardan, birtakım uçucu böceklerin genel adı; cibin.

s. 58b/4

sineklik (is.): sinek kovmaya yarar ucu püsküllü sopa.

s. 59a/10

sinī (Far. is.): üzerinde yemek de yenilebilen, yuvarlak, bakır veya pirinçten büyük tepsi.

s. 58b/7

s. +ø (ağaç s.) 14b/1

sinirli ot (is.): sinirli yaprak tabir olunan nebat adıdır.

s. 59a/3

sinor (Yun. is.): hudut, serhat.

s. 59a/6

ş. taş 64a/10

sipsi (is.): ağaç dallarından yapılan düdük.

s. 58b/8

sirke (Far. is.): salatalara, yemeklere ekşilik vermek için kullanılan ekşimiş üzüm, elma, limon vb. suyu.

s. 58b/6

s. +si (bit s.) 30b/6

sivilce (is.): içinde irin bulunan küçük deri kabarcığı, en küçük çıban.

s. 58b/11

sivrisinek (is.): çift kanatlılardan, sulak, bataklık yerlerde çok üreyen, insan ve memeli hayvanların kanıyla beslenen, birçok türü bulunan ve bir türü sıtma mikrobu aşıl原因 ve bulaşıcı hastalıkları yayan uçucu böcek.

s. 58b/5

şoğan (is.): zambakgillerden, yumrusu ve yeşil yaprakları salata ve yemeklere tat vermek için kullanılan, acımsı, keskin kokulu bir bitki.

ş. 65b/1

ş. +ø (acı ş.) 11b/5

ş. +ı (ağa ş.) 12b/4

şoğulcan (is.): yuvarlak veya yassı, uzun kurtlara verilen genel ad.

ş. 65b/8

sopa (is.): kalın değnek.

ş. 65b/2

şorguç (is.): bazı kuşların tepelerinde bulunan uzunca tüy; tuğ, tepelik.

ş. 65b/11

söğüt (is.): söğüt ağacı.

s. 60a/6

s. +ø (ağ s.) 16a/2

söğüt sayesi (T.+Far. is.): ağaç gölgesi.

s. sāyesi 60a/1

şu (is.): su.

ş. 65a/2

ş. şekki 65a/3

ş. +ø (acı ş.) 11b/2

ş. +y1 (bal ş.) 27b/11

ş. +ø (bulanık ş.) 34a/5

ş. +ø (ısı ş.) 18b/1

ş. +ı (peynir ş.) 29b/3

ş. +ø (tatlı ş.) 66a/7

şu başı (is.): şehirlerin güvenlik işlerine bakan görevlilerin başı.

ş. 65b/6

şu degirmeni (is.): su gücü ile çalışan değirmen.

ş. 65a/5

şu dülâbı (T.+Ar. is.): bağ bahçe sulamak amacıyla bir eksen etrafında dikey biçimde dönerek bir akarsudan su aktarmaya yarayan düzenek; dolap.

ş. 65a/8

şu kabağı (is.): kabakgillerden, alt bölümü şişkin, birçok yerde kurutulup su kabı olarak kullanılan bir tür asma kabağı; kantar kabağı, testi kabağı.

ş. 65b/7

şu kuşu (is.): martı, balıkçıl vb. kuşların genel adı.

ş. 65b/4

şu künegi (is.): su kovası.

ş. 65a/9

şu şığırı (is.): manda.

ş. 65b/3

şu terâzûsı (T:+Far. is.): içinde hava kabarcığı bırakılmış su dolu bir cam silindir ve bir tahta yataktan oluşan, düzlem veya doğruların yataylığını belirleyen alet; kabarcıklı düzeç, terazi, tesviyeru.

ş. 65a/7

şu tulumı (is.): su tulumu.

ş. 65a/4

şu yolu (is.): künk veya demir boru ile yapılmış oluk.

ş. 65a/6

sucuk (is.): şişirilip kurutulmuş bağırsak içine baharatlı kıyma doldurularak yapılan bir yiyecek türü.

s. 59b/10

şuffa (Ar. is.): sofa.

ş. 65a/11

şuğrā (Ar. is.): küçük.

ş. 62b/11

sulţān-ı söğüt (Ar.+T. is.): bir ağaç ismidir.

s. 60a/7

şumāk (Ar. is.): antep fıstığıgillerden, sıcak bölgelerde yetişen, kabuğu hekimlikte, yaprakları dericilikte kullanılan bir ağacın ekşilik vermek için dövülerek

yemeklere katılan mercimeğe benzeyen meyvesi.

ş. 65b/9

sumpara (is.): bileme taşı.

s. 59b/9

şungur (is.): doğana benzeyen, yırtıcı, avcı kuş.

ş. 65b/10

şurāhi (Ar. is.): içecek koymaya yarar, cam, plastik vb.nden yapılan kap.

ş. 65b/5

şusak (is.): su kabağından yapılmış veya ağaçtan oyulmuş maşrapa.

ş. 65a/10

sūsām (Ar. is.): susamgillerden, sıcak bölgelerde yetişen küçük bir bitki.

s. 59b/5

sübek (is.): bazı yerlerde beşikteki çocukların bacakları arasına yerleştirilen sidik şişesi veya sidiği bir kaba akıtacak boru.

s.59b/11

süd (is.): süt.

s. 59b/7

süklün (is.): güzel ve eti leziz bir av kuşu, sülün.

s. 60a/5

sülüğen (is.): erimiş kurşunun, bir hava akımında yükseltgenmesiyle üretilen, çok yoğun ve zehirli, pas önleyici astar boyaların hazırlanmasında kullanılan kırmızı boya, sülüğen.

s. 59b/4

sülük (is.): sülüklerden, tatlı sularda yaşayan, vücudunda yirmi iki sindirim kesesi olduğu için bir kezde ağırlığının sekiz katı kan emebilen, halk arasında bazı kan hastalıklarının tedavisinde yararlanılan hayvan.

s. 60a/2

sümkürük (is.): burun akıntısı.

s. 60a/9

sünbül (Far. is.): zambakgillerden, soğanla üretilen, keskin kokulu ve türlü renkli, çok yıllık bir süs bitkisi.

s. 60a/4

sünger (is.): yapay olarak elde edilen temizlik veya dolgu gereci.

s. 59b/8

süpürge (is.): süpürme işinde kullanılan araç.

s. 59b/6

sürgi (is.): duvarcıların suvayı düzleştirip bastırmakta kullandıkları geniş yüzeyli malaya verilen ad.

s. 59b/11

sürme (is.): kirpik diplerine sürülen siyah boya; rastık, is, tutya.

s. 59b/2

sürme kilid (T.+Far. is.): sürgü kilit.

s. 60a/11

sürme taşı (is.): Cenab-ı Peygamber'in kullandığı ve tavsiye ettiği bir cins kırmızı sürme, ismid taşı.

s. 60a/3

sürmedân (T.+Far. is.): sürmelik.

s. 59b/3

süri (is.): sürü.

s. +si (deve s.) 52a/2

süşen (Far. is.): süsengillerden, yaprakları kılıç biçiminde, çiçekleri iri ve mor renkli, güzel görünüşlü ve kokulu, çok yıllık bir süs bitkisi; susam.

s. 60a/8

süt (is.): kadınların ve memeli dişi hayvanların yavrularını besledikleri, memelerinden gelen, besin değeri yüksek beyaz sıvı.

s. +ø (ekşi s.) 11a/7

sütlü aş (is.): süt, şeker ve pirinçten yapılan bir tatlı türü; sütlü.

s. 60a/10

Ş

şādirvān (Far. is.): genellikle cami avlularında bulunan, çevresindeki musluklardan ve ortasındaki fiskiyeden su akan, üzeri kubbeli veya açık havuz.

ş. 61a/7

şāh tamarı (Far.+T. is.): boynun iki yanında, kanı başa taşıyan aort damarlarından her biri.

ş. 61b/6

şahādet parmağı (Ar.+T. is.): işaret parmağı.

ş. 61b/7

şāhīn (Far. is.): kartalgillerden, Avrupa ve Asya'nın dağ, orman ve çalılıklarında yaşayan, 50-55 santimetre uzunluğunda yırtıcı bir kuş.

ş. 61b/2

şāhid (Ar. is.): tanık.

ş. 61b/8

şāhtere (Far. is.): şahteregillerden, tarla ve yol kenarlarında yetişen, 20-40 santimetre yüksekliğinde, çiçekleri hekimlikte kullanılan, çok yıllık ve otsu bir bitki.

ş. 61a/3

şakk (Ar. is.): yarma, yarılma.

ş. +ı (kalem ş.) 74b/4

şākūl (Ar. is.): sarkıtıldığı zaman yer çekimi doğrultusunu gösteren, ucuna ağırlık bağlanmış ip, çekül.

ş. 61b/4

ş. ipi 61b/5

şākāyık (Ar. is.): düğün çiçeğigillerden, çiçekleri türlü renkte, çok yıllık güzel bir süs bitkisi.

ş. 61a/6

şākird (Far. is.): öğrenci.

ş. 61a/4

şalgām (Far. is.): turpgillerden, yumru köklü bir bitki.

ş. 60b/9

şālvār (Far. is.): genellikle ağı çok bol olan, bele bir uçkurla bağlanan, geniş bir pantolon türü; dizlik.

ş. 60b/5

şam‘dān ((Ar.+Far. is.): üzerine kandil, mum veya herhangi bir ışık kaynağı konulan yüksek tabla; mumluk, çırakma.

ş. 60b/11

şarāb (Ar. is.): üzüm veya başka meyve sularını türlü yöntemlerle mayalandırarak elde edilen alkollü içki; bade, çakır, mey.

ş. 60b/3

ş. küpi 61a/10

ş. +1 (arpa ş.) 12b/11

şarābhāne (Ar.+Far. is.): şarap yapılan yer.

ş. 61a/9

şası (is.): gözleri bakış sırasında aynı doğrultuda olmayan.

ş. 61a/2

şasūt (is.): casus.

ş. 60b/10

şātır (Ar. is.): neşeli, keyifli, şen olan.

ş. 61b/9

şatranc (Ar. is.): iki kişi arasında altmış dört kareli bir tahta üzerinde değerleri ve adları değişik siyah ve beyaz on altışar taşla oynanan bir oyun; şatranç.

ş. 61a/1

şeb-çerāğ (Far. is.): gece parlayan kıymetli taş.

ş. 61b/10

şebbūy (Far. is.): turpgillerden, güzel kokulu, dar yapraklı, değişik renkli çiçekleri olan, çok yıllık ve otsu bir süs bitkisi.

ş. 61b/3

şebī-hūn (Far. is.): gece baskını.

ş. 61b/1

şeftālū (Far. is.): gülgillerden, ılıman bölgelerde yetişen, çiçekleri pembe renkli bir ağacın tatlı ve sulu meyvesi.

ş. 60b/4

ş. +ø (tüysüz ş.) 38b/9

şehir (Far. is.): kent, yerleşim alanı.

ş. 61a/3

şeker (Far. is.): şeker kamışı, şeker pancarı, patates, havuç, mısır, buğday vb. bitkilerin sap ve köklerinin öz suyundan veya nişastasından çıkarılan, birleşiminde karbon, oksijen ve hidrojen bulunan, beyaz, suda eriyen, mayalanabilen ve çoğu tatlı olan maddelerin genel adı.

ş. 60b/2

ş. şerbeti 60b/8

şekerleme (Far.+T. is.): toz şekerin içine meyve özleri konduktan sonra kaynatılmasıyla yapılan her türlü şeker.

ş. 61a/11

şeker kamışı (Ar.+T. is.): buğdaygillerden, çiçekleri salkım durumunda başakçıklar oluşturan, 10 metreye kadar uzayabilen, öz suyundan şeker çıkarılan bir bitki.

ş. 60b/6

şemmāme (Ar. is.): küçük kavun şeklinde yenmez lakin rayihalı bir meyve.

ş. 60b/9

şerbet (Ar. is.): pişmiş baklava vb. hamurlu tatlılara konulmak üzere kaynatılarak hazırlanmış şekerli su; şurup, şire.

ş. tāsı 61a/8

ş. +i (şeker ş.) 60b/8

şeytān (Ar. is.): Hz. Âdem'e secde etmediği için cennetten kovulan, insanları Allah'ın emirlerine karşı kıskırtan, kötülüğe yönelten cin; iblis.

ş. 61b/11

şırlığan (is.): susam yağı.

ş. 62a/4

şikenbe (Far. is.): işkenbe.

ş. 62a/7

şimşek (is.): bir bulutun tabanı ile yer arasında, iki bulut arasında veya bir bulut içinde elektrik boşalırken oluşan kırık çizgi biçimindeki geçici ışık; baskır, çakım, çakın, yalabık, yıldırak.

ş. 62a/9

ş. āvāzı 62a/10

şinik (Yun. is.): tahıl ve bakliyat için kullanılan, sekiz kiloluk ölçek.

ş. 62a/5

şirāze (Far. is.): ciltçilikte, kitap yapraklarını düzgün tutmaya yarayan ince örülmüş şerit.

ş. 62a/11

şire (Far. is.): sıra.

ş. 62a/3

şirdān (Far. is.): işkembe.

ş. 62a/6

şişe (Far. is.): içerisine sıvı konulan, cam veya plastikten yapılmış, dar ağızlı uzun kap.

ş. 62a/8

ş. +si (ḥammām ş.) 45a/4

ş. +si (sā'at ş.) 58a/10

şiş (is.): 1. şişmiş olan yer; şişlik. 2. bir ucu sivri, demir veya ağaçtan, bazen silah gibi kullanılabilen ince uzun çubuk.

ş. 62a/2

ş. + (kebāb ş.) 85a/10

T (t, t̃)

ta'ām (Ar. is.): yemek.

t. 67a/11

tabaḳ (Ar. is.): yiyecek koymaya yarar, az derin ve yayvan kap.

t. 66a/8

t. +ø (çini t.) 43a/10

tabḳur (is.): taburun aslıdır ki Eski Türkçe'de dört yandan dizilip istihkâm şeklini almış ve araları zencirle bağlanmış arabalar.

t. 66b/2

tablā (Yun. is.): tepsi.

t. 67a/6

tābūt (Ar. is.): ölünün içine konulduğu sandık biçiminde araç; sal, ölü salı, dört kollu, imamkayığı.

t. 36a/6

tāc (Ar. is.): süslü başlık.

t. 34b/3

tāc-ı ḥorūs (Ar.+Far. is.): horoz tacı.

t. 34b/4

tağ (is.): bk. dağ.

t. +ø (büyük t) 33b/5

tağar (is.): ağzı açık büyük toprak kap; çömlek; kavanoz.

35b/2

tağar (Far. is.): torba, çuval, çul.

t. 49b/3

tağarcık (is.): meşin torba.

t. 67a/9

taht (Far. is.): hükümdarların oturduğu büyük, süslü koltuk.

t. 34b/2

tahta (Far. is.): çeşitli işlerde kullanılmak üzere düz, enlice, uzun ve az kalın biçimde işlenmiş ağaç parçası.

t. 36a/4

tahta biti (Far.+T. is.): tahtakurusu.

t. 36a/5

tağya (is.): bir mezhebe müntesip olan adamın o mezhebe intisabı olduğunu kimseye sezdirmemek için ihtiyar eylediği müvazaaya ıtlak olunur.

t. 35a/2

talas (is.): testere ile biçilen veya rende, matkap, törpü vb. araçlarla işlenen bir şeyden dökülen kırıntılar.

t. 66b/8

talaz (is.): büyük ve kabarık dalga.

t. 35b/6

tamğa (is.): bir şeyin üzerine bir nişan, bir işaret basmaya yarayan araç.

t. 49b/4

şamır (is.): damar.

t. 66a/9

şamarı: bk. şamır.

t. +1 (boğaz t.) 33a/11

t. +1 (boyun t.) 33a/9

tan yeri (is.): güneşin doğmak üzere olduğu yer.

t. 67a/8

tanbüre (Ar. is.): Türk halk müziğinde kullanılan, cura, bulgari, çöğür, bağlama gibi telli ve mızrapla çalınan çalgıların genel adı.

t. 66b/1

tandır (Ar. is.): yere çukur kazılarak yapılan bir fırın türü.

t. 35b/3

tāne: bk. dāne.

t. +si (üzüm t.) 23b/2

tarab hāne (Ar.+Far. is.): para basılan yer, darphane.

t. 67a/10

tarak (is.): saçların, sakalın, hayvan tüylerinin karışıklığını gidermeye veya kadınların saçlarını tutturmaya yarayan dişli araç.

t. 66b/10

tarhūn (Far. is.): birleşikgillerden, hekimlikte kullanılan, güzel kokulu bir bitki.

t. 35a/4

tarla (is.): tarıma elverişli olan, sınırlı ve belirli toprak parçası.

t. 35b/7

tarhana (Far. is.): içine domates, biber, soğan, kokulu otlar, süt veya yoğurt katılan, bulgur, mayalanmış ve kurutularak ufalanmış hamur vb.nden yapılan çorba malzemesi.

t. 35a/1

tās (Ar. is.): genellikle içine sulu şeyler konulan metal vb.nden yapılmış kap.

t. 66b/6

t. +1 (şerbet t.) 61a/8

taşma (is.): nalın ve terliğin ayağı tutan üstteki meşin bölümü.

t. +sı (na'leyn t.) 95a/3

taşvîr (Ar. is.): bir şeyin veya kimsenin resmini yapma.

t. 35a/11

taş (is.): kimyasal veya fiziksel durumu değişiklikler gösteren, rengini içindeki maden, tuz ve oksitlerden alan sert ve katı madde.

t. 66b/5

t. +ø (ak. t.) 16a/4

t. +1 (degirmen t.) 50b/1

t. +1 (hammām t.) 45a/3

t. +1 (kule t.) 77b/1

t. +1 (rastık t.) 55a/5

t. +1 (sinor t.) 64a/10

t. +1 (terāzī t.) 36a/2

taş hān (T.+Far. is.): taş han.

t. 66a/7

taş ota (is.): taş oda.

t. 67a/4

taş köprü (is.): taş köprü.

t. 67a/1

taşlık (is.): taşlık.

t. 67a/7

taşlu (is.): tatlı.

t. 66a/6

t. bādem 35b/10

t. nār 67a/5

t. şu 66a/7

tāva (Far. is.): yağ kızdırma, yiyecek kızartma vb. işlere yarayan, uzun saplı yayvan kap.

t. 66b/9

tavla (Yun. is.): bu oyunun üzerinde oynandığı, iki iç yüzü bölme desenli, dikdörtgen biçimindeki tahta kutu.

t. 66b/3

tavla zarı (is.): tavla ve başka oyunlarda kullanılan kemik, fil dişi, plastik vb. maddelerden küp olarak yapılan ve altı

yüzünde, birden altıya kadar benekler bulunan oyun aracı.

t. 66b/4

tavşan (is.): tavşangillerden, eti yenen, hızlı koşan, kemirgen, postundan yararlanılan bir tür memeli.

t. 66a/4

t. +ø (erkek t.) 13a/2

tavşancıl (is.): çoğu tavşan avlamakla beslenen kartal, akbaba vb. yırtıcı kuş.

t. 66a/5

tavuk (is.): sülüngillerden, eti ve yumurtası için üretilen kümes hayvanı.

t. 66a/3

tavuk şadâsı (T.+Ar. is.): tavuk sesi.

t. 36a/10

tāvūs (Ar. is.): tavus kuşu.

t. 66a/2

t. kanadı 67a/2

t. kuyruğı 67a/3

tay (is.): üç yaşına kadar olan at yavrusu.

t. 66a/11

taylasān (Ar. is.): bir tür şal, poşu.

t. 66b/11

tāze (Far. sf.): körpe, kurumamış ve pörsümemiş olan.

t. 35b/5

tāzī (Far. is.): genellikle tavşan avında kullanılan, uzun bacaklı, çekik karınlı, çok çevik bir tür köpek.

t. 36a/7

t. halkası 36a/8

teber (Far. is.): ay balta.

t. 35a/8

tekelti (is.): binek hayvanlarında eğerin altına konan keç.

t. 34b/11

tekerlek (is.): merkezde bulunan, bir eksenin çevresinde dönebilen çember; teker.

t. 35a/7

tekne (is.): türlü işlerde kullanılmak için çoğu ağaçtan veya taştan yapılan, uzun ve geniş kap.

t. 34b/7

t. +si (boya t.) 34a/10

tekye (Ar. is.): tekke.

t. 35b/11

temel (Yun. is.): bir yapının toprak altında kalan ve yapıya dayanak olan duvar, taban vb. bölümlerinin tüm.

t. 35a/10

temreñi (is.): cirit, ok, mızrak vb.nin ucundaki
üçgen bölüm; başak.

t. 34b/8

temrensiz ok (n. sf.): temrensiz ok.

t. 52a/9

temr-i hindî (Ar. is.): baklagiller
familyasından Afrika kökenli olmakla
birlikte öteden beri bütün tropikal
ülkelerde, özellikle h-Hindisan ve
Mısır'da yetiştirilen ağaç türüdür.

t. 36a/9

tencere (Ar. is.): içinde yemek pişirilen,
kapaklı, genellikle metal kap.

t. 35a/5

tepe (is.): bir şeyin en üstteki bölümü; kaban.

t. +ø (toprak t.) 68b/8

tepsi (is.): fincan, tabak, bardak vb. şeyleri
taşımaya yarayan, derinliği olmayan,
türlü büyüklükte düz kap.

t. 35b/4

ter (is.): derinin gözeneklerinden sızan,
kendine özgü bir kokusu olan, yapışkan,
renksiz, tuzlu sıvı; arak.

t. +i (ayağ t.) 11a/10

terāzī (Far. is.): bir kolun iki ucuna asılı iki
kefeden oluşan tartı; mizan, vezne.

t. 36a/1

t. dili 36a/3

t. taş 36a/2

t. +ø (büyük t.) 33b/9

tere (Far. is.): yaprakları yenebilir sebzeler;
sebe; sebzevat.

t. 35a/3

t. tohum 35b/8

tereyagı (Far.+T.): süttten çıkarılan yemeklik
yağ; sağyağ, sadeyağ, sarı yağ.

t. 34b/9

terkeş (Far. is.): ok ve yay kuburu.

t. 34b/5

terki (is.): eyerin arka bölümü.

t. 35a/9

terlik (is.): genellikle ev içinde giyilen, deri,
naylon vb. şeylerden yapılan, arkası
açık, hafif ve türlü biçimlerde ayak
giysisi; çedik.

t. 34b/6

terzi (Far. is.): giysi biçip diken kimse; dikici,
dikişçi.

t. 34b/10

tesbîh (Ar. is.): tespih.

t. 36a/11

testere (Far. is.): ağaç, demir vb. şeyleri
kesmeye yarayan, genellikle üçgen

biçiminde dişleri olan, dar ve uzunca
çelik araç.

t. 35a/6

tezgāh (Far. is.): genellikle dükkânlarda
satıcıların önündeki uzun masa.

t. 35b/9

tezkira (Ar. is.): yâd etmeye vesile olan kâğıt,
pusula, varaka.

t. 35b/1

tılak (Ar. is.): klitoris.

t. 66a/10

tīmārḥāne (Far. is.): akıl hastanesi.

t. 36b/8

ṭīn maḥtūm (Ar. is.): Akdeniz'de Limni
Adası'ndan getirilen kırmızı bir kil.

t. 67b/11

tırabzān (Far. is.): merdiven korkuluğu.

t. 36b/6

tırabzān: bk. tırabzān

t. 67b/3

tırfıl (Yun. is.): yonca denilen nebat.

t. 67b/7

tırmık (is.): kabartılmış toprağın taşını, çöpünü
ayıklamak için kullanılan seyrek dişli,
tarak biçiminde araç; gelberi.

t. 67b/5

tırnak (is.): tırnak.

t. 67b/4

t. kiri 67b/10

t. uci 67b/9

t. +1 (arslan t.) 11b/9

t. +1 (deve t.) 51a/11

t. +1 (eşek t.) 16b/9

t. +1 (keçi t.) 84b/7

tırpān (Yun. is.): uzun bir sapın ucuna
tutturulan, ot, ekin vb.ni biçmeye
yarayan, hafifçe kıvrık, uzun çelik
bıçak; çalgı orağı, çalkı.

t. 36b/5

tırpān: bk. tırpān.

t. 67b/6

tırtıl (Erm. is.): yumurtadan çıkan kelebek
kurtçuklarının ilk durumu.

t. 36b/9

tırtıl: bk. tırtıl.

t. 67b/8

tilki (is.): kürkü beğenilen bir memeli tür.

t. 36b/10

t. derisi 37a/1

t. kuyruğı 37a/3

t. yavrusu 36b/11

t. yünü 37a/2

timsāḥ (Ar. is.): sürüngelemlerden, sıcak bölgelerin akarsularında yaşayan, kalın derili, uzun kuyruklu, iri bir hayvan.

t. 36b/7

timür (is.): demir.

t. 37a/4

t. bilezik 37a/9

t. boğı 37a/11

t. kilid 37a/8

t. körüğü 37a/10

t. mih 37a/7

t. pārası 37a/5

t. pası 37a/6

tirīt (Far. is.): et suyuna kızartılmış veya bayat ekmek konularak yapılan yemek.

t. 36b/2

tiryāk (Ar. is.): panzehir, tiryak, ilaç.

t. 36b/3

toğan (is.): doğan kuşu.

t. 68a/6

toḥum (Far. is.): bitkilerde döllenme sonunda yumurtacıktan oluşan ve yeni bir bitki oluşmasını sağlayan tane; ekecek.

t. 38b/3

t. +1 (‘asbur t.) 69b/10

t. +1 (fesleğen t.) 71a/3

t. +1 (ḥiyār t.) 47a/4

t. +1 (kabağ t.) 77b/4

t. +1 (kenevir t.) 84b/10

t. +1 (ketān t.) 85a/4

t. +1 (pamuğ t.) 29a/6

t. +1 (tere t.) 35b/8

t. +1 (üzerlik t.) 23a/10

toğ (is.): doymuş, aç olmayan.

t. 38a/6

toğmak (is.): kesici aletlerin sırtına vurarak iş görmesini sağlamakta kullanılan sert ağaç ya da plastik vb.nden yapılmış çekice benzer, saplı el aleti.

t. 38a/1

t. +1 (ḥallāc t.) 45a/7

toğmak: bk. toğmak.

t. 69a/3

tolu (is.): havada su buğusunun birden yoğunlaşıp katılaşmasından oluşan, türlü irilikte, yuvarlak veya düzensiz biçimli buz parçaları durumunda yere hızla düşen bir yağış türü; kırcı.

t. 69a/9

tomak (is.): ağaçtan top.

t. 69a/6

ton (is.): elbise, giyecek, üst giysi.

t. 68b/5

top (is.): yuvarlak, toparlak.

t. 37b/4

top: bk. top.

t. 68b/11

topal (sf.): bacak veya ayağındaki sakatlık sebebiyle seker gibi veya iki adımda bir, bir yana eğilerek yürüyen (insan veya hayvan).

t. 69a/1

topalak (is.): hünnapgillerden, yapraklarından yeşil boya çıkarılan bir bitki.

t. 38b/6

topalak: bk. topalak.

t. 68b/10

toplu iğne (is.): başında küçük bir toparlak bulunan iğne.

t. 68b/9

toprak (is.): yer kabuğunun, toz durumuna gelmiş türlü kütle kırıntılarıyla, çürümüş organik cisimlerden oluşan ve canlılara yaşama ortamı sağlayan yüzey bölümü; kara yer, hâk, türap.

t. 68b/7

t. tepe 68b/8

topuk (is.): insan ayağının toparlakça olan alt arka bölümü.

t. 38a/9

topuk: bk. topuk.

t. 68b/6

topuz (is.): topuz.

t. 38a/4

torba (Far. is.): genellikle plastikten veya kâğıttan yapılmış, içine öteberi koymaya yarayan, çeşitli büyüklükte olabilen taşıma gereci; poşet.

t. 37b/11

torçu (Far. is.): çökelti.

t. 69a/8

t. +sı (yağ t.) 99a/1

tosun (is.): danalıktan yeni çıkmış genç boğa.

t. 38b/1

toy kuşu (is.): tavukgillerden, böcek ve tanelerle beslenen, orta büyüklükte av kuşu; toy kuşu.

t. 38b/4

toy kuşu: bk. toy kuşu.

t. 68a/8

toygar (is.): tarla kuşu.

t. 68a/5

toz (is.): çok küçük ve hafif parçacıklara bölünmüş toprak.

t. 37b/6

toz: bk. toz.

t. 69a/5

törpü (is.): ağaç, kurşun, kalay vb. yumuşak metallerin kabasını almaya yarayan, dişleri uzun ve aralıklı olan eğe.

t. 38a/2, 38b/7

tuc (is.): tunç.

t. 38a/11

tudağ: bk. dudağ.

t. +1 (deve t.) 51b/3

tuğla (Yun. is.): Balçığın kalıplara dökülüp güneşte kurutulduktan sonra özel ocaklarda pişirilmesiyle yapılan ve duvar örmekte kullanılan yapı malzemesi.

t. 69a/4

tuğme (Ar. is.): dolgunluk, dolup taşmak.

t. 38b/10

tulum (is.): bazı yiyecek ve içecekler için koruyucu kap olarak kullanılan, önü yarılmadan bütün olarak yüzülmüş hayvan derisi; tuluk.

t. 37b/10

tulum: bk. tulum.

t. 68a/9

t. +1 (bal t.) 28a/1

t. +1 (yağ t.) 98b/10

tuman (is.): bol ve kısa iç donu.

t. 69a/7

turfanda (Far. is.): mevsimin başında ilk yetişen; erkenci.

t. 67b/2

turna (is.): turnagillerden, Avrupa ve Kuzey Afrika'da toplu olarak yaşayan, göçebe, iri bir kuş.

t. 68a/7

turşî (Far. is.): tuzlu suda, sirkede bırakılarak özel bir kıvama getirilmiş sebze veya meyve.

t. 38a/10

turşî: bk. turşî.

t. 69a/2

tūrunç (Far. is.): turunçgillerden, bütün Akdeniz ülkelerinde yetişen, kışın yaprağını dökmeyen bir ağaç; narenc.

t. 37b/2

t. yaprağı 37b/3

turuşe (Far. is.): bir tür meyve; yabani kuzukulağı.

t. 36b/4

tūt (Ar. is.): dut.

t. 38b/8

t. ağacı 38b/11

tūt: bk. tūt.

t. 69a/10

t. +ø (kırmızı t.) 78a/11

t. +ø (kara t.) 76a/3

tutarak (is.): ruh sağlığı nöbeti, sara.

t. 38a/7

tuṭarık: bk. tutarak.

t. 69a/11

tūṭī (Far. is.): papağan, dudu kuşu.

t. 68a/2

t. burnı 68a/4

tūṭī-i al (Far.+T. is.): kırmızı papağan.

t. 68a/3

tutkal (is.): deri, kıkırdak vb. hayvansal maddelerden elde edilen, katılaşmış sertleşme özelliğiyle tahta, kâğıt vb. yapıştırmaya yarayan madde.

t. 37b/5

tutmaç (is.): dört köşe kesilmiş küçük hamur parçalarından yapılan yoğurtlu çorba.

t. 38b/5

tutsak (is.): esir.

t. 38a/3

tuvaḳ (is.): gelinin başını, bazen de yüzünü örten dantel veya tül den örtü; bürük.

t. 68b/4

tuṣulḡa (Moğ. is.): çelik başlık, miğfer.

t. 38a/8

tuṣ (is.): kokusuz, suda eriyen, yiyecekleri korumada ve tatlandırmada kullanılan billursu madde.

t. 68a/11

tuṣak (is.): kuş veya yaban hayvanlarını yakalamaya yarayan araç veya düzenek; ağ, fak, komplo.

t. 68a/10

t. +1 (kuş t.) 81a/7

t. +1 (serçe t.) 58a/2

tuṣla (is.): tuzlak; tuzlu ve çorak arazi.

t. 68b/3

tuṣluḳ (is.): içine tuz konulan kap.

t. 68b/1

tuṣsuz (sf.): tuzu olmayan veya tuzu az olan.

t. 68b/2

tüfenk (Far. is.): tüfek.

t. 38a/5

t. +i (ağız t.) 15a/3

türfende (Far. is.): taze, vaktinden evvel
veyahut mevsiminden sonra yetişmiş
meyve ve sebzeye ıtlak olunur.

t. 37b/7

tütsü (is.): et, balık vb. yiyeceklerin tutulduğu
odun veya saman dumanı.

t. 38b/2

tütün (is.): duman.

t. 37b/8

tütün (is.): bu bitkinin kurutulup kıyılarak
sigara biçiminde veya pipoyla içilen
yaprağı; nargile.

t. 37b/9

tüysüz (sf.): tüyü olmayan.

t. şeftālū 38b/9

U (u, ū, ‘u, ‘ū)

uc (is.): bir şeyin başı, tepesi.

u. +ı (barmağ u.) 27b/5

u. +ı (dil u.) 53b/1

u. +ı (tırnağ u.) 67b/9

uçuk (is.): ateşli hastalıklar, ruhsal bunalımlar
veya korku sonucu genellikle dudakta
beliren kabarcık.

u. 20b/3

uçkur (is.): şalvar veya iç donunun belde
durmasını sağlamak için bele gelecek
kısımlara geçirilen bağ.

u. 23b/10

uçkurluk (is.): şalvar, don vb.nde uçkur
geçirilen katlanmış kenar.

u. 23b/11

uduz (is.): uyuz.

u. 23b/8

ufak (is.): küçük parça.

u. balık 24a/5

u. taş 24a/6

u. tulum 24a/7

u. +ı (altun u.) 10a/2

u. +ı (etmek u.) 11a/2

uğru (is.): hırsız, yol kesen.

u. 21a/6, 22a/9

ulu (sf.): çok büyük, yüce.

u. yol 24a/9

ulüfe (Ar. is.): Osmanlılarda kapıkulu
askerlerine, sipahilere, saray ve devlet
kuruluşlarındaki bazı görevlilere üç
ayda bir verilen ücret.

u. 20a/11

un (is.): öğütülerek toz durumuna getirilmiş
tahıl ve başka besin maddeleri.

u. 20a/4

urġan (is.): keten, kenevir, pamuk, jüt gibi türlü dokuma maddelerinden yapılan ince halat.

u. 21a/2

uṣkumru (Yun. is.): uskumrugillerden, sıcak ve ılık denizlerde sürü hâlinde yaşayan, çizgili bir deniz balığı.

u. balığı 23b/5

uṣlug (sf.): akıllı.

u. 22a/3

usta (Far. is.): bir zanaatı gereği gibi öğrenmiş olan ve kendi başına yapabilen kimse.

u. 21b/5

uṣtura (Far. is.): tıraş olmakta kullanılan, keskin ağızlı açılır kapanır çelik bıçak.

u. 20a/7

uṣtura taşı (Far.+T. is.): ustura bilemek için kullanılan taşın yapıldığı bir tür sert şist.

u. 20a/8

uṣanık (is.): uyanmış, uyumayan.

u. 24a/10

uyķu (is.): uyku.

u. 20a/3

uyluķ (is.): kalçadan dize kadar olan bacak bölümü.

u. 24a/8

uyuz (is.): uyuz böceğinin, üst derinin altına girerek yaptığı kaşıncı, bulaşıcı bir deri hastalığı.

u. 21b/9

uzun (sf.): uzunluk sahibi, boylu.

u. 23a/11

u. boylı 23b/6

u. burunlu 24a/1

u. saçlı 24a/2

Ü

ükeyik (is.): bir kuş türü, üveyik kuşu.

ü. 23b/7

Ülker (is.): Ülker yıldızı, Süreyya yıldızı.

ü. 21a/7

üsküf (İtal. is.): Rum din adamlarının giydiği fese benzer başlık.

ü. 20b/7

üstübeç (Far. is.): boyacılıkta kullanılan zehirli, bazik kurşun karbonat.

ü. 21b/11

ütü (is.): ütü.

ü. 21b/1

üzengi (is.): eyerin iki yanında asılı bulunan ve hayvana binildiğinde ayakların

basılmasına yarayan, altı düz demir halka.

ü. 20b/10, 23a/7

ü. kayışı 23a/8

üzgeç (sf.): suda iyi yüzen (kimse veya hayvan).

ü. 21b/6

üzerlik (is.): sedef otugillerden, yaprakları almaşık, çiçekleri beyaz renkte, susama benzeyen tohumları acı olan, halk hekimliğinde tedavi amaçlı, tütsü olarak kullanılan bir bitki.

ü. 23a/9

ü. tohumu 23a/10

üzüm (is.): asmanın taze veya kuru olarak yenilen ve salkım durumunda bulunan meyvesi.

ü. 23b/1

ü. şalkımı 23b/3

ü. tãnesi 23b/2

ü. +ø (aķ ü.) 15b/3

ü. +ø (ķara ü.) 76b/4

ü. +ø (ķızıl ü.) 78a/9

ü. +ø (ķurı ü.) 81b/3

ü. +ø (yaş ü.) 99b/9

yaba (is.): harman savurmakta kullanılan, çatal biçiminde, tahtadan tarım aracı.

y. 99a/6

yaban baklası (T.+Ar. is.): termiye.

y. 100b/6

yaban ešeęi (is.): atgillerden, Hazar Denizi dolaylarında yaşayan, ešeęe çok benzeyen yaban hayvanı .

y. 100b/9

yaban hıyārı (T.+Far. is.): yaban hıyarı.

y. 100b/10

yaban keçisi (is.): Anadolu'nun dağlık bölgelerinde yaşayan, uzun ve kıvrık boynuzlu bir tür keçi.

y. 100b/6

yaban sebeli (T.+Ar. is.): yaban sünbülü.

y. 100b/3

yaban şavuğı (is.): yaban yavuğu.

y. 100b/4

yabani gögercin (n. sf.): yabani güvercin.

y. 99b/3

yabani havāyic (T.+Ar. is.): tencereyi baharatlamak için otlar veya baharatlar.

y. 100b/7

yabani şığır (is.): yabani sığır.

y. 100b/8

yağ (is.): yağ.

y. 98b/8

y. bardağı 98b/9

y. çanağı 98b/11

y. degirmeni 99a/2

y. tırtısı 99a/1

y. tulumı 98b/10

y. +ı (bâdem y.) 28a/5

y. +ı (ceviz y.) 41a/4

y. +ı (neft y.) 95a/8

y. +ı (şıgır y.) 64b/7

y. +ı (zeytün y.) 56a/7

yağhâne (T.+Far. is.): bitkisel ve hayvansal yağ elde edilen yer.

y. 99a/3

yağlı (is.): yağlı.

y. 100a/4

yağlık (is.): sırma işlemeli, büyük mendil.

y. 97b/4

yağlıngıç (is.): yıllığıç, Ebû Cehl kavunu tarzında küçük ve kırmızı ve yeşil ve sarı alaca ve muhattat olur.

y. 100a/9

yağma (Far. is.): birçok kişinin zor kullanarak ele geçirdikleri malı alıp kaçması; talan.

y. 97b/11

yağmur (is.): yağmur.

y. 97a/4, 98b/1

yağmurluk (n. sf.): çadır bezinden yapılan ve yağmurdan korunmaya yarayan örtü.

y. 98b/2

yağmursuz bulut (is.): yağmuru olmayan bulut.

y. 98b/3

yağrın (is.): kürek kemiği.

y. 100a/3

yağnî (Far. is.): kavrulmuş soğan ve salça ile pişirilen, sade veya sebze ile yemeği.

y. 98a/5

yağa (is.): giysilerin boyna gelen, boynu çeviren bölümü.

y. 97b/8

yağūt (Ar. is.): pembe veya erguvan tonları ile karışık koyu kırmızı renkte, saydam bir korindon türü olan değerli taş.

y. 97a/3

y. +ø (kızıl y.) 78b/4

yalak (is.): hayvanların su içtikleri taş veya ağaçtan oyma kap.

y. 98a/4

yalan (is.): yalan.

y. 100b/1

yalancı (is.): yalan söylemeyi huy edinmiş olan kimse; kaltaban.

y. 100b/2

yaldız (is.): eşyâlara altın ve gümüş görünüşü vermek için sürülen, yapıştırılan, toz eriyik veya ince bir tabaka hâlindeki altın yâhut gümüş veya bunların taklidi olan madde.

y. 97b/3

yalın ayak (sf.): ayakları çıplak.

y. 99a/4

yalnız (is.): تنها.

y. 100a/11

yama (is.): delik ve yırtığı uygun bir parça ile onarma, kapatma.

y. 97b/9

yanak (is.): yüzün göz, kulak ve burun arasındaki bölümü.

y. 97b/2

yankesici (is.): bir kimsenin cebinden, çantasından ustalıkla, hissettirmeden bir şeyler çalan kimse.

y. 100b/11

yaprak (is.): yaprak.

y. 97a/8

y. +1 (ceviz y.) 41a/6

y. +1 (hurmâ y.) 47b/6

y. +1 (kabağ y.) 77b/5

y. +1 (tûrunç y.) 37b/3

ya' r-ı deve (Ar.+T. is.): deve yavrusu.

y. 100a/7

yanık (is.): yarılarak açılmış yer.

y. +1 (baş y.) 28b/7

y. +1 (yer y.) 99b/4

y. +1 (dudak y.) 54a/8

y. +1 (el y.) 10b/8

y. +1 (kapu y.) 75a/5

y. +1 (yer y.) 99b/4

yarasa (is.): uçabilen memeli hayvan.

y. 97a/9

yassı (sf.): yayvan ve düz.

y. ağaç 99b/2

yaştık (is.): yastık.

y. 97a/5

y. +1 (arğa y.) 12a/4

y. +1 (baş y.) 28b/6

y. +1 (eyer y.) 13b/4

yaş (sf.): nem, ıslak, taze.

y. 98a/2

y. ağaç 99b/7

y. fitil 99b/11

y. kâmiş 99b/5

y. mûm 99b/10

y. ot 99a/7

y. üzüm 99b/9

y. peynir 99b/6

yaş hurmā (T+Far. is.): taze hurma.

y. 99b/8

yaşdaş (is.): akran, yaşıtlı.

y. 97b/7

yaşlu (sf.): yaşlı, pir.

y. 100a/10

yaşmak (is.): başla birlikte yüzün veya ağzın bir kısmını kapatan örtü.

y. 97b/5

yatağ (is.): uyuma, dinlenme vb. amaçlarla üzerine veya içine yatırılan eşya; döşek.

y. 98a/3

y. +ı (arşan y.) 12a/1

yavaşa (is.): burunduruk.

y. 97a/10

yavru (is.): yeni doğmuş; evlat, döl.

y. +sı (arşan y.) 11b/11

y. +sı (çağāl y.) 39a/11

y. +sı (göğçin y.) 88b/7

y. +sı (keklik y.) 85a/7

y. +sı (şıçan y.) 64a/9

y. +sı (tilki y.) 36b/11

yay (is.): ok atmaya yarayan, iki ucu arasına kiriş gerilmiş, eğri ağaç veya metal çubuk

y. 98b/4

y. başı 98b/5

y. kabzası 98b/7

y. kirişi 98b/6

y. +ı (hallāc y.) 45a/6

y. +u (kemer y.) 84b/9

yayan (is.): yaya yürüyen, yürüyerek.

y. 99a/5

yayık (is.): yayık.

y. 99b/1

yayın balığı (is.): bir tür balık.

y. 100a/1

yaylak (is.): hayvanların yayıldığı otlamaya elverişli yer, otlak.

y. 100a/8

yazı (is.): harfleri yazma biçimi; hat.

y. 97b/1

yedek (is.): yularından çekilerek götürülen boş binek hayvanı.

y. 98a/9

y. örtüsü 98a/10

yedekçi (is.): bir hayvanı yedeğe alan kimse.

y. 98a/11

yel (is.): rüzgar.

y. 99a/10

y. degirmeni 99a/11

y. +ø (ısı y.) 18a/11

yele (is.): at, aslan vb. hayvanların ensesinde veya boynunda bulunan ve saça benzeyen uzun kıllar; perçem.

y. +si (at y.) 13b/9

yelek (is.): ok yeleği.

y. 99a/9

yelken (is.): rüzgâr gücünden yararlanmak için geniş bir yüzey oluşturacak biçimde yan yana dikilen ve teknenin direğine uygun bir biçimde takılarak onu hareket ettiren kumaş veya şeritlerin tümü.

y. 97a/6

yelpaze (T.+Far. is.): sallandığında küçük bir hava akımı yapan ve özellikle yüzü serinletmeye yarayan, katlanabilir, taşınabilir araç.

y. 97a/11

yemîn (Ar. is.): ant.

y. 97a/2

yemiş (is.): meyve.

y. 97a/7

y. sepeti 99a/8

y. +i (böğütlen y.) 33a/8

y. +i (ılgın y.) 18b/5

yemişken (is.): meneviş dedikleri yeşil dâneler ki ağaçta biter ki ona çitlemik dâhi derler.

y. 98a/6

yen (is.): giysi kolu.

y. 98a/1

yengeç (is.): eklem bacaklılardan, kabuklu, birinci ayak çifti iki kısaç olarak gelişmiş, suda yaşayan bir böcek; seretan.

y. 98a/7

yeñi ay (is.): hilal.

y. 100a/2

yer (is.): yer.

y. yarığı 99b/4

y. +i (cenk y.) 41a/10

y. +i (hurman y.) 46a/9

yeşil (is.): yeşil.

y. 97b/6

yeşim (Far. is.): açık yeşil ve pembe renkli, kolay işlenen, değerli bir taş.

y. 97b/10

yeyni (is.): hafif.

y. 100a/5, 100a/6

yılan (is.): yılan.

y. 102a/8

y. ağızı 101b/5

y. başı 101b/7

y. derisi 101b/3

y. dişi 101b/6

y. kuyruğu 101b/10

y. +ø (büyük y.) 33b/7

y. +ø (kara y.) 77a/11

yılan balığı (is.): yılan balığıgillerden, yılan benzeyen, kaygan derili, ince uzun ve eti beğenilen bir balık.

y. 101b/11

yılancı taşı (is.): bir balıktır ki kızıl ve parmak kadar küçük.

y. 101a/5

yıldırım (is.): bulutlarda toplanan elektriğin kuvvetli bir ışık yayarak gümbürtülü bir şekilde yere boşalması olay.

y. 101a/4

yıldız (is.): ışıkl ve sâbit bir nokta hâlinde görülen gök cisimlerinden her biri.

y. 101a/2

yıldız böceği (is.): ateş böceği.

y. 101a/3

yımrta (is.): yumurta.

y. 101a/6

y. ağı 101b/2

y. kabı 101b/9

y. şarısı 101a/11

y. zarı 101a/10

y. +sı (çekirge y.) 41b/11

y. +ø (igdin y.) 19b/4

yımuşak (sf.): yumuşak.

y. 101a/9

yırtık (sf.): yırtılmış olan.

y. 101b/8

yırtılan (is.): göz kuyruğu yırtılmış gibi açık duran (göz).

y. 101a/7

yığit (is.): genç erkek, delikanlı, cesur.

y. 101b/1

yoğurt (is.): yoğurt.

y. 102a/9

y. māyası 102a/10

yokuş (is.): aşağıdan yukarıya gittikçe yükselen eğimli yer; çıkış, iniş karşıtı.

y. 102b/3

yol (is.): yol.

y. 102a/7

y. +ø (ulu y.) 24a/9

yolcu (is.): yolcu, yola giden.

y. 102a/8

yoldaş (is.): yol arkadaşı.

y. 102b/1

yolkesici (sf.): ıssız yollarda engelleme yapıp soygun düzenleyen; kıray.

y. 103a/8

yonca (is.): baklagillerden, başak durumundaki çiçekleri kırmızı veya mor renkli, hayvanlara yem olarak yetiştirilen çayır bitkilerinin genel adı.

y. 103a/2

yonga (is.): kesilen, yontulan veya rendelenen bir şeyden çıkan parça; kamga.

y. 102b/8

y. +sı (kalem y.) 74b/5

yonulmadık kalem (T.+Ar. is.): kesilmemiş yani yontulmamış kalem.

y. 103a/4

yorğa at (sf.): rahvan, eşgin, yormadan giden at.

y. 102b/10

yorğan (is.): yatakta örtünmeye yarayan, içi pamuk, yün vb. şeylerle doldurularak dikilmiş geniş örtü.

y. 102a/6

yorgun (sf.): çalışma vb. sebeplerle beden veya zihin etkinliği yavaşlayan, yorulmuş olan.

y. 103a/9

yosun (is.): çoğu sularda, ağaç veya taşların üzerinde yetişen tallı bitkilerin ilkel yapıdaki örneklerine verilen genel ad.

y. 103a/7

yufka (is.): oklava ile açılan ince, yuvarlak hamur yaprağı veya sacda pişen bir ekmek türü.

y. 102b/7

yulaf (Yun. is.): buğdaygillerden, en çok hayvan yemi olarak yetiştirilen otsu bitkinin tohumu.

y. 102b/9

yular (is.): bir yere bağlamak veya çekerek götürmek için hayvanın başlığına veya tasmaına bağlanan ip.

y. 103a/3

yumak (is.): yuvarlak biçimde sarılmış iplik,
yün vb. şey.

y. 103a/5

yumruk (is.): parmakların kapanmasıyla elin
aldığı biçim.

y. 102b/2

yunt kuşu (is.): kuyruk sallayan kuşu,
peygamber kuşu.

y. 103a/6

yunus balığı (is.): balinalardan, ılık ve sıcak
denizlerde sürüler durumunda yaşayan,
boyları 3 metreye kadar erişebilen,
memeli deniz hayvanı.

y. 103a/10

yuva (is.): yuva, barınak.

y. 103a/1

y. +sı (göğərçin y.) 88b/8

y. +sı (kırınca y.) 75b/2

y. +sı (kuş y.) 81a/8

yük (is.): ağırlık.

y. 102b/4

y. +i (hurma y.) 48a/5

yüklü (sf.): gebe, hamile.

y. 102b/5

yüksek (sf.): alçak karşıtı.

y. 102b/6

yün (is.): hayvan tüyünden yapılmış.

y. 102b/11

y. +i (deve y.) 51a/10

y. +ü (tilki y.) 37a/2

yüz (is.): çehre, sima.

y. 102a/4

yüzlü (sf.): belirtilen nitelen yüze sahip olan.

y. +ø (ak y.) 15b/8

yüz yaştığı (is.): baş yastığı.

y. 102a/5

yüzgeç (is.): suda iyi yüzen.

y. 102a/11

yüzük (is.): parmağa geçirilen genellikle metal
halka.

y. 102a/2

y. +ø (altun y.) 10a/1

yüzük kaşı (is.): Yüzük üzerinde taş
yerleştirmeye yarayan oyuk bölüm.

y. 102a/3

Z

zāc (Ar. is.): kükürtle demir bileşimlerinden
biri.

z. 55b/11

za' ferān (Ar. is.): safran denilen ve telvin için
zerde aşına katılan ma'ruf sarı nebat.

z. 55b/2

zağar (is.): yerde yaşayan hayvanların avlanmasında kullanılan bir tür av köpeği.

z. 56a/10

zambak (Ar. is.): zambakgillerden, 90-100 santimetre yüksekliğinde, güzel ve iri çiçeği diş ve yüz şişlerinin tedavisinde kullanılan, çok yıllık bir süs bitkisi; ak zambak, top zambak.

z. 56b/5

zanpāra (Far. is.): sürekli kadın peşinde koşan, kadınlara düşkün (erkek); kadıncıl, keskin, zendost.

z. 56a/11

zar (is.): birbirine sımsıkı yapışık hücre veya moleküllerden oluşan ve bitkilerin çeşitli bölümlerini bir kın gibi saran ince tabaka; cidar, çeper.

z. +1 (yımırta z.) 101a/10

zebūn (Far. sf.): güçsüz, zayıf, âciz olan.

z. 56a/3

zehir (Far. is.): organizmaya girdiğinde kimyasal etkisiyle fizyolojik görevleri bozan ve miktarına göre canlıyı öldürebilen madde; ağı, sem.

z. 56a/4

zelzele (Ar. is.): deprem.

z. 55b/8

zenbil (Ar. is.): hasırdan örülmüş saplı torba, küfe, sepet.

z. 55b/4

zencefir (Far. is.): kırmızı renkli doğal cıva, sülfür.

z. 56b/5

zencir (Far. is.): birbirine geçmiş bir sıra metal halkadan oluşan bağ.

z. 55b/9

zerdālū (Far. is.): kayısı ağacının Akdeniz ülkelerinde yetiştirilen küçük meyveli bir türü ve bu ağacın sarı, etli ve tadı acı, çekirdekli meyvesi.

z. 55b/5

zerde (Far. is.): safranla renk ve koku verilen bir çeşit şekerli pirinç peltesi.

z. 55b/10

zerde-çüb (Far. is.): zerdeçal boyası.

z. 56a/1

zerre (Ar. is.): çok küçük parçacık; habbe.

z. 56a/9

zerin-kaḍeḥ (Far.+Ar. is.): beyaz ve sarı bir nergis.

z. 55b/3

zevç (Ar. is.): koca.

z. 55b/6

zeytūn (Ar. is.): zeytin.

z. 56a/6

z. ağacı 56a/8

z. yağı 56a/7

zınba (Far. is.): delgeç.

z. 56b/6

zırh (Far. is.): savaşlarda ok, kılıç, süngü vb. silahlardan korunmak için giyilen, demir ve tel levhalardan yapılmış giysi; cebe.

z. 56b/2

z. gömleği 56b/3

zırnıḡ (Far. is.): kükürt ve sıçan otundan olan karışım; zırnık.

z. 56b/4

zibīl (Ar. is.): süprüntü, çöp, gübre yığını.

z. 56b/11

zift (Ar. is.): katran ve diğer organik maddelerin buharlaşmasından veya damıtılmasından elde edilen, kolay kırılan, az ısı ile eriyen, katı, siyah, parlak madde; karasakız.

z. 56b/9

zikir (Far. is.): kemankeş zehnik halkası zihgîr, engiştivâne.

z. 56a/2

zindān (Far. is.): tutuklu veya hükümlülerin içine konulduğu kapalı yer.

z. 56b/8

zindāncı (Far.+T. is.): zindan bekçisi.

z. 56b/10

zîr-i zemîn (Far. sf.): yeraltı.

z. 56b/7

zivle (Yun. is.): zivle dedikleri ağaçtır ki boyundurukta olur. Ve o iki ağaçtır ki öküzün boynunu tavk gibi ihata eder.

z. 55b/7

3.2. ARAPÇA DİZİN

- Arapça dizine, hangi dilden gelirse gelsin Türkçe kelimelere verilen bütün karşılıklar dâhil edilmiştir.
- Birden fazla tekrar eden kelimeler bir kez yazılmıştır. Satır yerleri ayrıca tek tek belirtilmiştir.
- Dizinde yer alan kelimeler, Türkçe kelimelerin karşılığı olduğu için tekrar açıklayıcı ifadeler kullanılmamıştır. Sözcükler yazılıp karşısına sadece bulunduğu yer ve satır numaraları belirtilmiştir.
- Metnin mukaddimesi ile ana ve ara başlıklar, kelimeler üzerine yapılmış olan açıklamalar dizine dâhil edilmemiştir.
- Kelimelerin anlamlarını teyit etmek veya desteklemek ya da kelimelerin farklı yazılışlarını ve okunuşlarını göstermek maksadıyla Şemseddin Sâmî'nin *Kamûs-i Türkî*, Mustafa Koç ve Eyyüp Tanrıverdi'nin Mütercim Âsım Efendi'den hazırladığı *Kâmûsu'l-Muhît Tercümesi I-VI*, Recep Toparlı'nın Ahmet Vefik Paşa'dan hazırladığı *Lehce-i Osmânî*, Ferit Devellioğlu'nun *Osmanlıca-Türkçe Lûgat*, Arif Erkan'ın *Arapça-Türkçe Büyük Sözlük*, İsmail Parlatır'ın editörlüğünde İbrahim Cûdî Efendi, *Lûgat-ı Cûdî*, Kudret Ayşe Yılmaz'ın hazırladığı *Kâmûs-ı Osmânî*, Hüseyin Remzi'nin *Lûgat-i Remzî* kaynaklarına başvurulmuştur.¹¹⁸⁰
- Diğer ilkeler için bk. Türkçe Dizin.

¹¹⁸⁰ Sözlükler hakkında detaylı bilgi için bakınız: (Sâmî, 2016), (Mustafa Koç, 2013), (Toparlı, 2000), (Devellioğlu, 1949), (Erkan, 2006), (Parlatır, 2006), (Yılmaz K. A., 2023), (Remzi, 2018).

A (a, ā, ʿa, ʿā)	āhek; 47a/8
āb; 92b/6	aḥīr; 90a/10
abā; 74a/2	aḥmer; 78a/8
ʿabd; 43a/5, 81a/2	aḥras; 53a/11
ʿabher; 94b/7	aḥvel; 61a/2
ʿabīšet; 35a/1	ʿaḫabet; 102b/3
ʿāc; 72a/4	aḫbānūs; 76a/2
ʿacd; 23b/2	ʿakedet; 53b/2
ʿacele; 50b/2	ʿaḫīb; 20a/9
ʿacelet; 70a/2	ʿaḫīm; 79a/8
ʿaceme; 43b/11	ʿaḫīde; 8a/10
ʿacfā; 48b/8	ʿakkah; 76b/1
ʿacil; 31a/6	aḫnā; 16b/2
ācūr; 85b/8	aḫnet; 67b/4
ācūrr; 69a/4	aḫraʿ; 85a/8
ʿades; 91a/6	aḫrabā; 47a/6
ʿadn; 39a/2	aḫrab-baḥriyy; 19b/6
ʿaffār; 21b/1	aḫrub; 83b/9
ʿafş; 91a/9	ʿalaf; 102b/9
aġbel; 16a/4	ʿalem; 27a/9
aḥ; 77a/2	Allah; 24b/2
aḥḍar; 97b/6	ʿalāt; 20b/6
aḥdeb; 73b/10	āliyye; 97a/2

‘alyık; 40a/7	‘arrāf; 55a/3, 71a/8
‘amāret; 70a/10	arūme; 14b/8
‘amīk; 49b/6, 54a/7	‘arūs; 83b/2
‘anāk; 22a/5	‘arveka; 56a/1
‘anāku’l-arḍ; 76a/4	arziyye; 89b/6
‘anber; 69b/6	ās; 92a/1
anda’; 42b/10	‘aşā; 49a/8, 65b/2
ānīsūn; 7a/10	āsāvir; 98a/11
‘anşel; 12b/4	‘ascēd; 97a/3
ārā; 22b/5	aşdād; 80b/9
‘Arabī; 19a/3, 47a/2, 87a/2, 90b/3, 92a/7, 93a/11	‘asel; 26b/11, 27b/9, 89a/4
ārāḥ; 100b/8	‘ases; 25b/5, 28a/11
‘arā’s-sumā; 28b/11	‘aşfūr; 57a/6
‘ar‘ar; 57a/7	‘asīf; 19b/3
arbeye; 99b/6	‘aşīr; 62a/3, 81b/1
arcüvān; 7a/6	aşlu’l-kaşīb; 77a/3
arcūḥa; 63a/1	aşter; 101a/7
‘āret; 97b/9	‘aşşu; 88b/8
‘arīf; 65b/6	‘atebe; 9b/2
‘ārif; 55a/2	āver; 41b/7
arīke; 34b/2	‘avsec; 33a/7, 76a/11
‘arf; 55a/11	avuhıyyu; 52a/8
‘armad; 103a/7	‘ayā ğaym; 60a/8

‘aybe; 40a/3

‘ayf; 86a/1

āyil; 11a/4

aylūc; 60b/7

‘ayn; 40b/8, 88a/5

‘ayşūm; 72a/2

‘aynu ḥūt; 29a/2

‘azebe; 15a/6

aẓm; 83a/10

‘aẓmü ḥūt; 28b/10

‘azrāü; 79a/9

B

bāb; 75a/1

bāb-ı ḥişn; 76b/6

bābūnc; 25a/8

baḥri ebyaḍ; 16a/6

bāl; 33a/1, 78b/2

bān; 47b/3

baql; 62a/2

baqlaḡu; 26a/6

baḡsu şimşādun; 42a/4

bākūre; 37b/7

bākūret; 67b/2

barīd; 25b/4

bāric; 18a/11

bāriyyu; 57b/9

barriyyü kıssa’; 100b/10

bāşık; 7b/9

bāzi; 68a/6

baẓr; 66a/10

bebbeḡa surḡ; 16b/5

bebḡā; 68a/2

bed-reg; 23b/8

bedaü’l-kāis; 29a/11

beḍi’; 40a/4

bedriḡah; 28a/10

beḡal; 75b/8

behāriyye; 42a/3

beḡaṭṭ; 91b/6

behrāmec; 60a/7

beḡteḡat; 60a/10

beḡūr; 38b/2

behv; 65a/11

beḡar; 64b/3

beker; 91a/2

belbes; 18a/5

beled; 61a/5	beyda hüt; 46b/6
belde; 91a/1	beydar; 46a/9
benc; 8a/9	beyğar; 82b/11
berbat; 80a/11	beyt; 9b/5, 46b/4
berbe ^ç ; 42b/9	beytar; 95b/5
berbūze; 26b/8	Beytullāh; 90b/2
bered; 69a/9	bezera; 29b/7
berğūş; 30b/1	bezir; 38b/3
berīne; 79b/8	bezmec; 82a/8
berķ; 62a/9	bezr; 71a/3
berniyyet; 64a/11	bezraķa; 72b/5
berre; 53a/7	bīmāristān; 36b/8
berṭale; 86a/10	biṭṭiḥ; 72b/4
beşal; 65b/1	bidā; 26b/3
bett; 66b/11	biḏā ^ç at; 57a/9
betḥūb; 39a/10	bidād; 20b/10, 23a/7
be ^ç ūḏat; 58b/5	billūr; 30a/9
beu ^ç za; 14a/3	bisāt; 44b/7
beşali nercis; 55b/3	bita ^ç ; 28a/2
beşaliḥırrıf; 11b/5	bītū'l-şanem; 34a/6
bevl; 59a/9	biyā ^ç at; 79b/7
beyḏ; 101a/6	bizā; 42b/11
beyyā ^ç ; 51a/2	būm; 29b/10

bunniyy; 58a/8	ce ^ç be; 23a/2
burā ^ç a; 103a/4	cebbe; 7b/7
būriyā; 45b/1	cebel; 50b/5
burķū ^ç ; 68b/4, 97b/5	cebhe; 8b/3
burķūķ; 93b/7	cedd; 33b/11, 50a/2
būṭķa; 31b/10	ceddād; 103a/5
buṭm; 98a/6	cedy; 34b/11
būrāde; 66b/8	cefirvān; 79a/2
būrc; 80a/9	cefne; 82a/4
būrd; 16a/8	celedü şenec; 84a/11
būrre; 44b/6	celīd; 78b/7
būrşan; 11b/9	cemed; 32b/7
būsr; 48a/2	cemel; 51a/8
C	cemr; 24a/6
cācet; 75b/9	cemre; 80a/5
cāmei beyād; 57a/8	cemūm; 102b/10
cāmi ^ç a; 53a/3	cenāḥ; 67a/2, 74b/1
cāmūs; 65b/3	cendelī; 67a/7
carīb; 8b/5	cenībet; 98a/9
cāriye; 21b/4, 49b/11	cera; 95b/7
carra; 49a/4	ceras; 39a/5
cāsūs; 60b/10, 70b/6	cerge; 21b/2
cāzib; 93b/6	cerīb; 54b/5

cerīd; 59a/11	cidar; 53a/4
cerīde; 49b/7	cilām; 84b/7
cerīm; 48a/3	cilbān; 39a/6
cerv; 19b/9	cild; 32a/8
cesrū širāt; 64a/2	cinsü melek; 71a/9
cesr; 14b/2	cirāb; 49a/3
ceşār; 43b/7	circir; 26a/5
cevācen; 92b/10	cirriyy; 100a/1, 101b/11
cevd; 36a/8	cisr; 87a/3
cevham; 78b/3	cillevz; 71b/3
cevz; 41a/1	cizye; 44b/11
cevzel; 88b/7	cuğāle; 26a/2
cevzaq; 29a/5	culcul; 52a/10
cevzü'l-serv; 58a/3	culle; 55b/4
cevzü't-ṭib; 41a/5	cummāl; ; 58a/11
ceyb; 97b/8	cummār; 47b/11
cezera; 96b/4	cū'uteh; 34a/7
cezr; 82b/7	cuycübhe; 18a/9
cezzār; 76b/9	cübbe; 44a/6
cezīra; 12b/3	cübn; 29b/2
ci' āle; 11a/10	cülbān; 31b/4, 71b/6
ci' at; 12b/11	cülennār; 95a/1
cidā; 95a/2	cülfet; 74b/5

cümcüme; 28b/3

cüm^ç u keff; 102b/2

cünne; 72b/8

cüraz; 13a/8

cürze; 50a/5

cüvālīk; 43b/8

cüzzām; 21b/9

Ç

çarḥ; 61b/2

çerāğ bereh; 71a/6

D (d, ḍ)

debbe; 98b/9

ḍabü^ç; 64a/5

ḍaḥk; 88b/5

ḍağbūs; 45b/6

dağfel; 72a/1

dāğışa; 53a/9

ḍa^ç īf; 52a/3

dā^ç īş; 21a/6

dārabzīn; 67b/3

ḍarb ḥāne; 67a/10

ḍarīr; 8b/9, 89a/1

ḍarīr-ı bāb; 75a/8

dāru berīn; 36b/6

dās; 90b/10

ḍavḍā^ç; 90b/8

ḍayf; 93b/10

debdebe; 87a/7

debdebet; 95a/9

deber; 22b/6

decācet; 66a/3

dehmest; 50b/10

deḡīk; 20a/4

deles; 47b/10, 48a/9

delem; 50b/8

dem; 76b/8

denn; 61a/10

derace; 94b/3

ders; 64a/9

deşt; 62b/7, 63a/2

deved; 81b/11

devmeş; 38a/8

devvār; 35a/7

dıḡ; 22b/1

dīk; 48a/10

dībāc; 7a/8

dibs; 25a/4	durdiyy; 69a/8
dibuḡ; 22a/4	dübb; 15a/11
ḡifdaʿ; 79b/9	dühn; 98b/8
diḡḡu; 18b/10	dühnü cevz; 41a/4
dimāḡ; 29b/6	dühnü levz; 28a/5
dimakṣ; 5b/10, 16a/3	dülbe; 41b/2
dirbāt; 36b/2	dürra; 17a/4
dirhem; 6b/7	dürre; 51a/4
ḡirs; 9a/6	dürrāk; 38b/9
diyū gendum; 39b/9	E (e, è)
dūʿ āt; 101a/5	ebābīl; 9a/2
dūdet; 67b/8	ebevān; 27a/7
dūduʿl-ḡarīr; 19b/7	ebbār; 17b/4
dūḡ; 45b/2	ebhel; 15a/5
duḡān; 37b/8	ebiret; 95a/4
duhn; 88b/4	ebḡaʿ; 11a/11
duhul; 49a/10	eblaḡ; 15b/11
dukāʿ; 88b/1	eblem; 41a/6
duḡāk; 100b/5	ebras; 9b/3
duḡtān; 39b/3	ebriyye; 28b/5
dūlfīn; 103a/10	ebū-dūdet; 22b/2
ḡurāḡ; 24b/3	Ebū Talīben; 46b/11
ḡurās; 53b/5	ebūʿl-ḡüsn; 66a/2

ebyağ; 15b/1	emā' i'l-erd; 65b/8
ecbel; 16b/6	ema' n; 30b/9
ecda'; 33a/6	emir; 27a/2
ecider; 33b/7	emirü 'āşıqān; 77b/10
ecfil; 43a/8	enāmil; 27b/4
ecvef; 33b/1	encel; 84b/1
edevāt; 90b/9	enf; 33a/3
edhem; 31a/5	enfāk; 56a/7
efāk; 52a/4	enmüle; 27b/5
efrag; 24b/2	envāt; 23a/8
efrah; 43a/2	e' rac; 7b/10, 69a/1
efsentin; 26b/9	erdeb; 86a/2
eğdem; 10b/9	erğum; 16a/7
eğiz; 38a/3	erqam; 16a/10
eğtam; 24a/1	ermām; 12a/7
ehyef; 19a/2	erneb; 66a/4
eğabbü; 28a/9	eruzz; 30b/7
e' qadü; 25a/9	ery; 39a/7
ekber; 33b/3	eşb; 91a/3
ekül; 22a/6	esed; 11b/8
elem; 8b/10	esele; 53b/1
el-fāc; 93b/11	esfel; 15a/8
elmās; 6b/8	eşis; 57a/11, 71a/4

esr; 77a/7

estār; 34a/4

eşel; 44a/11

eşell; 10b/10

eşneb; 16a/5

e' vec; 8a/11

evtaf, hüdb; 85b/10

evvāz; 22a/2

eyke; 21a/5

eyvān; 75a/11

eyyil; 50b/7

ezehar; 15b/8

ezhar; 42a/2

ezhār; 14b/7

ezvāde; 8a/1

F

fadd; 102a/3

fağfūrī; 43a/11

fāğıyye; 78a/5

fahḥ; 58a/2

fahḥ; 81a/7

faḥim; 87a/6

faḥt; 10b/1, 62a/6

fālīz; 31a/2

fallāz; 34b/1

fālūzec; 25b/7

fānīz; 29b/5

farāş; 24b/7

farāşet; 82b/3

fāre; 64a/6

Fārisīdir; 85a/3

farrūc; 30b/8

faşl; 9b/7, 22a/10, 27b/1, 40b/4, 45a/2, 50a/8,
83b/3, 88a/4, 98a/8

fātīr; 18b/2

fecir; 67a/8

feğāri; 12a/3

febbād; 13a/6

feḏā; 92b/5

fedūr; 100b/6

fehḏ; 25a/11

fehḥ; 48b/10

feḫīh; 50a/3

feled; 34a/3

felkeh; 7b/6

felz; 51b/8

fem; 8a/4

ferā'; 100b/9	fırşād; 76b/3, 78a/11
feras; 13b/7	firsın; 51a/11
ferātik; 24b/11	fisāfis; 36a/5
ferikāt; 49a/2	fişfişa; 103a/2
ferşād; 38b/8	fîşûn; 82a/11
fers; 54a/5	fitāk; 45b/8
fetā; 101b/1	fitān; 58a/9
feteh; 71a/5	fitrāk; 35a/9
fetk; 50a/6	fukḳāh; 69b/9
feyh; 50b/1	fukvet; 22b/9
fezzāḳa; 62b/9	fullehü cebelün; 50b/6
fıdḏa; 87b/3	furcet; 53b/10
fiṭṭās; 39b/1	furḏatu'l-baḥr; 18a/2, 90a/5
ficcu; 60b/9	furfur; 58a/5
fiḥāl; 48a/1	furşat; 52b/5
fihir; 10b/7	fūṭa; 25a/2
fincān; 58a/10	futūt; 79b/10
findü mukarrar; 94b/4	fülfül; 30a/8
fırā'; 86b/6	fütāt; 11a/2
firayeş; 74a/3	füvāk; 46a/3
fircār; 24b/8	G (g, ğ)
fircevl; 73b/3	ğabğab; 34b/4
fırk; 13a/10	ğadîr; 87a/8

ġāfīs; 30b/2

ġāliba; 73a/10

ġanem; 79b/2

ġanḥat; 81a/4

ġār; 50b/9

ġarab; 13a/1

ġaraḍ; 22b/11

ġarīḍ; 35b/5

ġārib; 52a/1

ġaṣā; 44a/2

ġāṣiye; 46b/5

ġāṣiyet; 13b/6, 98a/10

ġavr; 19a/5

ġavvāṣ; 49b/5

ġayḍat; 93a/9

ġāziyy; 40b/1

gendom-ı gūn; 76a/6

ġira; 37b/5

ġirbāl; 73a/5

ġīḍ; 47b/5

ġirġir; 100b/4

ġubār; 69a/5

ġubārū-^ʿ ayn; 10a/2

ġubeyrā; 17b/10

ġuddāf; 80b/2

ġulām; 18b/11, 87b/6

ġurāb; 74b/10

gurek; 68a/7

ġurfe; 39b/10

ġurret; 73a/7

ġurve; 17b/7

ġūzū; 79b/3

H (h, ḥ, ḫ)

ḥabā; 57a/4

ḥabārā; 68a/8

ḥabāry; 38b/4

ḥabbāl; 18a/4

ḥabbāziyy; 13a/9

ḥabb-sefercel; 15a/7

ḥabbetü'l-ḥaḍrā; 24b/5

ḥabbu'l-ḫar^ʿ; 77b/4

ḥabbu'z-zelem; 70a/1

ḥabbu's-selāṭīn; 70a/3

ḥabbü'r-raṣād; 35b/8

ḥabīḍ; 70a/5

ḥabīṣ; 45a/8

ḥabil; 54b/6	ḥalak; 43b/3
ḥābiyet; 86b/8	ḥallāk; 25b/6, 51a/1
ḥabiyetü kebîr; 33b/8	ḥalîl; 55b/6
ḥabl; 18a/3	ḥalîs; 79a/5
ḥablü'l-varîd; 33a/9	ḥalvâ; 11a/5
ḥabsü'l- ḥadîd; 37a/11	ḥamāmet; 88b/6
ḥacer; 66b/4, 66b/5, 89a/10, 92b/9, 94a/4	ḥamān; 94a/5
ḥacer-i ermeni; 89b/11	ḥamānehā; 63b/4
ḥācib; 73b/4, 74a/5	ḥāme; 72b/2, 74b/3
ḥaddu; 43b/4	ḥamel; 102b/4
ḥadee; 35a/8	ḥammām; 45a/2
ḥadernaq; 20b/1	ḥamîr; 98b/10
ḥadîd; 37a/4	ḥamîs; 102a/9
ḥadîd; 40a/5	ḥāmile; 83a/7
ḥadîka; 27b/2	ḥanbel; 31a/11
ḥaḍirā; 39b/6	ḥanek; 41a/7
ḥaffān; 52a/7	ḥanîk; 77b/11
ḥafîf; 100a/5	ḥarāb; 47b/7
ḥāfin; 99a/4	ḥarbîk; 44a/10
ḥāfirü'l-ḥımār; 16b/9	ḥarîr; 18b/8
ḥāl; 26a/1	ḥarîş; 83a/6
ḥall; 58b/6	ḥarîta; 86a/3
ḥalece; 29a/4	ḥārîş; 10a/10

harke; 14a/4	havetā; 43a/7
harşef; 28b/9	havk; 38a/1
has; 43b/5	havr; 74a/7
haşbā; 20b/3, 22a/11	havşal; 14a/10
hāşara; 33b/2	havşala; 80b/3
haşer; 58b/11	havş; 32a/5
hasîn-i seruc; 13b/2	havta' ; 87b/8
hass; 91a/5	havzân; 96a/5
hassu'l- hımār; 16b/10	hayāt; 34b/10
haşib; 48a/8	hayme; 41b/5
haşış; 20a/5, 32b/4	haymeh; 14a/9
hātem; 76a/7	haymet; 22a/8
haṭve; 9a/8	hayri; 61b/3
haṭab; 21a/10	hayt; 17b/8
hātem; 93b/3	haytal; 84b/2
haten; 87b/1	haytat; 61b/4, 61b/5
hatī' at; 102b/6	hayye; 101a/8
hatt; 97b/1	hazef; 64b/2
haṭṭāt; 82a/2	hazf; 72a/7
hatiyy-‘ ālem; 77a/1	hazīre; 8b/7
haṭve; 49b/9	hedālet; 93a/5
havbet; 69a/7	hedef; 23a/1, 31b/9
haver; 91b/8	hedhe; 99a/3

hediy; 79b/11	hırve ^c ; 85a/5
heķavver; 31a/10	hışn; 46a/10
hemā; 53b/4	hıřān; 14a/6
hendāze; 7a/9	hısrame; 80a/4
hermūze; 42a/9	hızām; 25a/6
hersen; 96b/3	hicāl; 54a/3
herş; 51a/9	hif; 19b/11
hevdec; 51b/7, 90b/7	hilāk; 60a/6
hevf; 19a/9	hiltat; 20b/11
hevīd; 14b/10	himāret; 29a/8
hevvu; 52b/10	himyān; 67b/9
heykel; 35a/11, 44b/2	hinā; 75b/6
heyṭā; 45a/9	hindibā; 11b/4, 87a/5
heyṭale; 44b/10	hirāda; 70b/9
hıbr; 93b/2	hirk; 94b/8
hıdāb; 78a/4	hırřā; 101b/3
hılf; 51b/2	hirşeffet; 59b/8
hıkke; 86a/9	hirut; 12a/10
hımā; 76a/1	hışn; 76b/5
hınṭa; 32b/2	hızām; 80a/6
hınşar; 59a/7	hizlāc; 62a/10
hırbıķu esved; 76a/3	hubāhib; 101a/3
hīriyy; 46b/10	hubba; 71a/7

ḥubbu; 48a/7	hūya; 96b/6
ḥubz; 6b/5, 11a/1, 12b/10	ḥuzez; 13a/2
ḥucer; 99b/4	ḥuzrūf; 71b/11
ḥucrā; 21b/3	ḥücre; 23b/11
ḥuḍayn; 29a/9	İ (i, ī, ‘i, ‘ī)
ḥudūd; 59a/6	ibīṭ; 80a/8
ḥuḳḳat; 62b/10	ibn; 22b/3
ḥulb; 48a/6	ibn ibn; 22b/4
ḥulf; 92b/2	ibnü āvī; 39a/11
ḥullabā; 98b/3	ibnü ‘irs; 85a/11
ḥulūsiyā; 83a/8	ibnü muḳarraḍ; 63b/5
ḥummā; 19a/10	ibri zeheb; 10a/4
ḥumra; 32b/5, 60b/3	ibrīḳ; 80b/4
ḥumūr; 57b/11	ibtidā; 6b/3
hunānet; 18b/6	ibr; 17b/1, 17b/2, 68b/9
ḥurç; 40a/10, 96b/5	ibrīm; 85a/9
ḥurre; 24a/4	ibyeh; 92a/2
ḥurt; 29a/10	icār; 49b/3
ḥuruf; 23a/9	icās; 7a/3
ḥūş; 47b/6	icās; 76a/8
ḥuşāret; 35a/2	iccāne; 34b/7, 57b/5, 61a/8
ḥūşe; 23b/3	ictibāz; 60a/2
ḥuṭāb; 73a/3	idam; 57b/1

idām; 73b/11	‘innīn; 34a/11
idell; 11a/7	‘irmiyye; 12a/1
‘ifr; 13a/7	insānu’l-‘ayn; 88a/9
ihāb; 45b/5	insicār; 77a/8
ihābü şe‘lebün; 37a/1	‘ir; 82b/4
iḥfāf; 100a/6	irem; 96a/6
iḥleyl; 92b/3	‘irḳ; 66a/9
iḥrīd; 69b/8	‘irḳuyy; 101a/10
iḥtirīc; 83b/6	‘irḳu’z-zeheb; 50a/7
iḳāf; 27a/5	isfidāc; 21b/11
‘iḳāl; 87b/4	işger; 27a/4
iḳāş; 24b/9	isküfe; 75a/7
‘iḳd; 78b/5	işmed; 60a/3
iklīl; 34b/3	işṭabl; 9a/3
İlāh; 6b/2	işṭām; 91a/8
‘imārı; 13b/11	istīc; 91b/4
‘imāmet; 57b/4	istinşār; 60a/9
imḥāḥ; 101a/11	‘işrān; 15b/6
imtilā; 38b/10	iṭār; 40b/3
‘inān; 52b/7	i‘tikāf; 43a/9
‘ineb; 23b/1, 99b/9	iṭriyy; 10a/7
‘inebu’l-kelb; 19b/10	iṭriyye; 10a/8
inmūzic; 40a/2	‘iyd; 24b/4

izār; 18b/7

‘izeķa; 47b/7

izḥır; 7b/3

izrāb; 53b/6

K (k, ҡ)

ḳa‘b; 14b/4,

ka‘b; 38a/9, 68b/6

ḳabāzīl; 101b/4

ḳabbān; 33b/9

ḳabīb; 51b/6

ḳābile; 8a/2

kābīn; 96a/2

ḳabza; 30b/4

ḳadāce; 40b/6

ḳadd; 32b/1

ḳadeḥ; 9b/11, 71b/10

ḳadem; 11a/8

ḳades; 65a/10

ḳadīd; 26b/1

ḳafaş; 33a/2

ḳafār; 81b/2

ḳaffāl; 42b/4

ḳaftānce; 70b/4

ḳallāş; 100b/11

ḳalb; 41a/2

ḳalb-ku; 11b/7

ḳalemmes; 49a/7

ḳalensivet; 86b/2

ḳalhā; 77b/1

ḳals; 21a/2, 84a/1

ḳalt; 31a/8

ḳalvelā; 77b/2

ḳamel; 83a/3

ḳamer; 10a/11

ḳamīş; 86b/5

ḳamīşa; 56b/3

ḳamli; 30b/5

ḳanā; 65a/9

ḳanberet; 68a/5

ḳand; 60b/2

ḳandīl; 74a/11

ḳanīş; 21a/4

ḳanṭara; 67a/1

kānūn; 91b/5

ḳār; 76a/9

ḳar‘; 77b/3

qarāl; 57a/2	kaū ^c re; 34a/8
qaraṭı zeheb; 9b/10	qavkāt; 36a/10
qarḍiye; 18b/9	qavs; 98b/4
qarīn; 93b/4	qayḍ; 101b/9
qariyye; 75b/2	qayqanān; 77a/6
qarn; 34a/2	qayşūm; 81a/10
qarnü beqarūn; 64b/5	qazzā; 44a/3
karrās; 32a/1	kebed; 15b/7
qarşa; 42a/5	keş; 79b/4
qarşü gurāb; 77a/5	keddu; 96b/7
qarṭaf; 72b/7	kedh; 67b/5
qārūret; 62a/8	keş; 26b/2
qarye; 87b/2	kehkeb; 26a/7
qaşab; 95a/11	kehrabā; 82b/10
qaşabü'l-şeker; 60b/6	ke ^c k; 25a/3
qasr; 57b/6	kelb; 19b/8, 88a/2
qaşr; 86b/4	kelbetān; 78b/8
qaşrü'l-qāme; 15a/9	kemīn; 32a/3
qaştal; 14a/2	ken ^c ad; 78b/6
qāşūr; 43a/10, 66a/8	kenefu'ṭ-ṭayr; 81a/5
qaşb; 56a/4	kenes; 103a/1
qatād; 94a/2	kenğalile; 77a/4
qattü humār; 74b/11	kenz; 48b/4, 50a/11

kerm; 27b/3	kilin; 88b/3
keriş; 62a/7	kılķıl; 94b/11
kesīs; 31b/8	kille; 42a/7
keşf; 92a/4	kils; 85b/6, 85b/7
ketef; 100a/3	kilsiyy; 9a/10
ketif; 21b/8	ķimaķret; 91b/9
kevlān; 99b/5	kīr; 37a/10
kevsec; 87a/10	kirbāl; 45a/6
keżib; 100b/1	ķirt; 65b/7
ķidd; 73b/2	ķirtīm; 69b/10
ķılıˆ; 98a/5	ķiŗ; 73b/1
ķınneb; 82b/9	ķizāˆ; 12a/8
ķırāb; 78a/3	kōknar; 71b/4
ķird; 92b/11	ķubābe; 44b/4
ķırf; 14a/8	kuds; 46a/8
ķıŗŗāiˆ - ķımār; 16b/11	ķuđāˆ at; 81b/9
ķıŗā; 47a/3	ķuđāme; 89b/10
ķıŗrūˆl-cevz; 40a/3	ķufl; 15a/2, 60a/11, 85b/4
ķıtbe; 26a/3	ķuffāz; 7a/11
ķıtt; 13a/3	ķuffe; 29a/7
kibaˆ; 52b/8	kuĥl; 59b/2
ķibāˆ; 101b/8	ķulaĥ; 53b/9
ķiĥf; 12a/11	kulbet; 56a/10

ķunn; 98a/1

ķunnub; 60b/8

ķurād; 82b/5

ķurāt; 66a/7

ķurbā; 34b/8

ķurmul; 63b/11

ķursef; 52b/4

ķurt; 86b/3

kūru cehar; 81b/8

ķurzuķ; 96b/10

kusār; 102b/8

kusb; 99a/1

ķuštāt; 19a/6

ķuṭṭa' u ṭarīķ; 103a/8

ķuṭn-ı kuhne; 12b/7

ķuṭniyyet; 69b/2

ķuvsa; 43b/2

kuzeburet; 86a/6

ķuzzān; 22b/8

kūa' yt; 32b/9

kūbbe; 17b/9

kūlyet; 32a/2

kūmmesrā; 7a/2

künāfe; 74a/1

künde; 89a/11

ķunnebīt; 77b/7

kürā'; 25b/3

küre; 37b/4

kürnüb; 89b/4

kürre; 37b/6, 68b/11

kürsiyy; 18a/1

küsbü'l-simsim; 89a/2

L

laġm; 89b/7

lāḥiše; 38b/5

laḥm; 8a/3

laḥmü beķar; 64b/6

la' i' at; 51a/5

lāķih; 102b/5

lāmeḥ; 56b/2

laṣibb; 41b/1

lebed; 82a/7

leben; 59b/7

lebīb; 70a/7

lebin; 84a/4

leblāb; 62b/8

leṣās; 53b/8

leṭāt; 10a/9

levḥ; 36a/5

levz; 28a/4

levzīnec; 28a/6

leyān; 14a/1

levzū ḥullüvün; 35b/10

licām; 82b/2

liḥāf; 102a/6

liḥām; 89b/9

liḥye; 57b/3, 62b/2

liḥyetü'l- mi' zā; 84b/6

likām; 42b/3

lirzime; 41a/8

likābe; 59b/10

lisan; 53a/10

lisānu'l-ḥamel; 59a/3

lisānu'ṣ-ṣevr; 64b/4

livā; 57a/3

livā'; 69b/4

lubān; 89a/8

lubs; 21a/11

luḥmet; 8b/6

lūleb; 75a/10

luṣṣ; 22a/9

lū' b; 20b/4

lübāde; 83a/9

lū' be; 20b/5

lū' lū'; 17a/3

M

mā; 65a/2

māc; 11b/2

mā' cārī; 15a/10

ma' cen; 98b/7

mağāra; 19b/5

mağmūr; 58b/2

maḥberet; 52b/2

māhu cedīd; 100a/2

maḥriz; 85b/5

ma' kūd; 15a/4

mālec; 91b/2

mā' -leyyin; 18b/3

mālikü'l-baḥreyn; 29a/3

mancānıq; 92a/9

marāra; 21a/8

ma' rūf; 19b/1, 27a/11, 46a/5, 46b/9, 48b/7,
51a/7, 53b/11, 54b/8, 55a/10, 55b/11,

59a/8, 61a/11, 61b/8, 61b/9, 63a/10, 65b/11, 70b/10, 72a/9, 73b/8, 79a/11, 83b/1, 83b/11, 85a/1, 86a/4, 90a/2, 94a/10, 95b/4	mehd; 25a/1 meḥīd; 70a/6 meḥīd; 8b/8 meḥiddu; 102a/5 meḥiṣ; 37b/11 meḥiṣ; 38a/2 meḥrüse; 46a/11 melāb; 55b/2 melāḥat; 87b/11 meleḥ; 39/8, 41b/10 mellāḥ; 84a/3 melyen; 86b/11 menām; 20a/3 mendil; 91b/7, 97b/4 menḥūr; 33a/4 menka'; 48b/5 mennāḥ; 52a/5 mensec; 66b/10 mensim; 51b/4 merah; 40a/6 merba'; 100a/8 meṣlaḥa; 75b/5 merfiḳ; 52b/9
maşlūk; 65a/7	
maşne' at; 63a/11	
māṭā; 12a/2	
ma'ü'l- 'asel; 27b/11	
mā'ü'l-cübn; 29b/3	
ma'ü'l- ḥayat; 13a/11	
ma'z; 84b/5	
maştakā; 57a/10	
mecmede; 32b/8	
mecnün; 49b/1, 53a/2, 81b/10	
mecset; 95a/7	
mecüsiyy; 12b/6	
medd; 59a/2	
mebhūt; 103a/9	
medlebe; 26b/7	
mediyyu; 44b/3	
meftün; 70b/7	
megaret; 69b/7	
meḥāra; 63a/7	
meḥcemehu; 45b/7	

merkeb; 16b/7	mezer; 19b/4
merte ^c ; 20a/6	mezlūc; 25a/10
mersūm; 20a/11	mıǧfer; 46b/7
mesih; 68b/2	mih; 42b/2
mesed; 90a/3	mih; 74a/8
mesene; 94a/3	mihrās; 66b/7
mesleḥ; 57b/10	mihzā; 30a/5
meslūk; 19a/10	mıkrād; 92a/3
mesned; 97a/5	mıkrām; 54a/6
mestāre; 72a/5	mıķmea ^c ; 44a/7
mesūf; 38b/1	mīnā; 64a/3
meşār; 80b/1	mışbāḥ; 40a/9
meşenk; 94a/9	mīsem; 49b/2
meşlaḥa; 75b/4	mıtraqa; 54b/10
meş ^c ūd; 57b/7	mīzenet; 90b/4
meşūş; 25b/1	mi'baru; 17b/5
meţar; 97a/4, 98b/1	mi'belet; 49a/9
mevc; 35b/6	mibrāt; 74b/7
mevkib; 69b/5	mibred; 7b/5, 38b/7
mevlā; 6b/4	micdāf; 83b/8
meyla ^c ; 98a/4	miceşset; 10b/6, 32b/6
mezbaḥ; 74a/9	micrefe; 89a/9
mezbele; 56b/11	midbe; 76b/10

miŧtele; 22a/7	milḥ; 68a/11
miŧfeḥat; 82a/6	milṭān; 99a/2
miġrefet; 82a/5	milvāh; 68a/10
miḥadde; 28b/6	mīm; 61b/10
miḥāke; 35b/9	mimḥaḍ; 99b/1
miḥamme; 27b/8	mimleḥa; 68b/3
mihamme; 87a/1	mimṭar; 98b/2
miḥasset; 83a/2	mincāb; 52a/9
miḥda ^ʿ ; 54b/3	mincāt; 55a/9
miḥfed; 21b/10	mincel; 20b/8, 67b/6
miḥmen; 50a/11	mincem; 36a/1
miḥrāk; 14b/5	mindaka; 45a/7
mihrās; 54b/9	minfaḥ; 86b/7
miḥrās; 62b/4	minḥar; 83a/11
miḥver; 11a/3	minḥāz; 48b/6
mikḥal; 59b/3	minḥul; 36b/5
miḵlemet; 74b/6	minḥaḍ; 78a/7
miḵne ^ʿ at; 32a/11	minḵār; 32b/11
mikneset; 59b/6	minḵārū ṭūtī; 68a/4
miḵraa ^ʿ ; 38b/11	minṣab; 57b/8
miḵrāt; 33b/4	minsec; 85a/6
mi ^ʿ lāk; 96b/2	minṣār; 35a/6
mil ^ʿ aḳat; 72b/6	mintāḥ; 42a/6

mir'āt; 7a/5	miş' abet; 59b/12
mircel; 76b/7	mişkāt; 26b/6
mirden; 92a/10	mişmiş; 45b/9, 55b/5, 73b/9
mirfe; 94b/10	mişveret; 93a/8
mirmāt; 96a/7	miyevl; 59b/11
mirsāt; 83b/10	mizāb; 20b/9
mirveḥa; 97a/11	mi' zāl; 87b/7
mirzāb; 42a/11	mizād; 99a/6
miş' ab; 50a/10	mizebbet; 59a/10
mi' şar; 61a/9, 91a/7	mizmār; 54b/4
mis' eb; 28a/1	mizrāk; 64b/11
miselle; 43b/9	mua' llim; 46b/2
misenn; 30a/11	mu' allimḥāne; 90b/6
mi' şeret; 13b/4	mudhun; 98b/11
misfer; 51b/3	muğzel; 17a/9
mişkab; 91a/11	muḥannet; 86a/11
misned; 12a/4	muḥārebe; 41a/9
mismāk; 29a/1	muḥḥ; 101b/2
mismār; 7b/11, 31b/11	muhret; 66a/11
mismārek; 56b/6	muḥ' ad; 89a/7
miştaḥ; 21a/1, 24b/10, 98a/3	muḥtedi; 17a/1
misvār; 45a/10	mulūḥiyyā; 93b/8
misvāt; 45a/11	murāselet; 92a/11

murğ; 23b/4, 23b/7

murtec; 94a/8

mūsa; 20a/7

muṭarriz; 49b/4

muṭbık; 32a/9

muṭribe; 40a/8

muṣā; 84b/4

mūā' kıb; 18a/8

mücmer; 32a/10

müğalhez; 43a/3

mühaḍḍab; 34a/10

müḥallil; 38a/10

müḥamme; 45a/4

mühür; 102a/2

mühürü zeheb; 10a/1

mükelleb; 7b/1

mülemleme; 72a/3

müleyyin; 84a/5

müllāḥıyy; 15b/3

müls; 18a/7

müneşşeb; 37a/8

münḥul; 8b/4

mürğ; 63a/9

mürr; 11b/1

müraḳḳıd; 7a/7

mürr' asel; 11b/6

müşāf; 41a/10

müşemme'a; 60b/11

müşkilā; 17a/7

muzeḥhib; 79a/10

mīzelü 'aynün; 40b/9

müzhir; 40a/11

N

na' cet; 19a/4

nāfure; 90b/10

nağme; 63a/8

nāğūr; 65a/8

nāğüre; 65a/5

naḥl; 16b/10

naḥl; 28a/3

naḳb; 32a/6

naḳl; 92b/8

na' na'; 94b/5

nār; 12b/5

nārdes; 60a/4

nātır; 26a/10

nāṭıs; 39b/5	nevfelet; 68b/1
nāṭıf; 85a/7	nıky; 17b/6
nebız; 47b/8	nidd; 92a/6
necā; 51b/1	niden; 95a/6
neccār; 54b/1	nifās; 90a/8
necm; 101a/2	nihāl; 42b/8
neddāf; 45a/5	nik; 23b/10
neft; 95a/8	niķāb; 25b/2, 70b/3
nehb; 97b/11	niķs; 90a/4
nehıl; 7b/2	nır; 31b/1
neķā; 81b/7	nisā; 70b/1
nemed; 46a/2	nişāk; 79a/7
nemire; 74b/8	nişā; 96a/3
nemmam; 91b/1	nişān; 64a/10
nerd; 66b/3	niţāk; 80a/2
nesel; 15b/4	niyārī; 58b/8
neşif; 95a/10	nizek; 16b/4
nessāc; 43b/10	nübāveh; 67b/2
nesīmi seher; 63b/10	nuḥā ^c ; 94a/6
neşğa; 20a/10	nuḥāsü muḥrık; 55a/5
nesīmi sihr; 25b/8	nuqr; 12b/1
neşmīzec; 40b/10	nuşh; 24a/3
nevā; 40a/1	nühāk; 16b/8

nühās; 27b/6, 27b/7

nühāset; 63a/7

R

rabābe; 23a/4

rabb; 23a/3

rābīṭa; 27a/8, 62a/11

rabīb; 23a/5, 27a/1

rabībe; 23a/6

raffü; 84b/9

rağve; 88a/1

rāḥa; 10b/5

raḥal; 51b/9

rāhiṭā; 64a/7

rāhil; 99a/5

rahl; 13b/5, 102a/7

raḫīḳ; 19a/1

ramaş; 40b/11

raml; 81b/6

ra's; 28b/1

raş; 43b/6

rāsā; 76a/10

rasiyet; 98b/5

ra'sü'l-ḥayye; 101b/7

rāt; 60b/5

ravf; 60b/4

rāyitān; 41b/4

reb'at; 67a/6

recfet; 55b/8

refif; 98a/2

refiḳ; 102b/1

reğif; 86a/5

reḥamet; 73b/5, 90a/11

rekvet; 24a/7

remād; 89a/5

remeş; 70a/11

renbur; 35b/1

reşā; 37a/9

reşāş; 73a/6

resel; 52a/2

revā'; 99b/7

revbet; 52a/11, 102a/10

revüt; 69a/6

reyḥān; 71a/2

reyḳ; 25a/5

reyş; 99a/9

rīḥ; 99a/10

rīḥu'r-raḥā; 99a/11	şabiyy; 44a/9
rīṣāş; 55a/6	sāciḥ; 46b/8
rīş; 102b/11	şa ^c d; 99b/8
rızķ; 67a/11	şad-pāye; 36b/9
ribḥ; 71a/11	şadr; 88a/10
rişah; 47b/9	şafā' iḥu ; 75a/2
ritāc; 33b/6	şaffa ^c ; 59a/4
ruā ^c f; 33a/5	şafḥa; 43a/4
rubas; 81a/3	şafşāf; 16a/2, 60a/1
rubbāḥ; 13a/5	şağāne; 40b/7
ruğā; 52a/3	şağar; 50a/4
rūğul; 35a/3	şağīr; 58b/9
rūḥ; 39a/4	şağr; 80a/7
ruḥām; 91b/3	şaḥfa; 39a/9
ruḥḥ; 61a/1	sāḥil; 49b/10
rukbe; 53a/8	saḥrā; 26b/4
rumḥ; 47a/5	şahrīc; 80a/10
rummān; 11a/6, 94b/9	şā ^c iḳat; 101a/4
rummanü ḥulvün; 67a/5	sāk; 25b/9
rummāniyye; 94b/6	şaḳar; 27a/3
rusğ; 30a/6	şāḳıbu'ş-şecer; 14b/9
rū ^c ul; 35a/4	şalīb; 45b/11
S (s, ş, ş)	sāliḥ; 77a/11

şanāra; 17a/10	sebbūd; 32a/7
şanavbar; 41b/3	şebec; 12a/5
şance; 36a/2	sebbeḥa; 36a/11
şar ^ç ; 69a/11	sebel; 88a/8
sar ^ç a; 26a/8	sebīb; 13b/9, 13b/10
şarf; 39b/7	sebil; 102a/8
şarfū; 42b/1	sebt; 88b/10
şarīd; 36b/2	sebz kevn; 72a/6
sārıķ; 46a/6	seccān; 56b/10
şarīru ḥāme; 77a/10	seccet; 28b/7
şayrafiyy; 63b/2	secī ^ç ; 81b/5
şārūc; 46a/7	şecīr; 82b/6
saṭḥ; 51a/3	seddāḥ; 100b/2
saṭṭıl; 66b/6	sedīf; 51b/4
şa ^ç vet; 103a/6	şedy; 92b/1
şavlecān; 39b/4	sefercel; 7a/1
şavvābe; 30b/6	sefīh; 70a/8
şavm; 20a/2	sefīne; 83b/7, 99b/2
şavme ^ç ah; 35b/11	sefīr; 9a/9
şayd; 9b/4	seḥāb; 31a/4
şayyet; 75a/9	seḥaḥeyn; 18b/1
sāzek; 87a/4	seḥīf; 102b/7
sea ^ç fe; 47b/4	seḥīnet; 31a/9

sehm; 22b/7

seil; 53a/1

se^çir; 19a/8

şe^çleb; 36b/10

selāk; 36a/7

şelc; 75b/3

şelcü dayy; 89a/6

selek; 51b/10

selқа; 44a/1

selle; 99a/8

sellet; 57a/5

selsebīl; 75b/4

selvā; 30a/2

şemaratü'l-ţarfā; 18b/5

şemaratü'l-uleyyık; 33a/8

semek; 28b/8

şemer; 97a/7

semik; 55b/7

şemil; 58a/1

semin; 58a/4

semiyy; 8a/8, 37a/7

semmā; 12a/6

semn; 64b/7

semūm; 9a/7

semmu'l-fer; 64a/8

semmü; 17b/3

senām; 21b/7

senc; 53b/7

sencerf; 56b/5

senūn; 84a/2

señv; 93a/6

şerā; 95b/6

serāḥi; 64b/9

serāvīl; 68b/5

serc; 13b/1

şered; 54a/8

serenc; 59b/4

serir; 86a/7

serifet; 14a/11

sereţānu'l-baḥriyy; 98a/7

şert; 42b/6

şevb; 72b/11

şevr; 22a/1

sevt; 73a/1

seyf; 78a/2

şıbgā; 31a/7

şıbşıbe; 48b/2

sıfānāḥ; 19b/2

şımāḥ; 80b/7

şımlāḥ; 80b/8

sibte; 64b/8

şış; 49a/5

şıyāḥ; 12a/9

sib; 85a/2

sibb; 54b/2

sibāḥat; 21b/6

sibrīt; 71a/10

sicn; 56b/8

sifāye; 93b/5

sift; 56b/9

siḥāb; 31a/3

şikaḳ; 22a/3

sikkīn; 30b/3

siliḳ; 44a/5

silk; 40b/5

silsilet; 55b/9

simṭ; 17a/6

şināb; 84a/8

sine; 63a/5

sinn; 53b/3

sinnü ḥayye; 101b/6

si‘r; 95b/3

sirācü’l-kaṭran; 40b/2

sirā’ib; 41b/11

sircīn; 87b/5

sirdāb; 56b/7

sirḳīn; 72a/8

sirvāl; 43a/6

sīṭal; 45a/3

sitār; 24b/6

siṭḥa; 93a/4

sittī; 39b/11

sivāk; 93a/3

siyābiyy; 95b/9

sizāb; 91a/4

şubbār; 36a/9

su‘d; 38b/6, 68b/10

şudāḥ; 48b/1

şude‘; 25a/7

şūfān; 72b/10

şufr; 38a/11

şufra; 58b/7

sufret; 14b/1

şūfū şe' lebün; 37a/2

şuġān; 15a/1

şuḥret; 72b/9

sūk; 39b/8

sūk sulṭān; 25b/11

sukḥb; 41b/6

şukḥra; 88b/2

sulaḥfāt; 73a/2

şulb; 28a/7

şult; 33b/10

şu 'lūl; 58b/10

şūm; 62b/6

şūm-ʿ ayf; 11b/3

sumūt; 92a/8

sūna; 92a/5

sunbuk; 67b/9

sunbule; 51a/6

sūr; 54a/2

şurāfine; 65b/5

şurra; 9b/9

sūs; 34a/9, 59b/5

şü' bān; 7b/8

şüffā; 44b/8

şügūr; 58a/7

süheyl; 13b/8

sülek; 84a/7

süllem; 94b/2

sünbāzec; 59b/9

sünbüle; 29b/1, 32b/3

sürret; 87b/11

sürfe; 26b/5

şüreyyā; 21a/7

Ş

şādin; 84a/10

şakir; 61a/6

şāt; 50b/11

şatt; 17a/8

şa'ār; 94a/7

şa' r; 78a/6

şāri'; 24a/9

şārib; 30a/7

şarrā' a; 97a/6

şaṭr; 96a/8

şa' va; 99b/10

şāyib; 15b/5

şea'ir; 12b/9	şeref; 90b/5
şebbābe; 61b/7	şevāk; 52b/6
şebeke; 8b/11	şevāt; 28b/2
şebes; 79a/6	şevelān; 26b/10
şebk; 67b/3	şevendar; 26a/11, 27a/10
şebbūh; 102a/11	şevheb; 85b/11
şebbūt; 77b/8	şevketü'l-cemel; 51b/11
şecar; 14a/7, 30b/11, 85b/3	şevt; 56a/9
şecar ğubeyrā; 17b/11	şeyd; 53a/6
şeceretü'l-baqq; 76a/5	şeyh; 30b/10
şeciy'; 52b/11	şeyhu't-tuyūr; 89b/5
şehd; 69b/3	şeytān; 61b/11
şehrek; 42a/10	şid; 64a/4
şe'ilet; 99b/11	şir; 75a/5
şekā'ik; 89b/3	şirc; 62a/4
şekim; 44a/8	şib'āne; 38a/6
şemlet; 86a/8	şibdi'; 70a/9
şem'ü'asel; 27b/10	şibilü; 11b/11
şemūs; 33a/10	şibr; 74a/6
şenec; 83b/5	şibriq; 61a/3
şe'r; 57b/2	şibāb; 70b/5
şerārā; 78b/9	şicām; 88a/6
şerbīn; 75b/7	şicār; 75a/6

şikāf; 49b/8

şimām; 52b/3

şis^ç; 95a/3

şumruc; 48a/4

şumur; 92b/7

şukā^ç ā; 41a/11

şücā^ç; 26a/9

şüvā; 30a/4

T (t, ṭ)

tāb; 11a/9

tāb; 26a/4

tabbāḥ; 70a/4

tabīb; 96b/9

taçn; 66b/9

tāḥūn; 50a/9

tāk; 84b/8, 93a/2

taça; 93a/10

talābe; 75b/11

tāle; 71b/2

tāleb; 56b/4

taḥḥa; 18a/6

taḥū; 39a/3

tāmūze; 63a/9

tañcera; 35a/5

taṛīḡu mā; 65a/6

taşrec; 75b/1

taşşūc; 35b/4

taşt; 89b/2

ta^ç ūb; 100a/7

taṵāşī; 44b/5

taṵf; 65a/3

tāṵīl; 23a/11

taṵīlū'l- kāme; 23b/6

taṵhūc; 43a/1

taṵrū mā; 65b/4

tebār; 92b/4

tebīb; 61b/1

tefsiret; 77a/9

tehni 'et; 94a/11

teḡayyūb; 36a/3

teke; 87a/11

telām; 61a/4

tellu; 68b/8

temil; 44b/9

temir; 47b/2

tenessūm; 95b/1

tenkûl; 36b/11	tuḡāve; 10b/2
terāyib; 88a/11	tuff; 67b/10
tevem; 19a/7	tuḡfe; 7a/4, 96b/11
tezruc; 60a/5	tūrḡā; 18b/4
tezyīni buld; 54a/4	turfet; 89a/3
ṭī ^ʿ ; 76b/11	ṭurmūs; 32a/4
ṭınb; 41b/8	ṭurre; 62b/3
ṭīnū'l-heykel; 67b/11	turs; 36b/4
ṭırmāḡ; 39b/2	tüffāḡ; 6b/9
timrād; 88b/9	tüleyl; 31b/6
tirb; 97b/7	türāb; 68b/7
ṭırs; 82a/3, 83b/4	U (u, ū, ^ʿ u, ^ʿ ū)
ṭıb ^ʿ ; 95b/8	^ʿ uccet; 73a/8
tıbn; 63b/1	ucun; 34a/5
ṭılū ^ʿ n; 14a/5	^ʿ ūd; 31b/2
ṭıls; 66a/6	uḡud; 88a/7
ṭīn; 25b/10	^ʿ ukāb; 54b/7
ṭınbār; 66b/1	^ʿ uḡdet; 54a/11
tiyezz; 58b/3	^ʿ uḡḡāb; 66a/5
tübüz; 38a/4	^ʿ ukkāş; 20b/2
toḡm; 84b/10	^ʿ ulbet; 74a/10
toḡum; 23a/10, 29a/6	^ʿ unṭāb; 13a/4
toḡmu kışā; 47a/4	unuk; 31b/7

urān; 36a/6

urđ; 95a/5

‘urf; 48a/11

‘urşūf; 83a/1

‘uryān; 42b/5

‘urze; 90a/6

‘uşfūr; 7b/4

‘uslūc; 71b/9

‘uşşe; 87b/9

‘uşulu; 16b/1

‘uşvā; 59a/5

‘uşb; 99a/7

‘uşşu; 81a/8

‘utm; 56a/8

‘uvvār; 78b/1

uzīb; 78b/10

Ü

ümm-muğaylān; 94a/1

üstād; 21b/5

üşrub; 80a/3

üss; 35a/10

ütrucc; 14b/6, 37b/2

V

vālid; 27a/6

varağa; 97a/8

vāsiṭa; 29b/11

vaṭvāt; 97a/9

veber; 51a/10

veca‘ ra’s; 28b/4

vecc; 9b/1

veceb; 78a/10

veç; 102a/4

vecīm; 18a/10

vedekü’l-nīl; 36b/7

veddele; 55a/7

vedī‘at; 55a/8

veddū; 41b/9

vekīl; 95b/10

vekil; 58a/6

velvele; 32b/10

veraşān; 81b/4

verdū ebyaḍun; 29b/9

verdū ütrucc; 37b/3

verdu’l-ḳar‘; 77b/5

vereşān; 99b/3

verk; 83a/4

vesaṭān; 23b/9

vesb; 81a/11

veṣen; 31b/3

vesīf; 46a/4

vesimet; 42a/8, 55a/4

veşik; 70b/8

vešel; 69a/3

veşeḥ; 49a/6, 50b/3

vetar; 85b/9

veted; 14b/11

veter; 98b/6

vetīn; 61b/6

vetīra; 15b/2

veṭīs; 35b/3

veyn; 76b/4

veziy; 28a/8

vi' āṭ; 63a/4

vidāc; 33a/11

vikād; 13b/3

vūkūd; 38a/7

Y

yaḳaḳa; 24a/10

yaḳṭīn; 77b/6

yāḳūtī; 78a/9

yāḳūtū aḥmer; 78b/4

yārācu zehebun; 10a/6

yārec; 30a/10

yed; 10b/4

yedu'l- mincār; 96b/8

yedü yemīn; 63b/6

ye' ḳūb; 84a/6

yenbū' ; 30a/3, 80b/10

ye' sūb; 16a/11

yeşb; 97b/10

yetīm; 21a/9

yont; 78b/11

Z

ḳaby; 84a/9

zaḡārat; 87b/9

zaḡrūru'l-cebel; 93b/9

ḳahīr; 49a/11

ḳalīm; 52a/6

ḳam' ; 14b/3

zār; 54a/10

zarreü āl; 68a/3

zāviye; 31b/5

zāvraḳ; 52a/5	zerḳ; 65b/10
zebāb; 58b/4	zevī ^ʿ a; 73a/4
zebedü'-l baḩr; 50b/4	zevrā; 73b/7
zebeṭānet; 38a/5	zevvāne; 75b/10
zebīb; 81b/3	zeyl; 8b/2
zebṭāne; 15a/3	zeyreh; 37a/5
zedif; 24a/8	zıfr; 67b/4
zeḡanc; 56a/6	zıḳḳu; 37b/10
zeheb; 6b/6, 9b/8	zıll; 88a/3
zeheb-rāz; 10a/5	zır; 85a/4
zehera; 29b/8	zırbāc; 55b/10
zehre; 21a/8	zıruzeyn; 91b/10
zeḳan; 8b/1	zih-gır; 56a/2
zele ^ʿ ; 10b/8	ziḳḳ; 65a/4, 68a/9
zemīn; 35b/7	zıll; 53a/5
zencār; 37a/6, 77b/9	zimām; 103a/3
zeneb; 67a/3, 79b/5	zimikkā; 81a/6
zenebü beḳarün; 64b/10	zır-i zemīn; 17a/11
zenebü'l-ḩayye; 101b/10	zırā ^ʿ ; 81a/1
zenebü's- ṣe ^ʿ leb; 37a/3	zıru; 11b/10
zer ^ʿ ; 9a/1	ziyār; 97a/10
zerbiyyet; 61a/7	ziyb; 79b/6
zergab; 63a/3	zu ^ʿ āne; 75b/10

ẓūf; 12b/2

zuḥ; 93a/7

zuḥruf; 97b/3

zunbūr; 81a/9

zūbāle; 71b/8

zübd; 34b/9

zübde; 73b/6

zünābā; 48b/3

3.3. FARŞA DİZİN

- Farsça dizine, hangi dilden gelirse gelsin Türkçe kelimelere verilen bütün karşılıklar dâhil edilmiştir.
- Birden fazla tekrar eden kelimeler bir kez yazılmıştır. Satır yerleri ayrıca tek tek belirtilmiştir.
- Dizinde yer alan kelimeler, Türkçe kelimelerin karşılığı olduğu için tekrar açıklayıcı ifadeler kullanılmamıştır. Sözcükler yazılıp karşısına sadece bulunduğu yer ve satır numaraları belirtilmiştir.
- Metnin mukaddimesi ile ana ve ara başlıklar, kelimeler üzerine yapılmış olan açıklamalar dizine dâhil edilmemiştir.
- Kelimelerin anlamlarını teyit etmek veya desteklemek ya da kelimelerin farklı yazılışlarını ve okunuşlarını göstermek maksadıyla İbrahim Olgun- Cemşit Draşan'ın *Farsça-Türkçe Sözlük*, Steingass Francis Joseph'in *Persian-English Dictionary*, Ozan Yılmaz'ın Şu'ûrî Hasan Efendi'den hazırladığı *Ferheng-i Şu'ûrî I-IV*, Mehmet Kanar'ın *Büyük Farsça-Türkçe Sözlük*, Raif Necdet Kestelli'nin *Resimli Türkçe Kamus*, Mehmet Bahaattin Toven'in *Yeni Türkçe Lügat* kaynaklarına başvurulmuştur.¹¹⁸¹
- Diğer ilkeler için bk. Türkçe Dizin.

¹¹⁸¹ Sözlükler hakkında detaylı bilgi için bakınız: (İbrahim Olgun, *Farsça-Türkçe Sözlük*, 1984), (Joseph, 2005), (Yılmaz, 2019), (Kanar, 2010), (Kestelli, 2011), (Toven, 2015).

A (a, ā, ʿa, ʿā)	āhek; 9a/10, 85b/6
āb; 65a/2	āhen; 37a/4
āb-gīr; 87a/8	āhen-ķilid; 37a/8
āb-gūn; 96a/3	āhen-i mīḥ; 37a/7
āb-tābe; 87a/1	āhen-pāre; 37a/5
āb-ı ğüre; 81b/1	āhen-rubā; 93b/6
āb-ı şīrīn; 66a/7	āhen-sevār; 37a/9
āb-ı telḥ; 11b/2	āheste-i soḥen; 72a/5
āb-ı tīre; 34a/5	aḥkam; 74a/3
āb-ı zendegānī; 13a/11	aḥīr; 64a/10
āb-serden; 28a/8	āhīz; 40a/5
ābdān; 33b/4, 44b/3, 72b/5	āhrimen; 53b/11
ābgāme; 35a/1	āḥger; 12b/5
ābgīne; 64a/3	āhū-berre; 84a/10
ābḥast; 40a/4	āhūn; 91a/1
abḥišt; 87a/6	ākec; 39a/7
ābī; 98a/2	āblīse; 10a/10
ābile; 73a/7	āl-nevā; 68a/3
ābistan; 83a/7	āl-tūṭī; 16b/5
āble; 44b/4	ālāle; 89b/3
āftāb; 80b/4	ālist; 24a/8
āftāb-perest; 87a/5	ʿalk; 57a/10
āgār; 95a/9	ālū; 7a/3
āgāze; 63a/8	ālū-yı deštī; 87a/2
āgūş; 74b/8	ammāc; 22b/11

‘amūd; 70a/11

‘andelīb; 32b/9

āpestīn; 26b/9

ārenc; 52b/9

‘arf; 18a/9

arštūlū; 74b/11

arūsā; 15a/5

ās; 50a/9

asārūn; 84b/3

asbāne; 89a/10

āse; 78b/6

āsītān; 9b/2

āsītāne; 75a/7

āsiyāb; 65a/5

āstīn; 98a/1

āsyā-ı rūġan; 99a/2

āşiyāne; 103a/1

āşpez; 70a/4

āşufte; 49b/1

āteş-engīz; 38a/7

ateş-efrüz; 69a/11

āteş-zene; 40b/5

āteşdān; 22a/11, 35b/2

ateşnāb; 86b/9

ātişdān; 91b/5

avbār; 102b/5

āvend; 39b/4

āveng; 96b/2

āyīne; 7a/5

āyjek; 14a/11

āzene; 23b/9

āzunc; 40b/11

āzergūn; 63a/4

B

bābūne; 25a/8

bāb-zen; 85a/10

bād; 99a/10

bād-ı āsyā; 99a/11

bād-āverd; 41a/11

bād-gerd; 73a/4

bād-meze; 71a/2

bād-reng; 37b/2

bād-seht; 71b/5

bād-zenbūr; 81a/9

bād-zed; 91a/4

bād-zen; 97a/11

bād-ı berīn; 25b/8, 63b/10

bād-ı somūm; 57b/7

bādām; 28a/4

bādāş; 97b/7

bādbān; 55a/7, 97a/6	bārān; 97a/4, 98b/1
bade; 60b/3	bārāne; 60b/8
bādem-i telḥ; 11b/7	bārānī; 98b/2
bādem-i şīrīn; 35b/10	bārīz; 98a/3
bādiye; 63a/2	bārik; 19a/1
bāḥ-fīristāde; 9a/9	bārū; 80a/9
bahār; 97a/8	barūd; 89a/6
baḥr-ı siyah; 76a/2	barūt; 25a/5
bād-ı kıble; 78b/10	bās-ı feres; 13b/9
bāl-i ṭāvūs; 67a/2	bā-şeng; 47a/4
bālā; 32b/1	baş-i zīn; 13b/4
bālā-gedd; 23b/6	bāyiçe; 101b/4
balavūd; 26b/7	bāz; 20b/4, 61b/2, 66a/5, 68a/6, 77b/2
bālīn; 97a/5	bāzīçe; 20b/5, 71b/11
bālīn-i pustī; 12a/4	bāzū-bend; 44b/2
bālīn-i rū; 102a/5	bebr-i beyān ; 74b/9
bālvāye; 9a/2	beççe-i uştur-murğ; 52a/7
bānek-i şīr; 11b/10	bedām; 72b/3
bāng-ı ducāc; 36a/10	be-dest; 74a/6
bāng-ı hemār; 16b/8	beğel; 80a/8
bāng-ı ḥorūs; 48b/1	beh; 7a/1
bang-ı kumrī; 81b/5	beh-i dāne; 15a/7
bānū; 70b/1	behār; 77a/8
bār; 97a/7	beheşt; 39a/2
bār-ı ḥurmā; 48a/5	behr-terāş; 25b/6

behrem; 69b/8	ber-ḥūr; 20b/11
behremān; 70b/10	berḥūn; 67a/9
behreman; 78b/4	berḫūḫ; 55b/5
beḥt; 48b/10	berkūhān; 32b/10
bekāz; 19b/5	bermāh; 91a/11
belūs; 70b/6	berme; 42a/11
ben- zebān; 53b/2	berre; 79b/3
ben-i dendān; 53b/6	berteng; 25a/6
ben-i neyze; 93a/7	berterāsek; 81a/10
benc-i encudān; 51b/11	besfāyic; 26b/8
bend-bend; 31a/5	bester; 54a/5
bender; 61a/5, 95a/5	beşenceh; 85a/6
bender-gār; 90a/5	beşeng; 73a/3
bendūz; 43b/9	beşk; 31b/11
bengi bā-gūrī; 8a/9	beşme; 40b/10
beng-i dereḫş; 62a/10	beyt-i ḥodā; 90b/2
ber-geşt; 100b/10	beze; 98a/6
berdūn; 103a/7	bī-‘ akl; 53a/2
berehne; 42b/5	bī- dendān; 53b/4
berekī; 35a/2	bī-derem; 93b/11
berġ; 79b/9	bī-gūş; 80b/9
berg-i behār; 37b/3	bī-ḥūş; 70a/8
berg- kūz; 41a/6	bī-nemek; 68b/2
bergustvān; 55a/10	bī-tāb; 103a/9
berḥāc; 7b/6	bī-zebān; 53a/11

bīd; 60a/6	boğçe; 32a/4
bīd-ı sefid; 16a/2	bostān; 70b/2
bīd-ı ser-nugūn; 60a/7	būğ; 31a/10
bīgār; 80b/10	bugīr; 47a/2
bīḥ-ı kedū; 77b/6	būh; 29b/10
bīḥ-ı ney; 77a/3	bulūz; 25b/1
bīlgūs; 60a/8	būmehin; 55b/8
bıḡār; 15a/10	bun-ı ḡurmā; 48a/4
bīnī-i ṭūṭī; 68a/4	bungāh; 21b/2, 102b/4
bīsha; 93a/9	burīde-i bīnī; 33a/6
bīdār; 24a/10	burs; 73b/3
bidāre; 70b/7	burūt; 30a/7
bī-dest; 10b/9, 44a/11	būstān; 27b/2
bī-mūy; 38b/9	bustān-ı efrūz; 77b/10
bidle; 72b/7	buşterem; 101b/6
biğāz; 42b/2	but; 31b/3
bīḥ-i neḥl; 14b/8	būy; 55a/11
bī-kes; 21a/9	buz; 84b/5
bīnī; 33a/3	buz-ı deşt; 50b/7
bīnī-i bārik; 24a/1	buz-ı nāḡun; 84b/7
bīnī-i hezār; 32b/11	buzğāle; 22a/5
birāder; 77a/2	būzīne; 94b/5
bire; 85a/8	buzūrg; 33b/3
bismil-geh; 57b/10	bülend; 102b/6
biyāle; 39b/7	

cā-rüb; 59b/6	çāk; 101b/8
cāḥsūk; 36b/5	çāker; 81a/2
cām; 73b/7	çāne; 8b/1
cāme-dan; 40a/3	çāpūn; 12b/6
cāme-dār; 95b/9	çār-pāre; 40a/11
cāverd; 16a/6	çār-şeb; 54a/6
ceger-i şutur; 51b/8	çārtāk; 39b/10
cehān-rende; 42a/4	çefriste; 91a/8
cek; 45a/7	çegāveh; 68a/5
cerd; 19a/8	çehel-i pāy; 79a/6
cerye; 80b/3	çehr; 42a/10
ceste; 50a/5	çehre; 102a/4
cetr-şāhī; 22a/8	çekāme; 23a/1
cevaz; 48b/6	çemen; 67b/7
ciger; 43a/7	çemen-zār; 40a/6
cirzān; 91b/9	çemlül; 63a/1
coft; 55b/6	çengāl; 83b/10
covşen; 56b/2	çerā-gāh; 92b/6
cuğrāt; 11a/4	çerde-siyeh; 76a/6
cū; 12b/9	çerḥ; 27a/3
cūcālū; 102b/9	çerḥ-i āsyā; 50b/2
cullāb; 28a/2	çerḥušt; 91a/7
culle-i nār; 95a/1	çerk-i dendān; 53b/7
cūre-kore; 54a/10	çerş; 32b/4
Ç	çerz; 68a/8

çeşen; 24b/4	çuğd; 23b/4
çeşm; 88a/5	çülāh; 43b/10
çeşm-kez; 61a/2	çüm; 18b/6
çeşm-i āhū; 84b/1	çūze; 30b/9
çeşm-i bend; 70b/3	D(d, đ)
çeşm-i kebūd; 88b/11	dāğ; 49b/4
çeşm-i vece'; 88a/7	dāj; 46a/8
çeşme; 30a/3	dāl; 73b/5
çeşmek; 87b/10	dālābe; 75b/11
çin; 57a/5, 81b/11	dālize; 43a/1
çin-ı āsyā; 50a/11	dām; 51a/3, 68a/10, 79a/7, 81a/7
çigliz; 66a/10	dām-ı kunceşk ; 58a/2
çihri-i penbe; 29a/8	dāmād; 87b/1
çinihāne; 43a/11	dāmen; 8b/2
çipāğ; 100a/1	dāne-i durr; 17a/4
çirāğle; 101a/3	dane-i kedū; 77b/4
çovgān; 44a/1	dāne-i sepīdān; 35b/8
çöhre; 18b/11	dār-pilpil; 50a/7
çū-pā-perā; 46b/9	dār-ı đarb; 67a/10
çüb; 42b/9, 49a/8, 91b/11	đarīr-ı der; 75a/8
çüb-gūzer; 69a/3	dās; 67b/6
çüb-sāy; 38a/2	dāye; 49a/11
çüb-ı çetr; 41b/6	debistān; 90b/6
çüb-ı girzīn; 29a/11	decāc- ı yabānī; 100b/4
çüb-ı lās; 85a/3	defter; 59a/11

deh; 45b/2	der-i ‘alā; 33b/6
deh-i tās; 95a/2	derd-i dendān; 53b/5
dehān; 8a/4	derdār; 76a/5
dehan-ı mār; 101b/5	dereḡ; 27a/9, 57a/3
deḡme; 50a/1	dereḡt; 94a/5
deje; 93b/3	dereḡt-i ḡār; 50b/10
deleh; 63b/5	dereḡt-i ḡeẓm; 75b/7
delir; 26a/8	dereḡt-i kūz; 41a/2
dem-āhanger; 37a/10	dereḡt-pūst; 14a/8
dem-dameh; 86b/7	dereḡt-sīn; 14b/9
demīde-i subḡ; 67a/8	derem-dār; 63b/2
dend; 70a/3	derd; 8b/10
dendān; 53b/3	derd-i ser; 28b/4
dendān-ı sepīd; 16a/5	derīden; 83b/4
dendān-ı şutur; 51b/6	deride-çeşm; 101a/7
dengālāleh; 75b/5	derūne; 45a/6
deñiz; 49a/7	dervend; 50a/4
der; 75a/1	derzi; 34b/10
der-bāl; 75a/2	dest; 10b/4
derāy; 39a/5	dest-ās; 10b/6
derāz; 23a/11	dest-āverd; 96b/11
derāz-mūy; 24a/2	dest-es; 66b/7
derd-i sīne; 88b/1	dest-esyā; 54b/9
dereḡş; 62a/9	dest-bāne; 7a/11
der-beççe; 26b/6	dest-bend; 17b/7

dest-berīd; 10b/10	dīv; 61b/11
dest-erre; 35a/6	dīvāne-seg; 81b/10
dest-gāh; 35b/9	dīvār; 53a/4
dest-kāf; 10b/8	dīvçe; 60a/2
dest -māl; 91b/7	dībā; 7a/8
dest-tās; 32b/6	dīde-i mähī; 29a/2
deste-çüb; 70b/9	dīg; 43b/6
deste-zenk; 94a/9	diğn; 66b/9
dest-i häven; 96b/8	dilāver; 26a/9
dest-i rast; 63b/6	dilīr-cevān; 101b/1
deste-i kāged; 83b/6	dīnār; 6b/7
destākerd; 30b/4	dize; 66b/8
destar; 54b/2	du-kārd; 92a/3
destār; 57b/4, 97b/4	du-müy; 79a/5
deşt; 26b/3	dūc; 79a/2
deşti; 63b/8	dūd; 37b/8, 54b/7
deşt-bān; 26a/10	dūde; 99a/1
deşne; 46b/7	duğter-i ender; 23a/6
devāc; 102a/6	dūğ; 8b/8, 70a/6
devāl; 23a/8, 35a/9	dūg-rān; 22a/7
devāl-ı kemer; 77a/7	dūk; 17a/9
devānīn; 35a/7	dukkān; 15a/1
devāt; 52b/2	dülāb; 54b/3
deyhīm; 34b/3	dum; 79b/5
deyr; 34a/6	dum-ı dīk; 48b/3

dum-i feres; 13b/10

dum-ı gāv; 64b/10

dum-ı kej-dum; 70b/5

dum-ı mār; 101b/10

dum-ı murğ; 81a/6

dum-ı rübāh; 37a/3

dummel; 42b/7

dūr-furū; 49b/6

durd; 69a/8

durr; 17a/3

durrāqin; 60b/4

dūrnomāy; 54b/11

durūdger; 54b/1

durūğ; 100b/1

durūğ-zen; 100b/2

dūş; 21b/8

dūşāb; 25a/4, 47b/10, 48a/9

dūş-i esb; 14a/4

dūtāsa-i kuhne; 12b/8

duzd; 21a/6, 22a/9, 46a/5

dūzeh; 39a/3

E (e, è)

eber-i tābe; 27b/8

ebergākiyā; 20b/2

eblūc; 94b/4

ebnāḥūn; 76b/5

ebr; 31a/4

ebr-i bī-bārān; 98b/3

ebrū; 74a/5

ebred; 73b/4

ebrek; 59b/8

ebrencen; 30a/10, 334a/3

efrāz; 59b/11

efrūşe; 45a/8

efsār; 103a/3

eğann; 46a/5

eğār-ı gurbe; 84b/4

egende; 9a/3

eḥkūr; 48a/2

eḥter; 101a/2

ejder; 33b/7

ejder- i deryā; 19b/6

eknān; 91a/2

emār; 42b/6

emrūd; 7a/2

enār; 94b/9

enār-ı şirīn; 67a/5

enār-ı turş; 11a/6

enbāḥūn; 46a/10

enbān; 49a/3

enbur; 78b/8, 83b/1	erş; 30a/6
enbus; 45b/11	erzen; 51a/4
encu ^c ; 46a/3	esās; 35a/10
encū; 90a/6	esb; 13b/7
encüst-bendāb; 12b/3	esb-keşān; 98a/11
endām; 61b/7	esb-i bī-ḥāye; 19a/10
endāz; 47a/8, 53a/6	esb-i sepīd; 15b/11
enderūne; 39a/6	esib; 62b/3
enderūz; 39b/8	esime; 28b/10
endū; 64a/4	este-i ḥurmā; 47b/9
endūze; 24b/5	ester; 75b/8
eng; 16a/10	esterven; 79a/8
engbīn; 26b/11, 27b/9	eşgī; 58b/6
engiştivāne; 56a/2	eşhuvān; 48b/9
engubīn; 69b/3	eşk-i çeşm; 88a/6
engujhed; 74a/4	eşpel; 46b/6
engūr; 23b/1	eşterenk; 40b/2
enguşt; 27b/4	etāle; 31a/9
enguşterī; 102a/2	ezāv; 57a/7
enūḳ; 90a/11	eymed; 63a/5
erak; 93a/3	eyvan; 54a/3
erc; 83a/6	eyvān; 57a/4
erdebūr; 72a/6	ezgīl; 93b/9
ereş; 41b/2	ezheş; 101a/4
erğevān; 7a/6	

fāhte; 23b/7

fānūs; 71a/6

Fārisidir; 27a/5, 27a/10, 31b/10, 43b/11,
50a/3, 53a/3, 59b/3, 61b/1, 63b/3,
95b/6

feh-i sefine; 83b/8

fejer; 9b/1

felāhen; 62b/9

felence; 93a/5

ferace; 71a/7

ferāz; 81b/7, 102b/3

ferbeh; 58a/4

feres; 14a/6

feres-sīne; 14a/1

fergend; 32a/1

ferḥašte; 74a/1

fermān-deh; 27a/2

ferzend; 22b/3

fesān; 30a/11

feşān; 20a/8

ficā; 47b/2

figār; 89a/7

filāte; 24b/11

firūze; 30b/10

furāte; 86b/11

G (g, ğ)

ġafenc; 65a/10

gāhribā; 82b/11

gān-ustuhan; 83a/1

gārgir; 67a/4

gāv; 22a/1, 64b/3

gāv-dum; 32a/7

gāv-miş; 65b/3

gāv-zebān; 64b/4

gāv-ı yabānī; 100b/8

ġāze; 79a/4

gebiyyā; 85a/7

gebr; 12b/6

geda; 71a/10

gehvāre; 25a/1

gej; 18b/4

gejmāzug; 18b/5

gejne; 18b/9

ġelāf; 78a/3

ġelāf-ı ḥurmā; 48a/7

ġelte; 21a/1

gelū; 31b/6

gelū-reg; 33a/11

gelūşe-i şutur; 100a/7

gencīne; 48b/4

gendeme; 58b/10

gendiger; 15a/4

gendum; 32b/2

gendum-i şepeş; 34a/9

gengere; 46a/11

gerde; 56b/9

gerden; 31b/7

gerden-bend; 78b/5

gerden-i şutur; 52a/1

gerdūne; 13b/11, 70a/2, 79b/10

gerī; 54b/5

germ-ābe; 45a/2

germ-i āb; 18b/1, 18b/3

germ-i bād; 18a/11

gerov; 55a/8

ġerv; 103a/4

gerzen; 35a/8

geş; 57a/2

geşnīz; 86a/6

geşte; 92a/6

gevāre; 80b/1

ġevşeng; 21a/3

gez; 22b/9

ġezāl; 84a/9

gezene; 100b/5

gezer; 96b/4

gezf; 75b/6

gezīneh; 38a/1

gilleh; 69a/6

ġipā ; 62a/6

gil; 25b/10

gil-ābe; 103a/5

gil-i mūhre; 67b/11

ġilāle; 56b/3

ġilāş; 20a/4

gilāve; 17b/9

ġilc; 54a/11

gile; 25a/2

ġilec; 75a/10

gilemend; 87b/6

girdāb; 86a/1

girīb; 8b/5

girībān; 97b/8

giriftār; 7b/1, 38a/3

girm; 67b/8

girzīn; 29a/9

giyāh; 20a/5

giyāh-zār; 20a/6

giyāh-ı dendān; 53b/8

giyāh-ı ġik; 30b/2

giyāh-ı ter; 99a/7

gizit; 44b/11
 gizlik; 74b/7
 gol-ḥayret; 61b/3
 gol-ı zenbeḳ; 56a/5
 gol-i sefid; 29b/9
 gol-ı surḥ; 78b/3
 gonçeşk; 57a/6
 govher-tāb; 70b/4
 ḡubār; 56a/9
 ḡūç; 79b/4, 79b/11
 guftār; 64a/5
 ḡujb; 23b/2
 gul-i sepīd; 15b/2
 gulengbīn; 27b/11
 gulnār; 85b/2
 ḡunçe; 88b/5
 ḡūra; 80a/4
 gurbe; 84b/2
 gurde; 32a/2
 gurk; 79b/6
 gūrz; 44a/7
 gūsāle; 31a/6
 gūsfend; 79b/2
 gūsfend-i siyāh-ser; 76a/10
 ḡūş; 77a/6

gūş; 80b/6
 gūş-ı māhī; 101a/5
 gūşe; 31b/5
 gūşt-kūb; 76b/11
 gūşt-āhenc; 98a/5
 guşt-ı gāv; 64b/6
 gūşt-ı nā-puḥte; 43a/3
 gūşvareh; 86b/3
 guvāh; 61b/8
 guvārāh-ı tīn; 18a/7
 guvher-i şāh-vār; 61b/10
 gūy; 37b/4, 68b/11
 gūz; 71b/3
 gūz-ı gulāḥ; 58a/3
 ḡūze-i penbe; 29a/5
 gūrz; 54b/10

H (h, ḥ, ḫ)

ḥak; 68b/7
 ḥak-puşte; 68b/8
 ḥākester; 89a/5
 hāle; 10b/2
 ḥalka-ı dīk; 44a/8
 ḥāmī; 82a/10
 hāmūn; 62b/7
 ḥān; 67a/11

hançer; 76b/10	hāyesk; 39b/1
hāne; 9b/5	hebā; 69a/5
hāne-i mūr; 75b/2	heber-gir; 60b/10
hāneqāh; 35b/11	hediv; 6b/4
hāne-i zīn; 13b/5	heft-dāne; 69b/2
har; 16b/7	helāşime; 38b/10
hār; 18b/2, 40a/7, 44a/3, 52b/6	heleb; 59b/2
hār hār; 44a/2	helka; 36a/8
hār-meğz; 80a/5	hem-dāmād; 26a/4
har-poşt; 85b/11	hemcāc; 40b/7
har-ı siyeh; 76a/11	hem-nām; 8a/8
hār-ı perhāme; 94a/2	hemrā; 78a/8
har-ı yabānī; 100b/9	hem-rāh; 102b/1
harābāt; 92b/10	hemyān; 37b/11
harbuze; 72b/4	hemzād; 19a/7
harir-i sepīd; 16a/3	hencār; 61b/5
harman-gāh; 46a/9	heng; 44b/6
hārs; 86a/9	henguft; 72a/9
hāste; 79b/7	henzel; 24a/4
hatt megz-i serdir; 47b/11	her-tut; 76b/3
hatūr; 74a/2	herbuze; 60b/9
hāye-rez; 73a/8	herbūze-i nā-resīde; 45b/6
hāye-i pūst; 101b/9	herçeng-deryā; 98a/7
hāye-i uştur-murğ; 52a/8	herçüb; 18a/2
hāyek; 39a/8, 41b/10	here-i guncid; 89a/2

herec; 58a/7	hîrû; 46b/10
herez; 25a/10	hîrûyye; 46b/11
herdâne; 36b/8	hîz; 66b/6
her-gâre; 44b/10	hîk; 37b/10
her-güş; 66a/4	hîl; 60a/9
hergüş-beççe; 87b/8	hîreh; 69a/7
her-i esb; 14a/5	hîş; 47a/6
herr-i tût; 78a/11	hişt; 58b/9
hers; 15a/11	hişt-i puhte; 85b/8
herşef; 70a/1	hişt na-hest; 69a/4
hervâne; 18a/8	hîz; 45a/3, 45b/9
heser; 23a/4	hîzum; 21a/10
heşem; 46a/4	hod-perest; 93b/8
heşînâr; 92a/5	hord; 89b/8
heşt; 84a/4, 88b/10	hore; 34b/11
hetaş; 93a/11	hortûm; 72a/3
heţîr; 14b/3	horûs; 48a/10
hev; 62b/8	hoşâb; 48b/5
hevâş; 55b/4	hoş-bû; 38b/2
hevaş-ı sebz; 84a/8	hoşk-ı hûrmâ; 48a/3
hevîd; 51b/7	hoy-hord; 34b/6
hezîne; 95b/7	hoy-hure; 70a/10
heziye; 42a/3	hûçe; 34b/4
hîk; 24a/7, 68a/9	Hudâ; 6b/2
hırbık-ı siyeh; 76a/3	hulle-i keşti; 83b/11

hum; 86b/8

hum-ı mey; 61a/10

humpāre-i ābgīne ; 64a/11

hūn; 76b/8

hūn-rez; 76b/9

hūn-ı bīnī; 33a/5

hūna; 99b/2

hūnābe; 59b/4, 69b/7

hūnbāra; 79b/8

hunyāger; 89a/11

hurçīn; 96b/5

hurde-i hāme; 74b/5

hurmā-yı ter; 99b/8

hūrşīd; 87a/4

huser; 76a/1

hustuvāne; 46a/2

hūş; 29b/1

huşkānic; 86a/5

hūtār; 48b/8

huvż; 80a/10

hūy-ı pā; 11a/10

hūya; 96b/6

hūze; 54a/4

İ (i, ī, ʿi, ʿī)

ʿibādet-gāh; 63a/9

icās; 76a/8

iklīd; 85b/4

istār; 78b/9

işe; 39b/5

işem; 39b/3

J

jāle; 42b/10

jeğār; 30b/8

jeng; 25a/7

jengār; 37a/6, 77b/9

K (k, k)

kābile; 96b/7

kāblīc; 59a/7

ķabza-ı kemān; 98b/7

kāçīk; 70a/5

kāçre; 7b/4

kāçuk; 8a/10

ķafas; 33a/2

kāh; 63b/1

kāh; 86b/4

kāhen; 55a/3

kāhin; 71a/8

kāhū; 91a/5

ķajīl; 38b/8

kākül; 24b/9	ķebā-yı ebī; 57a/8
ķāleb-i ħešt; 84a/5	ke ^ʿ be; 24b/3
ķalemdān; 74b/6	kebed-i sefid; 15b/7
kālenc; 19b/10	kebk -i beççe; 84a/7
ķālīça; 44b/7	kebüter; 88b/6
ķālīçe; 82a/7	kebüter-beççe; 88b/7
kānāz; 47b/7	kebüter-ķhāne; 88b/9
kāşāne; 21b/3	kebüter-i āl; 16b/7
kāk; 25a/3	kebüter-i vehşī; 99b/3
kākiyā; 8b/11	kec; 8a/11, 73b/10
kār-gīr; 84b/9	kec-i tīr; 16b/1
kār-zārgāh; 41a/10	kedū; 77b/3, 65b/7
kārbān; 82b/4	kef; 88a/1
kārd; 30b/3	kef-i deryā; 50b/4
kārd-ı humām; 33b/10	kefçe; 45a/10
kārdū; 47b/5	kefçe-i ħelvā; 45a/11
kārgāh; 54a/9	kefçāgir; 82a/6
kāse; 39a/9, 82a/4	kefçe; 72b/6, 82a/5
kāse-i çübīn; 14b/4	keff; 10b/5
kāse-i rūġan; 98b/11	kefşīr; 89b/9
kāse-i ser; 28b/3	keftār; 59a/5
kāsī; 11b/4	kej-düm; 70a/9
kāşī; 43a/10	kej-i bīnī; 16b/2
ķavānāz; 74a/10	kelāş; 87a/9
kebād; 14b/6	kelk; 72b/2, 74b/3

kemān; 98b/4	keṣṭī; 83b/7
kemer-bend; 80a/2, 85a/9	keṣṭī-bān; 84a/3
kemīn; 32a/3	keṣṭī-şandalı; 83b/9
kenār-kīr; 40b/3	keteb; 28a/3
kenāreng; 28a/11	keyd; 37b/5
kend; 87b/2	keyk; 30b/1
keneb; 55b/9	keyl; 86a/2
kenev; 82a/8	ķible-gāh; 93a/2
kengerān; 39b/9	kīpe; 45b/7
ķenķ; 50a/6	kīpū; 82b/3
kenīzek; 39b/11	ķirfe; 73a/11
kenkere-i kūh; 50b/6	kirkir; 26a/5
kepān; 33b/9	kīse-i zer; 9b/9
ker; 63a/3	kisye; 86a/3
kerbeş; 83a/5	kīş; 34b/5
kerd-kān; 41a/1	konūr; 33b/8
kerden-bend; 33a/10	kūbār; 21b/7
keresb; 82b/1	kūbīn; 54b/6
kerm; 19b/7	kūcele; 77a/5
keşirā; 83a/8	kuç; 84a/11
keş; 32a/5	ķufl-ger; 42b/4
keşhān; 86a/11	kūh; 50b/5
keşkīne; 12b/10	kūh-ı buzūrg; 33b/5
keşmeş; 81a/4	kūh-ı ķāf; 77b/11
keşt; 9a/1, 10a/9	kūhān; 51b/5

kuhne-derem; 12a/9

kuhne-ğuddev; 12a/8

kūkurd; 86a/4

kunām; 12a/1

kunced; 59b/5

kunār-ı sepīd; 16a/1

kund-ı lāş; 19b/4

kurre; 66a/11

kūrpe-i ter; 13a/3

kuşkencīr; 92a/10

kūşt; 8a/3

kūşt-ı tīşek; 26b/1

kūteh; 31a/11

kūzāb; 30a/4

kūze; 24b/10

kūz-ı huşbū; 41a/5

kürnüb; 89b/4

L

lāğar; 7b/2

lāğar; 56a/3

lākişe; 38b/5

lāle-i nu‘ mām; 61a/6

lāne; 81a/8

lāne-i kebūter; 88b/8

lās; 90a/4, 94a/3

lāvek; 34b/7

leb; 54a/7

leb-i cū; 17a/7

leb-i deryā; 49b/10

leb-i cū; 50b/11

legām; 82b/2

leged; 49b/9

leng; 7b/10, 69a/1

leşker; 69b/5

lette; 34a/4

levīd; 76b/7

levzīne; 45b/10

lībāce-i kuhne; 12a/10

libās; 72b/11

ligam; 52b/7

liķā; 52b/4

lizāk; 43a/4

loknet; 25a/9

lūbiyā; 31a/8

lūfā; 77a/1

luḥ; 57b/9

lūle-i zāb; 40b/9

luvīşe; 97a/10

M

mah-i nev; 100a/2

mādekād; 19a/4	māşū; 73a/5
mādiyān; 78b/11	maṭhara; 90b/9
māh; 10a/11	māye; 29b/4, 102a/10
māhī-ı gül; 58a/8	māye-i ḥamīr; 45b/8
māhī-i yūnus; 103a/10	māzū; 91a/9
māhī; 23b/5, 28b/8, 77b/8	medeng; 15a/2
māhī-gāh; 29a/1	meğāk; 43b/4
māhī-ḥār; 29a/3	meğāk-ı sīne; 88b/2
māhīk; 24a/5	meges; 58b/4
mahiye; 20a/11	meges-i esb; 14a/3
mahmūz; 48b/2	meges-zen; 59a/10
māhpe; 10b/3	meğfer; 38a/8
mākiyān; 66a/3	meğz-poşt-ı māze; 94a/6
mākūk; 91a/10	mehānūl; 7a/7
mālik-i baḥr; 50b/8	meḥişet; 20b/8
mālişger; 51a/1	mehek; 92b/9
mār; 7b/8, 101a/8	mehk; 58b/11
mār-siyehdür; 26a/11	mehrās; 14b/10
mār -ı māhī; 101b/11	mehtāb; 10b/1
mār-ı muneḳkeş; 16a/9	mencū; 91a/6
ma' rūf; 15a/3, 95a/11	menḳari; 34a/8
mās; 6b/8	merd; 13a/1
māse; 11a/3, 89a/9	merd-i ḥāyek; 13a/4
maske-seng; 10b/7	merdumek; 88a/9, 92b/7
māst; 102a/9	mes; 27b/6

mes-i zerd; 63b/7	mihmān; 93b/10
meseng; 36b/6	minā; 77a/9
meske; 34b/9, 73b/6	mīr-i eng; 16a/11
mest; 58a/1	mistāb; 65a/4
meşām; 83a/11	mişmiş; 93b/7
meşg-i engbīn; 28a/1	miyān; 28a/7
meşg-i rūḡan; 98b/10	miyān-ı bārik; 19a/2
meşk; 65a/3, 93a/4	miyān-ı tār; 28a/9
meşrebe; 90b/11	mizbān; 36a/3
mevīz; 81b/3, 99b/9	muḥ; 17b/6, 29b/6
mevīze; 92a/7	muhre; 31a/3, 75b/9, 83b/5
mevīz-i sefid; 15b/3	mūr; 75b/1
mevīz -i siyāh; 76b/4	mūrd; 92a/1
mevīz-ı surḥ; 78a/9	mūrād; 92a/2
mey-i ḥurmā; 47b/8	murdār-ḥivār; 82b/8
mezigit; 90b/3	murdārsenc; 94a/8
mīḥ-zen; 95b/5	murde-i seg; 19b/11
mīl; 90b/4	murğ; 84a/6
mīnā; 62a/8	murğ-ı ābī; 65b/4
mīnā-i ābgīne; 64b/2	murğ-ı āla; 81b/4
mītīn; 87b/7	murğ-ı būkelemūn; 66a/2
mīzed; 54a/2	murğ-ı siyāh; 76b/1
mīḥ; 7b/11	murğāb; 22a/2
mīḥ-ı āhen; 56b/6	murğāne; 101a/6
mīḥ-i çüb; 14b/11	mūrī; 65a/9

murvārīd; 17a/6

murzān; 94b/7

mūş; 64a/5

mūş-beççe; 64a/9

muşt; 102b/2

muşterek; 12b/2, 14a/2, 30a/9, 36a/9, 36b/4,
36b/9, 38a/10, 40a/10, 51a/2, 52a/2,
52a/11, 55b/3, 57b/5, 59b/10, 80a/11

mūy; 57b/2, 78a/6

mūy-çîn; 42a/6

mūy-ı hāme; 79a/11

mūy-ı sepīd; 15b/5

mūze; 42a/9

muzdūr; 19b/3

mühr; 96a/2

mühre; 91b/2

müjde; 94a/11

müjgān; 85b/10

N

nā-bīnā; 8b/9, 89a/1

nā-puhte; 43a/2

nāfe; 87b/11

nāhun; 67b/4

nāhun-ı şîr; 11b/9

nāhūn-ı şutur; 51a/11

na^ʿl-semend; 95b/4

nām-ı hudā; 24b/2

nāme; 92a/11

nān; 6b/5, 11a/2

nān-hāvariş; 73b/11

nān-pāre; 11a/2

nān-ı erzen; 51a/5

nān-ı huşk; 81b/2

nār-ı pūst; 94b/10

nān-ı tenuk; 102b/7

nārdān; 94b/6

nāv; 95a/6

nāv-dān; 20b/9, 50a/10

nāy; 54b/4

nebīre; 87a/7

nebż; 95a/7

necem; 7b/3

necm-i gesū-dār; 81b/8

nedīm; 93b/4

nefirī; 34a/7

negin; 102a/3

neğme-i kelk; 77a/10

neheng; 36b/7

nehl; 14a/7, 38b/11

nehl-çe; 71b/2

nehl-i ʿalk; 58a/6

nehl-i çām; 41b/3

nehl-i gol; 88b/3

nehl- ħurmā; 47b/3

nehl-i ketān; 85a/2

nehl-i mevīz; 92a/8

nehl-i nār; 94b/11

nehl-i perḥār; 94a/1

nehl-i peste; 71b/7, 72a/10

nehl-i sebz; 99b/7

nehl-i tūn; 18a/6

nehl-i zeytūn; 56a/8

neḵb; 89b/7

neḵāb; 21a/11, 22a/3

neḥḥul; 42a/5

nehr; 95b/8

nehre; 99b/1

neḵṣ-i ṣekārī; 27a/11

nemed; 83a/9

nemegī; 69a/2

nemek; 68a/11

nemekdān; 68b/1

nemūdār; 40a/2

nemūza; 18a/1

ner u mādē; 48b/11

nerd; 66b/3

nerḥ; 95b/3

nerm; 101a/9

neṣīmen-i ṣāhī; 34b/2

nev-ber; 37b/7

nevāl; 92b/8

nevīsān; 82a/2

neviṣt; 35a/4

ney-ṣeker; 60b/6

ney-i ter; 99b/5

neyze; 93a/6

nezīc; 98a/9

nezūr; 60a/5

nīje; 89a/8

nīm; 96a/8

nīṣe; 58b/8

nīze; 47a/5

nigār; 95b/1

nigārende; 95b/2

niḵāb; 97b/5

nīl; 42a/8

niṣane; 96a/6

niyā; 33b/11, 50a/2

nuhāz; 87a/11

nuḥuṣtīn; 6b/3

nūreh; 63a/6

nuşādur; 96a/4

O

oṭağa; 65b/11

P

pā-bend; 45a/9

pā-yend; 29b/5

pāj; 28a/10

pākend; 97a/3

pālān-ı şutur; 51b/9

pāldüm; 27a/4

pāle; 83a/2

pālheng; 42b/3

pālīz; 31a/2

pālīzān; 34b/1

pālşigan; 26a/7

pār-jend; 59a/1

pārdum; 80a/7

pāsdār; 25b/5

pāşā; 7b/9

pāşāne; 41a/4

pāşine; 20a/9

pāşū; 65b/2

pāy; 11a/8

pāy-bend; 87b/4

pāy-gām; 9a/8

pāy-ı şutur; 51b/4

pāy-ı zehr; 36b/2

pāzāç; 8a/2

peder; 27a/7

peder māder; 27a/7

peder-i ender; 23a/3

pehlū; 33b/2

peje; 78b/7

pejend; 16b/11

pejenger; 51a/7

pejūl; 38a/9, 68b/6

pelās; 26a/2

pelāzūr; 76a/9

pellegān; 92a/9

penbe; 29a/4

penbe-dāne; 29a/6

penbe-zen; 45a/5

pencāḥ; 43a/9

pencāhe; 19a/3

pend; 24a/3

pendū; 82/5

pengān; 58a/10

penīr; 29b/2

per; 74b/1

per-i devāt; 52b/3

per-i murğ; 81a/5	peşşe-ḥāne; 42a/7
per-i perestū; 78b/2	peşvā; 80a/1
perde-i murğāne; 101a/10	peykān; 22b/10, 49a/9
perde-i rū; 95a/10	peymāne; 21a/10, 65b/5, 71b/10
perend; 16a/8, 18b/8, 25b/4	peynir-i ter; 99b/6
perende-gāh; 99a/6	peyvend-kerden; 7b/7
perende-i çerāğ; 24b/7	pezdān; 23a/2
perestū; 78b/1	pīl; 72a/1
pergāle; 24b/8	pīl-ı dendān; 72a/2
perīd; 61b/9	pīl-ı guş; 77b/5
perīz; 22b/8	pīl-ı üstüḥān; 72a/4
permū; 77a/4	pīne; 97b/9
pertel; 32a/9	pīrāhen; 86b/5
pervānek; 76a/4	pīseh; 62b/5
pervīn; 21a/7	pīş-yār; 59a/9
pervīzen; 8b/4	pīşekār; 62b/10
peser-i ender; 23a/5	pīve; 87b/9
pest-gedd; 15a/9	piken; 78a/7
pestān-ı şutur; 51b/2	pilpil; 30a/8
pes-meğāk; 12b/1	pīne-kuhne; 12a/7
pes-pāy; 11a/9	pingān; 89b/2
pes-ser; 12a/11	pīrhen-i çetr; 41b/7
pest; 15a/8	pīs; 9b/3
peste; 71b/4	pistān; 92b/1
peşm; 53a/7, 102b/11	pīş-āveng; 29b/11

pîşe; 11a/11

pîşānî; 8b/3

pîş-nemāz; 17a/1

piyade; 99a/5

piyāle; 61a/8

piyaz; 65b/1

piyāz-ı telh; 11b/5

por-del; 52b/11

pūd; 8b/6

pul; 52b/8, 67a/1, 87a/3

pul-i hūşāk; 14b/2

pul-ı māhî; 28b/9

purāz; 73b/2

pūst; 32a/8, 49a/6, 50b/3, 90b/10, 91b/8

pūst-ı gāv; 64b/8

pūst-ı hām; 45b/5

pūst-ı mār; 101b/3

pūst-ı rūbāh; 37a/1

pūst-i ser; 28b/2

pūst-ı şutur; 51b/1

pūstîn; 86b/6

pūşide; 20b/7, 43b/3

pūşt; 12a/2

pūşt-best; 12a/6

pūr; 22b/4, 27a/1

püre; 19a/6

purtuk; 102b/10

pūz; 25a/11; 25b/9

pūzine; 92b/11

R

rāh; 102a/7

rāh-āverd; 7a/4

rāh-ı āb; 65a/6

rahc; 37b/6

rāhî; 102a/8

rānîn; 60b/5

rāsū; 85a/11

rāsuht; 55a/4, 55a/5

raşād; 35a/3

rāyitānec; 41b/4

refih; 35b/1

reg; 66a/9

reg-i şāh; 61b/6

reğāl; 79a/3

regdil; 26a/3

reh-zen; 44b/9, 103a/8

reh-i rast; 64a/2

reḥîn; 29b/3

reht; 54b/8

rejed; 22a/6

rekāb; 20b/10, 23a/7	rīg; 81b/6
reḵāb; 78a/4	rīş; 57b/3, 62b/2
reḵm; 97b/1	rīg-kerden; 33a/9
relū; 59b/12	rikāb; 93b/2
renf-i def; 52a/10	riḵān; 55b/2
reng; 31a/7	rīm-i āhen; 37a/11
rengdūz; 34a/10	rīş-i rūbāh; 37a/2
resen; 18a/3	riş-i şutur; 51a/10
resen-bār; 40b/1	rotbeh; 94b/3
resen-tāb; 18a/4	rūbāh-beççe; 36a/11
resentāb; 94a/7	rūbeh; 36b/10
resen-i bīgār; 80b/11	rū-bend; 25b/2
resen-i der; 75a/3	rū-pūş; 68b/4
resen-i ḥurmā; 48a/6	rūd; 17a/8
resen-i keşti; 84a/1	rūġan; 98b/8
resm u beyraḵ; 69b/4	rūġan-ḥāne; 99a/3
reşīd; 70a/7	rūġan-ı bādām; 28a/5
reşke; 30b/6	rūġan-ı gāv; 64b/7
revan; 39a/4	rūġan-ı neft; 95a/8
revāne; 90a/3	rūġan-ı verd; 88b/4
revāş; 65a/7	rūġandān; 98b/9
re ^ʿ vet; 103a/6	ruḥsār; 97b/2
peyūg; 83b/2	rūvġenī-i bezir; 29b/7
rības; 11a/5	rūvzen; 26b/5
rīchār; 55a/6	rūy; 38a/11

rūze; 20a/2

rūz-ı germ; 18a/10

S (s, ş, ş)

şād; 27b/7

sāde-kār; 44b/5

şadef; 63a/7

sā'ed; 81a/1

şahr; 92b/5

sāl-ḥorde; 30b/10

sālār; 95b/10

sārā; 69b/6

sāre; 86b/2

sarāy; 57b/6

sārūc; 85b/7

sāzek; 42b/8

sāngīz; 26b/4

savāş; 41a/9

saye; 88a/3

sāye-i bīd; 60a/1

saye-i dīvār; 53a/5

sāye-i nehl; 14a/9

se-pāye; 57b/8

sebū; 49a/4

sebuk; 100a/5

sebuk-bār; 100a/6

sebuk-pāy; 99a/4

sebūse; 28b/5

sebz; 39b/6

sebz; 97b/6

sedef-i durr; 17a/5

sefid-i ebr; 15b/9

sefidī-ı kūz; 41b/1

sefid-i ser; 16a/7

sefn; 82b/7

seg; 19b/8, 88a/2

seg-çe; 19b/9

segçe; 56a/10

segem; 22b/2

seklān; 44a/6

sekze; 30a/5

selk; 31b/4

semm; 56a/4

semāme; 30a/2

semārūg; 91a/3

semeh; 55b/7

semh; 32a/6

semīn; 100a/4

sence; 36a/1

senced; 17b/10

sendene; 94b/2

seng; 72b/9	sepīdāb; 21b/11
sengçe; 72a/7	sepīdar; 74a/7
seng; 63b/4, 66b/5	seprīg; 32b/3
sengçe; 24a/6	sepūs; 82b/6
seng-i āsyā; 50b/1	sepūsā; 96b/3
seng-āteşi; 40b/6	ser; 28b/1
seng-i āteşdan; 22b/1	ser-bālīn; 28b/6
seng-i esved; 16a/4	ser-ḥāre; 10a/4
seng-i kulbe; 77b/1	ser-kemān; 98b/5
seng-i pāşine; 20a/10	serkiş; 10b/11
seng-i sefid; 91b/3	ser-zebān; 53b/1
seng-i sence; 36a/2	ser-i dūk; 17a/10
seng-i sürme; 60a/3	ser-i enguşt; 27b/5
seng-i yeşim; 97b/10	ser-i mār; 101b/7
sengistān; 67a/7	ser-i merd; 13a/10
sengu'l-lāzuverd; 89b/11	ser-i nāḥun; 67b/9
send-pān; 30b/11	ser-i pistān; 92b/2
sendān; 20b/6	ser-i sīm-i mähī; 28b/11
sened; 65b/8	ser-i süzen; 17b/2
sepend; 23a/9	serāy; 46b/4
seper-ğem-i sepīd; 15b/6	serdāb; 17a/11
seper; 72b/8	sergīn; 87b/5
sepīd; 15b/1, 29b/8	serḥad; 59a/6
sepīd-i berend; 15b/10	serḥāre; 68b/9
sepīd-i rū; 15b/8	serīş; 32a/11

ser-kîş; 10b/11	sofâl; 57a/11, 73b/1
server; 55a/2	sorûş; 71a/9
setāvez; 74a/9	subāb; 20a/3
sevā-ruḥ; 52b/5	subḥe; 36a/11
sevgend; 97a/2	su ^c d; 38b/6
sevlî; 62b/4	sūd; 71a/11
seylāb; 59a/2	sudde; 75a/11
sî-reng; 58b/2	sufal; 49a/5
sîḥ; 62a/2	sufālūd; 41a/3
sîm; 87b/3	sugārū; 43b/2
sîne; 88a/10	sūhān; 7b/5, 55a/9
sih-gul; 33a/8	sūḥte; 72b/10
sîb; 6b/9	sūḥte-i fitil; 99b/11
sifâl-ı nāzbū; 71a/4	sūk; 87a/10
sikke; 74a/8	sukāb; 81b/9
sîm-āb; 43a/5	sum-ı ḥar; 16b/9
sindel; 26b/2	sunpāre; 59b/9
sine-i kemān; 82a/9	suprîḡ; 23b/3
sipār; 61a/9	sur; 31b/8
sîr; 18b/10, 38a/6	sūrāḥ; 49b/8
sîr-i telḥ; 11b/3	sūrāḥ-ı bînî; 33a/4
sirdāb; 63a/11	sūrāḥ-ı dendān; 53b/10
sitîze; 91b/4	sūrāḥ-ı girzîn; 29a/10
siyeh-i günd; 76b/2	sūrāḥ-ı gūş; 80b/7
siyeh-i mār; 77a/11	sūrāḥ-ı iklîd; 85b/5

sūrāḥ-ı mûş; 64a/7

sūrāḥ-i nehl; 14a/10

sūrāḥ-ı süzen; 17b/3

şûret; 35a/11

surru^ç; 85a/2

sūsmār; 16b/4, 83a/4

sust-ı endām; 34a/11

sutāvend; 65a/11

sutūran; 36a/6

sutūrbān; 64b/9

suturbāng; 64b/1

suture; 20a/7

suvār-ı pistān; 92b/3

sūzān; 99b/10

sūzen; 17b/1

sūzendān; 17b/5

sūzende; 49b/2

sūzenger; 17b/4

sūnbül; 60a/4

sūnpüş; 30b/5

Ş

şād-gune; 40a/8

şādravān; 61a/7

şağāl-beççe; 39a/11

şāḥ; 31b/2, 34a/2

şāh-pere; 99a/9

şāh-rāh; 24a/9

şāḥ-ı ḥurmā; 48a/8

şāh-ı ḥurmā; 47b/4

şāḥist; 8a/1

şāhūl; 61b/4

şaḳāl; 39a/10

şākārd; 61a/4

şāl; 12a/5

şalvar; 43a/6

şāmān; 7a/9

şam^ç dān ; 60b/11

şān; 89a/4

şāne; 22b/5, 66b/10, 100a/3

şāng-ı şutur; 52a/3

şārüb; 21a/2

şāst; 38b/4

şeb-gāh-ı şutur; 52a/5

şeb-pere; 97a/9

şebān; 43b/7

şebāne; 86a/10

şebek; 78a/10

şeg; 64b/5

şeḡā; 67b/5

şehdānec; 84b/10

şehne; 65b/6	şeuhe; 51a/6
şehper-i bülbül; 33a/1	şevender; 44a/5
şehterec; 61a/3	şin; 47a/3
şekâf-ı ser; 28b/7	şir; 59b/7
şeker; 60b/2	şir-bâ ; 60a/10
şekvâr-bend; 23b/11	şir-puht; 62a/4
şelîh; 57b/11	şire; 62a/3
şelvâr; 18b/7	şirâze; 62a/11
şemem; 39b/2	şirîn; 66a/6
şemg; 22a/4	şirînî; 61a/11
şem' -i engbîn; 27b/10	şirsek; 36a/7
şemşir; 78a/2	şirye; 91b/6
şemşir-i nehl; 14b/5	şişe; 74a/11
şenâver; 102a/11	şib; 19a/5
şene; 13b/8	şigâf-ı hâk; 99b/4
şengerf; 56b/5	şihâr; 90a/10
şengîne; 91b/10	şikâr; 9b/4
şenû; 85b/3	şikâf-ı der; 75a/5
şerâb-ı cû; 12b/11	şikâf-ı kelk; 74b/4
şerâb-ı şeker; 60b/7	şikâf-ı leb; 54a/8
şerâg; 41b/5	şikenbe; 62a/7
şerb; 80a/3	şilte; 93a/8
şest; 21a/4, 95a/4	şinâver; 21b/6, 49b/5
şeş-per; 38a/4	şir; 11b/8, 93b/5
şetreng; 61a/1	şir-i beççe; 11b/11

şir-pelne; 25b/7

şir-i telh; 11a/7

şirine; 26a/1

şirvân; 93a/10

şîşe-i hamâm; 45a/4

şiyâr; 94b/8

şo' bede-bâz; 48b/7

şovher-i büm; 13a/6

şovher-i her-güş; 13/2

şovher-i hûk; 13a/7

şovher-i mûş; 13a/8

şovher-i püzîne; 13a/5

şubuş; 83a/3

şukûfe; 42a/2

şukûfe-i henâ; 78a/5

şukûfe-i nehl; 14b/7

şûme; 38b/7

şümîn; 19b/2

şunc; 94a/10

şûrbâ; 43b/5

şûrbâ-yı gendum; 32b/5

şüreş; 68b/3

şüşek; 66b/1

şuturbân; 58a/11

şutur-bârîk; 52a/4

şutur-beççe; 51b/10

şutur-leb; 51b/3

şükran; 26b/10

T (t, t̃)

tābishān; 66b/11

tābistān; 100a/8

tabûl; 67a/6

tācek; 48a/11

tağār; 49b/3

taht; 86a/7

tāk; 27b/3

tālānek; 73b/9

talī-o; 92a/4

tāmvāra; 19b/1

tār; 17b/8

tār-püst; 49a/2

tārâc; 97b/11

tārum; 36a/4

tās; 95a/3

taştiḥān; 58b/7

tatarî; 65b/9

tāziyâne; 73a/1

teb; 19a/11

teber-i nişām; 96a/7

teber-i zîn; 13b/2

tebernī-peykānī; 52a/9

tebhāl; 20b/3

tebīreh; 49a/10

tebiş; 19a/9

tefşere; 26a/6

tegerg; 69a/9

tehte-zemīn; 35b/7

tekes; 42b/1

telāṭum; 35b/6

tele; 21b/1

telḥ; 11b/1

telḥ-engubīn; 11b/6

telle; 71a/5

tem-i çeşm; 88a/8

ṭenāb; 41b/8

tenbāgū; 37b/9

tendū; 20b/1

tenevver; 35b/3

teng; 43b/8

tengū-i biḡār; 81a/11

tengere; 35a/5

tengnāy; 56b/8

ter; 35b/6

ter-niyn; 99a/8

terāşe; 102b/8

terek; 79a/1

tereng; 98b/6

termūş; 33a/7

terre; 92b/4

teryān; 14b/1

terīd; 36b/3

teşt-i ḡān; 35b/4

tevel; 45b/3

tevel-i yabānī; 45b/4, 100b/7

tīmās; 21a/5

tīr; 84a/2

tīz-gār; 64a/8

ṭilā; 97b/3

tīm; 25b/11

tīmāc; 57b/1

tīmūr-ı der; 75a/9

tīn; 18a/5

tīn-i sepīd; 15b/4

tīr; 22b/7

ṭirār; 100b/11

toḥī; 33b/1

ṭorreh-bend; 63b/11

toşek; 46b/8

tuḡm; 38b/3, 82b/9

tuḡm-ı bedrān; 84b/11

tuḥm-ı behrem; 69b/10

tuḥm-ı ḥāyek; 41b/11

tuḥm-ı sepend; 23a/10

tuḥm-ı sepīd; 44b/8, 101b/2

tuḥm-ı siperġam; 71a/3

tuḥm-ı zerd; 101a/11

tuġal; 8b/7

ṭulāb; 65a/8

tunbān; 68b/5

turs; 75a/6

tūt; 69a/10

ṭūṭak; 68a/2

tutuġ; 24b/6

tūsen; 38b/1

U (u, ū, ‘u, ‘ū)

ugrā; 10a/7

‘ūd-sūz; 32a/10

umāc; 31b/9

us; 59a/4

uskure; 66a/8

ustād; 21b/5, 46b/2

ustuḥān; 40a/1, 41a/8, 83a/10

ustuḥān-ı pes; 12a/3

ustuḥān-ı sīne; 88a/11

ustuḥān-ı zānū; 53a/9

ustuvān; 52b/10

uṣnān; 43a/8

uṣtur; 51a/8

uṣtur-ġāz; 51a/9

uṣtur-murġ; 52a/6

ūtād; 41b/9

utruc-zerd; 90a/1

uvārçe; 49b/7

V

vāḥçī; 58a/5

vāye; 57a/9

verd-i ḥurmā; 47b/6

veṣ-i peçe; 84b/6

veṣkī; 12b/4

vertāc; 13a/9

ververe; 58b/3

vuṣe; 70b/8

Y

yeṣk; 9a/6

yeḥ; 32b/7, 75b/3

yeḥ-dān; 32b/8

yeḥ-ġāh; 75b/4

yuġ; 31b/1

Z

zāg; 55b/11, 90a/8

<i>zāğ; 74b/10</i>	<i>zer-sivar; 10a/6</i>
<i>zağ; 80b/2</i>	<i>zer-vüsā; 10a/2</i>
<i>zāğ-ı ğemmāz; 46b/3</i>	<i>zerde; 55b/10</i>
<i>zāğ-ı siyāh; 76a/7</i>	<i>zerdī-i dendān; 53b/9</i>
<i>zih; 85b/9</i>	<i>zerr-i negin; 10a/1</i>
<i>zānū; 53a/8</i>	<i>zerrīn; 56a/1</i>
<i>zebād; 73a/10</i>	<i>zerrīn-ķedeķ; 9b/11</i>
<i>zebān; 53a/10</i>	<i>zer-keş; 79a/10</i>
<i>zebānçe; 89a/3</i>	<i>zerne; 56b/4</i>
<i>zebān-ķevāh; 53a/1</i>	<i>zernīķ; 46a/7</i>
<i>zeber-teng; 38a/5</i>	<i>zeşt; 42b/11</i>
<i>zebīl; 72a/8</i>	<i>zevāre; 56b/10</i>
<i>zec; 63b/9</i>	<i>zeyt; 56a/6</i>
<i>zeğir; 85a/1</i>	<i>zeyt-tārsīde; 56a/7</i>
<i>zehir; 9a/7</i>	<i>zīg; 45b/1</i>
<i>zehre-i gūş; 80b/8</i>	<i>zīr-tenk; 80a/6</i>
<i>zen-i bī-şūde; 15a/6</i>	<i>zīg-ı ħurmā; 48a/1</i>
<i>zen-dost; 56a/11</i>	<i>zi-āb; 40b/8</i>
<i>zenbān; 7a/10</i>	<i>zīn; 13b/1</i>
<i>zenbūrce; 22b/6</i>	<i>zīn-kūh; 13b/3</i>
<i>zend; 50b/9</i>	<i>zīn-pūş; 13b/6, 46b/5, 58a/9, 98a/10</i>
<i>zeneķ; 41a/7</i>	<i>zīrfūn; 17b/11</i>
<i>zer; 6b/6, 9b/8</i>	<i>zīş; 90a/9</i>
<i>zer-dokme; 10a/5</i>	<i>zīz-nān; 60a/11</i>
<i>zer-gūş-vāre; 9b/10</i>	<i>zūbīn; 47a/7</i>

zūfe; 59a/3

zūbīn; 64b/11

zūpīn; 59a/8

SONUÇ

Mir'atü'l-Müşkil, Osmanzâde Ahmed Tâ'ib'in eserleri arasında zikredilmese de yazmanın mukaddime kısmı ile *Cevāhirü'l-Elsine* adlı sözlüğün mukaddime kısmında geçen ifadeler eserin asıl sahibinin Tâ'ib olduğunu kesin bir şekilde ortaya koymuştur. Osmanlı Dönemi Türk sözlükçülüğüne katkı sağlayan bu lügat Osmanlı Türkçesi Dönemi'nde madde başları Türkçe kelimeler olan ikinci sözlük olma vasfına sahiptir. Yegâne nüshası İstanbul'daki Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesinin Veliyüddin Efendi koleksiyonunda 3155 arşiv numarasıyla kayıtlıdır.

Üç dilli bir sözlük olan *Mir'atü'l-Müşkil* üç sütun hâlinde düzenlenmiştir. İlk sütunda Türkçe, ikinci sütunda Arapça üçüncü sütunda ise Farsça kelimeler yer alır. Madde başı Türkçe olan kelimelerin anlamları doğrudan Arapça ve Farsçadaki karşılıkları ile verilmiştir. Türkçe ve Farsça kelimeler siyah mürekkeple yazılırken Arapça kelimeler kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Arapça ve Farsçada asıl kelimelerin altına veya üzerine aynı anlama gelen başka kelimelerde yazılmıştır. Bu kelimeler asıl metin içerisine dâhil edilmeyip dipnota eklenmiştir.

Sözlükte toplam 2041 Türkçe madde başı bulunur. Bu kelimelerin içerisinde başta Arapça ve Farsça olmak üzere yabancı dillerden alıntılanan sözcükler de yer alır. Bu sözcüklerin kökeni dizin kısmında belirtilmiştir. Sözlüğe sadece isimler alınmış fiiller dâhil edilmemiştir. Bu isimlerin ise çekimli biçimleri bulunmadığından (üçüncü teklik kişi iyelik eki hariç) inceleme kısmında yapım ekleri değerlendirilmiştir. Bu çalışmada dil incelemesi yapılan el yazması eserin tespit edilen birtakım ses ve şekil özellikleri ile ilgili hususlar da tezin birinci bölümünde detaylı olarak belirtilmiştir.

Osmanlı Dönemi Türk sözlükçülüğünün ikinci etken karakterli lügati olan bu eser yer yer Eski Anadolu Türkçesi dil özelliklerini de yansıtmaktadır. Eser, Arap Alfabeti sırası ile oluşturulmuş ve kelimelerin anlam yakınlığı ile tematik bir düzen kurulmuştur. Genel olarak bir sayfa 11 satırdan oluşurken bazı yerlerde 7 veya 8 satırdan oluşmuş kelimeler birbirinden türetilmiş şekilde yer almıştır. Bu tematik düzen içerisinde arka arkaya gelen isimleri; bitki adları, hayvan adları, alet adları, yemek ve tatlı adları, canlı varlıklara ait organ adları, gelenek ve göreneği yansıtan diğer adlar vb. adlar

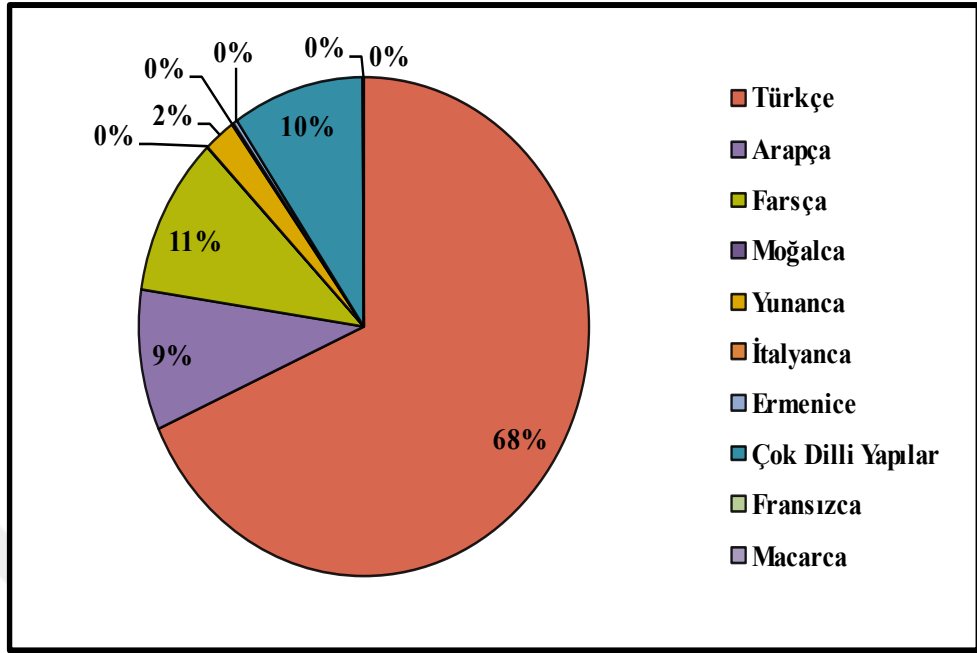
oluşturmaktadır. Madde başlarında yoğun olarak sıfat tamlamaları vardır. Bitki isimlerinin büyük bir kısmı ise belirtisiz isim tamlaması şeklinde oluşturulmuştur. Ayrıca yer yer özel isimlerin bulunduğu bu eserde dinî kavramların sıklıkla geçtiğini görmekteyiz. Allah, cennet, cehennem, mihrap vb. kelimeler buna örnektir.

Mir'atü'l-Müşkil'de yalnızca isimlere yer verilmiş fiiller dâhil edilmemiştir. Bu sebeple metinde fiil çekim eklerinin örnekleri mevcut değildir. İstisna olarak fiilimsi eklerinden sadece bir örnek mevcuttur. Bu ek, ismi niteleyen sıfat fiil ekidir. /-Duk/ ekinden “yonulma-dık kalem 103a/4” örneğidir. Yine Zarf, zamir, edat gruplarının örnekleri de metnimizde mevcut değildir. Sadece “adam başı 13a/10” örneği kişi başına düşen miktarı belirtmesi sebebi ile miktar zarfına örnektir. Kelime çeşitlerinden sıfatın ise sadece niteleme sıfatı örnekleri mevcuttur. Kelimeyi; sayı, işaret, belirsizlik veya soru yoluyla belirten sıfatlara örnek kelimeler yoktur.

Osmanlı Döneminde Türkçe kelimelerin madde başı yapıldığı ikinci lügat olma özelliğine sahip *Mir'atü'l-Müşkil*'de, madde başı olan bu Türkçe isimlerin içerisinde çok sayıda yabancı kökenli sözcük bulunmaktadır. Bu yabancı kökenli sözcüklerin müstensih tarafından Türkçe kabul edildiğini gösterse de yazmada yer alan “Harf-i nūnun maẓmūmunda noḥūddan ğayrı Türkīde bir şey yokdur, ve vāv da daḥī gerek meftūḥ ve gerek meksūr ve gerek maẓmūm. Türkīde bir şey bulunmamağla bu maḥalle şerḥ ve kayd olunmuşdur.” notundan anlıyoruz ki müstensih yabancı kelimeler hakkında kayıtsız değildir. Bu sebeple madde başında yer alan kelimelerin köken bilgisi hakkında elde ettiğimiz verileri istatistiksel olarak hesapladık. Aşağıdaki grafikte, kelimelerin kökeni hakkında istatistiksel olarak sunduğumuz bu verilerle madde başında yer alan yabancı kelimelerin yüzdelik dilimini verdik.¹¹⁸²

İncelemiş olduğumuz el yazması eserde madde başı olan kelimelerin istatistiksel olarak köken bilgisi şöyledir:

¹¹⁸² Tabloda yer alan çok dilli yapılardan kasıt ise madde başında yer alan kelimenin, farklı iki dilden alınan kelimelerin bir araya gelmesiyle oluşan yapılardır.

KAYNAKÇA

Atabey, N., Özel, S., Kutluk, İ. (1981). *Türkiye Türkçesinin Sözdizimi*. Ankara: TDK Yayınları.

Banarlı, N. S. (1971). *Resimli Türk Edebiyatı I*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Banarlı, N. S. (1971). *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Banguoğlu, T. (2011). *Türkçenin Grameri*. Ankara : TDK Yayınları.

Bayat, F. (2003). *Türk Dili Tarihi* (Başlangıçtan Günümüze Kadar Türk Dili). Ankara: Piramit Yayınları.

Bey, S. A. (1914). *Resimli Kamûs-ı Osmanî*. 3 Cilt. Ankara: Matbaa ve Kütüphane-i Cihan.

Çağbayır, Y. (2007). *Ötüken Türkçe Sözlük*. 5 cilt. İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Çakmak, S. (2019). "Madde Başları Türkçe Olan İlk Osmanlı Türkçesi Sözlüklerinden Biri: Cevâhirü'l-elsine". (ss.373-390). *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*(62).

Çakmak, S. (2019). "Osmanlı Dönemi Türk sözlükçülüğünün keşfedilmemiş bir örneği: Osmanzâde Ahmed Tâib'in Mir'atü'l-Müşkil adlı bilinmeyen eseri". *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(3), 1337-1354.

Delice, H. İbrahim. (2007). *Türkçe Söz Dizimi*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Deny, J. (2012). *Türk Dil Bilgisi Modern Türk Dil Bilgisi Çalışmalarının Kapsamlı İlk Örneği*. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

Devellioğlu, F. (1949). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi.

Dilçin, C. (2009). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.

Ediskun, H. (1999). *Türk Dilbilgisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Efendioğlu, S. (2013). *Vâhidî Cinânü'l-Cenân (Giriş-Dil İncelemesi-Metin-Dizinler)*. Erzurum: Fenomen Yayıncılık.

Ercilasun, A. B. (2005). *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*. Ankara: Akçağ.

Eren, H. (1999). *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*. Ankara: Bizim Büro Basım Evi.

Ergin, M. (2003). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul : Bayrak Yayınları.

Erkan, A. (2006). *Arapça-Türkçe Büyük Sözlük*. (El-Beyan). İstanbul: Yasin Yayınları

Gökçe, A. (1998). *Türkiye Türkçesinin Tarihi Sözlükleri* . Ankara: Kebikeç Yayınları.

Gülensoy, T. (2011). *Türkiye Türkçesindeki Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü: Etimolojik Sözlük Denemesi*. Ankara : TDK Yayınları.

Olgun İ., Drahşan C. (1984). *Farsça-Türkçe Sözlük*. Ankara: Elhan Kitabevi.

Joseph, S. F. (2005). *Persian-English Dictionary*. İstanbul: Çağrı Yayınları.

Kanar, M. (2010). *Farsça-Türkçe Sözlük*. İstanbul: Say Yayınları.

Kanar, M. (2010). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. İstanbul: Say Yayınları.

Kestelli. R. N. (2011). *Resimli Türkçe Kamus*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Koç, M., Tanrıverdi. E. (Ed.). (2013). *Kâmûsu'l-Muhît Tercümesi Mütercim Âsım Efendi*, Cilt:1-6. İstanbul.

Nazîmâ A., Reşad F. (Ed.). (2018). *Mükemmel Osmanlı Lügatı*. Ankara: TDK Yayınları.

Özcan, A. (2007). "Osmanzâde Ahmed Tâib". İstanbul: *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*.

Paçacıoğlu, B. (2016). *VIII. XVI Yüzyıllar Arasında Sözcük Dağarcığı*. İstanbul: Kesit Yayınları.

Parlatır, İ. (Ed.). (2006). *İbrahim Cûdî Efendi, Lügat-ı Cûdî*. Ankara: TDK Yayınları.

Remzi, H. (2018). *Lügat-ı Remzî*. İstanbul: TYEK Yayınları.

Sâmi, Ş. (2016). *Kamûs-ı Türkî*. İstanbul: Yeditepe Yayınevi.

Tekin, T. (2016). *Orhon Türkçesi Grameri*. 2 Cilt. Ankara: TDK Yayınları.

Toparlı, R. (2000). *Lehçe-i Osmânî*. Ankara: Türk Dil Kurumu.

Toven, M. B. (2015). *Yeni türkçe Lügat*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Türk Dil Kurumu . (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Türk Dil Kurumu. (2009). *Tarama Sözlüğü I-VIII*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Türk Dil Kurumu. (2009). *Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü I-VI*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Yavuzarslan, P. (2009). *Osmanlı Dönemi Türk Sözlükçülüğü*. Ankara: Tiyyem Yayıncılık.

Yılmaz, K. A. (Ed.). (2023). *Kâmûs-ı Osmânî*. Ankara: TDK Yayınevi.

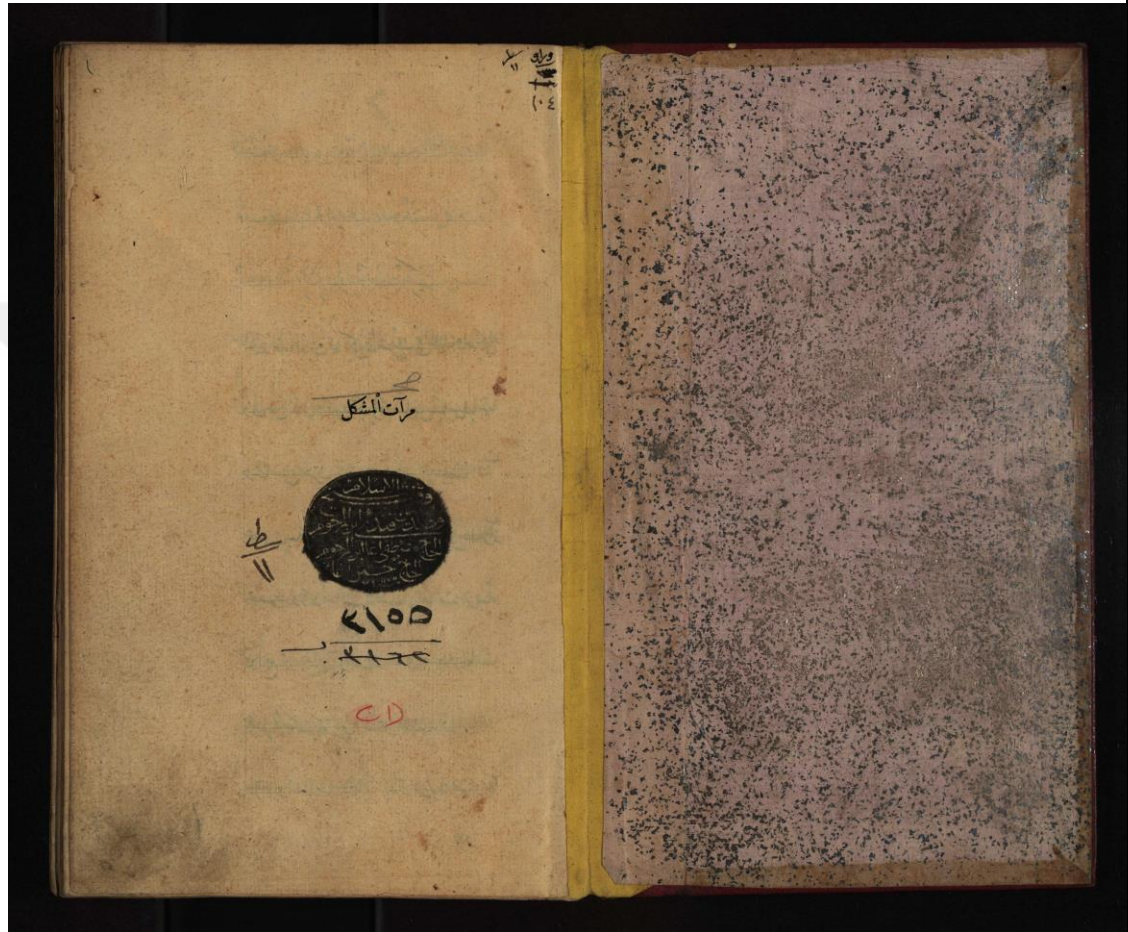
Yılmaz, O. (Ed.). (2019). *Lisânu'l-Acem Ferheng-İ Şu'ûrî Şu'ûrî Hasan Efendi*. Cilt: 1-4. İstanbul: Bilnet Matbaacılık ve Yayıncılık.

TIPKIBASIM

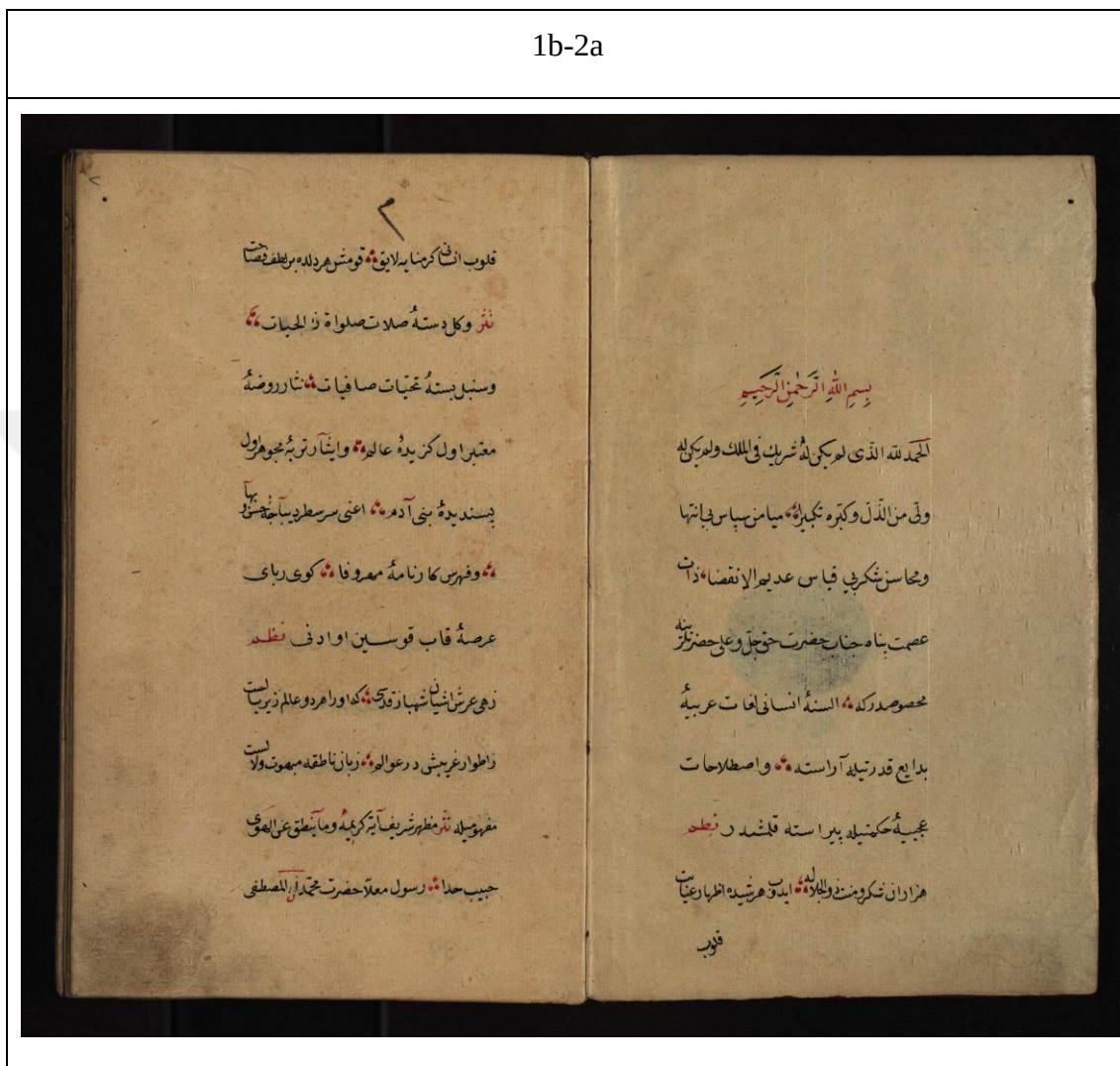
Kapak

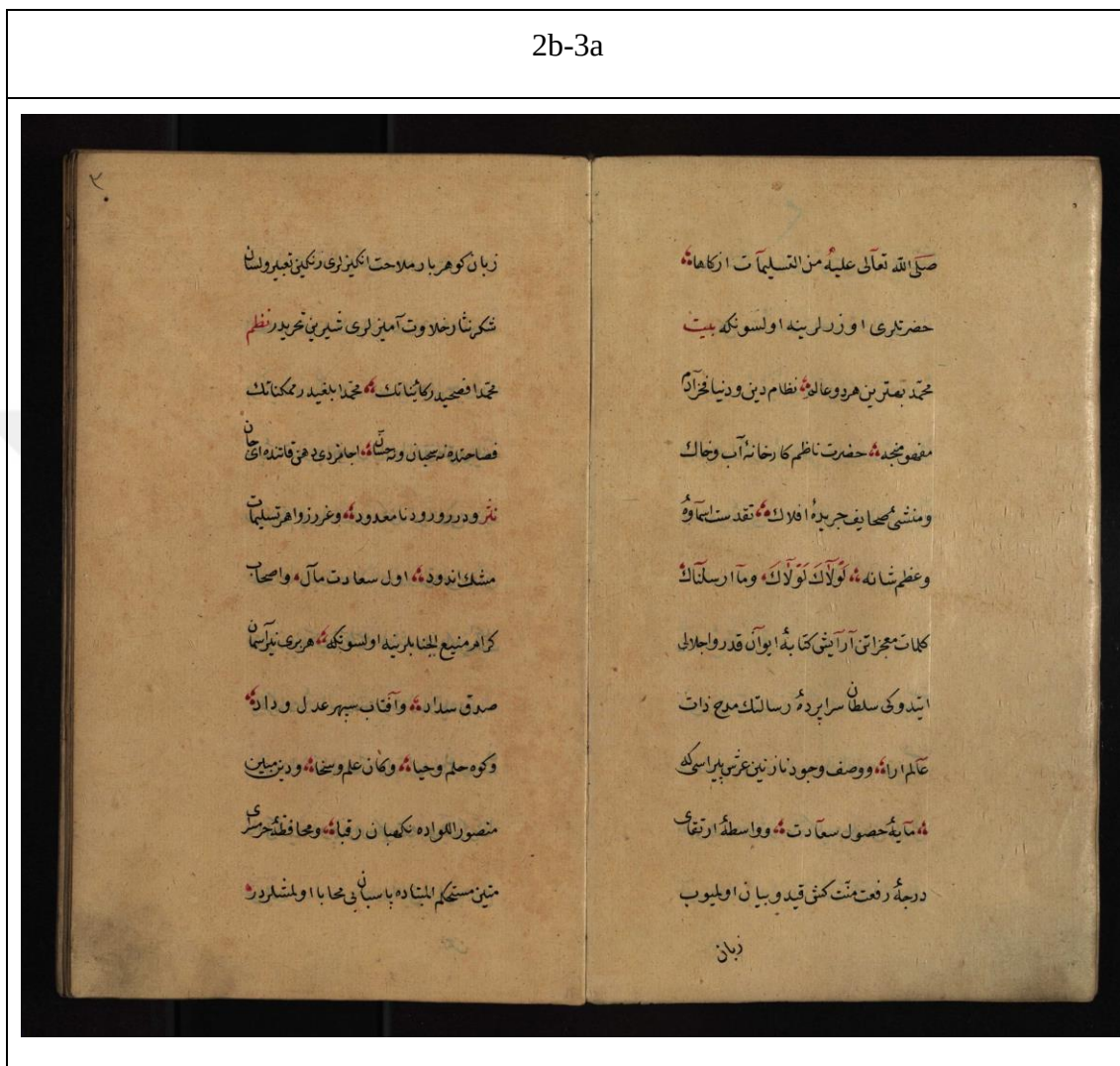
Zahriye-1a

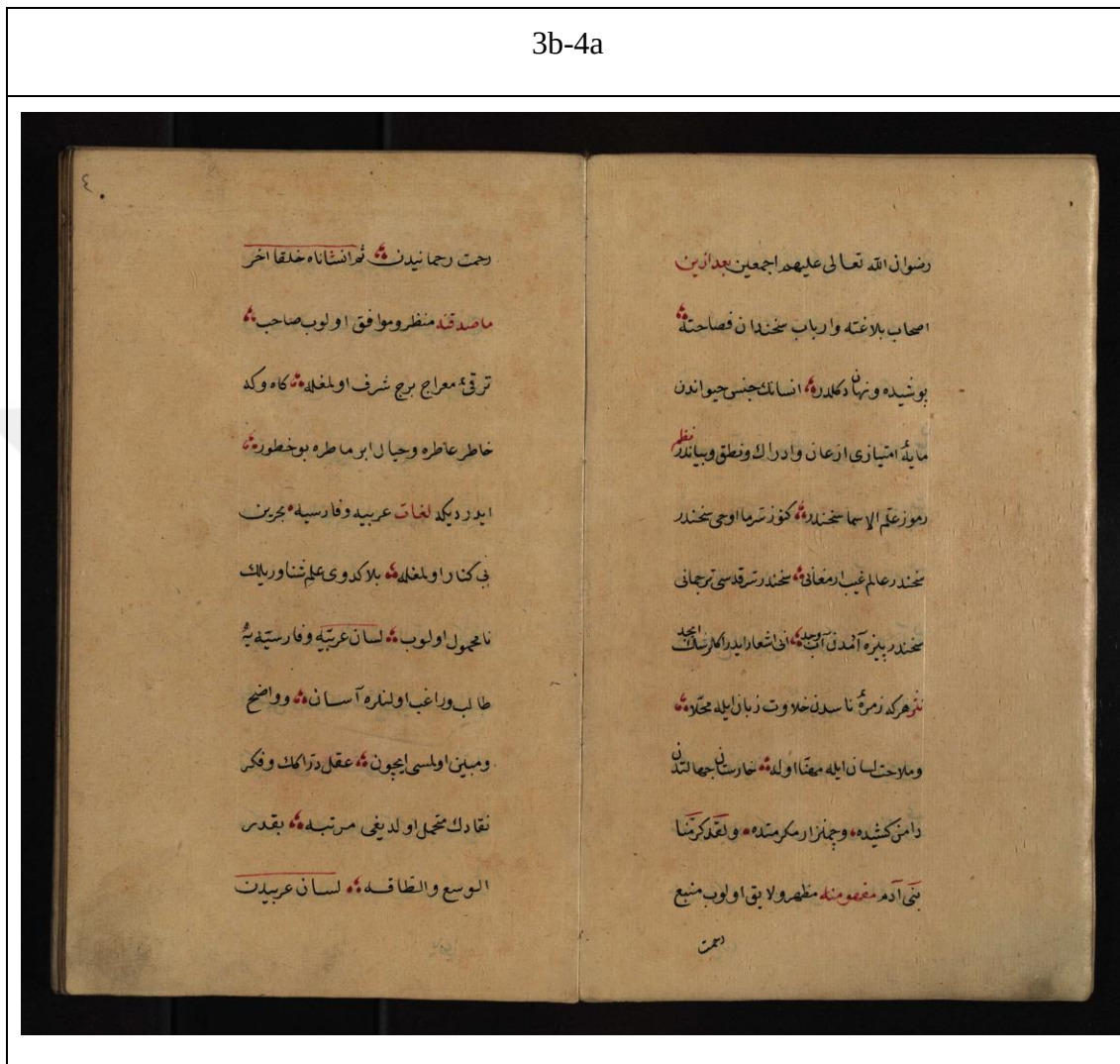
1b-2a

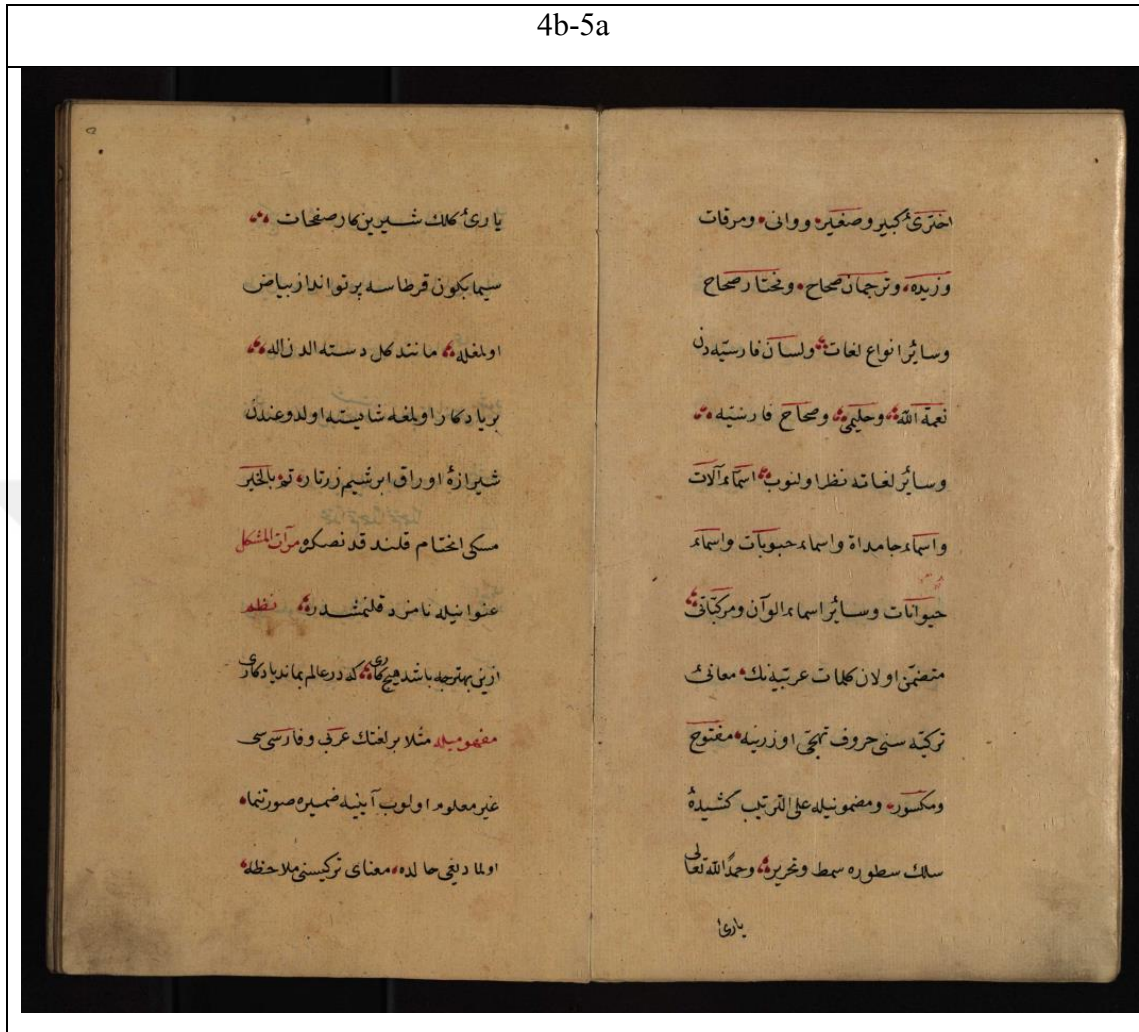
2b-3a

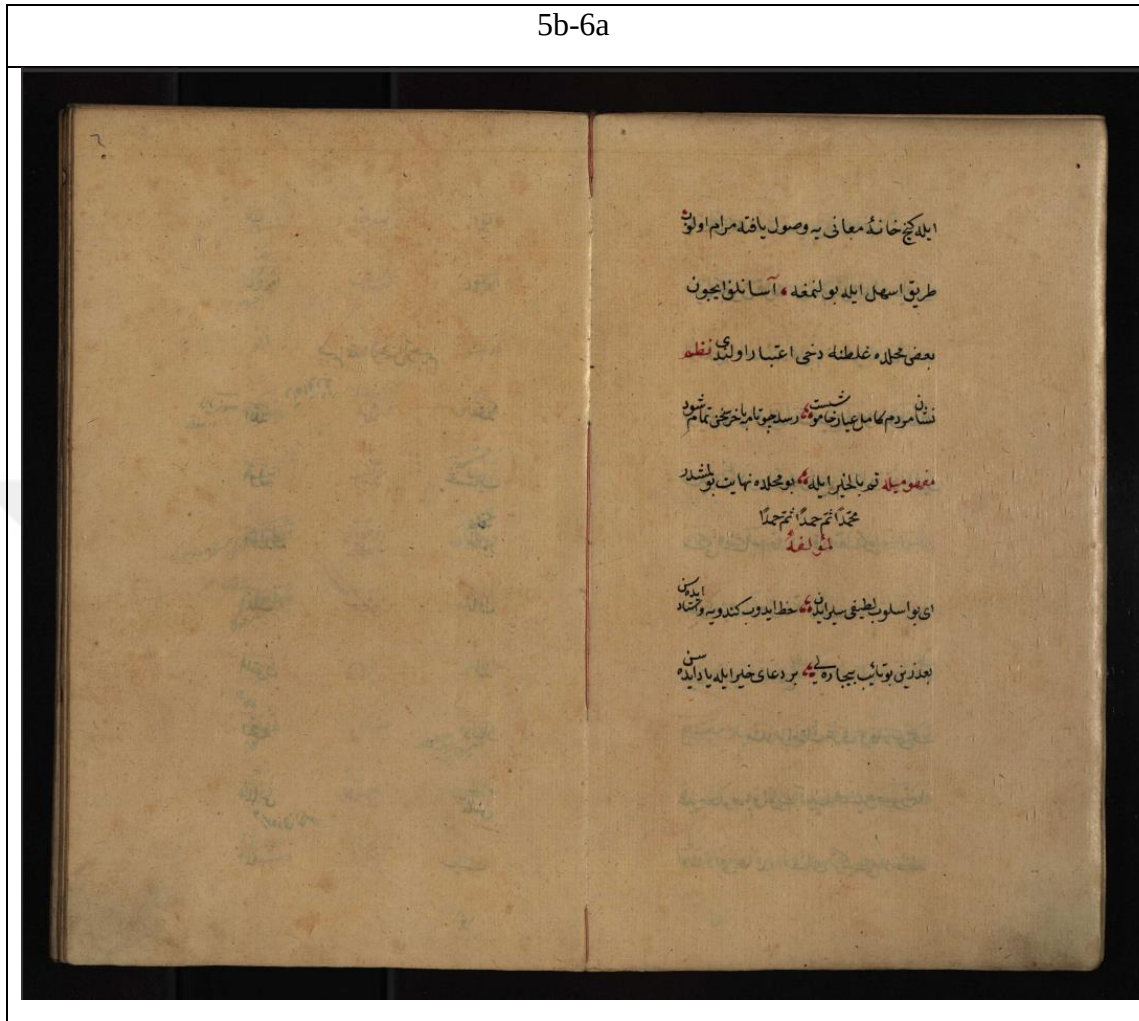
3b-4a

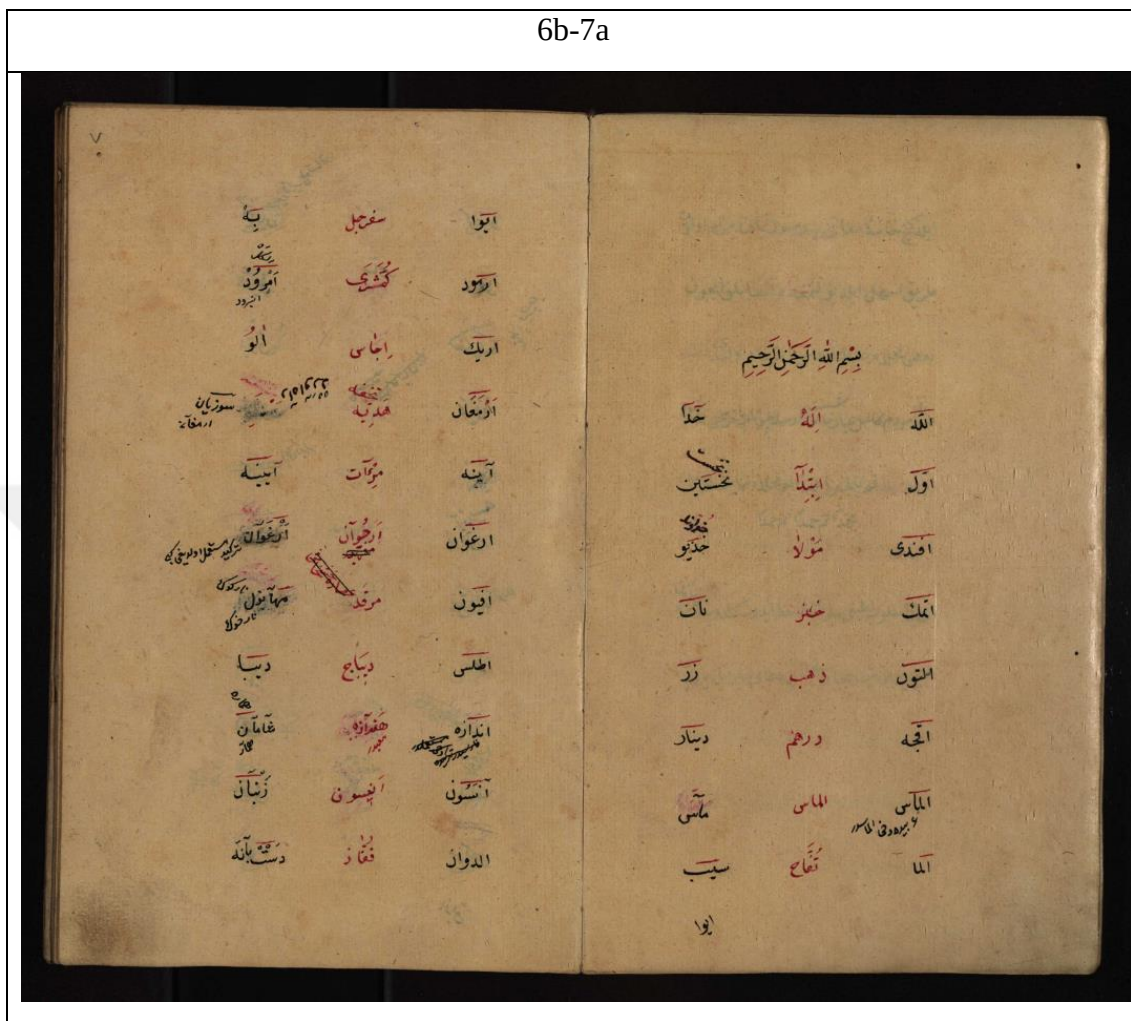
4b-5a

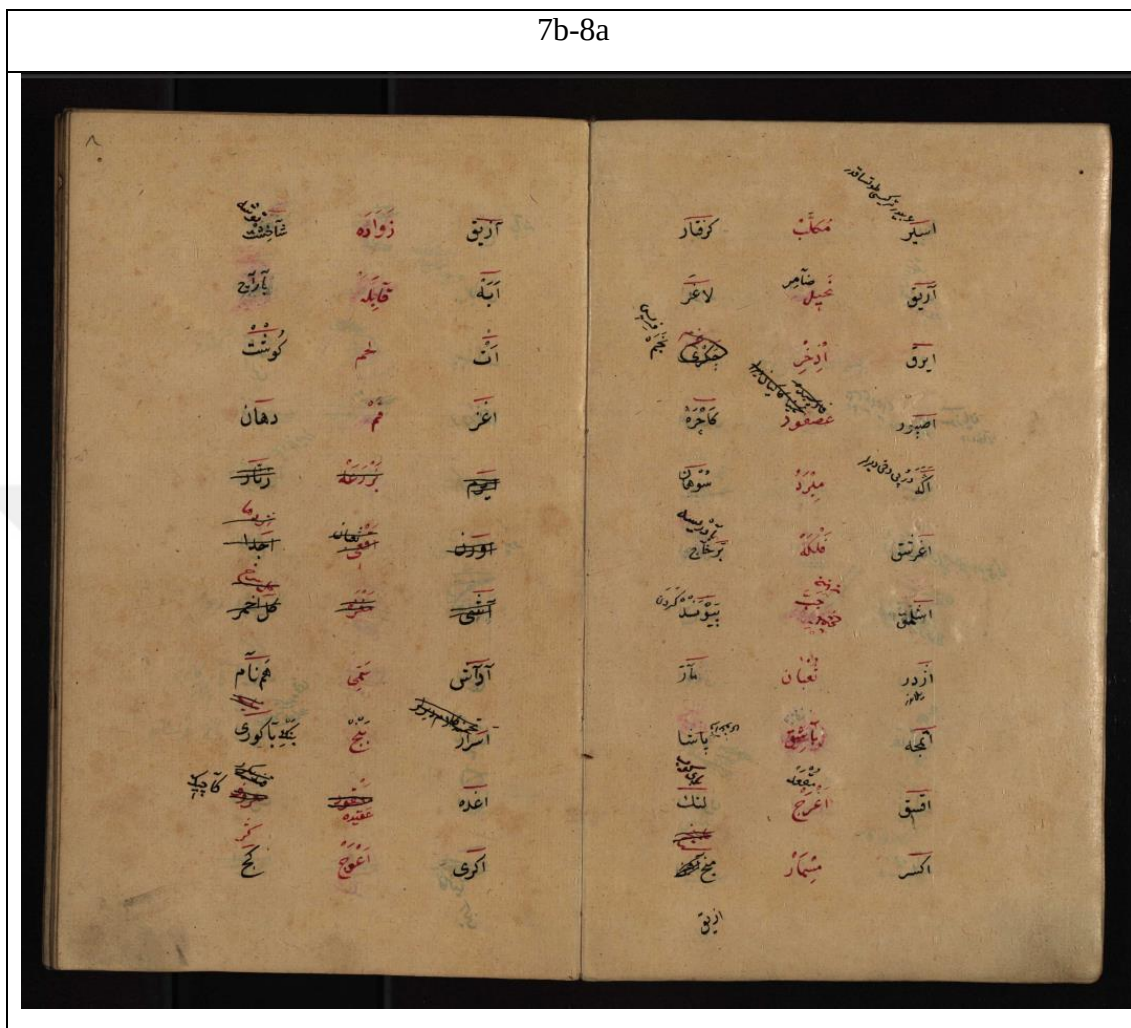

5b-6a

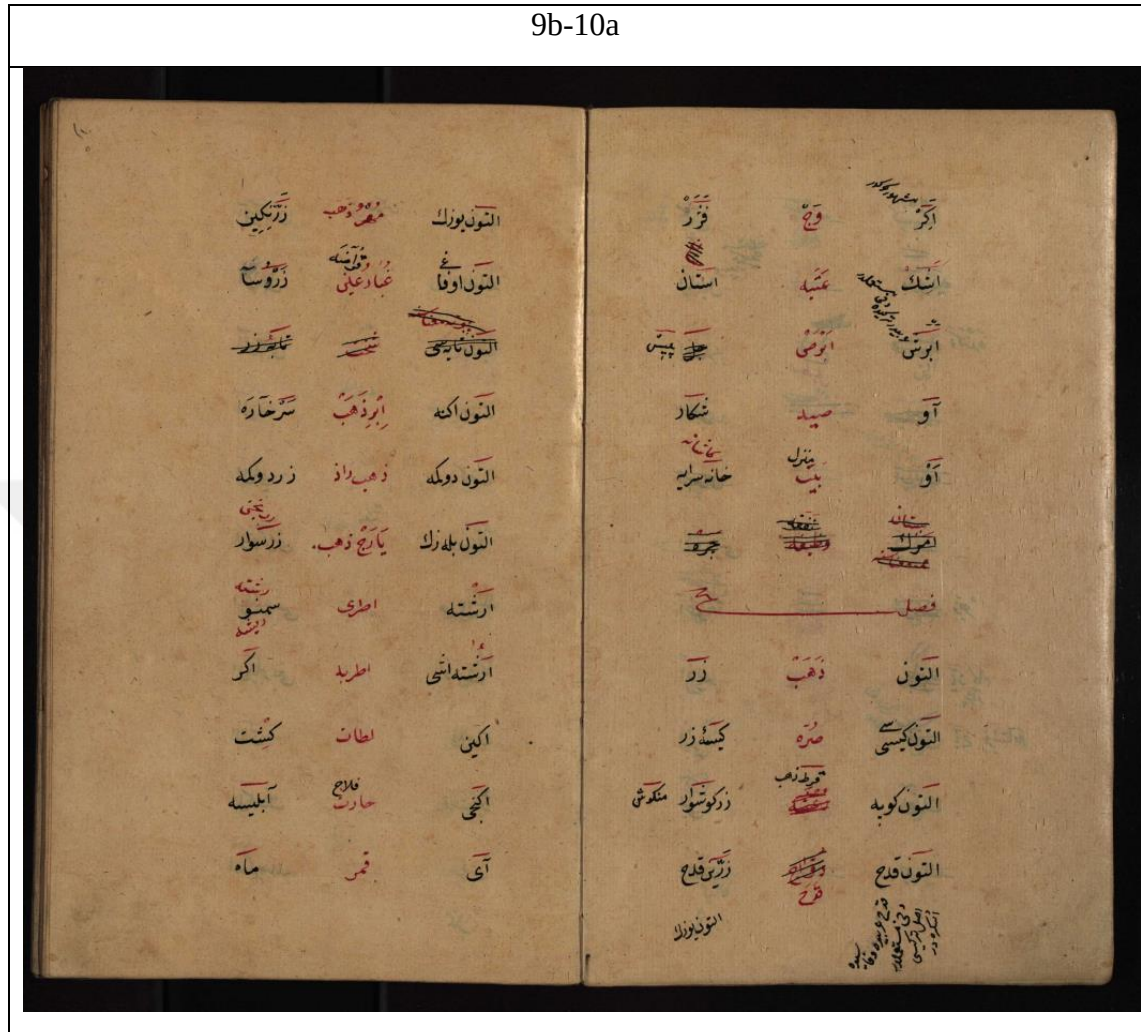
6b-7a

آل	ذبیح	سج	چانه
اند	ذبل	دامن	
آنک	جیمه	پیشانی	
آن	محل	بروزند	
اولک	جرب	کرب	
برخ	لحمه	مکوه	پود
اعل	نظیره	تعل	
ایران	چرخ	دوغ	
اعی	ضری	نامنا	
اغری	الو	دور	
اغ	شک	کامنا	کمی

9b-10a

10b-11a

11b-12a

12b-13a

13b-14a

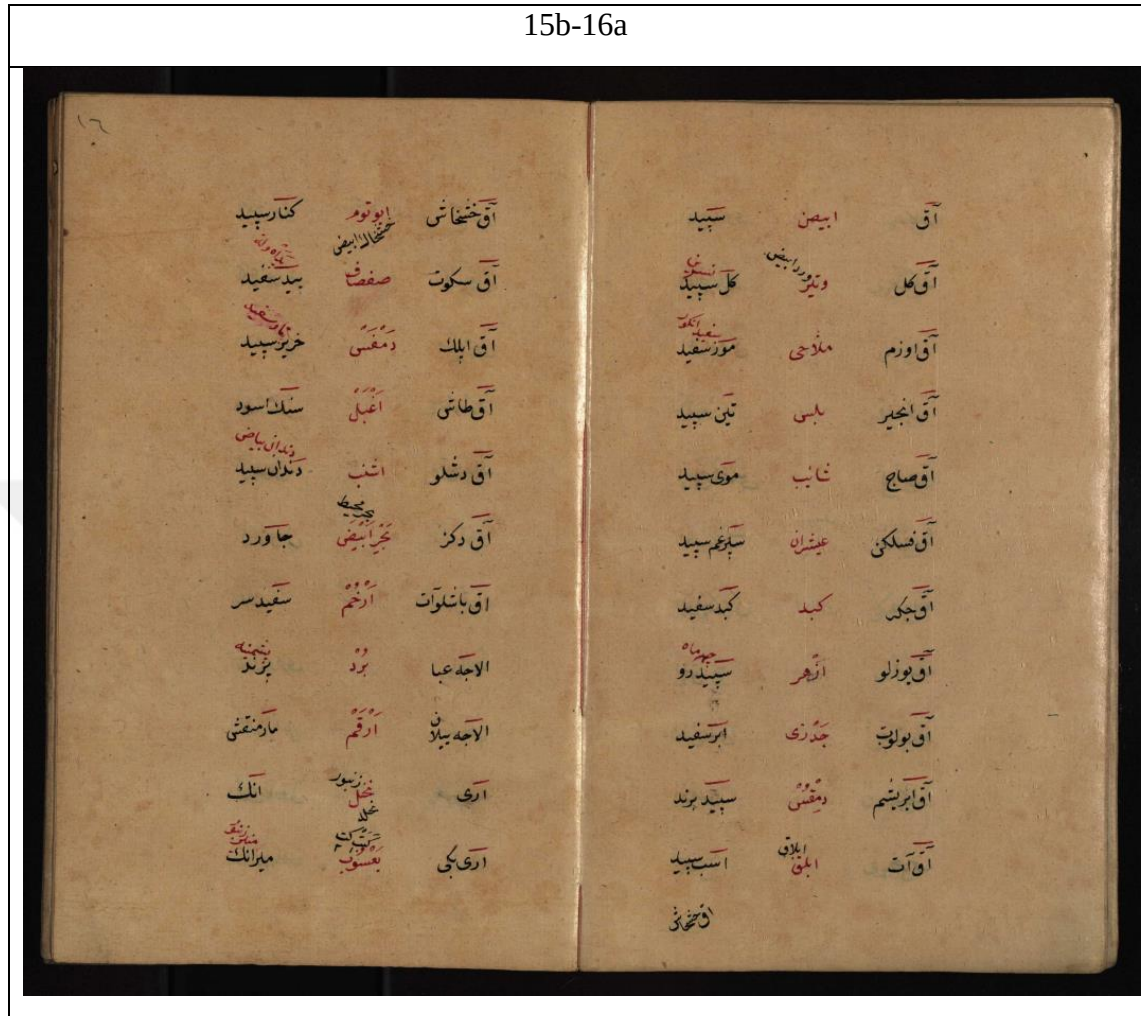
14b-15a

۱۵	اَاجِ قَاوِی	صُفَّان	دَکَّان
اَاجِ کَلْبِی	قُفَل	مَدَنک	
اَاجِ تَوَنُکِی	زَبَطَان	مَعْرُوف	
اَعْدَه	مَعْقُود	قَنَدِیْکَرِه	
اَرِوَجِ اَاجِی	اَبَهَل	اَرُوس	
اَرِوَجِ عَوْرَت	عَرَبِکَه	دَن بِنِی سَوَدَه	
اَبُو اَاجِ کُورِکِی	حَبِیغِی	بِه دَانَد	
اَلْجَق	اَسْفَل	بَسْت	
اَلْجَق بُو یَلِی	قُضْر اَلْقَامَه	بَسْت قَد	
اَقْرَصُو	مَالِجَارِی	بَکَّار	
اَبُو	دَب	خَرَس	
اَاجِ سَنِی	سَفَه	تَرَبَّان	
اَاجِ کَبْرِی	جَسَد	بَلِیغَانَاک	
اَاجِ بَالِی	صَمَع	حَفْطَبَرِه	
اَاجِ جَنَاق	قَعَب	کَاسِدِیْچُو یَنِی	
اَاجِ قَلِیغ	خُزَان	تَمَشِیْرِی خَل	
اَاجِ قَاوِی	اَرِج	کَبِیَاد	
اَاجِ جَبْکِی	اَرِهَار	شَکُورِی خَل	
اَاجِ کُورِکِی	اَرْمَه	بَیْجِ خَل	
اَاجِ قَاتِی	نَاقِ الشَّجَر	دَرِیَسْتِیَن	
اَاجِ هَاوَن	هَوِید	مَمَرَانِش	
اَاجِ جَبُو ی	وَنَد	مِیْجِ جَبُو ی	
		اَاجِ قَاوِی	

14b-15a

۱۵	اَعَاجِ قَاوِی	صُفَّان	دَکَّان
	اَعَاجِ کَلْبِی	قُفْل	مَدَنک
	اَعَزُّو تَوَکَلِّی	زَبَطَان	مَعْرُوف
	اَعَدَه	مَعْقُود	قَنَدِیْکَرِه
	اَرُوجِ اَعَاجِی	اَبَهَل	اَرُوس
	اَرَسَزَعُورَت	عَرَبَه	دَن بِنِی سَوَه
	اَبُو اَجُور دَکِی	حَبِیغِی	بِه دَانَد
	اَلْجَق	اَسْفَل	بَسْت
	اَلْجَق بُو یَلِی	قُضْر اَلْقَامَه	بَسْت قَد
	اَقْرَصُو	مَالِجَارِی	بَکَّار
	اَبُو	دَب	خَرَس
	اَعَاجِ سَنِی	سَفَه	تَرَبَان
	اَعَاجِ کَبْرِی	جَسَد	بَلِیغَانَاک
	اَعَاجِ بَالِی	صَمَع	حَظْبِرِه
	اَعَاجِ جَنَاق	قَعَب	کَا سَلْجُو یَن
	اَعَاجِ قَلِی	خَزَان	تَمَشِیَرِی خَل
	اَعَاجِ قَاوِی	اَرَج	کَبِیَاد
	اَعَاجِ جَبْکِی	اَرَهَار	شَکُو یَخَل
	اَعَاجِ کُوکی	اَرَمَه	بَیْجِی خَل
	اَعَاجِ قَاتِی	نَاقِ الشَّجَر	دَرِیَسْتِیَن
	اَعَاجِ هَاوَن	هَوِید	مَمَرَانِش
	اَعَاجِ حَبُوی	وَنَد	مِیجِ جَوِب
	اَعَاجِ قَاوِی		

15b-16a

16b-17a

16b-17a

حرف الاغف للكسوة

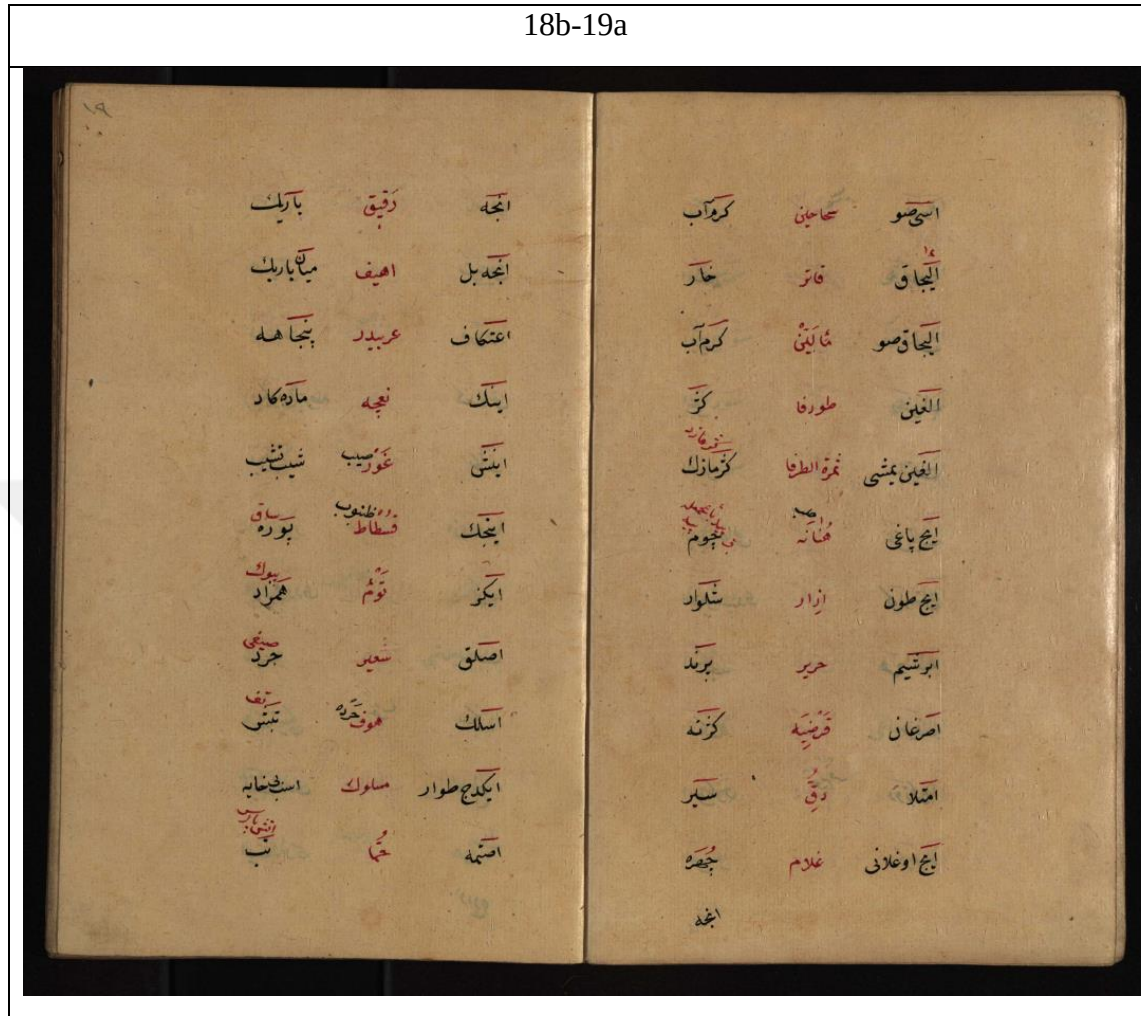
امام	مقلدی	پیشمار
انجو	لولو	در
انجودانسی	دزه	دانشدر
انجوصدقی	نقصی	سدق در
انجوصالعی	سقط	مروارید
ارمن کناری	منکلا	لب جو
ارمنی	شقط	رود
ایک	مغزل	دولک
ایک باشی	صناره	سدولک
ازبد	زبر رویی	سرداب

اکرقاوق	عصل	کچ تیر
اکرق بوندو	اقنی	کریندی
اکرک قری	سناقر	مرغ آیهی
اکرک کاکر	یزک	سوسمار
آل طوطی	بناسنج	آل طویک
آل کوکچین	اجیل	کبوترال
آشک	مرکب	خر
آشک آوازی	نقاشی	بالک جا
آشک مرغی	حافیلجار	سم خر
آشک مارولی	حسن الحار	هوچومه
آشک خجاری	فخار	پزند
	حرف	

17b-18a

اسکله	کراسی	ممودا
اسکله	فوضه الجور	خجوب
ایب	حب	رسمان
ایچی	حبال	رستواب
انجیر	بلقی	تین
انجیراچ	طرح	نخال
انجیرسیدی	مسی	کواره تین
اسکجه	مقاب	هروانه
اسکبه	بجیه	عرف
اسی کون	وجیم	دوزکریا
اسی بل	بارج	کرم باد
ایکده	ایر	سوزن
ایکده باشی	ایر	سرسوزن
ایکده دلوک	سند	سوزن
ایکده جی	آبار	سوزن کر
ایکده لک	میدر	سوزندان
ایک	نقی	نورخ
ایک	غروه	دست بند
ایک	خبط	سوزن تار
ایک بومانی	کبه	کلاوه
ایکده	عبدا	سجده
ایکده	نجر عیدا	زیرقون
		اسکله

18b-19a

19b-20a

حرف الالف المشمومة	ابریق	معروف	نامواره
اویج	استبق	سغاناج	شومین
اویقو	ارعاد	عسقیف	مردور
اول	ایکدین برطه	مدد	کندلاش
اوت	این	مغاره	بکار
اوتلاق	استقوز	عقربری	آرد دریا
اوسطر	ایک نوردی	دودلجیر	کرم
اوسطرطاشی	ایت	کلب	سک
اوکجه	ایتانکی	جرو	سکجه
اوکجه طاشی	ایتاوردی	عنب الکلب	کالنج
اولوفه	ایت اولوی	حف	مزه سیک
	اورج		
دوره	صوم		
شواب	منام	سباب	
کیلاش	دقی		
کیاه	خشیخ		
کیاه زار	مرع		
شدره	موسا		
فتان	عینا		
پارشنه	عقب		
سک بازله	ننغه		
ماهیه	مرسوم		

20b-21a

اورنگ	خندون	تندو	اورنگ
اورنگ	عناس	اورنگ	اورنگ
اورنگ	حصب	تخال	اورنگ
اورنگ	لب	باز	اورنگ
اورنگ	لعبه	بازچه	اورنگ
اورنگ	علا	سندان	اورنگ
اورنگ	گیمه	پوشیده	اورنگ
اورنگ	مخل	مخسته	اورنگ
اورنگ	میزاب	ناودان	اورنگ
اورنگ	بداد	رکاب	اورنگ
اورنگ	خاطت	برحور	اورنگ
اورنگ		اورنگ	

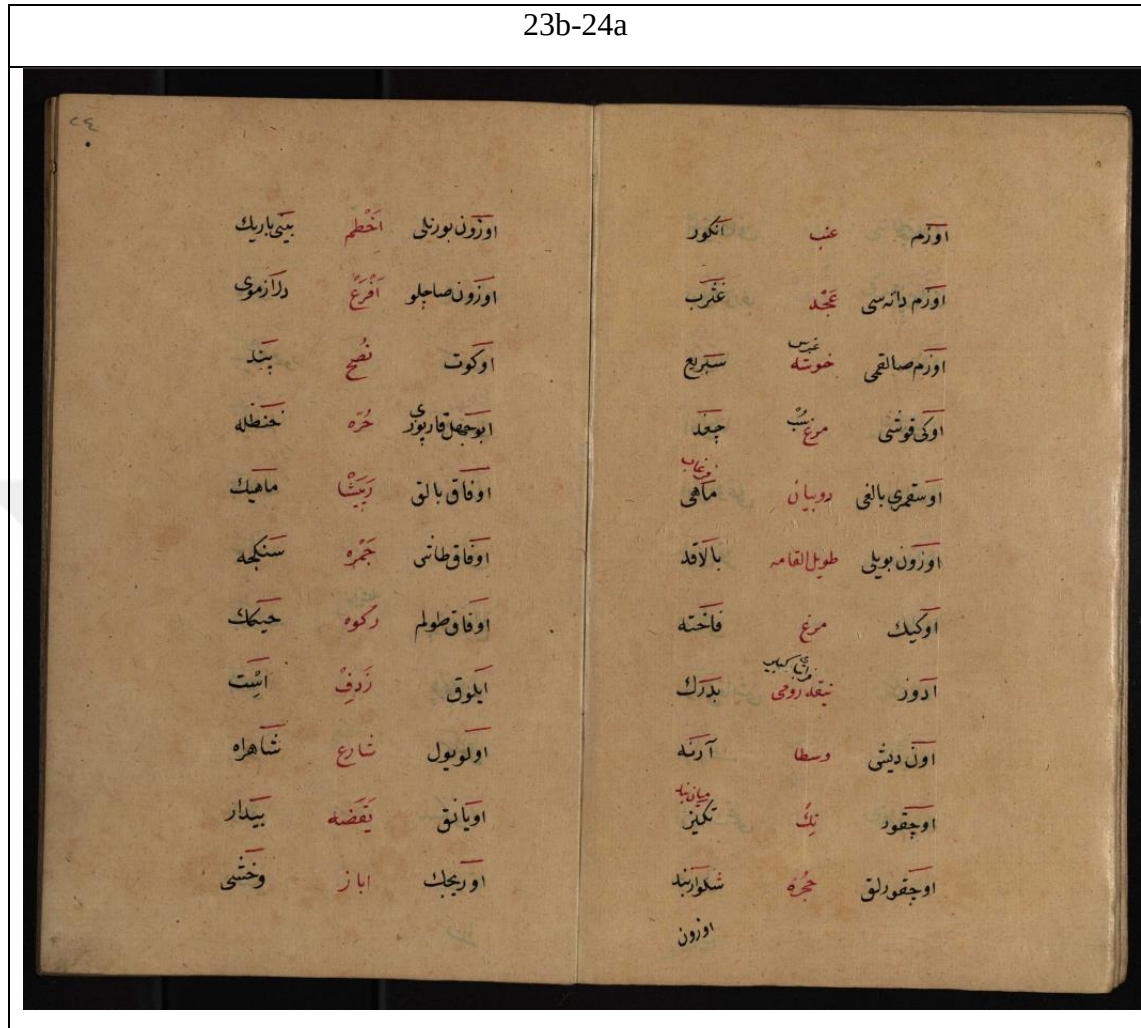
21b-22a

اَوَكُوْر	نور	كاو
اَوْرَدَك	اَوَارِيط	مرغاب
اَوَسْلُوَك	صفاغ رفق	نقاب
اَوَكْسَه	دُبْنِي	ضعف
اَوَعْلَاق	عَنَاقِي	بَرِغَالَه
اَبُوْر	اَكُوْل	رَز
اَوْرَه كَه	مَقْتَلَه	دَكْرَان
اَوَطَاق	حَبِيْبِيَام	جَهْر شَاهِي
اَوَغْرِي	لُصِيْجِي	دَزْد
فصل		
اَوَجَاق	حَصَا	اَنَشْدَان
اَوَتُو	عَفَّار	تَلَه
اَوَبَر	جَرَكَه	بَنَكَاد
اَوْرَه	حَجْرَه	كَاتَانَه
اَوِيلَق	جَارِيَه	سَرِيَه
اَوَسَنَه	اَسَاد	اَسْتَاذ
اَوَزِج	نِيْلَاحَت	شَنَاوَر
اَوْرَكُوْج	سَنَام	كُوْبَار
اَوَمُوْر	كَتَف	دَوَش
اَوَبُوْر	جُرَام	كُرْكَاد
اَوِلْجَك	مُحَمَّد	بِيْمَانَه
اَوَسْتُوْج	اَسْتِيْلَاج	سَبْدَاب
		اَوَكُوْر

22b-23a

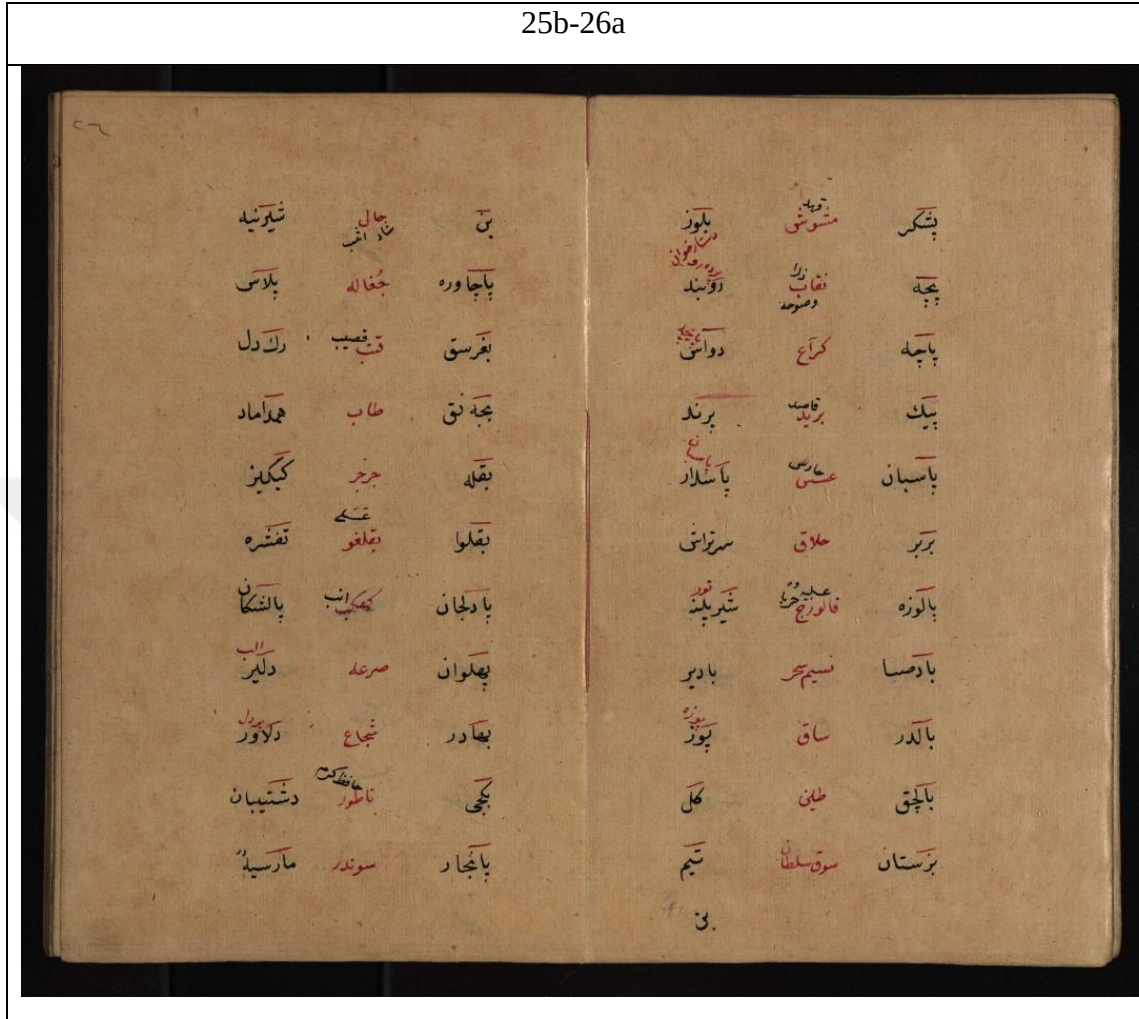
اوقشانی	هدف	چکاله
اوقشوری	جعبه	پنروان
اوقنا	رب	پدراندز
اوقنا	ربابه	خسر
اوقاوغلی	ربب	پسراندز
اوققز	رببه	دختراندز
اوزنکی	بداد	رکاب
اوزنکی قایشی	انواط	دوال
اوزرلک	حرف	نپسند
اوزرلک تخی	تخم	تخم سپید
اوزون	طویل	دراز
اوقشانی	سکانشده	دی
اوقاوجوچک	ابودودا	سکمه
اوغل	این	فرزند
اوغلاوغلی	این این	بور
اوغلابلی	آرا	شان
اوغلاریسی	دبر	زن بورجه
اوق	سهم	نوک
اوق بکی	قدان	پریز
اوق کزی	قعو	کوز
اوق دمری	منه	پیمان
اوق پوتسی	غرض	اماج
		اوقشانی

23b-24a

24b-25a

25b-26a

26b-27a

بوسه	دیب	پور	با صدرمه	فدید	کوشش
بک	امیر	فرماند	باشیق	کفش	سیدل
بلان	صقر	چرخ	بیابان	یدا	دست
بالدم	انفار	پادم	بربه	صحرا	ساکین
بلان	اکاف	فارسیده	باجه	سرفه	دورن
بابا	والد	بدر	بجیره	مسکات	دینچه
باباوانا	ابوان	پدرماد	پلاموط	مدله	بلود
بیدکته	رابطه	پش	بسپاسه	بربوزه	بسفایج
بیراق	علم	درفش	بلین	افستین	آپستین
پانچار	شوند	فارسیده	بالهران	سولان	سوکرن
بغیره	معروف	نقش شکار	بال	عسل	اکبیر
					بسکه

27b-28a

بال طولوی	سیناب	مشتک انکبین
بال شریف	سبع	جملاب
بال آریسی	خلی زنبور	کتب
بادم	لوز	باداشی
بادم باغی	دهن لوز	روغن بادم
بادم حلواسی	لوزج	پهل
بل	صلب	میان
بال صوفلوی	وزی	آب سون
بالی انجبه	آفت	میان تار
باج	بذر قه	پاز
باجدار	اصل پاز دار	سردیوان
	عسلی	کمارک
بال	بال	
بال و باغچه	حدیقه	بوسنان
بال جوبوی	کرم	تاکت
پرمق	نامق	انگشت
پرمق و جی	آمله	سر انگشت
باقر	غاس	مس
بقراج	غاس	صناد
بافر کوکم	محمه	اثرابه
بال	عسل	انکبین
بال مومی	شمع عسل	شمع انکبین
بال صوبی	ماء العسل	کلتکسین
		بال طولوی

28b-29a

باش	رأس	سر	باش لوه	سماک	ماهی کاه
باش درسی	شواء	پوست سر	باش کوزی	عین خوب	دیده ماهی
باش چنانی	جمعه	کاسه سر	باش چینی	مال البحرین	ماهی خور
باش غریبی	وجع راس	درد سر	پاموق	حلقه	بینه
باش قونای	آرنه	سبوسه	پاموق قوزه	جوزده	بینه
باش صدیقی	مخده	سر بالین	پاموق نخعی	تخده	بینه دانه
باش باریفی	نجه	شکاف سر	پاموق سپدی	فقه	سادیو
باش	حشود	ماهی	پاموق جعفری	حارث	چشم بینه
باش پولو	خرشف	پارماهی	بالطه	حطاب	کرزن
باش قیچی	عظم خوب	نماهی	بالطه دلوکی	خره	سوراج کرزن
باش نوطغالی	عرق السما	سرمه ماهی	بالطه صابی	بدالعایش	چوب کرزن
		باش لوه			

29b-30a

حرف اباء الكسوره	خوشه	سنبله	باشق
سهمه	عنواني	سنبه	سنبه
چشمه	سنبه	چوبن	سنبه
کوزاب	سنبه	ماء الجين	سنبه
شکره	سنبه	کبا فله	سنبه
سنبه	سنبه	فانيد	سنبه
سنبه	سنبه	دماغ	سنبه
سنبه	سنبه	سنبه	سنبه
سنبه	سنبه	سنبه	سنبه
سنبه	سنبه	سنبه	سنبه
سنبه	سنبه	سنبه	سنبه
سنبه	سنبه	سنبه	سنبه
سنبه	سنبه	سنبه	سنبه

30b-31a

حرف الباء المشهوره بوستان قالیه بوجحق سحاب بولوت محاب بقاعنو آدم بوراعنو عجلان بوبه صبغه بکرجه قات بولج مخينه بوغجه هفور بودر حنبل	پیره پیره اوتی بجاق بجاق صابی بت بت سرکه سی برنج بلج پلین وزه پلیر پرنار پولکن	کیک کیاه یک کارد دستا کرد سنبش رنگه زغادر چوره فدروزه سالصود سدبان	برغوش غاف سکن قبضه قمل صوابه ارز فروج امعن سج نجر
---	--	---	--

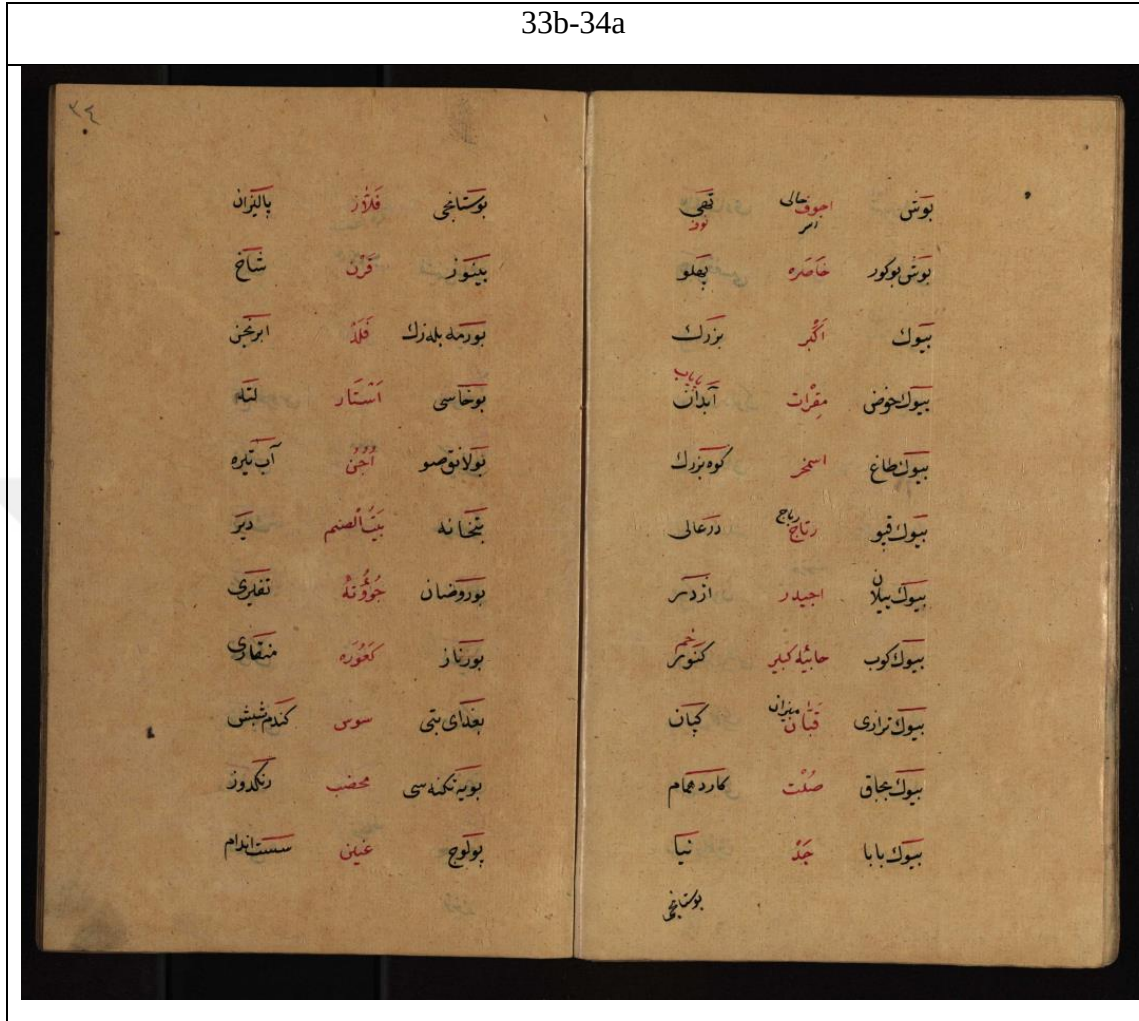
31b-32a

بوزده صد	کرات	فرغند
بوبرک	کلیه	کرده
بوصو	مکین	کمین
بوغاچه	طرح نوی	کماج
بوکور	خوش	ککش
بودروم	نقب	سحیح
بودرو	سنبود	کاودم
بوستکی	حبله	بوست
بودک	مطبق	بزنل
بخوردان	مخمر	عورسو
بودخاک	مقعه	سیرش
بوبرق	نیر	بوغ
بوداغ	عود	شاع
پوت	وئی	بیت
بودچی	جلبان	سبک
بوجق	زاویه	کوتنه
بوغار	حلقه	کلو
بویون	عقی	کردن
بوره	کمپس	سرو
پوته	هدف	اماج
پوته	بوطقه	فارسید
بورغو	سمار	بشک
		بوره صر

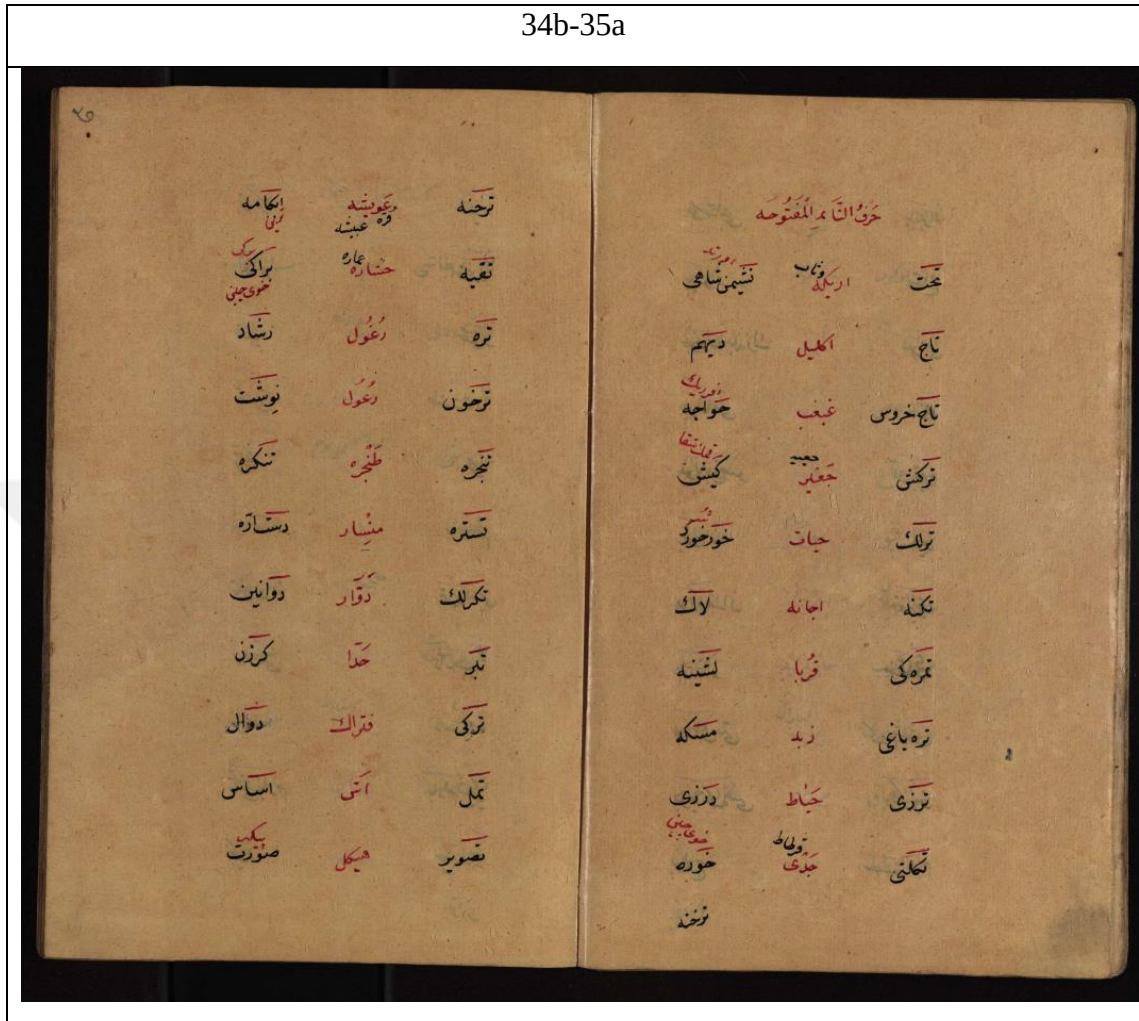
32b-33a

بیل قنادی	بال	شهر بیل
بیل قفسی	قفص	قفص
بورون	انف	بیتی
بورون دلوکی	مخور	سورخ بیتی
بورون قانی	رعاف	خون بیتی
بورون کسک	احدع	بیتی بریده
بوکوتلان	خزوت	ترکش
بوکوتلانیش	تموالیق	سده کل
بوپون طری	حیل الوید	ریک کردن
بوپون باغی	شمس	کردن بند
بوغاز طری	وداج	کلورک
بوی	قند	بالا
بغدای	حفظه	کندم
بغدای بشا	سبله	سیرنج
بلغور	جشیش	چرش
بلغور شور باسی	حمه	شور باقی
بلغور دکرینی	جسته	دست
بور	محمد	مخ
بورلق	محمد	جندان
بیل	کعب	عندلیب
بیل صدا	ولوله	برکومان
بیل بورنی	منقار	بیتی هزار
		بیل

33b-34a

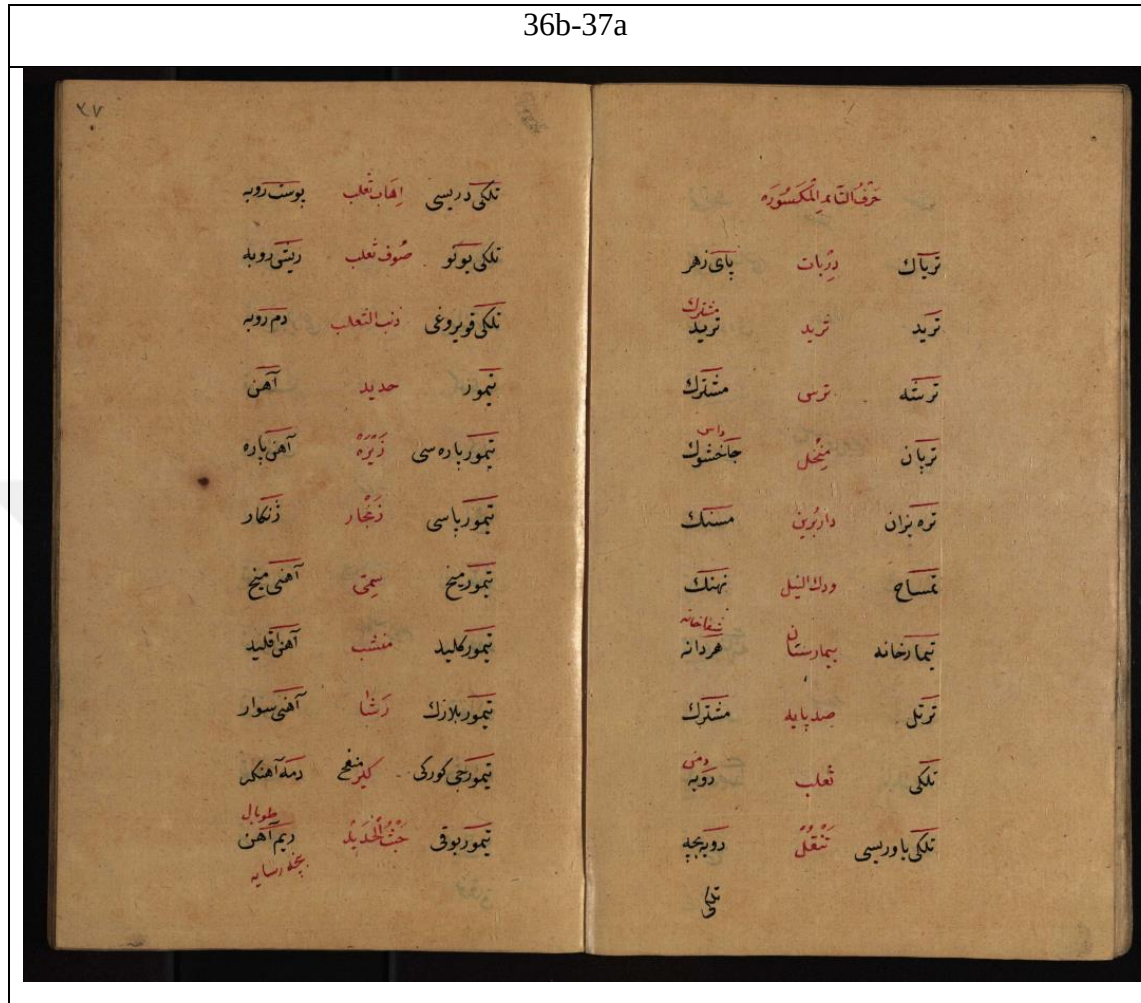
34b-35a

نَزَكَة	زَهْرَة	ذِفَة
نَعَاد	نَجَاوَة	اَسْتَدْلَان
نَعْدَر	وَطِيس	نَوَّار
نَبْسِي	مَلُتُوج	نَعْلَان
نَاَزَه	غَرِيفِي	طَنِيَّتْ سَوَا
نَلَاز	مُوج	تَر
نَارِلَه	زَمِي	مَلَا طِم
نَرَه عَجِي	حَب الرِّشَاد	نَخْدَه زَمِين
نَزَاهَة	مَحَاكِه	دَانِي سِيدَان
نَاتِلِي بَادَم	لُوزِطَلُو	دَسْتِغَاه
نَكِيَه	صَوْبَعَه	مَلَكِي
		بَادَم شِيرِي
		خَا نَقَاه
		نَزَارِي

تزاری	مختار	سجده
نزاری طاسی	سجده	سنگ سنجده
نزاری دلی	نقیب عادل	نزاریان
نخته	لوح	طارم
نخته بی	نیاس قلم لوح	ایج
نابوت	آران	ستوران
نازی	سلان	شیرسلک
نازی خانه	جود	خلفه
نمره ندی	سبکد	مستزک
ناوق صد	قوتات	بالک و جا
تسبیح	سجده	سجده

36b-37a

37b-38a

38b-39a

۴۹	حرف الحیم المقنونه			نوسون	مسون	نوسون
	جنت	عدن	بهشت	خوشبو	بخور	نوتسو
	جهنم	طو	دورخ	نخم	بدر	نخم
	جان	روح	روان	ساست	نباری	نوی قوشی
	چان	جری	درای	لاکنده	لاسته	نوتماج
	چارشب	جلان	اندرونه	سعد	سعد	نوبلاق
	چنگال	اری	الچ	شومد	مدر	نورپو
	چکرکه	مک	خابک	قریل	قشاد	نوت
	چنوف	قبه	کاسد	موی	دراق	نوبشقالو
	چقال	چقوب	سقال	خلاشده	املا	نخمه
	چقال باورینی	ای دی	شقالچپه	نخل	مقرمه	نوناغاجی
				حزین		

39b-40a

چکرک	نَوَاة	استخوان
چاشنی	انورج	ممودار
جامدان	نجمه	جامدان
جزیره	بصع	انخواست
چلک	حدید	آهیز
چابر	مرع	چنزار
چالی	علقی	خاسر
چنکی	مطرده	شادکونه
چراغ	مصباح	بمسود
چانه	خرج	منجارج
چالهر	مزه	چاربار
چکچ	فطس	خایشک
چاردق	طماج	نعم
چقشیر	دقان	اغم
چوکان	صوکان	اوند
چابه	ناطی	اشته
چمن	ناب	خط
چچاق	مهرق	بیاله
چارشو	سوق	اندروز
چاودار	دیوکنم	کنکان
چاردق	غرفه	چارطاق
چارینه	سری	کیرک
		چکردار

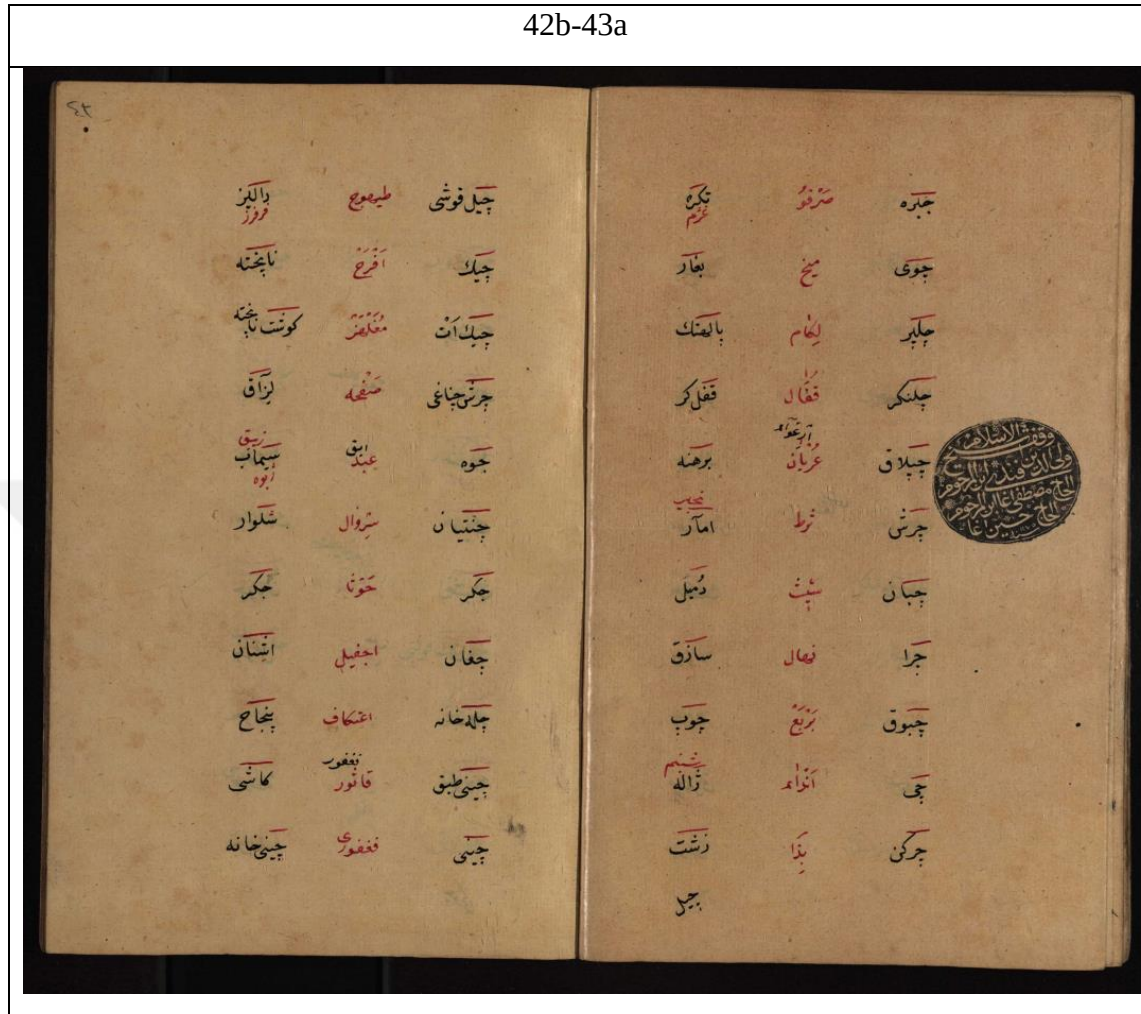
40b-41a

41b-42a

حرف الیمیم المکسوره	چنین جوز	لصبت	سغدی کوز
چچیک	چنار اغاجی	دلیله	ارشب
چکدم	چام اغاجی	صنوبر	نخل جام
چشیر	چام صفری	رایتان	رایناخ
چدک	چادر سر	کیمه	سراغ
چنبستره	چادر درکی	سفت یون	جورچنر
چسکاک	چادر کوملکی	آور	پیرغیچر
چود	چادرایی	طناب	اوناد
چرمه	چادر قازغی	ود	خایک
چقرق	چکرکه	مخ	نخم خایک
چرنق	چکرکه بومرنگ	سرایب	بججک
ازهر	موی چایی	پشته خانه	دشمنه
هریه	موزه	سهرق	مرزاب
جهان زده	نخل	چقصر	پرمه

42b-43a

43b-44a

حرف الميم المضمومه		
چورك	قوسه	شكار
چوروك	خلق	پوشيله
چفور	حد	مقال
چوربا	حسا	شوربا
چوملك	رث	ديك
چوبان	بخار	شبان
چوال	حوالي	نك
چوالدر	ميكه	سبدور
چوطه	شاج	چولاه
چرعه	عجه	فارسيد
چوكي		
چوكي	ساق	چوكان
چورچوب	غشا	خارشار
چوب	قدا	خار
چوغان	خرس	كيشن
چوكندر	شلي	شوندل
چوقه	جبه	سقلان
چومق	مقع	كوردز
چوملك قولچي	شكيم	خلفه ديك
چوحيق	صبي	كورك
چوپله	خرق	مالينوس
چولاق	اشل	فدست

44b-45a

فصل			حرفی الحاق المثنوی		
حمام	حمام	کرم آبه	حمام	هیکل	باروبند
حمام	سبیل	هیز	حوض	ملی	آبدات
حمام	شسته	شسته	حباب	حبابه	ابه
حمام	نمای	پنبه کن	خادم	طراحی	سازگار
حمام	کربال	دونه	حلقه	بره	هنگ
حمام	منده	جک	حالی	بالی	فالجه
حمام	خبیض	افروشه	حردل	نقا	خمسید
حمام	هیل	پابند	حرافی	طیل	ره زن
حمام	مسوار	کنجه	حرافی	مبطله	هرکاره
حمام	مسواط	کنجه	حراج	جریه	کرب
					فصل

45b-46a

حرف الفاء المسكونه بودند			حَصِير	بُوریا	زَبِغ
حَقْدَه	مَمْدَه	حَشْتَوَانَه	حَصِيرَاوَن	دَوغ	دُغ
خَجَزَق	قَوَان	اَنجوع	حَوغ	خَرَاب	زَوَل
حَدَنَكَار	وَصِيف	حَشْمَه	حَوغِ بِيَانِي	خَرَاب	تَوِيل بِيَانِي
حَمَم	مَعْرُوف	اَعْرَن	حَام دَرِي	اِمَاب	بُوسْتَام
حَرَسَز	سَارَق	دَرْد	حَام قَادِيوز	مَنْغُوس	خَرِيه نَارِسِيه
حَرَمَدَه	سَارُوج	زَرَنْج	حَام مَبْتَدَه	مَحْمَدَه	كَنْبَسَه
حَرَمِي	كُدَس	دَاژ	حَامِي مَادِه سِي	قَات	مَادِي جِير
حَرَمِي بَرِي	بِيدَار	حَرَمِي كَاه	حَام قَلَسِي	مَشْمِي	هَزِي
حَصَار	حَصِي	اَنبَاخُون	حَرِيرَه	اَصَبَه	لُوزِينَه
حَصَا دِلُوز	مُحُوسَه	مُكْمَرَه	حَاج	صَلِب	اَبَس
					حَرَقَه

46b-47a

47b-48a

خرما حصیر	خمال	زنج خرما
خرما قورو	بسر	اککور
خرما قورو	جریم	خشا خرما
خرما بدانی	تمرج	بن خرما
خرما بوی	انار	بار خرما
خرما ای	خامبند	رس خرما
خرما فی	حب	علاق خرما
خرما دلی	خبت	شاح خرما
خرما بانی	دس	دوشاب
خروس	دیک عطا	خروه
خروس ای	عرف نمواجه	تاحت
خرما حصار		
خرما	خرما	خرما
خرما اغاجی	خرما	خرما
خرما فدا	خرما	خرما
خرما چکی	خرما	خرما
خرما پیری	خرما	خرما
خرما صالقی	خرما	خرما
خرما شرابی	خرما	خرما
خرما چکرکی	خرما	خرما
خرما بانی	خرما	خرما
خرما بینی	خرما	خرما

48b-49a

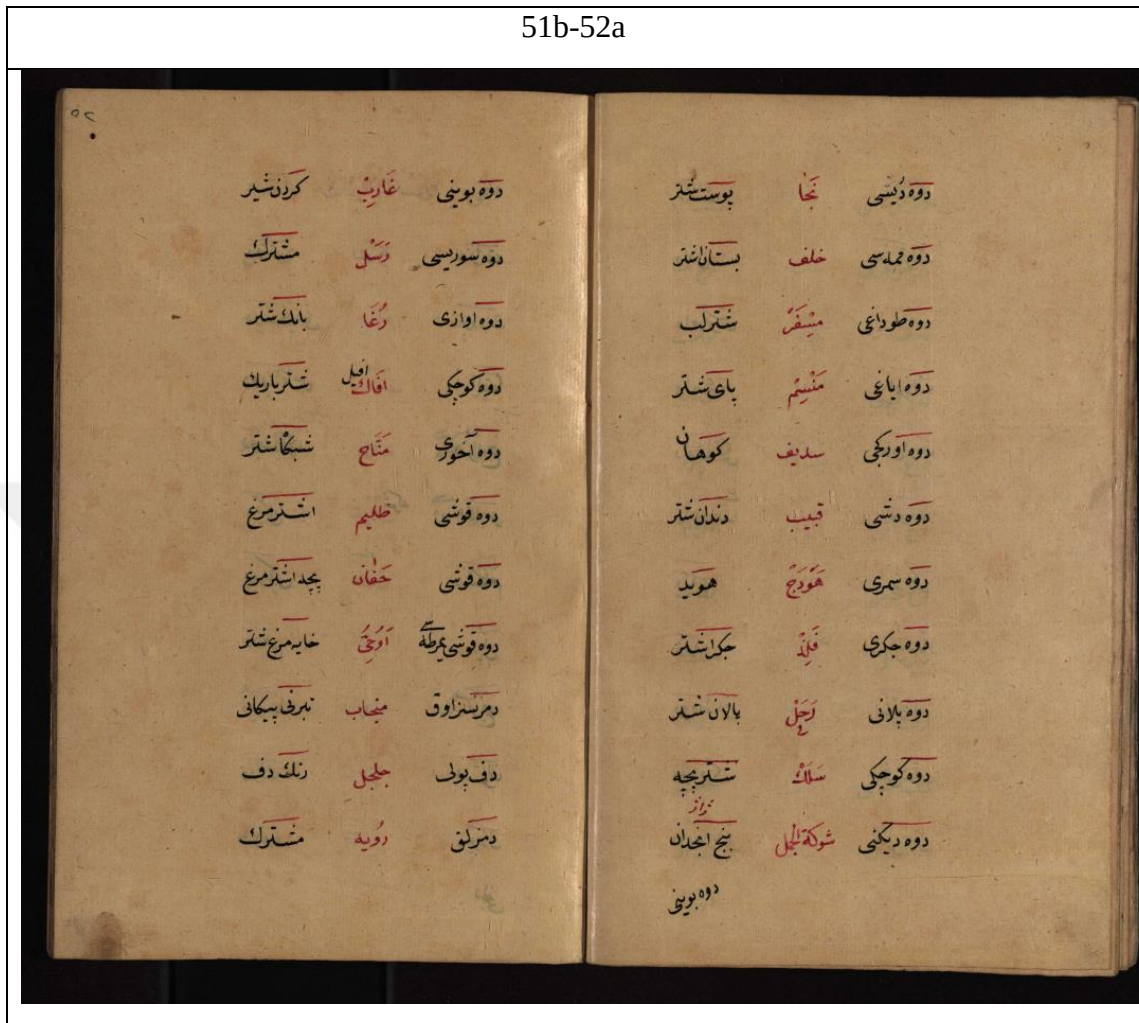
حُرُوفُ الدَّالِ الْمَشْهُودَةِ			خروسی صدک	صداع	بالک خرو
دارچینی	فرقه	نادر پست	خروسی مهوری	مصیبه	مهور
دزغین	جواب قلع	آبکان	خروسی توری	زبان	دم دلیک
دستی	جزه	سبر	خرید	زبان	کجیله
دغار	صبی	سفال	خوشاف	منع	خوشاب
دری	وخت	پوست	خوان	مجار	حوار
دریا	قلمش	دکز	حقه بار	معروف	سعدیه
دکک	عصا	جوب	خونار	عجفا	خونار
دمرن	معیله	پیکان	خوجه کی	خجار	اشخوان
دول	دهل	سیره	خورلدی	خنج	خجت
دایه	طهیر	دایه	خنی	معرور	مروماز
					حرف

[illegible]

50b-51a

دلاک	حلاق	مانشکر
دلال	بناع	مشترک
دام آوی	سطح	دام
داری	دوره	ارزن
داری نمکی	آبجعه	نان ارزن
داری بستا	سبیل	شوخط
دباغ	معروف	بزرگ
دوه	جمل انه	اشتر
دوه طبانی	خرش	اشتر غار
دوه یوک	وهر	ریش شتر
دوه طرانی	قرسن	ناخن شتر
دکرم طاشی	فلنج	سنگ اسبا
دکرم جری	حاحله	جرج اسبا
دری	ونج	بوست
دریا بوی	رَبْد البحر	کف دریا
داع	جبل طور	کوه
داع باخی	قله جبل	ککوه کوه
داع یکسی	ایل	بروشت
دکرمالکی	دلم	مالک بحر
دغه	غار	رند
دغه اغاجی	دیمست	درخت غار
دره کناری	شاط	لب جو
		دلاک

51b-52a

52b-53a

۵۲	دبجی شائل زباغخواه دیوانه مجنون بی عقل دیوانخانه جامعہ فارسیہ دیوار جدار دیوار دیوارکاکہ ظل سایدیوار دیوارصوہ شبد انداز دکفل برہہ پشم دبر دکنہ زانو دیرکوی داغضہ استخوان زانو دل لسان زبان دلستر آخری بی زبان	حرف الدال الکسورہ دوت مجبرہ دوات دوت قیانی صہام پردوات دوت غاسی کرسف لقا دوت غازی دوت معنی فرصہ سوارخ دیکن شواک شکر خامر دیرکین عنان لکام درهم کجج بیل دیرسک مرقع آرنج درک هو استوان دلاور شجیع پردل دلی
----	--	--

53b-54a

۵۴	حرف الذال المضمومه			دل اوچی	آشکه	سزبان
	میزد	سور	دوکون	دل دی	عکده	بن زمان
	ابوان	جبال	دواقی	دیش	سن صر	دندان
	خوزه	تربین	دوتما	دیشرز	کها	بی دندان
	پستر	فین	دوتک	دیش اغریسی	ضری	در دندان
	چارشب	مقیم	دوشک جاز	دیش کوکی	اظراب	بن دندان
	لب	عقی	دوداق	دیش کبری	سبح	جک دندان
	جاک لب	تزد	دوداق یارینی	دیش اوقی	لثات	کیاه دندان
	کارگاه	خواب	دکان	دیش صابسی	فلج	زردی دندان
	جوره کزه	راز	دوکه	دیش لوی	فرجه	سوراج دندان
	علج	عده	دوکم	دیش	عبد رزیده	دیش
				دیش	دیش	دیش
				دیش	دیش	دیش
				دیش	دیش	دیش
				دیش	دیش	دیش
				دیش	دیش	دیش
				دیش	دیش	دیش
				دیش	دیش	دیش
				دیش	دیش	دیش
				دیش	دیش	دیش
				دیش	دیش	دیش
				دیش	دیش	دیش
				دیش	دیش	دیش
				دیش	دیش	دیش

54b-55a

حرف ا را بر الف مقصوره می‌نویسند چون می‌نویسند			دولکر ^{نخج} ^{دودگر}	
دلبند	دولاب	دولک	دوتم	دوتم‌ای
دحال	دوشمه	دوبک	دبوس ^{دبوس} ^{دبوس}	دبوس ^{دبوس} ^{دبوس}
دور	دور	دور	دور	دور
دور	دور	دور	دور	دور
دور	دور	دور	دور	دور
دور	دور	دور	دور	دور
دور	دور	دور	دور	دور
دور	دور	دور	دور	دور
دور	دور	دور	دور	دور
دور	دور	دور	دور	دور
دور	دور	دور	دور	دور
دور	دور	دور	دور	دور

55b-56a

حرف الراء المفتوحه					
زعفران	مَلَاب	رَقَات	زَرْدِه جَوْب	عَرَوَقَه	زَرِير
زَرِين دَوَاح	بَصَل تَرَج	مَشَارَك	زَرِيك	زَهَاكِر	اَكْشَتَوَانَه
زَبِيل	مَشِيكِي مَكَل	خَوَاص	زَبُون	ضَعِيف	لَاغِر
زَرْدَالُو	مَشْمِي	بَرْقُوق	زَهَر	قَشَب	سَم
زَوَاج	حَلِيل	جَفَت	زَهَق	زَاوَرَق	كَل زَبُون
زَوَلَه	سَمِيك	سَمَه	زَبُون	رَعَج	زَبُون
زَلْزَلَه	تَجَفَد	بَرِيهِي	زَبُون باغِي	زَبُون باغِي	زَبُون باغِي
زَنْجِير	سَلِيلَه	كَنْت	زَبُون اَقْطَا	عُتَم	خَل زَبُون
زَرْدَه	زَبَر بَاغ	زَرْدَه	زَرَه	شَوَطَه	غَبَار
زَااج	مَعْرُوف تَقْدِير	زَاك	زَعَر	كَلْبَتَه	سَكْجَه
زَرْدِه جَوْب			زَبَارَه	زَبَرَه	زَبُون دَوَسْت

56b-57a

حرف الهمزة المفتوحة			حرف الهمزة المكسورة		
سمور	قَالَ	كَيْش	رَرَه	لَامَه	جوشن
سِنَاق	لَوَام	دَرَفَش	زَرَه كَوَمَكِي	مَمَصَه	غَلَالِد
سَابَان	حَبَا	اَيَوَان	زَرَنَج	طَابَلَم	زَرَنَه
سَبَد	سَلَكَه	سَلَكَه	زَنَجَفَرَه	سَخَف	شَكُوف
سَرَحِدَه	عَمَقُوف	كَنْشَك	زَنَبَه	مِسَارَك	مِرَاهِي
سَرَوِي	عَرَر	اَزَاو	زِير زَمِين	سَرَدَاب	اَدْرَم
سَارَه	جَامِد بَاي	قَبَائِلِي	زَنَدَان	سَحْن	تَنَكْنَاي
سَرَمَايَه	بَعَاغَه	وَابِه	زَفَت	سَفَت	كَرَدَه
سَاغَز	مَصَكِي	عَلَك	زَنَدَاغِي	سَحَان	زَوَار
سَاغَسِي	اَصِيص	سَفَال	زَبِيل	مَزَبَلَه	بَنَسَه
					سَمُور

57b-58a

سرخوش	نخل	مست
سرخه طوران	نخ	دام بخشک
سرو قوزاغی	جوزالشر	کوزکلاج
سهور	سیمین	قربد
سهوراوت	فرز	وانجی
ساقراچی	وقیل روم	خل علك
سازان بالی	نبتی	ماهی کول
سرجد	نور	هرج
سختیازغا	قنان	زین پوش
ساعت شیتک	نجان	پنکان
ساربان	جمال	سدریان
سختیان	آدام	نماج
ساج	شعر	شاع
سقال	لجیه	ریش
سارقی	عامه	دستار
ساعت	اجانه	مشترک
سرای	قصر	سرای
سام بی	مشعود	بادسموم
ساج ابق	منصب	دیکدان
ساز	باری	سج
سلطان	مسح	بسمکه
سجاده	مخور	نیکام
		شلیخ
		مردار
		سرخوش

58b-59a

59b-60a

60b-61a

شُرُوفُ الشَّيْبَانِ الْمُفْتُوحَةِ					
شکر	قند	شکر	شکر	رُح	شکر
شکر	مطام	شکر	شکر	احول	شکر
شکر	حمر	شکر	شکر	شکر	شکر
شکر	دوف	شکر	شکر	شکر	شکر
شکر	رأت	شکر	شکر	شکر	شکر
شکر	فصل	شکر	شکر	شکر	شکر
شکر	البلوغ	شکر	شکر	شکر	شکر
شکر	باراند	شکر	شکر	شکر	شکر
شکر	خریره	شکر	شکر	شکر	شکر
شکر	جاسوس	شکر	شکر	شکر	شکر
شکر	مشعه	شکر	شکر	شکر	شکر
شکر	شکر	شکر	شکر	شکر	شکر

61b-62a

حرف الشين المكسور			شحيون	شيب	فارسيدير
شيش	بعل	سيح	شاهين	جبع	بار
شيره	عصير	شيره	شيو	خير	كلجين
شيرقان	شيرج	شيرج	شاقول	خطه	شاهول
ششك	ششك	كوير	شاقولبي	خطه	هجار
شردن	تحت	كبا	شاه طبري	وین	ربك شا
شكبه	كوش	شكبه	شهاد بري	شابه	اندام
شسته	قاروره	مينا	شاهد	معروف	كواه
ششك	برق	دوچش	شاطر	معروف	بريد
ششك وازي	هزاج	بالك دوش	شجر ايع	م	كوهر شاهو
شيراره	رامطه	شيراره	شيطان	ليطان	ديو
					شيش

62b-63a

حُرُوفُ الصَّادِ الْمُنْفُوحَةِ		
صَفَال	لَحِيه	رَيْش
صَاج	طَرَه	اَسْبَب
صَبَان	نَحْرَات	شُولِي
صَقَصَقَان	عَقَق	بَسِيه
صَرْمَسَاق	قَوْم	بِيَبُوس
صَحْرَا	دَشْت	هَامُول
صَرْمَشَق	لَبْلَاب	خَو
صَبَان	فَذَاقَه	فَلَاحِي
صَدَق	حَقَه	بِيَشْكَار
صَعِي	كَحَف	بَرِيَال
صَالِحِي		
صَالِحِي	اَرْجُوْه	جَمْلُول
صَحْرَا	دَشْت	بَاوِيلَه
صَاغَر	رَرْغَب	كِر
صَارِي كَل	وَعَاط	اَذْرَكُون
صَبَان دَرِي	سِنَه	اَيْمَد
صَابُون	نَقَبَاسِي	نُورَه
صَدَف	نَحَارَه	صَدَف
صَدَا	نَفَه	اَعَاذَه
صَوْمَعَه	تَامُوزَه	عَبَادَنَكَا
صَاثَر	مَعْرُوف	اَبْرَكَز
صَرَخ	مَصْنَعَه	سَرْدَاب

63b-64a

حرف الصاد والكسوره			صمان	تین	کاه
صراط کپوت	جبر صراط	ره راست	صراف	صترقی	درمدار
صرجه	میشنه	ابکنه	صندال	جندنه	فار سیدر
صوه	شید	اندو	صندل جدید	خائن	سنت
صرلان	صبع	کفتار	صنار	این مقرض	دله
صجان	فاره	موش	صاغال	بدبین	دست راست
صجان دلوک	دامط	سوراج موش	صاری باقر	خاسه	مس زرد
صجان اوق	سم القار	تیر کار	صبر	واء	دستی
صجان یورسی	درض	موش چله	صاری آسمه	مغ	رج
صنور طاشی	نشان	اخیره	صباپی	نیم	باد برین
صرجه قیره	برنده	نچاره ابکنه	صاج باغی	میل	طره بند
					صراط کپوت

64b-65a

حَرْفُ الْقَا وَالْمَصُونَةِ					
صَو	مَا	آب	صَغْرِجِي قَوْشِي	سَوْدَانَه	سَدْرِيَانَك
صَوْنِكِي	مَلُوقِ رَاوِي	مَشَك	صَغْرِجِي شَاق	حَرْف	مِيَا أَكْبِيَه
صَوْمَلُوقِي	رَقِي	مِيَسْتَاب	صَغْرِ	بَقَر	كَاو
صَوْدَكْرِي	تَاغُورَه	أَسِيَاب	صَغْرِجِي	لِسَانِ السُّور	كَاو زَبَان
صَوْبُولُو	نَهَارِي نَشِيح	رَاهِ آب	صَغْرِجِي سُوْزِي	قَرْنِ بَقَر	غَرْجِي نَشِيح
صَوْرَارُوزِي	مَصْلُوق	رَوَاش	صَغْرِجِي	لَحْمِ بَقَر	كُوْشْتِ كَاو
صَوْدُولَابِي	نَاغُور	طُولَاب	صَغْرِجِي	سَمِي	رَوَغْزِي كَاو
صَوْكُونِكِي	قَنَا	مُورِي	صَغْرِجِي	سَبِيَه	بُوسْتِ كَاو
صَوْسَاق	قَدَسِي	غَنَسِيح	صَغْرِجِي	سَرَاخ	سَوْرِيَانِ كَاوِيَانِ
صَغْلَه	بُصْلَه	سَتَاوَنْد	صَغْرِجِي	زَبَقَر	دَمِ كَاو
	بُيُو		صَغْرِجِي	مِرْزَاقِي	زَوْبِيَانِ
					صَو

65b-66a

حَرْفُ الصَّامِ الْمُفْتَوَحَةِ			صَوْنَان	بصل	بِاز
طَاوَس	ابو الحسن	مرع بوقللو	صَوْبَه	عَصَا	بَاشُو
طَاوَق	وَجَاهَه	ماكيان	صَوْبَعِي	جَامُوس	كاوميش
طَلُوشَان	اَرَبَه	خرکوش	صَوْبُونِي	طَبَرِما	مرع اب
طَلُوشَنَد	عَقَاب	باز	صَرَلِي	صَرَفَه	پهانه
طَانُو	طَلِيذِر	شِيرِي	صَوْبَانِي	عَرِيف	تخته
طَانُوسو	فَرَاطِند	آب شيرين	صَوْبَانِي	فَرِيه	کدو
طَبَقِي	فَانُورِ فِقْهَو	شُكْرَه	صَوْبِلَان	اَمْعَاوِ لَاقِي	قَرَاهِين سَنَد
طَر	عَرَق	رَبِك	صَهَاق	زَعَزَعَتَر	تَرِي
طَلَقِي	بَقَر	چکلير	صَوْبَغُور	زَرَق	يازالاشهب
طَاي	مَهْرَه	کَرَه	صَوْرَغُوع	مَعْرُوف	اوطاغ
					طَاوَس

طاس کپور	قصه	بیل
طاس قناد	جناح	بال طاس
طاس قوری	رب	دخه
طاس اوچه	آینه	کارگیر
طلونار	رمانجو	انار شیرین
طلبه	دبغه	تبول
طاشلیق	جندی	سنگستان
طان بری	نجر	دمیده صبح
طفرحق	هیان	برخون
طربخانه	ضرب خانه	دار ضرب
طعام	رزق	خوان

67b-68a

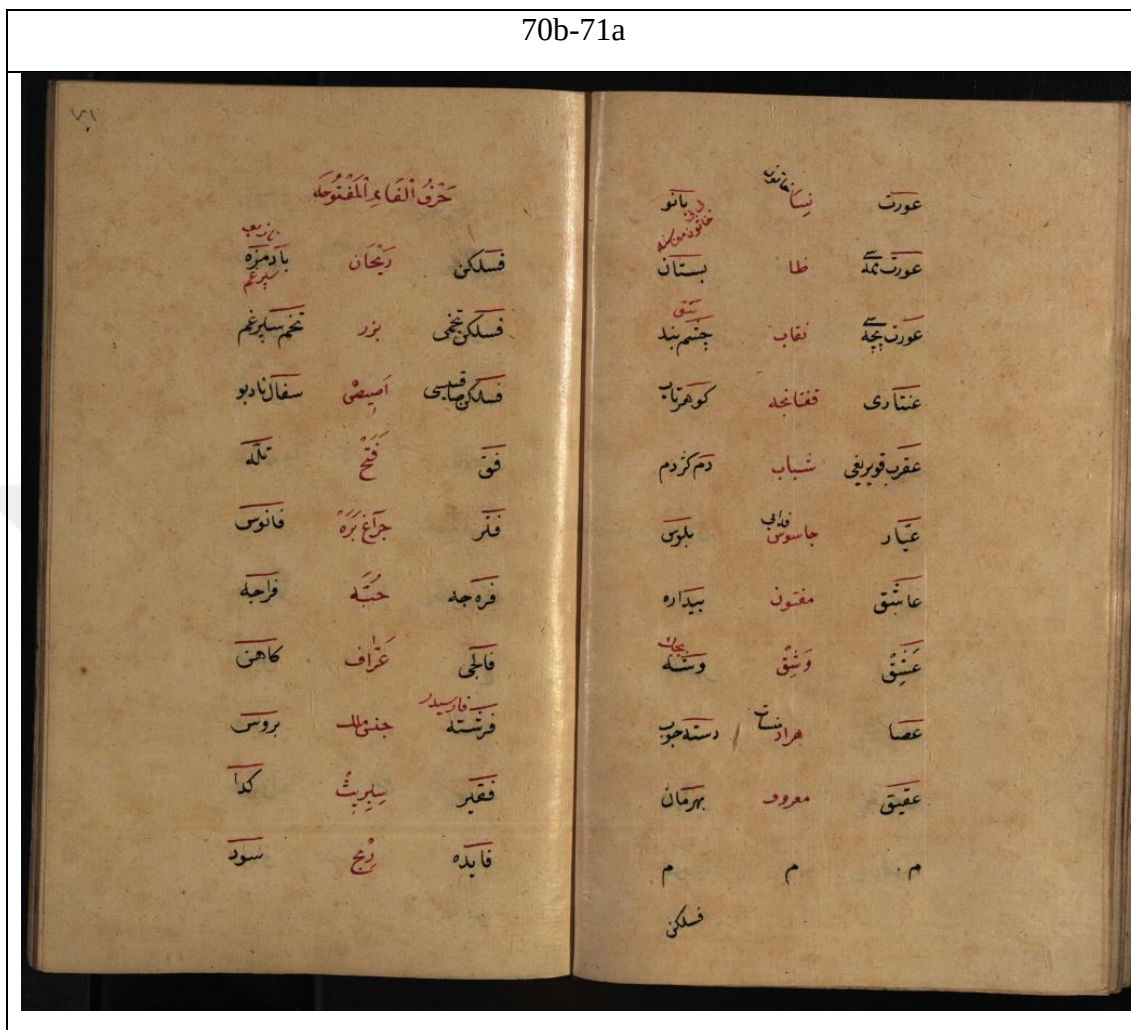

68b-69a

69b-70a

حرف العين المفتوحه			حرف الزلم		
عاشورا	فُعَيْد	هَفْثَانَه	عبد العزيز	عَبَّ الزلم	حَرْشَف
عسل	شَهْد	اَنْكَبَات	عربه	عَبْلَه	كرد وند
علم	لَوَا	رَشْم و بَرَق	عبد السلاطين	عَبَّ السلاطين	دند
عسكر	مَوَكِب	لَشْك	عشبي	طَبَّاع	آش پز
غبر	عَبْر	سَاا	عقیده	حَبِص	كَا حَك
عثنی	مَعْرَه	خَوَانَه	عیران	نَحْص	دوغ
عصبود	اَخْرَبِص	بَهْرَم	عاقل	لَب	رَشِيد
عصبود چکی	فُقَّاح	اَرْح	عفکسر	سَفِیْه	فِي هَوَس
عصبود نخی	فَطْم	تَحْمِز	عقرب	شَلْبَع	کَرْدَم
عنبه یارس	بَرِش	دَرْسَلَك	عربچین	عَمَارَه	خَوْرَه
		عبد العزيز	عمود	رَمَتْ	نَشْرَك

71b-72a

حرف الفاء والكسرة			حرف الهمزة		
فَدَان	ثَالِد	نَهْل غَلِيل	فِيل	ابو غفل	فِيل
فَدَق	جَلُود	كُوَز	فِيل دَنِي	عَشْوَم	فِيل دَنِي
فَسَق	كُوَار	فَسْتَه	فِيل طَوِي	مَلِكَة	فِيل طَوِي
فَظَنه	فَوَالِغِيَا	بَادِجَت	فِيل كَوِي	عَاج	فِيل كَوِي
فِيل	جَلَبَان	فَوَق	فِيل دِي	مَسْتَار	فِيل دِي
فَسْتَوَا	اِنَاط	خَلِيشَه	فَسْتَقِي نَك	سَبْر كُون	فَسْتَقِي نَك
فَسِيل	دَالَه	أَهْج	فَسْلَه طَانِي	خَذَف	فَسْلَه طَانِي
فَلَبَر	عَسْلَج	سَاحِجَه	فَسْتَقِي	سَرْفَان	فَسْتَقِي
فُجَان	فَدِج	بِهَامَه	فَسْتَان	مَعْرُوف	فَسْتَان
فَرَلَدَان	حَذَرُون	بَارِخَه	فَسْتَوَا	اِنَاط	فَسْتَوَا
		فِيل			

72b-73a

حُرُوفُ الْقَافِ الْمَقْتَرَجَةِ					
قَلَم	خامه	كَلَم	قَبْلِي	شَوَاطِل	تَارِيَاذ
قَهْوَه	عَقَار م	شَلَب بَدَام	قَبْلُومِيَعَه	سَكَنَات	لَا لَابَسَتْ دِيكَانَه
قَاوَن	بَطْلَج	خَرِيَج	قَارَمَه	رَت	بَشَنَت
قَارَبُوز	بَقَرَقَه	اَلْبَانِ هِنْدَوَانِ	قَصْرِغَه	دَوْبَقَه	بَادَكُرُو
قَاشِق	مَعْلَقَه	كَهْجَه	قَابُور	عَزْبَال	مَاشُو
قَدِيْقَه	قَرْمَلَق	بَدَلَك	قَلَاوِي	رِصَاصِي	اَسْبَاسِي
قَلْقَان	جَمِجَمَه	سَلَب	قَدِرَجَقِي	عَرِيْجِي	اَبَلَه
قَابَه	صَحْرَه	سَنَك	قِيَغَه	عَجَه	خَابَدِرِيَز
قَاو	سُفَان	سُوخْتَه	قَاوُلَه	اَبَلِي	قَاوُلُج
قَقَان	تُوب	لِبَاسِي	قَلَسَك	غَالِيَه	رِيَاد
		بَجِي	قَرَنْجَل	دَجَاج	قَرَفَه

73b-74a

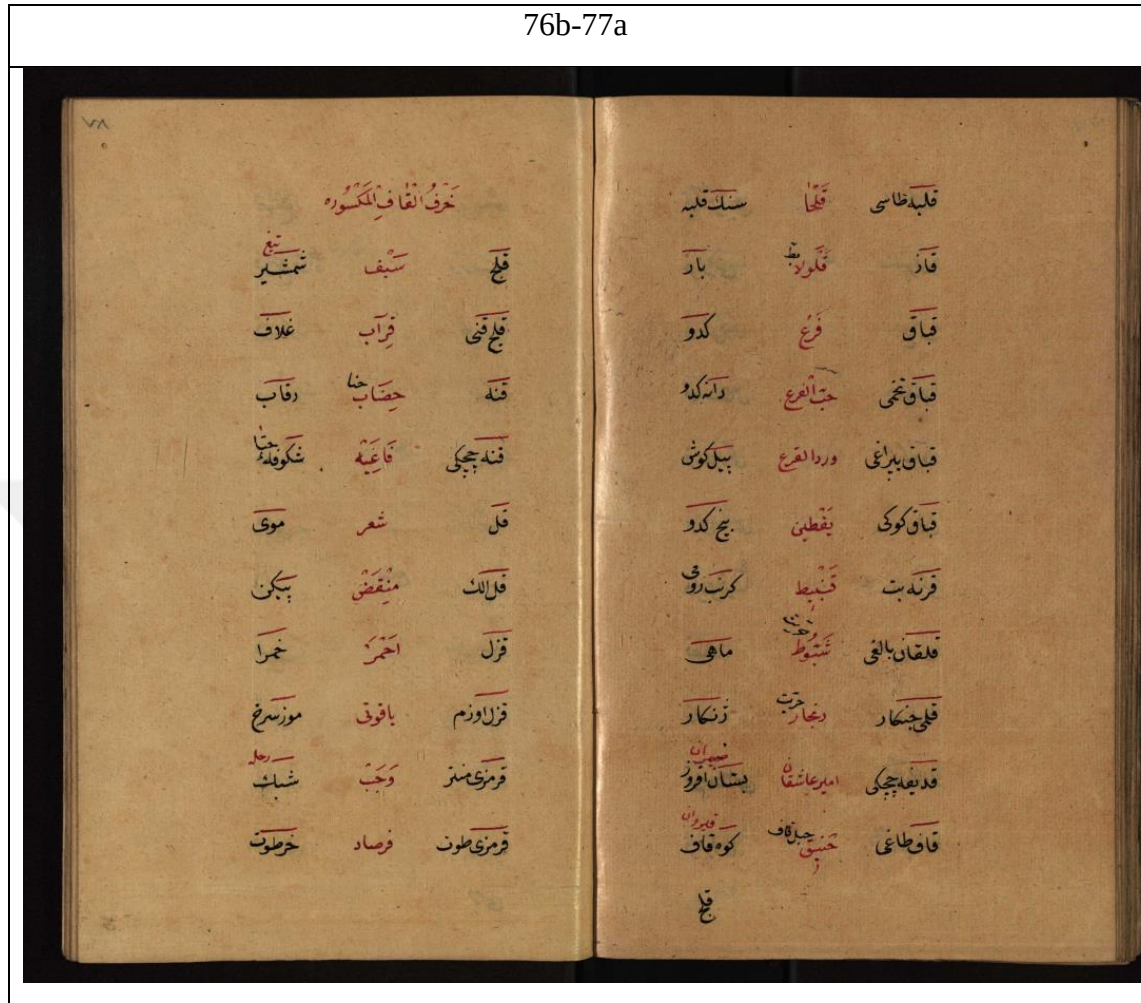
قَابُوق	قَشَلَا	سَقَال
قَابِشِي	قَدَّاس	قَدَّاس
قَشَهْغُو	قَرْمُول	قَرْمُول
قَاس	حَاجِب	اِيرِد
قَرَنَال	رَنَجَه	دَال
قَابَلِق	رَبْدَه	مَسْكَه
قَرَج	زَوْرَا	حَاطَم
قَاقَم	مَعْرُوف	اَس
قَيْسِي	مَشْشِي	تَالَاك
قَنْبُور	اَحْدَب	كِيچ
قَاتَق	اَوَام	نَاخُورَش
		قَطَايِف
قَطَايِف	كُنَاقَه	قَرْمُوشْت
قَشِي	اَبَا	خَتُور
قَصْنَق	قَرْمُوشْت	اَحْكَم
قَصْنِي	خَلْقِيَت	اَنكُرُو
قَاشِي	حَاجِب	اَبَرُو
قَادِشِي	شِير	بَدِشْت
قَوَاقِي	حُور	سَبِيلَار
قَارَقِي	خُجْ	سَكَه
قَارَه	مَرْج	سَتَاوِيز
قَوَانُوس	عَلْبَه	قَوَانَار
قَنْدِيل	قَنْدِيل	شَيْشَه

74b-75a

75b-76a

قارننا	حما	عسر
قره دکر	آقائوس	جرسياه
قره جده اوت	خرين سور	حريق سیه
قره قولاق	عناق الاوی	بروانک
قره اعاج	شیره البق	دردار
قره باغز	کندوم کون	سیده چوده
قره قوعه	خانم	زاع سياه
قره اربک	اجاش	اجاس
قره ساقر	قار	بلارور
قره باشی قون	رأسا	کوسند سياه
قره چالی	عوج	خارسیه
قرجه	طشخ	مور
قرجه دوه	قریه	خاند مو
قار	نجه	نج
قارلق	منطجه	بخکاه
قارچکی	مرص	دکالاله
قطان	هنا	کرف
قطان آغا	شرین	درخت قضم
قطر	بعل رخ	استر
قطر بوجوی	جابه	مهره
قره منی	رواند	درکاد
قره ول	طلابه	والایه
قارننا		

76b-77a

77b-78a

فرلنج	عَوَار	پرستو
فرلنج قنار	بال	پرپرستو
فرل کول	جوخم	کلسرخ
فرل باقوت	یا قوت خمر	بهرمان
قلاوه	عقد اعلان	کردن بند
قلجی	کنغد	داسه
قراغو	جلید صغیع	زاله پره
قسیح	کلبشان	اسپر
قعلیم	شراره	استار
قبله یی	ادیب	باد قبله
فسراق	بوند	مادبان
		فرسی
فرسی	ارزیر	فرال
فدره	جفران	فکوت
فرلیقی	عزبان	زغال
فرلیله	فکر	غازه
فرصقال	خلیسی خط	دوموی
فرق ایاق	شب	چهار باقی
قیل طوز	نفاق	دام
قصر عورت	عقیم	آشورون
قرا و علان	عدرا	ارزیر
قیل دبان	نذهب	زوکشی
قیل علم	معروف	موی خامه

78b-79a

حرف القاف المضموم		
قون	عَم	كوسفند
قوری	عور	بره
قوج	كس	عوج
قویق	دب	دم
قورد	دب	كورك
قوماش	كباعه	خاله كاله
قومبره	برینه	خونبار
قورنغه	صقده	برج
قوجو	قوت	كردونه
قربان	هدی	غوج
		قولاوز
قولاوز	بدرفه	بدشوا
قوشاق	نطاق	مکربند
قورشون	اسرب	شرب
قوروق	حصرمه	عوره
قور	بحره	خارمغز
قولان	خرام	زبرنگ
قوسقون	نغر	باردم
قولنوق	ابط	بغل
قله	حصار	بارو
قورنه	صهیح	خوش
قوبوز	بربط	مشترك

79b-80a

فول	مشارکت	کواره
فرغول	غذان	زاع
فوسق	حوصله	زاع
فومعه	ابریق	آفتاب
فصل		
فولاق	استل	کوش
فولاق دلوکی	صباح	سواح کوش
فولاق چری	صلح	زهره کوش
فولاقیز	اصداد	دیکوش
قبو	بنوع	بیکار
قبوایی	قبصل	دس بیکار
فول		
فول	دراع	ساعده
فول	عبد	چاکر
فوزی فولانی	رباع	رشیخون
فوش اوزی	تیش	کشمش
فوش تهادی	کف الطیر	بر مرغ
فوش فوبرغ	رمقی	دم مرغ
فوش طورغ	فخ	دام
فوش بویه	عش	لانه
فوان اروس	دسور	بادربویه
فوان چکی	فصو	برزلسک
فوصندی	وسب	نکو بیکار

80b-81a

80b-81a

حرف الکاف في المفتوحة

کاتب	خطاط	نوبستان
کاغذ	طرس و طاس	در بدن
کاسه	خجسته	کاسه
کجه	معقمه	کنجده
کفکبر	مطفحه	کفجا کبر
کجه	کبد اراض	فالبجه
کند	برنج	کینو
کماخه	خاک	سند کمان
کمند	کابور	خامی
کجینه	فیصون	رحمه

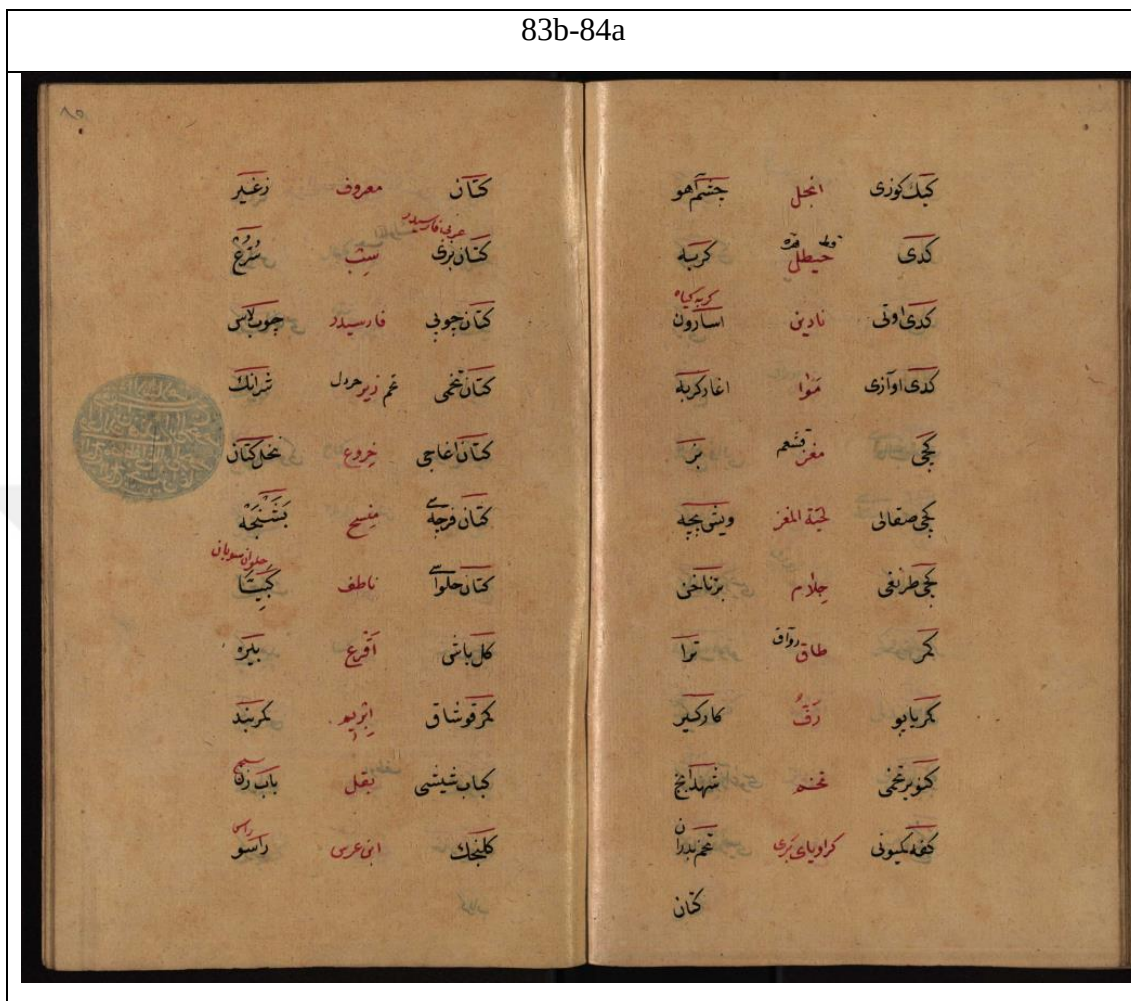
قورق صوبی	عصبر حص	آب غوره
قورق آماک	تقارز	نان خشک
قورق اوزم	ریب	مویز
قورق	ورشان	مرغ آبی
قورق وار	سجیع	بالک قوی
قوم	رمل	ریک
قوم دبه	نقا رابه	فراز
قورق لو بلدی	کور جهر	خیم کسوار
قندس	قضاغه	سکاب
قروسی	جخون	دیوار سیک
قوردم	دود	چین
		کاتب

81b-82a

82b-83a

کریبدن	معروف	ایر
کلن	عروس	پسو
فصل		
کاعد	طرس	دریدن
کاعدمه	شیخ	مهر
کاعدسته	اشترج	دسته کاغذ
کی	سفینه	کشتی
کی کوره کی	جندان	فد سفینه
کی مندلی	آفرین	کشتی مندلی
کی لکری	مرشات	چنگال
کی دومی	معروف	حاله کشتی
کبابی		
کی آبی	فلس	رستی کشتی
کی دره کی	سنون	نیز
کیچی	ملاخ	کشتی بان
کرج	لبن	خشت
کرج فابی	ملین	فابششت
کلاک	بعقوب	در مرغ
کلاک پوری	سلک	کبابچه
کلاک او تو	مناب	خون ساز
کیلک	طی	غزال
کیلک بواغوی	شاران	آهوبه
کیلک درسی	جلال	خج

84b-85a

85b-86a

حرف الكاف المشهور			حرف الخاء المشهور		
كلاه	كَلَسِيوَه	ساره	كوكم	محمه	ابريابه
كوبه	قسط	كوشواره	كوكم	عبيد	آلوي كني
كوشك	قصر	كاخ	كوبري	چينر	بل
كوملك	قمي	پيراهن	كوشك	سازق	خوردشيد
كورك	فرام	بوستين	كوشك	هندبا	اقاب پير
كوردك	منج	دم دمه	كومر	فخيم	ابجشت
كوب	خايه	خيم	كوس	دبده	تيره
كلخان	آفون	آفتاب	كول	غدير	آب كير
كلبشكر	وزد مرن	بروشن	كوف	زغاره	كلاش
كوفتر	مليان	فرانسه	كوسه	كوج	سوك
		كوكم	كوسم	نكه	نهار

85b-86a

حرف الكاف المشهور			حرف الخاء المشهور		
كله	كَلَسُوهُ	ساره	كوكم	محمه	ابريابه
كوبه	قسط	كوشواره	كوكم	عبيد	آلوي كني
كوشك	قصر	كاخ	كوبري	چينر	بل
كوملك	قمي	پيراهن	كوشك	سازق	خوردشيد
كورك	فرام	بوستين	كوشك	هندبا	اقاب پير
كوردك	منج	دم دمه	كوسر	فخيم	ابجشت
كوب	خايه	خيم	كوس	دبده	تيره
كلخان	آفون	آفتاب	كول	غدير	آب كير
كلبشكر	وزد مرن	بروشن	كوف	زغاره	كلاش
كوفتر	مليان	فرانسه	كوسه	كوج	سوك
		كوكم	كوسم	نكه	نهار

86b-87a

87b-88a

کور	ضرب	نابینا
کوسپه	کب السم	خره کجند
کوجک	نرفه	زبانچه
کومج بانی	عسل	شان
کول	رمان ضای	خاکستر
کوه چله	نخاضی	بارود
کوتروم	مقعد مغلوج	فکار
کونلک	لبان مبعه	کینه
کوردک	مجرقه قس	نرفه ماسه
کوستره	حجر	اسبانه
کونده	کوبنده	حینا کر
کوکس اغریسی	دکاع	در دسینه
کوکس قوی	نفره	مغاک سینه
کال اغاجی	کلین	خل کل
کال یانی	دهن	روغن ورد
کال طومری	مخک	غنچه
کوکربین	حمامه	کوتر
کوکربین باور	خودل	کوتربچه
کوکربین یوه	عش	لانه کوتر
کوکربین کوما	نیمزاد	کوتربانه
کون	سبب	حسنت
کول کوز	نبلی	چشم کوز
		کور

88b-89a

حرف لام المفتوحه			حرف لام المكسوره		
لكن	طشت	بشكان	ليكون	معروف	أنور دُرُ
لاله	شقابن	نكاه الاله	لف	لغا	بادراك
لخنه	كبريت	كربت	لقا	نقى	روانه نقى لاس
ليالك	شيخ الطيور	ملازج للك	ليمان	فوضه النهر	بندركار
لابه	آرزيه	بحير	لكند	عزّه	انجو
حرف لام المضمومه			حرف لام المضمومه		
لعم	نعم	نقب	لحوصه	نفاس	زاك
لكه	كانج	خره للك	لوله	ميزل	زيش
لعم	لحام	كشتير	لوكون	آخير	شهاد
لبلبو	قدامه	م	لورقوتى	رنجه	انوق نقى نقى
لاجورد	جاردنى	سندك ازرد			
		ليكون			

89b-90a

آهون	بلده غار	مغاره
اکال	بک	مقره
سمازوع	زاب لجام اصب	منفر
بادزد	قصع سزلب	معدنوسی
کاهوکیو	حسی	مارول
میحو	عدسی	مرجک
چرخست	مقص	منکه
چغرسه	نقط اسطام	ماشه
مازو	عفیض	مازو
مالولک	مشقه	مکک
ماهد برماه بزم	منقب	مقارب

حرف المیم المقنونه

مکه	کعبه شریف	بنی الله	بیت خدا
مسجد	عربیدر	مرکت	مرکت
مناره	میدنه	میل	میل
مناره شوشی	شرفه	کنکه	کنکه
مکتب	معلخانه	ربستان	ربستان
محفظه	مخونج	لکاده	لکاده
مشعله	ضوضاء	نواشی	نواشی
مطره	ادواه	مطره	مطره
متک	داسی	بوست	بوست
مشربه	نافره	مشربه	مشربه
		مغاره	مغاره

90b-91a

موراد	آش	مرسین	مازمده	تمام	از رکون
موراد	ایله	مرسین آغا	ماله	مالج ملوط	مهره
دوکاره	مقاصی	مقاصی	مرمر	رحام	سنگ سبید
تلی او	کشف	مقاصی کسه	ماسوره	اشنج	سبیره
خستینار	سونه	نادرلی قوشی	منقال	کانوز	آشیدن
کشته	ند	منقر شووی	محلجی	بهط	سبیره
میوزه	عربدر	موبر	مقرمه	مندیل	دستمال
خل مو	سورط	مور اناجی	مشاین	خوار	بوست
پلکن	جانیق	مخلق	محفطه	قطره	جزدان
کشکچیز	مردن	مخلقی طاشی	مئلال	زیرین	شنگینه
نامه	مراسله	مکتوب	مرتک	زاده معبد	نورار
				چوب	مرسین

91b-92a

حرف الميم المسكورة	ممد	ندسا	بستان
محراب	ممد باشي	خلف	سربستان
مسواك	ممد لوكى	اكيل	سوارستان
مسك	موج	نبار	نره
مسك اوى	ميدان	فعا	صحرا
مزرق	مرعا	آب	چراكه
مزرق دمرى	ماشى	شمر	مردمك
مندل	مزه	نقل	نوال
ميشه	مضك	حجر	محك
مصنوده	ميجانه	جوانين	خرابات
مسطر	ميمون	قربط	بوزينه
مخطاش	محراب		

92b-93a

حرف الميم المضمومه		
مركب	جذر	ركاب
مهر	خاتم	دزه
مصاب	قرین	ندجو
مصلق	سفایه	سیرک
مقاطبیس	جارب	آهن ریا
مشموش	برقون	مشمش
ملوحیه	ملوحیا	خود پست
مشموله	زغره الجبل	ارگیل
مسافر	ضیف	میهان
معلی	القاج الفح	فی درم
مغیلان		
مغیلان	ام مغیلان	مغیلان
مغیلان دکنی	فتاد	خار برشا
مركب لغا	مسنه	لاس
مولوز	حجر	از رنده
مرور	نخمان	درخت
مردارایلك	خاع	مغزشت ماز
موطاف	شعار	رستاب
مروه سنك	مخرج	مروا سنج
موشته	مشك	دسته زلك
مهر	معروف	سج
موشنولق	نفسیه	مژده

93b-94a

نارچگی	جلنار	جلنار
نعلین	جلد	ده ناس نخله
نعلین نیمه	شع	ناس
نشر	آبره	نست
ناحیه	عوضی	بندر
نارینه	ندی	ناو
نبضی	نجه	نبضی
نق باغی	نقط	روغن نفت
نقاره	کبدیده	اغار
نرگ	نصیف	پرده رو
فی	قصب	معروف

حرف النون

نردبان	نارنج	سندله
نردبان آغا	درجه	رتبه
نبت شکری	نمک	ابلوج
نانه	نعن	بورینه
نارونک	نماینه	نارودان
نرگس	نجم	مزدان
نعلی	هرک	شیاسر
نار	رمان	انار
نارقبوغی	مرفه	نارچوب
نارغاچی	قلقل	نخل نار
		نارچگی

نقش	نقش	نقش
نقاش	نقاش	نقاش
نق	نق	نق
نعل	نعل	نعل
نعلبند	نعلبند	نعلبند
نمناک	نمناک	نمناک
نقعه	نقعه	نقعه
نهر	نهر	نهر
ناطور	ناطور	ناطور
نایب	نایب	نایب

95b-96a

حرف الهمزة المفتوحة			حرف الهمزة المفتوحة		
هَوَيْك	مَعْلُوق	اَوْنَك	بَمَنْ	آلِيَه	سَوْنَك
هَرَبِد	هَرَبِي	سَبُو	بَانُوت	عَسَجِد	بَاكُذ
هَارُوج	جَرَهْ اصْطَفَانِي	زَادْدِي	يَعْمُور	مَطَرُ خَبَاه	بَارَان
هَكَبَد	خَرَج	خَوْرَجِي	بِاصْدَق	مَسْنَد	بَالِي
هَادُود	هَوِيد	هَوِيدِي	بِلَكِي	سِرْغَه	بَارِيَان
هَادَان	كُذ	كَابِيلَه	مَيُوه	قُلْعَه طَلَع	بَارِي
هَادَانِي	يَدُ الْبَحَار	دَسْتَاهُو	يَبْرَاق	مَنِي وَرَقَه	بِهَارِي
هَكِيم	طَبِيب	م	يَرَه سَد	وَلَمْ حَفَاف	چِهَارِي
هَرَك	قَرَنَج	بَارُود	يُوه سَد	وَلَوْطَاط	شَبَابِي
هَدِيَه	خَفَه	دَسْتَاوِير	يَلِيَارَه	زَبَار	لُوبَسَه
		بَمَانِي		مَرُوحَه	بَارَان

96b-97a

باری	خط	رقم
بنای	حسد	رخسار
یالدر	رغرف	طلار
یاعلق	مندیل	دولشده دستار
یاشیق	نایم صیغ	نقاب
یشل	احضر	سبز
یاشدش	رب	باراش
یاقه	جیب	کریبان
یمه	عاریده	پینه
یشیم	یش	سنگ
یفما	نص	تاراج
		ی
ین		
ی		
یاش	رفیف	آب
یاق	مسطح	کماس
یاق	میخ	باربر
یخی	قلع	کونست
یشکن	نظم	بره
یشک	سلطان	خجند
فصل		
یدک	جنبه	ریج
یدلداورنو	غانیه	ریوش
یدجی	آساور	اسبکشان

97b-98a

دوده	کت	باغ طوطو	باران	مطر	بغور
آسیار	مطمان	باغ دکری	باران	مطر	بغورلق
روغخانه	هدمه	باغخانه	ابرو باران	نعلبا	بغور برنولت
سبک پای	خاف	بالی باقی	کمان	فوس	بای
پیاده	راصل	بابان	دورغ	رسیده	بای باشی
برنده کاه	میزاد	یابده	نارغون	نظر	بای کوشی
کیاه تر	عشب	یا تراوت	نفسه کمان	مجن	بای مقصه
ترنیاں	سکه	میش سبک	دوغن	دھن	یاغ
شاهپرو	ریش	تلك وقده اولور	دغندان	دبته	باغ بارده غی
باد	رج	یل	منک روغن	مجت	باغ طولوی
باداسیا	رج الرضا	یل دکرمی	کاسه روغن	مدخن	باغ جناغی
			باغ طوطو		

98b-99a

99b-100a

بلان	کذب	دوغ
بلانچی	سَدَام	دروغ و ن
بیان سلی	قو	باراشک
بیان طاوخی	عزغ	درد و دلاج بیا
بیان بقله	دفاق	کرتنه
بیان کیسی	قدور	کشفال
بیان حویچی	جواب	قول بیا
بیان صغر	ایچ	کاویانی
بیان اشکی	خرام	خریابانی
بیان خیاری	قادی	برغشت
یان کچی	فلانی	طرار
		بلدز
حرف الباء المکسوره		
بلدز	نجم	احمر
بلدز بوجی	حاجب	جرغله
بلدز	صاعقه	ازجش
بلانچی	دوعات	کونی باجی
بمطه	بعضی	مرغانه
بریلان	اشد	دریده نیم
بلان	جبه	مار
بمشاق	هر نیم	نوم
بمطه زاری	عرقی	پرده مرغانه
بمطه صا	انجام	تخم زرد

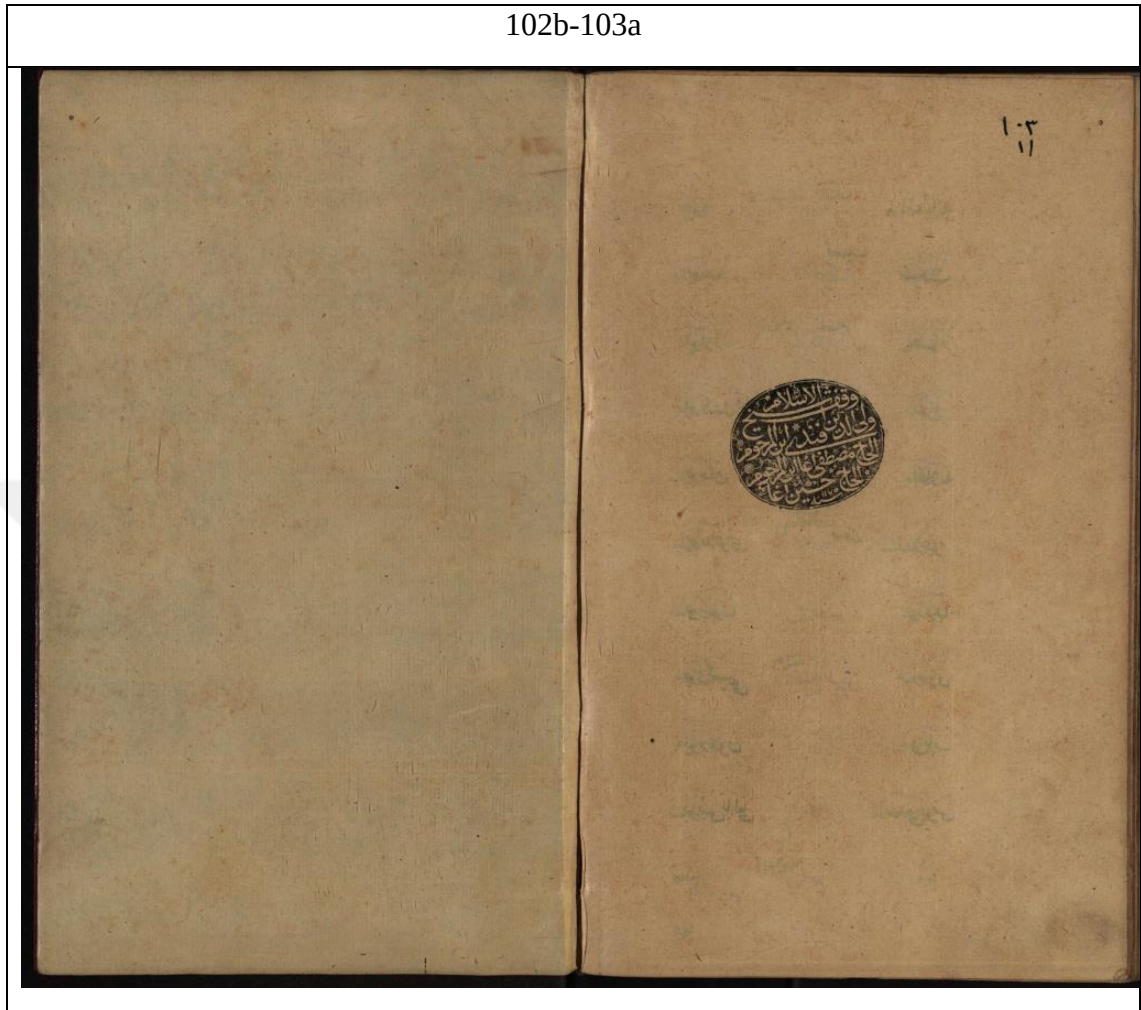
100b-101a

بکت	فقی	دلیروان
یمرطه	خ	تخم سبید
یلان درسی	خرشا	پوست مار
یرنماج	قبا زیل	با بچه
یلان اغزی	م	دهان مار
یلان دیشی	سجده	پشترم
یلان باشی	راسی	سرمار
برنق	قبا	چالک
یمرطه قانی	قصی	خایه پوست
یلان قوبری	زنبله	دم مار
یلان بالی	جری	مار ماهی
یوزک		
حرف الیاء المضمومه		
یوزک	ماجر و حاتم	اکتدی
یوزک قاشی	فقی	نکین
یوز	وجه	چهره
یوزیصدی	تجد	روبالین
یوزغان	لخاف	دواج
یول	رطل	راه
یولچی	سبل	راهی
یوزغورت	اول	ماست
یوزغورت مایه	روبه	مایه
یوزکچ	شبنج	شناور

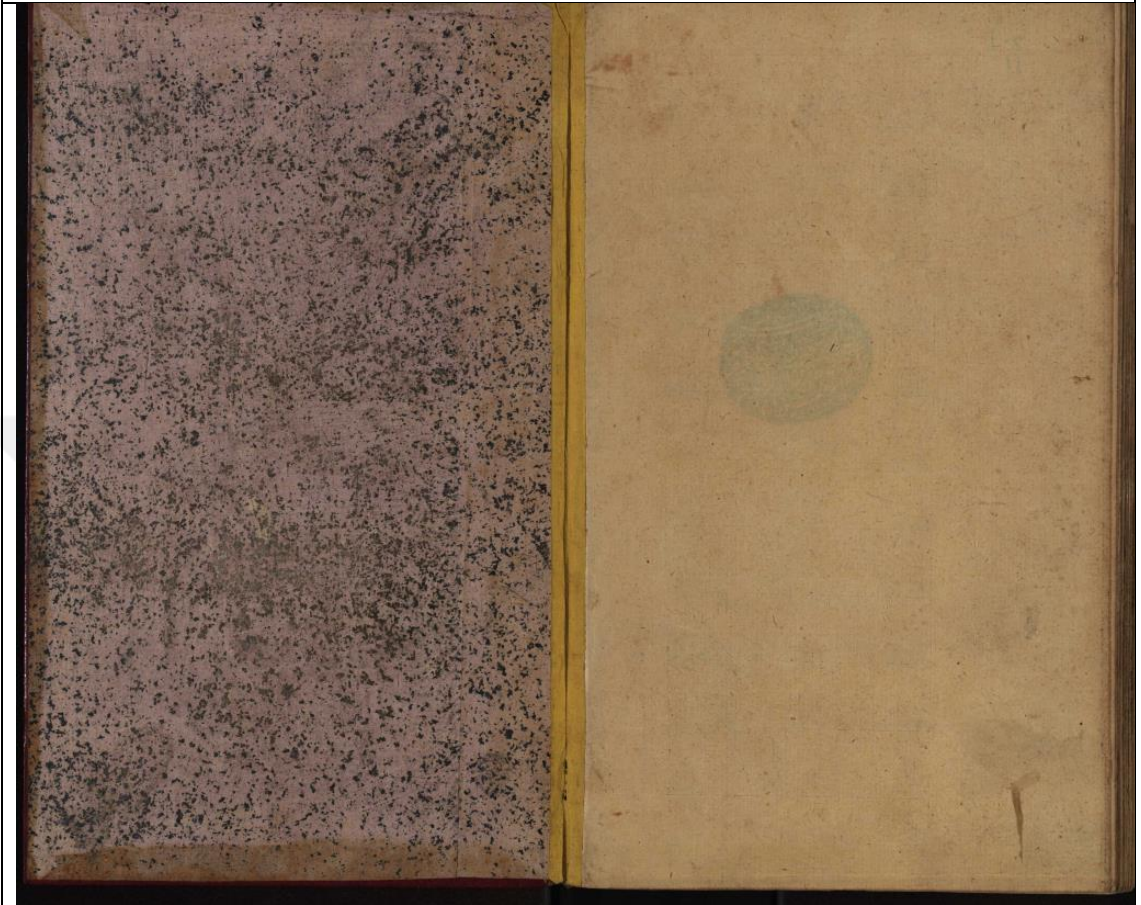
101b-102a

بولدانی	رفیق جمیم	همراه	یوه	گنجی	اسبابه
یومرق	جمع کف	مست	یونجه	قصیب	خیریت
یوقش	عقبه	قرار	یولار	زمام	اقسار
یوک	حل عیب	بنگاه	بولدق فلم	براعه	عرو
یوکلو	لاش	اوبار	یومان	جداد	کلابه
یوکسک	تک علی	بلند	یوندقوشی	صعوه	رعوه
یفته	صحیف	نازینک	یوسون	عزمی	بردون
یونغه	کسار	نراشه	یولکسیجی	قطع طریق	راه دار
یولای	علق	جوجالو	یورغون	مبهوت	نیاب
یورغدهات	جموم	بریک	یونسی بالی	دلغایی	ماهی یونسی
یون	ریشی	پشم	م	م	م
		یوه	م	م	م

102b-103a

103b-104a

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Edanur URHAN
Doğum Yeri ve Tarihi	
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	
Yüksek Lisans Öğrenimi	
Bildiği Yabancı Diller	
İş Deneyimi	
Çalıştığı Kurumlar	
İletişim	
E-Posta Adresi	
Tarih	